

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק מ'

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֻּסַּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן
בּוֹצֵינָא קִדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִי
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגַלִּיל
שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֲשֶׁר בַּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תְּלָמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מִהַמְּכַתָּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בִּיּוֹתֵר מֵעֵשְׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי כַּף מִכְתָּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכַמוֹ-כֵּן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ו"ל, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ
מ, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אֶחָדִי אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תִקְנָה, שְׂכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזָה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבְזוּהַר הַקְּדוּשׁ וְכו', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִנְעֵלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעֻלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֵה מִי שְׂרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם יַעֲזוּת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים יַעֲזוּת נִפְלְאוֹת
אִיךָ לְהַתְּמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרִי מִי שִׁיתְּמִיד בְּהֶם, וְאֲזוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְּלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֱלֻקִּים זִוְלָתַיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָּה, אֲמֵן וְאֲמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מְבַאֵר בְּלִקוּטֵי־מִוֶּהֳרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס"א: עַל־יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר.

הֵינּוּ מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁאֵדָם לּוֹמֵד, צָרִיף שְׂיִקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטֵי אֲמֶת, שְׁלֹא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מֵעַקֵּל, שְׂיִקְבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁלוּמֵד מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת, שְׂיִדַּע אִיף לְהַתְנַהֵג — הֵן לְעֲצֻמוֹ וְהֵן לְאַחֲרִים, שְׁמַתְנַהֲגִים לְפִי דַעְתּוֹ כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְחִינָתוֹ, וְכִפִּי הַמְּשַׁלָּה וְהַרְבֵּנוֹת שְׂיֵשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אִו לְמַעַט, וְכֹל זֶה זּוֹכִים עַל־יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים וְכו'.

וְהִנֵּה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת אַמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשִׁיזְכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי, וְיִדַּע וְיִבִּין בְּאֲמֶת בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמִצָּב אָנִי נִמְצָא, וְעַל־כֵּן עָלִי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכֹל מֵה שְׁאוּמֵר לִי הֶחֱכֵם הָרַב הָאֲמֶת, אָנִי צָרִיף לְקַבֵּל עָלַי כֹּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה — דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנִטּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, מִדְּבַרְיוֹ יְמִין וְשְׂמֵאל, וְכִמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי, שׁוֹפְטִים יא): אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יְמִין שֶׁהוּא שְׂמֵאל וְכו'; וְלִהְשִׁלִּיף מֵאֲתוֹ כֹּל הַחֲכָמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאֵלוֹ אִין לוֹ שׁוּם שְׁכָל בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֵּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר. וְכֹל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שְׁכָל עֲצֻמוֹ, הוּא אִינוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְאִינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקַרֵּב לְצַדִּיק, אֲבָל כְּשׁוֹזְכֶה לְבִטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֲמֶת, אָז יְכוּל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲצוֹת עַל כָּל דְּבַר, הֵן לוֹ וְהֵן לְאַחֲרִים — הַחֲפָצִים לְשִׁמְעַת בְּקוּלוֹ (עֵין לִקוּטֵי־מִוֶּהֳרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לְצִאת מִשְׁגָּעוֹנוֹ

וּמִשְׁטִיּוֹתָיו, שְׁנִדְבְּקוּ בוֹ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו (עֵין שִׁיחֹת-הֶרֶן, סִימָן טו), כִּי הַצְדִּיק הוּא מְלֵא עֲצוֹת וְחֲדוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְגֹדֹל וְעַד קֶטֶן, דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מַטָּה, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ רַק לְהַעֲתִיק דְּבָרֵי הַצְדִּיק כְּפִשּׁוּטָם וְלְהַלְבִּישָׁם בְּכִלִּים מִכִּלִּים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לֹאמַר וְלְהַמְצִיא סְבָרוֹת פְּרִסְיוֹת וְכוּ', כִּי כָּל אֱלוֹ הַחֹלְקִים עַל הַצְדִּיק, לְמוֹדֵם הוּא מְמוֹתְרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מִעֶקֶל, וְלֹא דֵי שְׂאִינָם יְכוּלִים אֲפֹלוּ לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמוֹ, מִכָּל שָׂכָן שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת אַחֲרֵים וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר לְשׁוּב עַל פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּבְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזָה דְּבַר אוֹ אֵיזוֹ עֲצָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, הָעֶקֶר לְהִשִּׁיב דְּבָרֵי הַצְדִּיק הָאֲמֵת, וְעַל-יְדֵי שְׁזָה מִקְשָׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מְשִׁיב וּמְתַרַץ אֶת הַשְּׂאֵלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה סֵפֶר שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סִפְרִים לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַרְבֵּה הָאֲמֵת, שֶׁהוּא שָׂכָל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ'.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: יֵשׁ כַּמָּה סִפְרִים עֲכָשׁוּ וְגַם עֲתִידִים לְהִיּוֹת עוֹד כַּמָּה סִפְרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְאֲסוּר לְלַעַג עֲלֵיהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג), כִּי רַק הַסִּפְרִים הַמְדַבְּרִים מִחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהִרְחִיקָם כַּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבַעוֹר חֲמִץ וְשֶׁאֹר וְיֹתֵר וְיֹתֵר וְכוּ' וְכוּ', וְרְאוּ לְגֹזֵר שְׁלֵא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ', אֲבָל כָּל הַסִּפְרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, בְּדַרְכֵי אַבּוֹתֵינוּ, בְּדַרְכֵי הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, בְּוִדְאֵי מִצְוָה גְּדוּלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סִפְרִים כַּחֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְדַבֵּר מִעֲנִינֵי תּוֹרָה הֵן בְּדַרְכֵי פֶשֶׁט, אוֹ דְרוֹשׁ, אוֹ רְמֵז, אוֹ סוּד, אוֹ פְרוּשׁ, אוֹ בְּאוּר, אוֹ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וְשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סִפְרֵי מוֹסֵר וְאֲגֻדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, כְּלָם נְכוּחִים לְמַבִּין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם, כְּלָם אֲהוּבִים, כְּלָם קְדוּשִׁים, כִּי כְּלָם מְדַבְּרִים מִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעְלָם בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת, וּבְוִדְאֵי אֲסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סִפְרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאִים קֶצֶת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה כְּשֶׁרְאוּם שֶׁנִּתְחַדְּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאֵלוֹ

מִצְטַעְרִים עַל הַרְאִשׁוֹנִים, שֶׁכָּבֵר יֵשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים, וְלִמָּה לָהֶם עוֹד; וּבִאֲמַת לֹא בִדְעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חִפְץ" (קִהְלֹת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנָאֵי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיֵשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחָה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שְׂיֵשׁ עוֹד סִפְרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דְּוָקָא, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ, שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיֵשׁ לָהֶם חֵיוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחִיָּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלַפְעָמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבָרֵי תוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יְמָיו עָלֶיהָ בְּרֵאֵוֵי כִּי לְכָף נּוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאֵי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חֵי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לַעֲיֵן וְלַהֲבִיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרֵאִינוּ כַּמָּה גְדוֹלִים, שֶׁהֵיוּ בְּקִיאִים בְּכַמָּה סִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלִמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחֹמֶר מִהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צַל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סִפְרִים בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֻלָּם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכַמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמַדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַקְפִיד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאֶרְךָ יַמֵּינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אֶרֶץ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצַחִים?! וְהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סִפְרִים לְאֲלָפִים וְלַרְבָּבוֹת מְחַבְּרִים בְּשִׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וְחֹמֶר בֵּין בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר כַּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' סִפְרִים עַד אֵין קֵץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וְלַהֲדַפֵּס בְּשִׁבִיל הַתְּכִלִּית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכָבֵר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבִלּוֹ וּבְטַעֲוִיתּוֹ וְכוּ', וְכַמָּה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסֵּפֶר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לְמַצֵּא עֲצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בְּנוֹ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת, וְלַהֲחִיּוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִים,

לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם
הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים
בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן
כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שפן וכל
שפן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים
שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים
שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן
צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך
התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש
והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות
ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם
מחיינ את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיינ את עצמן בספרים
אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים
חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור
הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם
הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו', וכו',
והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט
מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא
אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נוז), כי
כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני
במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן
שוקלים מ כמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין
אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה
כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא,
שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו

העשבים שנתערבו, ובזה הפך החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקוהו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו הסוד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד סוד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשף והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-פן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשף, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-פן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי

הַקְדָּמָה

י

הדורות, שהיא גמר כל התקונים וכו', שהיא תקנות כל בית ישראל, ותקנות כל הדורות ותקנות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמת ונצח, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל כרך מ

ו' תשיא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחר, י"ז איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, גר להצדיק נחל
נובע מקור חכמה זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המעות להדפסה.

מה אמר לך! כל זמן שאנחנו חיים, עלינו לפרסם את רבנו
ז"ל בעולם, כי הוא הרבי של הדור הזה ולא יועיל להסמ"ך-מ"ם
להעלים ולהסתיר אותו, כי הוא החן והיפי והפאר של הדור,
פמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), כשיתגלה שמו
בעולם תתגלה אמתתו יתברך בעולם, כי כל ענינו של רבנו ז"ל
הוא רק לפתח לנו את העינים להסתכל אליו יתברך, והעקר —
להסתכל על עצמו איך אוהזו בחד' יסודות, עין שם. והיא תורה
נפלאה מאד, ומי יתן שתלמד ותעין עכשו במאמר הזה, ותאמר
עליו התפלה הקדושה מ"לקוטי תפלות", וראוי לנו לפל בפשוט
ידיים ורגלים על הארץ ולבקש רחמים על כלל נשמות ישראל ועל

יב   אָשֶׁר   ו' תשיב   בַּנְחֵל

בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְעַל הַגְּאֻלָּה, שְׁנוֹזְפָה כָּבֵד לְהַגְאֵל מַגְלוֹת הָעַרְב־
רַב, רְשָׁעִים אַרְוֵרִים, אֲשֶׁר מְצִיָּקִים לְשִׁכְיָנָה קְדִישָׁא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' תשיב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּהַר, י"ז אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֻכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

זָכַר, אֲשֶׁר הַכֹּל מִשְׁגָּח מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ): אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, לֹא
הָיָה סוֹבֵל שׁוֹם צָעַר וְיִסּוּרִים, אֶלֶּא הָיָה רוֹאֶה בְּחוּשׁ, שֶׁהַכֹּל מִשְׁגָּח
בְּהַשְׁגָּחָה בְּפָרְטִי פְּרָטִית, כֹּל מֵה שִׁיקְרָה עִמוֹ, וְלִכְּנֵן אֵין עֲצָה אַחֲרֵת
רַק לְבָרַח עַד הַמַּכָּהוּ, וְזוֹ הָעֲצָה הַיְעוּצָה בְּעִבּוּרָךְ (תְּהִלִּים קמו, ג): "אֵל
תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים בְּבֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה", אָדָם חוֹשֵׁב שְׂיֵשׁ לוֹ
בְּמִי לְבַטֵּחַ, וּבְאֻמָּת הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל. עִם כֹּל זֹאת אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן ח'): אֵל תִּסְמַךְ עַל הַנֶּס, כֹּל זְמַן שְׂאֵפְשֵׁר
לָךְ לְהַנְצִיל בְּמִמּוֹן, אוֹ בְּדָבָר אַחֵר.

וְתֵאמֵר לִי, כְּפִי עֲנִינִי, זֶה בְּעֲצָמוּ יִהְיֶה נֶס — אֵיךְ אֲשִׁיג אֶת
הַכֶּסֶף, כִּי צָר וְמָר לִי מְאֹד, עִם כֹּל זֹאת אַתָּה תִּחְזַק אוֹתִי, וְאֲנִי אֲחֻזַּק
אוֹתְךָ, וּבִיחֻד נִצָּא מִתְּצָרָה הַמְרָה הַזֶּה שְׁנִפְלָנוּ אֵלֶיךָ. עֲלִינוּ לְזָכַר מֵה
שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן יב): עַל־יְדֵי בְּטַחּוֹן הָאָדָם נִפְלַט מִצְרוּתוֹ,
וְאָמַר (שָׁם סִימָן יד): עַל־יְדֵי בְּטַחּוֹן תְּזַכֶּה לְהִבִּין שִׁישׁוּעָתְךָ מֵאֵת
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְלֹא מֵאָדָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ו' תשיג   בַּנְחֵל   יג
ו' תשיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר בְּהַר, י"ז אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדֵידי הָאֲבִירָה ... נָרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! מָאד מָאד כּוֹאֵב לִי, שְׁנִכְשַׁלְתָּ בְּעִבְרָה חֲמוּרָה כַּל-כָּף וְכוּ'. וְהִנֵּה אַתָּה רוֹצֵה לְקַבֵּל מִמֶּנִּי תְּשׁוּבָה?!

מָה אָמַר לָךְ! בְּדוֹר הַזֶּה לֹא שָׁיֵךְ לִהְיוֹת אָדָם שְׁנוֹתָן תְּקוּנִים, אֲלֹא זֹאת אָמַר לָךְ, לָנוּ יֵשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא נִשְׁלַח אֶל הַדּוֹרוֹת אֵלּוּ, אֶל זֶה הָעוֹלָם, וְרַק לוֹ הִיָּה הַכַּח לַתֵּן תְּקוּנִים.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁרַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֵין דְּבָר כְּזֶה לְהַתְיַאֵשׁ, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מְאַמֵּן שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תְּאַמֵּן שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן. וְלִכֵּן הַתְּקוּנִים שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה מְנַחִים רַק אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל. וְאִם-כֵּן אִם רַבְּנוּ ו"ל הִבְטִיחַ, שְׁמִי שְׁיִבּוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה אַחַת לְצַדִּיקָה, וְיֹאמַר הֲעֵשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגָּלָה הַנְּקִרָאִים "תְּקוּן הַכָּלְלִי", אֲפִלוּ אִם עֲצָמוּ וְנִבְּהוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו, יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית.

וְלִכֵּן מָה שָׁיֵךְ לִפְלֵ בִּיאֹוֶשׁ?! רְאֵה לְנִסֵּעַ אֶל צִיּוּן רַבְּנוּ ו"ל, וְתִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְתֹאמַר אֶת הֲעֵשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים, וּבִנְדָאִי תִזְכֶּה לְתַקוּן נְצַחִי. וּמִכָּל שְׁכָן אִם תִּזְכֶּה לְכַכּוֹת שָׁם וּלְהַתְּנִידוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי הַמָּקוֹם הַזֶּה אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, וְיֵשׁ שָׁם אֹוִיר הַזֶּה וְהַנַּח, וְהַדְּבֹוֹר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל שָׁם בְּיוֹתֵר. הֲעֵקֶר אֶל תִּפְלֵ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל.

וְהִנֵּה מוּבָא בְּשִׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "דְּבָרֵי חַיִּים" (חֶלֶק א', סִימָן לד), מְאִישׁ אֲלֵקִי נוֹרָא מָאד רַבִּי חַיִּים מְצַאנֵנוּ זי"ע, תְּשׁוּבַת הַמֶּשְׁקָל הֲעֵקֶר הוּא חֲרָטָה, שְׁיִתְחַרֵּט מָאד, וְיִשְׁפָּךְ נִפְשׁוֹ בְּכִכֵּי וּבְתַחְנוּנִים לְפָנָיו בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים, אֲשֶׁר חֲטָא וּמְרַד נְגִידוֹ, וְיִבְכֶּה בְּמִסְתָּרִים

יד   אָשֶׁר   ו' תּשׁוּד   בְּנַחַל

נִפְשׁוֹ, וַיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ שְׁלֵא יַעֲשֶׂה זֹאת יוֹתֵר, וַיִּזְהַר מִשְׁחֹק וְקִלּוֹת
רֹאשׁ, וּבִפְרָט מֵאֲכִילַת בָּשָׂר מִשׁוֹחֲטִים אֲשֶׁר הֵמָּה קָלִי דַעַת, וְגַם
יִזְהַר מִלְשָׁתוֹת יִיז, עַד אֲשֶׁר יִדַע מֵאִין בָּא, וְאִם הוּא כָּשֶׁר וְכוּ', עֵינַי
שָׁם. בְּעֵגֶן הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁכָּתַב שָׁם, אִם קָשָׁה לְהַתְעַנּוֹת יִפְדֶּה אֶת
הַתַּעֲנִית בְּצַדִּיקָה, וּמִכְתְּלֵי דְבָרָיו אֲנִי מִבִּין, שְׁזֶה הָעֵגֶן שֶׁלְּךָ וְכוּ'.

וְלִכֵּן הָרִי שֶׁלְּךָ לְפָנַי, תַּעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהַדְּבָרֵי חַיִּים כָּתַב. וְעַל
כֵּלָם — יֵשׁ לְךָ כְּתָפִים עַל מִי לְסַמֵּךְ וְהוּא רַבְּנוּ וַ"ל, שֶׁהִזְהִירָנוּ
לְבוֹא אֶל הַצִּיּוֹן שְׁלוֹ, וְהִבְטִיחַ הַבְּטִיחַ כְּזוֹ עִם שְׁנֵי עֲדִים, וְלָמָּה
אִתָּה צָרִיף עוֹד לְחַשֵּׁשׁ וְלִדְאָג עַל זֶה כָּלֵל?!

הָעֶקֶר לְהִיּוֹת רְגִיל בְּהַתְּבוּדוֹת, לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִגְלָה לוֹ אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ, זֹהֵי הַתְּשׁוּבָה
הָאֲמִתִּית, כִּי מְדַבֵּר מִפְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תּשׁוּד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֻדֵּר בְּהַר, י"ז אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ! אֵין עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַחֲזִיק מִעַמָּד,
כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים, שֶׁקָּמוּ עַל עִם יִשְׂרָאֵל הַיְּהוּדִים שֶׁגִּזְרוּ גִזְרוֹת רְעוּת,
הָיָה הַמֶּן וְאַחֲשׁוּרוֹשׁ, וּמֵאֲזוּ וְעַד עַתָּה אֵין דּוֹר שֶׁלֹּא יַעֲבְרוּ עָלָיו
רְשָׁעִים אֲרוּרִים, הַמְּלַכְשִׁים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, שֶׁמְצַיְקִים וּמְצַעְרִים
אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁסּוֹבֵלֶת מֵאֵלּוּ
הָעַרְב־רַב, רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָטִיּוֹת מַה שֶׁכָּתוּב בְּתַקוּנַי זֶהֵר הַקְּדוּשׁ
(תַּקוּן נב.) עַל הַפְּסוּק (אֵיכָה א, ה): "הֵיוּ צָרִיף לְרֹאשׁ", וְדַאי אֵינּוֹן

אָשֶׁר ו' תשטו בנחל טו

ערב־רב על־ייהו אתמר: "שריף סוררים וחברי גנבים פלו אוהב שחד" וגו'. וכן הוא בזהר (פי תצא רעט), שְהַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, רְשָׁעֵי הָעֶרְב־רַב, הֵם נַעֲשִׂים לְרָאשִׁים, וּמֵהֶם סוֹבְלִים עִם יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מֵאֵלוֹ הָרַע־בָּנִים, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו'ל גְּלָה לָנוּ (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שְׁאֲסוּר לְקַרֵּא אוֹתָם בְּשֵׁם רַבִּי, כִּי הֵם לֹא חִיבִים בְּזֵה, אֲלָא מִי שְׁסוּמָה יָדְיוֹ עַל־יָהִם. וַיֵּשׁ עוֹד לְהֶאֱרִיף בְּזֵה, אִף אֵין הַפְּנָאִי אֲתִי עֲכָשׁוּ, גַּא וְנָא תְחִזֵּק עֲצָמָה. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תשטו.

שְׁעֵזַרְתָּ הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּהַר, י"ז אִיִּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבָךְ.

מה אמר לך! גדול אדוננו ורב להושיע, הקדוש־ברוך־הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, יש הרבה דברים שלא מבינים, אבל רבנו ו'ל אמר לנו: "יש ענין שיהכל? תהפך לטובה", ולכן תראה איה השבוע יהיו לנו גסים נגלים, אשר לא שערף כלל, וזה אצלי בטוח.

אני מאד מקווה להקדוש־ברוך־הוא לנסע עוד יום יומים אל הציון של רבנו ו'ל, ובודאי ימתיק מאתנו השם יתברך את כל הדינים, ותראה איה שכל אלו השמחים לאיר וכו', יתהפכו פניהם כשולי קדרה ויתבישו. ומלבד זאת יפלו נפילה אחר נפילה, שלא תארף ולא שערף וכו'. רק חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ותדע שהכל משגח ממנו יתברך, והוא רואה ומביט בצרותינו, ובודאי לא יתן מוט לצדיק.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשטז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחר, י"ז איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וְכַל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזֵּק עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם מִחֲדָשׁ, וּכְמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים קג, ה):
"תִּתְחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁךְ נְעוּרֶיכִי", דִּרְכּוּ שֶׁל נֶשֶׁךְ לְזֶרֶק מֵעֲלִיו תָּמִיד אֶת
נִצּוּתֵיךָ, וְצוּמָחוֹת לֹו חֲדָשׁוֹת, כִּי צָרִיךְ אָדָם לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פֶּעַם
הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִהְשֵׁלִיךְ אֶת הָעֵבֶר מֵאַחֲרָיו וְכוּ'.

וּמוֹבָא בְּתַקּוּנֵי זְהַר (תקון יג) נֶשֶׁרָא יו"ד זָה רֵאשׁוּ וּפְיֹו, ו' זָה
גּוּפָא, ה"ה הֵם שְׁנֵי הַגְּדָפִין שְׁפָרַח בָּהֶם, נִמְצָא, שְׁנֶשֶׁךְ הוּא בְּחִינַת
שֵׁם הַנְּי"ה, כִּי הַצְּדִיק הוּא רַק לְבוּשׁ לְשֵׁם הַנְּי"ה שְׁמֵאִיר בּוֹ. וְדָבָר
זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר כָּלֵל, כִּי צְדִיק זָכָךְ עֲצָמוּ כָּל-כָּךְ, עַד שְׁמֵאִיר
בּוֹ שֵׁם הַנְּי"ה בְּשִׁלְמוֹת.

מָה אָמַר לְךָ! הָעֵקֶר לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְהַרְגֵּל
עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בִּשְׁרֹו וְדָם מִמִּילָא לֹא יִבִּין אוֹתְךָ
כָּלֵל, כִּי טִבֵּעַ שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא אוֹהֵב רַק אֶת עֲצָמוֹ, וּמָה שְׁנוֹגֵעַ לְזוּלַת
לֹא אֲכַפֵּת לוֹ. וְלִכֵּן מָה אֶתָּה צָרִיךְ אֶת הַזּוּלַת? ! בָּרַח לְךָ רַק אֲלִיו
יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד ...

ו' תשיז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחר, י"ז איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אֶל הָאֲבָרָכִים הַחֲשׂוּבִים ... גֵּרָם יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.
אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּכֶם וְכוּ', אֶפְרֵשׁ תְּשׁוּבָתִי לְפָנֶיכֶם.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים אָדָם יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְיִכּוּל לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטוֹ לְאוֹר. אָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלֹא פָעַם אַחַת אֶרֶץ, שֶׁנִּכְנַס בְּמִבּוּי סְתוּם, אִינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת — לְלַכֵּת לְיָמִין, לַצָּעַד לְשִׂמְאל וְכוּ'. וְזֶה קוֹרֵה פְעָמִים אֵין מְסַפֵּר אֶצֶל אָדָם בְּעֵינָיִם שׁוֹנִים — בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנִי, שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, וְהָרִי הוּא אוֹבֵד עֲצוֹת. אוֹמֵר מוהר"ן ז"ל, שֶׁחֲלָקַת הָעֲצָה זֶה הַדְּבָר הַקָּשָׁה בְּיֹתֵר לְאָדָם, שְׂאִינוֹ יִכּוּל לְתַת לַעֲצָמוֹ עֲצָה. וְנוֹתֵן דְּגָמָא בְּגִשְׁמִיּוֹת, מָה אָנוּ רוֹאִים, אֵיךְ אָדָם עוֹשֶׂה מְסָחָר? הוּא יוֹדֵעַ סוּד מְסָחָרִי, שֶׁבְּמַדִּינָה פְּלוֹנִית מוֹכְרִים אִיזָה דְבָר בְּזוּל רַב, כִּי יִשְׁנוּ בְּשַׁפֵּעַ, וּבְמַדִּינָה אֲלִמּוֹנִית הַדְּבָר אִינוֹ מְצוּי כָּלֵל וּכְלָל, וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לְמַדִּינָה הָרְאוּשׁוֹנָה, וְקוֹנֶה שָׁם אֶת הַדְּבָר בְּכַמִּיּוֹת אֲדִירוֹת, וּמְבִיאֵו לְמַדִּינָה שְׁשָׁם אֵין לְהַשִּׁיג אֶת זֶה הַדְּבָר, וְכֵךְ מִתְעַשֵּׂר. וְזֶה סוּד הַצְּלַחַת הָעֵסֶק.

וּמַדּוּעַ בְּנֵי-אָדָם עוֹסְקִים בְּמְסָחָר וְאֵינָם מְצַלְיָחִים? מְסַבִּיר מוהר"ן ז"ל, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֲלָקַת הָעֲצָה, שְׂאִינָם יוֹדְעִים בְּאִיזוֹ מַדִּינָה לְקַנּוֹת בְּזוּל, וּבְאִיזוֹ מַדִּינָה לְמַכּוֹר בְּיָקָר, הֵינּוּ שְׂאִינוֹ יוֹדְעַ לְתַן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, אֵךְ אִם הִיָּה יוֹדֵעַ — בְּנֹדָאֵי הִיָּה מִתְעַשֵּׂר, כִּי בְּכָל מַדִּינָה וּמַדִּינָה יֵשׁ דְבָר אַחַר שְׂאֵין בְּמַדִּינָה אַחֲרָתָה. וְאִם זֶה נֶעֱשֶׂה כֵּן בְּגִשְׁמִיּוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּרוּחָנִיּוֹת, לְמָה אָדָם רְחוּק כָּל-כַּף מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? כִּי אִינוֹ יִכּוּל לְתַן לַעֲצָמוֹ עֲצָה, הָאֵם אֵלֶיךָ לְיָמִין?! הָאֵלֶיךָ לְשִׂמְאל?! וּבְעֵבֹר זֶה אָנוּ מוֹצְאִים שָׂרֵב בְּנֵי-אָדָם שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים, וְשׁוֹרִים בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן, וְעוֹכְרִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי מְשַׁבְּרִים בַּחַיִּים, וּבֵין כֵּךְ שׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין לָהֶם עֲצָה מַה לַעֲשׂוֹת.

מְסַבִּיר רַבְּנוּ ז"ל אִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנַת חַכְמִים, הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְלִכְוֹן אֶל חוּט הַשְּׁעָרָה. וְזוֹ מַעֲלַת אֲמוּנַת חַכְמִים. כְּתוּב (דְּבָרִים יז, יא): "עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ תַּעֲשֶׂה, לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמָאל", אוֹמְרִים עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין רִישׁ לְמִי הוֹרִיּוֹת ב:), שֶׁצָּרִיכִים לְהִיּוֹת כָּל-כַּף חֲזָקִים בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, שְׂאֵפְלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל שֶׁהוּא יָמִין —

תֵּאֱמַיִן לוֹ. אֲשֶׁר דָּבַר זֶה קָשָׁה לְהַשְׁיִגוֹ, הֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזוּ יָד יְמִינִי וְזוּ שְׂמֹאלִי, וְאֵיךְ יִכּוֹל לָבוֹא חֶכֶם וְלוֹמַר לִי — לֹא, זֶה שְׂמֹאל וְזוּ יְמִין?! אֲלֹא שְׂכֵתוֹב בַּזֶּהר פְּרִשֶׁת קֶרֶחַ, מָה הִיָּה פָּגַם קֶרֶחַ שְׂחֶלֶק עַל מִשָּׁה? הֲבָעִי לְמַעַבְד יְמִינָא שְׂמֹאלָא וּשְׂמֹאלָא לִימִינָא, שְׂרַצָּה לְהַפִּיף אֶת הַיְמִין לְשְׂמֹאל וּשְׂמֹאל לְיְמִין.

וּכְדֵי לְהַבִּיֵן אֶת הַדְּבָר הַיָּטִב, צָרִיף לְזַכֵּר, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִתְחִילָה בְּאוֹת ב': "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", מִהֵי הַב' עוֹלָמוֹת, שָׁמַיִם וְאָרֶץ, שָׁמַיִם זֶה כָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, הָאָרֶץ — כָּל הָעוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים. כָּל אָדָם בִּזְהַר הָעוֹלָם הוּא עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ. כָּל מְדִינָה הִיא עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ. כָּל עִיר זֶה עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, כָּל כְּפָר זֶה עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, כָּל בֵּית וּבֵית זֶה עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ. נִמְצָא, שֶׁגַּם בְּזֶה הָעוֹלָם יִשְׁגַּם הַרְבֵּה עוֹלָמוֹת, בְּלִי בְלִיּוֹנֵי אֲנָשִׁים, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים עִירוֹת, כְּפָרִים, מוֹשְׁבִים, רִכְבוֹת רְחוֹבוֹת, וּבְכָל רְחוֹב יֵשׁ עֲשָׂרוֹת בָּתִּים, וְהַכֵּל נִקְרָא עוֹלָמוֹת, כָּל זֹאת בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאָרֶץ, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים בְּשָׁמַיִם בְּלִי בְלִיּוֹנֵי עוֹלָמוֹת. וּמָה הַהִפְרָשׁ בֵּין שָׁמַיִם לְאָרֶץ? בְּשָׁמַיִם פְּתוּחַ הַכֵּל, רוֹאִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאִים גְּלוּי אֱלֹקוֹת, כְּלָם יוֹדְעִים שְׁשָׁם נִמְצָא הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, אֵין שׁוּם סִפְקוֹת שָׁם, רוֹאִים בְּעֵינֵי הַשֶּׁכֶּל רַק רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, בְּעוֹד שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם הַכֵּל נִעְלָם וְנִסְתָּר. וְלָכֵן נִקְרָא עוֹלָם — לְשׁוֹן הָעֵל"ם, אֵין רוֹאִים כְּלוּם, רַק מְדִינּוֹת, צְבָא, מִשְׁטָרָה, בְּתֵי סֹהַר, בְּעֵלֵי עֶסֶק, וְחוֹשְׁבִים שְׂיֵשׁ פֹּה טָבֵעַ, מְקָרָה וּמְזֹל, וְכָל אֶחָד יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת כְּאוֹת נִפְשׁוֹ, יִכּוֹל לְהַצִּיק וְלִפְגַּע בְּזוּלַת, כִּי נִקְרָא הָעוֹלָם כֶּף — לְשׁוֹן הָעֵל"ם.

מָה הַהִפְרָשׁ בֵּין הָעוֹלָם הַכָּא לְעוֹלָם הַזֶּה? הָעוֹלָם הַכָּא נִקְרָא יְמִין, הַכֵּל רוּחַנִיּוֹת, יְמִין זֶה חֶסֶד, חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם (תְּהִלִּים נב, ג), שָׁם מִתְגַּלֶּה, שְׁכָל אֲשֶׁר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה זֶה חֶסְדִּים וְרוּחַמִּים גְּמוּרִים. הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא שְׂמֹאל — דִּין, הַכֵּל הוֹלֵךְ הַפּוֹף, "מְקוֹם הַמְּשַׁפֵּט — שְׁמָה הַרְשָׁע" (קִהְלֵת ג, טז), כֶּף אוֹמֵר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם, הַגָּנֵב תּוֹבֵעַ אֶת הַנְּגָנֵב, הַנוֹכֵל, הַרִיק וּפּוֹחַז הוּא לְמַעְלָה, לוֹ נוֹתְנִים כְּבוֹד גְּדוֹל, וְאֵלּוֹ הָאִישׁ טוֹב מִשְׁפָּל וְנִמְצָא בַּתַּחְתִּית. הַכֵּל הוֹלֵךְ הַפּוֹף

ההגיון. ולכן בעולם הזה שנקרא שמאל, אנו נמצאים בסכנה גדולה מאד, ומהי? יכולים לשפח מהקדוש-ברוך-הוא, ולחשב שהכל טבע, מקרה ומזל, פי נדמה שכל דאלים גבר, מי שחזק יותר ועשיר יותר — הוא מצליח. ושוכחים שהכל מאתו יתברך, וזה רק נסיון מלמעלה, הקדוש-ברוך-הוא נותן לנו מכות, כדי שנתזר אליו. מטרת ההפאות אינן להרע לנו, חס ושלום, פי מאתו יתברך לא תצא הרעות, אלא הבורא יתברך רוצה רק את הטוב מאתנו, וחפץ שנשוב אליו. אומרים חכמינו הקדושים (מנחות נג): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתיית, אף ישראל אין חוזרים למוטב, אלא על-ידי יסורים. פשרוצים להוציא שמן זית זך, כותשים את הזיתים היטב היטב. כמו-כן אם רוצים מהשמים שאדם ישוב בתשובה, נותנים לו יסורים כאלו, עד שנשבר לגמרי, וכא לפניו יתברך בבכיה עצומה: "רבוננו של עולם, חטאתי, עויתי, פשעתי, והרע בעיניך עשיתי, אנא השם תמחל לי על חטאי המרבים שחטאתי במחשבה, דבור ומעשה שלי".

נמצא, שהעולם הזה, שנקרא שמאל, נתהפך לימין, כשמתחילים לדעת ולהבין, אשר אין זה שמאל — כל היסורים שחולפים עלינו, וכשרואים שאלו הרשעים השיגו חיל, שאלו הגנבים גונבים לאור יום ומצליחים, אלו המשחתים מתעללים בבני-אדם ומצליחים, אין זה שמאל, אלא יש בזה פונה, הקדוש-ברוך-הוא רוצה משהו מאתנו, וכמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה ט', סימן ח'): "טוב מאד" — זו מדת יסורים, שעל ידה הבריות באות לחיי עולם הבא.

וכך נבין היטב מאמרם ז"ל: אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין — תשמע בקולו, מהי משמעות הדבר? אלא אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ח'), גדלת הצדיק — שיכול להראות לכל אלו שפכר דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, וחושבים שהגיעו לאיזו מדרגה, שהם כבר לכאורה בשמים, הצדיק מראה להם, עדין אינך יודע כלום, אל תחיה באשליות שזכית לראות את הקדוש-ברוך-הוא, אלא עדין יש לך לעלות עוד ועוד, פי לגדלתו

אין חקר. ולעמת זאת לכל אלו הנמצאים בשאול תחתית, ונדמה להם כאלו אבד מנוס ותקנה מהם, להם מגלה הצדיק: אל תאמרו כזאת, שלכם לא יהיה טוב, ואתם פשלו בחיים, נכשלתם ומר לכם, לא ולא, היכן שאתם נמצאים גם שם נמצא הקדוש-ברוך-הוא. נמצא, שהצדיק מהפך ימין לשמאל ושמאל לימין. מה שחושבים שלמעלה בשמים זה ימין, וכבר השגתי את הקדוש-ברוך-הוא, ואם-כן אין לי כבר מה ללמד, כי למדתי את כל התורה, ואין לי כבר מה להתפלל, כי השגתי כבר כל הרוחניות, בא הצדיק ואומר לך: "ידידי היקר, עדין אתה נמצא בשמאל, טעות בידך, יש לך עוד הרבה הרבה מה ללמד, יש לך עוד הרבה מה להתפלל". והעולם הזה שאדם חושב שהוא נורא ואים, וכבר אחר גזר דין, שאלו המשחתים, הגנבים, הריקים ופוחזים תפסו אותו, בא הצדיק ואומר: "לא ולא, אין זה שמאל, זהו ימין, תדע שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה".

זה היה פגמו של קרח, שרצה להחליף דברי משה, כי היה בעל גאות גדול מאד, ואמר למשה: "מדוע תתנשאו על קהל ה'" (במדבר טז, ג), כי במה שאדם נגוע — הוא מטיל זה הדפי באחרים. משה רבנו לא רצה מאומה, ואמר: "ונחננו מה" (פסוק ז), אינני רוצה מאומה, אך קרח רצה להחליף ולומר: אלו בשמים גדולים מאד, ואלו בארץ — אין להם תקנה.

וזה כלל הערב-רב שנתערבו בינינו, ובאים בגאנה ובוז, ומתנגדים על הצדיקים, ומכפישים את שמם, וכופרים באמונת חכמים. ואף אם יש מהם המתחזים לעתים פרב, כמקבל וכו', צריכים לידע, שאם אינם מחדירים באדם למוד התורה הקדושה, לטיל בכל חלקיה ומכמניה, ללמד בכל יום חמש ורש"י — שנים מקרא ואחד תרגום, ח"י פרקים משניות, דפי גמרא, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', הרי הם מטעם הערב-רב — כלל הרע שנתערב בינינו, וכמו שאומר רבנו ז"ל, שלסמ"ך-מ"ם יש לו שלוחיו בכל מדינה ומדינה, בכל עיר ועיר, בכל מושבה ומושבה, ובמקום שיבנו

מוסדות חנוך, במקום שיקימו ישיבות, כוללים ומקנאות, הם עומדים נגד כל הקדוש לעם ישראל, זה נקרא ערב-רב.

עם ישראל עברו גלות קשה מאד, ועדין נמצאים בגלות מרה, מקומות של תורה, אמונה ויראת שמים, רוצים לעקורם ולבטלם, אף לא יצליחו, כי הקדוש-ברוך-הוא עומד לימיננו. הבעיה היא שמחליפים בין ימין לשמאל, אשר אלו כלל הערב-רב. יש רב, ויש ערב-רב, יש שבת ויש ערב שבת. אומרים חכמינו הקדושים, שבערב שבת בין השמשות נבראו הקלפות, השדים והרוחות. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן כח), שיש שדין יהודאין, אף שיהודי הוא, אבל הוא שד, ומדוע? אם אינו מקרב אותך להקדוש-ברוך-הוא, אם אינו מחזק אותך, אזי הוא בתינת שד. וזו מעלת הצדיק האמת, שפוקח לאדם את העינים להפיר רק את הקדוש-ברוך-הוא. וזה היה אברהם אבינו, שכתוב עליו (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם", אברהם אבינו היה הראשון שגלה את הקדוש-ברוך-הוא, וכלם רצו לנדותו, לסלקו, לבטלו ולגרשו, נטלו את אשתו, השליכוהו לאור פשדים, אבל "אחד היה אברהם", שהלך עם הלמוד הזה של אחר"ד, לידע שאין בעולם רק אני, ולא הסתפל על שום בריה בעולם, כמו-כן אומר רבנו ז"ל, אם רוצים לשוב בתשובה, צריכים לידע שאין שום בריה רק אחד, כל אחד ואחד מאתנו הוא בן יחיד אצלו יתברך, ומה שיבקש מלפניו — יקבל.

אף צריכים הרבה סבלנות בתפלה, לבקש עוד ועוד, וכל תפלה ותחנה ובקשה שאדם מבקש מאתו יתברך — נשמע ונתקבל. ומדוע אין רואים ישועה תכף-ומיד? ולהפך, הרשעים עוד מצליחים, ומעלילים עלילות, והולכים בגאות ובגאווה? אין זאת אלא לנסותנו, אם באמת אנו רוצים את הקדוש-ברוך-הוא, או שעכשו קשה וקר לנו מאד, על-פן אנו רצים אליו יתברך, אבל כשירחיב וירוח לנו, אזי נעזב אותו יתברך. אין הקדוש-ברוך-הוא רוצה יהודי כזה, אלא תפץ לראות אם נחזיק בו אפלו בזמן הכי קשה. וכך אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן עו): המתחיל

כב   אָשֶׁר   ו' תשיז   בַּנְחָל

לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אוֹמֵר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂרָצוֹנָךְ לְעִבְדִּנִּי, אָכֵל מֵהַיִּבְטוּחוֹת שֶׁגַּם לְמַחֵר תִּמְשִׁיךְ לְעִבְדִּנִּי? אֲלֵא עֲשֵׂה כֵךְ: עֲבַד אוֹתִי בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וּכְשֶׁאָרְאָה שְׂאֵתָה חֲפֵץ בִּי בְּאַמֶּת, אֲזַי אֲגַלֶּה לְךָ סוּדוֹת וְרָזֵי דְרָזִין. וְכֵךְ עוֹבֵר לְעֵתִים עַל אָדָם, שְׂמֵרָבָה בְּתַפְלָה כָּל יוֹם וַיּוֹם, וְאֵינּוּ רוֹאֶה יְשׁוּעָה, וְעֵלוּל לְהִתְיַאֲשׁ, חֵס וְשִׁלּוּם, אֲזַי צָרִיךְ לְזָכֹר, שֶׁזֶהוּ גִסְיוֹן מֵאֵתוֹ יִתְבַּרְךָ, לְרֵאוֹת אִם בְּאַמֶּת יִשָּׂאֵר בּוֹ וַיִּחְזִיק מֵעַמֵּד. וְזֹאת לוֹמְדִים מִהֶלְמוּד שֶׁל 'אַחַד הָיָה אֲבָרְהָם'.

וְזֶהוּ שְׂכַתִּיב (בַּמִּדְבָּר א, נב): "וְחָנּוּ אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דְּגִלוֹ לְצַבְאוֹתָם". כְּשֶׁיִּצְאוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, יֵצֵא כָּל אֶחָד עִם שְׂבִטוֹ, וְאִף אֶחָד לֹא הִתְעַרַב בְּשִׁבְט אַחֵר, וְאוֹבֵן לֹא הִתְעַרַב בְּשִׁמְעוֹן וְשִׁמְעוֹן לֹא הִתְעַרַב בְּלִוֵי וְכו', כִּלְמַסּוּ חָיו בְּשִׁלּוּם זֶה עִם זֶה, וְעִבְדוּ אֶת ה' שֵׁם יִתְבַּרְךָ בְּטוֹב וּבְנִעִימִים. כִּי בְּאַמֶּת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְהִיטִיב לְבְרִיּוֹתָיו תָּמִיד, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיְוָי"ה לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו". רַק רוֹצֵה לְרֵאוֹת אִם פּוֹנְתָנוּ בְּאַמֶּת לְהִחְזִיק בּוֹ.

וְלִכֵּן אֵל תִּפְלוּ בְּרוּחְכֶם, אֲלֵא הַמְּשִׁיכוּ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וּלְבִסוּף נִרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

וְהִנֵּה אוֹדוֹת הַעֲגָמַת גִּפְשׁ שְׁהִיָּתָה לְכֶם מִבְּעַל בְּחִירָה וְכו', הַרְיֵנִי לְהִזְכִּירְכֶם, אֲשֶׁר גַּם אֲנִי עֲבַרְתִּי הַרְבֵּה בַּחַיִּים, עֲזַרְתִּי לְאֲנָשִׁים, הַרְבִּיתִי לְעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לִיהוּדִים, מְסַרְתִּי גִפְשִׁי בְּעַבְדוּרָם וְלֹא הִסְתַּכַּלְתִּי עַל שׂוּם דָּבָר, וּלְבִסוּף הִשְׁיִיבוּ לִי רְעָה תַּחַת טוֹבָה, וּמִזֶּה לְמַדְתִּי לָקַח, שְׂאִין לְכַטֵּחַ בְּבֶשֶׁר וְדָם, אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים. הִתְחַבֵּר וְהִזְדִּיד הַטוֹב בְּיוֹתֵר שֶׁל הָאָדָם הוּא הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׂמוֹ! רְאוּ לְעִבְדוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים.

הִתְפַּלְלוּ כָּל יוֹם בְּמִנְיָן, אֲמָרוּ "אֲמֵן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּה", קִדְּשָׁה וּבְרַכּוּ, הִתְבּוֹנְנוּ בְּסִדּוּר מְלָה בְּמְלָה, זֶה הִתְחַבֵּר הַטוֹב בְּיוֹתֵר שְׁלָכֶם, קָחוּ כּוֹס שְׂתִיָּה, וְתִבְרַכּוּ "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ" — זֶה שְׁלָכֶם לְנִצְחָה, כֵּן יְדִיעָה וַיְדִיעָה שְׂאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה נִצְחִי,

כל דקה שאדם חושב — הנה הקדוש-ברוך-הוא פה, כל העולם שלו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא מחיה את העולם, כל מחשבה כזו — נשארת לעד ולנצח. ושאר דברים הם שקר וכזב, בני-אדם יבטיחו לכם הבטחות, אך זכרו שהכל שוא ושקר. כל פרק משניות, כל הלכה בשלחן ערוך — זה שלכם, וזהו שאמר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות למוד): כל ידיעה במשפטי התורה בין אדם למקום ובין אדם לחברו, זו הצלחת הנפש. ואף ששוכחים את הלמוד — לעתיד לבוא מזכירים לאדם כל מה שלמד. ולכן אם תלמדו בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת הלכה, קצת זהר ותקונים — זה שלכם, יבוא היום ותזדקקו לזה, ותהיו המאשרים ביותר. אף אחד שלא ישטה בכם, זכרו היטב: אין לאדם חברים, "חבר הוא לאיש משחית" (משלי כח, כד). אני למדתי לקח בדרך הקשה, ואלמד אתכם בדרך הקלה, כדי שאתם לא תעברו את אשר עברתי, יבוא היום שאדם יעזב את זה העולם, אף שאינו מתאר ומשער כלל, ונדמה לו שיחיה שנים על גבי שנים.

ספר לי פעם יהודי אחד, שהוא מכיר גוי שחי מאה ושלושים ושבע שנים. ושאלו: "כיצד זכית להאריך ימים כל-כך?" והשיבו הגוי: "אכלתי הרבה גזרים, ורצתי בכל יום קילומטרים וכו', וכך הגעתי לימי שיבה, ואני חש טוב מאד". ושאלתי את היהודי: ומה רצונך? וענה: "החילותי לאכל גזר בכל יום, ולרוץ כמה קילומטרים" וכו'. ושחקתי מאד מאד, ואמרתי לו: "האיך מבין, שהוא כבן שמונים ושבע, ומפאת גילו — החל לשכח, כי זכרונו בגד בו, ונדמה בעיניו שהוא כבן מאה שלשים ושבע" וכו'. הלא כבר אמר ר' נחונגה בן הקנה: אנו רצים והם רצים, אנו רצים לחיי עולם הבא, והם רצים לבאר שחת; וכן אמרו חכמינו הקדושים (תקין ו'): מאן דירית מסכתא חדא, זוכה לעולם אחד וכו', על-כן ראוי לסים מסכת אחר מסכת, ותתבודדו הרבה להקדוש-ברוך-הוא, ותרבו בחסד זה עם זה, אבל "אל תבטחו בנדיבים, בכן-אדם שאין לו תשועה", שאינו יכול לעזור לעצמו, ואיך יעזר לאחרים! ובפרט שאומר רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימנים פ', פא),

כד אשר ו' תשיח בנחל

שבני-אדם מספנים יותר מהיצר-הרע, פי יצר הרע נתן לאדם רק כפי פחו, אך בני-אדם יכולים להפיל את האדם בכח רב יותר.

אבל הצדיק אוהב את האדם אהבת אמת, ורוצה לקרבו אליו יתברך, ומה שנדמה עכשו שהכל שמאל, רע ומר וחשף, והרשעים השיגו חיל, והצדיקים בשפל המדרגה — הכל הבל וריק, הכל נסיון מלפניו יתברך, לראות אל מי יפנה בעת צרה. אדם אינו בטוח בעצמו רגע אחד, ואיך יכול להתגאות על זולתו ולשמח בנפילתו? ! ובודאי הקדוש-ברוך-הוא אוהב את הנרדף, ולבסוף יגבה מן הרשעים ענשם משלם.

ולכן ראו להתחזק, ולבל תפלו ברוחכם, התחזקו והתאמצו הרבה באמונה בבורא יתברך שמו. עקר החוב המטל עלינו ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, שיהיו שגורים על פינו.

בהיותי בחור צעיר למדתי הרבה מאד ספרי רבנו ז"ל, וזה מה שמחזק אותי עד עכשו, כי הלמודים הללו נכנסו בתוך דמי, אף שהיו כל מיני ערב-רב שאמרו לי לעזוב את רבנו ז"ל, אמרתי: לא ולא, לא רק שלא אעזוב את רבנו ז"ל, אלא אפרסם אותו בכל העולם כלו. לא רק שעם ישראל יחזרו בתשובה, אלא אפלו כל הגויים יכירו את הקדוש-ברוך-הוא, לתקן עולם במלכות שדי.

ולכן אם רצונכם לעזר לי: א. ראו להרבות בתפלה. ב. לפרסם את אור רבנו ז"ל, עם ישראל צמאים לדבר ה', ואם תקימו את זאת, הנה זה שכרי מכל עמלי.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

ו' תשיח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחר, י"ז איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל האברכים היקרים, הרוצים להאיר נפשם באור

אָשֶׁר   ו' תשיח   בַּנְחַל   כה

האורות, צח הצחצחות, מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרם יאיר ויזרח.

שמחתי מאד לשמע על רצונכם להשתתף בחתנת החתן ... גרו
יאיר.

חכמינו הקדושים אומרים (ברכות ו): כל הנהגה מסעדת חתן
ואינו משמחו, עובר על חמשה קולות. שְׁנֵאֲמַר (ירמיה ז, לד): קול
ששון וקול שמחה, קול חתן וקול פלה, קול אומרים הודו את ה'
צבאות. חמש פעמים קו"ל יש לנו בפסוק. זו המצנה הגדולה ביותר
— לשמח חתן וכלה, שאז זוכים לשמע את החמשה קולות, אשר
יורדים בכל יום מלמעלה. אם אין משמחים את החתן והכלה
עוברים על חמשה קולות אלו, ואם כן משמחים אותם, מהו השקר?
אומרים חכמינו הקדושים: זוכים לתורה. רבי נחמן בר יצחק אומר:
כל המשמח חתן וכלה, כאלו בנה אחת מחרבות ירושלים; ומה
הקשר בזה? אלא לא חרבה ירושלים, אלא על שבוזו בה תלמידי
חכמים (שבת קיט:). ירושלים היא בירת עם ישראל, ובה היא
בית-המקדש.

מה זה תלמיד חכם? צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, צדיק
שאינו מסיח דעת ממנו יתברך, צדיק שלומד תורה, צדיק שמעודד
ומחזק את אחרים שילמדו תורה, צדיק הלומד ומלמד אחרים. כי
באמת מה ישאר מהאדם? רק התורה שלומד בכל יום, כשאדם
זוכה ולומד בכל יום קצת חמש ורש"י עם התרגום, ומסיים בכל
שבוע שנים מקרא ואחד תרגום — אין מעלה גדולה הימנו, וכן
אם לומד בכל יום פָּרַק או שנים משניות — אשרי לו ואשרי חלקו,
ואשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ואינו נותן להפגס למי
שלמד משניות בכל יום (פמובא במדרש תלפיות), כי כף פתוב (בראשית
מט, כ): "מאשר שמנ"ה לחמו", וכן כשאדם זוכה ללמד דף גמרא
בכל יום, ממשיך על עצמו ארבעת מלאכי השמירה: גבריאל,
מיקאל, רפאל, אוריאל. אם אדם זוכה ללמד בכל יום הלכה —
אשרי לו ואשרי חלקו! והנה ישנן הלכות, שחתן וכלה מכרחים

לְלַמַּד, אֲשֶׁר הֵן נְחוּצוֹת בְּיוֹתֵר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְשְׁלוּ בַּכְרִיתוֹת. מֵה זֶה פֶּרֶת? שְׂרַחֲמָנָא לְצֻלָּן, נִכְרְתִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן אֲסוּר לְקַחַת דְּבָר זֶה בְּנִקְל.

וְהִנֵּה חֲתָן וְכֵלָה בְּעֵת שְׂמֵת־חֲתָנִים — חוֹשְׁשִׁים מְאֹד, שֶׁמָּא לֹא יִקְפִּידוּ עַל הַהֲלָכָה וְכוּ', וְלָכֵן בָּאִים וּמְשַׁמְּחִים אוֹתָם, שֶׁעֲתָה הֵם מִתְחִילִים דֵּף חֲדָשׁ, כִּי בְיוֹם הַחֲפָה מוֹחֲלִים לָהֶם עַל כָּל הָעוֹנוֹת, וּמַעֲתָה מִתְחִילִים מִחֲדָשׁ חַיִּים קְדוֹשִׁים וְטְהוּרִים. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ פֶּעַם רַבְּנּוּ ו' ל' לְאִיזָה חֲתָן אֶת מֵאֲמָרָם ו'ל (כְּתוּבֹת טז:): "כִּי־צַד מְרַקְדִים לִפְנֵי הַכֹּהֵן", הִינּוּ כִּי־צַד מְרַקְדִים וּמְדַלְגִים לִפְנֵי הַכֹּהֵן, עַל מֵה שֶׁהָיָה קֹדֶם הַחֲתָנָה, הִינּוּ שֶׁהַחֲתָן צָרִיךְ לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֶבֶר שֶׁלּוֹ וְכוּ' (חַיִּי־מוֹהַר"ן, סִימָן תִּקְפוּ).

וּבְעֵת הַחֲתָנָה, שְׂאֵז מוֹחֲלִים עַל עוֹנוֹת הַחֲתָן וְהַכֹּהֵן, זֶהוּ עֵת רְצוֹן גַּם לְכָל הַמְּסַבִּין, שְׂגַם־כֵּן יִבְקָשׁוּ לִפְנֵינוּ יִתְבָּרַךְ כָּל צָרְכָם, וְיִשְׁמְחוּ אֶת הַחֲתָן וְהַכֹּהֵן, וְאֵז יִזְכּוּ לְבִרְכַת הַתּוֹרָה. וּמוֹסִיף ר' נִחְמָן, שֶׁנִּחְשָׁב כְּאֵלוֹ בְּנֵה אַחַת מִחֲרֻבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, וּמֵדוּעַ? כִּי לֹא חֲרָבָה יְרוּשָׁלַיִם, אֲלָא עַל שֶׁבָּזוּ בָּהּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים. וְהִנֵּה אִם מְכַבְּדִים אֶת הַצַּדִּיקִים וּמֵאֲמִינִים בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים שְׁלֵמָה, אֲזִי נוֹכָחִים בְּנִסִּים נִגְלִים שְׁפוּעֵלִים הֵם בְּעִבְרוֹנוֹ.

רְאוּ לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחָה אֶת הַחֲתָן וְהַכֹּהֵן, וְלִהְתַּפְּלֵל בְּלַכֶּם עָלַי, כִּי אֲנִי זְקוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם. זָכְרוּ הֵיטֵב אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֵצְלַי, וְאַל תִּשְׁכַּחוּ אֶת זֹאת, וְהִתְפַּלְלוּ עָלַי דִּיקָא בְּעֵת רְצוֹן גְּדוּלָה זוֹ, כְּשֶׁשְׁעָרֵי שָׁמַיִם פְּתוּחִים.

אִף שֶׁלֹּא אֶהְיֶה עִמָּכֶם בְּשִׂמְחָה בְּגוֹפִי, אִךְ בְּרוּחֵי אֲנִי תָּמִיד עִמָּכֶם, וְזָכְרוּ זֹאת הֵיטֵב, וּמִי שֶׁרוּצֶה לְרְאוֹתַנִּי, שֶׁיִּלְמַד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", וְשֵׁם יִמְצָא אוֹתִי.

רְאוּ לְהַרְבּוֹת עָלַי בְּתַפְלָה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַע תְּפִלוֹתֵיכֶם בְּתוֹךְ שְׂאֵר תְּפִלוֹת עַם יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

אָשֶׁר   ו' תשיט   בַּנְחַל   כז
ו' תשיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּהַר, י"ז אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֶל הַשּׁוֹתֵה מִימֵי הַנְּחַל,
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ
נִצָּחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְאִם מֵצֵד אֶחָד אָנִי מְאֹד שְׂמַח,
שְׂזֻכִיתָ לְהַתְּרוּעַ מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּדוֹר
הַזֶּה, אִךְ מֵצֵד הַשְּׂנִי אָנִי מְלֵא צֶעַר וַיְסוּרִים, שְׂנִכְנֶסֶת דְּרָךְ דְּלַת
שְׁבוּרָה, הוּא הַפּוּל שֶׁל צִדִּיקִים מְשֻׁגָּעִים (עֵין סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ג'
מִהַחֲגוֹר, עֵין שֵׁם). הֵינּוּ כִּי עֲנִין רַבֵּנוּ ו"ל הוּא אֲרָמוֹן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד
מְאֹד, וַיֵּשׁ בּוֹ הַרְבֵּה דְּלִתּוֹת לְהַפְּגֵס, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַפְּגֵס דְּרָךְ
"הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים, וְאִזּוּ יִלְךְ בְּתַמִּימוֹת דְּרַכּוֹ.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! עֲלִיךָ לִידַע, כִּי כָּל הָעֲנִין שֶׁל תַּעֲנִיּוֹת
שֶׁהַכְּנִיסוֹ לָךְ בְּרֵאשׁ, שְׂאֲתָה צְרִיךְ לְהַתְּעַנּוֹת, זֶה שְׁטוּת גְּדוּלָּה מְאֹד
מְאֹד, בְּפִרְט אֲשֶׁר יְדוּעַ לָנוּ, שְׂרַבְנוּ ו"ל הַקְּפִיד עַל דְּבַר זֶה מְאֹד
מְאֹד, וְהַזְּהִירָנוּ בְּכַמָּה אַזְהָרוֹת, שֶׁלְּכַל נֶקַח עַל עֲצָמֵנוּ שׁוֹם תַּעֲנִיּוֹת
וְסוּגוּפִים מַעֲצָמֵנוּ, לְכֵן כָּלֶךְ לָךְ מִהַדְּרָךְ הַרְעַ הַזֶּה שְׂפִתְחָרָת, וְהִיא:
תַּעֲנִיּוֹת, וְתַתְּחִיל לְחִיוֹת חַיִּים נוֹרְמָלִים.

חֲמִדַת לְבָבִי! מֵאַחַר שְׂעֵבֵר עֲלִיךָ כָּבֵר בְּחַיִּיךָ מַה שְׂעֵבֵר,
וְנִשְׂאָרָתָ יְתוֹם מִימֵי קִטְנוּתְךָ — הֵן מֵאַבָּא, הֵן מֵאַמָּא, עֲלִיךָ לְדַעַת,
כִּי אֵין לָךְ אִף אֶחָד, רַק הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְעַל־כֵּן הַרְגֵּל
אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֵת כָּל לְבָדְךָ
וְכָל מַה שְׂעוּבֵר עֲלִיךָ, כִּי רַק זֶה עָקֵר הָעֲצָה שְׂרַבְנוּ ו"ל מְגַלָּה לָנוּ,
שְׂתַכְּף־וּמִיד כְּשֶׁאֲדָם מְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ כָּל
הַחַיִּים שְׁלוֹ כָּבֵר חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרִי, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַצִּית אֵת רַבְנוּ
ו"ל.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְשִׂמְחָה אֵת נִפְשְׁךָ הָאֲמֻלָּה בְּכָל מִינֵי
אַפְגָּנִים שְׂבַעוּלָם, כִּי רַבְנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי־מִוֵּהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד),

כח   אָשֶׁר   ו' תשכ   בנחל

שְׁעָרָה כָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים בָּאִים לְאָדָם מִחַמַּת קְלָקוּל
הַשְּׂמֵחָה. וּבִפְרָט אֶתָּה, מֵאַחַר שְׁעָבֵר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מֵהַ שְׁעָבֵר,
וְקָלְקַלְתָּ אֶת גּוּפְךָ, עָלֶיךָ לְעֵסֶק בְּרַפּוּאָת גּוּפְךָ עַל-יְדֵי שְׂתֵהִיָּה תָמִיד
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְעָקֵר הַשְּׂמֵחָה — שְׁאֲנוּ זֹכִים לִידַע מְרַבֵּי אֲמַת
כְּזֶה, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר לָנוּ פְּעַם: הֲלֹא רָאוּי לָכֶם
לְשִׂמְחָה שְׂיֵשׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), לְכֵן רְאֵה לְשִׂמְחָה
מְאֹד מְאֹד.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַשְּׂמֵחָה תַּכְנִיִּס בְּךָ תַּקְנָה, שְׂתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן
וּלְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא תּוֹצִיא מֵרֵאשִׁיךָ וְדַעְתְּךָ כָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת וּבְלָבוּלִים
שֶׁבְלָבְלוּ אוֹתְךָ עַד עַכְשָׁיו, וְרְאֵה לְמַצָּא אֶת זְוִיגְךָ וְתִתְחַתֵּן, כִּי רַבֵּנוּ
אָמַר: דָּאִס עֲרֻשְׂטַע אַ טְלִית, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן הוּא הַטְּלִית, הֵינּוּ
לְהִתְחַתֵּן.

אֶקְנֶה שְׂתַצִּית אוֹתִי וְתִתְחִיל לְאָכַל וְלִשְׂתוֹת דִּיקָא, וְדַעַת לְנִבּוֹן,
שְׁצִרֶיךָ לְדַקְדַּק מְאֹד בְּכַשְׂרוֹת הָאֲכִילָה, וְלִהְיוֹת זְהִיר בְּנִטְיִלַת יָדַיִם,
וּלְבָרְךָ בְּרִכְתֵּי-הַמְּזוֹן בְּכֹנֶה גְדוּלָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ,
שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְיָךְ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי תַּכְף-וּמִיד מִכְתָּב, אִם קִבַּלְתָּ אֶת מִכְתָּבִי זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשכ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּהַר, י"ז אִיִּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָה,
הַרְבֵּה הַשׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצִיחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, שאתה מחזיק עצמך ומחזק אחרים.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין למעלה מדבר זה, הינו מלקרב את אחינו בני ישראל אליו יתברך, כי מובא בדברי רבנו האר"י ז"ל (בלקוטי תורה, פרשת קדושים, מצות: "ואהבת לרעך כמוך"): כל ישראל הם סוד גוף אחד של נשמת אדם הראשון, הינו שפּלּליות נשמות ישראל ביחד הם כלולים באדם הראשון, וכל אחד מישראל הוא איבר פרטי, וזו הערכות שיש בין אחינו בני ישראל, בין אחד לחברו, אם אחד חוטא — חברו ערב בעדו. ובשביל זה כשמתודין, תקנו להתודות בלשון רבים: "חטאנו, עוינו, פשענו", ולא "חטאתי, עויתי, פשעתי", כי כל ישראל גוף אחד הם, ולכן אף-על-פי שאין לו אותו עון, ראוי להתודות בלשון: "חטאנו, עוינו, פשענו", כי כשעשה חברו איזה חטא, חס ושלום, כאלו הוא עשה זאת בעצמו. ולכן אומרים בלשון רבים, ואפלו כשמתודה בביתו, ראוי לו לומר בלשון רבים, כי מה שחטא אחד, כאלו חטאו ביחד מצד ערכות הנשמות, כן מובא בדברי האר"י ז"ל. ומזה יכולים להתעורר, כי מדה טובה מרבה, מה אם כשאדם חוטא, אזי כל אחד מישראל ראוי לו לקח חלק מחטא חברו ולהתודות עליו, על אחת כמה וכמה כשאדם עוזר לקרב רחוקים, אין לשער ואין לתאר את מעלת הענין הזה, כי הוא כולל את עצמו עם כלל נשמות ישראל, אזי מרב התפללות שאדם זוכה להפיל בנשמות ישראל, זוכה להמשיך שכינת עזו יתברך עליו ועל כל העולם כולו.

כי באמת כל אחד מישראל הוא צנור הממשיך אורו יתברך בעולם, ואין שום בר ישראל שגברא בחנם, אלא כל אחד יש לו שליחות מיוחדת בזה העולם, להוציא מהכח אל הפעל, לגרם שהוא יתברך יעשה לו דירה בתחתונים, וכל אחד מישראל הוא צנור להמשיך את האור, אף מחמת רבוי הקלפות — נשבר ונתלכלך הצנור, ובמקום להמשיך את האור — נתרבה החשך. ולכן שלח הקדוש-ברוך-הוא בכל דור ודור צדיקים יחידים הדורות, שהם עוסקים בתקון נשמות ישראל, ומתקנים את הצנורות ורוחצים

ל אֲשֶׁר ו' תשכ בנחל

אותם, באפן שיחזרו אל פּעֲלָתֶם. על-כן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לעזר לאלו הצדיקים מיחדי הדורות, ומקרב נשמות ישראל אלי ותברך, ובזה מתקן את צנורותיהם ומכבסם ומרחצם, באפן שיזכו להמשיך את אורו ותברך לכל העולם כלו.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק מאד מאד בקרוב רחוקים, והקדוש-ברוך-הוא בודאי ישפיע עליך שפע הדעת, שסוף כל סוף יאיר עליך אור נורא ונפלא כזה בהתגלות אלקות, אשר לא יאמן כי יספר, עד שמרב תשוקה אליו ותברך תזכה, בעזרתו ותברך, שיתגלה לך אליהו הנביא, וידבר עמך פנים אל פנים וכו' וכו'.

והעקר תלוי כפי תקף התשוקה להכלל עם כלל נשמות ישראל. ומי שרגיל ללמד בתנא דבי אליהו, רואה את מעלת אליהו הנביא, איך שמדבר תמיד בשבחן של ישראל, ואיך שלוקח את עצמו במסירות נפש על כל בר ישראל. על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך, ואל תניח את עצמך לפל בשום אפן שבעולם, אף שעדין קשה לך, סוף כל סוף אם תהיה חזק, תזכה לדררים יפים כאלו בעולם, אשר לא יאמן כי יספר. רק חזק ואמץ, ואז תראה נפלאות רבות.

אודות ביאתי למחנכם בשבת-קדש פּרַשַׁת נשא, תעשה מה שטוב בשבילך, ומה שטוב בשביל כבוד רבנו ז"ל, אני בא עם זוגתי תחי' ועם בתי תחי'.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

חמדת לבבי! באפן שיזכה לעסק בעסק קדוש ונורא הזה של קרוב רחוקים, הוא צריך שתהיה לו אהבת השם ותברך, כי מי שאוהב את האב — אוהב את בניו, ומוסר נפשו בעבורם. ועל-כן כל אחד כפי שמאירה בו אהבת השם ותברך אמתית, כן הולך לו בנפשו להחזיר בני-אדם בתשובה, ועל-ידי אהבת השם ותברך, נפשו של אדם נשמרת מכל רע, ונדבקת בשרשה העליון בעולם האצילות.

אֲשֶׁר   ו' תשכ   בְּנַחֵל   לא

וְכִדְי לְעוֹרֵר אוֹתָךְ עַל מִדַּת אֶהְבֵּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאִיךְ זוֹכִים לָזֶה, אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לְךָ מִהַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ לְרַבְּנֵנוּ תָּם, וְהוּא סֵפֶר הַיָּשָׁר (שְׁעֵר הַשְּׂנִי), שֶׁבְּאֶפֶן שִׁיקְרָא אוֹהֵב הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, צָרִיךְ שִׁיְהִיּוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים. וְאֵלּוּ הֵן הַעֲשָׂרָה דְּבָרִים שֶׁצָּרִיךְ עוֹבֵד הַשֵּׁם מֵאֲהָבָה שִׁיְהִיּוּ בּוֹ. הָרֵאשׁוֹן: לְהִיּוֹת אוֹהֵב תּוֹרַת אֱלֹקֵינוּ. הַשְּׂנִי: לְהִיּוֹת נִהְיָה בְּתַעֲנוּג עֲבוֹדַת הָאֵל מִכָּל תַּעֲנוּג. הַשְּׁלִישִׁי: לְמֵאִס מְאוּסֵי הַבוֹרָא וְלֶאֱהָב אוֹהֲבָיו. הָרְבִיעִי: לְהִיּוֹת אֶהְבֵּתוּ בְּטוֹב הָעוֹלָם חֲשׂוֹבָה כְּאִין לְצַד עֲבוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. הַחֲמִישִׁי: שֶׁתַּעֲרֹב לוֹ כֹּל יִגִּיעָה וְחֶסְרוֹן וְעֲנוּי לְנֶגֶד אֶהְבֵּת הָאֵל יִתְבָּרַךְ. הַשְּׁשִׁי: לְבַל יִקְדִים עֵסֶק מַעֲסָקָיו עַל עֵסֶק הָאֵל יִתְבָּרַךְ. הַשְּׁבִיעִי: לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי־הָאָדָם אֶהְבֵּתוּ בְּאֵל יִתְבָּרַךְ לְהַתְפָּאֵר בָּהּ. הַשְּׁמִינִי: לְבַל יִשְׁמַע לְקוֹל מְסִיתִים וּמְדִיחִים מַעֲבָדוֹת הָאֵל יִתְבָּרַךְ. הַתְּשִׁיעִי: אִם יִתְחַדְּשׁוּ עֲלָיו מְאוֹרְעוֹת מְטוֹב וְעַד רַע לְבַל יַעֲזֹב בְּשִׁבְלֵם עֲבוֹדַת הָאֵל יִתְבָּרַךְ. הָעֲשִׂירִי: לְבַל תִּהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, כִּי אִזּוֹ תִּהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ תְּלוּיָהּ בְּדָבָר. וְאֵלֶּה עֲשָׂר מִדּוֹת כְּשִׁיִּתְקַבְּצוּ בְּאָדָם, נִקְרָא אוֹהֵב הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְהוּא חֹסֵד בְּתַכְלִית. וְלֹא אָמַר הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַל אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, עֲלָיו הַשְּׁלוֹם: "זֶרַע אֲבָרְהָם אוֹהֲבֵי", אֲלֵא בַעַת שֶׁנִּרְאוּ בּוֹ כֹּל הַמִּדּוֹת הָאֵלּוּ.

וְאִנִּי מִפְּרָשׁם לְךָ מִן הַכְּתוּבִים. הַמִּדָּה הָרֵאשׁוֹנָה: דַּע, כִּי אֶהְבֵּת אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, עֲלָיו הַשְּׁלוֹם, לְלַמֵּד לְכָל בְּאֵי עוֹלָם עֲבוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְלִקְרָא בָּהּ תְּמִיד, כַּאֲשֶׁר אָמַר (בְּרֵאשִׁית יג, ד): "וַיִּקְרָא שֵׁם אֲבָרְהָם בְּשֵׁם ה'", וְאָמַר בְּמָקוֹם אַחֵר (שָׁם יב, ח): "וַיִּבֶן שֵׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה'", וְאָמַר: "וַיִּטַע אֲשֶׁל בְּבֵאֵר שֶׁבַע, וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה'", לְהוֹדִיעַ, כִּי בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר הָיָה הוֹלֵךְ, שֵׁם הָיָה קוֹרָא בְּשֵׁם הַשֵּׁם וּמִתְעַסֵּק בְּעֲבוֹדָתוֹ, וְלֹא נִמְנָע מִפְּנֵי פֶחַד אַמּוֹת הָעוֹלָם.

הַמִּדָּה הַשְּׁנִיָּת: כִּי הַחֹסֵד הוּא נִהְיָה בְּאֶהְבֵּת אֱלֹקָיו יוֹתֵר מִמָּה שֶׁנִּהְיָה בְּכָל תַּעֲנוּגֵי הָעוֹלָם, כִּי מִן הַיְדוּעַ, שֶׁאִין תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה לְאָדָם כְּמוֹ בְּבָנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כג, כה): "שִׂמְחָה אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ". וְהָיָה אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, עֲלָיו הַשְּׁלוֹם, נִהְיָה בְּעֲבוֹדַת הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְנִתְגַּבְּרָה הַנְּאֻתוֹ בְּעֲבוֹדַת הָאֵל יִתְבָּרַךְ עַל אֶהְבֵּת בְּנָיו, וְהִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת יִשְׁמַעֵאל מֵרַב אֶהְבֵּת הָאֵל יִתְבָּרַךְ.

לב   אָשֶׁר   ו' תשכ   בַּנְחֹל

הַמִּדָּה הַשְּׁלִישִׁית: כִּי הֶחְסִיד מוֹאֵס לְכָל מוֹאֲסֵי הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ וְאוֹהֵב אוֹהֵבֵיו, כִּי הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ אָמַר לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יב, א): "לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ", וְהוּא מָאֵס בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ וּבֵית אָבִיו מִפְּנֵי שְׂמָאֵס אוֹתָם הָאֵל יִתְבַּרְךָ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב, ד): "וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה'".

הַמִּדָּה הַרְבִּיעִית: כִּי הֶחְסִיד, אֲהַבְתּוֹ בְּכָל טוֹבַת הָעוֹלָם חֲשׂוּבָה אֵלָיו כְּאִין כְּנֹגֵד אֲהַבַת הָאֵל יִתְבַּרְךָ. וְהִנֵּה הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ אָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (בְּרֵאשִׁית כב, ב): "קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אֲהַבְתָּ אֶת יִצְחָק". וְאָמַר "אֲשֶׁר אֲהַבְתָּ" — לְהִרְאוֹת לְבַנְי־אָדָם, כִּי מֵה שֶׁהָיָה אוֹהֵב בְּתַכְלִית הָאֲהָבָה, מָאֵס אוֹתוֹ וְהִרְחִיקוֹ מִפְּנֵי אֲהַבַת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ.

הַמִּדָּה הַחֲמִישִׁית: כִּי הֶחְסִיד חוֹשֵׁב כָּל יְגִיעָה וְטָרַח — תַּעֲנוּג וְהִנָּאָה בְּעַבֹדַת הָאֵל יִתְבַּרְךָ, כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הָיָה מְעַנֶּה בְּדַרְכֵים וּמְנַסֶּה בְּכַמָּה נִסְיוֹנוֹת, וְלֹא קָץ בָּהֶם, וְקָבַל הַכָּל בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, כִּי מְנַעֲרוֹתוֹ נִסְהוּ הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ בְּדַרְכֵים, וְאַחֲר־כֵּן בְּלִקְיַחַת שָׂרָה פְּעַמִּים, וְאַחֲר־כֵּן בְּבָרִית מִלָּה, וְאַחֲר־כֵּן נִסְהוּ לְגַרְשׁ אֶת יִשְׁמַעֵאל, וְאַחֲר־כֵּן לְשַׁחֵט אֶת יִצְחָק, וְאֵלּוּ הֵיטָה עַבֹדַתוֹ מִיִּרְאָה וְלֹא מֵאֲהָבָה, לֹא הֵיטָה מִתְקַיֶּמֶת בְּכָל אֵלֶּה הַנִּסְיוֹנוֹת, אֵךְ בְּרַב אֲהַבְתּוֹ בָּאֵל יִתְבַּרְךָ, הַכָּל הָיָה עָרַב בְּעֵינָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ז): "מִים רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהָבָה".

הַמִּדָּה הַשְּׁשִׁית: כִּי הֶחְסִיד לֹא יִקְדִים עֵסֶק מְעַסְקָיו, עַד יִשְׁלִים מְצוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ, כִּי מְצִינוּ בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כָּל דָּבָר שֶׁצִּוְּהַ הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ, לֹא הִקְדִים שׁוּם מְעַשָּׂה, עַד שֶׁהִשְׁלִים מְצוֹת הָאֵל יִתְבַּרְךָ. כִּי הִנֵּה בְּבָרִית הַמִּלָּה אָמַר (בְּרֵאשִׁית ז, כב): "אֶלְקִים מְעַל אַבְרָהָם", וּכְתִיב (שָׁם יז, כו): "בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם", וְלֹא הִקְדִים שׁוּם עֵסֶק עַד שֶׁהִשְׁלִים הַמְצָוָה. וְאָמַר בְּיִשְׁמַעֵאל: "כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלָיךְ שָׂרָה — שְׁמַע בְּקוֹלָהּ, כִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָךְ זֶרַע", וּכְתִיב אַחֲרָיו (שָׁם כא, יד): "וַיִּשְׁכֶם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, וַיִּקַּח לָחֶם וַחֲמַת מִים וְגו' שָׁם עַל שִׁכְמָהּ" וְגו', לְמַדְנֵנוּ מִזֶּה, כִּי

אֲשֶׁר   ו' תשכ   בְּנַחֵל   לַג

בְּחִלוֹם הַלֵּילָה נֹאמֵר לוֹ הַדְּבָר, וְעַל-כֵּן הַשְּׂפִים בִּבְקָר בְּטָרָם שְׂיַעֲשֶׂה שׁוֹם מַעֲשֶׂה לְהַשְׁלִים מִצְוֹת הָאֵל יִתְבָּרֵךְ.

הַמִּדָּה הַשְּׂבִיעִית: כִּי הֶחְסִיד יוֹדִיעַ לְכָל אָדָם אֲהַבְתוּ בַּבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ וּדְרָכָיו, כִּי כֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרָנָם לְבִרְכָה, כִּי אֲבִירָהּם אָבִינוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, מִנְעֵרוֹתָו הִנֵּה מְזַהֵר אֲנָשֵׁי דוֹרוֹ, וּמוֹדִיעַ לְכָל אָדָם אֲהַבְתוּ בְּאֵל יִתְבָּרֵךְ, כִּי כַּאֲשֶׁר אָמַר הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית יח, יט): "כִּי יִדְעִיתוּ לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֵי בֵיתוֹ אַחֲרָיו, וְשָׁמְרוּ דְרָכָיו ה'"; רְצוֹנוֹ לֹאמַר: יוֹדִיעַם שְׂיִהְיוּ אוֹהֲבִים לְאֵל כַּאֲהַבְתוּ; וְלֹא אָמַר "אֶת בְּנָיו" לְבַד, רַק "אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ", כְּלוֹמַר כָּל הַנְּלוּיִם אֵלָיו וְאֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת עֲלֵיהֶם.

הַמִּדָּה הַשְּׂמִינִית: כִּי הֶחְסִיד לֹא יִדְאָג לְלַעַג הַלוֹעֲגִים וּלְחִרְפֵת הַמְּחַרְפִּים, אָמְרוּ, כִּי אֲבִירָהּם אָבִינוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, מִנְעוּרָיו הַחֵל לְהַדְבִּק בְּעַבּוֹדַת הָאֵל יִתְבָּרֵךְ, וְהָיוּ אֲנָשֵׁי דוֹרוֹ מְחַרְפִּים אוֹתוֹ, לֹא הִנֵּה מְשִׁים לְבוֹ עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁהַשְּׁלִיכוֹהוּ לְתוֹךְ כְּבֶשֶׂן הָאֵשׁ, הַצִּילוֹ הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית טו, ז): "אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים".

הַמִּדָּה הַתְּשִׁיעִית: כִּי הֶחְסִיד כְּשִׁיתְחַדְּשׁוּ עָלָיו מְאוּרְעוֹת טוֹבִים אוֹ רְעִים לֹא יִבְטֵל עַבּוֹדָתוֹ, וְכֵן עֲשֶׂה אֲבִירָהּם אָבִינוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, כִּי בְּכָל אֲשֶׁר הִנֵּה מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו — הֵן טוֹב הֵן רַע, הִנֵּה נֹאמֵן לְכָבוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (נַחֲמִיָּה ט, ח): "וּמִצְאָתָ אֶת לְכָבוֹ נֹאמֵן לְפָנַי".

הַמִּדָּה הָעֲשִׂירִית: כִּי הֶחְסִיד אֵין אֲהַבְתוּ בְּאֵל יִתְבָּרֵךְ תְּלוּיָהּ בְּדָבָר אוֹ עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, וּבְעַבּוֹר שְׁלֹא בִקֵּשׁ אֲבִירָהּם שְׂכָר מִעַבּוֹדָתוֹ, עַל-כֵּן אָמַר לוֹ הָאֵל יִתְבָּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית טו, א): "שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד", כִּי כֵן מְנַהֵג הָאֵל יִתְבָּרֵךְ עִם חֲסִידָיו, בְּעֵת שְׂיַעַבְדוּהוּ עַל מְנַת שְׁלֹא לְקַבֵּל פָּרֶס — יִכְפֹּל לָהֶם שְׂכָרָם, וַיִּתֵּן לָהֶם טוֹבָה כְּפוּלָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר לְשִׁלְמָה הַמְּלֵךְ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (מְלָכִים-א' ג, יא): "יֵעַן אֲשֶׁר שְׂאֵלְתָ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וְלֹא שְׂאֵלְתָ לָךְ יָמִים רַבִּים, וְלֹא שְׂאֵלְתָ לָךְ עֶשֶׂר וְכַבּוֹד", וַיִּכְתִּיב אַחֲרָיו: "וְגַם אֲשֶׁר לֹא שְׂאֵלְתָ נִתְתִּי לָךְ, גַּם עֶשֶׂר גַּם כַּבּוֹד". וְאֵלֶּה הֵם יְסוּדוֹת הָאֲהַבָּה, וְכָל שְׂיִהְיוּ בּוֹ עֶשֶׂר מִדּוֹת

לד אשר ו' תשכא בנחל

הָלָלוּ, נִקְרְאת אֶהְבְּתוּ אֶהְבָּה גְמוּרָה, וְעַל אֵלֶּה הַמַּדּוֹת נֶאֱמַר (דְּבָרִים ו. ה): "וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ". וְדַע, כִּי כִפִּי אֶהְבֶּת אָדָם בְּאֵל יִתְעַלֶּה, כֵּן תִּהְיֶה אֶהְבֶּת הָאֵל יִתְעַלֶּה בּוֹ. וְכֵן שְׁאֵלוֹ לְאַחַד מִן הַחֲכָמִים, וַיֹּאמְרוּ לוֹ: הָאָדָם עוֹבֵד הָאֱלֹהִים כָּל מְאֹדוֹ, מִתִּי יִתְאַוֶּה הָאֵל יִתְעַלֶּה לְרֵאוֹתוֹ? אָמַר לָהֶם: בְּעַת שֵׁשְׁלִיף אַחַר גּוֹו הָעוֹלָם וְכָל חֲמֻדָּתוֹ, וַיִּקְוֶץ בְּחַיִּיו וַיִּתְאַוֶּה לְמוֹתוֹ, אִזּו יִתְאַוֶּה הַשֵּׁם יִתְעַלֶּה לוֹ לְרֵאוֹתוֹ, כְּלוֹמַר כְּשֵׁיִאֵהֵב מְאֹד הַבוֹרָא, אִזּו יִתְאַוֶּה הַבוֹרָא מְאֹד.

אחי היקר! זו שלמות האוהב את השם, אשרי מי שיחקק את המדה היקרה הזו בלבו, ואז יעסק תמיד בקרוב רחוקים, אשרי לו ואשרי חלקו!

הנ"ל

ו' תשכא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ביהר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה, יגיעו וירדפו אל תלמידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לראות, איך שאתה מתמיד בלמוד התורה הקדושה, אשר כל זה חיותי.

חמדת לבבי! אתה יודע כמה וכמה ימים ושבועות וחדשים ושנים בליתי עמך ועם שאר תלמידי "היכל-הקדש", להאיר בהם דעת האמת של רבנו ז"ל, ולגלות להם את תשוקת נעימות ללבי, איך שאני רוצה להקים חב"א קדישא, אשר יקומו את עצות רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה בכל הדקדוקים.

ברוך השם, חפץ השם בנדי הצליח, שתהלה להשם יתברך

אֲשֶׁר   ו' תשכא   בַּנְחָל   לה

זכיתי להקים חֲבֵרָא קדישא של בחורים ואברכים, המתמידים מאד בכלליות התורה הקדושה, ובפּרָטיות בספרי רבנו ז"ל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אודות תקון המדות שהזכרתי במכתבך, עליך לדעת כי תלמידי רבי עקיבא נסתלקו בימי העמר, על-ידי הקפדות שהיו ביניהם, ולא המתיקו ובטלו את הפעם פראוי; הינו פי על כל אדם עובר בכל יום משברים וגלים אחרים, וכמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שבכל יום מתחיל היום בצמצום גדול, וצריך האדם להרחיב את זה, עין שם. ועל-כן כל יום ויום כשמתחיל לאדם, הוא בצמצום ובקטנות ובדינים, והאדם צריך לראות להמתיק את הדינים, ולהשקיט את הפעם, ולהמשיך חסד ורחמים ביום הזה, בחינת (תהלים נב, ג): "חסד אל כל היום", להמשיך את חסדו ותברך בכל יום, ולהרחיב את היום בהרחבות יותר ויותר. פי באמת, כל יום מאיר אורו ותברך בגלוי עצום ונורא מאד מאד, אף האדם אינו זוכה לזה, רק על-ידי יגיעה, שהוא זוכה להתנגע ביום הזה בעצמו, ומחפש אחר הטוב שיש ביום הזה, ועל-ידי-זה יתגלה האור הגנוז שביום הזה דיקא, כאשר טעמת בעצמך כבר כמה פעמים את האור הגנוז ביום הזה דיקא, איך שישבת במשך י"ח שעות רצופות, ולמדת וכתבת חדושי תורה, ואז בודאי טעמת טעם אור הגנוז, והלואי שימשך לך בכל יום.

והנה ימי הספירה הם ימי דינים, פי העמר הוא בחינת צמצומים, בחינת מדה, מדה היא צמצום, ועל-כן בימי הדינים והצמצומים צריכים ביותר להזהר מאד לא להיות בפעם, ושיהיה סבלן, ותלמידי רבי עקיבא לא זכו לזה, אלא הקפידו אחד על השני, ועל-ידי-זה, בעוונותינו הרבים, נתבטלו לגמרי, שזה בחינת מיתה (עין יבמות סב:). עד שבא רבי שמעון בר יוחאי, והכניס אהבה גדולה בעולם, אהבה גדולה בתלמידים, כמו שאמר (זהר ח"א קכת): 'אנן בחביבותא תליא', אנו תלויים רק באהבה, ואם רוצים להשיג סודות התורה, ורזי סתרי נסתרות הנעלמות מעין כל חי, צריכים לבטל הפעם והקפידות, ולהמשיך הרבה בחסד. ועל-כן מי שמרגיל את עצמו לילך בדרך של רבי שמעון, בודאי יזכה לגלוי אלקות.

על-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! מֵאַחַר שֶׁעָלִיךָ עֵבֶר דְּבַר זֶה בְּיוֹתֵר, שֶׁהֵייתָ
בְּכַעַס תָּמִיד, וּמִתְקוּטָט עִם הַחֲבֵרִים וְכוּ' וְכוּ', עָלִיךָ לְעֵבֶד עַל נִקְדָּה
זוֹ, שֶׁלְעוֹלָם אֵל תִּהְיֶה בְּכַעַס, וְתִהְיֶה סְבִלָן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאִז
דִּיקָא תִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל עֲנִינְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

רְאֵה לְצִיַּת אוֹתִי, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל קִדְשֵׁי שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, לְקַדֵּשׁ
אֶת הָעֵינַיִם, לְהִיּוֹת רְגִיל לְהִסְתַּפֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּלְקַדֵּשׁ אֶת
הָאֲזָנַיִם, לְהִיּוֹת רְגִיל לְשִׁמְעַת תָּמִיד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּלְקַדֵּשׁ אֶת
הַחֹטֵם, לְהִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לְבַל יִכְעַס וְיִקְפִיד כָּלֵל. וּלְקַדֵּשׁ אֶת
הַדְּבַר, שֶׁיִּדְבֵּר בַּקְּדוּשָׁה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז
תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד מְאֹד בְּעִנְיַן הַתְּבוּדוֹת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
כִּי כָּל זְמַן שֶׁתַּחֲזִיק בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, תִּזְכֶּה גַם לְשַׁקֵּד בַּתּוֹרָה,
אֲבָל תִּכְרַח-וּמִיד כְּשֶׁתַּעֲזֹב אֶת הַתְּבוּדוֹת, תִּדְעַע שְׂגָם תַּעֲזֹב אֶת
הַתּוֹרָה, כְּאֲשֶׁר הָאָרִיךְ בְּזֶה מוֹהֲרֵנִי"ת ו"ל (לְקוּיֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת אוֹנָאָה,
הַלְכָה ג', עִין שֵׁס). עַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
וְאִז דִּיקָא תִצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

הִיּוֹת וְאֵנִי רוֹאֶה, שֶׁאַתָּה לוֹמֵד עִם בַּחוּרֵי חֻמֵּד, עַל-כֵּן אִם אַתָּה
רוֹצֵה לְהִשְׁאָר שָׁם, כִּי אַתָּה מְרַגֵּשׁ שְׂזוֹ לָךְ תּוֹעֵלַת בְּרוּחַנִיּוֹת —
תּוֹכַל לְהִשְׁאָר שָׁם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַצְּלָחָה רַבָּה...

דִּרְכוֹ שֶׁל מוֹהֲרֵנִי"ת ו"ל הֵיטָה לְדַבֵּר עִם כָּל מִי שֶׁנִּכְנַס אֶצְלוֹ,
וְלֹא הָיָה מִסְתַּפֵּל עַל שׂוֹם חֻשְׁבוֹנוֹת פְּרָטִיִּים, שֶׁכְּשֶׁהִלָּה יֵצֵא —
יַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא הִסְתַּפֵּל רַק עַל זֶה — כְּשֶׁנִּכְנַס
אֶצְלוֹ מִיִּשְׁהוּ לְדַבֵּר מִרְבֵּנוֹ ו"ל, דִּבֵּר עִמּוֹ הַרְבֵּה.

אֲשֶׁר   ו' תשכב   בַּנַּחַל   לז
ו' תשכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

לְצַעֲרִי, לֹא קִבְּלֹתִי מִכְתָּב שֶׁל אֲשֶׁתְּךָ פְּאֲשֶׁר פְּתַבְתָּ, וְאוּלַי אֲבִד
בְּדַרְךָ, עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְכַתֵּב לְךָ וְגַם לָהּ, לְכֵן אֲמַרְתִּי לְשַׁלְּחוּ
דַּרְךְ הַשָּׂכָן שְׁלֶךְ, וְתֹאמַר לְזוּגָתְךָ שְׁעֲמָה הַסְּלִיחָה, אִם תִּכְתֵּב לִי, אֲנִי
אֶעֱנֶה לָּהּ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עָלֵינוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׁזָכֵינוּ
אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֶמֶת כְּזֹה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֹה,
וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְצִיָּתוֹ, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה נַעֲשֶׂה (עִין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֻלַּק א', סִימָן קכג).

חֲמֻדַּת לְבָבִי! מוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל, שֶׁהַפְּסוּק שֶׁאָמַר יַעֲקֹב
לְלָבָן (בְּרֵאשִׁית ל"א, מח): "עַד הַגַּל הַזֶּה", מְרַמֵּז עַל ל"ג בְּעֶמֶר, (ג"ל
אוֹתִיּוֹת ל"ג); הֵינּוּ כִּי לָבָן רָדַף אַחֲרַי יַעֲקֹב עִם כָּל נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, וְזֶה
הִיָּה מִפְּאֵת הַקְּנָאָה שֶׁבְּעֵרָה בּוֹ עַל יַעֲקֹב אֲבִינוּ, שֶׁרָאָה שֵׁישׁ לוֹ
עֲשִׂירֹת וּנְפִשׁוֹת תְּלוּיּוֹת בּוֹ, עַל-כֵּן רָץ אַחֲרַי יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְרָצָה
לְהִרְגוֹ. אֲבָל יַעֲקֹב לֹא הִתְפַּעֵל מִמֶּנּוּ, אֲלֹא בָּנָה גַל בֵּינוּ לְבֵינוּ, וְהוּא
עֲנִין שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קיט, יח): "גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ";
הֵינּוּ כִּי לָבָן הָאֲרָמִי, מוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֻלַּק א',
סִימָן א'), הוּא קִלְפָה דְקָה מְאֹד, אֲשֶׁר מִתְּלַבְּשֵׁת בְּמַצּוֹת פְּמוֹבָא,
שֶׁמְלֵאָף מְזִיק הוּא, וְקָשָׁה לְהַפְרֹד מִמֶּנּוּ, אִם לֹא עַל-יְדֵי לְמוּד
הַתּוֹרָה. הֵינּוּ מְבֹאָר שָׁם, כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיף תְּמִיד לְהַסְתַּכֵּל
בְּשֹׁכֵל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, הֵינּוּ כָּל אָדָם צָרִיף לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי רוּחַ חַיִּיּוֹת
אֱלֹקוֹת הַמְּחַיֶּה אֶת אוֹתוֹ הַדְּבַר, וְלִקְדָּשׁ וּלְטַהַר אֶת עֵינָיו, שְׁעֵינָיו
יִרְאוּ רַק רוּחַ חַיִּיּוֹת אֱלֹקוֹת, אֲבָל זֶה לְעַמַּת זֶה יֵשׁ קִלְפַת לָבָן

לח אשר ו' תשכב בנחל

הָאֲרָמִי, שְׁמֵלְבִישׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, וְאוֹמֵר לְאָדָם: מִתָּר לָךְ לְהִסְתַּכֵּל
בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאבְדָה נִפְשְׁךָ, כִּי הֲלֹא מִמִּילָא אֵתָה מִסְתַּכֵּל עַל הָאֱלֻקוֹת
שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר. וּבְאָמַת רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, אִם פְּנִיתוּ לְהִסְתַּכֵּל
עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, אוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל זְהֻמַּת תַּאֲנוֹת גִּאוּף, עַל
נָשִׁים וְכִדּוּמָה וְכוּ' וְכוּ'. וְאִיךָ אֶפְשֶׁר לְהִנָּצֵל מִהַקְּלִפָּה דְקָה זוֹ שֶׁל
לְבָן הָאֲרָמִי, שְׁמֵרֵב הָעֲרֻמוּמִיּוֹת שְׁלוֹ מְטֵעָה אֶת הָאָדָם כְּאִלוֹ מְסִיתוֹ
לְעִשׂוֹת מַצּוּה, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבֵין כֶּף
מִסְתַּכֵּל, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, בְּנָשִׁים? הוּא רַק עַל-יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה, כִּי
הַתּוֹרָה מְשַׁבֵּרֶת אֶת לְבָן הָאֲרָמִי.

וְעַקֵּר לְמוּד הַתּוֹרָה הוּא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, רְזִין וְסִתְרֵי תּוֹרָה,
שֶׁהֵם הַ"לְקוּיטִי-מוֹהֲרִין" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל חֻכְמַת
הַקְּבֵלָה שֶׁל הַקְּדָמוּנִים וְהָאֲחֻרָנִים, וְעַל-יְדֵי שְׁאָדָם לּוֹמֵד סִתְרֵי
תּוֹרָה, זֶהֱר וְתִקְוִנִים, סִפְרֵי הָאֲרָ"י ו"ל, סִפְרֵי תְלַמִּידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-
טוֹב, סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וּבִיּוֹתֵר בְּלְקוּיטִי-מוֹהֲרִין, שֶׁהוּא כְּבָר כְּלוּל
מִזֶּהֱר וְתִקְוִנִים, וְכַתְּבֵי הָאֲרָ"י ו"ל וְסִפְרֵי תְלַמִּידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
זי"ע, אֲזוּ דִיקָא יִתְגַּלֶּה לְפָנֵי עֵינָיו רְזִין דְרְזִין, וְכִבֵּר אִי אֶפְשֶׁר לוֹ
לְהַכְשֵׁל בְּקִלְפָּה דְקָה זוֹ שֶׁל לְבָן הָאֲרָמִי.

וּבִזְהָ יְבִין אֶת הַקְּשֶׁר הַמוֹבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרָ"י ו"ל: "עַד הַגֵּל",
הֵינּוּ שְׁאָמֵר יַעֲקֹב לְלְבָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת ל"ג בְּעֵמֶר, כִּי יַעֲקֹב הוּא אִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁמוֹבָא שֵׁם בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא לּוֹמֵד סִתְרֵי תּוֹרָה,
בְּחִינַת: "גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ", שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכִים לְשַׁבֵּר אֶת לְבָן וְאִינוּ מְפַחֵד מִמֶּנּוּ; וְהֵבֵן, כִּי קִצְרֵתִי.

חֻמְדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְקַיִם זֹאת לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, שְׁתַּתְּמִיד מְאֹד
בְּ"לְקוּיטִי-מוֹהֲרִין" הַכְּלוּל מִכָּל טוֹב, אִם אֶפְשֶׁר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
עַל-כָּל-פְּנִים תּוֹרָה אַחַת מִ"לְקוּיטִי-מוֹהֲרִין" — אֵין לְמַעֲלָה מְזָה.

הַהֲכָרַח לִי לְקִצֵּר עֲכָשׁוּ מְרַב טְרִדוּתִי, בְּקִרּוּב אֲנֹכָה לְהִיּוֹת
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֲזוּ נְדַבֵּר פְּנִים אֶל פְּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

אָשֶׁר וְ תִשְׁכַּח בְּנַחֵל לֵט
וְ תִשְׁכַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנֶכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְשִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

חֲמֻדָּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּמֻדַּת הַסְּבָלָנוּת, לְהִיּוֹת
סִבְלָן גָּדוֹל, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בִימֵי הָעֶמֶר, שֶׁהֵם יָמֵי צְמֻצוּמִים וְדִינִים,
מְאֹד מְאֹד צְרִיכִים לְעֵבֶד עַל עֲצָמוֹ, לְבַל יָבוֹא לְעֲצָבָנוּת וְעֲצָבוּת,
הַמְּכַלֵּת אֶת מִחַ וְדַעַת הָאָדָם. הֵינּוּ, כִּי בְלִיל פֶּסַח, בְּשַׁעַת יְצִיאַת
מִצְרַיִם, אִזּוֹ מְאִירָה עַל הָאָדָם הָאֶרֶץ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד בְּעֵצָם גְּלוּי
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּוְּקֵק כָּל-כָּף אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא
מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְהַשְׂרִיף עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, מֵרַב הָאוֹר וְהַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּתְגַּלָּה
בּוֹ. אֲבָל תִּכְף-וּמִידָה אַחֵר לֵיל רֵאשׁוֹן, נִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַמַּחֲזִין,
וּמִתְחִילִים אֲצִלוֹ קִטְנוּת וְגִדְלוּת, גִּדְלוּת וְקִטְנוּת, כָּל מִינֵי דִינִים
וְצְמֻצוּמִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּדּוֹת, שֶׁבַע פְּעָמִים שֶׁבַע וְכוּ' וְכוּ', עַד
שֶׁזּוֹכָה לְקִבְלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא תְּכֵלֶת הַמְּדֻרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה בְּגִלּוּי
אֱלֻקוֹת, שֶׁזּוֹכָה לְשִׁמְעַ קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְדַבֵּר אֵלָיו, קוֹל לֹא קוֹל אֵלָיו
מִשֶּׁה שׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל, וְאֵין אַחֵר שׁוֹמֵעַ אֶת הַקּוֹל (רש"י וַיִּקְרָא א, א);
הֵינּוּ, בְּשַׁעַת שֶׁאָדָם זוֹכָה לְצֵאת מִמִּצְרַיִם, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּצְרַיִם
וְהָעוֹנֹת שָׁלוֹ, שֶׁעָבַר עַד עֲכָשׁוּ, אִזּוֹ מְאִיר עָלָיו אוֹר חֲדָשׁ מְאֹד
מְאֹד, אֲבָל תִּכְף-וּמִידָה לְוָקָחִים מִמֶּנּוּ הָאוֹר, כִּי רוֹצִים שִׁיתְּחִיל לְעֵבֶד
עִם פְּחוֹת עֲצָמוֹ, וְאִזּוֹ דִּיקָא מִתְחִיל לְעֵבֶר עָלָיו כָּל מִינֵי בְּלוּלִים
וְיִרִידוֹת, קִטְנוּת וְעֲלִיּוֹת, עֲלִיּוֹת וְקִטְנוּת, כִּי רוֹצִים לְחַנְכוֹ — לְרֵאוֹת
אֵיךְ יִפֹּל וְיִחְזֹר וְיִקּוּם, וְיִפֹּל וְיִחְזֹר וְיִקּוּם, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה, שֶׁזֶה כָּלֵל
הַמַּחֲזִין הַנִּכְנָסִין בִּיָּמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם יָמֵי דִינִים. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה
לְהַחֲזִיק מִעֶמֶד כָּל יָמֵי הַסְּפִירָה, אִזּוֹ דִּיקָא חוֹזֵר וּבָא אֶל חַג

מ אֲשֶׁר ו' תשכג בנחל

השבועות, וזוֹכָה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵצָם גְּלוּי אֱלֹקוֹת, שְׁזוֹכָה לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּהַתְגַּלוֹת כּוֹז, עַד שֶׁכִּמְעַט כִּמְעַט נִתְבַטַּל בְּמַצִּיאוֹת, וְזוֹכָה לְשִׁמְעַ כְּרוּזִין מִלְמַעְלָה.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵל תִּחְשַׁב שְׂזוֹ גִזְמָא, לֹא-כֵן, יְדִידֵי הַיָּקָר! כִּפִּי הַתְּשׁוּקָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּכְפִי הַשְּׂמוּת וְהַיְחוּדִים שְׁזוֹכָה לִיְחַד, וּכְפִי הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה, שֶׁנִּשְׁפָּעַת עָלָיו הָאָרָה גְּדוּלָה מִלְמַעְלָה. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לְרוּץ אַחֲרָיו יִתְבַּרַךְ בְּכָל יוֹם, וּמְנַצֵּל כָּל יוֹם וְיוֹם, שְׂזוֹה כָּלֵל סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהָאָדָם שׂוֹמֵר אֶת כָּל יוֹם, וּמְסַתְּפֵל עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְאִזּוּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ.

וּבְעֵבוֹר זֶה מִתְחִילִים תִּכְף-וּמִיד אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם לְסַפֵּר אֶת הַיָּמִים, לִידַע כִּי כָּל יוֹם וְיוֹם הוּא סְפוּר, וְצָרִיכִין לְשַׁמֵּר עַל הַיָּמִים, וְלֹא לְדַאֵג דְּאֵגָה זָרָה, כְּמוֹבָא הַלְּשׁוֹן בְּסִפְרֵי מוֹסֵר: אָדָם דּוֹאֵג עַל אֲבוּד דְּמִיּוֹ, וְאֵינּוּ דּוֹאֵג עַל אֲבוּד יָמָיו, דְּמִיּוֹ חוֹזְרִים, וְיָמָיו אֵינָם חוֹזְרִים. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְסַפֵּר אֶת יָמָיו וְלִשְׁמֵרָם, וְאִזּוּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ סוּף כָּל סוּף אֶל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֵל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִהַעֲבֹר שְׁלֶךְ, וְלֹא מִחֲבַרְיָךְ שֶׁהַתְּרַחֲקוֹ מִמֶּךָ, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אִם תִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי יוֹ"ל.

אֲקִנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְהִיּוֹת תִּכְף-וּמִיד אַחַר חַג הַשְּׁבוּעוֹת בְּאַרְצָךְ יִשְׂרָאֵל, וְאִזְכֶּה לְשִׁבּוֹת שְׁתֵּי שְׁבֻתוֹת שָׁם: שְׁבֻת פְּרִשַׁת נִשְׂא בִּיבְנֵי אֵל, וְשְׁבֻת פְּרִשַׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ בְּצַפָּת, אֲקִנְיָה לְרֵאוֹתְךָ עִמָּנוּ בְּצוֹתָא.

הַמְּאַחֵל לְךָ כָּל טוֹב...

פֹּה תִּקְבַּל רְצוֹנָה שְׁנֵי מִכְתָּבִים, וְתִמְסַר אוֹתָם לְשִׁכְנְךָ, כִּי כְּנִרְאָה נוֹטְלִים לוֹ אֶת מִכְתָּבֵינוּ.

אֲשֶׁר   ו' תשכד — ו' תשכה   בַּנְחָל   מֵא

ו' תשכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב...

אֲנִי מְאֹד מְצֻטְעָר שֶׁלֹּא קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ אֲשֶׁר פְּתַבְתָּ לִּי, עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְרוּץ דְּבָרֵי אֱלוֹ, וְאוֹלֵי אוֹכַל לְנַחֲמֶךָ.

תְּדַעֲנִי, כִּי מִדַּת הַקְּנָאָה הִיא מְדָה גְּרוּעָה מְאֹד מְאֹד, וְנִרְאָה שֶׁהַשְּׂכָנִים מְקַנְאִים בְּכֶם מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן אֵל תִּסְתַּכְּלִי עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְאֵל תִּשְׁבְּרֵי מֵהֶם, רַק הַמְּשִׁיכֵי אֶת הַחַיִּים עִם בְּעֵלְךָ. וְרֹאֵי שֶׁבִיתְךָ יִהְיֶה בֵּית שֶׁל שְׂמֻחָה, בֵּית שֶׁל סִבְלָנוּת, בֵּית שֶׁל אֲהָבָה, וְאִזּוֹ דִּיקָא תִּצְלִיחוּ לְהַקִּים דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּשֶׁבִבֵּית תְּמִיד שְׂמֵחַ, וְאִין שׁוֹם מְרִיבוֹת וְכַעַס, עֲצָבָנוּת וְרִגְזוֹ, הַיְלָדִים גְּדֹלִים וְצוּמְחִים יְפֵה מְאֹד.

אֲנִי מְבָרַךְ אֶתְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְפָרְנֶסָה בְּשִׁפְעַע, בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה, וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה לְכֶם שׁוֹם עֵסֶק עִם הַשְּׂכָנִים, וְאֵל תִּתְפַּעְעֵלוּ מֵהֶם, וְתִירוּ רַב נַחַת מִבְּנֵיכֶם.

הַמְּאַחַל לְכֶם הַצְלָחָה רַבָּה בְּכָל הָעֲנִינִים...

אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אָמְרוּ: הַתְּעוֹרְרוֹת הַבָּאָה מִצַּד הַתְּחִזְקוֹת — זֶה הַתְּעוֹרְרוֹת אֲמַתִּית, וְיִהְיֶה לָּהּ קִיּוֹם, מֵה שְׂאִין בֵּן הַתְּעוֹרְרוֹת הַבָּאָה מִצַּד הַתְּעוֹרְרוֹת, לֹא תִחֲזִיק אֲצִלוֹ כָּלֵל, כִּי לְבִסּוֹף תִּתְבַּטֵּל.

ו' תשכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרַכָּה וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל...

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעָר מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

מב אשר ו' תשכו בנחל

ראי להתחזק בבטחון עצמי, ואל תפחדי משום דבר ומשום ברִיָּה שִׁבְעוּלָם.

הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֹךְ, וְכָל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לְךָ וּמַצְעֵר אוֹתְךָ תְּדַבְּרִי עִמּוֹ יְתָבְרָךְ, וּתְסַפְּרִי לְפָנָיו כְּאֲשֶׁר מְסַפֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתִדְעִי שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאֵת מְדַבְּרַת אֵלָיו יְתָבְרָךְ – נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל.

אודות המִשְׁפָּחָה, תִּאֲמִינִי לִי, שֶׁכֻּלָּם רוֹצִים רַק אֶת טוֹבְתְךָ, מִסִּתְמָא אֶת מִתְפָּרְעֶת, לְכֵן הֵם לוֹקְחִים אוֹתְךָ אֶל רוּפְאִים, שְׂיִתְנוּ לְךָ כְּדוּרִים וְזִרְיָקוֹת, עַל־כֵּן תּוֹצִיאִי הַשְּׂנֵאָה מִלְּבָבְךָ עֲלֵיהֶם, וְתִתְחִילִי לְאַהֵב אוֹתָם. וּבְכָלֵל, טוֹב מְאֹד לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְאַהֵב אֶת הָאֵם וְהַמִּשְׁפָּחָה, וְעַל־יְדֵי שְׂאֵדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לִילֶךְ בְּדַרְךָ אֲהַבָּה, זוֹכָה לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם.

הַעֲקֹר רְאִי לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר תָּמִיד רַק אֶל הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֹךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ רַחֲמִים רַבִּים: "אֲנִי הַשֵּׁם, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהוֹשִׁיעֵנִי וְהוֹצֵא אֶת הָרוּחַ שְׁטוּת וְהַשְּׂגֵעוֹן שֶׁנִּדְבַק בִּי, עַד שֶׁנִּדְמָה לִי שְׂאֵנִי שׁוֹמַעַת קוֹלוֹת וּצְעָקוֹת בְּרֹאשִׁי, וּבְאֻמַּת הַכַּל דְּמִיוֹנוֹת וְרוּחַ שְׁטוּת וּפְתוּי, שֶׁנִּשְׁתַּגְּעַתִּי וְנִתְבַּלְבְּלָה דַעְתִּי זֶה יָמִים וְשָׁנִים. אֲנִי, הַשֵּׁם, חוּס וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וּשְׁלַח לִי רְפוּאַת הַנְּפֶשׁ וְרְפוּאַת הַגּוּף בְּמַהֲרָה, בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן".

הַמֵּאחֵל לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאַת הַנְּפֶשׁ וְהַגּוּף...

ו' תשכו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֵמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִידֵידי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצַחִים.

אֲשֶׁר   וְ תִשְׁכַּח   בְּנִחָל   מִג

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וּמָאֵד מָאֵד אֲנִי שְׂמַח, שְׂזֻכִית לְהִיּוֹת
בְּעִיר אוֹמֵן, וְלֹהֶשֶׁתְּטַח עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל, וְתוֹדָה רַבָּה שֶׁהִתְפַּלְּלָתָּ
עָלַי וְעַל בְּנֵי בֵיתִי, יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתִּקְבַּל תְּפִלָּתְךָ בְּתוֹךְ תְּפִלַּת
כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! בְּזֶה שְׂאֵתָה מְשַׁבַּח אֶת תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ";
מָה אָמַר לְךָ! עוֹד יָבֹוא הַיּוֹם, וְיִתְגַּלֶּה מִי בְּאַמֶּת מִקְרָב אֶל רַבְּנוּ ו'ל
וּמִי מִטְּעָה אֶת הַבְּרִיּוֹת. כָּכֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ו, ב):
אוֹי לָהֶם מִעֲלֻבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', הֵינּוּ שְׂעוּשִׁים עֲסָקִים מְדַבֵּר
רַבְּנוּ ו'ל, וּמְחַפְּשִׁים רַק לַעֲשׂוֹת כֶּסֶף וּפְרִנְסָה מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל,
זֶה בְּכַדּוֹ — תְּלַמּוּד תּוֹרָה שְׁלוֹ בִירוּשָׁלַיִם, וְזֶה בְּחִבּוּתוֹ — הַפּוֹלָל
שְׁלוֹ בְּבְנֵי בְּרַק, וְזֶה בְּקוֹרְתּוֹ — הַקְּרִיָּה שְׁלוֹ בְּצַפָּת. וּבְאַמֶּת הַכֹּל
הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ וְכוּ' וְכוּ'. חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הִנֵּה קָם עֲכָשׁוּ דוֹר
קֹדֶשׁ, אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמֵתִיִּים, תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", אֲשֶׁר הֵם
קְשׁוּרִים בְּרַבְּנוּ ו'ל בְּלֵב וּנְפֶשׁ, וּמְתַמִּידִים מָאֵד מָאֵד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ
"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וּבְקִיָּאִים בְּזֶה בְּעַל-פֶּה וּבִיָּתֵר הַסְּפָרִים,
וּמְתַבּוֹדֵדִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְדַבְּרִים אֶחָד עִם הַשְּׁנִי רַק
דְּבוּרֵי אֲמוּנָה.

חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, לְהִיּוֹת בֵּין חֲבוּרָה קְדוּשָׁה זו, וּמָה
גַּם שְׂזוּכִים לְהִתְמִיד מָאֵד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלוֹמְדִים עַל-פִּי סֵדֶר-
דִּרְךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל, וּמְטִילִים בְּכָל חֻלְקֵי הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרֵינוּ
וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ!

בְּנֻדָּאֵי יָבֹוא הַיּוֹם, וְיִתְגַּלֶּה כָּל זֶה לְעוֹלָם, אֲךָ לָעַת עֲתָה
הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין, הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים הֵם מְנַת חֻלְקֵנוּ, וְאֲנוּ
צָרִיכִין לְשִׁמְעַ וְלִשְׁתַּק, שְׁזֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! תִּדַּע פִּי כָכֵר הִיָּה לְעוֹלָמִים דְּבָר זֶה בֵּין תְּלִמִּידֵי
רַבֵּי עֲקִיבָא, שֶׁדָּקְרוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי עַד שֶׁמְתוּ (יְבָמוֹת סב:), שֶׁהִיא
בְּחִינַת הַנְּפִלָּה וְהִירִידָה שֶׁהִיָּתָה לָהֶם, כִּי אֶחָד קָרַר אֶת הַשְּׁנִי, עַד
שֶׁבָא רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וְהֵאִיר אֶת הַתְּלִמִּידִים, וְגִלָּה לָהֶם נוֹרָאוֹת
נִפְלָאוֹת בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת בְּגִלּוּיִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁפָּל אֶחָד הַרְגִישׁ אֶת

מד אשר ו' תשכז בנחל

אמתת זיו נעם שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאָמַר (זֶהר ח"א קכח.): 'אֲנִי בְּחִיבוּתָא תְּלִיא', שְׁעָקַר הַתְּקוּן הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי אַהֲבָה וְאַחֲדוּת.

לְכֵן תְּלַמִּידֵי "הֵיכַל-הַקִּדְּשׁ", אֲנִין רְאִישֵׁי תְּבוּת: אִינְשֵׁי בְּחִל גְּבוּעַ, בְּחִיבוּתָא תְּלִיא, עָלִינוּ לְרֵאוֹת לְהִיּוֹת תְּמִיד יַחַד בְּאַהֲבָה אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, וְלְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּזֶה וּבַבָּא.

אֶקְוֶה מְאֹד, שְׁתּוּכַל לַעֲשׂוֹת קְבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר מֵאַנְטְשְׁעֶסְטֶער, וְלֹא תִסַּע נְסִיעוֹת לֹא לְכָאן וְלֹא לְשָׁם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִירוּשׁ: הַנְּסִיעוֹת הֵם בְּשָׁבִיל קְלָקוּל אֲמוּנָה. תִּדַּע כִּי רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא גַם בְּמֵאַנְטְשְׁעֶסְטֶער, וְגַם שָׁם יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתְּקוּנִים, וּבִנְדָאֵי אִם נִזְכֶּה לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְמַעְלָה מְזִיחַ, אֲבָל אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא, אֲזוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת קְבוּץ כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעִירוֹ וּבְמִדְיַנְתּוֹ דִּיקָא, וְלֹא יִסַּע — לֹא לְכָאן וְלֹא לְשָׁם.

הַמֵּאחַל לָךְ כָּל טוֹב...

ו' תשכז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֵמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה, חַיִּים וְחֶסֶד, יִמְשְׁכוּ אֵל ... תְּחִי.

אֶת מִכְתָּבְךָ הַקּוֹרֵעַ לְכַבּוֹת — לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וּקְרֵאתִיו. וּמִמָּשׁ דְּמַעוֹת נִכְנָסוּ בְּעֵינַי, וּבְכִיתִי מְרַב צְעָרְךָ הַקָּשָׁה שְׁאַתְּ סוּכָּלֶת.

קָדַם כָּל עָלִיף לְדַעַת, כִּי עֲנִין הַהִתְאַבְּדוֹת שְׁנִכְנַס בְּמַחְךָ, תּוֹצִיאֵי אֶת זֶה לְגַמְרִי, סוּף כָּל סוּף מָה אֲשַׁמִּים הֵיִלְדִים?! אִם אַתְּ סוּכָּלֶת כָּל-כָּף, לְמָה לְגַרֵם לָהֶם סִבָּל יוֹתֵר, הֲלֹא הֵם כְּבָר סוּכָּלִים מִמִּילָא, לְמָה לְהַרְבוֹת לָהֶם הַסִּבָּל?! וְעַל-כֵּן תִּשְׁכַּחֵי מֵעֲנִין הַהִתְאַבְּדוֹת.

בִּנְדָאֵי צְרַתְךָ צְרָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, הֵייתִי מֵיַעַץ לָךְ, שְׁתִּשְׁאַרֵי בְּמִשְׁךָ זְמַן בְּבֵית הַנּוֹרִיךָ, עַד שֶׁהוּא יָבֹא וְיִתְחַנַּן אֵלֶיךָ שְׁתַּחֲזִירֵי

אֲשֶׁר   ו' תשכח   בְּנַחֵל   מה

הַבִּיתָהּ, וְאִזּוֹ אִם יִבְטִיחַ שְׁיִתְנַהֵג כְּשׁוֹרָה — תִּלְכִּי עִמּוֹ. אֲבָל אֵל
תִּפְחָדִי בְּשׁוּם אִפְּן שְׁבַעוּלָם מִהָאֱלִימוֹת שְׁלוֹ, וּמֵה שְׁמָאִים וְכוּ',
תִּקְרָאִי תִכְרַף-וּמְיָד לַמְשַׁטָּרָה, וְאֵל תִּפְחָדִי.

הִיִּיתִי מִיַּעַץ לָךְ, שֶׁתִּדְּלִיקִי לַכְבוֹד שֶׁבַת-קִדְּשׁ אַרְבָּעָה גֵרוֹת שֶׁל
חֵלֶב, וְשְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבִשְׁעַת הַדְּלָקָה הַגֵּרוֹת, תַּעֲמִדִי לִפְנֵי
הַגֵּרוֹת וְתִכְכִּי לִפְנֵי וְתִבְרַךְ, וְתִסְפְּרִי לוֹ יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִיךָ אֶת סוּבָלָת, וּבְיַדֶּי הוּא יְתִבְרַךְ יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי
שְׁיִתְהַפֵּף לָךְ הַגִּיּוֹנוֹם וְהַסָּבֵל לְגַן-עֵדֶן וְתִקְוָה.

תִּשְׁתַּדְּדִי לְהַרְגֵעַ, וּלְהַרְגִיעַ אֶת הַיְלָדִים הַסּוּבָלִים כְּכֹר כָּל-כָּף,
תִּרְאִי לְהִיּוֹת לָהֶם לְעֹזֵר, וְתִרְאִי לָהֶם אֶהְבֶּה גְדוּלָה, וּלְעוֹלָם אֵל תִּהְיִי
בְּכַעַס עֲלֵיהֶם, כִּי הֵם כְּכֹר סָבְלוּ הַרְבֵּה מְאֹד.

אַקְוָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּקִרְוֹב בְּשׁוֹרָה טוֹבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַצְּלָחָה רַבָּה, וּפְרֻנְסָה וּבְרִיאוֹת
וְאֲרִיכוֹת יָמִים, וְנַחַת מִהַיְלָדִים...

ו' תשכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ לְשִׁמְעַ, שֶׁאַתָּה זוֹכָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו
יְתִבְרַךְ, וּבְיַדֶּי אִם כְּנֻתָךְ תִּהְיֶה בְּאַמֶּת, אִזּוֹ הוּא יְתִבְרַךְ יִקְבַּל אֶת
תִּשׁוּבָתְךָ.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבּוּי הַעֲוֹנוֹת שְׁעִבְרַתְּ בָּהֶם עַד עַכְשָׁו וְכוּ'
וְכוּ', הֵם הַמְּבַלְבְּלִים לָךְ אֶת דַּעְתְּךָ, וּמְכַנְיָסִים בְּךָ פְּחָדִים וְעֵצָבוֹת
וְעֵצָלוֹת, דְּמִיּוֹנוֹת וּפְתוּיִים וְכוּ' וְכוּ'. עַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד
מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה זוֹכָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, אֶתָּה צְרִיךְ

לשכח מפל העבר לגמרי, כי זה עקר התשובה — שיתחיל דף חדש בחייו. בנדאי הזה טוב מאד בשבילך להתחנן, ובזה תנצל מפל רע.

חמדת לבבי! עקר התשובה היא להרגיל את עצמו לדבר עמו ותברך בתמימות ובפשיטות, לידע שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. ואף שבתחלה זה קשה מאד להכניס בלב האדם, כי מרובי ירידותיו ונפילותיו, נדמה לו כאלו, חס וחלילה, לית דין ולית דיין, כל זה בא מחמת הכפירות שנתקקו בתוף עצמותיו, אבל על-ידי שירגיל את עצמו לדבר בכל יום אליו יתברך בהתמדה רבה, אז יצאו הכפירות והספקות והבלבולים מעצמותיו, ויזכה לדבק את עצמו באור אין סוף ברוך שמו המאיר בכל העולמות, בפרט בעולם הזה. עקר התכלית בזה העולם — לעשות לו יתברך דירה בתחתונים. וזה זוכים ביותר על-ידי שאדם מדבר אליו יתברך. אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתרגיל את עצמך לדבר תמיד אליו יתברך, וזה יעזר לך לצאת מפל הבציות והצרות שעוברים עליך.

והעולה על הכל — ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ולשמע כלי זמר, ותמיד תשמח את אחרים, ותסביר פנים לכל אדם.

המאחל לך כל טוב סלה...

ו' תשכט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בהר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בזה העולם.

אָשֶׁר   ו' תשכט   בְּנַחַל   מִז

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! מִי שְׂרוּצָה לְהַפְגִּים אֶל הַקְּדוּשָׁה עוֹבֵר
עָלָיו מִה שְׂעוּבָר, וְעָקַר שְׂבָחוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּשִׁזּוּכָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ,
וְלֹא לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׂבָעוּלָם.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לֹא לְהִיּוֹת בְּמַתַּח, וְלֹא לְרַצוֹת יוֹתֵר
מִכֶּחָף. הָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִסְתַּפֵּל עַל נִקְדָּתוֹ הַשְּׂיִכָּת
לְלַבּוֹ בְּעַת הַזֹּאת, הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת רַק כְּפִי פְחוּתָיו, וְלֹא יוֹתֵר מִפְחוּתָיו,
וְעַל-יְדִי-זֶה יִצְלִיחַ.

וְתִמְדֵּי יִרְאֶה לְשָׁמֵר אֶת הַיּוֹם, וְלִידַע כִּי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם,
וְעַל-יְדִי-זֶה יִזְכֶּה לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ לְנִקְדָּה הַשְּׂיִכָּת לְלַבּוֹ בַּיּוֹם הַזֶּה
דִּיקָא (עֵינֵי לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד, וְסִימָן ערב, עֵינֵי שָׁם).

עָלֶיךָ לְדַעַת! כְּשִׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל הַיּוֹם
הַזֶּה, וְאֵינּוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ, וְאֵת כָּל הַסֵּדֵר שֶׁלוֹ הוּא
עוֹשֶׂה רַק לַיּוֹם הַזֶּה, עַל-יְדִי-זֶה יוּכַל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד. מִה שְׂאִין בֵּן
כְּשִׁאָדָם מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ, אֶפְלוּ מִשְׁעָה לְשְׁעָה, אֲזִי
הוּא יִתְבַּלְבֵּל.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם
דְּבָר שְׂבָעוּלָם, רַק לְחַטֹּף בְּכָל יוֹם עוֹד נִקְדָּה וְעוֹד נִקְדָּה.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וַיִּחְשַׁב רַק
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִכְנִים בְּמַחֲוֹ שׁוּם הִרְהוּר רַע. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִקְדֵּשׁ
אֶת עֵינָיו, שְׂיִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ רַק לְהִסְתַּפֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִסְתַּפֵּל
עַל שׁוּם דְּבָר הַמְּבִיא לִידֵי הִרְהוּר, חַס וְשָׁלוֹם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה
לְשָׁמֵר אֶת אֲזָנוֹ, לְבַל יִשְׁמִיעַ לְאֲזָנוֹ דְּבָרִים בְּטָלִים, רַק דְּבוּרֵי תוֹרָה
וַיִּרְאֵת שְׂמִים. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂשׁוּמֵר אֶת חֲטָמוֹ, שְׂאֵינּוּ כּוֹעֵס, וּמֵאָרִיךְ
אֵף עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂשׁוּמֵר אֶת פִּיו, וְאֵינּוּ מְדַבֵּר
כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְאֵז דִּיקָא יִצְלִיחַ.

וְדַבֵּר זֶה צְרִיכִים לְחַזֵּר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם כְּשִׁזּוּכִין
לְשָׁמֵר אֶת הַמַּחְשַׁבָּה, אֶת הָעֵינַיִם, הָאֲזָנַיִם, הַחֲטָם, וְהַפֶּה — הוּא

מח אֲשֶׁר ו' תשל בנחל

הצִלָּחָה נִצְחִית. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לָזֶה! הֶהְכַּרְחֵם לִי לְקַצֵּר, בְּקֶרֶב
נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשל.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעְלָה
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וּבִבִיתְךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּיָדַי הַנְּסִיּוֹן שְׁלָךְ הוּא נְסִיּוֹן קָשָׁה
מְאֹד מְאֹד, אֲבָל עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל צָעַק בְּקוֹל עֵמֶק מְאֹד:
"גִּיּוּוֹאֵלָד, זֵיִט אֵיִךְ נִישֵׁט מִיָּאֵשׁ, גָּאֵר קִיִּין יָאוּשׁ אִיז נִיט פֶּאֵר
הַאֲנִדִּין", אֵיִן שׁוּם יָאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, אֵל תִּיָּאֲשׁוּ עֲצָמְכֶם (עִין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח). הִינּוּ רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֱלֻקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּהַתְגַּלוּת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ, עַד שֶׁהוּא מְלַמְּדֵנוּ אֵיךְ לְשׁוּב אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁיִטָּה אֲזַנְּיוּ אֵלָיו.

חֲמִדַּת לְבָבִי! מוּבָא בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד':
כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, הַחֲטָא נִחְקֵק עַל עֲצָמוֹתָיו, וְאִז עֲצָמוֹתָיו מִתְפָּרְדוֹת,
וְכָל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שְׁלוֹ הֵם מִהַחֲטָאִים שְׁחָטָא, וְזֶה הַמַּעֲיֵק לוֹ
וּמִצְעֵר אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה", הִינּוּ
שְׁהֲרָעָה הִיא בְּעֲצָמָה מְמִיתָה אֶת הַרָשָׁע.

וְהַעֲצָה לָזֶה — לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל
לְבוֹ וְעַל כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הָעֲבָרוֹת וְעוֹנוֹתָיו
מִעֲצָמוֹתָיו, וְזוֹכָה לְחַזוֹת בְּנַעֲם הַנְּיָ"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ.

אֲשֶׁר   ו' תשל   בְּנַחֵל   מט

והנה כתבת לי תפלה נוראה ונפלאה מאד מכל מה שעובר עליך, ואני רואה שאתה יכול לסדר לעצמך תפלה נפלאה עד מאד אליו יתברך, על-כן ראה להרגיל את עצמך לכתב תמיד תפלות חדשות, ותהיה רגיל לאמרן, ובפרט — אם תזכה להיות מפעם לפעם בכתל המערבי, ושם תאמר את התפלות שתכתב — אין למעלה מזה. כי מובא בספורי-מעשיות (מעשה יב), מהבעל תפלה, שאנשי הבעל תפלה, היו להם קונטרסים של תפלות.

ייען שאני רואה, שאתה כתבת תפלה נפלאה כזו, אשר בה אתה שופך לבך אליו יתברך, על-כן ראה להיות רגיל בזה, לכתב בכל פעם תפלות חדשות אליו יתברך, ותהיה רגיל לאמרן לפניו יתברך בעת רצון, ועל מקומות הקדושים. וגם אני בעצמי הייתי רגיל כך בימי נעורי.

חמדת לבי! אודות החטא הנורא שנכשלת בו וכו' וכו', עליך לעיין בספר הקדוש "דגל מחנה אפרים" (פרשת אמר), שגלה שם סוד נורא ונפלא מאד, וזו לשונו: שמעתי מאדוני אבי זקני (זה הבעל-שם טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו), כי חטא — אלופו של עולם מסתר בו, הינו כי האדם העובר עברה, חס ושלום, אז הסתלקות הדעת מעליו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג): אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, ואז הוא חושב שבנדאי עזב השם יתברך את הארץ, ואינו משגיח בו, כי אם היה יודע ומאמין בזה, שנגד השם כל מפעליו, והוא משגיח עליו בכל עסקיו, בנדאי לא היה עובר עברה כלל. ובאמת בנדאי שקר גמור הוא, כי בנדאי גם שם יש השגחתו מאתו יתברך, כי אם יציר העדר השגחתו משם אף רגע אחד, מיד היה מת באותו רגע, ולא היה כח בו להיות שום דבר, אך בנדאי שם גם-כן הקדוש-ברוך-הוא, אך בהעלים ובהסתר מאד, ועל-כן בכל חטא מסתר אלופו של עולם, שהוא א', ולכן יכולים לשוב בתשובה אמיתית אליו יתברך, אפלו מהחטא הכי גרוע, רק צריכים לחפש אחר האל"ף, שהוא אלופו של עולם, וחוזר בתשובה אמיתית, עין שם.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְזֶה בְּנִדְאֵי יִדְבִיק נִשְׁמָתְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! לְתַת לְךָ תְּקוּן עַל הָעוֹן הַזֶּה, מִי אֲנִי לְתַת תְּקוּנִים, וּבִפְרָט שֶׁתְּקוּן עוֹן זֶה כָּבֹד מוֹבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ו"ל (עֵינִי בְּשִׁמוּנָה שְׁעָרִים, שֶׁעַר רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, תְּקוּנִים: יז, יח), עֵינִי שָׁם. וְהָאֲר"י הִקְדוּשׁ אֹמֵר: בְּעוֹן נִדְהָ גָרַם שְׂאוֹת ה' הִיָּתָה נֶעֱזָה וְנִדְהָ, כִּי זֶה פְּרוּשׁ נִדְהָ — נ"ד ה', וְעַתָּה בְּתִשׁוּבָה תִּחְזֹר לְמִקוּמָה וְתִתְיָשֵׁב, עֵינִי שָׁם, שֶׁמְבִיא כַּמָּה צְרִיכִין לְהַתְעַנּוֹת.

וְעֵינִי שׁוֹרְבֵנו ו"ל הַזֶּהִירָנוּ מְאֹד לֹא לְהַתְעַנּוֹת, עַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיֵּקָר ! לְתַת בְּכָל יוֹם צְדָקָה כְּמִנְיַן ה' (כְּגוֹן ה' שְׁקָלִים, חֲמֵשִׁים שְׁקָלִים, חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁקָלִים — תָּמִיד יִהְיֶה סְכוּם שָׁל ה'), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְחַבֵּר נ"ד עִם ה', וְזֶה יִהְיֶה תְּקוּן לְזֶה.

גַּם תִּהְיֶה רְגִיל לֹמֵר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן גְּמוּר לְפָגַם הַבְּרִית, וְתֹאמְרָם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאִם תִּזְכֶּה לֹמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת בְּאַמִּירָה בְּעֵלְמָא, בְּאִפְּן שֶׁתִּסְיִם בְּכָל חֹדֶשׁ שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה — אֵינִי לְמַעַלָּה מְזָה בְּתְקוּן הַנְּשֻׁמָּה, מְשֻׁנָּה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, וְיֹוֹתֵר מְזָה אֲסוּר לְךָ לְהַתְבַּלְבֵּל, רַק רְאֵה לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנִדְאֵי יִמְחַל לְךָ.

הַמְּאֻחַל לְךָ כָּל טוֹב הַצְּלִחָה נְצַחִית...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי בְּכָל פְּעַם.

אֲשֶׁר   ו' תשלא   בנחל   נא
ו' תשלא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיּוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תַּלְמִידֵי "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ", הַיּוֹנִי"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אחי ורעי היקרים! רבנו ו"ל מביא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
ד'), שְׁפַל הַגְּלוּיּוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִרְדּוּ בָהֶם נִקְרְאוֹת מְצָרִים, עַל שֵׁם
שֶׁהָיוּ מְצָרִים לְיִשְׂרָאֵל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה טו, סִימָן ד'), הֵיכָן שְׂיִהוּדִים
נִמְצְאִים וְהֵם סוּבְלִים צָרוֹת וְסָבָל, זֶה בְּחִינַת גְּלוּת מְצָרִים. וּמָה
מַחְזִיק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִכְנָעוּ וְלֹא יִשְׁבְּרוּ? אוֹתָם שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
שֶׁהָיוּ בְּמְצָרִים: א. שֶׁלֹּא שָׁנוּ אֶת לְשׁוֹנָם. ב. שֶׁלֹּא שָׁנוּ אֶת שְׁמָם.
ג. שֶׁלֹּא שָׁנוּ אֶת מְלַבּוּשָׁם (עֵינֵי בַמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ט'); נִמְצָא,
שֶׁהִיטוּד הָרֵאשׁוֹן הַמַּחְזִיק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לֹא לְהַתְעַרֵּב בֵּין אַמּוֹת
הָעוֹלָם — לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן,
חלק א', סִימָן יט): אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא לִנְבְּלוֹ וְלֹא לְקַלְקְלוֹ
בְּדַבּוּרִים אֲסוּרִים, זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ; לְכֵן הִיטוּד צְרִיף לְהִיּוֹת
— שְׁמִירָה עַל קִדְשַׁת הַדַּבּוּר, לְדַבֵּר רַק מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לֹא
לְהַרְבוֹת בְּמַחֲלָקָת, חֵס וְשְׁלוֹם. צְרִיף לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְגָרֵם
לְפְרוּדִים בֵּין שְׁכֵנִים, בֵּין קְרוֹבִים וְרַחוּקִים. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (רש"י בַּמִּדְבָּר, פְּרָשָׁה כד, סִימָן ב'), שְׁעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְנוּעִים
בַּמִּדְבָּר, וְאֵהָל שֶׁל פְּלוּנֵי לֹא הָיָה פְּתוּחַ כְּנֶגֶד פְּתַח אֵהָל חֲבֵרוֹ, וְחָיו
בְּאַהֲבָה וּבְשְׁלוֹם, בֵּן צְרִיכִים לְאַהֲבֵם אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהִמָּנֵעַ
מִמְרִיבוֹת וּפְוִחִים, לְעֵתִים מִפְּאֵת חָבֵל כְּבִיסָה שְׁכֵנִים רְבִים, אוֹ
מִפְּאֵת קִטְטָה בֵּין יְלָדִים — הַהוֹרִים מִסְתַּכְּסְכִים וְכְדוּמָה, אֲשֶׁר אֵין
זֶה רְאוּי כָּלֵל, כִּי הֵלֵא הַיְלָדִים יִשְׁלִימוּ לְבַסּוּף, וְהַהוֹרִים הַשְׁכֵּנִים
יִשְׁאַרוּ בְּרִיב וּמְדוּן שָׁנִים רַבּוֹת, אֲשֶׁר בְּזָה עוֹבְרִים כָּל רַגַע עַל הָעוֹן
הַחֲמוּר שֶׁל (וַיִּקְרָא יט, יז): "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחֶיךָ בְּלִבְכָךְ"; וְלְכֵן רְאוּ
לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן וְלֹא לְפַגַּע בְּזוּלַת כָּלֵל. וּבְכָלֵל — צְרִיכִים לְרְאוֹת

נב   אֲשֶׁר   ו' תשלא   בנחל

בבית, שלא לדבר מזה על זה ומזה על זה, כי חכמינו הקדושים אומרים (ספ"ה נו.): 'שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאמיה'; מה שהילדים מדברים בחוץ, את זאת שמעו בבית, ולכן עקר היסוד אצלנו — לקדש את הלשון בכל מקום ומקום: הן בבית, הן בבית-הפנסת, הן בפולל, הן בבית-מדרש וכו', ויש ויש לנו במה לדבר: רק מהקדוש-ברוך-הוא, רק מהתורה, רק מהצדיק, אשר, תהלה לאל, זכינו לידע מרבי אמת כזה, המגלה לנו את הבורא? תברך שמו ושנדבר אליו, ואם נצית אותו לדבר אליו? תברך — נצליח מאד.

ב. שלא שנו את שמם; יהודי נושא שם יהודי, וצריכים להשמר מאד מאד משמות בדויים של הערב-רב והגויים: טל, שחר, מצפה, רמון, רקפת וכו', אשר הם שמות של הרים וגבעות וצמחים, המורידים את ערוך הנשמה. וכתוב מהרבי הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק, בעל ה'נעם אלימלך' זי"ע, שכל מי שנקרא על שם צדיק, הוא ימשך ויהיה גם-כן צדיק (פרשת במדבר, דבור המתחיל: שאו את ראש). ולכן העקר לתן שם לילד על שם אבות העולם: הנביאים, התנאים, האמוראים, הגאונים, ושאר הצדיקים, ולהשמר מאד לא לתת שמות בדויים, שהילדים סובלים מהם אחר-כך. וזה היסוד השני, אשר בזכותו נותרו קימים על עמדם.

ג. שלא שנו את מלבושם; עלינו להיות גאים עם הפאות והזקן, הנשים צריכות להיות גאות בצניעות שלהן. אשה צריכה להזהר מאד שלא יתגלו שערותיה בחוץ, ואשרי האשה העושה תגלחת לגמרי, ואם מתבישת לילך במטפחת, תלך בפאה, אף העקר שלא תתגלה שערה אחת בחוץ, וזאת — על-ידי שתספור שערותיה לגמרי, כי חמר עון גלוי שער הוא גדול מאד מאד. כמו-כן תזהר בצניעות הלבוש ובצניעות הדבור. ואם נזפה לשמר על שלשה דברים הנ"ל: ל'שון, ש"ם, מ'לבוש, על-ידי-זה נהיה שלמים, שזה ראשי תבות: שלם.

בודאי עבר על כל אחד ואחד מכם מה שעבר, עד שזכינו

לְבָנוֹת "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, וּבְיַדָּי עוֹרְרָתִי עָלֵי קְטְרוּגַב
 בְּשָׂמִים עַל שֶׁהֵצַלְתִּי אֶתְכֶם מִטְּמֵאָה וְזָהָמָה, וְחַתַּנְתִּי אֶת יְלַדְכֶם
 בְּקִרְשָׁה, שְׁלֹא יִדְעוּ טַעַם חֵטָא, וּבְיַדָּי מִפְּנֵי הַקְטְרוּגַב הַזֶּה, קָמוּ
 מִתּוֹכְנוּ כַּמָּה חוֹחִים, שֶׁהִכְפִּישׁוּ שְׂמִנּוּ, וְהוֹצִיאוּ עָלֵינוּ שָׁם רַע. אֲבָל
 הִהְכַרְח לִי לומר לְכֶם, הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתֶּם מִתְּפַלְלִים עָלֵי בְּכָל יוֹם, זֶה
 מוֹעִיל מְאֹד. וְמָה שֶׁנוֹתֵר עִתָּה: עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה, וְלִבְסוּף כָּל
 הַשּׁוֹנְאִים וְהַמְתַּנַּגְדִּים יִפְּלוּ בְּנִפְּלָה אַחַר נִפְּלָה, וְלֹא שָׁחַס וְשָׁלוּם,
 אֲנִי רוֹצֵים לְרֹאוֹת בְּמִפְּלֹתְכֶם, אֲלֹא הַרְשָׁעוֹת תַּחְבֵּטֵל, וְנִזְכָּה לְרֹאוֹתְכֶם
 שָׁבִים בַּתְּשׁוּבָה.

נָא וְנָא הַמְשִׁיכוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּעִבּוּרֵי, תְּפִלוֹתֵיכֶם פּוֹעֵלוֹת בְּשָׂמִים.
 וְאֵל תִּתְּקְרוּ וְאֵל תִּתְּפַחְדוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי אֵין מָה לְפַחַד
 אֲלֹא מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ, שֶׁהָרִי כָּבֵד אָמַר דְּוֹד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים ז, י): "יְמִי
 שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", כַּמָּה אָדָם חִי? שְׁבַעִים שָׁנָה, "וְאָם
 בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה", הַשְּׁבַעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים כְּרַבַּע שָׁעָה, אוֹמֵר
 רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא).

וְהִנֵּה מֵאֵז שֶׁזִּכִּיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, אֵין לִי בַּמַּחְשָׁבָה
 כְּלוּם — רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵיכֵן שֶׁאֵלֶּךְ יֵשׁ לִי אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר דְּוֹד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים כג, ד): "גַּם כִּי אֵלֶּךְ בְּגִיָּא
 צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רַע, כִּי אִתָּה עֲמִדִי", הֵיכֵן שֶׁאַסְתּוֹכֵב — אֵין מָה
 לְהִתְפַּחַד, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתִּי, עִמִּי וְאֶצְלִי. וְכֵן אוֹמֵר
 דְּוֹד הַמְּלֶךְ (שֵׁם קלט, ז): "פְּלִיאָה דְעֵצַת מִמֶּנִּי נִשְׁגָּבָה לֹא אוּכַל לָהּ",
 אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְבָרַח מִהַבּוֹרָא יִתְּבַרֵךְ שְׁמוֹ, הֲלֹא הֵיכֵן שֶׁנִּמְצָאִים —
 נִמְצָא הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, "גַּם חֲשֵׁף לֹא יִחְשִׂיךְ מִמֶּנּוּ, וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר,
 כַּחֲשָׁכָה כְּאוֹרָה", מָה שִׁיךְ?! הֵיכֵן שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ — מוֹצֵא אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְמָה עֲשֵׂה יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּבֵית סִיָּה? שִׂמַּח אֶת כָּל
 הָאִסּוּרִים וְדַבֵּר עִמָּהֶם מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פו,
 סִימָן ד').

עַל-כֵּן, אַחֲרֵי הַיְקָרִים! נָא וְנָא רְאוּ שְׁלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלָל, כִּי
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב בְּשָׂמִים וְשׁוֹחֵק, וּמִנְהִיג וּמִנְהַל אֶת כָּל

נד אשר ו' תשלא בנחל

הבריאה כלה. ואף שלעת עתה הצדיקים סובלים, אבל לבסוף גבה דליה (בראשית רבה, פרשה סז, סימן ד').

הבה נתאחד ביתר שאת וביתר עז, לא נתן שיהיו בינינו פרודים. אני מבקש ומתחנן אליכם מאד, אם רצונכם שאזכה להאריך ימים ואבוא לגור ביניכם בקביעות, זה תלוי כפי האהבה והאחדות שתהיה ביניכם, ותאהבו זה את זה, ותרבו בתפלה בעבורי, כי תפלותיכם חשובות מאד בשמים, ואינכם יכולים לתאר מה הן פועלות, אשר בזכותן נזכה לנסים נגלים. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אתב"ה גימטריה אח"ד, וזה כל רצוננו — לאהב את הקדוש-ברוך-הוא ולהתאחד זה עם זה.

ראו להקפיד על חנוף ילדיכם, ולשמר היכן הם מסתובבים, ואם תעשו כן — אני מבטיחכם, שתזכו לחתנם בקדשה ובטהרה קדם שיטעמו טעם חטא.

בעת שיצאו עם ישראל ממצרים, נתנו לנו ארבעים ותשעה יום, כדי לזכר את המדות לזכות לקבלת התורה, רבי עקיבא היה עם הארץ, ועד גיל ארבעים לא ידע מאום, והנה שב בתשובה באמת, התחתן עם רחל בתו של כלבא שבוע. רחל לא היתה חסרה דבר, עם כל זאת זנחה את כל העשר אחר גוה ונשאה לעקיבא. ולבסוף זכתה לבעל תלמיד חכם גדול, שהעמיד תלמידים הרבה מאד, אשר זהו ראשי תבות: עקיב"א — יש קונה עולמו בשעה אחת, אף חסרון אחד היה לתלמידיו: שלא כבדו זה את זה, ועל-כן נפטרו כלם (במות סב). ואז הקים רבי עקיבא עוד תלמידים, ומביניהם רבי שמעון בר יוחאי, שקבל בשלמות את למודו הטוב של רבי עקיבא, ואמר לתלמידיו (זהר ח"ג קכח): 'אנן בחביבותא תליא', כי העקר זה אהבת ישראל. עד ל"ג בעמר יש לנו ל"ב יום, אף אין די בלב בלבד, יש אדם ולו לב רע המקנא בזולתו ושמח לאידו, אף בל"ג בעמר אנו קונים את למודו הטוב של רבי שמעון בר יוחאי, ועל-כן טו"ב ימים ישנם מל"ג בעמר עד שבועות, וזהו לב טוב — המדה החשובה לקבלת התורה, ועל-ידי לב טוב נזכה לחסדים וטובות

אֲשֶׁר וְ תִשְׁלַב בְּנִחָל נָה

הַרְבֵּה שְׂעֵשֶׂה עִמָּנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִרְאָה נְסִים נִגְלִים לְגִיד עֵינֵינוּ. וְיִתְפָּרֶסם שְׁמֵנוּ הַטוֹב בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב' (קֹהֶלֶת ז, א), שְׁמֵן טוֹב נוֹדֵף רִיחוֹ בְּמִקּוֹם בּוֹ נִתְפָּזֵר, אִף שֵׁם טוֹב מִתְפָּרֶסם מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ.

אֲנִי מְקַנָּה מְאֹד לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִזְכוֹת תְּפִלוֹתֵיכֶם, וּבִזְכוֹת הָאֱהָבָה וְהַאֲחָדוּת בֵּינֵיכֶם, וּבִזְכוֹת הָעֲזָרָה הַהֲדָדִית בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, אִישׁ לֹא יוּכַל לָנוּ, וְנִזְכָּה לְבַטֵּל אֶת הַסֵּמֶף-יָמִים וְגוֹנְדָא דְלֵיהּ, וְכִמוֹ שְׁאָמַר דּוֹד הַמְּלָךְ (תְּהִלִּים קיח, ז): "הֲוִי"ה לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׂוֹנְאִי", עַל-יְדֵי חוֹמַת הַשְּׁלוֹם הַבְּצוּרָה שְׁנִבְנָה סְבִיבֵנוּ, כָּל הַקְּלָפוֹת תִּתְבַּטְּלֶנָּה וְתִכְלִינָה לְגַמְרִי, וְנִזְכָּה לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה אֵין סוּפִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאֱהָבָה רַבָּה...

וְ תִשְׁלַב.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֵמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... גַּרְם יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אֶת מִכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמָה מְאֹד עָלַץ לְבִי בְּרֵאוֹתֵי אֶת גִּדְּל הַשְּׂתוֹקְקוֹתְכֶם וְכִסּוּפְכֶם לְהִתְחַזֵּק בָּהּ וּבְתוֹרָתוֹ.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל יוֹם וְיוֹם הוּא יוֹם טוֹב, כִּי כָּל יוֹם שְׁנוֹתָן לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹהִי מִתְּנָה שְׂאֵינָנוּ יוֹדְעִים לְהַעֲרִיכָה כָּלֵל וְכָלֵל, וְלָכֵן צָרִיף לְרֵאוֹת כָּל יוֹם, שְׁהִיוֹם הַזֶּה יִהְיֶה יוֹם טוֹב. וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לג), כֵּן מְצִינוּ, שְׁשִׁלְמָה הַמְּלָךְ אוֹמַר (קֹהֶלֶת ז, יד): "בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב, וּבְיוֹם רָעָה — רָאָה"; הֵינּוּ יִשְׁנֵם שְׁנֵי מִיָּנִי יָמִים: יוֹם טוֹב — שְׂאָדָם זוֹכָה לְהַפִּיר אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹם הַזֶּה, הוּא שְׂמֵחַ וּבְמִצַּב רוּחַ טוֹב, וּמִשְׂמֵחַ

אחרים, מחזק את עצמו ואת אחרים, מקיים מצוותיו ותברך בשמחה עצומה, לומד תורה ומתפלל לפניו ותברך, אין לך יום טוב יותר מזה. אף זה לעמת זה ישנו יום רע, שאדם במצב רוח רע, עבר עליו איזה משבר, אבד או הפסיד כסף, הוא שקוע בחובות, אנשים מתנפלים לו ומעלילים עליו עלילות שוא, אין לו נחת מהילדים, חס ושלום וכו', עם כל זאת אומר החכם מכל האדם: "ויכיום רעה — ראה", התבונן והסתכל בתוך הרע, שנדמה לך שזהו יום רע, וראה את הטוב הגנוז שיש גם בו. ולכן אם עובר על האדם יום טוב, שהוא שמח ומשמח הבריות, וזוכה ללמד ולהתפלל ולקיים מצוות בשמחה, אזי בודאי חש בטוב, אבל אפלו אם עובר עליו איזה משבר ביום הזה, עליו לראות שגם שם גנוז הטוב של הקדוש-ברוך-הוא, וממילא גם יום זה יהיה יום טוב בעבורו. וזו עבודתנו שבכל יום ויום.

והנה נתננו הקדוש-ברוך-הוא חגים ומועדים: פסח, שבועות, סכות — הלא הם שלשת הרגלים, וכן יש לנו ראש השנה, יום הכפורים, חנכה ופורים, כל חג וחסד ומשיח על האדם מחין חדשים בהפרת הבורא ותברך שמו, כי כל חג וחסד הוא כנגד גלוי רצונו ותברך, כגון: חג הפסח, הוא כנגד יציאת מצרים שזכינו לצאת משם, והשם ותברך קרע לנו את היים, והלכנו במדבר, וקבלנו את התורה בחג השבועות, חג הסכות כנגד שהיינו במדבר, וספכנו הקדוש-ברוך-הוא בענני הכבוד, וראש השנה ויום הכפורים אלו הימים המגלים רצונו ותברך, והקדוש-ברוך-הוא מכפר לנו עוונותינו, עם כל זאת בשאר ימות השנה, גם בהם צריכים להזכיר עצמנו מיציאת מצרים, אשר מזכירים אותה בכל יום ויום בעת קריאת שמע, שהיא גלוי אמונה, ואנו מבקשים ממנו ותברך, שכשם שהיה במצרים, שעם ישראל היו בגלות קשה בין המצרים המזהמים והפגומים, אשר אומרים חכמינו הקדושים (זקוט שמעוני קפב): אין לך אמה מלכלכת בעברות ובדברים מכערים ובדברים שאינן ראויין, ושטופה בכשפים ובזמה, וחסודה על כל מעשים רעים, אלא מצריים בלבד; כי לא היתה אמה מזהמת כמצרים, שהיו

אָשֶׁר ו' תשלג בַּנְחָל נו

מְלֵאֵי נְאוּף וְכִשׁוּף וְכָל מִינֵי פְסִילַת שְׂבָעוּלָם, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן הוֹצִיאָנוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִשְׁעָבוּדָם, כְּמוֹ־כֵן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, בְּיַד־אֵי יוֹצִיאָנוּ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ מִתּוֹךְ כָּל הַצְּרוּת וְהַסְּבָל, וְלֹא נִשְׁאַר בְּזֶה, חֵס וְשְׁלוֹם. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז:): בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חִיב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא מִמְצָרִים; וְלִכֵּן כָּל יוֹם הוּא יוֹם חָשׁוּב, וַיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ יוֹם טוֹב, וְזֶה תְלוּי פְּפִי הַרְצוֹן שֵׁשׁ לָנוּ לַחֲזוֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי נִהְפָּךְ אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְיוֹם טוֹב.

וּמִפְּאֵת טְרֵדוֹת הַצְּבוּר — הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם, וּמִצְפָּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִכֶּם...

ו' תשלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ...

מְאֹד אֲנִי מִצְטַעַר עַל הַמְקַרְה לֹא טָהוּר שֶׁקָּרָה לָךְ, אֲבָל עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַבֵּב סְבוֹת עִם כָּל אָדָם כְּפִי בְחִינָתוֹ, וּבְיַד־אֵי יֵשׁ בְּזֶה כְּנֻחַ עֲמֻקָּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁרָצָה לְהַטְעִים לָךְ, שֶׁתְּרַגְּשִׁי אֶת כָּאֵב אֵלֶפֶי אֵלֶפֶיִם וְרַב רַבִּי רַבּוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְבוֹר כְּזֶה וְכוּ', וַיַּעַן שְׁאֵת זוֹכָה לְתֵן בְּכָל פֶּעַם הַרְצָאוֹת, עֲכָשׁוּ תוֹכְלִי לְתֵן הַרְצָאוֹת בְּיָתֶר שְׁאֵת וּבְיָתֶר עוֹ, כִּי כְּבֹר הַרְגֵּשְׁתָּ טַעַם רַע וְמָר וְכוּ'.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּשַׁכְּחֵי אֶת כָּל הַעֲנָנִים לְגַמְרֵי מִדַּעְתְּךָ, וְעַקֵּר תְּשׁוּבָתְךָ הִיא — שֶׁתְּלַכִּי וּתְעוֹרְרֵי אֶת נְשֵׁי אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִיּוֹם הַמְצוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּתְדַבְּרֵי הַרְבֵּה מֵאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ, וּמִמְצוֹת הַשִּׁמְחָה, וּבְזֶה שֶׁתּוֹכִי אֶת הַרְבִּים, יִמְחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

נא וְנָא לְשִׁכַח הַכֹּל, וְאֵל יַעֲיִק לָךְ הַמְצַפּוֹן, כִּי בְּיָדַי בְּזָכוֹת
שְׁתַּחֲזִירִי לְמוֹטָב אֶת אַחֲרוֹת, עַל-יַדֵּי-יָזָה יִמְחַלוּ לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאחֵל לָךְ רַפּוּאת הַנֶּפֶשׁ וּרְפּוּאת הַגּוּף...

ו' תשלד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֹמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שָׂמַח לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת מִמֶּךָ, אֵיךְ שָׂאֲתָה
זוֹכָה וּמְזַכָּה אֶת הַרְבֵּים, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָּךְ, יְהִי חֲלֻקֵי עִמָּךְ.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! הַיּוֹם הוּא ל"ג בְּעֹמֶר, וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְי"ת
ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת דָּם, הַלְכָה א', סְעִיף יב), שְׁרַבִּי עֲקִיבָא הָיָה צְרִיף
לְגַלוֹת תּוֹרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָיָה רָאוּי
שְׁתַּנְּתֵן תּוֹרָה עַל-יַדֵּי רַבִּי עֲקִיבָא, אֵךְ מִחֲמַת רַבּוּי הַמַּחְלֶקֶת שֶׁהָיְתָה
בֵּין תַּלְמִידָיו, עַל-כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל לְהוֹרִיד תּוֹרָה, עַד שֶׁהָקִים תַּלְמִיד
אֶחָד, הוּא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְהוּא הַכְּנִיס הָאֱהָבָה בֵּין
הַתַּלְמִידִים, וְעַל-יַדֵּי-יָזָה זָכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן פִּי-שָׁנִים מְרַבּוֹ, וְזָכָה
לְהוֹרִיד סִתְרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם, שֶׁהֵם גְּלוּיִים עֲמַקִּים בְּהַתְגַּלוּת אֱלֻקוֹת,
כִּי עַל רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי נֶאֱמַר הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כט, י): "וַיַּגְלֵל אֶת
הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר", כִּי "וְהָאֶבֶן גְּדוּלָּה עַל-פִּי הַבְּאֵר", זֶה לָב
הָאֶבֶן שְׂמַנַח עַל כָּל אָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְבַעַר אֱלֵיוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל
עַל-יַדֵּי סִתְרֵי תּוֹרָה שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, עַל-יַדֵּי-יָזָה "וַיַּגְלֵל אֶת
הָאֶבֶן מֵעַל-פִּי הַבְּאֵר", שֶׁהוּא מְכַנִּיס בְּאָדָם כְּסוּפִין עֲצוּמִים שֶׁיִּחְזוּ
אֱלֵיוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ תַּלְמִידֵי "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", רָאוּי לָנוּ לְהִיּוֹת

אָשֶׁר ו' תשלה בַּנְחַל נט

בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת אָחֵד עִם חֲבֵרוֹ, וּלְהַכְנִיֵס אָמוּנָה פְּשׁוּטָה אָחֵד
בְּחֲבֵרוֹ, עַד שְׂתַעֲוֹרֵר הַלֵּב בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ גְדֻלַּת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, אֲשֶׁר מָשָׁה
רַבְּנוּ נִבְּא עָלָיו אֵת הַפְּסוּק (דְּבָרִים לא, כא): "וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת
וְכוּ, כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ" (עֵינִי בְּהַתְחַלַּת לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן); אֵךְ סִיִּם:
"וְעַכְשָׁיו יֵשׁ נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, שְׁאֵפְלוּ עִיר וְקִדִּישׁ מִן שְׁמִיָּא,
גַּם־כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל מִשָּׁם", הֵינּוּ כְּפִי יְרִידַת הַדּוֹר, הַהֲכָרַח לְקַבֵּל אֵת
הַהַקְדָּמוֹת מִרַבְּנוּ ז"ל.

וְחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לָךְ חֵלֶק גְּדוֹל בְּהַמְשַׁכַּת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם,
וְעַל־כֵּן רָאָה, אֶהוֹבֵי, אָחֵי! לְחַזֵּק אֵת עֲצָמְךָ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא,
וְתִזְכֶּה לִישׁוּעוֹת רַבּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְמַצֵּא אֵת בֵּית זוּגָךְ בְּקִרְוֹב מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תשלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִינְיֻק וְחַפִּים,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אוֹדוֹת לְצֵאת מֵהִישִׁיבָה וְכוּ'; לְדַעַתִּי, תִּשְׂאָר שָׁם בִּישִׁיבָה, אֵךְ
תִּתְחִיל לְלַמֵּד בְּסֵדֵר־דְּרָךְ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁתַּלְמַד בְּכֹל יוֹם
פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שְׁעַד יוֹם שְׁשִׁי תִזְכֶּה לְסִיִּם
שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאָחֵד תְּרַגּוּם עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י. וְכֵן רָאָה לְחֹזֵר הַרְבֵּה
פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת כְּסֵדֵרֵן, שְׁהֶאֱמִירָה בְּעֵלְמָא מְסַגְּלַת לְנִשְׁמָה, וְכֵן

ס אשר ו' תשלו בנחל

תאמר הרבה דפים גמרא כסדרן מהתחלת ברכות, עד שתזכה לעבר ולסים את כל הש"ס כלו.

אך ראה, שדבר זה יהיה בהעלם ובהסתר מהחברים, שלא תלוצצו ממך, ואם תהיה רגיל בזה, אינך צריך לצאת מהישיבה, אדרבה תשב לה באיזו פנה, ותאמר בחיות כל יום כמה דפים גמרא, כמה פרקים משניות, פרשה חמש ורש"י בכל יום, ואז תרגיש נעימות בחיים.

נא ונא להיות רגיל לדבר עמו ותברך ולספר לפניו ותברך את כל לבך, וכל מה שעובר עליך, וזה יעזר לה לצאת מהמרירות שונכנסה בה.

ראה לשמח את עצמך עם הנקודות שיש בה, ותתפלל שחרית, מנחה, ערבית, לאט מתוך הסדור דיקא, מלה במלה, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע גם תפלתך.

טוב מאד שתהיה זהיר לילך בכל יום למקוה, ולומר העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, שהם תקון המחזן.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשלו.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בהר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל הניק וחפים, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראה לחזק את עצמך מאד ביראת שמים, ואל תדקדק כל-כך אחריך.

אָשֶׁר וְיִתְשַׁלַּז בְּנִחַל סָא

שְׁאָלוּ אֶת הַחֲכָמִים: אִיזוֹהֵי מְלַחְמָה טוֹבָה יוֹתֵר? וְעֵנָה מְלַחְמַת הַתְּאֻנָּה. עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי עֵקֶר הַתְּאֻנָּה לְכַנֵּי הַנְּעוּרִים — לְבַטֵּל זְמַנָּם, כִּי בְטוּל זְמַן זֶה גְרוּעַ מֵהַכֵּל, וּכְשֶׁבָחוּר צָעִיר מְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן, יֵשׁ לוֹ פְּנָאֵי לְהִרְהוּר הַרְהוּרִים רָעִים, וּלְהִסְתַּכֵּל בְּמִקְוֹמוֹת מְגֻנִים, וְלִשְׁמַעַ כָּל רַע, וּלְפַטְט כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, אֲשֶׁר זֶה עוֹקֵר אוֹתוֹ.

עַל-כֵּן לְדַעַתִּי, בְּמִקְוֹם לְעַבֵּד עַל תְּאֻנוֹת אֲכִילָה, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתַּעֲבֹד עַל עֲצָמְךָ עַל תְּאֻנוֹת בְּטוּל זְמַן, שֶׁלֹּא תִבְלֶה אֶת זְמַנְךָ הַיָּקָר.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, עֲכָשׁוּ בִימֵי הַנְּעוּרִים לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו'ל אָמַר לָנוּ בְּפִרוּשׁ (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג), הָעֵבֹדוֹת שְׂאָדָם עוֹבֵד בִּימֵי בְחָרוּתוֹ, שְׁוֹת יוֹתֵר מֵהָעֵבֹדוֹת בִּימֵי זְקֻנוֹתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וְיִתְשַׁלַּז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֵמֶר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְהַיָּקָר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנִּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת אֶת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כֵּן תְּרַאֶה, אֶהוּבִי, אַחֵי! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהוֹצִיא אֶת הַכְּסוּפִין שְׁלוֹ מִפִּי, וְאֶז אֵין לְמַעֲלָה מְזָה; כִּי סוּף כָּל סוּף כְּשֶׂאָדָם חִזּוֹק בְּזָה, וּמוֹצִיא וּמְגַלָּה מִפִּי אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִין שְׁלו, יִזְכֶּה לְכִסּוּף לְהַגְשִׁימָן. וְאֶצֶּל רַבְּנוּ ו'ל הִזָּה דָּבָר זֶה עֵקֶר גְּדוּל, שְׂאָדָם יִדְבֹר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְצַמְצָם אֶת עֲצָמְךָ, וְאַל תִּרְצָה יוֹתֵר מִדִּי, כִּי בְדַרְךָ כָּלֵל

יש יִצָר הָרַע גָּדוֹל גַּם בַּהֲתַקְרְבוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (עֵינַי לְקוּטֵי-מִזְבֵּחַ"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן עב), שְׁנֵה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, כא): "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת אֶל ה' וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב" וְכו', עֵינַי שָׁם. עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר, לְצַמְצָם עֲצָמָךְ לֹא לְרִצּוֹת יוֹתֵר מִדִּי.

רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא — חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, מִשְׁנָה — כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אִם אֶפְשָׁר לְסַיֵּם ח"י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וְאִם לֹא — עַל-כָּל-פָּנִים כַּמָּה פְּרָקִים לֹא מִכְסָּדָן, וְכֵן בְּגִמְרָא, וְכֵן בְּמִדְרָשׁ פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, אֲבָל הַכֹּל בְּצַמְצוּם גָּדוֹל, לֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי אִם אֶפְשָׁר — אֶפְשָׁר, וְאִם לֹא — לֹא, הָעֵקֶר לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ כָּלֵל, כִּי הַבְּלוּל זֶה בְּעֲצָמוֹ הַיִּצָר הָרַע, הַרוּצָה לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם.

רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! לְהִזְהַר מְאֹד בְּקִרְיַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, לֹא מִסְדֵּר קִרְיַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, שְׁתַּקֵּן הָאָר"י ז"ל, עִם הַיְהוּדִי, אֲשֶׁר הוּא תִקּוּן לְפָנֵים הַבְּרִית, תִּקּוּן הַמַּחֲזִין (עֵינַי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קִרְיַת שְׁמַע, הַלְכָה ב'). וְעֵינַי בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "תְּפָאֶרֶת שְׁלֹמֹה" (פְּרֻשַׁת אָמֵר), שְׁמַגְלָה שָׁם מַעֲלַת הָאוֹמֵר בְּכָל לִילָה קִרְיַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, אֲשֶׁר הוּא תִקּוּן גָּדוֹל לְפָנֵים הַבְּרִית, עֵינַי שָׁם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ה.): כָּל הַקּוֹרָא קִרְיַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, מְזִיקִים בְּטָלִים מִמֶּנּוּ; וְאֵלוּ הַמְזִיקִים הֵם דְּמַעוֹת הָעֲשׂוּקִים שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי קִרְיַת שְׁמַע יֵשׁ לוֹ תִקּוּן שְׁיִהְיוּ בְּטָלִים מִמֶּנּוּ.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! רָאָה לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּאֻמִּירַת קִרְיַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה בְּכָל לִילָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִתְקַן אֶת מַעֲשֵׂיךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר וְ תִשְׁלַח וְ בִנְחָל סג
וְ תִשְׁלַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּהַר, ל"ג בְּעֶמְר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי. וּמְאֹד אֲנִי שָׂמַח לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שָׂאתָה מַחְזֵק אֶת עֲצָמְךָ לִילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵתָה חוֹטֵף
בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ, כִּי אֵין לְמַעְלָה
מִזֶּה בְּתַקּוֹן הַבְּרִית.

עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְנַתֵּק
אוֹתָךְ מִהַתְּקוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה, עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת חֹזֵק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד,
וְאֵל תִּדְאָג כָּלָל, כִּי בּוֹדְאֵי עַל-יָדֶי שֶׁתְּהִיָּה חֹזֵק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים
מְשֻׁנִּיּוֹת בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִכָּל רַע.

אוֹדוֹת שָׂאתָה כּוֹתֵב, שֶׁהִרְחֹבּוֹת עֲכָשׁוּ מְלַכְלָכִים מְאֹד בְּפְרִיצוֹת
וְכו', עָלֶיךָ לְזָכֵר מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סְעִיף ט'):
תִּתְּנוּ נְאוּף אֵינוֹ נִרְחַק מִהָאָדָם, אֲלָא עַל-יָדֵי הַרְחַקַת רְאוּת הָעֵינַן
וְהַמַּחְשָׁבָה, עֵינַן שָׁם. הֵינּוּ שֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְהַסְתַּכֵּל בְּמִקּוֹם
שֶׁאֲסוּר לְהַסְתַּכֵּל, וְאֵל תִּחְשַׁב מַה שֶּׁאֲסוּר לְחַשֵּׁב, רַק תִּכְנִיס בְּמַחְךָ
אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִמְיֵד תִּסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת
אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמַּחְיָה וּמְהַנֶּה כָּל דָּבָר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְאִיר לְךָ אוֹרוֹ
יִתְבָּרַךְ פְּשָׁמֶשׁ בְּצִהְרִים (עֵינַן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'); וְזֶה כָּל
עֵינַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא הַתְּגַלוֹת, שֶׁעַל יְדֵה הָאָדָם נִצַּל מִתְּאֲנוֹת נְאוּף
(עֵינַן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו').

מְאֹד אֲנִי שָׂמַח, שָׂאתָה טוֹבֵל בְּכָל יוֹם בְּמִקְוֶה. זָכֹר, זָכֹר, מַה
שֶׁהִבְטִיחְנוּ מוֹהַרְנ"ת ו"ל: מִי שֶׁיְהִיָּה חֹזֵק בְּכָל יוֹם בְּטְבִילַת מִקְוֶה,

יש לו תקנה טובה לתקן הכל. הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שתזכה לתקן הכל.

המאחל לך הצלחה נצחית...

ו' תשלט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בהר, ל"ג בעמר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה לידידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ומאד אני מצטער בצערך הקשה, שעובר עליך גיהנום בביתך וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! אם לנחמך, כבר כתבתי לך הרבה וכבר שמעת הרבה ממני. על-כל-פנים זאת אמר לך, בעוונותינו הרבים, נפלת בבין גדול מאד, והלואי שהיית נפטר מהבין המרור הזה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (במזות סג): אשה רעה צרעת לבעלה, מאי תקנתיה? יגרשנה ויתרפא.

אודות "היכל-הקדש", דעתי היא, שבית-הכנסת ובית-המדרש צריך להיות בשתפות עם אחרים ושלא יהיה שיף ליחיד כלל, כי על שם זה נקרא בית-הכנסת — ששם מתכנסים הרבה אנשים, ונקרא בית-המדרש — ששם דורשים ברבים, ועל-פן בית-הכנסת ובית-המדרש אי אפשר שיהיה שיף ליחיד.

יש מדרש אגדה, בשעה שאמר משה בשמו יתברך: "ויקחו לי תרומה", זה בא עם זקב, וזה בא עם כסף, זה בא עם ארגמן, אמר אז קרח למשה: למה אפה צריך לבקש מכל יחיד ויחיד? אני אשלם את כל ההוצאות. אמר לו משה: איני רוצה, כי למחר תבוא ותחלק עלי, ואז מי שאוחז עמדי, לא תרצה להכניסו, אבל אני רוצה,

אֲשֶׁר   ו' תשמ   בנחל   סה

שְׁלֹכְלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה חֶלֶק בְּמִשְׁפָּן. עַל-כֵּן, לִדְעָתִי, בֵּית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ צְרִיף לְהִיּוֹת שֶׁל רַבִּים דִּיקָא, וְלֹא שֶׁל יַחֲדָּי.

בְּנֻדָּאֵי, יְדִידֵי הַיְקָר! צְרִתְךָ הִיא צְרָה גְדוּלָה מְאֹד, עֲבָרוּ עֲלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, "כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבְרוּ" (תהלים מב, ח), בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה, בַּפֶּעַם הַשְּׁנֵיָה וְכו', אָבֵל עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד, וְלֹא לִפְלֵי בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוֹם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמְרוּ: אֵין שׁוֹם יֹאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֲפֹלוּ מִהֲבִיץ הַכִּי גְדוֹל עֲדִין יְכוּלִים לְצִאתָ, וְהַלּוֹאֵי שֶׁתִּזְכֶּה לְצִאת מִהֲבִץ הַגְּדוֹל שֶׁנִּפְלְתָ בּוֹ.

הַעֲקָר רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּנְיַח אֶת עֲצָמְךָ בְּשׁוֹם אַפֵּן, וְאֵז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת.

אַקוּהָ לְהִיּוֹת בְּקֶרוֹב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵז נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֹאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי. וּמְאֹד שִׂמְחָתִי שֶׁאַתָּה מְחַיֶּה אֶת עֲצָמְךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כֶּף רְאוּי לָךְ לְעֵין בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּלְקַבֵּל מִשֵּׁם חֲזוּק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. מִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה גַם לְהַפְיֵץ לְאַחֲרִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. כִּי הָאָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת טוֹב, וְדַרְךָ הַטוֹב לְהִיטִיב, כְּמוֹ שֶׁטוֹב לִי, אֲנִי צְרִיף לְעִשׂוֹת שֶׁיִּהְיֶה טוֹב לְזוּלָתִי, וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי שִׂמְפִּיצִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וּמִי שֶׁמִּתְנַגֵּד עַל הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֶת פְּנִימִיּוֹת רַע לְכַבּוֹ הוּא מְגַלֶּה, שֶׁהוּא אִישׁ רַע וּבִלְעֵזֶל, וְשָׂרְשׁוֹ הוּא מִהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי אַחֲרַת אֵינוֹ יְכוּל לְהִתְנַגֵּד עַל הַפְּצַת אוֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל

בעולם. הלא אנחנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, מאור נפלא כזה, אזי היתכן שלא נגלה אותו לכל העולם כלו?!

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להפיץ על-כל-פנים בעל פה את דברי רבנו ז"ל לבחורים והחברים שלך, ובזכות זה גם אתה תזכה להתעורר בתשובה אמתית, כי כשאדם נתעורר לשוב אליו יתברך, אזי ראוי שיחזיר למוטב גם אחרים.

ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק מאד, לספור את כל יום ויום, לידע שכל יום הוא ספור, שזה כל ענין של ספירת העמר, לידע כי כל יום ויום, אף שהוא מציאות, עם כל זה צריכין להפך את היום ולבטלו אליו יתברך, שזה בחינת עמ"ר, גימטריה ש"י, והוא י"ש, הינו שכל יום הוא מציאות, והאדם צריך להפך את היום אל הבלתי מציאות, הינו הוא יתברך, שהוא יהפך יש לאין, שזה כל ענין ש"י עולמות, שאדם זוכה להפך מיש לאין.

וזה גם הענין של ש"י טבילות שאדם טובל במקנה, על-ידי-זה מתקן את קר"י; כי ענין קר"י הוא בחינת מקנה, שאדם חושב שזהכל טבע ומקנה, שזה עקר הטמאה הבאה לאדם בפרט על-ידי פגם הברית. אבל כשאדם זוכה להפגס למקנה, ולטבל ש"י טבילות, על-ידי-זה הוא ממתיק ממנו הדינים, וזוכה להפך הכל מיש לאין, שכל זה גימטריה עמ"ר, שזה כלל ספירת העמר שאנו צריכין לספור כל יום ויום, לידע כי היום הזה נכלל בו יתברך, ועל-ידי שתרגיל את עצמך למצא אותו יתברך בכל יום, על-ידי-זה תזכה לשוב בתשובה אמתית.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשמא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר בהר, י"ט באיר התשמ"ה.

שלוש רב ובכרחה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי

מאד, שוּתָה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְאֵת גְּדֹל שְׂמֹחָתִי — אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפּוֹר כָּלֵל, בְּרֵאוֹתַי שְׂאֵתָה זֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין לָנוּ אֶלָּא דְבָרֵי בֶן שְׂמֹחָה, הַנִּכְלָל בְּמִקְוֵי הַשְּׂמֹחָה, הַעוֹסֵק לְקַשְׁרֵנוּ בְּשֵׁרֵשׁ הַשְּׂמֹחָה, וְרֵאוּי לָנוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ בְּפָרֵט בְּעֵנֵין הַשְּׂמֹחָה, לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, כִּי מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל? ! וְכָבֵד אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (חֲיֵי-מוֹהָר"ן, סִימָן רַע"א): גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל הַמְתַּקְרָב אֵלָיו אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר, כִּי כָּבֵד נִתְפָּשְׁטוּ דְבוּרִים כְּאֵלוֹ בֵּין הָעוֹלָם שֶׁהֵם מִתְּפָאָרִים גַּם-כֵּן בְּדְבוּרִים כְּאֵלוֹ, אֲבָל בְּאֵמַת הַמְתַּקְרָבִים שְׁלִי, הַהִתְקַרְבוּת לְבַד הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ הֵינּוּ הַמְתַּקְרָב אֵינּוּ כְּלוּם, וְאֵינּוּ מִתְּנַהֵג בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל כְּרֵאוּי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחֵר שֶׁהוּא בְּתוֹךְ אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם מְתַקְרָבִים לְצַדִּיק, לְקַדְּשָׁה כְּזוֹ, זֶה בְּעֵצְמוֹ מוֹעִיל לָהֶם מְאֹד, וּבְמִשְׁךְ הַזְּמַן יִתְעוֹרֵר גַּם-כֵּן הוּא וְיִחְזֹר בְּתוֹשָׁבָה, עֵין שָׁם.

מִכָּל שְׂכֵן שְׂזַכֵּינוּ בְּדוֹר הַזֶּה לְהִיּוֹת תַּלְמִידֵי רַבְּנוּ ו'ל, הַיּוֹשְׁבִים בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא, "הֵיכַל-הַקִּדְּשׁ", אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ וּמֵה נַעִים גּוֹרְלָנוּ, בְּוִדְאֵי רֵאוּי לְךָ לְשִׂמְחָה בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל. עָלֶיךָ לְחַזֵּק עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֶפְנִים שְׂבַעוֹלָם, לְחַטֵּף בְּכֹל יוֹם אֵילוֹ פְּסוּקֵי חֲמֵשׁ עִם רַש"י וְהַתְּרַגּוּם, שְׂמֵאֵד מְסַגֵּל לְנַשְׂמָה, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתִיחַתָּא דְאִיכָה רַבְּתֵי ב'), שְׂהֵמְאוֹר שְׂבַתוֹרָה יִחְזַרְנוּ לְמוֹטָב, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְסַיִם בְּכֹל שְׂבוּעַ פְּרִשְׁתַּת הַשְּׂבוּעַ עִם פְּרוּשׁ רַש"י וְהַתְּרַגּוּם, וּמִי יִתֵּן שְׂגַם הַמְדַרְשׁ רַבָּה וְהַמְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא.

כְּתִיב (וַיִּקְרָא כ"א, א'): "לְנַפְשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְיוֹ", וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׂצָרִיךְ הָאָדָם לְאַחֵז אֵת עֲצָמוֹ יַחַד עִם שְׂאָר נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵז לְעוֹלָם לֹא יִטְמָא אֵת עֲצָמוֹ, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן, חֻלְק ב', סִימָן א'), שְׂעַל-יְדֵי שְׂאָדָם מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ בְּשֵׁרֵשֵׁי נַשְׂמוֹת

סח אָשׁר ו' תשמב בנחל

ישׂראֵל, על-יְדִי-זֶה אֵינוֹ מְתִירָא מִהַמְּלֹאכִים הָרוֹצִים לְהַפִּילוֹ וּלְהַכְשִׁילוֹ, כְּשֶׁאָדָם בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת עִם כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, על-יְדִי-זֶה יִנְצַל מִהַיֶּצֵר הָרָע, וְזֶה "לְנַפֵּשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּי", הֵינּוּ אִם הַנְּפֵשׁ תִּהְיֶה מְקַשֶּׁרֶת וּמִיחַדָּת בְּעַמּוּי, אֲזִי לֹא יִטְמָא, שְׁלֹא יִלְכָּדְךָ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם חֲטָאִים, גַּם ל"א יִטְמָ"א בְּגִימְטְרִיָּה צ"א, וְהוּא יַחֲוֶה הַיְוִי"ה אֲדוֹנָי, כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם מְתִיחַד עִם כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּזֶה מְיַחַד שֵׁם הַיְוִי"ה וְאֲדוֹנָי בְּיַחַד.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְתִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעֵינַיִן טוֹבָה תָּמִיד, וְתִנְצַל מִכָּל רָע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשמב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֲרַב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלַח נְגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֲל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב בְּכָל שָׁבוּעַ, כִּי מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְעַנֵּעַ לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְּךָ, וּבְכַפְרֵיט שְׁאַתָּה עוֹזֵר לִי בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֲשֶׁר זֶה כָּל חֲפָצֵי וְתִשׁוּקוֹתֵי, וְהוֹלֵךְ לִי בְּחַיִּים לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוֹ ז"ל בְּדוֹר הַזֶּה, לֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְמִלְאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אוֹרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, וּכְשִׁיתְּגַלֶּה אוֹרוֹ הַגְּנוּז, אֲזִי יִתְפָּרְסָם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סו): שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשַׁתָּף בְּשֵׁם הַצְּדִיק, דִּהְיֵנוּ בְּזֶה שֶׁהַצְּדִיק מִתְפָּרְסָם, מִמִּילָא מִתְפָּרְסָם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָל הָעִנְיָן שֶׁל הַצְּדִיק הוּא רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם. וְכֵן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְרְאוֹת לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ קִדְשַׁת הַצְּדִיק, וְעַל-יְדֵי שְׂיַכְנִיס בְּעַצְמוֹ קִדְשַׁת הַצְּדִיק, עַל-יְדִי-זֶה תִּתְפַּשֵּׁט קִדְשַׁת הַצְּדִיק בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

כי האדם הוא עולם קטן, ומה שהוא עושה, בן נעשה בכל העולם, על-פני צריכים להזהר מאד מאד, שלא לחטא, חס ושלום, בפעל ממש, וכן לא לדבר מה שאסור לדבר, וכן לא לחשב מה שאסור לחשב, וכשאדם מקדש ומטהר את מחשבתו, דבורו ומעשיו, בזה הוא זוכה להכניס הרהורי תשובה ודבורי תשובה ומעשים טובים בכלל נשמות ישראל, כי מה שעושה הפרט — נעשה אצל הכלל, כי בפרטיות הצדיק בעצמו צריך להזהר מאד על מעשיו, כי כפי שהוא מתנהג, בן גורם שיתנהגו עם ישראל.

ובזה נבין מה שכתוב (בפרשת השבוע): "לנפש לא יטמא בעמיו", הינו מה שקורה לנפשו, זה קורא בעמיו, אם אדם מקדש ומטהר את נפשו, את מחשבתו, דבורו ומעשיו, כמו-כן נכנס בעמו, וזהו "לנפש" — כפי שהוא מטהר את נפשו, על-ידי-זה לא יהיה שום טמאה בכל עמו. וזה שפרש רש"י: להזהיר גדולים על הקטנים, כמוכא בזהר (ח"ב לו:): רישא דעמא עקרא דכלא, ואם רישא דעמא זכאה — טב לעמא; לכן צריך רישא דעמא, שהם כלל הגדולים להזהר מאד מאד מטמאת הנפש, כי כלל ישראל הם אחדות הנפשות, וכפי שהם נפגמו, על-ידי-זה יהיו נפגמים הקטנים, וזה 'להזהיר גדולים על הקטנים', הינו אם הגדולים יקדשו את עצמם, על-ידי-זה ממילא ישמרו הקטנים.

נמצא, כפי שאדם מתנהג, בן מתנהגים כלל ישראל, ועל-פני עלינו להתעורר באמת בתשובה אמיתית להתקרב אל רבנו ז"ל, ועל-ידי-זה נזכה להכניס את אורו הגנוז בעולם, וכן על-ידי שנקניס את האור של רבנו ז"ל בעולם, על-ידי-זה נכניס בנו את האור כי טוב, כי זה תלוי בזה, כפי שאדם נתעורר בעצמו להכניס בעצמו את אור רבנו ז"ל, בן נתעורר בעולם, וכפי שאדם מעורר בעולם — בן נתעורר אצלו.

על-פני ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק בזה — להפיץ ספרי רבנו ז"ל, בפרט אצל אחינו בני ישראל הספרדים, שהם אנשים כשרים מאד מאד, תמימים אמתיים, אשר הם פלים טובים

ע אָשר ו' תשמג בנחל

להשראת שכנית עזו יתברך. ועל-כן לא בחנם לקח את עצמו הסמ"ך-מ"ם עליהם לנתקם משרשם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו להפיץ את אור רבנו ז"ל בכל ארץ ישראל, ולגלות ולפרסם את הצדיקים האמתיים, צדיקים הגנוזים שבודור הזה, ועל-ידי-זה תתגלה התורה הגנוזה דעתיקא סתימאה, ויתגלה אורו יתברך, עד שכל אחד יראה באצבעו ויאמר: כי זה השם קוינו לו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשמג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בחר, י"ט איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי. ומאד מאד אני שמח, שאתה מתאסף עם אנשי שלומנו הקדושים פעם בשבוע, ולומדים בצותא חדא דברי רבנו ז"ל, אשר אין ערך להם כלל.

עליך לדעת, כל זמן שאנו מלבשים בגוף גשמי, אין אנו יכולים לתאר לעצמנו את גדלת רבנו ז"ל. אשרינו, מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו זוכים לידע ממנו, מה היינו עושים, אם, חס ושלום, לא היינו יודעים ממנו? ! על-כן ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, "אשר בנחל" שם גורלנו.

אודות החובות שלך, ראה לשמר מאד, שלא תפל יותר בחובות. ושאלו את החכם: מי עשיר? וענה: מי שאין לו חובות. וכבר ידוע אצלנו, איך שרבנו ז"ל הקפיד מאד על אנשי שלומנו, שלא יכנסו בחובות. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה

אֲשֶׁר   ו' תשמג   בְּנַחֵל   עא

לְשַׁפֵּעַ הַגּוֹזֵן, וּתְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתַיךָ בְּקִרְוֹב מִמֶּשׁ, הֶעֱקַר אֶל תְּפֹל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל.

הַרְגַל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יתְבַרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרַךְ אֶת כָּל מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וְאִזּוּ דִיקָא תּוֹזָפָה לְצֵאת מִחוֹבוֹתַיךָ, כִּי
הַחוֹבוֹת בָּאִים מִחֲמַת הַעֲוֹנוֹת, כְּפִי שְׂאָדָם חוּטֵא — כֵּן חֵיב
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כְּשֶׁחֵיב לְהֵשֵׁם יתְבַרַךְ, נִשְׁתַּלְשֵׁל לְמִטָּה עַד
שְׁנֵהֶיָּה חֵיב לְכַנֵּי-אָדָם, וּבְזֵה שְׂאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה בְּאֵמֶת, וּמִקְשׁוֹר
וּמִדְבַק אֶת עֲצָמוֹ לְשָׁרְשׁוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה כְּשִׁזּוּכָה שְׁנִמְחָלִים לוֹ חוֹבוֹתָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת, אִזִּי נִמְחָלִים לוֹ גַם חוֹבוֹתָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת, וַיֵּשׁ לוֹ מֵהֵיכָן
לְשָׁלֵם.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִתְחִיל מֵעַכְשָׁו הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה, וּלְדַבֵּר אֵלָיו יתְבַרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יתְבַרַךְ,
וּתְרַגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם תְּפִלוֹת חֲדָשׁוֹת אֵלָיו יתְבַרַךְ,
כִּי הַתְּפִלוֹת שְׂאָדָם מִתְּפַלֵּל אֵלָיו יתְבַרַךְ — מְקַבְּלוֹת אֶצְלוֹ יתְבַרַךְ,
בְּפָרְט כְּשִׁזּוּכָה לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל,
שְׁנַעֲשִׂים מְזֵה שְׁעִשׂוּעִים לְמַעְלָה, אֲשֶׁר לֹא עָלוּ שְׁעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ
מִימֹת עוֹלָם, עַל-כֵּן הַרְגַל אֶת עֲצָמְךָ בְּתְפִלָּה זֹו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְךָ.

”יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, ה' אֱלֹקֵי וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתַי, שְׁתַּחוּס וְתִרְחַם עַל
נַפְשׁ פְּגוּמָה כְּמוֹנִי, שְׁנִפְלָה בְּפִחַ יְקוּשׁ כְּזֵה, חֲטָאתִי, עוֹיֵתִי, פְּשַׁעֵתִי
לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְלִכְלַכְתִּי אֶת מַחְשְׁבוֹתַי, דְּבוּרַי וּמַעֲשֵׂי,
וְעַל-יְדֵי-זֶה עֲקַרְתִּי אֶת עֲצָמִי, אֶת קִדְשִׁתִּי וְאֶת שְׂרָשׁ נִשְׁמַתִּי מִמְּךָ
יתְבַרַךְ.

אָנָּה ה', חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְזַפְנִי לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית מֵעַכְשָׁו,
וְאִזּוּפָה לְחֹזֵר וּלְדַבֵּק עֲצָמִי אֶל שְׂרָשֵׁי, לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי וְקַלְקַלְתִּי
וְשִׁחַתִּי.

אָבִי, אָבִי, אָבִי, הַרְחֵמֵן! חוּס וְחַמֵּל עַל נַפְשׁ אֲמִלְלָה כְּמוֹנִי,
מִרְבַּ רְבוּי חֲטָאִים שְׁחָטָאתִי, עוֹיֵתִי, פְּשַׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם

עב אשר ו' תשמד בנחל

הזה, גרמתי חובות למעלה, כי הפסקתי את האורות להשפיע דרךך כל העולמות, ונתקתי כל היחודים הקדושים, ועקרתי את קדשתי משרשי, ועל-ידי-זה אני בעל חוב גדול ברוחניות, עד שנשתלשל למטה שאני בעל חוב גדול לבני-אדם, ואני חייב הרבה מעות, וזה מבלי אתי, כי כבר גלית לנו על-ידי ראש צדיקיה, שמי שרוצה לשוב בתשובה, יזהר מלהיות בעל חוב.

והנה אבי שבשמים! העבר אין, כי כבר נפילתי בחובות, אך מה אעשה עכשו, ואיך אזכה לצאת מהחובות העצומים שאני חייב; חוס וחס על, ותשפיע עלי שפע גדול מאור הבינה, שאזכה להתבונן עכשו באורך יתברך, ומשם עכשו אשפיע אור גדול על כל העולמות, עד שאזכה שתמשך ההשפעה למטה, ואזכה לשלם את כל חובותי הגשמיים, שאני חייב לבני-אדם מעות, ואזכה לצאת מהפח יקוש הזה שנפילתי לשם, ואזכה שתרחיב לי כל יום ויום, ותשפיע עלי שפע השיך ליום הזה דיקא, ולשעה הזאת דיקא, עד שאזכה לשמור את ימי ושעותי, שלבל ילכו לריק ולבטלה מעתה ועד עולם אמן סלה".

אהובי, אחי! בן תראה לחדש לעצמך תפלות חדשות בכל יום ויום, ותאמין שכל תפלה ותפלה נשמעת ונתקבלת.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ביה, י"ט איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה, יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ושמחתי שאתה ממשיך בעבודתך עבודת הקדש, לקרב

אֲשֶׁר   ו' תשדמ   בַּנְחָל   עג

רחוקים אליו יתברך, אשר אין למעלה מזה, כמוכא (בתנא דבי אליהו זוטא, פרק ט'), שהיו ארבעים נביאים זקנים, והקדוש-ברוך-הוא היה צופה בכלם, מי שהוא מבקש רחמים על בניו, ומי שאינו מבקש רחמים עליהם וכו'. כי אצלו יתברך העקר שיבקשו תמיד רחמים על עם ישראל, וימשיכו עליהם שפע ברכה והצלחה, בני חיי ומזוני. וזה כלל עבודת הצדיקים, שתמיד עוסקים בעבודת הפלל, מי יתן שנזכה, שיהיה חלקנו בין הצדיקים האלו, הממשיכים חסד ורחמים לכל בר ישראל.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך, כי אצלו יתברך מאד חשוב כשאתה זוכה לעשות תשובה, כמוכא (שם): אפלו הגדיל אדם עברות זו למעלה מזו, ואחר-כך הוא חוזר בתשובה, אומר הקדוש-ברוך-הוא: הריני עמו ברחמים, ואני מקבל את תשובתו, ואפלו עמד אדם, וחרף וגדף כלפי מעלה, ואחר-כך חזר בתשובה, אומר הקדוש-ברוך-הוא: הריני עמו ברחמים, והריני מוחל לו על כל עוונותיו, עיין שם.

ראה, אהובי, אחי היקר! איזו רחמנות, איזה חסד המשיך אליהו הנביא בעולם, שאפלו אדם הגדיל עברות, ועומד ומחרף כלפי מעלה, אשר אין גרוע מזה, אבל אף-על-פי-כן כשחוזר בתשובה, אומר הקדוש-ברוך-הוא: הריני עמו ברחמים, והריני מוחל לו על כל עוונותיו.

על-כן, אהובי, אחי היקר! ראה להתמיד בדבר זה, ולהחזיר בני-אדם בתשובה, וסוף הכבוד לבוא, שתזכה להפלל בכבודו יתברך, שיאיר עליך אור נורא ונפלא מאד.

בפרשה קודמת (פרשת אמר) יש לנו מצוה של לחם הפנים, ומוכא בכתבי האר"י ז"ל, כי ענין של לחם הפנים הוא מהזווג של אבא ואמא, שנעשה על-ידי מזל קדישא, הינו האבא ואמא, זה חכמה ובינה, האדם צריך לראות תמיד ליחד את החכמה שלו עם הבינה, ואשר זה עקר השלמות. כי חכמה לבד כשאדם חכם, אין זה מספיק, רק צריך ליחד את זה עם הבינה, להתבונן בחכמתו מה

יכולים לעשות עם החכמה שהשפיע עלי הקדוש-ברוך-הוא, שזה נקרא יחוד אבא ואמא, זווג בין חכמה ובינה, שאדם מתבונן מה יכול לעשות עם חכמתו, איך יכול להכניס שכונת עזו יתברך בעולם. ועל-ידי-זה שאדם מזווג ומיחד אבא ואמא, על-ידי-זה נעשה הולדה. ועקר ההולדה הם מעשים טובים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (רש"י בראשית ו, ט): תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים, הינו האדם צריך תמיד להתבונן בחכמתו, איך יכול להתזיר בגי-אדם בתשובה, ואיך יכול להוסיף נשמות אליו יתברך.

והנה בזווג הזה יוצא שלש ה"ו"ת, הינו פי הזווג הוא ממזל, מזל זה הפתר, שמשם נשפע האור אין סוף, עד שנתלבש בחכמתו, ומחכמתו בבינה, נמצא שהזווג בין אבא ואמא נעשה על-ידי מזל עלאה, מזל עולה שלש ה"ו"ת (שלש פעמים כ"ו גימטריה מזל"א), והשלש ה"ו"ת גימטריה לח"ם, הוא כנגד י"ב אותיות שיש בשלש ה"ו"ת, כנגד זה י"ב חלות, ובשבת אכלו זאת הפנים, וזה המשיך פרנסה לכליות ישראל, כי הי"ב לחם הפנים הם כנגד י"ב שבטים, ובזה נשפעות השפעות טובות לכלל נשמות ישראל.

וכל זמן שהיה לנו בית-המקדש ולחם הפנים, היתה נשפעת פרנסה לעם ישראל בשפע, וכיון שחרב בית-המקדש, ונחסר לנו לחם הפנים על השלחן, אזי נדלדלו אחינו בגי ישראל, לולא שהצדיקים יחידי הדורות, ממשיכים על-ידי אכילתם עוד עכשו לחם הפנים, בפרט בשבת-קדש, ועל-ידי-זה ממשיכים שפע לעם ישראל.

וזה הענין שטובלין את הלחם שלש פעמים במלח, פי לח"ם אותיות מל"ח, והם עולים שלש ה"ו"ת (שלש פעמים כ"ו עולה, כמנין לח"ם), ועל-כן טובלים את הלחם במלח שלש פעמים, ומכונים שישפע שפע פרנסה לעם ישראל, בזה שאני אוכל עכשו לחמי, שיהיה גם לרעב לחם.

אָשֶׁר ו' תשמה בנחל עה

רָאָה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֵיךְ שֶׁהֲצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים מְרַחֲמִים
עֲלֵינוּ, וּמְמַשִּׁיכִים גַּם עֲכָשׁוּ בְּגִלוּתָנוּ פְּרִנְסָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. אֲשֶׁרִי
מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת מְקַרָּב אֶל צַדִּיקִים כְּאֵלוּ!

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂזוּכָה לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְקַרֵּב אֶת כָּל
עִם יִשְׂרָאֵל לְרַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפְּעוּ הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת, שֶׁכָּל
הַהֲשָׁפָעוֹת בָּאוֹת מֵהֲצַדִּיק, וְנִזְכָּה לְהִגָּאֵל בְּמַהֲרָה דִּידָן מִמָּשׁ, אָמֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד
... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

וּמְאֹד אָנִי שֹׂמֵחַ לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמָּךְ, וּבִפְרֵט שְׂזוּכִיתָ לְנִסְעַת
לְחִבְרֵיךָ בְּצַפָּת, מִי יִתֵּן שְׂתוּזָכָה לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, וְלִהְיוֹת עִמָּהֶם תָּמִיד
בְּיַחַד, וְאֲזוּ אִישׁ אֶת רַעְהוּ יֵאמֶר חֲזוּק. כִּי לְבַד יְכוּלִים לִפְלֹ, וְכִמוּ
שְׂאֵמֶר הַתָּנָא (אָבוֹת ב, ד): אֵל תֵּאֲמִין בְּעֲצָמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ; וְדִיק
רַבְּנוּ ז"ל פָּעַם וְאָמַר: אֵל תֵּאֲמִין בְּעֲצָמְךָ — כָּל זְמַן שְׂאֵתָה בְּעֲצָמְךָ,
כְּלִי הַתְּקָרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק — אֵל תֵּאֲמִין, כִּי בְּיָדָי תִּפְלֹ. עַל-כֵּן,
אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רָאָה לְהִיּוֹת בְּיַחַד עִם הַחֲבֵרִים הַמְּקַרְבִּים אֶל
רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדָי יִהְיֶה לְךָ תְּקוּנָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
הַמְּשִׁיךְ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וּמִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
נִמְשָׁכֵת גַּם עֲלָיו רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִכּוּל לְחַזֵּר בְּתִשְׁבּוּכָה.

הַעֲקָר אֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אָב הַרְחָמִים,
וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וּבִפְרֵט מֵאֵלֵינוּ הַמְּרַחֲקִים מִמֶּנּוּ, כְּאֲשֶׁר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֱלֹהֵי זוּטָא, פֶּרֶק ט'): מְנַשֶּׁה בֵּין חֲזִיקָה מְלֵךְ
יְהוּדָה, לֹא הִנִּיחַ עֲבוּדָה זָרָה בְּעוֹלָם שְׁלֹא עֲבַד אוֹתָהּ, וְחָזַר לוֹ,

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא הִרְגוּ, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁב בְּתִשׁוּבָה, עַיִן שָׁם. הָרִי לָךְ, שְׂאֵפְלוֹ עַל דְּבַר מַגְנָה כְּזֹה, שֶׁעָבַד עֲבוּדָה זָרָה, וְהַקִּים אֱלִיל בְּתוֹךְ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְהָאֱלִיל הַזֶּה הָיָה לוֹ אַרְבָּעָה פָּנִים לְאַרְבָּעָה רוּחוֹת הָעוֹלָם, בְּאִפְּן שְׁמִי שִׁירְצָה לְהִתְפַּלֵּל לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, יִהְיֶה הַהֲכָרַח לוֹ לְרֵאוֹת אֶת הָאֱלִיל, כִּי רָשָׁע הָיָה, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁחֲזַר בְּתִשׁוּבָה, מִחַל לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְקָבְלוֹ. מִכָּל שֶׁפָּן וְכָל שֶׁפָּן כְּשֶׁאָדָם בּוֹעֵר בּוֹ יִצְרוּ שֶׁל נֶאֱוָף, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת הוּא אֵינוֹ אֱשֶׁם כְּזֹה, כִּי הוּא רִוָק וְכוּ' וְכוּ', וְנִכְשָׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשָׁל וְכוּ' וְכוּ', אִם הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, זֶה מְאֹד יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. עַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד וְלִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, וְתִהְיֶה רְגִיל לְהִתְבַּוֵּד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְהִתְחַתֵּן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּכְנֶה בֵּית גְּאָמֵן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִנְצֵל מִכָּל מִינֵי עֲבֻרוֹת קָשׁוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֻדֵּר בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבַּלְתִּי. וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, וְאִיךָ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ עִם כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שֶׁאַתָּה מְקַבֵּל מִמֶּנִּי.

תֵּאֱמִין לִי, שֶׁהַכֹּל בָּא בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאוּהָ, כִּי כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב, הוּא חֶסֶד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מֵרַב טְרַדוּתִי הֶעֱצוּמוֹת, שֶׁעוֹבְרוֹת עָלַי בְּכָל יוֹם וְיוֹם, קָשָׁה עָלַי כְּכֹר הַכְּתִיבָה, עַל-כֵּן כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב שֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְעֲנוּת לְמִי שֶׁכּוֹתֵב לִי, הוּא חֶסֶד גָּדוֹל מִן הַשָּׁמַיִם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְגַלָּה לָנוּ (עִין וַיִּקְרָא כב) אֵת כָּל הַמְּנִיעוֹת, שְׂיִכּוּלוֹת לְמוֹנֵעַ אֵת הַכֹּהֲנִים מֵעֲבוֹדָתָם: הֵן מֵצַד טְמֵאֵת הַנֶּפֶשׁ, הֵן מֵצַד מוּמִין שְׂבִגוּפוֹ. וַיְדוּעַ, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית בְּכָל מְקוֹם, וּבְכָל פֶּרֶט נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל, וְאִישׁ הַמִּתְעוֹרָר לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת כֹּהֵן, הֵינּוּ שְׂזָה סוֹבֵב גַּם עַל פְּרִטֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; כִּי בְּזֶה שְׂאֲדָם מְעוֹרָר אֵת עֲצָמוֹ לְעַבֵּד אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, גַּם-כֵּן נִקְרָא כֹּהֵן, וְהוּא צָרִיךְ לִידַע, שְׂיִכּוּל לְקָרוֹת לוֹ טְמֵאֵת הַנֶּפֶשׁ, אוֹ מוּם בְּגוּפוֹ אוֹ בְּנִשְׁמָתוֹ, וְרָאוּי לוֹ לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֵת עֲצָמוֹ, וְשָׁלֵא יִפְחַד וְלֹא יִירָא מִשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוּלָם.

וּלְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי שְׂאֲדָם מְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַדְּבוּר הוּא בְּחִינַת מַיִם, "שְׂפָכִי כַּמַּיִם לְבִבִּי נִכַח פְּנֵי ה'" (אִיכָה ב, יט), וּבְזֶה שְׂאֲדָם מְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַרִי הוּא רוֹחֵץ אֵת עֲצָמוֹ מִבַּחוּץ וּמִבְּפָנִים וְנַעֲשֶׂה טְהוֹר, וְיִכּוּל לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקְרָ! לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֵת עֲצָמְךָ וּמַחֲשַׁבְתְּךָ, דְּבוּרֶיךָ וּמַעֲשֶׂיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כֹּהֵן הַהוֹלֵךְ לְעַבֵּד עֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִשְׁמַר אֵת עֲצָמְךָ מִטְּמֵאֵת הַנֶּפֶשׁ וּמוּמִים, שְׁלֹא יִהְיוּ אֶצְלֶךָ שׁוּם מוּמִים, הֵינּוּ קְלִקוּל הָעֵינַיִם — שְׂזָה מוּם, קְלִקוּל הַפֶּה — שְׂזָה מוּם, לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֵת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ שְׁפַע אֱלֹקוֹת, כַּמּוּבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא).

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְגַלָּה לָנוּ (עִין וַיִּקְרָא כג) מִצְוַת סְפִירַת הָעֵמֶר בְּכָל פְּרִטֵיהָ וְדַקְדוּקֶיהָ, כָּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ה.): מִצְוָה לְמִימְנֵי יוּמֵי, מִצְוָה לְמִימְנֵי שְׁבוּעֵי; הֵינּוּ שְׂאֲדָם צָרִיךְ לְסַפֵּר אֵת יָמָיו, כָּל יוֹם וְיוֹם יָדַע שֶׁהוּא סְפוּר וּמְנוּי, וּמָה שְׂיִזְכָּה לְחַטֵּף בַּיּוֹם הַזֶּה, זֶה יִשְׁאַר לוֹ לְעוֹלָם, וְכֵן מִצְוָה לְמִימְנֵי שְׁבוּעֵי, שְׂיִסְפֹּר כָּל שְׁבוּעַ, וַיִּקְדֵּשׁ כָּל שְׁבוּעַ וְשְׁבוּעַ, וּמָה שְׂחַטֵּף בְּשְׁבוּעַ זֶה — אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, יְדִידֵי הַיִּקְרָ! כִּי כָּל שְׁבוּעַ הוּא פְּרָצוּף בְּפָנֵי עֲצָמוֹ,

עח אָשֶׁר ו' תשמו בנחל

כּי כָּל יוֹם מִשָּׁבַעַת יָמוֹת הַשָּׁבוּעַ הוּא הַיָּיִן סְפִירוֹת: יוֹם רֵאשׁוֹן חֲסֵד, יוֹם שְׁנֵי גְבוּרָה, יוֹם שְׁלִישִׁי תְּפָאֶרֶת, יוֹם רְבִיעִי נְצַח, יוֹם חֲמִישִׁי הוֹד, יוֹם שֵׁשִׁי יְסוּד, יוֹם שִׁבְת־קֹדֶשׁ מְלָכוּת, בְּזֶה נִגְמַר פְּרָצוֹף שָׁלֵם. עַל-כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְעוֹרֵר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִימּוֹת הַשָּׁבוּעַ, וְלִידַע שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא סְפִירָה שְׁלֵמָה, וּמָה שִׁיזְכָּה לְחֻטָּף בַּיּוֹם הַזֶּה — אֵיזוֹ שְׂמֵחָה, אֵיזוֹ רַקוּד, אֵיזוֹ קִיּוֹם מְצֻה, אֵיזוֹ תְּפִלָּה, אֵיזוֹ לְמוּד תּוֹרָה, זֶה יִשְׁאֵר לוֹ לְנֶצַח, עַד שִׁיגְמֹר אֶת הַשָּׁבוּעַ, בְּזֶה גָּמַר כָּל פְּרָצוֹף הָעוֹלָם שֶׁל שָׁבוּעַ זֶה, וְעוֹלָה לְמַעְלָה. אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְשֹׁמֵר אֶת יָמָיו וְאֶת שָׁבוּעוֹתָיו, וְאֵז לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכָּה.

חֲמִדַּת לְכַבִּי! נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבַר שְׁבָעוּלָם, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ דְּבִקּוֹת הַבוֹרָא תָּמִיד, וּתְצִיר לְפָנֶיךָ, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְסַבֵּב אוֹתָךְ וְהָאוֹר סְבִיבָךְ, וְאֵתָה נִמְצָא בְּאִמְצַע הָאוֹר, וּבְזֶה תִּזְכָּה לְהֶאֱרָה גְּדוּלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הדורש שלומך באהבה...

א. ר' אברהם בר' נחמן ז"ל הִיָּה תָּמִיד מְזַהֵר אֶת תְּלַמִּידָיו לְדַבֵּר בְּנִחַת וּבְדַרְךְ אֶרֶץ גְּדוּל, וְלֹא לְצַעֵק עַל חֲבֵרוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת עֵז פָּנִים לְחֲבֵרוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּבֵיתוֹ זוֹ אֲשֶׁתּוֹ. וּפְעַם אַחַת הִיָּה בְּבֵית אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהִיָּה נִמְנָה מִתְּלַמִּידָיו, וְשָׁמַע אִיךְ שֶׁהִלָּה צוֹעֵק עַל אֲשֶׁתּוֹ, אַחֲר־כֵּן לָקַחוּ לְצַד וְהוֹכִיחוּ: "עַל אֲשֶׁתּוֹ צוֹעֵקִים!?"

ב. מוהרנ"ת ז"ל אָמַר: כָּל הַחַיּוֹת שָׁלוֹ הִיָּתָה רַק בְּזֶה שְׂזוּכָה לְהַפְּיֵץ סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, וּפְעַם בָּא אֵלָיו אֵיזוֹ קְרוֹב מְשַׁפְּחָה רְחוֹק מְעִיר לְעַמְבֹּעֵרָג, וּמְכַר לוֹ סֵפֶר "לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", וְשָׁמַח עַד מְאֹד שֶׁהִסְפִּיר יְלָף לְמִרְחָקִים. וּכְשֶׁהִיָּה בְּמִצְרַיִם בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מְכַר שָׁם סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, וְשָׁמַח מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר בְּמִקּוֹם כְּזֶה יִמְכֹּר וְיִפְּיֵץ אֶת הַסִּפְרִים.

ג. מוהרנ"ת ז"ל אָמַר, שֶׁעֲבוֹדַת הַחַנּוּךְ לְחַזֵּק אֶת בְּנָיו שִׁיְהִיו שְׁמוּרִים לוֹמַר אֶת הַבְּרָכוֹת וְעֲנִית אָמֵן, הִיא אֲצִלוֹ כְּעֲבוֹדַת הַשָּׁם

אֲשֶׁר   ו' תשמו   בַּנְחָל   עט

ונחצות שלו. והיה נזקרו בזה מאד, תמיד ישב לאכל עם בניו כשהיו קטנים, ושמר אותם מאד שיברכו תחלה וסוף, ודבר עמם ביראת שמים.

ד. רבנו ז"ל רצה מאד מאד, שיהיה לאנשי שלומנו כל היום התבודדות, וילכו כל היום עם רצונות וכסופים אליו יתברך וכו'. ומהרג"ת ז"ל התפאר, שלו יש תלמידים כאלו, שבויערים כל היום אליו יתברך בתורה ובתפלה, כי תלמידיו היו תמיד נוהמים באריות ביצרות.

ה. רבנו ז"ל זכה למדרגת יראה כזו, עד אשר תמיד היה רועד מרב אימה ויראה מפניו יתברך, וכשאחז את השלחן, התחיל להתנועע, ותמיד היה רועד ברגליו מרב יראה ואימה שהיתה עליו מפניו יתברך.

ו. רבנו ז"ל אמר לאנשי שלומנו: אם יתמידו בספרו, אזי יפתח להם מהם להבין את הפנימיות שיש בהם, כי יותר ממה שרואים מבחוץ, יש בהם פנימיות עד אין סוף.

ז. כשאדם נזקרו מפרסום של שקר, אזי הקדוש-ברוך-הוא מצילו מדמיונות והזיות וכו', מה שאין פן מי שמחפש תמיד פרסום של שקר, נכנסים בו תמיד דמיונות והזיות חדשות וכו', השם יתברך יצילנו.

ח. אנשי שלומנו האמתיים אינם מטעים את עצמם כלל, רק מתבודדים כל יום ויום עמו יתברך, ומרבים לדבר את כל מה שעובר עליהם לפניו יתברך, ושופכים נפשם פנים אליו יתברך, אשריהם ואשרי חלקם!

ט. כל מי שזוכה לומר בכל לילה סדר תקון חצות, אזי נמשך עליו חוט של חסד כל היום, והחוט הזה הוא של נעם ואהבה וישוב הדעת, והולך רק עם חסד ואהבה עם כל בריה.

ו' תשמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שֶׁבֶת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ גְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ מְשֻׁבָּע שְׁעֵבֵר — לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ
הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (שיחות-הַר"ן, סימן כט) וְאָמַר,
שְׁפַל יְהוּדֵי מְחִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלֶחַן עָרוּף, וְלָנוּ אֵין מְאוּמָה,
אֵלָא הַשְּׁלֶחַן עָרוּף, וְכַפֵּי שְׁפָתוֹב בּוֹ — כֶּף אָנוּ מִתְּנַהֲגִים, וְזוֹ
הַעֲבוּדָה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן קטו):
כְּשֶׁהוּא נִכְנָס בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהִתְחִיל לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, לֹא אַרְךָ זְמַן רַב, עַד שֶׁהִחֲלוּ לְהַכְנִס בּוֹ בְּלִבּוֹלִים —
אוֹלֵי אֵינְנוּ הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנִּכְוֹנָה, וְעֲלִיו לְהִתְחִיל דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, אֲזִי הִחֵל
דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, וְהֵלֵךְ בָּהּ אֵיזָה פֶּרֶק זְמַן, וְאַחֲרֵיכֶּן נִכְנָסָה בּוֹ עוֹד פַּעַם
מִחֲשָׁבָה — אוֹלֵי אֲנִי טוֹעֵה, וְאֵינְנִי הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנִּכְוֹנָה, וְכֵן הִיָּה
כַּמָּה וְכַמָּה פַּעַמִּים, עַד שֶׁהִחֲלִיט שְׁוֹהוּ זֶה, וְלִקַּח עֲצוּמוֹ בְּהִנְהָגָה
אֲחֵת, וְהֵלֵךְ עִמָּה זְמַן רַב, וּכְשֶׁרָאָה שְׁעֵבֵר כְּבָר זְמַן דֵּי רַב שְׁהֵלֵךְ
בַּדֶּרֶךְ זֶה, הִחֵל דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה, וַחֲזוֹר חֲלִילָה.

מָה אָנוּ לְמֵדִים מִכָּאֵן? שָׂאֵם אָדָם יִתְבַּלְבֵּל וַיִּלְךָ עַל-פִּי שְׁכָלוֹ,
יִשְׁתַּנּוּ דַּעְתּוֹ וְהִנְהָגוֹתָיו בְּכָל פַּעַם, אֲבָל בּוֹ בְּרַגַע שְׁיִחְלִיט שְׁיִישׁ לוֹ
שְׁלֶחַן עָרוּף, וְעֲלִיו לְרִאוֹת, שְׁפַל הִנְהָגָתוֹ — הָאִפֵּן וְהַדֶּרֶךְ, הַכֹּל
יְהִיָּה מְקַשֵּׁר אֵל הַשְּׁלֶחַן עָרוּף, כְּמוֹ שְׂאֵמַר פַּעַם רַבְּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוֹ: אַתֶּם יְכוֹלִים לְחַדֵּשׁ בְּסִפְרֵי כַּמָּה שְׂאֵתֶם רוֹצִים, אֲבָל לֹא
לְנַגַע בְּסַעֲיָה קָטַן בַּשְּׁלֶחַן עָרוּף.

אָדָם אֵינְנוּ מְכוֹנָה, מְכוֹנָה גַּם-כֵּן יְכוֹלָה לְהִתְקַלְקֵל, וּמְכַל שְׁכֵן
וְכָל שְׁכֵן אָדָם, יֵשׁ לוֹ עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ עוֹבְרִים
עַל כָּל אָדָם מְשַׁבְּרִים וְגַלִּים, שְׁלֹא תֵאָר וְשַׁעַר כָּלָל, כִּי מְנַסִּים כָּל
אָדָם בְּכָל מִינֵי נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים. וְהִנֵּה אָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁהַעֲקָר זֶה
הַשְּׁלֶחַן עָרוּף, וְאֲסוּר לְסוּר מִמֶּנּוּ כִּהוּא זֶה. וְאִם גְּאָרַע עֲמוֹ לְפִתַע

מקרה שלא שער, ונפל כפי שנפל, או נחל איזו אכזבה, או שהפסיד כספים וכו', או שספכו אותו, או שנעשה חולה, רחמנא לצלן, ושאר צרות, אזי צריך למודים חדשים והתחזקות בכל פעם מחדש איך לעבר ולדלג על הכל. ולכן גלה לנו רבנו ז"ל דרוך, שעל ידה אדם חזק בכל העובר עליו, ומחזיק מעמד ואינו נשבר, עד שלבסוף יקבל דרכו, ושום דבר לא ישבר אותו. והדרוך הזו מקבלים אצל הצדיק האמת הנכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ולכן עלינו לעשות כל מיני פעולות שפעולם להתקרב אל רבנו ז"ל, ולגלות את דעת רבנו ז"ל בעולם, ועל-ידי-זה יזכה להגיע אל דרוך הישר.

הדורש שלומך...

ו' תשמח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ברה, י"ט איר ה'תשמ"ה.

שלום רב אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך וכו', הלא זהו הנסיון הקשה ביותר, שעובר על בני-אדם חלקת העצה, שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שעקר העצות צריך לקבל מהצדיק האמת, כי עצות הצדיקים הן עצות של עולם הבא, לא-כן עצות רשעים הן עצות של עולם הזה. אדם יקבל עצה מהזולת, כשהוא בעצמו עדין נמצא במדור הקלפות, ומה פעל בזה? ! רבנו ז"ל מגלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שאלו המנהיגים שלקחו את המנהיגות בעזות, זה מלכותא בלא תגא (סנהדרין קה), מלכות בלי פתור, איש לא שמך להיות מנהיג, שהלא אינך יכול להנהיג עצמך, ואיך תנהיג אחרים? ! ולכן צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא למצא את הצדיק האמת, שינדיכו דרוך נכונה, שידע איך להתנהג, שעצותיו הן עצות מעולם הבא, כי עצות הצדיק האמת הן עצות בלי אינטרסים, כי הצדיק דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, וגר למעלה יותר מלמטה, כמובא

בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו'ל (שיחות-הר"ן, סימן צו), שְׁאָדָם צָרִיף לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ
 לְחַיּוֹת אֶת חַיָּיו לְהַיּוֹת כְּבָר בְּעוֹלָם הַבָּא, אִף שֶׁהוּא עֲדִין בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וּמִי זוֹכֵה לָזֶה? הַצַּדִּיק הַאֲמֵת, אֲשֶׁר אֵין לוֹ נְגִיעוֹת פְּרֻטִיּוֹת,
 מֵה שְׂאִין כֵּן לְהַמוֹן-עַם יֵשׁ נְגִיעוֹת, וְיִתְּנוּ עֲצוֹת לְאָדָם, שְׂיִפֵּל עַל
 יָדוֹ בַּפֶּח.

וּמַהי הָעֲצָה הַפְּלִילִית שֶׁקְּבָלְנוּ מֵרַבְּנוּ ו'ל? תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
 אָדָם צָרִיף לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְהַתְּבוּדָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לִידַע שְׂאִין לוֹ בְּזֵה
 הָעוֹלָם עַל מִי לְבָטַח רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין מִי שְׂיִבִין אוֹתוֹ
 רַק הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ! וְאִם אָדָם מוֹסֵר אֶת עֲצֻמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 לֹא אֶכְפֵּת לוֹ מֵה שְׂיַעֲבֹר עָלָיו, הוּא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינְנוּ
 עוֹזְבִים, אָדָם כְּזֵה יִצְלִיחַ מְאֹד בְּדַרְכּוֹ. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (שיחות-הר"ן,
 סימן ב'), שְׂטוֹב מְאֹד לְמִסֵּר עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל
 הִיְתָה, שְׂבָכָל פֶּעַם כְּשֶׁקָּם מִהַשְּׁנָה מְסֵר אֶת עֲצֻמוֹ וְהַנְּהַגוּתוֹ וְהַנְּהַגַּת
 יָלְדָיו אֶל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוּ. וְאָמַר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מוֹסֵר
 אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֵלֶיךָ, כִּפִּי שְׂאֵתָה תִּנְהַיֵּג אוֹתִי — אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂזֵה
 מִמֶּךָ". כִּף אָדָם צָרִיף לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ מְלָכוּת שָׂמִים, וְלִידַע אֲשֶׁר
 "לִי אֵין אִף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאִישׁ אֵינוֹ מִבֵּין אוֹתִי וְלֹא יִבִּין אוֹתִי,
 וְאֵינְנִי מַעֲנִין שְׂיִבִין אוֹתִי, כִּי לִי אֵין רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַסּוֹף
 יִהְיֶה, שְׂאֲצַטְרִף לְהוֹרִיד אֶת הַגּוֹף, וְהַנְּשִׂמָה תַעֲלֶה לְמַעְלָה, אֶל חֵיק
 מְלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן לָמָּה לִי לְחַפּוֹת עַד
 אָז? ! כְּבָר עֲכָשׁוּ אֲנִי מִסִּיר אֶת הַגּוֹף גְּשָׂמִי שְׂבִי, וּמִתְּבוּנָה רַק
 בְּאֵלְקוֹת שְׂבִי", שְׂזֵה מֵה שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סימן
 כב), שְׁאָדָם צָרִיף לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר גּוֹפּוֹ, עַד שְׂיִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (אִיּוֹב יט,
 כו): "מִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֶלְקִי", אֵין אֲצִלִי כְּלוּם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אָדָם כְּזֵה אִף פֶּעַם לֹא יִכָּשֵׁל. הִנֵּה נִכְנָס בּוֹ רְצוֹן לְעֵבֵר לְעִיר אַחֶרֶת,
 לְגוֹר שָׂם, אִם הוּא מִתְּבוּדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמַחוּ נָקִי, אֲזִי
 עוֹשֶׂה לְעֲצֻמוֹ חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ: "מֵה אֲרוּיַח מִכָּה, שְׂאֵהִיָּה בְּעִיר
 אַחֶרֶת? ! " וְאִם הִרְגֵּל בְּהַתְּבוּדוֹת, אֲזִי יָבוֹא תִכְף-וּמִיד לְהַחֲלֹטָה:
 "אִם שָׂם יֵשׁ לִי מְנִיעוֹת, אוֹ כָּאֵן הִצִּיעוּ לִי פְּרִנְסָה, אֲזִי לָמָּה לְעֵבֵר
 לְמָקוֹם אַחֵר? ! " וְכֵף זוֹכֵה לִישׁוּב הַדַּעַת. וְעַם כֹּל זֹאת יָכוֹל גַּם עַל

אֲשֶׁר   ו' תשמח   בְּנַחֵל   פג

זֶה לְשֵׁאל אֶת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר יַעֲנֶה לוֹ: "מִי אוֹמֵר שְׁעָלֶיךָ לְעֵבֵר לְעִיר אַחֶרֶת, וּלְקַבֵּל מִשָּׁרָה בְּפִרְנֹסָה רְחוֹק מִבֵּיתְךָ וְכוּ', הֲלֹא הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא יָכוֹל לְהֵבִיא פִּרְנֹסָתְךָ בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ", וְכֵאן נִכְנָס עֲנִין הַיְדִיעָה וְהַבְחִירָה (כַּמּוּבָא לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א), שֶׁהַיְדִיעָה וְהַבְחִירָה סוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, וּבִשְׂכָל אָנוּשֵׁי אֵין יְכוּלִים לְהֵבִין זֹאת, וְהַרְבֵּה אָנָּשִׁים הִתְפַּקְרוּ, שֶׁלֹּא הֵבִינוּ מֵהִי יְדִיעָה וּמֵהִי בְחִירָה, אוֹ שֶׁנִּתְקַוּוּ זֶה מִזֶּה. וּמִסְבִּיר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א): כְּשֶׁאָדָם מְטַהֵר וּמְקַדָּשׁ מִחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת שְׂבֻעַת הַנִּירוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנוּיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ מִחַ בְּרוּר, וְיוֹדֵעַ שְׁעַכְשָׁו זֶהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ שֶׁסָּבֵב עִמִּי, שֶׁנִּתֵּן לִי חֶשֶׁק לְעֵבֵר לְעִיר אַחֶרֶת, לְמַצֵּא פִּרְנֹסָה אַחֶרֶת, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ"ד), שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, לְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים, וְכֵן מְזַמֵּן לְאָדָם מִשָּׂא וּמִתָּן אַחֲרֵים, וְאָדָם צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן בְּאֵלֵקוֹת שֵׁישׁ בְּדָבָר הַזֶּה.

וְלִכֵּן הַמִּפְתָּח אֲצֵל רַבֵּנוּ ז"ל לִזֶּה הַתְּבוּדוֹת, וְאִם אָדָם מִתְּבוּדָד לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִמִּיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי בָּא לִיְדֵי הַחֲלָטָה — "מֵה שֶׁהִרְבִּי אוֹמֵר זֶה הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא אוֹמֵר, וְלֹא אִכְפַּת לִי מְאוּמָה, אֲנִי רוֹצֶה רַק לְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתִי וְכוּ', כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁלִי אֵין שׁוּם רְצוֹן אַחֵר, רַק לְעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ!" וְכִשְׁאָדָם מְגִיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, שׁוּם דְּבָר לֹא יִפִּילוֹ וְלֹא יִשְׁבֵּר אוֹתוֹ, וְלֵהִיכֵן שָׂרָק יוֹלִיכוֹהוּ, הוּא יִתְקַרֵב שָׁם אֶל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, וְיִגְלֶה אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ. אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה הֵימָנָה, וּמְרַגֵּישׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

פד   אָשֶׁר   ו' תשמט   בנחל
ו' תשמט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בחר, י"ט איר ה'תשמ"ה.
שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.
מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

אודות הענין ששאלת וכי; מה אמר לך, העצה הטובה, אם אדם רוצה להצליח בחייו, זה רק על-ידי מדת האהבה, שיינהג בדרך אהבת הבריות, פי בני-אדם לא בכל פעם יכולים להשתוות. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן פ' פא): בני-אדם הם מונעים גדולים לאדם למנעו מהקדוש-ברוך-הוא, יותר מהיצר הרע; ולכן צריכים להזהר מבני-אדם מאד. ואם רואים שאין משתוים עם הזולת, אין צריך להתבלבל, אלא לחשב: "מה יש לי אתו?! ילך הוא לדרך, ואני אלך לדרך, ולמה לנו לריב?!". ילך כל אחד לכוונו שלו ולנתיבתו לחיים ולשלום. שזה מה שאמר אברהם אבינו ללוט (בראשית יג, ט): אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה", אתך אינני רוצה לילך, אשר זה נאמר לגבי כל אדם. לא-כן כשאדם מתחתן, צריך לזכור היטב מה שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רעד), שהבעל והאשה היו נשמה אחת למעלה בשמים, אבל כשירדו למטה — התפצלו הנשמות, היא באה מזוג הורים אחד, והוא בא מזוג הורים אחר, וצריכים לחברם יחד, וזה מה שארוך זמן. אבל כיון שמצאו אחד את השני, צריכים לדעת שזהו זוג מן השמים, ואסור להפרד זה מזה, צריכים להשתדל בכל מחיר לעשות שלום, ולראות שיהיה שלום-בית, ואפלו אם הוא או היא אינם צודקים, צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם למען השלום.

והנה נעשית עכשו התעוררות גדולה, גל של חזרה בתשובה, ולעתים הבעל חוזר בתשובה תחלה, והאשה מסרבת, או להפך — שהאשה רוצה לשוב, והבעל ממאן. ובכך, מה עושים, הלא עלינו לקיים רצונו יתברך?! אזי אסור בשום פנים ואופן לערב סתם אדם

מִן הַחוּץ, כִּי בַק יִקְלַקְלַק וְכוּ', אֲלֵא לִילֵךְ אֶל צַדִּיק הַדְּבוּק
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַבְּקוֹת אִמָּת, שְׁאִין לוֹ אֵינְטֵרְסִים אַחֲרֵים בַּק
 טוֹבַת בְּגֵי הַזּוּג, וְהוּא הוּא מְסַגֵּל לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם-בֵּית, וְכִיצַד? אֲלֵא
 כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שֶׁבַת י'): שְׂמוּ שֵׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שְׁלוֹם, אֲזִי מַחְדִּיר בְּאָדָם לְרֵאוֹת לְהַכְנִיס אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְכֵן נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם-בֵּית; וְכֵן מְנַחֵה וּמְלַמֵּד, שְׁעַל-יְדֵי
 אֲהָבָה יְכוּלִים לַפְעֵל אֲצֵל הַבֶּן-זוּג אוֹ הַבַּת-זוּג כֹּל מֵה שְׂרוּצִים, כִּי
 אֲהָבָה שׁוֹבֵרַת כֹּל הַמְחַצּוֹת. וְכֵן צָרִיכִים הַסְּבָרָה, לְהַסְבִּיר זֶה לְזֶה,
 שֵׁשׁ בּוֹרָא כֹּל עוֹלָמִים, שְׂצוּהָ לָנוּ מֵה לַעֲשׂוֹת וּמֵה לֹא וְכוּ', הָעֵקֶר
 לְמֵלֵא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּבְאִמָּת רַב הַצְּרוֹת נוֹבְעוֹת מִכֵּן, שְׂאָדָם רוֹצֵה
 לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוֹלָת, וְזֶה מְבִיא לוֹ אֶת כֹּל הַמְחַלְקָת, וְלִכֵּן הָעֵקֶר
 לִידַע שְׂלֵא לְרְדוֹת בַּזּוֹלָת, אֲלֵא לְחִיּוֹת בְּאֲהָבָה וּבְהַבְנָה הַדְּדִית,
 וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּצוֹתָא. וְצָרִיכִים הַמּוֹן סְבָלְנוֹת זֶה לְזֶה. אִם
 אַחַד הַצְּדָדִים חִזַּר כָּבֵר בְּתַשׁוּבָה, עָלָיו לְנִסּוֹת בְּכֹל מִינֵי דְרָכִים לְבוֹא
 לְקִרְאָת הַצַּד הַשְּׂנִי וְלַעֲזוֹר לוֹ וְכוּ', עַד דְּבָרִים שְׂנוֹגְעִים לְהַלְכָה. כְּגוֹן:
 אִם הִיא רוֹצֵה לְחַלֵּל שֶׁבַת וְכוּ', צָרִיכִים לוֹמַר לָהּ: אַף שְׂאָנוּ חַיִּים
 בְּאַחֲוָה וּבְשְׁלוֹם, וְאִנִּי מְכַבֵּד וּמִיַּקֵּר אוֹתָךְ, אֲבָל אֵינְנִי יְכוּל לְהַמְרוֹת
 פִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלְחַלֵּל שֶׁבַת. וְכֵן לְגַבִּי שְׂאָר עֲבֵרוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי
 אֲהָבָה וְשְׁלוֹם יְכוּלִים לַפְעֵל הַכֹּל. וְרַק זֶה הָעֲצָה; וְלֹא לִילֵךְ, חַס
 וְשְׁלוֹם, בְּפָרְאוֹת וּבְאֵלִימוֹת, שְׂזָה נִגְדַּת הָאֱמוּנָה, כִּי מִי שְׂמַאֲמִין
 בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ, הוּא בּוֹנֵה אֶת בֵּיתוֹ בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׂיִהְיֶה מְשַׁתָּת
 עַל אֲהָבָה וְהַבְנָה הַדְּדִית, וְאִזּוּ הַשְּׂכִינָה תִּשְׁרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּבָעֵת
 שְׂהַשְּׂכִינָה בְּבֵית, כֹּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת.

וְלִכֵּן עָקֵר הָעֲצָה — בַּק אֲהָבָה וְשׁוּב אֲהָבָה וְשׁוּב אֲהָבָה,
 הַסְּבָרָה וְשׁוּב הַסְּבָרָה וְכוּ', וְלֹא לְכַפּוֹת דַּעְתּוֹ עַל הַזּוֹלָת, אִם הוֹלְכִים
 רֵאשׁ בְּרֵאשׁ, לְבַסּוֹף נִשְׁבָּרִים, אַף כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּאַהָבָה, אִזּוּ נִתְקַיֵּם
 (בְּכֹא מְצִיעַא פֶּד.): 'אֲהָבָה דּוֹחֶקֶת אֶת הַבְּשָׂר', וְנִתְקַיֵּם (יִתְחַקֵּאל יא, ט):
 "וְהַסִּירוֹתֵי מִכֶּם אֶת לֵב הָאָבִן וְנִתְתִּי לְכֶם לֵב בְּשָׂר."

יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂכַבֵּר נִזְכָּה כְּלָנוּ לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה
 שְׂלֵמָה, וְנַעֲזוֹר זֶה לְזֶה, וְנִסְבִּיר זֶה לְזֶה, שְׂאָנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם

הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ עוֹבֵר מִשְׁפָּרִים אַחֲרֵים, וְלִכְל אֶחָד יֵשׁ גְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים אַחֲרֵים, וְאִין יְכוּלִים לְכַפּוֹת דְּעוֹת זֶה עַל זֶה, וְחֻבֵּל עַל הַזְּמַן לְבִלּוֹתוֹ בְּכּוֹחֵים, כִּי אִין יִקָּר כְּיִקָּר הַזְּמַן, וּפּוֹרַח לְבִלִי שׁוֹב, וּמְמִילָא לֹא גַתָּן לְהַגִּיעַ לְשִׁלְמוֹת וּלְעַמֵּק הַשְּׁוֹה, וְרַק עַל-יְדֵי כְּבוֹד הַדְּדִי וְהַעֲרָכָה — מְבִיאִים תּוֹעֵלַת וְזוּכִים לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי, וְרַק זֶה יִקְרָבֵנוּ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק זֶה יִרִיד לָנוּ אֶת הַשְּׂכִינָה, וְיָבִיא לָנוּ אֶת הַגְּאֻלָּה, שְׁכָל עִם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ יַחַד אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, וְגִדַע שְׂאִין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֲלֹא עַל אַבִּינוּ שְׁבַשְׂמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ו' תּשנׁוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַ בְּהַר, י"ט אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַזֵּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחִי וְרַעֲי הַיְקָרִים! חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאָנוּ זוּכִים מְדִי פַעַם לְהַתְקַבֵּץ יַחַד וּלְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְזוֹ לָנוּ זְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה בְּכָל פַּעַם שְׂאָנוּ מִתְקַבְּצִים וּמְדַבְּרִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי כָל זְמַן שְׂאָנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי וְחֲמָרִי, אֵינָנוּ יוֹדְעִים לְהַעֲרִיף דְּבָר זֶה, וְהַסְמִי"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לֹא לְהַתְקַבֵּץ יַחַד, כִּי הוּא מְאֹד מְפַחַד מִרְבֵּנוּ ו"ל. וְעֲלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְבוֹא פַעַם בְּשַׁבּוּעַ, וּלְדַבֵּר מִדְּבוּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל. מוֹהַרְנֵי תָּ ו"ל הַתְּבַטָּא פַעַם: מַה שְׂאָנוּ זוּכִים לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו"ל בְּזֶה הָעוֹלָם, צְדִיקִים בְּגִן-עֵדֶן אֵינָם זוּכִים לְשִׁמְעַ.

כִּי מַה אָנוּ מְדַבְּרִים? אֲמוּנָה. אֲצֵל רַבֵּנוּ ו"ל הִזָּה הִסּוֹד אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׂאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֲמוּנָה זֶה דְּבָר קָטָן, אֲבָל אֲצֵלֵי זֶה דְּבָר גְּדוֹל, וְהַעֲקָר — כְּפִי שֶׁהַנְּשִׁים וְהַיְלָדִים מְאֲמִינִים

בתמימות ובפשיטות, שמאמינים שהקדוש־ברוך־הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל. כשאדם מאמין בו יתברך, כל חייו חיים אחרים לגמרי, הוא יודע שיש מנהיג לפירה. ולכן זהו דבר גדול מאד לדבר דבורים מרבנו ז"ל.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רלד), שספורי מעשיות מצדיקים, מטהר את המחשבה, פי העקר אצל האדם זהו המחשבה. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן א'): היכן שאדם חושב — שם כל האדם. ולכן עלינו להתחזק לחשב רק טוב, ואם חושבים טוב, אזי עושים טוב. כי בדרך כלל איך מתחיל ריב בקרב בני־אדם? אחד חושב על זולתו דברים שליליים, וכך מתרקמת במחו דמות שלילית, עד שמבצע את מחשבתו על־ידי מחלקת, שהוא הדבר הגרוע ביותר, שיהיו מחלוקות ומריבות בין הבריות. רבנו ז"ל אומר (ספר־המדות, אות מריבה, סימן סו): במקום מריבה — שם השטן.

על־כן צריכים לשמר מאד מאד מכל מיני מחלקת בתוך "היכל־הקדש", שיהיה בינינו שלום ואהבה, אשר זו הכנה לגאולה, כי כן כתוב בזהר חדש (פרשת נח): על־ידי בי פנישתא חדא — בית־הכנסת אחד — תבוא הגאולה, הינו אם יהיה בית־הכנסת אחד, ששם לא תהיה מחלקת, ויתאחדו יחד כלם, בזכותם תהיה הגאולה. ולכן למה לא נשתדל, שיהיה זה אצלנו? הלא העקר אצלנו שלום ואהבה, אין אצלנו הפרש בין אשפנזים לספרדים, חסידים וליטאים, וכל השמות הללו הם רק שמות של גנאי, כי כיון שמתפלגים, זה כבר גנאי גדול מאד, כי אצלו יתברך מאד מאד מגנה המחלקת. וזה בכלליות, וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (יבמות יג): לא תתגודדו — לא תעשו אגדות אגדות, אלא אגדה אחת.

ובפרטיות — צריכים לראות שיהיה שלום בתוך הבית. וכדי שנשיג את השלום בבית, על האשה לידע שבעלה הוא מלך, אזי היא תהיה מלכה, אבל ברגע שהיא תחשב שבעלה עבד, היא תהיה

שפּחָה. כְּמוֹ-כֵן לְהַפִּיךָ — עַל הַבַּעַל לַיָּדַע, שְׁאִשְׁתּוֹ הִיא הַמְלָכָה, אֲזִי הוּא יְהִי מֶלֶךְ, בְּרַגַע שְׂיַחֲשֵׁב שְׁאִשְׁתּוֹ הִיא שְׂפָחָה, אֲזִי הוּא עֶבֶד, וּכְבֹר אָמַר רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד): לְמַעַלְהָ בְּשָׂמִים הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה הֵם נִשְׁמָה אַחַת, כִּינּוּן שְׂיִוָּרְדִים לְזֶה הָעוֹלָם — מִתְּפַצְּלִים, וְעַד שְׂמוּצָאִים עֲצָמָם, זֶה קָשָׁה מְאֹד, וְלָכֵן הַשְּׂדֵדְךָ הוּא הַצְּדִיק, הַמְשַׁדֵּךְ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד. וְכִמוֹ שְׁאוּמֵר רַבְּנֵי ו"ל, (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פט), שְׂהַצְּדִיק הוּא הַמְשַׁדֵּךְ כָּל הַשְּׂדִיכִים; בְּדַרְךָ כָּלֵל שְׂדֵדְךָ עוֹשֶׂה אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּאִפְסָן שְׂמִפִּיר בַּחוּר וּמִפִּיר בַּחוּרָה, וּבַעֲבוּר מְמוֹן מְשַׁדְּכֵם יַחַד. שְׂדֵדְךָ כְּזֶה שְׂכָל שְׁאִיפְתּוֹ רַק כֶּסֶף — זֶה שְׂקָר אֶחָד גְּדוֹל. וְלָכֵן שְׂדֵדְךָ, רְאִישֵׁי תְּבוּת: שְׂקָר דְּיוֹבֵר כְּסֶף נוֹטֵל. לֹא-כֵן הַצְּדִיק הוּא שְׂדֵדְךָ, נוֹטֵל שְׂתֵי נִשְׁמוֹת, וְיִוֹדַע שְׂבִשְׂרָשָׁן הֵן נִשְׁמָה אַחַת, וּמְחַבְּרָן בַּחֲזָרָה יַחַד, אֲבָל הֵיחִיּוֹת שְׂנַמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-כֵּן קוֹרוֹת, לְעַתִּים, אִי אֵלוֹ אִי הַבְּנוֹת, וְעַל זֶה צְרִיכִים שׁוֹב אֶת הַצְּדִיק. הַצְּדִיק אֵינָנו רַק שְׂדֵדְךָ שְׂחֵבֵר יַחַד שְׂתֵי נִשְׁמוֹת, אֲלֵא עוֹסֵק תָּמִיד לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, שְׂדֵדְךָ כְּזֶה שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֲמֵת, זֶהוּ רְאִישֵׁי תְּבוּת: כִּי שִׁבְרַתְּ לְתוֹת נִחֲשֶׁת (תְּהִלִּים קז, טז). לְעַתִּים, נַעֲשׂוֹת אִי הַבְּנוֹת בֵּין בְּנֵי הַזֵּיג, מִמֶּשׁ כְּדִלְת פְּלָדָה וּנְחֹשֶׁת, וְהַצְּדִיק שׁוֹבֵר אֶת הַדִּלְת וּפּוֹרֵץ כָּל הַגְּדָרִים וְהַמְּחֻצוֹת, וּבּוֹנֶה בֵּינֵיהֶם אֶהְבָּה, וּבוֹרְחִים מִמְּחֻלְקַת וּמְרִיבוֹת, אֲשֶׁר זֶה בֵּית, שְׂיִצְאוּ מִמֶּנּוּ יְלָדִים בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְשִׁכְלָם. וְאוּמֵר רַבְּנֵי ו"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), שְׂעָלֵינוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, הַמְּעוֹדֵד וּמְשִׁמְחַ וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ. סוּף כָּל סוּף מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלֵי רַבְּנֵי ו"ל?!

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שְׂזוּכִים לְהִיּוֹת עַל-כָּל-פְּנִים פַּעַם אַחַת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנֵי ו"ל, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר חָשׁוֹב מִזֶּה. רַבְּנֵי ו"ל הַבְּטִיחַ: מִי שְׂיָבוֹא לְצִיּוֹנוֹ וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וַיֹּאמֶר עֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, הַנִּקְרָאִים "תִּקּוֹן הַכְּלָלִי", יוֹצִיאֻ מִן הַשְּׂאוּל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו. וּמָה גַם כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה גַם לְהַתְּבוֹדֵד אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנֵי ו"ל, וּלְבַקֵּשׁ שֵׁם כָּל צְרָכָיו, אֵינָנו זֶז מִשֵּׁם עַד שְׂנַעֲנֶה בַתְּפִלָּתוֹ. וְכֵן בְּשִׂאֵר קְבֻרוֹת צְדִיקִים, סִגְלָה גְּדוֹלָה מְאֹד לְנִסְעַ מִפַּעַם לְפַעַם וּלְבַקֵּשׁ

רחמים, כי בקברות צדיקים — שם בנקל לפעול כל מה שצריכים. ולכן בארץ ישראל מה טוב ומה נעים לילך לציזון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי במרון, רבי מאיר בעל הנס בטבריה, רבי עקיבא ורבי יוחנן בן זכאי עם חמשת תלמידיו, ובשאר קברות צדיקים, כי זהו מקום מסגל מאוד, שהתפלות שתקבלנה לרחמים ולרצון.

הנה מצינו, כששלח משה רבנו את המרגלים לארץ ישראל, ברך את יהושע, שהוא לא יהיה בעצת המרגלים ולא ידבר רע, והתפלל עליו שלא יתפס במלכדתם, פלב בן יפנה, בראותו שמשה רבנו אינו מתפלל עליו ואינו מברכו, הלך בעצמו לחרון לקברות צדיקים, שהם האבות הקדושים והאמהות הקדושות, ובקש הרבה רחמים על עצמו, וגם הוא נצול (עין זהר ח"ג קנח:). נמצא, מעלת ההליכה לקברות צדיקים בארץ ישראל, ובפרט בגליל, ישנם הרבה קברות צדיקים, וסגולה גדולה לבכות שם, ולבקש כל צרכינו, וזה מעקר האמונה, שמאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, שכל מה שמתפללים אליו — לבסוף יתקבל.

ובאמת, בהתחלה קשה הדבר מאוד, כי מתפללים ואין רואים ישועה, ולעתים אדרבה, ככל שמתפללים רואים יותר צרות, אף צריכים לידע שהכל נסיון. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כ'), שצריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא ברחמים ובתחנונים, ולא לדחוק את השעה ולומר: "ההכרח לעשות רצוני", אשר זה נדמה כגזלה, אלא לבקש ברחמים, ואם יתן — יתן, ואם לאו — לאו, ושום תפלה אינה נאבדת, אלא כל תפלה פועלת. ובנדאי אם אין דוחקים את השעה, לבסוף זוכים לראות ישועה.

והעקר — להרבות באהבת הבריות ולאהב זה את זה, כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), שאי אפשר להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא אלא על-ידי שלום, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדרבה נא שלום", ולכן תקן האר"י ז"ל, שקדם התפלה צריך לקבל על עצמו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך" (עין בשער הפניות, דרושי ברכות השחר). וכן מצינו אצל תנאים ואמוראים, שהלכו

לקברות צדיקים ונענו, ואומרים חכמינו הקדושים (עין רש"י בראשית מח, ז): למה קבר יעקב אבינו את רחל אמנו בדרך? פי צפה ברוח-הקדוש, שיצרכו עם ישראל לילך בגלות, ויעברו דרך קברה, ושם יבקשו רחמים, והיא תצא מקברה ותנחם את כל הבאים להתפלל אצלה. וכן מספרים חכמינו הקדושים (תענית כג.), שצערו את ר' מני התנא, והלך לקבר אביו וצעק: "אבא, אבא, אלו ואלו מצערים אותי", וקבלו הם את הענש וכו'. נמצא, מעלת התפלה בקברות צדיקים.

ולכן אשרי אדם שאינו מטעה את עצמו אלא מפעם לפעם בורח לקברות צדיקים, ושופך דמעות פנים, ובזכות הצדיקים רואה ישועה גדולה מאד. ומכל שכן וכל שכן מי שזוכה פעם אחת בחייו להיות אצל ציון רבנו ז"ל אין דבר חשוב יותר מזה.

ולכן עלינו להשתוקק מאד מאד להיות אצל ציון רבנו ז"ל על-כל-פנים פעם אחת בחיים. אלו שכבר היו פעם, בודאי יכולים לנסע שוב, אשר אין למעלה מזה, ומי שלא היה בכלל, ישתדל בכל מיני אפנים שבעולם להיות לכל הפחות פעם אחת בחיים, אשר הבטיח רבנו ז"ל, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר עשרה מזמורי תהלים, יעשה לו טובה נצחית. ובודאי אצל ציון רבנו ז"ל יכולים לפעל כל אשר צריכים.

אחי ורעי היקרים! עקר השלמות שעלינו להגיע אליה — שמחה, לשמח מאד מאד, פי שמחה היא רפואה, כמובא בדרבי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אומרים, שעקר הרפואה זה רק שמחה, וכל המחלות והחלאים רעים, שבאים על האדם, הם רק מחמת עצבות ומרה שחרה. איך מתחילות מריבות בבית? האשה בדכאון, אזי מוציאה עצביה על בעלה, הבעל בדכאון, אזי מוציא עצביו על אשתו, אבל כשהשמחה מצויה בבית, אין רבים כלל וכלל, וחיים באהבה גדולה מאד ובהבנה הדדית, ועוזרים זה לזה, ומוחלים זה לזה, וחיים חיי גן-עדן. וגלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסג, רסד), שהסמ"ך-

מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַפְרִיד בֵּין הַזּוּגוֹת, כְּדִי לְהַכְשִׁילָם בַּעֲבֻרוֹת. וְלִכְן כָּל זֶה שֶׁמִּתְחַתֵּן צָרִיךְ לֵידַע, שֶׁהִיִּסוּד הוּא — לְלַמֵּד הַלְכוֹת נְדָה, הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה, כִּי אִם עוֹבְרִים עַל אֲסוּר, הֵרִי זֶה בְּכָרִיתוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁנִכְרַתִּים מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. וְלִכְן צָרִיכִים לֵידַע מָה מִתֵּר וּמָה אֲסוּר, מִתִּי מִתֵּר וּמִתִּי אֲסוּר. וְכָל שְׂאֵלָה הַמִּתְעוֹרָרֶת לִילָף לְשֵׁאל רַב, וְאֲסוּר לְסַמְּךָ עַל דַּעַת עֲצָמוֹ. וְאֵל תִּקְחוּ דְבַר זֶה בְּנִקְלָה, אֵלָּא לְשֵׁאל אֶת כָּל הַסְּפָקוֹת שִׁישׁ בְּהִלְכָה, וְאֲזִי נִפְטָרִים מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וּבִעְיוֹת.

עַל-כֵּן אֲנִי מְעוֹרָר שׁוֹב וְשׁוֹב אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, שֶׁתְּלַמְדוּ בַּעֲצָמְכֶם אֶת הַהֲלָכוֹת, כִּיֹּם יִשָּׁנֶם הַרְבֵּה סְפָרִים הַכְּתוּבִים בְּלִשׁוֹן צְחָה וּבְרוּרָה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֲסוּר לְפַסֵּק בַּעֲצָמוֹ, וּכְשֶׁמִּתְעוֹרָרֶת שְׂאֵלָה — לִילָף לְשֵׁאל רַב מִסְּמַךְ וְכו'.

וְכֵן רָאוּ שֶׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וְתִהְיֶה וְתִרְנִים זֶה לְזֶה, תִּמְחַלּוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ, תַּעֲבִירוּ עַל מִדּוֹתֵיכֶם וְתִמְחַלּוּ עַל כְּבוֹדְכֶם. רָאוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְמָה תִּאֲוֹת הַפְּרָסוּם וְהַכְּבוֹד יְכוּלָה לְהִבִּיא אֶת הָאָדָם, שְׂפָן, מָה הִבִּיא אֶת קִרְחַ לְחֹלֵק עַל מִשָּׁה? "רַב לְכֶם, כִּי כָּל הָעֵדָה קְדוֹשִׁים, וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל עֲדַת ה'" (בַּמִּדְבָּר טז, ג), שֶׁחָשַׁד בְּמִשָּׁה וּבְאַהֲרֹן, כְּאֵלּוּ רוֹצִים הֵם גְּדֹלָה וְכְבוֹד, וּלְבַסּוֹף נִתְגַּלָּה, שֶׁהוּא הָיָה בַּעַל גְּאוּת וְיִשׁוּת גְּדוֹל מְאֹד. וּלְעַמְתּוֹ הַצְּדִיק הוּא בָטֵל וּמְבֹטֵל לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, מִשָּׁה רַבְּנוּ הָיָה עָנּוּ אֲמַתִּי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שִׁם יב, ג): "כִּי הָאִישׁ מִשָּׁה עָנּוּ מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה". וְקִרְחַ מְרַב גְּאוּתוֹ הַצְּלִיחַ לְמִשְׁךָ עִמּוֹ מְאֹתִים חֲמִשִּׁים רַבָּנִים, שְׂזָה פֶּלֶא עַל גְּבִי פֶּלֶא, אִיךָ הַצְּלִיחַ בְּזֶה? אֵלָּא זֶהוּ כַח הַשְּׁקָר. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין רַש"י שִׁם, פְּסוּק ב'): לְמָה נִסְמְכָה פִּרְשַׁת קִרְחַ לְפִרְשַׁת הַמְּרַגְלִים? אֵלָּא, רָאוּ הַמְּרַגְלִים שֶׁמְרִים דְּבָרָה בְּמִשָּׁה וְלֹא לְמִדּוּ לְקַח, רָאָה קִרְחַ שֶׁמְרִים קְבֵלָה עֲנֵשׁ עַל לִשׁוֹן-הָרַע, וְהַמְּרַגְלִים נִעְנְשׁוּ בְּדַבְּרָם רַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְלַמֵּד לְקַח מֵהֶם; וְלְבַסּוֹף קְבֵל הוּא וְעֲדַתוֹ עֲנִשׁ מִשְׁלָם, וְנִבְלָעוּ בְּאֲדָמָה, וְנִכְרְתוּ מִן הָעוֹלָם. כִּי כָּל הַחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים יִקְפְּדוּ חַיֵּיהֶם בְּמִיתָה מִשְׁנָה.

צב   אָשֶׁר   ו' תשנ   בנחל

וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד לֹא לְחַלֵּק עַל הַצְדִּיק הָאֵמֶת, וְאִי שְׂרוּאִים שֶׁלְקַרַח הָיוּ מְאֵתִים חֲמֵשִׁים רַבָּנִים, וְהַעֲלִילוּ עַל מֹשֶׁה כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת, עַד שֶׁכָּתוּב (שם, פסוק ד'): "וַיִּפֹּל מֹשֶׁה עַל פְּנָיו", מְלַמֵּד שֶׁחֲשׂוּדוֹהוּ בְּאִשְׁתְּ אִישׁ (עֵין בְּבַעַל הַטּוֹרִים שָׁם), אֹמֵר הַתְּרַגּוּם יוֹנְתָן, שֶׁנִּפְלַע עַל פְּנָיו מְרַב בּוֹשֶׁה. כָּל צְדִיק הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁעָלָה לְשָׁמַיִם וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְחוֹשְׁדִים בּוֹ בְּדַבָּרִים מְגִנִּים כְּאֵלוֹ. מִכָּאֵן לְמַדְנֵנו גְּנוּת הָרָשָׁעִים כְּדִגְמַת קַרַח וְעֵדוּתוֹ, אִי לְבַסּוֹף יִקְבְּלוּ עֲנָשׁ הַמַּגִּיעַ לָהֶם, וַיִּרְאוּ כָּלֵם וַיִּירְאוּ.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְרַחֵק מְאֹד מֵאֵלוֹ שְׂאִין לָהֶם שְׂיִכוּת לְצְדִיק הָאֵמֶת, כִּי לְבַסּוֹף יִפְלוּ בְּנִפְלֵיהַ שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה, אִי כָּל אֵלוֹ שֶׁהִחְזִיקוּ בְּצְדִיקִים, לְבַסּוֹף הִשְׁכִּינָה שְׂרָתָהּ בָּהֶם, וְהוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוּת צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים, וְזָכוּ לְנִכְדִים וְלִנְיָנִים, דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים, וּכְפִי שְׁהִיָּה אֲזַכֵּן עִתָּהּ, מִי שֶׁמְחַזֵּיק עֲצָמוֹ בְּצְדִיק הָאֵמֶת, זוֹכֵה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלִשְׁפָע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה.

וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר, אֲשֶׁר זֶה מְבַטֵּל אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁעָקַר מְגַמְתֵּם רַק לְהַכְנִיס מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, אִם יִהְיֶה בְּבֵית קוֹל שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, הַשְּׁלוֹם יִשְׁרָה בְּבֵית, וַיִּחְיֶה בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, בְּאַחֲוָה וּבְרַעוּת, וְתִהְיֶה הִרְחַבַת הַדַּעַת וְגִדּוּלַת הַמַּחִין.

מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל הִבְטִיחַ פַּעַם לְאַחַד: אִם תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, לֹא תִרְאֶה אִי פַעַם פָּנֵי גִיְהֵנוֹם; וְאֵנִי עֲדִים, שֶׁיִּשְׁנֵם הַחֲשִׁים אֶת טַעַם הַגִּיְהֵנוֹם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן לָמָּה צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת מְרִיבוֹת בְּבֵית? לָמָּה לֹא תוֹתְרוּ זֶה לְזֶה, לָמָּה לֹא תַעֲבִירוּ עַל מְדוּתֵיכֶם?! רְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וּבְצַהֲלָה, כְּדִגְמַת הַלְוִיִּים שֶׁאֲחֻזוּ בְּמֹשֶׁה רַבְּנוּ וּבְמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלֹא חֲטָאוּ בְּעֵגֶל. וְלִכֵּן רְאוּ לְהִחְזִיק עֲצָמְכֶם בְּרַבְּנוּ ז"ל שֶׁהוּא בֵּין הַשִּׂמְחָה, הַמְקַשְׁרָנוּ לְשִׁרְשׁ הַשִּׂמְחָה, וּבְזֶה שֶׁנִּחְזִיק עֲצָמְנוּ רַק בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, נִזְכָּה לְרְאוֹת יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד.

אֵינְכֶם מְתַאֲרִים וּמְשַׁעְרִים לְאֵילוֹ מְדַרְגּוֹת נִזְכָּה לְהַגִּיעַ אִם תִּהְיֶה

אָשֶׁר ו' תשנא פּנחל צג

בינינו שמחה, אהבה ושלוש, אשר זאת הסמ"ך-מ"ם אינו יכול לסבל. כי כל רצונו לעשות פרוידים וקטטות.

וכן מפעם לפעם ראו לברח לקברות צדיקים ולהתפלל: "בזכות הצדיק הקבור פה, רבונו של עולם, תשמע לתפילתי, שיהיה לי שלום-בית, שתהיה לי פרנסה ברוח, ואצא מהדחקות והחובות, ואזכה לבריאות השלמה, אני ובני משפחתי" וכו' וכו', לא חסר על מה להתפלל — בני, חיי, מזוני רויחי, פרנסה, בריאות, הצלחה ברוחניות ובגשמיות, נחת וכו'.

אחי ורעי היקרים! היות שאני זקוק לישועה גדולה מאד, אבקש אתכם, שתתפללו בעבורי, כי תפלותיכם עושות פעולות ורשם גדול בשמים, ובזכות זה יעזר הקדוש-ברוך-הוא לי ולכם, וכמאמרם ו"ל (בבא קמא צב.): המתפלל על חברו, והוא צריך לאותו דבר — נענה תחלה; בזכות התפלות ובזכות השמחה שתהיה בינינו, נזכה להכניע את הרע והטמאה, ולראות במו עינינו בגלוי שכינה. העקר שתהיה שמחה גדולה ביניכם, וזה יקרב אותנו יותר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

ו' תשנא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בהר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלוש וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם פסך הפדיון, ואזכיר אותך בעת חצות, שאז הוא זמן המתקת הדינים, פמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט); וכדאי ללמד את המאמר המדבר ממעוה שיהם פדיון (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפ), ולומר עליו התפלה מלקוטי-תפלות, תפלה קכג, וזה יעזר לך לצאת מהסבך וכו'.

צד אשר ו' תשנב בנחל

עליך לדעת, כי בזה שאדם מקנא בחברו, הוא מביא על עצמו הרס וחרבן וכו'. וכן מצינו אצל דואג האדומי, שכל שנאתו את דוד המלך היתה רק מחמת מדת הקנאה שקנא בו (עין זכחים נד:); וצריכים לצאת מהמחלה המרה הזו הנקראת 'קנאה'. וחקמינו הקדושים אמרו (שבת קנב:): כל שיש לו קנאה על חברו — עצמותיו מרקיבים; וזה סובב עוד בחיים חיותו. ורואים בחוש, אנשים אוכלים את עצמם מרב קנאה, ונעשים חולים, ורחמנא לצלן, רק מחמת מדת הקנאה שמביאה אחר-כך לידי שנאה ולידי רשעות, עד כדי רציחה. הקדוש-ברוך-הוא יצילנו מהמדה הרעה הזאת, ונזפה לעין טובה, ונעזר אחד לשני.

הדורש שלומך...

ו' תשנב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בהר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל הרב ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבו המלא חדושי תורה, ותשואות חן על זה.

והנה היה טוב שתעינו בשו"ת "שיבת ציון" מבנו של הנודע ביהודה (סימן ה'), ששם מאריך בענין הזה ששאלתם — האם ספרדים מתרים להתפלל עם אשכנזים וכו', ומברר שם להלכה, שתפלה בלחש, שכל אחד יחזיק מנהגו, אבל בתפלת שליח צבור אסור לאשכנזים לשנות, כי להם יש הפיוטים וכו', עין שם. וידעתי, מה בכך?! שגם הספרדים יאמרו כמה פיוטים שאומרים האשכנזים, הלא זה לא באמצע התפלה שאסור להפסיק, ובשביל כמה פיוטים וכו', לא כדאי לעשות פרוידים, ואצלי נהוג שהספרדים אומרים את הפיוטים בתפלות כמו האשכנזים, ולהפוך — האשכנזים אומרים את הפיוטים שאומרים הספרדים, הן קדם הוצאת ספר תורה, והן קדם תקיעת שופר וכו', עת רצון וכו', אשר

אֲשֶׁר ו' תשנג בנחל צה

זה לא נהוג לומר אצל האשכנזים, ואיני רואה שבגלל זה צריכים לעשות מחלקת ופרודים, הלא כלנו בני אברהם, יצחק ויעקב, ומספיק הגזענות הארוכה השורה בינינו, אשר בעבור זה עדין אנחנו בגלות הארצה והמרה הזו.

והנראה בעיני כתבתי.

הדורש שלומכם...

ו' תשנג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר בחר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד נשבר לבי בקרבי בקראי את כל מה שאתה עובר וכו'.

והנה רבנו ז"ל גלה לנו (לקויטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה, וצריכים להכריח את עצמו להגיע למדרגת השמחה, כי זו העבודה הקשה ביותר, כי כל אחד נמשך אחר עצבות ומרירות וכו', הן מצד עוונותיו והן מצד העניות והדחוקות שעוברת עליו וכו', והן מצד המחלקת שעליו, שמחלישים את דעתו וכו', ומכל זה האדם נופל בעצבות ובמרירות עצומה, עד שנודמה לו כאלו אבד ממנו מנוס ותקנה. ולכן ההכרח לשמע בכל יום כלי זמר, ולהיות רק בשמחה עצומה על נעם חלקו שנוברא מורע ישראל. ואומרים בשם הגר"א ז"ל, שהתבטא פעם: איזו מצוה הכי קשה לאדם לקיים? הוי אומר זה חג הסוכות, כי פתיב (ויקרא כג, מ): "ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים, וחתתם אתו חג לה' שבעת ימים", ומי יכול להיות בשמחה שבעה ימים ביום ובלילה!? ואם־כן זה בא לאדם כל־כך קשה, ולכן ההכרח להכריח את עצמו להיות תמיד בשמחה. וזה מה שאתה צריך — רק להכריח עצמך

צו   אָשֶׁר   ו' תשנ"ד   בַּנְחֹל

להיות שמח, ולשמע כלי זמר, וזה יוציא אותך מהמרה שחורה,
ותרגיש אחרת לגמרי.

הדורש שלומך...

ו' תשנ"ד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ביה, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! יהודי צריך לחיות עם חשבון וכו', אין משג כזה
להיות מפקר, וכבר אמר רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): הפקרות
אין צריכים כלל; הינו מה שבגיי-אדם קוראים הפקרות שעוזבים
הכל וכו', עיני שם. וצריך שתדע, אם אדם חי עם חשבון הנפש, כל
היום הולך לו בצורה אחרת לגמרי: פה לומד תנ"ך, פה לומד
משניות, פה לומד גמרא, פה לומד טור ושלחן ערוך, פה לומד
ספרי הזהר והתקונים וכו', ופה שומר על הזמן לא לפטפט כל
העולה על רוחו וכו', ולכל זה זוכים על-ידי תפלה והתבודדות,
אשר אין עוד טוב מזה; כי כשאדם זוכה ומדבר עמו יתברך בכל
שעה או שעתים, אפלו רק חמש דקות, אזי עושה חשבון לעצמו:
"מה פעלתי באלו השעות" וכו', וכן "מה פעלתי לפני הצהרים"
וכו', "אחר הצהרים" וכו', "בערב" וכו', עד שלפני שהולך לישון
חושב: "מה פעלתי במשך כל היום", ואז יש לו יום שלם, שזה
מה שנאמר אצל אברהם (בראשית כד, א): "ואברהם זקן בא בימים",
וכתוב בזהר (עין ח"א קכו), שבא עם כל הימים, וזה נקרא חשבון
הנפש. ומהר"ן ת"ל אמר: איך זכה לחבר כל-כף הרבה ספרים?
רק על-ידי ששמר את הזמן שלו.

ובאמת עם ישוב הדעת אמתית כל החיים של האדם הולכים
כבר בצורה אחרת לגמרי, כי כך הוא אינו מפחד כבר משום דבר,

אָשֶׁר   ו' תשנה   בַּנְחָל   צז

אַפְלוּ לֹא מֵהִמּוֹת וְכוּ', כִּי הוּא תָּמִיד מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמָסַר נַפְשׁוֹ
בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא חַי חַיִּים נְעִימִים וּמִיִּשְׁבִּים עַד מָאֵד.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחַר כָּלֵל. רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן לֵד), שְׁלֵכַל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבּוּרוֹ. וְלִכֵּן צָרִיכִים
לְשַׁמַּח רַק עִם הַנִּקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וּמָה לָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחַר ? !
וּכְבֵּר אָמַר הַתַּנָּא הַקְדוֹשׁ (אֲבוֹת, פֶּרֶק ה'): וְאַל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְחָנָם שֶׁל
שָׂרִים, כִּי שְׁלַחְנָךְ גְּדוֹל מִשְׁלַחְנָם; וְזֶה שִׁיף אֶצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא
לְקַנֵּא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ, וְאַסוּר
לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחַר כָּלֵל.

תְּאַמֵּין לִי, בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַצְלִיחַ מְאֹד, אוֹיף דַּעַם עוֹלָם
קַעַן מְעַן זַיִיעַר מִצְלִיחַ זַיִין, אִז מְעַן פְּאַלְגֻט דַּעַם הַיִּילִיגְעַן רַבִּין,
אִם מִצִּיתִים אֶת רַבְּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן הַתָּמֵד בְּסִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים, וְשֵׁם
תְּמַצָּא מְרַגוּעַ לְנַפְשֶׁךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תשנה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁפֵת־קִדְשׁ לְסִדֵּר בְּהַר, כ' אֵיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכוּ'.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ בְּכָל הַכּוּחוֹת וְאַל תִּתְיַאֵשׁ, כִּי קְרוּבָה יִשׁוּעָתְךָ
לְבוֹא וְכוּ', אַתָּה אֵינְךָ יוֹדֵעַ מָה פּוֹעֲלִים בְּעִבּוּרְךָ לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים
וְכוּ', וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לֹא לְהַשְׁבֵּר, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיק
מִמֶּדֶד בִּיָּמִים הַקָּשִׁים הָאֵלוּ וְכוּ', שְׁעוּבֵר עֲלֶיךָ מָה שְׁעוּבֵר וְכוּ', עוֹד
יוֹם יְבוֹא וְתִסְפָּר הַכֹּל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲבָל לַעֲת עֲתָה חֲזוֹק וְאַמֵּץ
מְאֹד.

כְּמָה פְּעִמִים כְּבֵר אִמְרָתִי לָךְ, שְׁאַסוּר לְבַטֵּחַ בְּכֵן-אָדָם, כִּי "שְׂוֹא

צח אָשֶׁר ו' תּשנּוּ בַנחל

תְּשׁוּעַת אָדָם" (תהלים ס, כא), כָּל אָדָם רַק לְטוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, וְזֶה מֵהַדְּבָרִים הַקְּשִׁים בְּיֹתֵר לְהִבִּין וְכוּ', אֲבָל זֶה עֵבֶדָה... זֶה מְצִיאוֹת... כָּל אֶחָד רוֹצֵה רַק טוֹבַת עֲצָמוֹ. וְלִכֵּן תִּפְסִיק לְהִיּוֹת נְאִיבִי, וְאֵל תִּאֲמִין לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, בְּטַח רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּתְבַקֵּשׁ כָּל מָה שְׁאֵתָה צְרִיךְ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַד הַנְּשִׁימָה הָאֲחֵרוֹנָה בְּזֶה שִׁים מְבִטְחֶךָ — רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תִּדְבֵּר וּתְסַפֵּר הַכֹּל, וְעִמּוֹ תִתְיַעַץ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ו' תּשנּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גְּרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמְדָּה, וְשׁוֹם דְּבָר בְּעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְזֶה גְדֻלַּת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיִכּוֹל לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרָיִם.

רְאוּי לָנוּ לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד, שְׂיִשׁ לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְכָל שִׁיחָה מִמֶּנּוּ, זֶה לְמוֹד עֲמַק לְכָל הַחַיִּים, וְיִכּוּלִים לְעַבֵּר עִם הַשִּׁיחָה הַזֹּאת אֶת כָּל הַחַיִּים בְּלִי גִזְמָא, כִּי בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל כָּבֹד כְּלוּלָה כָּל חֻכְמַת הַקְּבֵלָה שֶׁל הַקְּדָמוֹנִים וְשֶׁל הַרַמְ"ק ו"ל וְהָאֲרִיז"ל וְכוּ', וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּסָן, רַק לְמִי שְׁמַתְמִיד הִרְבָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, עַד שֶׁהֵם שְׂגוּרִים עַל פִּיו בְּעַל-פִּי מִמֶּשׁ. וְכֵן הִתְמַד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַזֶּהר וְהַתְּקוּנִים וְהַ"עֵץ חַיִּים" וְהַ"פְּרִי עֵץ חַיִּים" וְהַ"שְׁמוֹנָה שְׁעָרִים" וְכוּ', וְכֵן תִּהְיֶה בְּקִי בְּעִקְרֵי סִפְרֵי חִסְדוֹת, כְּגוֹן: הַתּוֹלְדוֹת הַקְּדוּשׁ וְשְׁאָר סִפְרָיו, וְהַ"מְאוּר עֵינַיִם", וְהַ"נְּעִים אֱלִימְלֶךְ", הַ"קְּדֻשַׁת לִוִּי", הַ"מְאוּר וְשְׁמֵשׁ" וְכוּ', וְכָל סִפְרֵי הַבְּעַל הַתְּנִיָּא, דְּרוּשָׁיו וּמְאָמְרָיו וּמְאָמְרֵי בְּנָיו וּנְכַדָּיו וְכוּ', וְכֵן שְׁאָר כָּל סִפְרֵי חִסְדוֹת, אִז תִּבִּין אִיךָ שְׂרַבְּנוּ ו"ל הַלְבִּישׁ אֶת כָּל הַלְמוּדִים

אָשֶׁר   ו' תּשנּו   בְּנַחֵל   צַט

בְּחִכְמָה עֲמָקָה כְּזוֹ, עַד שֶׁכֵּל פְּחוּת וְנִבְזָה יְכוּל גַּם-כֵּן לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אָמַר לָךְ! עֵקֶר גְּדֵלַת הָאָדָם, שֶׁיְכוּל לְהִחְזִיק מֵעֵמֶד אֶפְלוּ כְּשֶׁלְקָחוּ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמַּחִין וְכוּ', וְנִפְּל בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֲבָד מְנוּס וְתִקְנָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁסָּבְבוּ אוֹתוֹ רְשָׁעִים אָרוּרִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ, וּמְסַבְּכִים אוֹתוֹ בְּסִבּוּכִים וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מַחְזִיק מֵעֵמֶד, וְאִינוֹ שׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ עֵקֶר גְּדֵלַת הָאָדָם.

וְאֵת זֹאת אֲנַחֲנוּ לּוֹמְדִים אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי הַלְמוּד שֶׁלוֹ הוּא לְמוּד פְּשוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוּת, אֲבָל עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצָאנוּ, וְזֶה אִי אֶפְשֶׁר לְהִסְבִּיר, אֲלָא לְמִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁהֵם שְׂגוּרִים עַל פִּיו.

עָלֶיךָ לְהִבִּין, כִּי בְּנִקְל לְהִטְעוֹת בְּנֵי-אָדָם, כִּי הַיּוֹם מוֹכְרִים וְקוֹנִים כָּל מִינֵי זְהֵמָה וְשִׁקְרִים וְכוּ', הָעֵקֶר אִם זֶה הוֹלֵךְ וְכוּ', וְכֹלָם שׁוֹכְחִים אֶת הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה שְׁעוֹבֶרֶת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲנָשִׁים נִכְשָׁלִים בְּעוֹנוֹת חֲמוּרִים, נוֹפְלִים בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן עֲמַק וְכוּ', רוֹצִים רַק לְמוֹת, וּבְאִמְצַע מִתְפַּעְעִלִים — רוֹאִים 'מַקְבָּלִים', שְׁמַדְבְּרִים בְּשִׁפְהָ שְׂאִינָם מְבִינִים, כּוֹתְבִים בְּשִׁפְהָ שְׂאִינָם מְבִינִים, וְכָל-כֶּף מִשְׁתוֹמָמִים... וּמִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל עוֹשִׁים לִיְצָנוֹת, כְּאִלוֹ הֵם פְּשוּטִים מְדִי... אוֹ גְבוּהִים מְדִי... אוֹ מִשְׁתַּגְּעִים מְזֵה... וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי פִתּוּיִים שֶׁיֵּשׁ כְּנֶגֶד סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" שֶׁם גּוֹרְלָנוּ. וְזוֹ שְׂמִחַתְנוּ וְזוֹ נִחְמַתְנוּ, שֶׁלְכָל הַפְּחוּת אֵין אֲנַחֲנוּ זוֹרְקִים אֶת הַסְּפָרִים, וְלֹא מְבִזִּים אוֹתָם, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאִין אָנוּ כְּפוּיֵי טוֹבָה לְרַבֵּנוּ ז"ל עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁגִּמְלָנוּ, כִּי כִּמְהָ אֲנָשִׁים רַבֵּנוּ ז"ל הוֹצִיא מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית, וְלִבְסוּף נִתְהַפְּכוּ וְנַעֲשׂוּ חוֹלְקִים וְכוּ'.

סֵפֶר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהֵלֵךְ לְבֵית-הַמְּדַרְשׁ, וְהִנֵּה עֶבֶר דֶּרֶךְ בֵּית אֶחָד, וְרָאָה שְׁנֵי סִפְרִים מְנַחִים בְּזָבֵל, וְהֵלֵךְ לְקַחְתָּם, וַיִּמָּה

נפלא בעיניו, שהיה זה "לקויטי-מוהר"ן, ו"לקויטי-תפלות", והיה כל פלו סוער, ורצה להכנס לבית ולמחות, אבל אף אחד לא היה שם. וכשספר לי את הספור, היה עדין כל פלו נסער — איך יכול יהודי שמניח תפלין בכל יום וכו', להשליך ספרים קדושים פאלו לאשפה?! ועניתי לו: אדרבה, אנו צריכים לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, שאנחנו לכל הפחות לא מתנגדים, ואצלנו הספרים חשובים מאד מאד, ולומדים בהם בכל יום, איזו זכות זו לנו! ולכן אשרינו ועוד פעם אשרינו!

הדורש שלומך באהבה רבה...

ו' תשנז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בהר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי מכתבך, וגם אחיך ספר לי ממה שעובר עליך, וכל פלך שבור ורצוץ, עד שהפלטת דבור כזה, "שאניך רואה שום מבוי לצאת מהסבך הזה שנפלת אליו, וכאלו בזה נגמר כל העתיד שלך".

מה אמר לך! אין דבר כזה להתיאש, רבנו ז"ל אמר (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): אין שום יאוש כלל, עס איז גאר קיין יאוש פארהאנדן, אין מציאות כזו להתיאש, כי כל זמן שאדם חי, סימן שהקדוש-ברוך-הוא רוצה משהו ממנו, ולכן עליו רק למסור את עצמו לגמרי אליו יתברך, והוא יתברך יעשה את שלו.

היה אחד מאנשי שלומנו בשם ר' ישראל מקארדאן ז"ל, ואמר פעם: עכשו, שרבנו ז"ל כבר היה בזה העולם, ואמר את הפתגם הזה: "אין שום יאוש בעולם כלל", הסמ"ך-מ"ם יכול לרקד

אֲשֶׁר ו' תשנח בַּנְחָל קא

מהשמים עד הארץ ומהארץ עד השמים, וכבר לא יועיל לו שום דבר. ולכן קום וצא מעצמך.

ומה טוב אם היית בא אלי, וכיחד נדבר ונתחזק, כי טובים השנים מהאחד, ואולי ישים הקדוש-ברוך-הוא דבורי בפני להחיות אותך, וליעץ לך איך לצאת מהסכנה שנסתבכת וכו', ולצאת מהבור שנפלת אליו וכו', תאמין לי, שמכל צרה וצוקה יכולים לצאת, אם רק יודעים איך לצאת והיכן הדרך וכו'.

ר' יצחק ז"ל היה פעם אצל אביו מוהרנ"ת ז"ל בעיר ברסלב, והיה בכיסו סכום כסף גדול, שהיה שיקף לממשלה (כי היה הממנה על הדאר בעיר טולטשין), ואבד לו. וגדל צערו — אין לתאר ולשער כלל, כי בנקל היו יכולים להעליל עליו עלילות רשע, והיה בצער גדול עד מאד, וגם מוהרנ"ת ז"ל וכל בני ביתו הצטערו עמו, והפכו את כל כלי הבית, כדי למצא את האבדה, ונגש ר' נחמן טולטשינער ז"ל, שהיה גם-כן שם, ואמר להם: תרגעו, אני אמצא את זה. ויצא בחוץ, והחל לחפש בתוך הזבל וכו', ולבסוף מצאו, כי היה בעל ישוב הדעת גדול. ענה ואמר אז מוהרנ"ת ז"ל: "נחמן מיט זיין ישוב הדעת קען אלץ" [נחמן עם ישוב הדעת שלו יכול הכל]. נמצא, שעל-ידי ישוב הדעת זוכים לדברים הרבה.

הדורש שלומך, ומצפה שתבוא אלי בקרוב.

ו' תשנח.

בעזרת השם ותפריך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בחר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חזק ואמץ, וכן תחזק ותאמץ ותשמח אחרים, כי זו מצוה גדולה לעזור לחסרי עצה וכו', והרבה אנשים אבדו עצמם לדעת רק

קב אשר ו' תשנט בנחל

מפני שלא היה להם מי שישוחח עמָהֶם, ומי שידבר על לבם, וייעץ להם איך יוצאים מהפח יקוש.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן קי): ביותר מועיל שנה לאמונה; ולכן אם אתה נופל בדעתך בחלישות הדעת — לך לישן, ואז טוב לך תמיד.

נא ונא ראה לדבר עמו יתברך אפלו רק חמש דקות ביום, אשר זה דבר גדול מאד מאד "גרויסע פינף מינוט" [חמש דקות גדולות], כמו שהתבטא פעם מוהרנ"ת ז"ל, בעמדו סמוך למזיזה, והתבודד שם חמש דקות, ובקש מר' נחמן טולטשינער ז"ל לנגע בו, כדי שידע שגמר תפלתו ויחודיו שהיו לו אז. והבן למעשה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ו' תשנט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בהר, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה מאד גדלה שמחתי, שזכיתם לפתח בית-המדרש חדש "היכל-הקדש" בעירך, אין דבר גדול מזה, פי היא זכות הרבים גדולה ונוראה מאד. ואיתא בפוסקים, שיש לנהג לעשות סעדת מצוה בעת חגגת בית-המדרש (עין שאלות ותשובות לבושי מרדכי); ולכן מה טוב ומה נעים, אם תקבץ את כל החברים והידידים, ותעשו חגגת הבית ברב עם הדרת מלך.

בענין זה ... עליך רק להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולא לפחד, פי גדול אדונינו ורב להושיע, ובודאי סוף כל סוף תראה ישועה גדולה עד מאד. העקר לא להתאש מתפלה, תחנה ובקשה, אשר רק זה עוזר ויעזר.

אָשׁר   ו' תשס   בַּנְחַל   קג

חֹזק וְאַמֶּץ מְאֹד, וְאֵל תּוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתְּךָ, עִמָּךָ וְאַצְלָךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תשס.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קַדְשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ נָעַם זִיךְ נִישֵׁט אֲן פֶּאָר מִיִּין נֶאֱמָעֵן [אַל
תִּתְעַרֵב לְמַעַן שְׁמִי], מַה אֲכַפֵּת לִי שְׁקוֹרִין אוֹתִי עַל שֵׁם מִשְׁפָּחָתִי.
וְכֵן מְצִינּוּ, שְׁגַם אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, בְּחִיר הָאֲנוּשִׁי, קָרָאוּ אוֹתוֹ רַק עַל
שֵׁם אָבִיו 'בֶּן עֲמָרָם', הַרְשָׁעִים וְהַלִּיצָנִים שְׂבִדוּרוֹ לֹא הָיוּ יְכוּלִים
לְקָרְאוֹ בְּשֵׁמוֹ, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה רִשְׁעוֹת הִיָּתָה אֶצְלָם. וְכֵן אֶצֶל דָּוִד
הַמֶּלֶךְ קָרָאוּ אוֹתוֹ הַרְשָׁעִים וְהַלִּיצָנִים 'בֶּן יִשִׁי', וְדוּד הַמֶּלֶךְ מִתְאוֹנֵן
עַל זֶה וְאוֹמֵר (תְּהִלִּים ד, ג): "עַד מָה כְּבוֹדִי לְכִלְמָה תִּתְּאָהֱבוּן רִיִּק
תִּבְקָשׁוּ כְּזָב" וְגו', וּכְבֹר אֲמַר פֵּעַם רַבֵּנוּ ו'ל עַל עֲצָמוֹ: אִיךָ הָאֵב
קִיִּין נֶאֱמָעֵן נִישֵׁט [אִין לִי שֵׁם]. וְלִכֵּן מָה אֲכַפֵּת לְךָ, שְׁקוֹרִין אוֹתִי
שִׁי"ק, שֶׁהוּא בְּאֶמֶת הַשֶּׁבַח הַכִּי גְדוֹל, כִּי הוּא רֵאשִׁי תְּבוּת: שֵׁם
'הַיְהוּדִי ק'דוּשׁ. אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, עֲקַר כְּבוֹדִי יְהִיָה אִם לֹא תִגִּיב
כָּלֵל, רַק תֵּן לְכָלֵבִים לְנִבְחָ...

לְמוֹהַרְנִי ת' ו'ל הִיָּה תְּלִמִּיד בְּשֵׁם ר' נָתָן בָּר' יְהוּדָה לִיִּיב ו'ל,
שְׁבִסוּף יָמָיו גָּר בְּצַפַּת, וְצַעַק אֲחֵרָיו אִיזָה מִתְנַגֵּד: 'בְּרִסְלָבֵר כָּלֵב',
וְחֶשֶׁב שֶׁהוּא יְגִיב וְכו', וְכֶף יְהִיָה וְכוּת, וְאַחֲר־כֶּף תִּתְּפַתַּח מִחֻלְקַת
וְכו', כְּדָרְךָ אֵלֹהֵי הַרוּצִים לְסִכְסוּף תְּמִיד, וְהַתְּלִמִּיד בִּישׁוּב הַדַּעַת עֲנָה
וְאָמַר לוֹ: א כָּלֵב בֵּין אִיךָ, פֶּאָר מִיִּינַע עֲוֹנוֹת, אֲבַעַר דְּאִנְקָעֵן גָּאט,
אז דו רופסט מיר בְּרִסְלָבֵר, אַזוֹי דַּעַר מֵאֵן אִיךָ זִיךְ צוּ וְוַעַם בֵּין אִיךָ

קד   אָשֶׁר   ו' תשסא   בְּנַחֵל

מְקַרְב [כָּל] אָנִי מִפְּנֵי שְׁחָטָאתִי, אֲבָל תּוֹדָה לְאֵל, שֶׁהִזְכֵּרְתָּ אוֹתִי
שְׂאֵנִי בְּרִסְלָבָר, וְכִּי אָנִי יוֹדֵעַ וּמְזִכִּיר לְעֲצָמֵי אֵל מִי אָנִי מְקַרְבִּי].

עַל-כֵּן-פְּנִימִים עִם אֱלֹהֵי הָעֵזִי פְּנִימִים אֵין מֵה לְדַבֵּר, כִּי חָבַל עַל
הַזְמַן הַיְקָר. וּבְכָל-ל — תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמֶיךָ כָּלֵל, בְּרַגַע שְׂאֵתָה רוּאָה,
שֶׁהֵנָּךְ צָרִיךְ לְהַפְגִּים בּוֹכּוּחַ, תְּבָרַח מִזֶּה כְּמוֹ שְׂבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, כִּי עִם
וּכּוֹחִים לֹא מְצָלִיחִים אֵף פַּעַם, וְלֹא כְּדֹאֵי אֲפִלוֹ לְהַתְחִיל, כִּי חָבַל
עַל כָּל דְּבוּר אֲשֶׁר הוּא לְבַטְלָה.

וְרֵאִיתִי בְּסִפְרֵי בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד דְּבַר מְבֵהִיל: "דְּבוּר בְּטֵל צָרִיךְ
לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף חֲמוּר כְּמוֹ זֶרַע לְבַטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן".

אַקוּהָ שְׂתַעֲשֶׂה רְצוֹנֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' תשסא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׂבֵת-קִדְשׁ לְסִדֵּר בְּהַר, כ' אִיִּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבֶיךָ.

אָנִי מֵאֵד מְצֻטָּעֵר שְׂאֵתָה כּוֹתֵב לִי דְבוּרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', מְלֵאִים
יְאוּשׁ וְכוּ', אָנִי רוּאָה שְׂיֵשׁ לְךָ חוּשׁ קְדוּשׁ לְחֻדֵּשׁ חֲדוּשִׁים. מְדוּעַ
לֹא תִכְנִים עֲצָמֶיךָ בְּתוֹךְ זֶה, לְחֻדֵּשׁ הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ
ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), שְׂחֲדוּשֵׁי תוֹרָה הֵם תְּקוּן
לְפָנֵם הַבְּרִית וְלְמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רְעִים, כִּי כְּנִגֵּד שְׂחָשֵׁב
וְהַרְהַר וְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ כָּל מִינֵי זְהָמָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂיִרְאָה לְתַקּוּן,
וְיִכְנִים רַק מִחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל חֲדוּשֵׁי תוֹרָה. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שְׂבַעֲבוּר זֶה עוֹבְרַת מִחְלָקַת עַל הָאָדָם,
מִפְּנֵי שְׂאֵין לוֹ אֲמוּנָה בְּחֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁלוֹ, שְׂיֵשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא נַחַת מֵהֶם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי עַל כָּל אֶחָד לְדַעַת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

אֲשֶׁר ו' תשסב בנחל קה

גְּהֵנָה, כְּבִיכּוֹל, מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שְׁזוּכָה לְחַדֵּשׁ
חֲדוּשִׁים בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵאִיר אֶת אֲמִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ
בְּלִבּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזְקֵם וּמְאַמְצֵם וּמְעוֹדְדֵם וּמְשַׁמְחֵם, אֵין עוֹד
שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה.

וְלִכֵּן תִּמְשִׁיף לְחַדֵּשׁ, וְתִגְרַם נַחַת רוּחַ גְּדוֹל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְגַם לָךְ יִהְיֶה תִקְוֹן, וְכֵן תִּהְיֶה תְּמִיד עֶסוּק, וְלֹא יִכְנָסוּ בְּךָ מַחְשְׁבוֹת
שֶׁל הֶבֶל וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ! רַק חֲזוּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִפְסִיק לְדַבֵּר מְשֻׁטְיוֹת
שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת וְכוּ', תִּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ רַק בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְהֵם הַכִּלִּים
שֶׁאֵתָּה צְרִיף, כִּי יֵשׁ בְּךָ אִוְרוֹת, אֲכַל הֵם בְּלִי כִלִּים, וְלִכֵּן אֵתָּה רוֹצֵה
לְאֵבֵד עֲצָמְךָ לְדַעַת וְכוּ', מָה שְׂאִין כֵּן, אִם תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ כִּלִּים
עַל-יַדֵּי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אֲזִי יִהְיוּ אִוְרוֹת בְּכִלִּי, וְתִרְגִּישׁ אַחֲרַת לְגַמְרִי.
וְכָל זֶה מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), אֲשֶׁר
בַּעַת הַבְּטוּל, בְּטִלִּים אֶל הָאוֹר אֵין סוּף וְכוּ', וּכְשֶׁחוֹזְרִים צְרִיכִים
כִּלִּים, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

וְלִכֵּן רְאֵה לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ. עוֹד יוֹם יָבוֹא, וְהַחֲדוּשִׁים שְׁלָךְ יֵאָירוּ בְּכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וּיְחִיו הַמּוֹן אֲנָשִׁים. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְרְאֵה לְחַדֵּשׁ
חֲדוּשִׁים עֲצוּמִים.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַצִּיחַ אוֹתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תשסב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדְרָה בְּהַר, כ' אֵיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַשְׁוֹתָה מִימֵי
הַנַּחֲל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח
לְנֵצַח נְצָחִים.

קו   אָשֶׁר   ו' תשסב   בְּנַחֵל

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה
טוֹבָה מְאֹד שְׂתֵּךְ וְכוּ', הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָהּ בְּבְרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה,
וְתִזְכֶּה לְרְפוּאָת הַנְּפֶשׁ וְהַגּוּף גַּם יַחַד, וְתוֹלִיד בְּנֵיךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ רְפוּאָה שְׁלָמָה לְבִנְךָ שִׁיתְרַפֵּא לְגַמְרִי,
וְיִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע גָּדוֹל.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי הַיְקָר! לְחִזֵּק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים
שְׁבַע-עוֹלָם, וְתַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי מַעֲלַת הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין אֵין לְשַׁעַר
וְאֵין לְתַאֵר כָּלֵל, כִּי הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחֵחַ מ.ד.), וְלֹהֵפֵלֵל
בְּחֵי הַחַיִּים, אֲשֶׁרִי הָאִישׁ הַזֶּהִיר מָאֵד בְּמַצּוֹת תְּפִלִּין.

גַּם רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי! לְהַזְהִיר מָאֵד בְּכִשְׁרוֹת הָאֲכִילָה, שְׂתֵּאֲכַל
רַק דְּבָרִים כְּשֵׁרִים, וְתִקְפִּיד מָאֵד הֵיכָן אֶתְּהָ קוֹנָה אֶת הַבָּשָׂר, שְׁלֹא
יִהְיֶה בְּכָלֵל בְּשָׂר טְרֵפָה, וּבְכָרֵט כְּהַיּוֹם בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים מָאֵד
לְשַׁמֵּר עַל דְּבָר זֶה, כִּי יְכוּלִים לְמַכּוֹר בְּשָׂר חֲמוּר, גָּמַל וְחֲזִיר וְכוּ'
וְכוּ', בְּתוֹר כְּשָׂר, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְדַקְדָּק מִיְהוּ הַשּׁוֹחֵט, מִי הַכְּשִׁיר
אֶת הַבָּשָׂר וְכוּ', וּבְזִכּוֹת אֲכִילַת הַכִּשְׁרוֹת תִּהְיֶינָה רַק רְפוּאוֹת בְּבֵית,
כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת שְׂאֵדָם סוּבֵל הֵן כְּשֵׁאִינוּ נִזְקָר לְאֹכֵל מְאֲכָלִים
כְּשֵׁרִים. עַל-כֵּן רְאֵה מִהַיּוֹם וְהִלָּאָה לְאֹכֵל רַק כְּשָׂר, וְשְׁלֹא יִכְנַס
לְבֵיתְךָ שׁוֹם מְאֲכָל שִׁישׁ עָלִיו אֵיזָה פְּקָפוּק.

הִיָּה טוֹב מָאֵד שְׂתֵּאֲכְלוּ הַרְבֵּה יְרָקוֹת, וְזֶה יִמְשִׁיךְ עָלֶיכֶם רְפוּאָה
שְׁלָמָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתִּצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְשׁוֹב
בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית בְּתוֹךְ כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ פְּרָשַׁת נִשְׂא, אֲשֶׁבוֹת בְּעִיר יְבִנְאֵל, וּבְשַׁבַּת-קֹדֶשׁ
פְּרָשַׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ, אֲשֶׁבוֹת בְּעִיר צֶפֶת. אֲקַנְהָ לְרְאוּתְךָ שָׁם עִם חֲבֵרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מָאֵד...

אָשׁר   ו' תשסג   בְּנַחֵל   קז
ו' תשסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרׁ בְּהַר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה
... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּיִדְאֵי יִקְבַּל אוֹתְךָ בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אָב הַרְחֵמֵן.

אֲנִי יוֹדֵעַ מַה שְּׁעִבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו, שְׁנִפְלֹת בְּפִחַ יָקוּשׁ, עָלֶיךָ
לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִיא בְּרַחֲמָה מֵהַבֵּית, כִּי
הַמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּנִכְרִיָּה, הִיא מְלַבֶּשֶׁת אוֹתוֹ בְּגִיּהֵנוֹם, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ
לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁנִפְרַדְתָּ מִמֶּנָּה.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּיִדְאֵי יִקְבַּלְךָ. וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה, שֶׁתִּרְגִּיל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר
עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפָּר לְפָנָיו אֵת כָּל לִבְךָ וְכֹל
מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּמַה שְּׁמַעִיק לְךָ הַמְצָפוֹן, תִּדְבַּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. עָלֶיךָ לִידַע כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאָדָם
מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ — נִתְקַבֵּל לְמַעֲלָה. וְעַל-כֵּן תִּדַע, שְׁעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה
הוּא רַק וְדוּי דְּבָרִים, שְׁאָדָם יְתוֹדָה תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִסְפָּר לְפָנָיו
אֵת כָּל לְבוֹ.

אֲנִי מְקַנֶּה מְאֹד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּשְׁמַע עֲצָתִי, וְתִחְזֹר
בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית קִדְם שִׁיְהִיָּה מְאֻחָר, שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן תִּפְלַ בְּפִחַ, ה'
יִשְׁמְרֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי, לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה! וְאֲזוּ בְּיִדְאֵי יִמְחַל לְךָ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ.

הַמְּאֻחָל לְךָ כָּל טוֹב סָלָה...

ו' תשסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֲנִי שָׂמַח מְאֹד, שְׂאִתָּה מְחִיָּה אֶת
עֲצָמְךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן רְאוּי לְהִיּוֹת, כִּי מִי שְׂמֵרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְלִמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִמְצָא שֵׁם חַיִּית אֲמִתִּית, אֲשֶׁרֶי הַמְתַּמִּיד בָּהֶם,
וְאִזּוּ יִשְׁתַּנֶּה לְגִמְרֵי.

אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ עֲכָשׁוּ כַּמָּה סִפְרִים מְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּקַּח
כְּחֻדָּשִׁים עַד שְׁיִגִיעוּ אֵלֶיךָ, כִּי נִשְׁלַחִים בְּדֹאֵר רַגִּיל.

בֵּין כֶּךָ הָיָה טוֹב, שֶׁהָיִיתָ מִתְקַשֵּׁר לְאַחַד מִמְשַׁרְדֵּינוּ בִּירוּשָׁלַיִם,
אוּ בְּבִנְי בְּרַק, אוּ בְּאַשְׁדּוֹד, אוּ בְּצַפַּת, וְשֵׁם הָיִיתָ מְקַבֵּל כָּל הַסִּפְרִים
שְׂאִתָּה רוֹצֵה מְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

רָאָה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, לִידַע כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךָ וְאַצְלָךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּפְתַּח
אֶת פִּיךָ, וְתִהְיֶה רַגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת
כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת.
אֲשֶׁרֶי הַמְתַּמִּיד בָּזֶה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, וְאִזּוּ לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן
יִזְכֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהַר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי

אָשֶׁר   ו' תשסג   בְּנַחַל   קט

מָאד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עַל־יָנוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
וְאֵיךְ שְׂאֵתָה מִחִזֶּק עֲצָמְךָ לְכַתֵּב לִי, אֶקְוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁעַל
כָּל מִכְתָּב שְׂתִכְתָּב לִי, אֶכְתָּב לְךָ תְּשׁוּבָה.

אוֹדוֹת שְׂמַחְתֶּךָ, שְׂאֵתָה שְׂמַח שְׂזַכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל,
תִּתְאַמֵּן לִי שֶׁשְׂמַחָה הַזֹּאת הִיא עוֹלָה עַד אֵין סוּף. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׂזַכִּינוּ
לְהִתְוַדַּע מִרַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר לְמוֹדוֹ הָעֵמֶק עֵמֶק יוֹרֵד עַד פְּנִימִיּוֹת לְבָנוּ,
כִּי הִלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל הוּא עֵמֶק.

אִם אָמְנָם נִדְמָה, שְׂעֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל הֵן פְּשׁוּטוֹת, אָבֵל
הַפְּשׁוּטוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל הִיא עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצָאָנוּ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂחוֹתֵר
בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, אוֹ אֲזוּ יִמְצָא שֵׁם לְמוֹד וּתְרוּפָה לְכָל מִינֵי בְּעִיּוֹת
בְּחַיִּים, אֲשֶׁרֵי הַמַּחֲפֵשׁ וְיִמְצָא.

חֲמֻדָּת לְכַבִּי! הִרְגַּל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשִׁיר לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת. הֶעֱקַר רָאָה לְצֵאת מִכָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת
וּפְתוּיִים, מִחֲשַׁבְתֶּךָ צְרִיכָה תְּמִיד לְהִיּוֹת בְּחֵרוֹת, וְלֹא לְהַעֲמִים עַל־יְדֶיךָ
שׁוֹם מְתַח וּפְחָדִים מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם. וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה דִּיקָא עַל-יְדֵי
שְׂתַכְנִים בְּעֲצָמְךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה, וְאֵף שְׂבַתְחָלָה נִדְמָה לוֹ שְׂאֵין מִי שְׂיִסְתַּפֵּל עַלָיו,
וְאֵין מִי שְׂיִשְׁמַע עַלָיו, תִּדְעַע שְׂכָל זֶה טְעוּת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמַע
תְּפִלַּת כָּל פֶּה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סוּף כָּל
סוּף נִמְשַׁכֶּת עַלָיו הָאָרֶה כְּזוֹ, עַד שְׂזוֹכָה לְהִרְגִישׁ אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַלָיו.

נָא וְנָא רָאָה לְהִיּוֹת חִזֶּק בְּנֶה מָאד מָאד, וְאֲזוּ לְרַב טוֹב הַצִּפּוֹן
לְךָ תִּזְכֶּה.

רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הִיָּקֵר! לְהַפִּיץ אֵת הַקּוֹנְטְרַסִים הַחֲדָשִׁים

קי אשר ו' תשסו בנחל

בקבוץ שלכם, באפן שתזכה להחזיר בתשובה את כל הקבוץ, מי יתן שפבר נזכה להחזיר את כל עם ישראל אליו יתברך.

חמדת לבבי! עליך לידע יקרת נשמתך, בקרוב אהיה בארץ ישראל, ואז נתראה פנים אל פנים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשסו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ביה, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר ויזרח.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה שעובר עליך מבית ומבחוץ, מבריאות ומפרנסה, הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, וישפע עליך שפע מן השמים, ויעשה עמך נסים, ויתרחב לך באפן שתזכה להכנס לדירה יותר רחבה, ושתהיה לך רחבות בבית.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח רפואה שלמה לכתך, ותזכה עוד להרבה נחת ממנה ומכל הילדים.

ראה, אהובי, אחי היקר! לשמר מאד שבת-קדש, ותרגיל את עצמך לילך לבית-הכנסת בכל שבת-קדש, ובזכות שמירת שבת תזכה לפרנסה בשפע, ולרפואה לך, ולאשתך, ולילדים, ובפרט לכתך.

ראה שאשתך תדליק שני גרות בעבורך ובעבורה, ולצורך עוד גר לכל ילד, ובשעת הדלקת הגרות שתבקש היא ממנו יתברך: רבוננו של עולם, תן לבעלי כח, ושיהיה לנו פרנסה בשפע, תן לו בריאות הגוף ובריאות הנפש, תן רפואה שלמה לבתי, ותמשיך חן וחסד לילדים, תן לי כח וסבלנות לסבל הכל וכו' וכו'. כן תרבה אשתך בתפלה בעת הדלקת גרות, וזה מועיל מאד מאד.

אֲשֶׁר וְ תַשְׁסֹז בְּנִחַל קִיא

ואם היו הנָּשִׁים יוֹדְעוֹת אִיזוֹ עֵת רְצוֹן הִיא בְּשָׁמַיִם, בְּשַׁעַה שֶׁהֵן מְדַלִּיקוֹת אֶת הַנְּרוֹת, הִיוּ תְּמִיד מְבַקְּשׁוֹת לְפָנָיו יְתָבְרָךְ בְּעֵת גְּעֻלָּה זוֹ. עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְזָרוֹ אֶת אֲשֶׁתְּךָ, שֶׁתִּהְיֶה נֹזֶהֶרֶת מְאֹד בְּהַדְּלַקַּת הַנְּרוֹת, שְׁנֵי נְרוֹת בְּעֵבֹרְךָ וּבְעֵבֹרָהּ, וְלִהְיוֹסִיף עוֹד גַּר לְכָל יְלֵד מִהֵלְדִים.

וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמְרְכֶם מִכָּל רָע, וְיִשְׁלַח לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ, וְתִשָּׂא חֵן וְחֶסֶד בְּעֵינָיו כָּל רוֹאֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וְ תַשְׁסֹז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּהֵר, כ' אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יִאִיר וְיִזְרַח לְגִצְחַ נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ בְּעֵסְקֶיךָ. אִם אֲמַנֵּם כָּבֵד גְּלִיתִי לְךָ דַּעֲתִי, שְׁלִי קִשָּׂה מְאֹד לְקַפֵּץ בְּעֵסֶק גְּדוֹל כְּזֶה, מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי חֵי מִיּוֹם לְיוֹם וּמִשַּׁעַה לְשַׁעַה, וְאֲנִי יוֹדֵעַ מֶה יֵלֵד יוֹם, אִךְ יַעַן שֶׁאַתָּם כָּל-כֶּף מִתְעַקְּשִׁים לְהוֹצִיא אֶת הַדְּבָר מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, יִתֵּן לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַצְּלָחָה רַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ תִצְּלִיחוּ.

אֹדוֹת בְּטוֹלִים שְׁיִשׁ לְךָ מְזֶה, כְּתוּב בְּפָרָשָׁה קוֹדֶמֶת (פָּרַשַׁת אָמֵר) מְצוֹת: "וְלִקְחֹתֶם לָכֶם בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין תַּנְחוּמָא אָמֵר כב): 'רֵאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת', וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שְׁמוּכָא בְּחֻבַּת הַלְּבָבוֹת: בְּעֵת שֶׁאָדָם עוֹסֵק בְּמְצוֹת סָבָה וְלוֹלֵב — גַּעֲשִׂים תְּקוּנִים, אִף שֶׁאֲנִינוּ חוֹשְׁבִים בְּהֵשֵׁם יְתָבְרָךְ בְּאוֹתָהּ עֵת, מִפְּנֵי טְרַדַּת תְּקוּן הַמְּצוּהָ וּמְכַשִּׁירֶיהָ, מִכָּל מְקוֹם לְמְצוּהָ יִחָשֵׁב. וְכֵן בְּכָל מְצוּהָ כְּשֶׁמִּתְעַסֵּק בָּהּ, וְאִפְּלוּ שֶׁאֲנִינוּ חוֹשְׁבִים אֲזַי מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ — לְמְצוּהָ

קִיב   אֲשֶׁר   ו' תשסח   בַּנְחַל

יחשב, מאחר שהוא עוסק בעסק קדוש. וזה ראשון לחשבון
עונות, כי עדין לא היה לו עון, אף שבטל את הזמן, כי הבטול
שלו היה בדבר קדוש. ועל-כן מאחר שבטולך בדבר קדוש ונורא
כזה, להשתדל לבנות עיר ברסלב בארץ ישראל, ודאי למצוה רבה
יחשב לך.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככם, ובכל אשר תפנו תצליחו
ותשאוו חן בעיני כל רואיכם, וישפע עליכם שפע ברכה והצלחה מן
השמים, ותזכו להוציא מהכח אל הפעל רצונכם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשסח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ביה, כ' איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה,
שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לקראת החדושי תורה
שלך, בן ראה לחדש חדושים אמתיים, אשר רבנו ז"ל גלה לנו,
שזהו תקון נפלא לפגם הברית.

ובנדאי צריכין לשוב בתשובה קדם שמחדשים, וכמאמר
העולם סמיכת הסדרות אחרי, קדושים, אומר, מי שאומר דברי תורה
ומוסר בפני עדה, צריך קדם לקדש את עצמו, ואחר-כך יכול גם
להוכיח את בני ישראל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא
קו:): קשט עצמך ואחר-כך קשט אחרים. וזה: אחרי קדושים אומר,
רצה לומר אחרי שיקדש עצמו — אומר, אתה יכול לומר דברי
מוסר גם לאחרים, אבל קדם שקדש את עצמו מכל מיני חטאים,
מוטב שלא יאמר כלל, כדי שלא יאמרו לו: טל קורה מבין עיניך
(בבא בתרא טו:).

אֲשֶׁר ו' תשסט בנחל קיג

על-כֵּן לִפְנֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה צְרִיכִים לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית. וְרַבְּנֵינוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ, שְׁצִרְיָכִים לְבָכוֹת הַרְבֵּה לִפְנֵי שְׂמִחֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְאִזּוֹ נַעֲשִׂים נְהִירוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַקְלִפוֹת לִינֵק מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן רסב). וְכֵן הִזְהִיר רַבְּנֵינוּ ו"ל לְלַמֵּד הַרְבֵּה שְׁלַחַן עֲרוּף פּוֹסְקִים (עִין שָׁם, סִימָן כב), וְהוּא שְׂמִירָה, שְׁהַקְלָפוֹת לֹא יִקְחוּ אֶת הַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ.

על-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַתְּנֶנּוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְתִסְפָּר לִפְנֵינוּ אֶת כָּל לְבָבְךָ, וְתִבְכֶּה הַרְבֵּה, וְכֵן תִּלְמַד הַרְבֵּה שְׁלַחַן עֲרוּף עַד שְׂתִהְיֶה בְּקִי בְּהַלְכָה, וְאִזּוֹ רָאָה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים, וְתִדְרֹשׁ אֶת זֶה לְרַבִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ אוֹמְרִים בְּשֵׁם מוֹהַר"נ"ת ו"ל: אוֹיֵף יַעֲדֵן לְעַפְּלִי הַתְּעוֹרְרוֹת דְּאֶרֶץ מְעַן הָאֲבֵן אֶפִּילְעֵן שִׁיסְעֵל מֵיֵט הַתְּחִזְקוֹת [עַל כָּל כִּפִּית הַתְּעוֹרְרוֹת צְרִיכִים צְלַחַת מְלֵאָה עִם הַתְּחִזְקוֹת], (כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל כֶּשֶׁמְעוֹרְרִים אֵיזָה אָדָם, הוּא תִּכְף גִּשְׁבֵּר, וּמִפְּחַד אוֹלֵי לֹא יוּכַל לְקַיֵּם, עַל-כֵּן צְרִיכִים לִתֵּן לוֹ הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת).

ו' תשסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי, כ"א אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גִּיר וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכוּן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמְּךָ, שְׁהַתְּחַלֵּת לְלַמֵּד הַלְכָה, בֵּן תִּרְאֶה לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּהַלְכָה, אֲשֶׁר רַבְּנֵינוּ ו"ל הַקְּפִיד מְאֹד עַל אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂיִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים, וְאָמַר

קיד אֲשֶׁר ו' תשע בנחל

שָׁפַל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מִחַיֵּב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים, שְׂיֵהִיָּה בְּקִי בְּהִלְכָה (שיחות-ה'ר"ן, סימן כט).

אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְעוֹשֶׂה מְכַל הַלְכָה תְּפִלָּה, וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שְׂיִזְכֶּה לְקִים אֶת הַהֲלָכוֹת שֶׁבְּשִׁלְחַן עָרוּף, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ!

רָאה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבָד, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת וְשִׁמְחָה אֲמִתִּית.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁעַקֵּר הַשְּׁלוֹם הוּא דִּיקָא כְּשִׁחְבְּרוּ תְּכָלִית הַהַפּוּדָה מִמֶּנּוּ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְשַׁתְּנָה עִמּוֹ, כִּי דִּיקָא כְּשִׁשְׁנֵי הַפְּכִים לְגַמְרֵי מִתְאַחֲדִים, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם אֲמִתִּי.

ו' תשע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּחֲקָמִי, כ"א אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֶחַ נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד אָנִי שֹׂמֵחַ לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רָאה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, לְבַל תִּפְּלַ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאַפְלוּ שֶׁכָּבַר עֲשִׂיתָ מֵהַשְּׁעִשִׁית, כִּי עֲכָשׁוּ בִימֵי הָעֶמֶר סִגְלָה מְאֹד לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר אָדָם פָּגַם בְּבְרִיתוֹ, כִּי אוֹתִיּוֹת עוֹמֵ"ר הֵם אוֹתִיּוֹת מְעוֹ"ר (בְּרִית), הֵינּוּ עֲכָשׁוּ בִימֵי הָעֶמֶר מְסֻגָּל מְאֹד לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קָלַקַל בְּבְרִית, כִּי יְמֵי הָעֶמֶר הֵם יְמֵי

אָשֶׁר ו' תשעא בנחל קטו

צמצומים ודינים, וכשאדם מקלקל בברית, על-ידי-זה נתבלבל מחו ודעתו ונעשה לו צמצומים במחו.

וזה לעמת זה, כשאדם זוכה לזכך עצמו בפרט בימי העמר, שמדבר הרבה עמו יתברך, ומקדש את ברית הלשון, על-ידי-זה מתקן את ברית המעור.

ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לדבר הרבה עמו יתברך, שעל-ידי-זה תמשיך את שכינת עזו יתברך למטה, כי הקדוש-ברוך הוא חפץ מאד שיעשו לו בני ישראל דירה בתחתונים, שהוא דור אפנו, וזה יכולים רק על-ידי רבוי שיחה ותפלה שאדם מדבר עמו יתברך. וכל מה שאדם מדבר יותר עמו יתברך, כמו-כן ממשיך את שכינת עזו יתברך למטה, ואז זוכה לנסים; כי כשהשכינה שורה אצל האדם, הוא מרגל בנסים, וזה שכינה — ראשי תבות: 'ישראל ניוצחים שלא כדרך הטבע; הינו בשעה שאדם מדבק עצמו בו יתברך, והשכינה שורה אצלו, אז הוא נוצח שלא כדרך הטבע, כי עומד למעלה מהטבע, ורואה תמיד נסים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לדבר הרבה עמו יתברך, ולתקן את אשר קלקלת בברית, ותזכה לנסים נגלים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשעא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בחקתי, כ"א איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני שמח שספרי רבנו ו"ל מחיים אותך, כן ראוי שתחיה את עצמך תמיד עם ספרי רבנו ו"ל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אָמֵת כְּזֶה, מֵאוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, מֵעֲצוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ, אֹן פֶּאֲרֵט אֲשֶׁרֵינוּ, אֲשֶׁרֵינוּ, אֹן וַיִּדְעַר אֲשֶׁרֵינוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

חֻמְדַּת לְבָבִי! בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ סִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, בְּכֻלָּיוֹת וּבְפִרְטוּיוֹת וּבְפִרְטוּי פִּרְטוּיוֹת, בְּכֻלָּיוֹת עַד שְׂיִתְגַּלָּה אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעוֹלָם צָרִיכִים לְחִכּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ, בְּפִרְטוּיוֹת אֲצֵל כָּל אָדָם, עַד שְׂיִזְכֶּה שְׂיִכְנַס אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, צָרִיךְ לְקַחַת הַרְבֵּה זְמַן, וּבְפִרְטוּי פִּרְטוּיוֹת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם: מְרִירוֹת, בְּלִבּוֹלִים, יְסוּרִים וְדִינִים, מֵאֲשֶׁתּוֹ, וּבְנֵי בֵּיתּוֹ, וַיִּלְדָּיו, וּשְׂכֵנָיו, וּפְרַנְסָתּוֹ וּבְרִיאוֹתּוֹ, עַל זֶה צָרִיכִים סִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְכָל מָה שֶׁאָדָם סוֹבֵל יוֹתֵר, אֲזִי זוֹכֶה אַחֲר־כֵּן לִישׁוּעָה נִפְלְאָה בְּיוֹתֵר, כִּי הָעֶקֶר תְּלוּי כְּפִי שֶׁאָדָם סוֹבֵל וּמְחַכֶּה.

חֻמְדַּת לְבָבִי! עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַסִּבְלָנוֹת הֵיא הַמְדַּרְגָּה הַכִּי גְדוֹלָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְזַכּוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הַרְבֵּה פְעָמִים הָאָדָם חוֹשֵׁב, בְּזֶה שְׂיִדְחַק אֵת הַשְּׁעָה — הֵן בְּעוֹלָם, הֵן בְּעֲצָמוֹ וְהֵן בְּפִרְטוּי פִּרְטוּיוֹת, מָה שֶׁעוֹבֵר בְּבְרִיאוֹתּוֹ, מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּעֲצָמוֹ, בְּזֶה כְּבֹר יִשְׁע, וּבְאָמֵת זוֹהִי טְעוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כְּשֶׁדוֹחֲקִים אֵת הַשְּׁעָה, סוֹבְלִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְלִהְפֹּךְ — כְּשֶׁאָדָם מֵתְאָוֵר בְּסִבְלָנוֹת, זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל מַחֲזוֹ חֶפְצוֹ. אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ אוֹמְרִים: "וּמִשְׁמַע וְדוּמָה וּמִשָּׂא" (בְּרֵאשִׁית כה, יד). מִשְׁמַע — אֹן הָעַר. וְדוּמָה — אֹן שְׁוִיִּיג. וּמִשָּׂא — אֹן פֶּאֲרֵטְרָאג. כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְקִים שְׁלֵשָׁה דְבָרִים אֵלוֹ, הוּא עוֹבֵר אֵת הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם. כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת, מְרִירוֹת וּבְלִבּוֹלִים, הֵן מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵעֲצָמוֹ, וּמָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵאֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵי בֵּיתּוֹ, וּמָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִשְׂכֵנָים וּמִיְדִידִים, וּמָה שֶׁעוֹבֵר בְּכֻלָּל הָעוֹלָם, אֵין שׁוּם עֲצָה רַק "וּמִשְׁמַע וְדוּמָה וּמִשָּׂא" — לְשִׁמְעַ וְלִשְׁתַּק וְלִסְבֵּל, וְעוֹד פְּעַם לְשִׁמְעַ וְלִשְׁתַּק וְלִסְבֵּל, וְזֶה עֶקֶר הַתְּרוּפָה לְעֹבֵר עַל הַכָּל, אֲשֶׁרֵי הַמְקִים דְּבָר זֶה.

רָאָה, אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַרְגִיל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין לָנוּ עוֹד עֲצָה אַחֲרַת אֵיךְ לְהַנְצִל מִצָּרוֹת וּמִפְגְּעֵי הַזְּמַן, כִּי

אֲשֶׁר   ו' תשעב   בְּנַחַל   קיז

אם פִּשְׁנֶרְגִּיל אֶת עֲצֻמְנוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
הוא הַצְּלָחָה נְצַחִית, אֲשֶׁר־י הַזֹּכָה לְקַיֵּם זֹאת.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ מֵרַב הַטְּרָדוֹת וְהַבְּלוּלִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּזְכֶּה לְאַחֵז אֶת עֲצֻמְךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ הַצְּלָחָה נְצַחִית...

ו' תשעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי, כ"א אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצַחִים.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׂאֵתָה מַחֲיָה אֶת עֲצֻמְךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, בֵּן רְאוּי לְהִיּוֹת.

וַיֵּרָא, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְהַתְּמִיד בְּיֹתֵר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן",
וְשֵׁם תִּמְצָא אֶת רַבְּנוּ ו"ל, כִּי עָקַר הַהֲתַקְרָבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל תְּלוּי
רַק כְּפִי שֶׁהָאֲדָם מִתְּמִיד בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר הוּא פּוֹתֵחַ אֶת
קִשְׁיוֹת הַגִּידִין.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהַחֲזִיק מְעַמָּד, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפִלוּ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיֵּרָא לְהִיּוֹת רְגִיל לִילֶיךָ
בְּכֹל יוֹם לְמַקְנָה, וְאֲפִלוּ שְׁנַפְּלֵת בְּעִמְקֵי עֲמָקִים בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת —
אֵל תִּתְּיָאֵשׁ, רַק רוּץ אֶל הַמַּקְנָה, וְתַכְּף-וּמְיָד תַּחֲזוֹר לְהַתְּקַרֵּב אֶל
הַצְּדִיק. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל אֶת מְאָמְרֵם ו"ל (עֵין יִלְקוּט אֶסְתֵּר,
אוֹת תַּתְּרַג) עַל אֶסְתֵּר: טוֹבְלַת וְיִוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחֲשׁוּרוּשׁ, וְטוֹבְלַת
וְיִוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְּכִי; אֶסְתֵּר מְרַמְזֵת עַל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִף
שְׁנַפְּלַת בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחֲשׁוּרוּשׁ, אֵינָה מְיָאֵשֶׁת אֶת עֲצֻמָּה כָּלֵל, רַק
טוֹבְלַת וְיִוֹשְׁבַת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְּכִי שֶׁהוּא הַצְּדִיק, הִינּוּ אִף שְׁנַפְּל

קִיחַ אֲשֶׁר ו' תשעג בנחל

במה שנפל, ונכשל במה שנכשל, אסור לו להתיאש, רק לילך למקנה ולחזר אל הצדיק, שהוא ספרו של רבנו ו"ל "לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא.

ובזה שתהיה חזק, בזה יעזר לך השם יתברך שתצלית, כמו שהבטיח מוהר"ן ו"ל קדם הסתלקותו: מי שיהיה חזק בטבילת מקנה בכל יום, אזי יש לו תקנה לתקן הכל.

על-בן ראה, אהובי, אחי היקר! להיות חזק מאד מאד בטבילת מקנה, אשר אין ערך לזה, ובזה שאדם נכנס בתוך המקנה, נכלל באין סוף ברוך הוא, ובפרט כשחושב: "עכשו אני תחת המים, ואי אפשר לי לנשם אויר, ומהיכן אני מקבל חיותי? רק ממנו יתברך, ובזה הרגע שאדם חושב זאת, שאין שום ברירה בעולם שיכולה להחיותו, או לנשף בו אויר, רק הקדוש-ברוך-הוא, זה עקר הטהרה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה ללכת בכל יום למקנה, ותזהר בזה מאד מאד, ואז בודאי תהיה לך תקנה טובה לתקן את הכל.

ראה, אהובי, אחי היקר! להפיץ ספרי רבנו ו"ל בעיר חולון, מקום מגוריך, במסירות נפש הכי עצומה, כי זה תקון נפלא לפגם הברית, כי האדם שפזר את ורעו וכו' וכו', תקונו שיפזר את דברי רבנו ו"ל בעולם, ויעזר לבני-אדם שיחזרו בתשובה. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להגיע אל תקונך הנצחי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשעג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בחקתי, כ"א איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה מי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

אֲשֶׁר   ו' תשעג   בְּנַחֵל   קִיט

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי שְׂאֵתָה מְחִזֵּק אֶת
עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵתָה מִתְחִיל לְרֵאוֹת אֶת הַחֲסֻדִים
שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֵּן רְאוּי לְהִיּוֹת, כִּי בְּאַמַּת אֵין עִם יִשְׂרָאֵל
יְכוּל לְתַאֵר אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת שְׁמוֹת, דָּף ה':) אִם הָיָה
עִם יִשְׂרָאֵל יוֹדְעִים אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב
אוֹתָם, אִז הָיָה רְצִים לְפָנָיו כְּאֵיל וְכוּ' וְכוּ', וּמִחֲמַת שְׂאֵינָם יוֹדְעִים,
מִפְּנֵי זֶה מִתְרַשְׁפְּלִים, עַד שְׁנוּפְלִים בִּיאוּשׁ, דְּכַאוּן וְעֲצָבוֹן.

לְכֵן כְּשֶׁאֵתָה כּוֹתֵב לִי, שְׂאֵתָה מְסַתְּפֵל עַל חֲסֻדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
שְׂעוּשָׁה עִמָּךְ, וְגִדֹל הַרְחֻמְנוּת שְׂמֵרְחֵם עָלֶיךָ, וְאֵתָה שְׂמַח בְּזֵה, בְּזֵה
אֵתָה מְשַׂמַּח אוֹתִי, כִּי זֶה כָּל יִשְׂרָאֵל וְכָל מַגְמָתִי — לְהוֹרִיד אֶת
הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יִזְכֶּה לְדַבֵּק עִצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

חֲמֻדָּת לְכַבִּי! הַעֲקֵר רְאֵה לֹא לִיֵּאֵשׁ עֲצָמְךָ בְּשׁוּם אִפְּן שֶׁבְּעוֹלָם,
כִּי בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּפִרְטוּיּוֹת כְּשֶׁתְּהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, הֵינּוּ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךָ, וְתִסְפֹּר
לוֹ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שְׂמַעִיק לְךָ, וְתִבְקֵשׁ עָלֶיךָ רַחֲמִים, אִז תִּמְשִׁיךְ
עָלֶיךָ יִשׁוּעָה.

וּבְיָדָי צְרִיכִים לְחַפּוֹת, כִּי כָּל בְּנֵי קֶדֶם שְׂנוּגְמַר — לוֹקַח
הַרְבֵּה זְמַן, כַּמּוֹ-כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, עַד שֶׁיִּגְמַר בְּנֵי הַקְּדוּשָׁה, שְׂאֵתָה צְרִיךְ
לְהַפְּנִס בּוֹ — לוֹקַח הַרְבֵּה זְמַן, וְאִם תִּחַכֶּה וְתִצְפֶּה לִישׁוּעָתְךָ —
תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, שֶׁתִּפְקְדוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא.

אוֹדוֹת הַשֵּׁם שֶׁיְהִיָּה בְּעִזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִם יְהִיָּה יְלֵד, שְׂמַעוֹן
אַלְיָעֵזֶר, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֵם בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא וְהוֹלִדָּה
בְּגִנְקַל, וְהַעֲקֵר אֶל תִּפְחָדוּ.

בְּעִנְיָן לַמּוֹד הַתּוֹרָה, עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סְפָר-הַמִּדּוֹת,
אוֹת לַמּוֹד, סִימָן י'): כָּל יְדִיעָה וִידִיעָה בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה, הִידִיעָה
בְּעֲצָמָה הִיא הַצְּלָחָה נְצַחִית, עַל-כֵּן בְּאוֹתוֹ רָגַע שְׂאֵתָה מְכַנִּים בְּמִחָךְ
אֵיזָה פְּסוּק, אוֹ אֵיזוֹ מִשְׁנָה, אוֹ אֵיזָה מֵאֵמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אוֹ

קב אשר ו' תשעד בנחל

איזו הלכה, אז אמה נדבק בפסוק הזה, במשנה הזאת, במאמר הזה ובהלכה הזו, ואמה נעשה אחד עם התורה, והתורה תאיר עליך אור נפלא ונורא מאד.

ועל-כן אשרי מי שזוכה ללקט בכל יום פסוקים ומשניות ומאמרי חכמינו הקדושים והלכות, אשר במשך היום מתלקט רב טוב הצפון, ובמשך השבוע יזכה להון גדול, ובמשך החדש יזכה להון תועפות וכו' וכו', וכן במשך השנים וכו' וכו', אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, וכל פסוק ומשנה ומאמר חכמינו הקדושים והלכה, חשובים בעיניו.

עליך לדעת, כי אי אפשר לקנות קנין התורה הקדושה אלא באפן הזה, שיהיה חשוב אצלו כל פסוק וכל משנה וכל מאמר חכמינו הקדושים וכל הלכה, ובאפן הזה יהיה רגיל בתורה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם. אקנה להיות בארץ ישראל תכף-ומיד אחר חג השבועות, ואז נתראה פנים אלה פנים.

אשבות פרשת נשא בעיר יבנאל, ובפרשת בהעלותך בעיר צפת, אקנה שתזכה להיות עמנו בצותא עם אשתך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשעד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בחקתי, כ"א איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי הניקר לי מאד, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואת גדל שמחתי לקראתו אין לשער

אָשׁר ו' תשעה בנחל קכא

וּלְתֹאֵר, כִּי אָנִי רוֹאֶה מִבֵּין הַשּׁוּרוֹת, שְׁגָדְלָ אֶהְבֵּתְךָ אֵלַי גַּם-כֵּן גְדוּלָה מְאֹד, וְכַמִּים הַפְּנִים כֵּן אֶהְבֵּתִי אֵלֶיךָ.

יַעֲזֹר לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה רַבָּה בְּפִרְנֹסְתְּךָ, וְשִׁיתְּרְבוּ אֲצִלְּךָ הַקּוֹנִים, וְשִׁיְהִי לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מִהִילָדִים, וּבְרִיאוֹת הַגּוֹף וְהַנַּפֶּשׁ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶנָּה תִצְלִיחַ.

אָנִי מְקַנְהָ לְהִיּוֹת תְּכֵף-וּמִיד אַחַר חַג הַשְּׁבוּעוֹת בְּאַרְצְךָ יִשְׂרָאֵל, וְאַשְׁבוֹת שְׂבֵת פְּרֹשֶׁת נָשָׂא בְּעִיר יְבֻנָּאֵל, וְשֵׁבֶת פְּרֹשֶׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ בְּעִיר צָפֶת, אֲקַנְהָ לְרִאוּתְךָ אֲזוֹ.

בֵּין כֶּף רְאֵה ... הַיְקָר, לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי מִי שֶׁשָּׂמַח הוּא מְצַלִּיחַ תָּמִיד (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְּלָחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'), וְדַרְךְ בְּנֵי-אָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָם לְאִישׁ שְׂמִיחַ, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵהַשְּׁעוֹבֵר מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וּכְשֵׁרוֹאִים אִישׁ שְׂמִיחַ אֲזִי נִמְשָׁכִים אַחֲרָיו. עַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת רַק שְׂמִיחַ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁבְּזָכוֹת הַשְּׂמִיחָה תִּהְיֶה תָּמִיד בְּרִיא.

הַרְבֵּה נַחַת וְשִׂמְחוֹת לְכָל הַמְשַׁפְּחָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ כָּל טוֹב...

ו' תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּחֻקֵּי, כ"א אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאָנִי שְׂמִיחַ מְאֹד מֵאַרְיִכוֹת הַדְּבָרִים שֶׁלְּךָ, שֶׁאַתָּה מְסַפֵּר לִי בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת אֵיךְ אַתָּה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל הִירִידוֹת וְהַקְטָנוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַהֲרַפְתָּאוֹת שְׁעוֹבֵרִים עָלֶיךָ, וְאַתָּה חוֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

קכב אשר ו' תשעה בנחל

מה אמר לך, ידידי הנקר! אין אתה יכול לתאר ולשער בדעתך אילו שעשועים אתה גורם למעלה אצלו בתברך, שמכל דבר פשוט אשר קורה אתך, אתה עושה שיחה ותפלה אליו בתברך, ואתה איש שמח ומשמח את אשתך וילדיך.

עליך לדעת, כי אי אפשר לעבר את זה העולם בשלום, כי אם להיות ותרו, לומר לאשתו, לומר לילדים, לומר לשכנים, כי אחרת יהיה בכל יום ריב עם אשתו, עם הילדים ועם השכנים. על-כן הרגל את עצמך במדת הוותרנות להיות ותרו גדול, ולזה תזכה על-ידי רבוי שיחה ותפלה, שתזכה לדבר אליו בתברך.

הלא תדע, כי בזה שאתה מדבר אליו בתברך, כל דבור ודבור מדביק נשמתך אליו בתברך, וממשיך עליך הארה נראיה ונפלאה מאוד אין סוף ברוך הוא, מכל שכן וכל שכן אם תזכה גם להכניס דבר זה לאחרים אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל גלה לנו קדם הסתלקותו, שנראה להוסיף שכנים לבית התפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'); אשרי מי שזוכה לקרב רחוקים אל עבודת התפלה ומהתבודדות.

לענין הפצת ספרי רבנו ז"ל, אין מלים בפי לדבר ולתאר ולספר את גדל הענין הזה, אשרי מי שחזק בזה מדי יום ביומו, ובזה רב טוב הצפון מחכה לו, כי הקדוש-ברוך-הוא אוהב מאוד מאד את האדם הזוכה לקרב רחוקים, ובפרט בדור זה קשה מאוד לשכנע את האדם שיחזור אליו בתברך, כי כלי התקשרות והעתונים הרעים עושים שטיפת מח, ומכניסים בדעת צואה, ואי אפשר להנצל מזה, כי אם על ידי המים, שהם מימי החסד הנובע מהנחל העליון, נחלא צמיקא וטמירא, והם ספרי רבנו ז"ל.

ועל-כן אשרי ואשרי מי שיזכה להפיץ ספרי רבנו ז"ל בכל יום ויום, ועל-ידי-זה יקיים 'מצט מן האור דוחה הרבה מן החשך', על-ידי שנותנים לאחד ספר מספרי רבנו ז"ל, על-ידי-זה ידחה חשך גדול, כאשר אמר מוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו: עלה אחד מספרי

אֲשֶׁר ו' תשעו בנחל קכג

רבנו ז"ל יהיה תקון על כל ספרי המינים והאפיקורסים שנתרבים בעולם.

על-כן ראה להמשיך בעבודתך עבודת הקדש, ותפיץ תמיד ספרי רבנו ז"ל, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בהצלחה רבה.

ראה לקחת חצי הכסף בשביל פרנסתך ופרנסת אנשי ביתך, והחובות לשלם, וחצי תמסר להפצה ולהדפסה.

המאחל לך כל טוב...

ו' תשעו.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בחקתי, כ"א איר התשמ"ה.

שלום וברכה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מצטער על המריבות שיש בביתכם וכו' וכו'.

כפי שאני מבין אתם זוג מתאים מאד, ומי יתן שתזכו למעט ישוב הדעת, ואז תראו שאינו כדאי להפך את הבית ולהיות במרירות על לא דבר. עליכם להכניס את השכינה בתוך הבית, פי כשהשכינה שרויה בבית — יש הצלחה, וכשיש הצלחה — יש ישועה, וכשיש ישועה — יש שמחה, וכשיש שמחה — יש ישוב הדעת, זה תלוי בזה, כפי שאדם זוכה להכניס את השכינה, והשכינה אינה שורה אלא במקום נקי ברוחניות ובגשמיות.

על-כן ראו לתקן את מעשיכם, ותחזרו שניכם בתשובה אמתית אליו ותברך, ותפייסו אחד את השני על האי הבנה ששרתה ביניכם עד עכשו.

עליכם לדעת, בזה העולם יכולים לחיות כמו בגן עדן ממש, אם אדם מדבק עצמו בו ותברך, וסובל את כל אשר עובר עליו ברוחניות ובגשמיות, ואינו נשבר משום דבר. ולהפוך — אדם יכול

קכד אָשׁר ו' תשעו בַּנְחַל

לחיות חיי גיהנום ממש בזה העולם, כְּשֶׁנֶשְׁבֵּר מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלָיו, וְתָמִיד הוּא בְּמִרְרוֹת, בְּעֶצְבוֹן וּבְדַכְאוֹן, וְהוּא רַב עִם כָּל אֶחָד.

על-כֵּן הִבְחִירָה בְּיָדְכֶם, אִם לִבְנוֹת בֵּיתְכֶם שִׁיְהִיָּה גִן-עֵדֶן, או
חֵס וְשָׁלוֹם, לִבְנוֹת בֵּיתְכֶם שִׁיְהִיָּה גִיהֵנוֹם.

ראו להשלים ביניכם, וְאֵל תִּחַפְּשׁוּ אֶחָד עַל הַשְּׂנִי אֵילוֹ
חֲסָרוֹנוֹת או מוֹמִים, עֲקֹר שְׁלֵמוֹת הַבַּיִת צְרִיכָה לִהְיוֹת לְקִים רְצוֹן
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁרַצָּה שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה יִתְחַתְּנוּ, וְיולידוּ בָּנִים
וּבָנוֹת, וַיְגַלֶּה לָהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיַּחַנְכוּ אוֹתָם בְּדַרְכֵי
הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, עַל קֶטֶב זֶה צְרִיף לִהְיוֹת בְּנוֵי בַיִת. וְכִשְׁהַבַּיִת בְּנוֵי
בְּצוּרָה זוֹ, תָּמִיד יִשְׁנוּ שְׁלוֹם בֵּין הַזּוּג.

ראו לסבל ולהבין אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, תִּהְיֶה לְעוֹר זֶה לְזֶה, וְאֵל
תִּרְיְבוּ בֵּינֵיכֶם.

הֵייתִי מֵיַעַץ אֶתְכֶם לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת, כִּי לִפְעָמִים כְּשִׂישׁ אֵיזָה
קִלְקוּל בַּמְּזוּזָה, אִזּוּ יֵשׁ מְקוֹם לְקַלְפוֹת וְלִשְׁדִּים וְלָרוּחוֹת לְשֹׁלֵט
בַּבַּיִת, חֵס וְשָׁלוֹם.

גַּם הֵייתִי מֵיַעַץ אֶתְכֶם, שְׁתַּדְּלִיקוּ שְׂנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, מִלְּבַד
הַגֵּרוֹת שְׂאֵתָם מְדַלִּיקִים שֶׁל חֶלֶב, וּבִשְׁעַת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה עַל שְׁלוֹם בַּיִת, וּבְרִיאוֹת, וּפְרִיָּסָה בְּשֹׁפֵעַ, כִּי אֵלֹהֵי הַנְּשִׁים
יֹודְעוֹת מַעֲלַת הָעֵת רְצוֹן שְׂיִישׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת, הֵיִי אִזּוּ מִרְבּוֹת
בְּתַפְּלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתַּפְּלָה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְּפַלֵּלַת בְּעֵת הַדְּלָקַת
הַגֵּרוֹת מְקַבֵּלַת מְאֹד.

ראו להתחיל עֲכָשׁוּ דָף חֲדָשׁ בְּחַיֵּיכֶם וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, וְתַחֲיוּ
בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאָסוּר לְחַשֵּׁד אֶחָד בַּשְּׂנִי וּלְקַנֵּא אֶחָד
בַּשְּׂנִי, שְׁכָּל זֶה בָּא מִקְּטָנוֹת הַדַּעַת וְהַמַּחֲיִן, וְלִהְפוּף — כְּשִׂאוּהֵבִים
זֶה אֶת זֶה וְעוֹזְרִים זֶה לְזֶה, זֶה בָּא מִגְּדֻלוֹת הַמַּחֲיִן. בְּוַדָּאֵי יֵשׁ אֶצְלֵ
הָאִשָּׁה הַרְבֵּה לְתַקֵּן, וּבְוַדָּאֵי אֶצְלֵ הָאִישׁ יֵשׁ הַרְבֵּה לְתַקֵּן, עַל-כֵּן רָאוּ
לְתַקֵּן כָּל אֶחָד אֶת חֲסָרוֹנוֹ, וְלִהְסַתְּפֵל כָּל אֶחָד רַק עַל עֲצָמוֹ, וְיִשְׁתַּדַּל
לְתַקְּנוֹ, וְאִזּוּ מִמִּילָא יִתְבַטֵּל הַחֲסָרוֹן מִהַשְּׂנִי.

אָשֶׁר   ו' תשעז   בנחל   קכה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שִׁיחִיָּה רַק שְׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם מֵעַתָּה,
וְתִדְוֶנּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לְכַף זְכוּת, וְלֹא תִרְיֹבוּ, וְאִזּוּ יִהְיֶה בֵּיתְכֶם מְקוֹם
לְהִשְׁרֹאת הַשְּׂכִינָה, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה תִּהְיֶה בְּבֵית, אִזּוּ יִהְיֶה לָכֶם בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה וּפְרֻנְסָה בְּשִׁפְעוֹ.

הַמֵּאֲחֵל הַצְּלָחָה רַבָּה...

ו' תשעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי, כ"א אִיִּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
הַרוֹצֵה לְשִׁתּוֹת מִימֵי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצֻחִים.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמָה שֶׁאֲתָה כּוֹתֵב לִי, שִׁישׁ לְךָ
מְנִיעוֹת הַרְבֵּה בַּהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר בְּפִרוּשׁ (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פו), שֶׁכָּל מִי שִׁישׁ לוֹ בְּתַחֲלַת
הַהֲתַקְרְבוֹת יוֹתֵר מְנִיעוֹת — הֵן מְאֻבּוֹ, וְהֵן מְאֻשָּׁתוֹ, וְהֵן מְבֻנּוֹ
וּשְׂכֻנּוֹ וְכוּ' וְכוּ', כֵּן יִזְכֶּה לְכָלִי יוֹתֵר גְּדוֹל לְקַבֵּל בּוֹ קְדוּשָׁה וְטַהָרָה.
וְכֵן רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ, כָּל מִי שֶׁסָּבַל הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים בְּתַחֲלַת
הַהֲתַקְרְבוֹת, כְּשֶׁזָּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, הַצְּלִיחַ מְאֹד בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ וּבַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא הָיָה יָכוֹל
לְרַחֵקוֹ.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל
עַל שׁוּם מְנִיעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְפִרְט
בְּקוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוּעֵ לְנַפְשֶׁךָ.

אוֹדוֹת שֶׁאֲתָה כּוֹתֵב בְּעֵינֵי צְמָצוּם, כֵּן הַדְּבָר, שֶׁצְּרִיכִין לְצַמְצֵם
אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וּבְפִרְט בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיכִים חֲכָמָה
אַמְתִּית, לִידַע אֵיךְ לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹבֵא בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיאוֹת
(מַעֲשֵׂה יב), מֵהַבְּעַל תְּפִלָּה, שֶׁנִּכְנַס בְּחֲכָמָה לְעִיר, כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִים

קבו אשר ו' תשעח בנחל

להפגס בחכמה אל התלמידים, שלא יעורר קטרוג המלאכים עליו, כי בשעה שרצה משה לתן את התורה, נתעורר קטרוג המלאכים, שלא הניחו לתת את התורה לעם ישראל, וכן בשעה שרצה הקדוש-ברוך-הוא לברא את ישראל, נעשה קטרוג המלאכים, שצצקו (תהלים ח, ה): "מה אנוש כי תפקדנו"; וכמו-כן פשרו צים לקרב בני-אדם אל הקדשה, נתעוררים אלו המלאכים ומקנאים מאד, ומלבישים עצמם ברבנים וראשי ישיבות ומשגיחים וכו' וכו', העקר למנע להתקרב אל רבנו ז"ל.

על-פן צריכים לעשות בחכמה אמיתית, והעקר — להפיץ ספרי רבנו ז"ל בדעת ובהשכל, והקדוש-ברוך-הוא יצליח דרכך.

העקר ראה לדבר הרבה עמו יתברך, כי אין לך טוב מזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רבנו ז"ל אמר לכמה אנשים בתחלת התקרבותם ללמד את ספר "מסילת ישרים", והוא בעצמו בימי נעורותו למד הרבה את הספר "ראשית חכמה".

ו' תשעח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך, ואתה זוכה לחטף בכל יום נקודות טובות; אשריך, ואשרי חלקך, יהי חלקי עמך!

אֲשֶׁר וְ תִשְׁעַט בְּנִחַל קָבוֹ

וּבִפְרָט שְׂמִחַתִּי הָעוֹלָה עַל הַכֹּל, שְׂאֵתָה זוֹכָה גַם לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין עוֹד דְּבוּרִים בְּפֹה וּמְכַל שְׁפָן בְּכַתָּב, וּמְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן בְּמַחֲשָׁבָה, לְסַפֵּר וּלְתַאֵר וּלְהַסְבִּיר אֶת גְּדֹל הָעֲנִיָּן הַזֶּה, כִּי בָּזָה תְלוּיָהּ הַמְשַׁכַּת הַהִשְׁרָאָה שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרִי מִי שְׁיַעֲסֵק בָּזָה בְּמַרְץ גְּדוֹל, וְאֵז לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכָּה עַל־יְדֵי־זָה.

חֲמֻדָּת לְכַבִּי! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד, לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, אִף שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיִּיךָ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, קִטְנוֹת וּבְלִבוּלִים, דְּכָאוֹן וְעֲצָבָנוֹת וְכוּ' וְכוּ', רְאֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד לֹא לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ כָּלֵל בְּשׁוֹם אִפְּן שְׁבַעֲוֹלָם, וּרְאֵה לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְאָדָם — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שְׁשַׁמַּח תָּמִיד!

רְאֵה, אֶהְיֶיבִי, אָחִי הַיְקָר! לְאַחֲזוֹ בְּשָׁלוֹם בֵּיתְךָ, וּלְעוֹלָם אֵל תִּרְיֵב בְּבֵית, תִּהְיֶה וּתְרַן גְּדוֹל בְּבֵית, וְאֵז תִּזְכָּה לְאַרְיִכוֹת יָמִים, שְׁכָל יוֹם וַיּוֹם יִתְאַרְךָ לָךְ, וְאֲשַׁתְּךָ תִּהְיֶה לָךְ לְעֶזֶר גְּדוֹל, כִּי כִּנְגֵד זֶה שְׁהַבְעֵל עוֹזֵר בְּבֵית קָצַת, הָאִשָּׁה עוֹזֶרֶת לְבַעַל הַרְבֵּה.

רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזוֹק בְּשַׁעוּרִים שְׁלָךְ, וּבְכָל יוֹם תִּלְמַד מְעַט וְעוֹד מְעַט, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לָךְ כָּל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי...

ו' תשעט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַת בְּחֻקַּתִּי, כ"ב אִיר ה'תשמ"ה.

שָׁלוֹם רַב וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנִּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ וְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוֹן קִבַּלְתִּי, וְאֶת גְּדֹל שְׂמִחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְּךָ,

קכח   אָשֶׁר   ו' תשעט   בְּנַחֵל

אין לשער ולתאר כָּלֵל. מי יתן, שתכתב לי בכל שבוע על-כל-פנים שתי שורות למען תחייני.

אהובי, אחי היקר! אין אתה יכול לתאר ולשער בדעתך את גדל האהבה שיש לי אליך מאז ומקדם, שתהלה להשם יתברך, אתה עוזר לי בהפצת מעינות החכמה חוצה בקרוב רחוקים, בן יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא להוציא מהפח אל הפעל חשקך וכסופיך לעזר להקים עיר ברסלב בארצנו הקדושה.

כידוע לנו איך שרבנו ז"ל גלה נוראות נפלאות ממעלת ארץ ישראל, ואיך שמסר נפשו לבוא לארץ ישראל בעת מלחמה גדולה מאד; כי בשעה שרבנו ז"ל דבר עם אנשי שלומנו שרוצה לנסע לארץ ישראל, אמר: עכשו תראו שיקום כל העולם כנגדי, וכן היה, ונעשה אז מלחמת נפוליון, שהמשיכה הרבה מדינות שהיו סמוכות לארץ ישראל, כידוע דבר זה, והיו לרבנו ז"ל הרבה מניעות להגיע לארץ ישראל, כמוכא באריכות ב"שבחי-הר"ן", וב"חיי-מוהר"ן", וב"פעלת הצדיק", עין שם.

על-כן, אהובי, אחי היקר! מאחר שאתה רוצה להכנס בענין קדוש כזה, בנדאי יהיו לך מניעות מבית ומבחוץ, אבל אסור לכם לפל בדעתכם כָּלֵל, העקר לשמר עצמך מחובות מאד מאד. ואמרו חכמינו הקדושים (יומא): משה עלה בענין ונתפסה בענין ונתקדש בענין, כדי לקבל תורה לישראל בקדשה. מוכא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן קטו), שענין וערפל זה בחינת חשך, הינו מניעות, כמו שכתוב (בראשית כב): "ולא חשכת"; כי תכף-ומיד כשאדם רוצה להתקרב להקדוש-ברוך-הוא, מסבבים אותו המניעות והעכובים למנע ולעכב אותו, ולהסתירו מאורו יתברך, ואדם צריך לעשות מאותיות מניעות — נעימות, להפך את כל הירידות והנפילות לעליות גדולות. וזה הראה לנו משה רבנו, "ויצמד העם מרחוק, ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים", כל העם שראו שנתגברו עליהם המניעות — התרחקו, אבל משה עלה בענין ונתפסה בענין ונתקדש בענין, כדי לקבל תורה לישראל בקדשה, דיקא על-ידי המניעות

אֲשֶׁר   ו' תשעט   בַּנְחַל   קכט

וְהַעֲכוּבִים וְהַבְּלוּלִים מֵצָא גַם שָׁם אֱלֹקִים, וַיִּדַע, שְׁגַם בְּכָל עֲנָן וְעֲנָן אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִסְתַּתֵּר. וְזוֹ הִיְתָה גְדֻלַּת מִשָּׁה רַבְּנוּ, עֲלִיו השָׁלוֹם, שֶׁגָּלָה לָנוּ דְרָךְ, שִׁיכוּלִים לְמִצָּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַתוֹךְ הַבְּלוּלִים וְהִרְיָדוֹת וְהַקְּטָנוֹת.

על-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אֵל תִּשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבָר, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ בְּאַהֲבָה אֲמִתִּית, בְּדִיוֹק כְּמִקְדָּם, רָאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ.

אודות עֲנָן הַיְחוּדִים, עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין שׁוֹם הַשְּׁגָה וְתַפְיִסָּה בּוֹ כָּלֵל, וּבְאַמֶּת כְּפִי מְדַרְגָּה וְהַשְּׁגָה זוֹ לֹא יִתְכַן לְכַעַל גְּבוּל שִׁישִׁיג זֹאת, וְעַל-כֵּן מִזֶּה נִתְהוּוּ הָאֲפִיקוֹרְסִים וְהַכּוֹפְרִים, שְׂאִינָם יְכוּלִים לְשַׁעַר וּלְתַאֵר בְּדַעַתָּם, אִיךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא אַחַדוֹת פְּשׁוּט, יִכְרָא נִכְרָאִים וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן עֲנָן שְׂכָר וְעֲנֵשׁ וְכוּ' וְכוּ', דְּבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַשִּׁיג, עֲנָן הַגְּאֻלָּה, בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ, הֵינּוּ לְהַשִּׁיג שְׂאֵף שְׁעַצְמֵיּוֹת הַמְּאֻצִּיל יִתְבַּרְךָ הוּא פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת, וּמִבְּדֵל לְגַמְרֵי מִכָּל מְצִיאוֹת פְּרִטֵי וּמַגְבָּל, חֵס וְשָׁלוֹם, עִם כָּל זֶה הוּא יִתְבַּרְךָ מְהֵרָה בְּרוּאִים מַגְבָּלִים, וּמְחִיָּה וּמְהֵרָה עוֹלָם מַגְבָּל, וְתִבּוֹא לָנוּ גְּאֻלָּה רִוְחָנִית שִׁיתְלַבֵּשׁ בְּעֲנָן מַגְבָּל. דְּבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַשִּׁיג בְּשׁוֹם אֶפֶן שְׁבַעֲוֹלָם. וּבְכָלֵל, אִיךְ שְׁעֲנָן רִוְחָנִי יִתְלַבֵּשׁ בְּעֲנָן גִּשְׁמִי, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּשָׂכָל אֲנוּשִׁי, וּפְהַ נִכְנָסֶת כָּל חֻכְמַת הַקְּבָלָה, שִׁיְהִיָּה נִתְקַשֵּׁר רִוְחָנִי בְּגִשְׁמִי וּגִשְׁמִי בְּרוּחָנִי, עַל-יְדֵי תַקְּוָה הָאֲמוּנָה, שְׂאָדָם מִכְּנִיס עֲצָמוֹ בְּתַקְּוָה הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּוֹדַע שְׂאֵין בִּלְעַדְיוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַסְק הַיְחוּדִים הוּא לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם, שְׁבַכָּל פְּרִט וּפְרִט מִעַסְק הָעוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ בּוֹ שָׁם הַנְּיָ"ה אַחַד, הַנְּיָ"ה מִתְפַּצֵּל לְיְחוּדִים וּלְצִרוּפִים עַד אֵין סוּף, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם מֵיחַד יְחוּדִים, בְּזֶה הוּא מְקַשֵּׁר רִוְחָנִי וּגִשְׁמִי.

וְלִכֵּן מְאֹד מְאֹד אֲנִי שִׂמְחָה, שְׂאִתָּה עוֹסֵק בְּיְחוּד הַנְּיָ"ה בְּרוּךְ

קל אָשׁר ו' תשפ בַּנְחַל

הוא, ותמיד באים לפני עיניך. והענין הוא, כי אתה רוצה לעזור לבנות עיר בארץ ישראל על שם רבנו ז"ל, והגשמיות של ארץ ישראל היא בחינת מלכות, בחינת שם ב"ן, ולכן בא לפני עיניך תמיד שם הזה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל את כסופיך במהרה, יראו עינינו וישמח לבנו.

המאחל לך כל טוב...

ו' תשפ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר התשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח בפעלתך שאתה פועל בקרוב הנער לקרבם אליו יתברך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין מלים בפי להסביר לך גדל הענין הזה, וראה לחזק את עצמך בעבודה קדושה זו, כי העבודה הזו צריכה חזוק מאד מאד, כי מובא בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן נט): מי שבונה "היכל-הקדש", זה שמקרב בני-אדם אליו יתברך, שיזכה להכניסם אל פני השכינה, עד שגם הם ידבקו בו יתברך בדבקות עצומה, הם צריכים חזוק מאד מאד, שלא יפלו ויחזרו חזרה וכו' ועליהם נאמר (ישעיה ד, ג): "והנותר בירושלים קדוש יאמר לו", כי הרבה נופלים, אף מי שנושאר ב"היכל-הקדש", הוא דבוק בו יתברך בדבקות אמת, עד שזוכה לראות גלוי שכינה, שמרגיש את אמתת מציאותו עליו.

ראה להיות עקשן גדול, ולא להתפעל משום בריה שבעולם, ותקרא את שם הישיבה שלך "מתיבתא היכל הקדש", ואל תתביש

אֲשֶׁר   ו' תשפ   בְּנַחֵל   קלא

מִפְּנֵי הַמְּלָעִיגִים, מִכָּל שָׁכֵן שֶׁלֹּא תִתְפַּעֵל מִהֶרֶב הַמְּקוֹמִי, כִּי מֵה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ? ! הוּא צָרִיךְ לָךְ, וְאַתָּה אֵינְךָ צָרִיךְ לוֹ, מֵה עֲשֵׂה בְּעֶשֶׂר הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת שֶׁהוּא גָר שָׁם? ! לֹא קָרַב אִף אֶחָד, וְאַתָּה זְכִיתָ בְּמִשְׁךָ זְמַן קָצֵר כְּזֶה לַעֲשׂוֹת מִהַפְּכָה.

פֹּה תִקְבַּל קָטַע מְאִיזָה עֲתוֹן שְׁנֹדֶפֶס בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאַחַד שֶׁלַח לִי אֵת זֹאת, וְתִקְרָא בּוֹ וְתִרְאֶה, אֵיךְ שֶׁקָּרָה בְּדִיוֹק כְּחוּט הַשַּׁעֲרָה לֹא נִפְל אַרְצָה, מִמָּה שֶׁאַמְרָתִי לָךְ לִפְנֵי כַּמָּה חֲדָשִׁים שֶׁיִקָּרָה בְּסוּף, כִּי אַתָּה תִחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וְאַתָּה תִבְנֶה אֵת הַעִירָה שֶׁיְהִיָּה מְקוֹם תוֹרָה, וְהוּא יִקַּח לַעֲצֹמוֹ אֵת ה'קָרְעֵדִיט', וְאַתָּה אֲמַרְתָּ לִי אָז: "לֹא, זֶה לֹא יִקָּרָה". אָז פֹּה תִרְאֶה עֵינִן בְּעֵינִי, שְׁנֹתֵקִים מֵה שֶׁאַמְרָתִי לָךְ.

עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה מֵה לִפְנֵיךְ, אֵיזָה עֲרֻמוּמִי וְכוּ' וְכוּ', אֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה מִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, וּמִפְּרֹשׁ שִׁיחֲתֵךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אַתָּה מְזַמֵּן אֵת מְלֹאכֵי לְבָב, שֶׁהֵם יִשְׁמְרוּ אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹמֵר בְּכָל פֶּעַם: "בְּשֵׁם הַנְּיָ"ה אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל, מִימֵינִי מִיכָאֵל, וּמִשְׁמֵאֵלִי גְבֻרֵיָאֵל, וּמִלְפָּנֵי אוּרֵיָאֵל, וּמֵאַחֲרֵי רְפָאֵל, וְעַל רֵאשֵׁי שְׁכִינַת אֵל". תִּהְיֶה רְגִיל לֹמֵר זֹאת בְּכָל שְׁעָה מִשְׁעוֹת הַיּוֹם, הֵינּוּ בְּכָל תַּחֲלַת שְׁעָה תִקְשֹׁר אֵת עֲצָמְךָ עִם מְלֹאכֵי הַשְּׁמִירָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינִן לָךְ מֵה לִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ חֵן, שֶׁתִּשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי כָל רוֹאֶיךָ, וְיִתְקַבְּלוּ דְבוּרֶיךָ, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, יִהְיֶה מִי שֶׁיְהִיָּה, וְיִהְיֶה אִיךָ שֶׁיְהִיָּה, אַתָּה אַחַז בְּשֶׁלֶךְ, וְתִבְנֶה אֵת "מְתִיבְתָא הֵיכַל הַקְּדוּשׁ", מְתִיבְתָא דְאַרְעָא כְּעֵינִן מְתִיבְתָא דְרַקִּיעָא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכָל דְרָכֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קלב אָשֶׁר ו' תשפא — ו' תשכב בנחל
ו' תשפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח לשמע שחזרת
בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתחזרי באמת בתשובה,
ותשמרי את המצוות, ובקרוב מאד תמצאי את בן זוגך, ותבני בית
נאמן בישראל.

שמרי את עצמך מאד מאד מכל רע, והקדוש-ברוך-הוא ישמר
אותך שתצליחי בחייהך.

אודות זיווגך, הדפסנו עכשו קונטרס "מציאת הזיווג", והיה
מאד רצוי שתעיני בו ותקמי כל מה שנאמר בו.

המאחל הצלחה רבה...

ו' תשכב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ...

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח לשמע הטוב ממך,
שאתה משתוקק לחזור בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך,
שתזכה לחזור בתשובה אמיתית אליו יתברך, אשר אין למעלה מזה,
כי חקמינו הקדושים הפליגו מאד במעלת הבעל תשובה, עד
שאמרו (ברכות לד): במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין
צדיקים גמורים יכולים לעמד; מאחר שאדם נפל בפח נשבר כזה,
ונתלקף כל-כף, ואף-על-פי-כן חוזר בתשובה אליו יתברך, זה
מאד יקר אצלו יתברך.

אֲשֶׁר   ו' תשפג — ו' תשפד   בַּנְחַל   קלג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַזְכֶּה לְמִצְאָת בַּת זַוְגָךְ בְּקִרְוֹב
מְאֹד, הַעֲקֹר רְאֵה לֹא לְכַרֵּר הַרְבֵּה.

הַדְּפִסְנוּ כָּעַת קוּוֹטְרַס "מְצִיאַת הַזּוּוּג", וְהִי מְאֹד רְצוּי שְׂתַעֲיִן
בו, וּתְקִים כָּל הַנְּאֻמַּר בו, וְאִז תִּזְכֶּה לְמִצְאָת בְּנִקְלָת בַּת זַוְגָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּחֻקֵּי, כ"ב אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְהַזְהִיר בְּטִהְרַת הַמְשֻׁפָּחָה, וְתִדְלִיקִי לְכַבוֹד שַׁבַּת-קִדְשׁ שְׁנֵי
גֵּרוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְשִׁמְרֵי שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְלֹא
לְעִשׂוֹת בו, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוֹם מְלֹאכָה, וְאִז תִּפְקְדִי בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים בְּעַת שְׂאֵת מְדַלְקַת אֵת הַגֵּרוֹת לְכַבוֹד
שַׁבַּת-קִדְשׁ, שְׂתִּבְקְשִׁי אִז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל יְלָדִים, כִּי בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת
הַגֵּרוֹת, אִז הוּא עַת רְצוֹן מְאֹד גְּדוֹל בְּשָׂמִים לְאִשָּׁה, וְאִשְׁרֵי הָאִשָּׁה
הַמְתַּפְּלֶלֶת אִז אֵלֶיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מֵה שֶׁהִיא מְבַקֶּשֶׁת תִּקְבַּל.

הַמֵּאֲחֵל הַצְּלָחָה נְצַחִית...

ו' תשפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר בְּחֻקֵּי, כ"ב אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנְּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

קלד אָשׁר ו' תשפה בנחל

אַת מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

חמדת לבבי! ראה לעזוב את הכל, והרגל את עצמך לברוח רק אליו יתברך, ותדבר עמו יתברך, כי כל דבור ודבור שאתה מדבר אליו יתברך, אתה פותח צנורות חדשים להמשיך עליך אור זיו וחיות, ערכות נעימות ידידות אלקותו יתברך, ואם היית יודע מעלת דבורך אליו יתברך, היית מתמיד בזה מאד מאד. על-כן אל תהיה בטלן, וראה לדבר הרבה עמו יתברך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לקחת בכל פעם חבילה ספרים מספרי רבנו ז"ל, ותפיצם בכל פעם בעירה חדשה, ואת המעות שתקבל תשלם למשתדל בהדפסת הספרים שלקחת, ואת יתר המעות תקח לפרנסת אנשי ביתך. ונא ונא כל תתן את זה לשום ברך, רק לפרנסת אנשי ביתך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לעסק כל ימי חיך בתורה ותפלה, וכשתצטרך למעות תצא עם חבילת ספרים להפיץ, ועל-די-זה ישפע עליך שפע גדול.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשפה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברכים היקרים, הרוצים להאיר נפשם באור האורות, צח הצחצחות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרם יאיר ויזרח.

אחי ורעי היקרים! אין אתם יכולים לתאר ולשער כלל מעלת הזוכים לדבר מדבורי רבנו ז"ל, וכל זמן שאנו חיים, אין לנו משג מה זה לדבר מרבנו ז"ל. רבנו ז"ל היה סוד, ואמר פעם בדרך כלל: סוד כשמגלים אותו — איננו סוד, כי כלם יודעים אותו, לא-כן הסוד שלי, אף-על-פי שמגלים אותו — נשאר בגדר סוד. ומה

אֲשֶׁר   וְ תִשָּׁפֵה   בְּנַחֵל   קִלְהָ

הַפְּרוּשׁ בְּזֶה? אֵלָּא יְדוּעַ שְׂרַבְנוּ וְ"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרֵן, חֶלֶק ב', סִמֵּן 10), שֶׁשְּׂמוֹ יִתְבָּרֵךְ מִשְׁתַּף בְּשֵׁם הַצַּדִּיק, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּשֵׁם הַצַּדִּיק, הַצַּדִּיק הוּא הַיְפִי וְהַחַן וְהַפֶּאֶר שֶׁל כָּל הַדוֹר, הַצַּדִּיק כָּל עֲנִינוּ רַק לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם שֵׁם הַצַּדִּיק לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְאֹמֵר רַבְנוּ וְ"ל, שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מְאוּרֵי אוֹר, שְׂמֵאִיר לָנוּ הָאוֹר אֵין סוּף, שְׂפָלְנוּ נִרְגִישׁ אוֹר גְּדוֹל מְאֹד, כְּשֶׁאֲנוּ מְדַבְּרִים מִרַבְנוּ וְ"ל, כְּשֶׁאֲנוּ מְדַבְּרִים מִהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, נִכְנָס בְּנוּ אוֹר גְּדוֹל שְׂאֲנוּ מִתְּלַהֲבִים, כִּי כְּשֶׁאֲדָם מְדַבֵּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מִתְּלַהֵב בְּהִתְלַהֲבוֹת דְּקִדְשָׁה. וְלִהְפֹּךְ — זֶה לְעֻמַּת זֶה נִגְדַּד הַצַּדִּיק, קָם אִישׁ בְּלִיעֵל, רַע מְמֹת, שֶׁהִמְנֹת טוֹב מִמֶּנּוּ, וְהוּא נִקְרָא מְאוּרֵי אֵשׁ, שֶׁרַק מְעוֹרֵר מִחֻלְקַת וּמְרִיבוֹת, רַק יוֹצֵר 'הַפְּרֵד וּמִשְׁל', מְגַמְתוֹ רַק לְהַפְּרִיד בֵּין אֲנָשִׁים, וְזוֹ הַמְּלַחְמָה בְּזֶה הָעוֹלָם: הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, מְאוּרֵי אוֹר, שְׂמֵאִיר אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם שְׂעוּמַד נִגְדוּ, זֶה מְאוּרֵי אֵשׁ, שֶׁרַק בּוֹעֵר בְּכַעַס וּרְצִיחָה, וְעוֹשֶׂה פְּרוּדִים.

וְלִכֵּן בְּזֶה שְׂאֲנוּ מְדַבְּרִים מִרַבְנוּ וְ"ל, בְּזֶה שְׂאֲנוּ מְגַלִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַשְּׂמִיחָה הַכִּי גְּדוֹלָה שְׂלָנוּ. וְהַעֲקָר — לְהִתְחִיל בְּזֶה בְּבִית, לְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וּמְדַבְּרֵי רַבְנוּ וְ"ל, וּבְזֶה בּוֹנִים אֶת יְסוּדוֹת הַחַנוּךְ שֶׁיְהִיוּ מוֹצְקִים וְאִיתָנִים.

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סְפָה נו.): שׁוֹתָא דִּינֻקָּא בְּשׁוּקָא אוֹ דְּאָבוּה אוֹ דְּאֵמִיה; מַה שֶׁהַיְלָדִים מְדַבְּרִים בַּחוּץ, שְׂמְעוּ אֶת זֹאת אוֹ מִהָאָב אוֹ מִהָאֵם. וְלִכֵּן חַנוּךְ מִתְחִיל בְּתוֹךְ הַבַּיִת. אִם הַהוֹרִים רוֹצִים לְזַכּוֹת לִיְלָדִים טוֹבִים, הֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְתַקְּנִים בְּאֶלֶף אַחוּז, וְאֵז כּוֹלֵי הָאֵי וְאוּלֵי שֶׁהֵבֵן וְהִבֵּת יִגִּיעוּ לְעִשְׂרָה אַחוּזִים מִהֶם, שְׁנֵה מְאָה אַחוּז. אִם רוֹצִים יְלָדִים טוֹבִים — בְּנִים בְּעֲלֵי חֶשֶׁק לְלַמַּד תּוֹרָה, בְּעֲלֵי רְצוֹן לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן וּבְכּוֹנֵנָה גְּדוֹלָה פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, בְּעֲלֵי חֶשֶׁק לְקַיֵּם אֶת הַמְּצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, בְּנוֹת בְּעֵלוֹת מְדוּת טוֹבוֹת הַחֻפְצוֹת לִילֵךְ בְּצִנְיָנוֹת וּלְעַבְדוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת, בְּהִכָּרַח שֶׁהַהוֹרִים יִלְכוּ אֶלֶף פְּעָמִים כָּכָה, וְאֵז הַלְוֵאֵי שֶׁהַיְלָדִים יְהִיוּ מְאָה פְּעָמִים כָּכָה. אֲבָל

קלו אשר ו' תשפה בנחל

אם ההורים הם מאה אחוז, האב שומר תורה ומצוות, מקיים רצונו ותבונה, הולך להתפלל ערב, בקר וצהרים, האשה הולכת בצניעות, שומרת על דבוריה — והכל במאה אחוז, הילדים יהיו עשירה אחוז מהוריהם. ועשירה אחוז ביהדות — הרי זה כלום! הבן יקצץ את פאותיו ויסתירם, יניח לעצמו בלורית, רחמנא לצלן, והכפה תהיה כבד קטנה, והבת תגבל פיה, ותסיר את גדר הצניעות, חס ושלום. וההורים מורטים שערות ראשם — מהיכן הגיעה לנו צרה זו, הלא אנו מאה אחוז, ואיך יש לנו ילדים שאינם נמשכים לעבודת ה', אלא לטמאת הערב-רב, לכפירות ואפיקורסות, רחמנא לצלן, לזהום ותעוב וכו', אין זה בא אלא מאחר שההורים הסתפקו במאה אחוז, אך אם היו שואפים לאלף אחוז, הילדים היו מגיעים למאה אחוז, וזה ברור כשמש. ובנדאי אם להורים יש רק עשירה אחוז, אזי הבנים והבנות נותרים בלא כלום. האם אתם רואים ושומעים, מבינים ומשכילים מה קורה פה?!

החנוך זהו היסוד ביהדות! "חנוך לנער על-פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנו" (משלי כב, ו). האב צריך למסר את נפשו בעבור חנוך. וזו מעלת קבלת התורה, אשר מצינו שהקדוש-ברוך-הוא לא רצה לתן לנו את התורה, עד שהבטחנו לפניו: בגינו ערבים, מסרנו את בגינו לערבות, ואז קבלנו את התורה. נמצא, חשיבותן של הילדים!

ובכפרט בדור הזה, שהערב-רב מתפשטים בכפירות ובנאוף, וזה כבד במאה שנים האחרונות, מאז שהתאחזה הקלפה בעם ישראל של מינים, כופרים ואפיקורסים, המעבירים על הדת, ובכפרט בזמן האחרון, שנטלו על עצמם משימה — לעקר את התורה מישראל — היתה לא תהיה. כיצד לא נדאג על עתיד ילדינו?!

בתורה הקדושה כתיב (ויקרא כד, י): "ויצא בן אשה ישראלית וגו', איש הישראלי יצא וגדף וקלל, כבכוול, את הקדוש-ברוך-הוא, אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): הנה זה הבן שנולד על-ידי מצרי, שהחטיא את ישראל שלומית בת דברי, אשר אומרים

אֲשֶׁר   ו' תשפה   בנחל   קלז

חכמינו הקדושים (רש"י מביא במקום): איך ארע דְּכַר כְּזָה, שְׁלֵבַת ישראל יהיה עסק עם מצרי, רחמנא לצלן, עד שחטאה עמו? אלא פטפטה עם כלם: "שְׁלוֹם עֲלֶיךָ", "שְׁלוֹם עֲלֶיךָ" וכו', היתה דְּבַרְנִית ולפיכך קלקלה. למדים מכאן, אם בַּת יִשְׂרָאֵל אינה שומרת על גְּדָרֵי הצניעות ואסור יחוד, ומדברת עם כל עובר ושב, תראו לאילו קלקולים מגיעה, עד שמוציאה בן, שמקלל ומגדף את הקדוש-ברוך-הוא. מעולם לא היה משג בעם ישראל, שאשה תדבר עם אדם זר, ומכל שפן להפך, שאיש יסתובב בין נשים, עד שהגיעו הערב-רב, והסירו כל זיק של צניעות, עד שהתירו עריות בפרהסייה.

והנה הקדוש-ברוך-הוא שלח ממרום רוח טהרה, ושבים בתשובה. ומה זה חזרה בתשובה? לשוב אליו יתברך, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה): חזרה בתשובה אין פרושה להיות אצל קבוצה זו או אחרת, אלא חזרה בתשובה הינו לחזור רק אל הקדוש-ברוך-הוא. אם אדם אומר: "רק הקבוצה שלי קדושה, וזולתי לאו", צריכים לידע שהוא בלתי שפוי, והוא עם הארץ ושוטה גדול, ובעצמו עדין לא שב בתשובה. בדרך כלל איש או אשה שעברו על כל עברות שבתורה, רחמנא לצלן: חללו שבת, אכלו טרפות ונבלות, בשר החמורים והגמלים, חמץ בפסח, אכילה ביום הפפורים, הפקירו עצמם, אינם יודעים מה זה סכה, ד' מינים, תפלין, ציצית, מכל שפן אינם יודעים מה זה זקן ופאות, ומכל שפן וכל שפן אשה אינה יודעת גְּדָרֵי הצניעות, אשר כל זה גרמו הערב-רב, שהסירו כל מדת הבושה, אשר אומרים חכמינו הקדושים (גורים כ.): כל מי שמתביש, לא במהרה הוא חוטא. והנה בשהם חוזרים בתשובה, מה קורה? האיש מקבל על עצמו לילה עד הסוף, לשמר שבת, לאכל פשר, להתפלל ולקיים כל המצוות וכו', והאשה מקבלת על עצמה עד הסוף לשמע בקול התורה הקדושה, לילה בצניעות הבגדים, צניעות הלשון, לשמר שבת, פשרות וכו', זו נקראת חזרה בתשובה, כשהולכים אלף אחוז, אין מסתפקים במאה אחוז, ואז אם שבים בתשובה בכלב שלם, מבטחים שיזכו לילדים שיהיו מאה אחוז, כי ההורים הרחיקו לכת עד אלף אחוז,

קלח   אָשֶׁר   וְ תִשָּׁפֶה   בְּנִחַל

אָבֵל אִם הַהוֹרִים מִסְתַּפְקִים בְּמֵאָה אַחוּז, יִהְיוּ לָהֶם יְלָדִים עֲשָׂרָה אַחוּז, וְאִם הַהוֹרִים פְּשָׁרְנִים — חֲצִי חֲצִי, חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים, יֵצְאוּ הַיְלָדִים חֲצִי אַחוּז, וְאַחַר-כֵּן תּוֹלְשִׁים שְׁעֵרוֹת הָרֹאשׁ — לָמָּה הַיְלָדִים מִדְּרָדְרִים וְנַעֲשׂוּ חֲצוּפִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהִסִּירוּ מֵעֲצָמָם עַל יְרֵאת שָׁמַיִם וְכוּ', וּמַגִּיעִים לְכָל הַפְּשָׁעִים שְׁבַע עוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְהַהוֹרִים אֵינָם מְבִינִים: "אֹי, מָה הִיָּה לָנוּ, הֲלֹא שָׁבָנוּ בְּתִשׁוּבָה, וְלָמָּה זֶה מַגִּיעַ לָנוּ?!" אֲלֹא מִפְּאֵת שֶׁהַחֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלָכֶם הִיָּתָה חֲמִשִּׁים אַחוּז, פְּשָׁרְנִית, אֲזַי הַיְלָדִים נִרְאִים כֵּן. חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה צָרִיכָה לִהְיוֹת אֶלֶף אַחוּז, וְכֵן כָּל הַחֲזוּרִים בְּתִשׁוּבָה צָרִיכִים לִידַע, שֶׁשָּׁבִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלִבָּד, וְלֹא לְשׁוֹם בְּשָׁר וְדָם.

וְזֹאת הַצְּדִיק הַאֲמֵת מְגַלֶּה לָנוּ, וּמְאִיר בָּנוּ אוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְגִלוֹת אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִהַעֲרֹב-רַב וּמֵאלוֹ הַרְשָׁעִים אַרוּרִים, כִּי אִם מִתְּפַעֵלִים מֵהֶם — מֵאֲבָדִים אֶת הַיְלָדִים, חֵס וְשְׁלוֹם. וְאֵל תִּקְחוּ דָבָר זֶה בְּנִקְל, אִם רוֹצִים יְלָדִים טוֹבִים — צָרִיךְ לִילֵךְ אֶלֶף אַחוּז קְדִימָה, מְאוּרֵי אוֹר, לְהֵאִיר אוֹר אֵין סוּף עֲלֵיכֶם.

אָבֵל זֹאת תִּדְעוּ, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שָׁמוֹ, אֵינּוּ טוֹמֵן יָדוֹ בְּצִלְחַת, הוּא מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁל הַתְּאוֹוֹת וְהַמְדוּת רְעוּת, שֶׁל הַמַּחְלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת, שֶׁל הָאִי הַבְּנוּת בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ. וְלִכֵּן צָרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֵת חֲצוֹת לַיְלָה — עַל חֲרִבָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְלִבְכוֹת בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, פֶּן וְאוֹלֵי אָנוּ הַגּוֹרְמִים שֶׁלֹּא יִבְנֶה. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (יוֹמָא ט: טו:): לָמָּה חָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ? מִפְּנֵי שִׁנְאֵת חֲנָם, וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן.

עַל-כֵּן רְאוּ לְהִתְרַחֵק מִקְּנָאָה וְשִׁנְאָה. וּדְעוּ, כִּי חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה צָרִיכָה לִהְיוֹת עַד הַסּוּף, שָׁבִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, אֵין שָׁבִים אַחוּרְנִית בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, הוֹלְכִים עַד הַסּוּף אֶלֶף אַחוּז.

וְכֵן הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל צָרִיכָה לִהְיוֹת עַד הַסּוּף, וְלֹא לְעֻזְבוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, אֲפֵלוּ יַעֲמְדוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּדְבְּרוּ רַע

אֲשֶׁר   וְ תִשָּׁפֵה   בְּנִחָל   קִלְט

עַל הַצְדִּיק, אָנוּ צְרִיכִים עַל-כָּל-פְּנִימִים לְמַחֲוֹת, וְלִסְתַּם אֶת פִּי הַטְּמֵא שֶׁל הַרְשָׁע הַמְדַבֵּר רַע, וְנִשְׁמַר שֶׁלֹּא יֵצֵא בְּעֵטְיֵינוּ שֵׁם רַע עַל הַצְדִּיק, נִמְסַר נַפְשֵׁנוּ לְגִלוֹת אֶת הַצְדִּיק, אִף שָׁזָה בָּא לָנוּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְשַׁמֵּר עֲצֻמָּה שֶׁלֹּא לְפַטְפֹּט עִם כָּל אֶחָד, וְלֹא לְהַפְקִיר עֲצֻמָּה, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי מִמֶּנָּה יֵצֵא אַחֲר־כֶּף בֵּן שִׁיחָרָף וַיִּגְדֹּף כָּלפִּי מֵעֵלָה, וְחִמְנָא לְצִלָּן. אִשָּׁה הַמְתִּירָה לְעֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִם גְּבָרִים, צְרִיכִים לִידַע שֶׁמִּשָּׁהוּ אֵינוֹ כְּשׁוֹרָה אֲצִלָּה וְכוּ', וְכֵן לְהַפְּךְ. עַל הָאִשָּׁה לְדַעַת, שְׂאִין לָהּ שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לְאַחֲרִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָהּ מִתְּנָה: בְּעֵלָה, זֶהוּ זֶה! וְאֵלּוּ הֵם יְלִדֶיהָ. וְעֲלֶיהָ לְכַבֵּד אֶת בְּעֵלָה, וְלֹא לְהַצִּיק לוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהַגְבִּיחַ אֶת הַקּוֹל.

הַרְבֵּה הַקְדוּשׁ מִצְאֵנוּ זִי"ע בְּעַל הַדְּבָרִי חַיִּים, אָמַר פַּעַם, שֶׁכָּל אִשָּׁה צְרִיכָה לְדַעַת, שֶׁבְּעֵלָה גְדוֹל כְּמִשָּׁה רַבָּנוּ, אִז תְּחַוֵּשׁ בְּאַמַּת שִׂישׁ לָהּ בְּעַל צְדִיק.

וְלִהְפֹּךְ — עַל הַבְּעַל לִידַע שֶׁזֶה אִשְׁתּוֹ, וְעָלָיו לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ רַק בְּעִבּוּרָה, וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (יְבָמוֹת סב:): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפוֹ, וְהַמְכַבְּדָה יוֹתֵר מִגּוֹפוֹ, עָלָיו הַפְּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שָׁלוֹם אֶהְיֶה"; לְאִישׁ אֲסוּר לְדַבֵּר עִם אִשָּׁה אַחֲרַת, וּבְרַגַע שִׁיפְקִיר עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִם כָּל אַחַת וְכוּ', יִכָּשֶׁל בְּעִזּוֹנוֹת חֲמוּרִים, וְאַחֲר־כֶּף אֵל יִטְעַן שְׂאִין לוֹ פְּרִנְסָה, כִּי כֶּף פְּתוּב (מִשְׁלֵי כט, ג): "וְרָעָה זִנּוּת יֵאָבֵד הוּן".

הִנֵּה הַהוֹרִים צוֹעֲקִים: "לָמָּה אֵינָנוּ מְצַלִּיחִים עִם הַיְלָדִים" וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים שֶׁהֵם אֵינָם מְהוּיִם דְּגָמָא אִישִׁית חַיּוּבִית בְּעִבּוּרָם, וּמִנְבָּלִים פִּיהֶם וְכוּ', וְהַיְלָדִים מְחַקִּים אוֹתָם, אִם הֵם רוֹאִים שֶׁהַהוֹרִים מִתְּנַהֲגִים בְּדַרְךְ אֲרָץ, בְּצַנִּיעוּת, בְּכִשְׁרוּת, בִּירְאַת שָׁמַיִם, בְּקִדּוּשָׁה וּבְטָהֳרָה, גַּם הֵם יַעֲשׂוּ כֵן. כְּאֵמָה כֵּן בְּתַה (יְחִזְקֵאל טז, מד), אִם הָאִם שׁוֹמֵרֶת עַל דְּבוּרָהּ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָהּ, גַּם הַבַּת תִּהְיֶה כֶּף, וְהַבֵּן יוֹרֵשׁ תְּכוּנֹת הָאָב, אִם הָאָב פָּרָא אָדָם, וְאֵינוֹ מְקַפֵּיד עַל שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, קָדְשַׁת הַדְּבִיר, טָהֳרַת הָאֲזָנַיִם, וְאַרְיִכוֹת אֶפְסִים, גַּם

קמ   אָשֶׁר   ו' תשפה   בַּנְחֵל

הַבֵּן יִהְיֶה בֵּן. וְאִם-בֶּן הַחֲנוּף מִתְחִיל בְּבִית, וְאֵל לְבוֹא אַחֲרֵי-כֵן בְּטַעֲנוֹת, שֶׁהַמְּלַמֵּד אוֹ הַמּוֹרֶה אֲשֶׁמִּים בְּתוֹצְאָה קְלוּקָלָת.

וְלִכֵּן אִם אָנוּ זְכִינוּ לִידַע מִרְבֵּנוּ ז"ל, אִם זְכִינוּ לִידַע מִרְבֵּי כְּזֶה, אֲשֶׁר הוּא מְאוּרֵי אוֹר, הַרוֹצֵה לְהָאִיר בְּנוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַחֲפִץ לְהָאִיר לָנוּ אֶת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עָלֵינוּ לְהִתְחַמֵּם לְאוּרוֹ, וְלִבְרַח מִמְּאוּרֵי אֵשׁ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם וּשְׁלוּחֵיו.

וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה כב.): וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לְמַדְנִי יִרְאֵת חֲטָא מִבְּתוּלָה וְקַבּוּל שְׂכָר מֵאֲלֻמְנָה, וְכִיצַד? דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁמַע מִבְּתוּלָה, שֶׁנִּפְלָה עַל פְּנֵיהָ וְאָמְרָה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּרֵאתָ גִן-עֵדֶן וּבְרֵאתָ גִיְהֵנוֹם, בְּרֵאתָ צְדִיקִים וּבְרֵאתָ רָשָׁעִים, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׁלֵא יִפְשְׁלוּ בִּי בְּגֵי-אָדָם". בַּחֲוָרָה צְדָקָת שֶׁשְׁמְרָה עַל צְנִיעוּתָהּ בְּתַכְלִית הַטְּהָרָה, וּבְכַתְּהָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁלֵא תִכְשֵׁל בְּגֵי-אָדָם, אִיזוּ יִרְאֵת חֲטָא, אִיזוּ בַת יִשְׂרָאֵל כְּשָׂרָה! הֵיכֵן רוֹאִים הַיּוֹם בְּנוֹת כְּאֵלוֹ?! הֵיכֵן רוֹאִים חֲנוּף כְּזֶה?!

הָרִי אֲנִי מְגַלֶּה דַעְתִּי לְפָנֶיכֶם; הִנֵּה אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי בְּעַבּוּר יְלָדְכֶם, שֶׁמְגִיל קִטְנוֹת יִדְעוּ רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִדְבְּרוּ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמָה תִּהְיֶינָה תְּפִלוֹת הַבָּנוֹת? כְּאוֹתָהּ רוֹקָה שֶׁשָּׁמְעָה רַבִּי יוֹחָנָן לְהַתְּפִיל: "בְּרֵאתָ גִן-עֵדֶן וּגִיְהֵנוֹם, בְּרֵאתָ צְדִיקִים וּרָשָׁעִים, יְהִי רְצוֹן שְׁלֵא יִפְשְׁלוּ בִּי בְּגֵי-אָדָם". הָאִם בְּנוֹתֵינוּ נוֹהֲגוֹת כֵּן?! אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי בְּעַבּוּר בְּנֵיכֶם, אֲשֶׁר אוֹמֵר רְבֵנוּ ז"ל (עֵין הַיֵּטֵב לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'): כְּשֶׁמְקַשְּׂרִים הַחֲכָמָה לְמַלְכוּת נַעֲשֶׂה יְלָדֵי חַן. רְצוּנִי לְהֵקִים דוֹר יְלָדִים צְדִיקִים, שֶׁמְגִיל קִטְנוֹת יִשְׁאָפוּ רַק לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִגְדְּלוּ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטְהָרָה. מָה רְצוּנִי וּמָה אֲנִי רוֹצֵה? לְהֵקִים דוֹר שֶׁל צְדִיקִים וְצְדָקְנִיּוֹת, שְׁלֵא יִדְעוּ מָה זֶה חֲטָא, וְלֹא יִטְעֲמוּ טַעַם עוֹן, וְתִרְוּ מֵהֶם רַב נַחַת דְּקִדְשָׁהּ.

וְהִנֵּה קַפֵּץ עָלַי רְגִזוֹ שֶׁל נַחֲשׁ, וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ נָח וְאֵינוֹ שׁוֹקֵט, הָעֶקֶר לְשֹׁבֵר אוֹתִי וְלַעֲמֵד בְּדַרְכֵי, שְׁלֵא יֵצֵא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל רְצוּנִי וְכִסּוּפִי, לְהֵקִים דוֹר שֶׁל יְרֵאִים וּשְׁלָמִים, אֲךָ לֹא יַעֲלֶה בְּיָדוֹ!

אֲשֶׁר   ו' תשפה   בנחל   קמא

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים מִמְּשִׁיכִים וְאוֹמְרִים (שם), אִיךָ לְמַד רַבִּי יוֹחָנָן קְבוּל שְׂכָר מֵאֲלֻמָּנָה? אֲלֵא שֶׁהִיָּה לוֹ בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְכָל יוֹם בָּאָה אֲלֻמָּנָה מְרַחֵק רַב מְאֹד עַד בֵּית־הַכְּנֶסֶת שָׁלוּ. וּשְׁאֵלָה רַבִּי יוֹחָנָן: לָמָּה לָךְ לְטָרַח כָּל־כֶּף, וְלֹא תִלְכִי לְבֵית־הַכְּנֶסֶת קְרוֹב לְבֵיתֶךָ? וְעֲנָתָה לוֹ: רַבִּי, אֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁעַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁהוֹלְכִים — מְקַבְּלִים שְׂכָר, רוּצָה אֲנִי שְׂכָר עַל כָּל פְּסִיעָה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לְמַדְתִּי קְבוּל שְׂכָר מֵאֲלֻמָּנָה, שֶׁבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שְׂכָר הַפְּסִיעוֹת.

הִנֵּה אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי וְשָׁמַי לְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, וְלִגְלוֹת אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבּוֹדָאֵי זֶה לְעֻנְיָנִים בְּעֵינֵי הַסָּמ"ךְ־מ"ם, אֲבָל אֲנִי בְּטוֹחַ, שָׁמַי שְׁלַחַם כְּנֻגְדֵי יִשְׁלַם מְחִיר כְּבֹד מְאֹד מְאֹד.

אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, רְאוּ לְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא הַחֵן וְהִיפֵי וְהַפֶּאֶר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן 10), וְאֵל לְכֶם לְהַתְפַּעֵל כָּל־ל מְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

וְהַעֲקָר — שֶׁתְּשִׁימוּ אֶת הַדְּגָשׁ עַל הַחֲנוּפָה, וְתִזְהָרוּ שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס לְבֵיתְכֶם כְּלֵי תַקְשָׁרֶת, אֲשֶׁר הֵם טְמֵאת מַת, וְעוֹשִׂים שָׁם לִיצְנוּת מְכֹל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְבִיאִים שָׁם עֲבוּדָה זָרָה, גְלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם — שֶׁלֹּשׁ הָעֲבֻרוֹת הַחֲמוּרוֹת בְּיוֹתֵר! הַחֲנוּפָה צָרִיךְ לְעַמּוֹד בְּרֵאשׁ מְעֻנְיָנוּ, כִּי הֵילָדִים הֵם בְּבֵת עֵינְיָנוּ, הֵם הַעֲתִיד שְׁלֵנוּ. וְאוֹי לוֹ לְמִי שֶׁמְכַנְּס כְּלֵי תַקְשָׁרֶת לְבֵיתוֹ, אֲשֶׁר בְּכֻלֵּל זֶה הַעֲתוּנִים הַרְעִים וְהַרְדִּיו, אֲשֶׁר עוֹשִׂים לִיצְנוּת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמְלַבִּים שִׁנְאָה וּמַחְלָקֶת, קִנְאָה וְתַחֲרוּת, עַד כְּדֵי רִשְׁעוֹת וּרְצִיחָה. מִדַּת הַדִּין עוֹמֶדֶת עָלֵינוּ, הִנֵּה צְדִיקִים פְּעֻלוּ בְּשָׁמַיִם לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים, אֲבָל גְּזֵרוֹת חֲדָשׁוֹת נִתְחַדְּשׁוּ, וְהַכֹּל מִפְּנֵי לִיצְנוּת וּשְׁנֵאת חָנָם.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי בְּעִבּוּר הַחֲנוּפָה, נָא וְנָא רְאוּ לְעֹזֵר לִי, וּלְהַקְפִּיד עַל חֲנוּפָה וְלְדִיכֶם וְלֹא לְהַתְפַּשֵּׁר בְּזָה, כִּי אֵין פְּשָׁרוֹת בַּחֲנוּפָה. תִּרְאוּ אֵל מַה שְׁלוּמִית בַּת דְּבָרֵי הַגִּיעָה, עַד שֶׁיִּצְא מִמֶּנָּה בֵּן שְׁגֵדָף אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

קמב אָשֶׁר ו' תשפה בַּנְחַל

אַנְחֵנוּ רַק רוֹצִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לָנוּ דְבוּרִים אַחֲרֵי. זֶה מֵה שְׁאֵנִי מִלְמַד אֶתְכֶם, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבָה וְאַחֲדוּת בֵּינֵיכֶם.

בְּאוֹ נַחְזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּאוֹ נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוֹ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, שְׁאֵנוּ הוֹלְכִים לְגִלוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָנוּ חִפְצִים לְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק, וְשׁוֹם שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יוּכַל לְהִכְנִס בֵּינֵינוּ, וְלֹא יַעֲלֶה בְּדָוֹ לְשֹׁבֵר אוֹתָנוּ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאָפֶן, וּבְזִכּוֹת זֶה שְׁנֵתֵאחַד יַחַד, וְנַעֲזֹר זֶה לְזֶה, נִזְכֶּה לְקַהֲלָה מְגֻבְּשֵׁת שְׂאֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְשַׁבְּרָה, וּבִיחַד נִקְבַּל פָּנֵי מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ.

הִנֵּה מְסֻרְתִי אֶת שְׁמִי וְנִפְשִׁי בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּעִבּוּר פְּרִסוּם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, מְעַלְלִים עָלַי עֲלִילוֹת שְׁוֹא, עֲלִילוֹת שְׁקֵר וְכֹזֵב שְׁלֹא הָיוּ וְלֹא נִבְרְאוּ כָּל וְכָל, עַל-פֶּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁפַל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם עוֹד הַלֵּילָה יוֹרִיד כְּמָה דְמַעוֹת בְּעִבּוּרֵי, כִּי רַק הַדְמַעוֹת שְׁלָכֶם, רַק תְּפִלוֹתֵיכֶם יַעֲזְרוּ לִי לְעִבֹר עַל הַכֹּל, אָנִי מְצַדִּי בּוֹרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לִי מְקוֹם בְּטוֹחַ הַיְכָן לְהִתְחַבֵּא — אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲצַטְרֵךְ לְחֹזֵר אֵלָיו. אֲבָל אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁפַל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם יוֹזִיל כְּמָה דְמַעוֹת בְּעִבּוּרֵי, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — שְׁפַל אֵלוֹ הַשׁוֹנְאִים שְׁקֵמוֹ עָלַי, יִפְלוּ נִפְילָה אַחַר נִפְילָה שְׁאֵין לָהּ תְּקוּמָה, וְהֵם יִהְיוּ הַכְּפָרָה שֶׁל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם: הָיוּ רַק בְּשִׁמְחָה, וְאֵל תִּתְפַּעֲלוּ מֵאֵף אֶחָד, אֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתְכֶם דְּבַר, וְאֵף אֶחָד שְׁלֹא יְדַבֵּר בְּשִׁמִּי.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיחֲזִיק עֲצֻמוֹ עִם כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְנֵדָאֵי נִזְכֶּה לְיָמִים טוֹבִים, וְנִשְׁמַח כְּלָנוּ יַחַד. וְלַעֲת עֵתָה אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּלְכֶם לְתָרוּם תְּפִלָּה חֲמָה בְּעִבּוּרֵי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלְתִּי שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ בְּעִבּוּרְכֶם, שְׁתַּעֲשׂוּ תְּמִיד שְׁמֵחוֹת, וְתִזְכּוּ לְרַב נַחַת וְאֲשֶׁר, וּמִי שְׁאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֵאמֵר לְצָרוֹתֵי דֵּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אָשֶׁר   ו' תשפו   בנחל   קמג
ו' תשפו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בחקתי, כ"ב איר התשמ"ה.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הווי"ה
עליהם ישרה שכינתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! עלינו להיות שמחים במאד מאד, שֶׁמֶכַל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, עֲדִין אֵינָנו מְתִיאֲשִׁים
מִלְּהַתְקַבֵּץ יחד.

מְצִינּוּ בְּפִרְשֵׁת בְּמִדְבָּר (במדבר א, ב), שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָנָה:
"שָׂאוּ אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁפַּחֹתֵם לְבֵית אָבוֹתֵם" וְגו',
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בִקֵּשׁ לְסַפֵּר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. אוֹמֵר רַש"י הַקְּדוֹשׁ:
לְהוֹדִיעַ חֲבָתָם לְפָנָיו, מוֹנֶה אוֹתָם כָּל שְׁעָה; הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹהֵב אֶת
עַם יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן סוֹפֵר אוֹתָם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ
אגדה), כְּדִגְמַת אָדָם שֵׁיִשׁ לוֹ חִפְץ אֹהֵב עָלָיו, תְּמִיד מִמְשַׁמֵּשׁ בְּכִסּוֹ,
אִם יִשְׁנֶה חִפְץ שֶׁם אִם לֹא. יֵשׁ לְאָדָם כֶּסֶף בְּכִסּוֹ, תְּמִיד סוֹפְרוֹ,
לְבַדֵּק אִם לֹא נִעְלָם. כֶּף, כְּכִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סוֹפֵר אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ חֲבָתוֹ אֲלֵיהֶם. בְּצִאתָם מִמִּצְרַיִם מִנְּאֵן כַּמָּה יָצְאוּ,
כְּשֶׁנִּפְלוּ בַּפְּעוֹר מִנְּאֵן וְכו', כְּשֶׁחָטְאוּ בַּעֲגָל וְנִפְטְרוּ — מָנָה אוֹתָם,
וְכִשְׁבָּא לְהַשְׁרוֹת שְׁכִינָתוֹ עָלֵיהֶם — מָנָה אוֹתָם. נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה:
הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל, וּמִנְּהִיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים,
בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְאֵין שׁוֹם תְּנוּעָה קְטַנָּה אוֹ גְּדוּלָה שְׁלֹא תַעֲשֶׂה
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא שֶׁמִּתּוֹךְ אֲהַבְתּוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל — סֵפֵר אוֹתָם.

וּבְאֵמַת הַעֲנִין שֶׁל הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית, זֶה מְבַהִיל עַל הַרְעִיוֹן, אָדָם
אֵינוֹ יָכוֹל לְתַאֵר לְעַצְמוֹ, אִיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרֻט
וּפְרֻט, וְכֵל אֲשֶׁר קוֹרֶה בְּעוֹלָם בְּגִשְׁמִי וּבְרוּחָנִי — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ג'): בְּרִאוֹתָךְ שְׁנוּי
מַעֲשֶׂה, אֵל תֹּאמֵר מְקַרֶּה הוּא, אֲלֹא תֹאמִין כִּי זֶה הַשְּׂגָחַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ. אָדָם יָכוֹל לַחֲשֹׁב — זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וְזֶה לֹא, חֵס וְשְׁלוֹם,

קמד אָשר ו' תשפו בנחל

חס וחס לילה, אומר רבנו ז"ל: לא ולא! אם יש שנוי מעשה — הכל מאתו יתברך. לעתים סובל אדם איזה סבל, והוא פועם על עצמו — למה עשיתי כך, הלא לכן אני סובל, או למה נהגתי כך, הלא לכן נכשיתי בכך וכו', לא ולא! פפי שעשית — כך עלה במחשבתו יתברך, וכך נגזר מלפניו, ואין זה מפאת טעות אנוש וכו'.

העקר לחזר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, לדעת שהוא יתברך מנהיג עולמו בצדק וברחמים, ויש הרבה דברים שאדם אינו מבין ואינו מסוגל להבין, אם יחדיר דעה זו בתוכו, יחיה חיי ענג ונעם, כי אין חיים מתקים מאמונה ברוחה ומזפכת, לידע שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בהשגחה פרטית, ואין דבר נעשה מעצמו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ), שמי שחי עם אמונה — חיי אחרים לגמרי, ואפלו יהיו לו יסורי הגוף, יקבלם באפן אחר לגמרי. וכמאמר ז"ל (ברכות ה.): כל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בו מדכאו ביסורים, ואם קבלם — "יראה זרע יאריך ימים" (ישעיה נג, י).

נמצא, שהכל תלוי באמונה, וכפי שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את האדם, עליו להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ואם לאו — יעברו עליו משברים. כי באמת ישנם דברים למעלה מהשכל, אשר אין יכולים להבינם — למה יקרה כזאת, שדרך רשעים צלחה (ירמיה יב, א), והצדיקים מנחים בשפל המדרגה, ומבזים בעיני כל. אבל אסור שתהייה לאדם קשיות — לא על הקדוש-ברוך-הוא ולא על הצדיק, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב); אסור לשאל — למה הרגו העמלקים ששה מליון יהודים: אנשים, נשים וטף במיתות משנות ואכזריות, והם עוד שוחקים ומצליחים, זו קשיה קשה — למה הצדיק צריך לסבל סבל כזה, בשעה שכל פלו הוא מוסר בעבור הזולת, ולעצמו אינו דואג כלל, ומחלק כל אשר לו ואפלו מה שאין לו לאחרים, להרבות בצדקה, לבנות מקנאות, להקים מוסדות חנוך תורניים, ישיבות, תלמודי תורה, כוללים וכו', והנה מהפכים הרשעים את הקערה על פיה,

אֲשֶׁר   ו' תשפו   בנחל   קמה

והצדיק הקדוש הזה, שמוסר נפשו בעבור ישראל, מבזה ומשפל, ומכפישים שמו, ואלו הרשע הנוכל, הריק ופוחז — לו יש שם טוב וכו', אף הכל נעלם ונסתר מאתנו, ואסור לשאל שום קשיות — למה הרשעים עושים חיל, ואלו הצדיקים שיושבים ולומדים תורה בקדשה ובטהרה, הם בעניות ובדחקות וסובלים סבל גדול. אם אדם יודע, שישנם דברים הנשגבים מבינתו והבנתו, ואין לשאל 'למה', אלא העקר להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, אז יזכה לראות את האהבה שיש להקדוש-ברוך-הוא כלפי עם ישראל. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אהב"ה גימטריה אק"ד, אם אדם אוהז באחדותו יתברך, סימן שיש לו אהבת הבריות, אף אם אינו מחזיק באחדותו יתברך, סימן שאין בו אהבה לזולת, ושונא את עצמו ואת זולתו; ישנם בני-אדם השונאים את עצמם בתכלית השנאה, וממילא שונאים את זולתם, עד שיש להם שנאה, כביכול, כלפיו יתברך, פי הם רחוקים מאחדות.

ישנם אנשים ממרמרים ומדכדכים, פי תאונתם לכסף אינה יודעת גבולות, וכמה פסף שיהיה להם לא ידעו שבעה, מלבד אשר יעשו כל מיני תחבולות ועצות איה להשיג עוד ועוד ממון, ואף ילכו בדרךכים בלתי פשרות וכו', ואף יזרעו שנאה בזולת, כדי להשיג מבקשם. וכן לגבי שאר תאונות: גאוף, פבוד וכו', והיות שאינם משיגים את חפצם, אזי שונאים את עצמם, וממילא שונאים את אחרים, ומאחר שאינם יכולים לסבל את אף אחד, אזי בסתר סתרים מתחילים לשנא את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן כשיצאו ישראל ממצרים צוה הקדוש-ברוך-הוא לספור אותם, מחמת גדל חבתו אלינו. אחר חטא העגל צוה לספור אותם, לבדק כמה נותרו, פשהגיעו להר סיני צוה לספורן, כדי לידע מיהו אוהב ומי לאו, מי יש לו אהבה לזולתו, אזי ישרה שכנתו עליו. זה סוד ספירת עם ישראל. וכן כשבונים "היכל-הקדש" צריכים לידע מיהו אוהב נאמן, מי מחזיק בתקנות, מי פשר ומי לאו. מי שאינו חפץ לקבל מרות ועקרונות "היכל-הקדש", אין לו מה לעשות כאן. נמצא, שהקדוש-ברוך-הוא מלמד אותנו לספור את עם

קמו אשר ו' תשפו בנחל

ישראל, ומתוך שסופרים אותם, סימן שאוהבים את הקדוש-ברוך-הוא.

וזה יסוד "היכל-הקדש" — לאהב את כל בר ישראל ולעזר איש לרעהו, אשר זה סימן שאוהבים את הבורא יתברך שמו. גם אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כט), שהיסוד אצלו הוא שלחן ערוך, וכל יהודי מחיב ללמד בו בכל יום ויום, כדי לידע הלכה איך להתנהג, פי אין העולם הפקר.

חכמינו הקדושים אומרים (תענית ח.): אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין; דבר שאף אחד אינו רואה, יש בו ברכה והצלחה, ברגע שנתגלה הדבר לעין, נעלמת הברכה בו. ולמה צוה הקדוש-ברוך-הוא לספור את עם ישראל, הלא אז יתגלה פמה ישנם, וממילא לא יהיה בזה ברכה, נמצא, ששניהם סותרים? אלא אם נתבונן באמונה פשוטה בו יתברך, ונדע שאין בזה העולם מציאות בלעדי הקדוש-ברוך-הוא, אזי אין לנו קשיה. מצד אחד עלינו לראות לחיות חיי צניעות, פי כן אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא תשא לא): אין לך יפה מן הצניעות, שנגאמר (מיכה ו, ח): "והצנע לכת עם הוי"ה אלקיך". ומצד שני צריכים לבדק היטב מי ב"היכל-הקדש", "מי לה' אלי" (שמות לב, כו) — צעק משה רבנו אחר חטא העגל, שהיה עון חמור ביותר, עד כדי כן שחכמינו הקדושים המשילו את חטא העגל לכלה שזנתה תחת החפה, אשר אין בושה גדולה יותר לחתן, כשהפלה בורחת באמצע החפה, וזה מה שעשו ישראל בחטא העגל, הקדוש-ברוך-הוא רוצה לתת להם את התורה, והנה ברחו אחר העגל, אחר הבל של שקר וכזב, ואמרו (שמות לב, א): "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", פתאם אין מכירים את משה, אשר מסר נפשו בעבורכם, כשהייתם בגלות מצרים וקבלתם מכות מהנוגשים, כשהיו לכם בעיות בשלום-בית, מי עזרכם אם לא משה ואהרן?! וכיצד עתה לא תכירוהו?! כשלא היה לכם מה לאכל, למי באתם לבכות — אם לא למשה?! נמצא, שצריכים לבדק היטב מיהם האנשים הנמצאים בתוכנו, פי יש מציאות כזו, שאנשים בעלי מדה רעה של רשעות וכפיות טובה,

אֲשֶׁר   ו' תשפו   בְּנַחַל   קמז

ומכל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן שְׁמֹשִׁיבִים רָעָה תַּחַת טוֹבָה לְצַדִּיק שְׁמֹסֵר נִפְשׁוֹ
בְּעִבּוּרָם — זֶה נוֹרָא וְאִים.

וזאת עלי להחזיר בכם, שלא תבטחו בנדיבים. אדם — בעת
שיראה שאינו יכול לקבל ממך איזו טובת הנאה, ישליך אותך לכל
הרוחות, ודבר זה בְּדוּק וּמְנַסָּה בְּמַצִּיאוֹת הַמָּרָה. אין חבר נאמן,
אלא "חבר הוא לאיש משחית" (משלי כח, כד), אדם ישבר אותך,
ימסר אותך, יבזה וישפיל אותך, אם יראה שאתה מפריע לו בדרךכו,
ולא יבחל בשום אמצעי, העקר לממש את טובת עצמו. לא-כן
הצדיק, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ד'), הוא נכלל באין
סוף ברוך הוא, והוא חי עם אמונה, כדכתיב (חבקוק ב, ד): "וְצַדִּיק
בְּאִמּוֹנָתוֹ יִחְיֶה", הוא יותר למעלה מאשר פה למטה, אין לו שום
אינטרסים, אינו צריך את הכבוד שלכם, את הכסף שלכם וכו', הוא
רק אומר לכם מה חשוב למעלה בשמים, שיבוא היום ונעזב את
זה העולם, ולא יועיל אז שום כסף וזהב, לא יועילו בקשות
ותחנונות, הנה אתה מת והנה סוחרים אותך, והנה השמש הולך עם
קפסה של צדקה לפני המטה וצועק: "צדקה תציל ממות, צדקה
תציל ממות", ואז כבר תם הכל, ומה שאדם הכין לעצמו בזה
העולם — זה אשר ילנה אותו.

רבנו ז"ל אומר (שיחות ה"ן, סימן פ, פא), שבני-אדם יותר
מספנים מהיצר הרע, כי יצר הרע אין נותנים לאדם יותר גדול ממה
שיכול, כי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניה עם בריותיו (עבודה
זרה ג), אבל בני-אדם יכולים להפיל את זולתם במאד מאד. ורק
הצדיק הוא הרע והחבר הטוב והאמתי של האדם, הוא חפץ
שתחיה בשלום ובאהבה, כי יודע שלמעלה בשמים זה מה שחשוב
— אהדות ושלום, לא-כן הסמ"ך-מ"ם רק חפץ להרע לאדם, וכל
רצונו 'הפרד ומשל' וכו'.

ולכן "אל תבטחו בנדיבים בכן אדם שאין לו תשועה" (תהלים
קמו, א), ובבוא הזמן והרגע שאדם צריך לעזב את זה העולם אין
חברים וידידים, ואף אחד אינו יכול לעזר לחברו, אדם מסתכל

קמח   אָשֶׁר   ו' תשפו   בְּנַחַל

יְמִינָה וּשְׂמאלָה — אוֹלֵי זֶה יַעֲזֹר לוֹ, אוֹלֵי זֶה יִסַּע בְּיָדוֹ, אָבֵל אֵין.
וְאִף שְׂאֵין נְעִים לְשֹׁמֵעַ אֶת הַדְּבוּרִים הַלְלוּ, אָשֶׁר סוֹפוֹ שֶׁל כָּל אָדָם
לְהִגִּיעַ מִתַּחַת לְאֲדָמָה, אִף זֶה הַמְצִיאוֹת, וְזוֹ הַאֲמִ"ת: א' מֵת —
אֲהִיָּה מֵת', וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִתְחַמֵּק מִן הַמְצִיאוֹת הַזֹּו.

וְלָכֵן רָאוּ לְהִרְבּוֹת בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלַחֲיוֹת בְּשִׁלוֹם
עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט עִם הָאִשָּׁה, לְשֹׁמֵר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, כִּי
הַסֵּמֶף-מִ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְהַפְרִיד בֵּין בְּנֵי הַזּוּג, כְּדִי
לְהַכְשִׁילָם בְּעִבְרוֹת (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רסג, רסד), וְזֶהוּ כָּל כַּחוֹ:
'הַפְרֵד וּמְשַׁל'; וְלָכֵן יִסוּד כָּל הַיִּסוּדוֹת — אֶהְבֵּה, עֲזָרָה, רָאוּ לַעֲזֹר
בְּבֵיתְכֶם, רָאוּ לְהִטּוֹת שְׁכֶם לְבָרִיּוֹת. אָדָם אֵינוֹ שֵׁם עַל לֵב, הִנֵּה יֵשׁ
לוֹ אִיזוֹ מְשָׁרָה בְּפִרְנֶסָה, וְנוֹהֵג בְּקִשְׁיחוֹת וּבְאֲכֻזְרִיּוֹת, וְאֵינוֹ מְתָאֵר
וּמְשַׁעַר שְׁלִבְסוֹף גַּם יוֹמוֹ יָבוֹא, וְלָמָּה לֹא יִנְצֵל כָּל רָגַע וְרָגַע
בְּעִבּוֹדְתוֹ לַעֲשִׂית טוֹבוֹת וְחֻסְדִּים וְצַדִּיקָה לְבָרִיּוֹת?!

נָא וְנָא רָאוּ לְנִצֵּל יְמִיכֶם בְּטוֹב וּבְנְעִימִים, וְלִנְצֵל כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה
לְקַדְּשָׁה וְטַהֲרָה; רָאוּ לְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת, לְטַהֵר אֶת הָאֲזָנִים
— לְשֹׁמֵעַ אֶת קוֹל הַצְּדִיק, לְקַדֵּשׁ אֶת הָעֵינַיִם — לֹא לְטַמְּאֵן
בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, לְזַכֵּךְ אֶת הַפֶּה — לְדַבֵּר דְּבוּרֵי חֲזוּק וְעִדּוּד
לְאֲנָשִׁים, דְּבוּרֵי תוֹרָה, דְּבוּרֵי הַתְּבוּדוֹת וְתַפְלָה, לְסַפֵּר לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא כָּל הָעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, וְאִם תִּזְכּוּ לְתַפֵּס בְּמִשְׁפַּח הַיּוֹם פָּרָק
מְשֻׁנָּיוֹת — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעַר מַעֲלַת זֶה הָעֲנִיָּן, וּמִכָּל שַׁפְּן מִי שְׂזוּכָה
לְלַמֵּד דָּף גְּמָר"א בְּכָל יוֹם, שְׁזָה רְאִשֵׁי תְבוֹת: גְּבֻרִיאֵל, מִיכָאֵל,
ר'פֶּאֵל, א'וֹרִיאֵל, ד' מְלֶאכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם, וְכֵן לְמוֹד הַלְכָה
בְּכָל יוֹם, וְכֵן תִּלְכוּ בְּרַקוּד בְּכָל יוֹם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד): מְצַנָּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד;
אֵין זֶה עֲצָה טוֹבָה לְשִׁמְחָה, אֲלֵא מִמֶּשׁ מְצַנָּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.
וְאֵל תֵּאמַר: יֵשׁ לִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה דְאֲגוּת, יִסוּרִים וְסָבֵל, וְאִיךְ אֶהְיָה
בְּשִׁמְחָה? ! לֹא וְלֹא ! רַבְּנּוֹ ז"ל אֹמֵר, שְׂזוֹ מְצַנָּה לְרַקֵּד וּלְשִׁמְחָה, וְכֵן
עַל-יְדֵי רַקוּדִים וְהִמְחָאת פֶּה, מִמְתִּיקִים אֶת כָּל הַדִּינָיִם (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), וְעַל מִי אֵין דִּינָיִם וְעֲנָשִׁים קָשִׁים
וּמְרִים? ! וְלָכֵן צְרִיכִים לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, וְלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלַעֲזֹר

אֲשֶׁר   ו' תשפו   בְּנַחֵל   קמט

לְעֵינַיִם, כִּי רַק בְּעֵבוֹר זֶה נִבְרָאנוּ — לְסַיֵּעַ לְזוּלָת. וְזֶה מֵה שְׂאוּמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵינֵי לְעִיל): מִפְּנֵי חֲבָתָן לְפָנָיו מוֹנֶה אוֹתָם בְּכָל
שָׁעָה; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ לְכֵן סוֹפְרָנוּ, וְרוֹצֵה שְׂאָנוּ
נִסְפָּר אֶת עֲצָמָנוּ.

אִם בּוֹנִים "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", צָרִיכִים לְשַׁמְרוּ מִכָּל מִינֵי חוֹחִים
וְקוֹצִים שְׁלֵא יִגְדְּלוּ בְּתוֹכָם. וּבּוֹדָאֵי יַעֲשֶׂה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְסֹדֵק סֹדָקִים בַּחוּמָה, אִף אָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם
בְּסוֹף הַתְּפִלָּה: "וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי לְרָעָה, מְהֵרָה הִפְר
עֲצָתָם וְקָלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם", שׂוֹאֵל עַל זֶה הָרַב הַקְדוּשׁ מִסַּאטְמָר זי"ע:
מִהֵי מִשְׁמַעוֹת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, הֲלֹא אִם כָּבֵר מִתְּפִלָּלִים כֵּן, מֵדוּעַ לֹא
נִתְּפִלֵּל שְׁלֵא יִהְיוּ בְּכָלֵל קָמִים עָלַי וְחוֹשְׁבִים עָלַי לְרָעָה? אֲלֵא הֵיכֵן
שְׂיֵשׁ קֹדֶשׁהּ, בְּהִכְרַח שְׂיִהְיֶה נִגְדָה טְמֵאָה, כִּי זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֶׂה
אַלְקִים (קֹהֵלֶת ז, יד), כִּי הֵיכֵן שְׂיֵשׁ קֹדֶשׁהּ גְדוֹלָה, בְּהִכְרַח שְׂתִהְיֶה
הַתְּנַגְדוּת, אֲזוּ אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂהִתְנַגְדוּת לֹא
תִהְיֶה כָּל-כָּף גְדוֹלָה, שְׂהַמְלִשִׁין וְהַמוֹסֵר הָרַע הַזֶּה, לֹא יִהְיוּ לוֹ כַחוֹת
יּוֹתֵר. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סג): הַנְּחָשׁ רוֹצֵה
לְבַלַּע אֶת הַנְּמָלָה, שְׂנֵה הצְדִיק, אֲבָל אֵינּוּ יָכוֹל לְבַלְעוֹ, כִּי רוֹכֵן הוּא
עַל גְּחוֹנוֹ, אֲבָל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, מְלִבִּישִׁים לְנַחֵשׁ כְּנַפִּים,
וְכָף יָכוֹל לְבַצֵּעַ זְמָמוֹ.

וְלִכֵּן הֶעֱקָר שְׂתִהְיֶה בִּינֵינוּ אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת, צָרִיף לְעֲשׂוֹת בְּדֵק
הַבֵּית, שְׁלֵא יִמָּצְאוּ בִּינֵינוּ קוֹצִים וְדִרְדָרִים הַמְּחַרְחָרִים רֵיב, וְאֲזוּ לֹא
יִהְיוּ לְנַחֵשׁ כְּנַפִּים, וְלֹא יוֹכֵל לְהִזִּיק לָנוּ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נט), שְׂהַצְדִיק בּוֹנֶה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", אֲבָל צָרִיף
לְשַׁמֵּר מְאֹד שְׂהָרַע שֶׁל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים לֹא יִדְבֵק בּוֹ.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אָנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵיכֵן שְׂיֵשׁ
קְבוּץ שֶׁל אָנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ, תִּבְנֶנוּ שֵׁם "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ": סְנִיף בְּאֵר שְׁבַע
וּנְתִיבוֹת, סְנִיף אֲשֵׁדוּד וְאֲשֵׁקְלוֹן, סְנִיף בְּנֵי-בְרַק, סְנִיף בֵּת-גִּים, סְנִיף
יְרוּשָׁלַיִם וְכוּ' וְכוּ', וְתַחֲיוּ בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת וּבְעֲזָרָה הַדְּרִית,

קנ   אָשֶׁר   ו' תשפו   בַּנְחַל

וְתִשְׁמְחוּ בְשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, וְתִצְאוּ בְכָל יוֹם בְּרִקְוֹד, אֲשֶׁר זֶה מִמֵּתִיק אֶת הַדֵּינִים.

רְצוֹנֵי שְׂיִהְיֶה מְקוֹמְנוּ קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, וְלִהְצִיל אֶת הַיְלָדִים שְׁלֹא יִדְעוּ מַה זֶה חֹטָא, וְעַל זֶה קָם עָלַי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כִּי עֵינָיו לֹטֵשׁ וְשֵׁנָיו חָרַק בְּרֹאוֹתוֹ אֶת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים וְטָהוֹרִים, וְעַל-כֵּן מִנְסָה בְּכָל מִינֵי תַחֲבוּלוֹת לְהַכְפִּישׁ אֶת שְׁמֵנוּ וְלִכְלוֹתֵנוּ.

אֲנִי רוֹצֶה לְהִרְאוֹת לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיֵשׁ לָנוּ קְבוּץ קְדוֹשׁ, שְׂחִיִּים יַחַד בְּאַחֲדוּת אַחַת כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, וּמְתַפְּלִים לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בִּירְאוֹת שְׁמַיִם, וְנוֹהֲגִים בְּדַרְךְ אֲרָץ.

רְאוּ לְהִרְבוֹת בְּתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְדִי שֶׁתַּתְּפִלָּה תִתְקַבֵּל, צְרִיכִים מִפְּתַח מִיָּחַד הַפּוֹתַח כָּל הַדְּלָתוֹת, וּמַהוּ? אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, וְאִם הָיוּ בְנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת יִקְרַת אַחֲדוּת וְאַהֲבָה, הָיוּ מְשַׁתְּדָלִים בְּזֶה בְּיִתְרָה. הִנֵּה אָדָם נִתְמַנֶּה לְמִשְׁרָה גְבוּהָה, הֲלֹא יֵשׁ בִּיכְלָתוֹ לְנַהֵג עִם נְתִינָיו בְּנַעַם וּבְיָד רַכָּה, וְלֹא כְּפִי שְׁאֲנוּ רֹאִים בְּמַצִּיאוֹת, שְׂרֹב רַבָּם נוֹהֲגִים בְּמִשְׁרָתָם בְּקִשְׁיחוֹת וּבְרִשְׁעוֹת, בְּלֹא רַחֲמָנוּת עַל הַזוּלָת. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגָּה כְּזוֹ, שְׂיִהְיֶה לְמַעֲלָה מֵהַמְּלֹאכִים, עַד שְׂיִשְׁאַלוּ הֵם מַה קוֹרָה פֶּה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וְזֹאת — עַל-יְדֵי שְׂיִתְאַחַד יַחַד עִם כָּלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַל"ט), שְׁקָדָם הַתְּפִלָּה צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", כִּי עַקֵּר הַדְּבוּר בָּא מִשְׁלוֹם, וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְפַעַל בְּתַפְלָה. לְכֵן רְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם מִדַּת הָאַהֲבָה, וְלֹא — חֲבֵל עַל תְּפִלוֹתֵיכֶם. יִשְׁנֶם בְּנֵי-אָדָם הַמִּתְחַזְּזִים כְּמַקְבָּלִים, עוֹשִׂים 'עֲבוּדוֹת', מְקַבָּלִים קְבָלוֹת, וּבֵין אָדָם לְחֻבְרוֹ הֵם פְּגוּמִים מְאֹד, אֲזִי הַמְּלֹאכִים שׁוֹחֲקִים מֵהֶם. אֶהְבֵּ"ה גִּימְטְרִיָּה אַח"ד, אִם אֲנִי אוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, סִימָן שְׁאֲנִי אוֹחֵז בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזֹאת אֲנִי רוֹצֶה שׁוֹב וְשׁוֹב לְהַחֲדִיר בְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תְּלַמִּידֵי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" — אֲצַלְנוּ הָעַקֵּר אֶהְבֵּת הַבְּרִיּוֹת, וְלִהְיֶה בְּהַקְפָּדָה

אֲשֶׁר וְ תִשְׁפֹּז בְּנַחַל קִנְיָא

מְלֵאָה לֹא לִפְגַע בְּזוּלָת, וְלֹא לְגֵרֶם לֹו עֹול, וְלֹא לְהִזְיָקוֹ וּלְצַעֲרוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְכֵן בֵּינָן אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, צָרִיכִים לְכַבֵּד זֶה אֶת זֶה וּלְהַזְהֵר בְּכַבוּדָּהּ, כְּמֵאמָרָם וְ"ל (יְבָמוֹת סב): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגּוּפוֹ, וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר: "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה"; אֲצֵל רַבְּנוֹ וְ"ל הֶעֱקֵר אֶהְבַּת הַבְּרִיּוֹת וְהִתְרַחַקוֹת מִשְׁנֵאת חַנּוּם, רַבְּנוֹ וְ"ל אָמַר: "נִצְחָתִי וְאַנְצַח", אֶת רַבְּנוֹ וְ"ל אִי אֶפְשֶׁר לְנִצַּח.

וּבְאַמַּת כְּנַגְד כָּל כַּח שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת, יֵשׁ נִגְדוֹ כַּח הַטְּמְאָה שְׁאִינֹו נוֹתֵן לְבַצֵּעַ וּלְהוֹצִיא לְפַעַל אֶת הַדְּבָר שֶׁבְּקְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן נוֹבְעִים סְכֻסוּכִים, קְטָטוֹת, בְּקוֹרוֹת, מַחְלוּקוֹת וְכְדוּמָה. וְלָכֵן רָאוּ לְשַׁמֵּר עֲצָמְכֶם מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וְאֵי הַבְּנוֹת, מִכָּל מִינֵי רַע וְמָר, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם שׁוֹם שְׂיָכוֹת עִם טוֹב וּמְתוֹק, "וַיִּכְבְּדֵל אֱלֹקִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" (בְּרֵאשִׁית א, ד), הָאוֹר זֶה הַתּוֹרָה, הָאוֹר זֶה קִיּוּם הַמְצֻוֹת, הַחֹשֶׁךְ זֶה כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, אוֹר וְחֹשֶׁךְ אֵינָם יְכוּלִים לְהִתְעַרְבּ יַחַד, מְתוֹק וְמָר אֵינָם מְשַׁמְשִׁים בְּעַרְבוּבָהּ, רָאוּ לְהִדְבֵּק בְּטוֹב, בְּאוֹר וּבְמְתוֹק, וְאֵז תִּזְכּוּ לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצַּחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וְ תִשְׁפֹּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּחֻקָּתִי, כ"ג אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכַבֵּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! חֲדַשׁ יְמִיךָ כְּקֶדֶם, תִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְחֲדַשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, אֲשֶׁר רַבְּנוֹ וְ"ל אָמַר (עֵינִ לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו), שֶׁהוּא תִקּוֹן נִפְלֵא לְפָגֶם הַבְּרִית, כְּנִגְד זֶה שֶׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁיו

קנב אָשֶׁר ו' תשפח בנחל

מה שְׁחָשַׁב, יתחיל לחשב בתורה. גם ראה, אהובי, אחי היקר!
להתבודד הרבה עמו יתברך, אֲשֶׁר אין לך טוב מזה, ובעת
ההתבודדות ראה ליחד יחודים קדושים ותצַרְךָ שְׁמוֹתיו יתברך,
ועל-ידי-זה תמַשֶׁךְ עֲלֶיךָ הָאֲרֶה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד.

חַמַּדַּת לְכַבִּי! בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם מֵאִיר אוֹרוֹ יתברך בְּהַתְּפַשְׁטוֹת
חֲדָשָׁה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יתברך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לעזוב את הכל, ולהפיץ ספרי רבנו
ז"ל, אֲשֶׁר אין למעלה מזה. ותראה לקבֵּעַ לעצמך עתים לתורה,
שְׁבֹכֵל יוֹם וַיּוֹם תִּלְמַד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, מְכַל לְמוֹד אֵינָה
שְׁעוֹר, וַיִּתֵּר הַפְּנָאֵי שֵׁישׁ לְךָ תִּקַּח חֲבִילָה סְפָרִים, וְתִסַּע לְאִיזוֹ עֵינָה
קִטְנָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתַפִּיץ שָׁם אֶת הַסְּפָרִים, וְהִכְסֶּף שְׁתִּקְבַּל תְּשַׁלֵּם
אֶת הַסְּפָרִים לְמַשְׁתַּדֵּל בְּהַדְּפָסָה, וְאֶת יֵתֵר הַמַּעוֹת תִּקַּח רַק בְּשִׁבְלֶיךָ
וּבְשִׁבִיל פְּרֻנְסַת בֵּיתֶךָ.

וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ, בְּאֶפֶן
שֵׁיהִיו כָּל דְּבוּרֶיךָ נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּעֵינַי כֹּל, וַיִּשְׁפַּע עֲלֶיךָ שְׁפַע
גָּדוֹל בְּפְרֻנְסָה.

נָא וְנָא לְהַחְזִיק אֶת הַכֶּסֶף בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסַת אֲנָשֵׁי בֵּיתֶךָ, וְלֹא
תִּחְלַקוּ לְשׁוֹם בְּרִיָּה.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחטף בְּכֹל יוֹם נְקֻדוֹת טוֹבוֹת, וְאֵל
תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם דָּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשפח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בחקתי, כ"ג איר התשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיֵּקָר לִי

אֲשֶׁר   ו' תשפח   בְּנַחַל   קִנְג

מָאָד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמָאָד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ,
שְׂאֵתָה עוֹבֵר דִּירָה לְעִיר הַקִּדְּשׁ צֶפֶת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ
שְׂתַזְכֶּה לְיִשׁוּב טוֹב, וּתִישָׁב עֲצָמְךָ כְּכֹר שְׂאִין שׁוּם תְּכִלִּית אַחֲרַת
בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְרִדְף אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ בֵּית
מְנוּסָנוּ, וְאִין שׁוּם מְקוֹם אַחַר לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. עַל-כֵּן הִרְגַּל
אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה, וּמִי
יִתֵּן שְׂתַזְכֶּה לְטַיִל בְּלִילָה בַּחוּץ בְּמְקוֹם קְבֻרוֹת הַצַּדִּיקִים, וְלִשְׁפֹּף
נִפְשֶׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּמְקוֹם קְבָרֵי הַצַּדִּיקִים הַתְּפִלָּה מְקַבֶּלֶת מָאָד
מָאָד. בְּפָרֵט שְׁבִיתֶךָ סְמוּךְ לְהַר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שְׁשֵׁם חֹלֶקֶת מְחֻקֶּק
סְפוּן וְטָמוּן, הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְהִבִּית יוֹסֵף,
וְהָאֱלֹשִׁיף, וְהַרְמ"ק וְכו' וְכו' וְכו', צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים עֲלִינוּנִים, אֲשֶׁרִי
מִי שְׂזוּכָה לְבַקֵּר תָּמִיד בְּקַבְרָם, וַיִּבְקֶשׁ שֵׁם הַרְבֵּה רַחֲמִים.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַחְזִיק בְּעִבּוּדָה קְדוֹשָׁה זו, וְתָמִיד
יְהִיָּה אֲצִלְךָ סֵל עִם סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְאֵת מִי שְׂרַק תִּפְגַּשׁ תִּתֵּן לוֹ
סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְתִבְקֶשׁ אוֹתוֹ עַל צְדָקָה, וְאֵת הַכֶּסֶף תִּשְׁלַם
בְּזֶה לְמִשְׁתַּדֵּל בְּהַדְפָּסֵת הַסְפָּרִים שְׁלַקְחָתָּ מִמֶּנּוּ, וְאֵת יְתֵר הַכֶּסֶף תִּקַּח
לְפָרְנֶסֶת אֲנָשִׁי בֵּיתְךָ.

נָא וְנָא שְׂמַר אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְפַל בְּחֻבוֹת, כִּי הַחֻבוֹת מְקַטִּינִים
אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְנוֹפֵל וּמְדַרְדֵּר עַל-יְדֵי-זֶה מִטָּה מִטָּה. עַל-כֵּן
הַתָּמִד מָאָד בְּעִבּוּדָה קְדוֹשָׁה זו בְּהַפְצַת סְפָרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יְהִיָּה לְךָ קֶרֶן לְהַמְשִׁכַת הַשִּׁפְעַ, כִּי יִשְׂרָאֵל נִתְבָּעִים וְנוֹתָנִים.

רְאֵה לְלַכֵּת לְבַד בְּלִי שׁוּם שְׂתַפִּים, וְאֵת כָּל הַכֶּסֶף שְׂתַעֲשֶׂה
תִּשְׁלַם בְּזֶה חֻבוֹתֶיךָ.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּקִרְוֹב...

קנר   אָשֶׁר   ו' תשפט   בנחל
ו' תשפט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בחקתי, כ"ג איר התשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיֶּקֶר
וְהַנְּעִלָה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה טוֹבָה,
שְׂאֵתָה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיֶּקֶר! אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לָנוּ מִי שְׂיַעֲזֵר לָנוּ, רַק הוּא יִתְּבַרְךָ בְּעֲצָמוֹ,
אֲנוּ בְּיָדוֹ כַּחֲמַר בֵּיד הַיּוֹצֵר, וְאֵי אֶפְשָׁר לְבָרַח מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ, וְעַל אִף
שְׂנֻדְמָה לְאָדָם שְׂיִכּוֹל לְנַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ, וַיְהִי פוֹרֵק עַל
מְצוּת, זו טְעוּת גְּמוּרָה. כִּי סוֹף כָּל סוֹף הָאָדָם בְּיָדוֹ יִתְּבַרְךָ, כִּי הוּא
יִתְּבַרְךָ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבִתְוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וּמְחַיֶּה
וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל בְּרִיָּה וּבְרִיָּה, דּוּמָם, צוּמָח, חַי וּמְדַבֵּר — הַכֹּל
לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַפְרִיד מִמֶּנּוּ כָּלֵל.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר! מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמַח שְׂזַכִּית
לְהַתְּחִיל לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, רְאֵה לְהִיּוֹת רְגִיל בְּתַפְלָה וְשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין
קוֹנְךָ, שְׂתַדַּבֵּר אֵלָיו יִתְּבַרְךָ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךָ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מָה
שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וּבּוֹדֵאי יַעֲזֹר לְךָ הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ בְּזִכּוֹת הַתְּפִלָּה שְׂתַדַּבֵּר
אֵלָיו בְּכָל יוֹם לְפָרְנִסָּה בְּשִׁפְעַ.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהַזְהֵר מְאֹד בְּהִנָּחַת תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם נְיוֹם, וְלוֹמַר
קְרִיאַת שְׁמַע עִם הַתְּפִלִּין, וְזֶה תַעֲשֶׂה חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם בֵּימֵי
חַיֶּיךָ, שְׁלֵבֵל יַחֲסֹר לְךָ יוֹם בְּלֵי הִנָּחַת תְּפִלִּין, וְכֵן רְאֵה שְׂתַהַיֶּה מְזוּזָה
עַל פֶּתַח חֲנוּתְךָ וּפֶתַח בֵּיתְךָ. גַּם תִּזְהַר מְאֹד בְּכַשְׁרוֹת הָאֲכִילָה, שְׁלֵבֵל
תֹּאכַל, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוּם טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת. וְאִם תִּקְרִים כָּל זֶה תַהַיֶּה לְךָ
הַצְּלָחָה רַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַצְּלִיחַ, וַיִּתְּרָבוּ אֲצִלְךָ הַקּוֹנִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ הַצְּלָחָה נְצַחִית...

אָשֶׁר   ו' תשצ   בנחל   קנה
ו' תשצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בחקתי, כ"ג איר התשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל ידידי היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני שמח שאתה מחיה את עצמך בספרי רבנו ז"ל, בן ראוי שתתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

תאמין לי, ידידי היקר! כי אין טוב מזה, אשרי מי שיתמיד בספרו של רבנו ז"ל, שאז תפתח קשיות גידיו, ויהיה נעשה בעל תשובה גמור, ובעל השגה גדול (עין חיי-מוהר"ן, מעלת תורתו וספריו), כי כל חכמת הקבלה של הקדמונים וגדולי המקבלים של הרמ"ק והאר"י ז"ל וכו' וכו', כלם כלולים בתוך ה"לקוטי-מוהר"ן", כשאדם לומד "לקוטי-מוהר"ן", שם כבר כלולים כל ספרי הקבלה.

אודות המקרב הרופא, כדאי שתתן לו "שמירת הזמן" מתרגם לאנגלית, ותדבר עמו הרבה ותחזקו, ובפרט על ענין תפלה והתבודדות. ובכלל, טוב מאד שתעורר את כל הבא אליך, שידבר הרבה עמו יתברך, כי זו המתנה הכי גדולה שקבלנו מרבנו ז"ל, וכשאדם מתבודד, ממילא כבר יודע מה לעשות, אנו צריכים רק לעורר את בני-אדם על תפלה והתבודדות, ואז ממילא ידע כבר מה לעשות.

חסדי השם יתברך, אנו מדפיסים בכל פעם קונטרסים חדשים, זה עכשו יצאו בארץ ישראל ארבעה קונטרסים חדשים: "עושה חדשות", "תן חינוך", "נצר לשונך", "אסירי ארץ", עכשו הולכים להדפיס י"ג קונטרסים חדשים, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שיהיו אלף קונטרסים על כל הבעיות והירידות והקטנות והנפילות שעוברים על כל אדם, על כל המניעות והעפובים והבלבולים שלו וכו' וכו', ממש לא יהיה נושא אחד שלא יהיה כתוב בקונטרסים.

קנו אשר ו' תשצא בנחל

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לי להוציא מהכח אל הפעל מחשבותי,
ואזכה להפיצם בכל קצוני תבל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשצא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בחקתי, כ"ג איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ה'יקר והנעלה,
שונה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
שאתה מחיה את עצמך פל-פך ללמד בכל יום התורה הקדושה,
ואתה מתבודד בכל יום עמו יתברך, אשר זה עקר רצון רבנו ז"ל,
אשריך ואשרי חלקך. ובפרטיות שאתה זוכה לסיים בכל חודש את
ה"לקוטי-מוהר"ן".

מה אמר לך, ידידי ה'יקר! אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל גלה
לנו, שספרו הוא אתחלתא דגאולה, הינו מי שלומד את ספרו
הקדוש, נפתחת לו הדרך לגאולת נפשו, כי רבנו ז"ל נותן לנו עצות
איך לצאת מהבץ והחשך ומהרע שנלכד בו, על-כן ראה להתמיד
בזה מאד מאד, ואז תראה נפלאות רבות.

נא ונא ראה להמשיך להפיץ ספרי רבנו ז"ל בעיר חולון ובעיר
בת ים, פאשר אתה עושה עד עכשו, אבל תעשה זאת ב'יתר שאת
וב'יתר עז, תקח ספרים מ... גרו יאיר, ותפיצם לכל עובר וש'ב, בכל
הבתים, באוטובוס וברחובות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בזכות
זה לתקן את אשר שחת וקלקלת, ותזכה למצא את זיווגך בקרוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אָשֶׁר ו' תשצב בנחל קנו

ראַה לכתב לי מכתב בכל שבוע וממש תחניני, כי אני מאד משתוקק לשמע הטוב ממך.

מוהרנ"ת ז"ל היה לו שעור קבוע בכל יום ב"עין יעקב", מלבד השעור שהיה לו בגמרא, ואמר: רבנו ז"ל למד גם הרבה "עין יעקב" (וכן נוהגים אנשי שלומנו היקרים ללמד בכל יום "עין יעקב").

ו' תשצב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בחקתי, כ"ג איר התשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה מה שעובר עליך.

מה אמר לך, חמדת לבבי! עליך לדעת כי רבנו ז"ל נשלח אל העולם בדור הזה דיקא לתקן את כל הנשמות הפגומות, כי בדור הזה התגלגלו מחדש דור המבול ודור ההפלגה, שהם הנשמות שנפגמו בפגם הברית ובכפירות ואפיקורסות, ורבנו ז"ל עוסק בתקונם על-ידי נבחרי תלמידיו, אשרי הזוכה להתקרב אליהם, וכודאי הם נמצאים בהיכל-הקדש, קדש קדשים, שהוא בונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט).

ידידי היקר! ראה להרגיל את עצמך מדי יום ביומו ללכת למקוה לטבל, וקדם שתטבל תתודה בלחש, תכסה את ראשך עם ידיך ותתודה לפניו יתברך מה שעשית, ותבקש ממנו רחמים שימחל לך, ואחר-כך תטבל.

ראַה לומר בכל יום את העשרה מזמורים שגלה לנו רבנו ז"ל,

קנח   אָשֶׁר   ו' תשצג   בַּנְחַל

שָׁהם תִּקְוֶן גָּמוּר לִפְגַּם הַבְּרִית, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, שְׁלֹא יִחַסֵּר לְךָ יוֹם
אֶחָד בְּלִי אַמִּירַת עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תִּקְוֶן הַכְּלָלִי'.

רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לומר בְּכָל יוֹם ח"י
פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּדִרְךָ אַמִּירָה בְּעֲלָמָא. תִּתְחִיל מֵהַתְּחִלַּת מִשְׁנֵיּוֹת, עַד
שְׁתַּזְכֶּה לְסִיִּם שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וּמַעֲלַת אַמִּירַת מִשְׁנֵיּוֹת אֵין לְשַׁעַר
וְאֵין לְתֹאֵר, כִּי הִיא זְכוּךְ וְתִקְוֶן הַנְּשָׁמָה, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיְהִיָּה חֶזֶק בְּזָה
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֵז רַב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה.

הַעֲקָר רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ
?תִּבְרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי בְּזָה
שְׂאֵדָם מְדַבֵּר אֵלָיו ?תִּבְרַךְ, הוּא זֹכָה לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו שְׂכִינַת עִזּוֹ
?תִּבְרַךְ, וְאֵז ?מַחֲלוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר, רָאָה לְכַתֵּב לִי בְּאַרְיִכוֹת וְאֵז אֶכְתֵּב לְךָ.

אַנְוָה לְהִיּוֹת בְּקָרוֹב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵז נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשצג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם ?תִּבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר בְּחֻקְתִּי, כ"ד אִיֵּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֵנִי שְׂמַח מְאֹד לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ,
וְהַשֵּׁם ?תִּבְרַךְ יַעֲזוּר לְךָ, שְׁתַּזְכֶּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אַמְתִּית אֵלָיו ?תִּבְרַךְ.

רָאָה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין וְלומר קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי הַמְנִיחַ
תְּפִלִּין מִמְּשִׁיךְ עֵלָיו חַיִּים מְחִי חַיִּים (מְנַחֵת מֵד.).

תִּשְׁמַר מְאֹד מֵהַ שְׂאֵתָה אוֹכֵל, שְׁתִּהֶיָּה רַק אֶכִּילָה כְּשֶׁרָה, תִּזְהַר

אֲשֶׁר ו' תשצד בנחל קנט

מאד לא להקפיש באכילת טרפות ונבלות המטמטמות את דם האדם, ומכניסות בו כל מיני מדות רעות.

שמר את השבת-קדש, והשבת תשמר אותך, וכל השומר שבת, אפלו הוא עובד עבודה זרה כדור אנוש ימחלו לו (עין שבת קיח:).

ראה להתבודד עמו יתברך בכל יום, ותדבר עמו יתברך, ותספר לו את כל לבך, ותהיה חזק באמונה פשוטה, ועל-ידי אמונה ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא.

ועל כלם — ראה להיות שש ושמש על נעם חלקך, שזכית להתנדע ולהתקרב לרבנו ו"ל, נא ונא להפיץ את ספריו הקדושים בקבוץ שלך, באפן שיתקרבו כל הקבוץ אליו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

ו' תשצד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי הקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגם המעות לפדיון.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתתקבל תפילתי בתוך תפלות ישראל, וימתיק ממך כל הדינים, וימשיך עליך שפע ברכה והצלחה, רחמים גדולים וישועות ורפואות לך ולאשתך ולכל הילדים שיהיו בריאים, ותרוה מהם רב נחת, ובפרטיות לילך ... שיהיה בריא, ושיגדל תלמיד חכם גדול.

אהובי, אחי הקר! אני יודע ומרגיש כאב ללבך, מה שעובר עליך, עד שקשה לך מאד לרכז את מחשבתך אליו יתברך, עם כל זאת ראה לדבר בכל יום אליו יתברך, על-כל-פנים חמשה רגעים

קס   אָשׁר   ו' תשצה   בנחל

על השָׁעוֹן, הִינּוּ שְׁתַּקַּח שְׁעוֹן וְתִסְתַּכַּל חֲמֹשֶׁה רְגָעִים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֲשֶׁר אֵי אֲפֹשֶׁר לָךְ לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מַעְלַת הָעֲנָנִים הַזֶּה, כִּי מֵה שְׂאֲדָם יָכוֹל לְפַעַל חֲמֹשֶׁה רְגָעִים, אֵי אֲפֹשֶׁר לְסַפֵּר כָּלֵל. וְכֵן תַּעֲשֶׂה זֹאת כַּמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם, שְׁתַּעֲמַד עִם הַשְׁעוֹן חֲמֹשֶׁה רְגָעִים, וְיִתְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּחֲמֹשֶׁה רְגָעִים אֵלוּ, כֹּל מֵה שְׂכּוֹאֵב לָךְ תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ בְּעִקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, אֲזוּ תִרְאֶה נִפְלְאוֹת.

אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים, שְׁפַעַם אַחַת הָיָה ר' נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר אֲצֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּעָרֵב שְׁבַת-קִדְשׁ, וְשָׁמַשׁ אוֹתוֹ בְּנִקְוֵי הַבַּיִת וּבִסְדוּר הַשְּׁלֶחֶן וְהַכְּסָאוֹת וְכוּ', עַד שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר חֲמֹשֶׁה רְגָעִים לִפְנֵי הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, אֲזוּ גָמַר כֹּל עֲבוֹדָתוֹ, עָנָה וְאָמַר לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "אֵיךְ הָאֵב אֲלַעַס גְּעַעֲנִדִיקֵט, עָס אִיזו גְּעַבְלִיבֵן נֶאֱרַר פִּינְעַף מִיְנוּט" [גְּמַרְתִּי כְּבָר אֶת הַכֹּל, הִינּוּ לְסִדֵּר אֶת הַכֹּל, וְנִשְׂאָרוֹ עוֹד חֲמֹשֶׁה רְגָעִים], עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "הָא גְרוּיִסַּע פִּינְעַף מִיְנוּט, גְרוּיִסַּע פִּינְעַף מִיְנוּט" [רְצָה לוֹמַר חֲמֹשֶׁה רְגָעִים זֶה הַרְבֵּה מְאֹד]. רָאָה אֵיךְ שֶׁהָיָה יָקָר אֲצֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל חֲמֹשֶׁה רְגָעִים.

עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ עַל-כָּל-פְּנִימֵי חֲמֹשֶׁה רְגָעִים, וְתִתְנַדֵּה לְפָנָיו עַל כָּל הָעֵבֶר שְׁלָךְ, וְתִסַּפֵּר לוֹ מֵה שְׁקָרָה לָךְ בְּחַיִּיךָ, וְכֹל מֵה שְׁתִּזְכֹּר תִּגְלֶה אֶת פְּנִימֵיּוֹת לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִסַּפֵּר לוֹ, אֲזוּ תִרְאֶה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתִּזְכֶּה לְרוּוֹת רַב נַחַת מִלְדִּידְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשצה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר פְּחֻקְתִּי, כ"ד אֵיִר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפְנִימֵיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִיְמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֲשֶׁר ו' תשצו בנחל קסא

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחִי הַיְקָר! לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, וּבְיַדֵּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא מְדַת אַרְיכוֹת אַפִּים, שֶׁתַּעֲבֹד הַרְבֵּה עַל מְדַת הַסְּבָלָנוּת, וְתִזְכֶּה לְסִבֵּל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּלְבַל תִּתְעַצְבֵּן כָּלֵל. וְאֵל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, שֶׁתִּרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְכֹל מְקוֹם שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ וְנוֹסֵעַ רְאֵה לְשִׁיחַ בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בַּלְעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּכְפִי שֶׁאַדָּם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כֵּן מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ עֲרֹבוֹת נֵעִם זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְהִנֵּה רְאוּי לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזְּכִינּוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא גִלָּה לָנוּ עֲצָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיֵּאֱחָז בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוּת, וְאֵז רַב טוֹב הַצָּפוּן יִזְכֶּה בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח.

אֲקוּהָ לְהִיּוֹת בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁתִּי שְׂבֵתוֹת: פְּרִשֵׁת נִשְׂא וּפְרִשֵׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ, וּבְיַדֵּי תִשְׁבּוֹת עִמָּנוּ, וְאֵז רַב טוֹב תִּשְׁמַע, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב טְרֹדוֹתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תשצו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר בְּחֻקְתִּי, כ"ד אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֲל, נַחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יִאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

קסב   אָשֶׁר   ו' תשצו   בַּנְחֹל

מאד מאד אני משתוקק לשמע ממך, כי אני מרגיש שהיתה לך
ירידה גדולה וכו'.

מה אמר לך, אהובי, אחי היקר! עליך לדעת, כי בזה העולם
עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — משברים וגלים, ואשרי מי
שמחזיק מעמד. אין שום בריה הרוצה להתקרב אליו יתברך, שלא
יעבר עליה מה שיעבר, אף הצדיקים האמתיים ותלמידיהם ותלמידי
תלמידיהם, הם יודעים שדבר זה הכרח גמור, שמי שרוצה להכנס
אל הקדושה, מרחקים אותו בכל מיני רחוקים, ואינם מתפעלים
ומחזיקים מעמד, ומי שאינו זוכה להפנות עם הצדיקים האמתיים
ותלמידיהם, ותלמידי תלמידיהם — הוא מתרחק, כי אין לו
הבקיאות הזו.

על-כן, אהובי, אחי היקר! מאחר שזכית להתודע מרבנו ז"ל,
אשר נשלח אל דורותינו אלה לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו
יתברך, וללמד לתלמידים ולתלמידי תלמידים דרי מעלה ודרי מטה,
לגלות להם איה מקום כבודו, מלא כל הארץ כבודו (עין לקוטי-
מוהר"ן, חלק ב', סימן סח); עליך להיות מאד בשמחה, שגם לך נתודע
מרבי כזה.

על-כן, אהובי, אחי היקר! ראה ואל תהיה בטלן, תחזק את
עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפל בדעתך משום בלבול
כלל.

מוהר"ן ז"ל היה לו תלמיד אחד, ושמו ר' שאול מטעפליק,
ודרך היתה להתלהב מאד בעבודת השם יתברך בהתלהבות עצומה
מאד מאד, והיה ממש כאש שורף, תמיד בער להקדוש-ברוך-הוא,
פעם בא אל מוהר"ן ז"ל, ענה ואמר לו מוהר"ן ז"ל: שאול, עדין
אין לי הנאה ממך, אם אראה שאתה נופל וקם, נופל וקם, יורד
ועולה, יורד ועולה, ומחזק את עצמך מכל מה שעובר עליך, אז
תהיה לי הנאה ממך.

אָשֶׁר   ו' תשצו   בנחל   קסג

וכן שָׁמַעְתִּי פַעַם אַחַת מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִיךָ שְׂזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל; בְּהִיּוֹתוֹ בְּחֹר עֶבֶר עָלָיו מֵהַ שְׁעָבֵר, מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים וְכוּ', וְהָיָה הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד וְלֹא מִצָּא מְקוֹם, פַּעַם נִתְיָשֵׁב, שְׂיִכְנֹס אֶל בֵּית הַחֲסִידִים דְּבִרְסֵלָב בְּעִיר וְאַרְשָׁא, וְנִכְנָס לְשֵׁם בְּאַמְצַע הַיּוֹם. פְּתָאם שָׁמַע שְׁאַחַד מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ שִׁיחַת חֲבָרִים, וְאוֹמֵר לוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: בְּרוּדְעֵר דּוּ בִּיסֵט אָרְאָפְּגַע־פְּאַלְן? הֵיב זִיךְ אוֹיֵף, דְּעֵר הֵיילִיגְעֵר רַבִּי הָאָט גְּעֻזְאָגֵט אַז מ'פֹּאֵלֵט דָּאַרְף מְעַן זִיךְ אוֹיִפְהֵיבֵן [אַחִי, נְפִלְתָּ? ! אַתָּה צְרִיךְ לְקוֹם, אָסוּר לְפַל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לָנוּ, אִם נוֹפְלִים צְרִיךְ לְקוֹם]. וְהַבְּחוּר הַזֶּה בְּשָׁמְעוֹ אֶת הַדְּבוּרִים יוֹצְאִים בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת כְּאֵשׁ בּוֹעֶרֶת, אָמַר לְעֻצְמוֹ: אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים אָנִי צְרִיךְ לְשָׁמַע, וְאֵלּוֹ הַדְּבוּרִים הֵם בְּשִׁבְלִי, וְאַלְמָלֵא לֹא בְּאַתִּי לְכָאֵן, אֲלֵא לְשָׁמַע דְּבוּרִים אֵלּוֹ — הָיָה כְּדָאִי. וְכִבֵּר נִשְׂאָר שֵׁם עַד תְּפִלַּת מִנְחָה, וְאָז שָׁמַע תְּפִלָּה שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוּשִׁים, אִיךָ שֶׁהִתְפַּלְלוּ בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה, וְאַחֲר־כֵּן בֵּין מִנְחָה לְמַעְרִיב יִשְׁבוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְלָמְדוּ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְדִבְרוּ מִדְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, דְּבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְעֻצּוֹתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַרַּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

הָרִי לָךְ, אֶהוּבִי, אַחִי הַיְקָר! שְׂבִנָּה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֲזוּק, עַל־כֵּן רָאָה גַם אַתָּה לְחִזֵּק אֶת עֻצְמָךְ, וְאַל תְּפַל בְּדַעְתְּךָ. לְדַעְתִּי, כָּל הַנְּפִילָה שְׁלָךְ, הֵיּוֹת שְׁלִקְחָתָ לְעֻצְמָךְ הַרְבֵּה עֲבוּדָה, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֵין צְרִיכִים לְעֻשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן שח): מ'הָאָט גָּאָר נִישֵׁט וּוֹאָס צו טָאָן [אֵין שׁוֹם דְּבָר מֵהַ לְעֻשׂוֹת], כְּאוֹמֵר שְׁאָסוּר לְאָדָם לְהִיּוֹת חַיֵּב וּמְכָרָח לְעֻשׂוֹת, הָאָדָם אֵינּוּ מְחַיֵּב שׁוֹם דְּבָר, רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבְזֶה צְרִיכִים תְּמִיד לְהִתְחַזֵּק, בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה.

אַקוּהָ לְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ לְשָׁמַע מִמֶּךָ בְּקִרְוֹב.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קסד אָשׁר ו' תשצז בנחל
ו' תשצז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְגַצַּח נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגִדַּל שְׂמֵחָתִי שְׂאֵתָה מִחֲזִיק בְּסִדְר־
דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, אֵין לְתֵאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! יְמֵינוּ כָּצַל עוֹבֵר, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה
לֵילָה, וְהַכֹּל כָּצַל פּוֹרֵחַ, וְלֹא יִשָּׂאֵר לְאָדָם רַק מֵה שְׁזוֹכָה לְחֻטֵּי כָּל
יוֹם נִקְדוּת טוֹבוֹת: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ וְכוּ' וְכוּ'. אֲשֶׁרִי מִי
שְׂאֵינוּ בְּטָלָן, וְחָס עַל נַשְׂמָתוֹ וּמְאֻכִּילָהּ בְּכָל יוֹם עִם תּוֹרָה וּתְפִלָּה,
מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן ח'),
שֵׁישׁ מְזוֹנָא דְנִשְׂמָתָא, עֵין שָׁם.

אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׂאֵנוּ זוֹכִים לִידַע
מְרַבְּנֵי ו"ל. תְּאֲמִין לִי, אָחִי! שְׁנֵה עַקֵּר הַשְׂמֵחָה, שְׂרָאוֹי לָנוּ לְשִׂמְחָה
כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שְׂאֵנוּ אוֹחֲזִים מְסַפְּרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְלוֹמְדִים אֶת סְפָרֵי
רַבְּנֵי ו"ל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל רַבְּנֵי ו"ל, וְאֵין אָנוּ
קוֹרְעִים אֶת הַסְּפָרִים, חָס וְשָׁלוֹם.

רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהִיּוֹת חֲזַק מְאֹד בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין
קוֹנוֹ, שְׂתַדְבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֵה בְּנֵדָאֵי יוֹעִיל לָךְ לְצֵאת מִן
הַמַּצַּר וְהַצְּמֻצוּמִים וְהַקְּטָנוֹת שְׁנוּפְלִים עָלֶיךָ בְּכָל פַּעַם.

תַּדַּע, הַטַּעַם שְׂאֵתָה כָּל-כָּף נִרְגָּשׁ וְרוֹעֵד וּמִתְבַּלְבֵּל מִבְּנֵי-אָדָם,
כָּל זֶה נוֹבֵעַ — כִּי אֵתָה חוֹשֵׁב מֵהֶם, מֵה הֵם יִגִּידוּ וּמֵה הֵם יִגִּיבוּ,
עַל-כֵּן עֲצָתִי, שְׂאֵל תְּסַתְּפֵל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, אֵתָה אָמַר אֶת הַקְּדוּשׁ
וְהַתְּפִלָּה בְּנַחַת וּבִקּוּל גְּמוּד, וְתְסַתְּפֵל בְּתוֹךְ הַסְּדוּר, וְאַל תְּתַבַּלְבֵּל

אֲשֶׁר ו' תשצח בנחל קסה

משום בריה שבעולם, העקר אל תחשב מאחר, ואז לא תתבלבל.
עקר הבלבול שיש לאדם הוא רק כשמסתכל על אחר.

ההכרח לי לקצר עכשו מרב טרדותי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תשצח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד, שאנו יודעים
מרבי אמת כזה, רבי שיכול להכניס בתוך בית הבליעה של הסטרא
אחרא, ולהוציא משם את כל הקדשה שלכד מאתנו, עד שיהיה
ההכרח לו להקיא הקאות, בסוד (איוב כ): "חיל בלע ויקיאנו", ולא
די שהסטרא אחרא מקיאה ומוציאה את כל הקדשה שבלעה מאתנו,
אף גם היא מכרחת להקיא ולהוציא את עצמות החיות שלו ממש,
בסוד "מבטנו יורישנו אל", הינו שמוציא ומקיא עצמיות חיות
ממש, וזה הגרים והבעלי תשובה שמתעוררים בעולם (עין בלקויטי-
מוהר"ן, חלק ב', סימן ח').

אשרינו, מה טוב חלקנו, שאנו יודעים מרבי אמת כזה,
מצרופים נפלאים כאלו, מי שמע כזאת, מי ראה כזאת, בדור נמוך
כזה, שהסטרא אחרא מאד מתפשטת בעולם, ימצא קבוץ קדוש של
אנשים המשתוקקים כל-כף אליו יתברך, להמשיך שכנית עזו
בעולם, ולומדים ספרי רבנו ז"ל, אשר בפרוש אמר על ה"לקויטי-
מוהר"ן" שלו, שהוא אתחלתא דגאולה (עין חיי-מוהר"ן, סימן שמו),
ובזה בעצמו ראוי לנו מאד מאד לשמח ולרקוד מרב שמחה.

קסו   אֲשֶׁר   ו' תשצט   בנחל

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת מַעַלְת הַפְּעֻלוֹת
שְׂאֵתָה פּוֹעֵל עִם הַנְּגוּנִים שְׂאֵתָה מְנַגֵּן, כִּי כָּבֵר יְדוּעַ אֶצְלָנוּ, שְׂרַבְנוּ
ז"ל אָמַר, שְׂהַנְּגוֹן מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַנְּגוֹן מַעֲלָה
וּמַגְבִּיחַ אֶת הָאָדָם מְדִיּוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה, עַד אֶפְלוּ מִי שְׁנֶפֶל בְּבַחֲיִנַת
בְּהַמִּיּוֹת, עַל-יְדֵי הַנְּגוֹן הוּא זוֹכֵה לְעֻלוֹת לְבַחֲיִנַת אָדָם מַח־מַחֲשָׁבָה
(עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סג). מְכַל שְׁכָן כְּשֶׁאָדָם מְצַרֵף אֶל
הַנְּגוּנִים דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר מִהַנְּגוֹן הַזֶּה נַעֲשִׂים
הַנְּגוּנִים שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׁנִכְלָלִים בְּחַי הַחַיִּים, בְּמַמְלָא כֹּל עֲלָמִין
וְסוֹבֵב כֹּל עֲלָמִין וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), שְׁכָל זֶה הוּא
נְגוֹן שֶׁל אֱמוּנָה, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֵר מַה שְׁנַעֲשֶׂה בְּזֶה.

עֲלִידָה לִידַע, שְׂאֶצְלָנוּ כָּבֵר שְׂרִים אֶת הַשִּׁירִים שְׁלָךְ, וּמֵאֵד מֵאֵד
מְעוֹרְרִים אֶת נַפְשוֹת הַשּׁוֹמְעִים. עַל-כֵּן רָאָה לְהַתְמִיד בְּזֶה, לְחַבֵּר
שִׁירִים וְתַשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשִׁיכְנַס בְּשִׁירֵי "הֵיכַל-
הַקֹּדֶשׁ". עֲלִידָה לְקַחַת אֶת כָּל הַנְּגוּנִים, וְתַכְנִיס בָּהֶם דְּבוּרֵי אֱמוּנָה
וְשִׁמְחָה וְסִדְרֵי-דָרֶךְ-הַלְמוּד, וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת, וְהַכֹּל
הַזֶּה נְסוּב עַל מְמַלָּא כֹּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כֹּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל.

אַקְנֵה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְרֵאוּתָךְ פָּנִים אֶל פָּנִים בְּקְרוֹב...

ו' תשצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת בְּחֻקֵּי, כ"ד אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גְּרוּ זָאִיר וְיִזְרַח לְנֹעַח נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּגְדַל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ
וּמִבְּנֵי בֵיתְךָ, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֵר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חָקוּק בְּפִנְיַמִּיּוֹת
לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, מִי יִתֵּן שְׁנוּזָכָה לְהַתְּרָאוֹת יַחַד תְּמִיד, וּלְבִשׁוּר
אֶחָד לְשָׁנֵי בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

אֲשֶׁר   ו' תשצט   בְּנַחֵל   קסז

חֲמַדַּת לְבָבִי! תֵּאֱמִין לִי שִׁיּוֹתֵר מִמָּה שֶׁהֶעֱגַל רוּצָה לִינֵק, הַפָּרָה רוּצָה לְהִינִיֵק (פְּסָחִים קיב.); הִינּוּ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁאֲתָה רוּצָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל וְלִבְנוֹת עִיר בְּרִסְלָב — אֲנִי רוּצָה, אָף, לְדַעֲתִי, צְרִיכִים עֲדִין לְחַפּוֹת. הֵן אֵמֶת שֶׁכָּבֵר הַשְּׁקֵעָתָם כָּל־כֶּף הַרְבֵּה כַּחוֹת וּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ בְּזָה, אֲבָל כָּבֵר אֲמַרְתִּי לָכֶם בְּטִלְפוֹן מֵאֲמָרָם וְ"ל (פְּסָחִים כב.): כָּשֶׁם שֶׁקִּבְּלֹתִי שֶׁכָּר עַל הַדְּרִישָׁה, כֶּף אֲנִי מְקַבֵּל שֶׁכָּר עַל הַפְּרִישָׁה, שֶׁתַּחֲכוּ עוֹד אִף שֶׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁאֲתָם מִתְעַקְּשִׁים, אִם אֲתָם רוּצִים לְצִיַּת אוֹתִי — חֲכוּ, חֲכוּ עוֹד, וְאֲזִי וְעוֹט זִיף בְּוִדְאֵי שׁוֹיֵן אוֹיֶסְפִירָן. הָעֵקֶר הוּא תְּפִלָּה, כַּמוֹכָא (בְּלִקוּטֵי־מֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סִימָן ח'), שֶׁעַל־יָדֵי הַתְּפִלָּה נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יְתִבְרָךְ, כִּי הַתְּפִלָּה מְבַטֵּלַת אֶת הָעֲנָנִים, שֶׁהֵם הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת; כִּי הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת נִתְהוּיִם מֵעוֹוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם, עַד שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִים עֲנָנִים, שֶׁהוּא חֲשֵׁף הַמַּחֲשִׁיף אוֹר הַשְּׁמֶשׁ, כִּי טֹבַע הָעוֹוֹנוֹת הֵם חֲשֵׁף, כִּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כט): "וְהָיָה בְּמַחֲשֵׁף מֵעֲשִׂיָּהֶם". וּמִשָּׁם בָּא כָּל הַחֹלְאָת שֶׁאָדָם סוֹבֵל חֲלָאִים. אֲבָל עַל־יָדֵי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יְתִבְרָךְ, עַל־יָדֵי־זֶה הָעֲנָנִים כְּלִים וְנִרְאֶה אוֹר הַשְּׁמֶשׁ.

וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּתְּפִלָּה בִּינְךָ לְבִין קוֹנֵךְ, וּבְשִׁעָה שֶׁאֲתָה נוֹסֵעַ בְּדֶרֶךְ לְבַד, תְּמִיד תִּתְּבַדֵּד עִמּוֹ יְתִבְרָךְ, וְתִמְשִׁיף אֵלָיךְ שְׁכִינַת עִזּוֹ יְתִבְרָךְ, אֲזִי בְּרִבּוֹת הַזְּמַן תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת.

אַבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד לְצִיַּת אוֹתִי, וְאֵל יְהִיָּה בְּלִבְךָ עָלֵי שׁוּם קִשְׁיוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי מִסְתַּמָּא אֲנִי יוֹדֵעַ מָה אֲנִי מְדַבֵּר וּמָה אֲנִי כּוֹתֵב, וְדִי לְחַכִּימָא.

הַהֲכַרַח לִי לְקַצֵּר מִפְּנֵי רַב טְרִדוֹתִי עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד, וּבְקָרוֹב נִתְרָאֶה...

קסח   אָשֶׁר   ו' תת   בנחל
ו' תת.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ וְאִיר וַיִּזְרַח לְגַצַּח נְצַחִים.

חֲמַדַּת לְבָבִי! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף
זְכוּת, וְתִאֲמֵן לִי, שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ מַה שְׁאַנִּי מְדַבֵּר וְכוּ', וְאַף שֶׁלְכַאוּרָה
יְכוּלוֹת לַעֲלוֹת בְּלִבְךָ אֵילוּ קְשִׁיּוֹת וְעַקְמוּמִיּוֹת עָלַי וְכוּ', לְזֹאת רְאֵה
לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת.

אוֹדוֹת הַקָּמַת עִיר בְּרִסְלָב, תִּאֲמֵן לִי, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהַעֲגֵל רוֹצֶה
לִינֵק, הַפָּרָה רוֹצֶה לְהִינִיק (פְּסָחִים קִיב), אֵךְ מַה לַעֲשׂוֹת?! כִּפִּי שְׁאַנִּי
רוֹאֶה, הַהֲכָרַח לְחֲכוֹת עֲכָשׁוּ עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ, וְאִי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת
הַשְּׁעָה בְּשׁוּם אֶפֶן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מִדְּחִיקַת שְׁעָה יֵצֵא אַחֲרֶיךָ קְלִקוּל
גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְרַבּוּי אוֹר יִגְרֵם אַחֲרָיו שְׂבִירַת הַכְּלִים, שֶׁמִּמֶּנּוּ
יִתְהוּי אַחֲרֶיךָ הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת עָנָן וְחֻשָּׁף
וְעַרְפֵּל, וְזֶה יִגְרֵם אַחֲרֶיךָ לְהַסְתָּרָה לְגַמְרִי.

עַל-כֵּן תִּצְיַת אוֹתִי, כְּשֵׁם שֶׁקְּבַלְתִּי שְׂכָר עַל הַדְּרִישָׁה, כֶּף אֲנִי
מְקַבֵּל שְׂכָר עַל הַפְּרִישָׁה (פְּסָחִים כב), וְתַחֲפָה עוֹד, וְאַל תַּעֲשֶׂה שׁוּם
דְּבָר. וְאַף שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ, שֶׁמְאֹד כּוֹאֵב לִךְ, כִּי הַשְּׁקֵעַת בְּזֶה יָמִים
וְשָׁבוּעוֹת שֶׁל מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, עַד כְּדֵי עֲנִיּוֹת, אֲבָל תִּאֲמֵן כִּי לִית
רְעוּתָא טְבָא דְאִיתְעָבִיד (זֵהר ח"ב קנ), וְשׁוּם יִגִיעַה שֶׁמִּתְיַגְעִים לְדְבָר
שֶׁבְקַדְשָׁה אֵינָה הוֹלֶכֶת לְרִיק.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְדַבֵּק
אֶת עֲצָמֵנוּ בְּאוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲסוּר לָנוּ לְהַחְלִישׁ דַּעְתָּנוּ
מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ה'): מַה
זֶה מְדַרְגַּת חֲסִיד? זֶה שְׁאוּמֵר 'יִתֵּן וַיִּתְּנוּ אַחֲרֵיהֶם', כִּי אֵיזָה חֲסִיד?
הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ (זֵהר ח"ב קיד:), הַיֵּנוּ כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ הוּא טוֹב
וּמִיֻּטִיב לְכָל, וְדַרְךְ הַטּוֹב לְהִיטִיב, הוּא בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת

אֲשֶׁר   ו' תתא   בנחל   קסט

מראשית נקדת האצילות עד סוף נקדת המרכז של העשיה, הכל בשביל לגלות טובותו לבני-אדם, כמו-כן האדם צריך לילף בדרך-כי קונו, ולהיות טוב לכל, ויקים: 'יתן ויתנו אחרים', שהוא בעצמו יחזק את עצמו להתקרב להקדוש-ברוך-הוא, שנה יתן, וכן יחזק אחרים ויתנו אחרים, שיראה שאחרים ישובו אליו יתברך, ויחזקם ויאמץם שיתקרבו אליו יתברך.

נא ונא, ידידי היקר! ראה להחזיק מעמד, כי הוא יתברך אוהב אותך מאד, ומחכה ומצפה שתדבר אליו, כי כל דבור ודבור שאתה מדבר אליו הוא הצלחה נצחית.

ראה לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל בעולם בהפצת הספרים הקדושים, וזה יהיה כלי בעבור פרנסה בשבילך.

ההכרח לי לקצר עכשו מרב טרדותי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד, ובקרוב נתראה...

ו' תתא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אודות ההשתוקקות, שאתה כל-כך משתוקק למכתב ממני, הלא כבר נדפס עד עכשו יותר מחמשת אלפים מכתבים בספרי שאלות ותשובות "אשר בנחל", ושם תמצא תשובה על ענייך.

יש מכתב ב'עלים לתרופה' מכתבי מוהרנ"ת ז"ל, שכותב לבנו ר' יצחק, שמשתוקק בכל יום לקבל מכתב מאביו, וכתב לו אביו: אין ראוי לך להתבלבל מזה וכו', כי בן דרך בני הנעורים, שמחכים

קע אָשר ו' תתא בנחל

ומצפנים בכל יום למכתב, וכשאין מקבלים מכתב, מתבלבלים מזה לגמרי ממצט מקצת עבודתם וכו', עין שם.

על-כן גם לך אני כותב כזאת, אל תבלבל את עצמך בזה, ובדאי אני שוכח ממך כלל, ובפרטיות שאתה עוסק להפיץ אור ודעת רבנו ז"ל בעולם, ובפרט עכשו בדור הזה, אשר התערבו בארץ ישראל קלפת הערב-רב, ועשו חרבן גורא ברוחניות ובגשמיות בארצנו הקדושה, כל מי שזוכה להפיץ שם ספרי רבנו ז"ל, הוא מקרב את הגאולה.

בזה ראוי לך לשמח מאד מאד, ובדאי אני שוכח מאדם כזה, ואיני מסיר דעתי ממנו כרגע ממש, כי כל ישעי וכל תקותי הוא רק איה להכניס את אור רבנו ז"ל בעולם. ואף שיש עלי הרבה מריבות ומחלוקות מהערב-רב עצמם, כי גם בין אנשי שלומנו הקדושים, תלמידי רבנו ז"ל, חסידי ברסלב, גם-כן נתערבו ערב-רב, שבאו משאר חדרים, עד שעשו מהפכה, עם כל זאת אני מתפעל מהם כלל, רק כל מגמתי ללכת פסיעה אחר פסיעה, פסיעה אחר פסיעה, להכניס את אור רבנו ז"ל בעולם.

ומי יתן שזנזכה כבר בעצמנו להתקרב אל רבנו ז"ל, כי צריכים לחפש ולבקש מאד אחר רבנו ז"ל ולהתקרב אליו, כי הוא מזכר לנו את הכח המדמה שלנו, עד שזנזכה לבוא לברור וזכוף האמונה הקדושה, שהיא בחינת ריח-הקדש, ריח הנבואה, שזנזכה להפיר אותו יתברך פנים אל פנים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח', עין שם).

בקרוב נתראה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

פעם אמרו אנשי שלומנו לפני מוהרנ"ת ז"ל, שספר השל"ה הקדוש הוא "כל בו", שיש שם הכל: הלכה ואגדה, קבלה ומוסר. ענה ואמר: ה"לקוטי-הלכות" שלי הם הגן-עדן של הקדוש-ברוך-הוא.

אֲשֶׁר   ו' תתב   בנחל   קעא

ו' תתב.

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר בחקתי, כ"ד איר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה.

את מכתבך בתוך מכתב בעלך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ואשר את מחזקת את עצמך ואת בעלך לחיות תמיד בשמחה, כן ראוי שהשמחה תמיד תשרה ביניכם.

ביותר נכנסה המדה רעה של קנאה אצל הנשים, ועל-כן האשה צריכה לעבד הרבה על מדת הקנאה, לעקר מדה רעה זו מתוך לבה, ולהשתדל שתהיה לה עין טובה, להסתכל תמיד בעין טובה על זולתה. ולזה זוכים על-ידי תקף השמחה ורבויה; כי השמחה מרחבת את הדעת, ולהפוך — קנאה באה מקטנות הדעת, והאדם צריך להרגיל את עצמו להיות כל-כף בישוב הדעת, עד שלא יהיה מקבל אלא נותן, וכל זה זוכים על-ידי שמחה.

אודות שאף רוצה לקנות טייפ, מאד מאד אני שמח, כי בבית ששם קול שמחה, ישמע קול מזל וברכה, ותולידו בנים ובנות, ושתרבו צאצאיכם בעולם.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): יש נגון של דרך הטבע, שזה בחינת ((תהלים יט, ב): "השמים מספרים כבוד אל ומעשי ידיו מגיד הרכיע", שזה הנגון והשיר של דרך הטבע, של תכונת השמים, הינו שהשירות והתשפחות שמשבחים להשם ותברך על ההנהגה של עכשו שמנהיג את העולם על דרך הטבע, אבל לעתיד יתער שיר חדש, שיר של נפלאות השגחתו ותברך הפרטית, ואז תהיה הנהגה על-ידי ההשגחה לבד, ושיר החדש הזה שיתער לעתיד, הוא השיר של שם הוי"ה ברוך הוא בעצמו. הינו אף שעכשו הנגון מלבש בדרך הטבע, אבל כשיבוא משיח צדקנו, אז יתגלה הנגון של ההשגחה, שישירו תמיד: 'ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם', כי תתגלה אמתת מציאותו

קעב אָשר ו' תתג בנחל

יתברך, והלואי שנוזקה להמשיך עלינו עוד עכשו בגלותנו המרה
הזו את הנגון הזה, ואז טוב לנו לנצח.

המאחל הצלחה נצחית...

ו' תתג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בפרנסה בהרחבה, שיהיה לך שפע
דקדושה ובריאות הגוף לך ולאשתך ולילדיך היקרים.

רצוי מאד שתבדק את המזוזות לראות אם אינן פסולות, אם
אינן רטבות ממים, כי כל הצרות שיש לאדם בביתו, הן
בשמתקלקלות המזוזות, ועל-כן צריכים לבדקן על כל צרה שלא
תבוא, כי המזוזה היא שמירה לאדם מבית ומבחוץ, ובפרט לילדים
שלה. רבותינו הקדושים אמרו (שבת לב:): בעון מזוזה בנים מתים;
השם יתברך יעזר שיהיה לכל עם ישראל מזוזות כשרות.

ראה, אהובי, אחי היקר! להיות רק בשמחה, ותתפלל שחרית,
מנחה, מעריב בזמן, במנין ניקא ומתוך הסדור, ואל תתפלל בעל
פה, ועל-ידי-זה גמשך עליך מחין, שיתגלה עליך מלך הכבוד, ויאיר
עליך באור נורא ונפלא מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר   ו' תתד — ו' תתה   בַּנְחַל   קַעַג

ו' תתד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בְּחֻקְתִּי, כ"ה אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֵל ...

אֵת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֶלְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמִחָתִי
לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּשִׁלּוֹם-בֵּית,
וְתִדְוֹרוֹ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְתִבְיֵנוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתִהְיֶה
לְעֶזֶר אֶחָד לְשָׁנִי, אֲשֶׁר אֵז הַבֵּית יִהְיֶה בֵּית מוֹפֵת מִמֶּשׁ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ שְׁלוֹם, הַשְׂכִּינָה שְׂרוּיָה בּוֹ. בֵּית
שֵׁשׁ בּוֹ שְׁלוֹם, הַיְלָדִים מִתְּפַתְחִים בְּנִקְל וּמִצְּלִיחִים בְּיוֹתֵר, וְהַיְלָדִים
מִסְּתַפְלִים תָּמִיד עַל הַהוֹרִים, וְאֵיךְ שֶׁהַהוֹרִים מִתְּנַהֲגִים, זֶה עוֹשֶׂה
רָשָׁם עֲלֵיהֶם.

עַל-כֵּן רְאֵי לְשִׁמּוֹר מֵאֵד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְכֶם, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָכֶם בְּכַרְיָאוֹת הַגּוֹף, וְלַרְוֹת רַב גַּחַת מִהַיְלָדִים.

הַמֵּאחַל כָּל טוֹב...

ו' תתה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי, כ"ה אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, כִּי
זֶה כְּפֹה נְכֻסְךָ נְכֻסְפֹתִי לְרֵאוֹת כְּתִיבַת יְדְךָ, וְלְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת זְיוּגְךָ, רְאֵה לֹא לְבָרַר כָּל-כָּךְ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה
לְעֹזֵר לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֵךְ הָאָדָם מֵרַב בְּחִירָתוֹ מִקְּלָקֵל הַכֹּל, כִּי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ נִתֵּן וְהַטְּבִיעַ בְּטַבַּע הָאָדָם, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ בְּחִירָה חֲפְשִׁית, וְעַל-כֵּן

קעד אָשר ו' תתו בנחל

על-ידי הבחירה יכול לתקן, או להפוך, חס ושלום, לקלקל. רבנו ו"ל אָמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קי): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל, תאמין שיכולים לתקן, לכן ראה על-כל-פנים מעכשו, שבחירתך תהיה בחירה טובה לבחור בטוב, ואז בנדאי תצליח.

עכשו יצא לאור קונטרס "מציאת הזוג", וראוי לך לעיין בו בכל יום, ולקיים כל אשר נאמר בו, כי הם סגלות של רבנו ו"ל, ואז בנדאי תזכה למצא את זוגך.

אני מגיע לארץ ישראל, אם ירצה השם, ביום שלישי פרשת נשא, בשעה שש לעת ערב בטיסה 6301.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל...

את מכתבך לנכון קבלתי. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בפרנסה בהרחבה ובשפע.

ראה לשמור שבת-קדש, ואל תחללו, כי מעלת השומר שבת — אין לשער ואין לתאר פלל, והיא עקר היהדות, כמובא בזהר הקדוש (ח"ב פט:), שכל ההשפעות מפל השבוע באות רק משבת-קדש, ועל-כן מי שזוכה לשמור שבת כהלכה ושמח בשמירת שבת, ממשיך על עצמו שפע בפרנסה. וכל מה שאדם יותר שמח בשבת-קדש ושמחה כדינה, אזי נשפע עליו שפע לכל השבוע. ועל-כן ראה להיות בשמחה כל השבת, ותענגו עם כל מיני מאכל ומשתה, ועל-ידי-זה ישפע עליך שפע ברכה והצלחה לכל השבוע.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שיהיה שלום בביתכם, וכלכם תהיו

אֲשֶׁר ו' תתז בנחל קעה

יִרְאֵי שָׁמַיִם וּמִקְיָמִים מְצוּוֹת, וּבִשְׂכָר זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לְכֶם בְּכַרְיָאוֹת הַגּוֹף, שֶׁפַע וְהַצְלָחָה.

המאחל...

ו' תתז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל,
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי לשמע הטוב ממך.

חֲמֻדָּת לְבָבִי! רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ,
לִידַע שָׁאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלָקוֹת
גְּמוּר הוּא, וְגַם הַטֵּבַע הוּא הַשְּׂגָחָה.

וְלִזְכוּת אֶל הַדַּעַת הַזֹּאת, צָרִיכִים לְשֹׁמֵר שֶׁבֶת כְּהַלְכָתָה, כִּי
בְּשֶׁבֶת עָקָר חֲרוּת הַדַּעַת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזִכּוּת לְהַגְדִּילַת הַדַּעַת, כִּי
אִם עַל-יְדֵי הַשְּׂמֻחָה. וּבְשֶׁבֶת אֲז עָקָר הַתַּעֲנוּג וְהַשְּׂמֻחָה, אֲשֶׁר גָּאָמַר
עַל הַשְּׂבֶת (יִשְׁעִיָּה נח, יד): "אֲז תַתְּעַנֵּג עַל ה'", וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה
חֲרוּת, כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּשֶׂמֻחָה תָּמִיד, יֵשׁ לוֹ חֲרוּת הַמַּחֲזִין, וְיִכּוֹל לְחַשֵּׁב
מֵה שְׂרוּצָה, כִּי בְּשֶׂמֻחָה אוֹתִיּוֹת מַחְשַׁב"ה (תְּקוּנֵי זֵהר סז), עַל-יְדֵי
הַשְּׂמֻחָה יְכוּלִים לְהוֹלִיךְ מַחְשַׁבְתּוֹ לְהִיכֵן שְׂיִרְצָה, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי
שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּשֶׂמֻחָה בְּשֶׁבֶת-קִדְשׁ.

וּרְבִנּוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד עַל הַשְּׂמֻחָה בְּשֶׁבֶת-קִדְשׁ, וְאָמַר
(לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז), שְׂצָרִיף לְנֵהֵג שְׂמֻחָה גְּדוּלָה בְּשֶׁבֶת-
קִדְשׁ, בְּלִי לְהִרְאוֹת שׁוֹם עֲצָבוֹת וּדְאָגָה כָּלֵל, רַק לְהַתְּעַנֵּג עַל ה',
וְלְהַרְבּוֹת בְּתַעֲנוּגֵי שֶׁבֶת בְּכֹל מִינֵי תַעֲנוּג — הֵן אַכִּילָה וְשִׁתְיָה, הֵן

קעו אָשר ו' תתח בנחל

מלבושים, כפי מה שֵיכול, פי אכילת שבת היא כלה רוחנית, כלה קדש, עיז שם.

על-פן, אהובי, אחי היקר! ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ובזכות השמחה יתרחב לך ברוחניות ובגשמיות.

ההכרח לקצר עכשו מפני טרדת השבת. ובקרוב נתראה פנים אל פנים...

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה.

את מכתבך בתוך מכתב בעלך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שאתם מחזקים את עצמכם יחד, כן ראוי להיות, שהבעל יחזק את אשתו והאשה תחזק את בעלה.

ותאמינו לי זה יותר טוב כשהאשה מתחלת קדם, אשר על זה נאמר (ויקרא יב, ב): "אשה כי תזריע וילדה זכר"; אם ההתחלה מהאשה, אז וילדה זכר, שהוא חסדים ורחמים גמורים, והבית הוא כפר בית אחר לגמרי. כי בדרך כלל על הבעל עוברים משברים וגלים בחוץ מבני-אדם, ובפרט בעסקיו שמבזין אותו ומחלישין את דעתו, וכשבא הביתה רוצה בית מנוחה, וכשאינו מוצא את זה, הוא מוציא את כעסו על אשתו, אבל כשאשתו מקדמת אותו במאור פנים וכו', אזי מתישבת דעתו. הן אמת שגם האשה סובלת בבית מה שסובלת, ומעצמה מה שסובלת וכו', עם כל זאת, הסבל של האיש גדול מאד, כי הוא נמצא בחוץ בין בני-אדם, והרבה בזיונות וחרפות עוברים עליו. על-כן ראוי להקדים את בעלך באהבה, ויתדברי על לבו דברי נחומים, ואז תראי נפלאות.

אָשֶׁר   ו' תתט   בנחל   קעז

ההכרח לי לקצר עקב טרדת השבת.

המאחל...

פעם אחת ספרו אנשי שלומנו למוהרנ"ת ז"ל, אשר הש"ך הנה לו השבעת הקולמוס, כי הנה בגיל צעיר, ואף-על-פי-כן חבר כל-כף הרבה ספרים, ענה ואמר על זה מוהרנ"ת ז"ל: לי לא הנה השבעת הקולמוס, ואם תשאלו — איך זכיתי לכתב כל-כף הרבה ספרים? התרוץ הוא, כי שמרתי מאד על הזמן.

ו' תתט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, שזכית להתודע מרבנו ז"ל, ואיך שספריו הקדושים מחיים אותך, פן ראוי להיות, כי מי שרגיל ללמד את ספרי רבנו ז"ל, הוא רואה שספריו הקדושים הם פלליות גדולה, וכוללים את כלל נשמות ישראל, כי רבנו ז"ל מעורר ומחזק ומאמץ את לב איש הישראלי שימשך אליו יתברך, ויזכה לטייל ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה, ועל-פן אשרי מי ששוקד בספרי רבנו ז"ל תמיד, ואז רב טוב הצפון יזכה.

בענין אשתך, עליך לזכר מה שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מפלת, סעיף א'): על-ידי פחד האשה מפלת; על-פן ראה לחזק את אשתך בכל מיני דבורי חזוק, ושלא תפחד כלל, כי הפחדים גורמים רעות רבות.

ראה שאשתך תשכב במטה ותנוח הרבה, לבל תעבד יותר

קעח   אָשֶׁר   ו' תתי   בַּנְחַל

מכּחָהּ. גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לְפָנֶיךָ צְדָקָה, כִּי פִיזֵר נִיתַן לְאַבְיוֹנִים — רַאשֵׁי תְבוּת: נ'פ'ל', עַל-יְדֵי שְׂיִפּוֹר בְּצְדָקָה — תִּנְצַל מִלְּהַפִּיל, חֵס וְשְׁלוֹם.

וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׁעַקֵּר הַצְדָקָה — כְּדֵי לְהַפִּיץ אֹרוֹ וְדַעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, הַמְכַנִּים הַרְהוּרֵי תְשׁוּבָה בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה שְׂיִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּצְדָקָה זֹו — לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

אַנְחֵנוּ נִשְׁלַח לְךָ מְעַט סִפְרִים מִסִּפְרֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְתִשְׁלַח תְּמוּנָתָם צְדָקָה כַּמָּה שְׂתַרְצָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם הַצְּלָחָה נְצַחִית,
וַיִּשְׁמַר אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל רַע...

ו' תתי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּחֲקָתִי, כ"ה אִיִר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי בְּצִרוּף הַקּוֹנְטְרַסִים הַחֲדָשִׁים שְׂזַכִּית לְהַדְפִּיס.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רַקְדָּתִי מְרַב שְׂמֵחָה, שְׂאַנִּי רוֹאֶה שְׂבָגְלוּתֵנוּ הַמְרָה לֹא עֲזָבָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֹא שְׁלַח לָנוּ שְׂלִיחַ נְאֻמָּן כְּמוֹךָ, שְׂאַתָּה זוֹכָה וּמְזוּכָה אֶת הַרְבִּים בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁרֵיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵךָ!

כְּבָר יְדַעַת מַה שְׂאַמַּר רַבְּנוֹ ז"ל: רִוַח הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשַׁעַר, דְּהֵינּוּ מַה שְׂאַדָּם יְכוּל לְהַרְוִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵין צְרִיף עַל זֶה הוֹצָאוֹת מִשְׁלוֹ, רַק מִמָּה שְׂהַכִּין לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, יְכוּל לְהַרְחִיב יָדוֹ וּלְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה מְאֹד, עֵינֵן לֹא רְאָתָה (עֵינֵן לְקוּסְטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן נה).

אֲשֶׁר ו' תתיא בנחל קעט

ובפרט בענין שלך, שאמה זוכה ומזכה את הרבים, אשר זכות הרבים תלויה בך, אין לשער ואין לתאר מעלתך בשמים.

סוף כל סוף עליך לדעת, כי הקונטרסים שהדפסת בעשרות אלפים, מתפשטים בכל קצוי תבל, ובפרטיות בארצנו הקדושה, אשר עושים נוראות נפלאות עד מאד, בפרטיות בעתים הללו, אשר ממלאים את כל ארץ ישראל לארבה ולרחבה בכפירות ואפיקורסות, ונותנים כח למסיון, ימח שמם וזכרם, להתפשט בקרב הנער, ועלינו לחם עמם במלחמת מצוה, לגלות ולפרסם את אורו ונדעתו של רבנו ז"ל, אשר כבר הבטיחנו מוהרנ"ת ז"ל ואמר: איין בלעטל פון ספרי רבנו ז"ל, וועט זיין א תקון אויף אלדינג [עלה אחד מספרי רבנו ז"ל יהיה תקון על הכל]. וכיותר סובב הדבור הזה על הקונטרסים החדשים שזכני הקדוש-ברוך-הוא.

אקנה להשם יתברך להתראות עמך בקרוב, ואז אביא עמי עוד שלשה-עשר קונטרסים חדשים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך למצא את בת זוגך, ותבנה בית נאמן בישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתיא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט): על-ידי מחלקת אי אפשר לדבר; כי עקר הדבור בא משלום, וכמו שפתוב (תהלים קכב): "אדברה נא שלום", הקדוש-ברוך-הוא ברא את כל אדם עם כח הדבור, וזה ההפרש בינו לבהמה, כי מותר

הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין. בְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ כַּח הַמְדַבֵּרָה, שְׁעוֹמֶדֶת וְחוֹשֶׁבֶת וּמְדַמְיֶנֶת כָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת, לוֹעֶסֶת כָּל הַיּוֹם, הוֹנָה הַנְּיוֹת, שְׂזָה כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת שְׂיֵשׁ לְבֵהֶמָה. מַה שְּׂאִין פֶּן בֶּן-אָדָם הוּא כָּלוּ רוֹחֲנִי, מְלֶשׁוֹן (יִשְׁעִיָּה יד, יד): "אָדַמָּה לְעֶלְיוֹן". וּמַה הֵהֶפְרֵשׁ בֵּינוּ לְבֵהֶמָה? אָדָם יְכוֹל לְדַבֵּר, וּבֵהֶמָה לֹאֹ.

אם אדם מדבר רק דבורים קדושים, זה נקרא לשון הקדש, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט): כְּשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, זֶהוּ לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, אֲשֶׁר מְדַבֵּר אֹז רַק מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, מְחֻזָּק וּמְעוּדָד וּמְשֻׁמַּח אֲנָשִׁים, אוֹ מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר, שְׂאָדָם מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אוֹ לומד תורה בדבורו בפיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָאוֹתִיּוֹת נְחַקְקוֹת וּמְצַטְרְפוֹת מְעוֹלָם לְעוֹלָם, עַד שְׂיִכּוֹל לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַזְכוּיָה, וְלַהֲגִיעַ לְמַדְרַגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה בְּעוֹלָם. אֲבָל אִם, חֵס וְשָׁלוֹם, אָדָם פּוֹגֵם בְּדְבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים, לְשׁוֹן-הֶרֶע, רְכִילוֹת, לִיִּצְנוּת, וְגוֹרָם מַחְלָקָת, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ דְּבוּר.

ואז מתגבר ומתפשט עליו כח המדמה, עד שהדמיון כל-כף חזק במחור, שמדמה על השני כאלו ההוא רוצה להרגו, וחפץ רק את הרע שלו, עד שרוב עם כל אחד, ומזה מגיע לאכזריות ורציחה. עד שישנם אנשים, שרחמנא לצלן, שונאים את זולתם, ועוברים על הרבה לאוין ועשין, וכף עוקרים עצמם לגמרי ממנו יתברך, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), שְׂעַל-יְדֵי שְׂאָדָם מְפַקֵּיר דְּבוּרוֹ, הַדְּמִים מְתִיזִים לוֹ בְּמַח, עַד שֶׁהוּא נוֹפֵל. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂקַדְמָה הַתְּפִלָּה צְרִיף כָּל אֶחָד לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", לְאַהֲבָת אֶת הַזּוּלָת, וְעַל-יְדֵי אֶהְבָּה וְשָׁלוֹם — יֵשׁ לוֹ דְּבוּרִים, אֲבָל כְּשֶׂאִין שָׁלוֹם וְהַמְחַלְקָת מְצוּיָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְדַבֵּר. כִּי הַמְחַלְקָת עוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמְפִילָה אוֹתוֹ לְנִקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, וְזֶה מוֹכִיחַ שֶׁהוּא חִיָּה רְעָה בְּמַדּוּתֵיו, כִּי מִי שְׂחוֹלֵק עַל זּוּלָתוֹ הוּא כְּדַגְמַת חִיָּה.

אֲשֶׁר   ו' תתיא   בנחל   קפא

מה ההפרש בין אדם לבהמה, בין אדם לחיה? חיה טורפת, גונבת, חוטפת מזון מאחרים. אדם יש לו שכל, הוא יודע זה שלו וזה של זולתו, ואסור לקחת דבר שאינו שלו. וכמו שאומר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): כְּשֶׁאָדָם מִפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הוּא נִקְרָא אָדָם, אֲבָל אִם אֵינְנו מִפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ, הוּא חִיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם, חִיָּה טוֹרֶפֶת הַהוֹלֶכֶת עַל שְׁתֵּי רַגְלָיִם. בְּרַגְעַ שְׂאָדָם גּוֹנֵב מִזּוּלָתוֹ הוּא פְּדָגְמַת חִיָּה, וְאֵינּוּ שָׁם עַל לֵב, שְׂגָנֵב מְשַׁלֵּם לְבִסּוּף כְּפָלָיִם, וְלַעֲתִים כְּפָל כְּפָלָיִם. וּבְרַגְעַ שְׂאֵין לְאָדָם יְרֵאת שְׂמִים, הוּא מוֹכֵן וּמוֹזְמֵן לְכָל, אֲפֹלוּ לְהַרְגַּ אֶת הַזּוּלָתוֹ. וְלִכֵּן הֵיטוּד בְּעַם יִשְׂרָאֵל זֶה אֶהְבֵּת הַבְּרִיּוֹת, אַחֲדוֹת וְשְׁלוֹם.

רבנו ו"ל אומר, ישנו אדם שרוצה שלום, אבל כלם חולקים עליו, על-כן קשה לו מאד לדבר, וזה מה שדוד המלך אומר: "אני שלום", אבל "וכי אדבר — המה למלחמה". אומר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יז), שאם נותנים צדקה, אם עוזרים זה לזה, נעשה אור הנח והנח, ואז הדבור הולך מסוף העולם ועד סופו. אחד יושב בחדרו ומדבר דבורי אמונה, והדבורים מתפשטים בכל קצוי תבל, ומקרבים יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו גוֹרְמִים שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם יִתְגַּיְרוּ. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכִי", מְרַדְכִי הַצַּדִּיק כּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה, יוֹשֵׁב בְּחֻדְרוֹ וּמְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, וְהַדְּבוּרִים הוֹלְכִים מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְעוֹשִׂים הַתְּעוֹרְרוֹת אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה, עַד שְׂנִכְנָסִים גַּם אֲצֵל גּוֹיִים הַרְהוּרֵי תַרְטָה עַל מַעֲשֵׂיהֶם וּמִתְגַּיְרִים. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה יְהוּדִים אֲשֶׁר נִכְשְׁלוּ בְּעִבּוּרֹת וּנְתַרְחְקוּ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִפְלוּ מִהָאֱמוּנָה, עַל-יְדֵי דְבוּרֵי אֱמוּנָה הֵם מִתְעוֹרְרִים. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה רַק אִם יֵשׁ אֹרֵחַ הַנַּח וְהַנַּח, וְלִכֵּן צְרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר הַשְּׁלוֹם.

ובאמת, מאד קשה להגיע למדת השלום, כי יש רשעים ארורים, פדגמת חיות טורפות, אשר הם גונבים וגוזלים ועושים עולות לזולת, והם אשר גורמים לכל הגלות הזו. ולכן אומרים חכמינו הקדושים, שקדם הגאולה יבוא אליהו הנביא, ולא לרחק

קפב אָשׁר ו' תתיא בנחל

וְלֹא לְקָרֵב הוּא בָּא, אֲלֵא לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם (עֲדוּת ח, ז). וְלִכֵּן אִם יֵשׁ יְהוּדֵי הַמְּחַפֵּשׁ תְּמִיד רַק שְׁלוֹם, סִימָן שְׁנֹת־לִבֵּשׁ בּוֹ בְּחִינַת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא. אֲבָל צָרִיכִים לְזַכֵּר הַיֵּטֵב מֵהַ זֶה שְׁלוֹם; שְׁלוֹם צָרִיךְ לֵהִיֹּת רַק עַל-פִּי הַתּוֹרָה, אִם אֶחָד מִכָּשִׁיל אוֹתָךְ בְּכָרִיתוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁהַמְקוּה אֵינּוּ כָּשׁוּר, אִם אֶחָד מִכָּשִׁיל אוֹתָךְ בְּטִרְפוֹת וּנְבִלוֹת, שְׁזָה בְּחֻנֵּק, אִם אֶחָד מִכָּשִׁיל אוֹתָךְ בְּחִלּוּל שְׁבֵת, שְׁזָה בְּסִקִּילָה, לֹא שִׁיךְ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ שְׁלוֹם. שְׁלוֹם זֶה רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהֵלִים כט, יא): "הַנִּי"ה יִבְרָךְ אֶת עִמּוֹ בְּשְׁלוֹם". הַתּוֹרָה הִיא שְׁלוֹם, הַצְּדִיקִים הֵם שְׁלוֹם, וְכֵךְ אוֹמְרִים תְּכַמְיֵנו הַקְּדוּשִׁים (עֲקָצִין, פָּרָק ג'): לֹא מִצָּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי הַמְּחֻזֵּק בְּרִכָּה לִישְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְׁלוֹם. שְׁלוֹם הֵינּוּ רַק אִם זֶה קָשׁוּר לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לַצְּדִיקִים וְלַתּוֹרָה, אֲבָל עִם רְשָׁעִים אַרְוָרִים, נוֹכְלִים, רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, אֵינּוּ שִׁיךְ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, כִּי כָּל עֵצָם קִיּוּמָם זֶה נִגְדָּה הַתּוֹרָה, נִגְדָּה הַיְהוּדוּת, הַשְׁלוֹם הֵכִי גָדוֹל — לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם, שְׁלֹא תִהְיֶה שְׁיִכּוֹת עִמָּהֶם, וְכֵדֵי שְׁהִלְדִּים שְׁלָנוּ לֹא יִלְמְדוּ מִיִּלְדֵיהֶם. כִּי שְׁלוֹם אֲמַתִּי הוּא רַק עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהַאֲמוּנָה, וְאִזּוֹ יֵשׁ דְּבוּרִים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

שְׁלוֹם — רֵאשֵׁי תְבוֹת: ו'מגיד ל'אדם מ'ה ש'חו" (עֲמוּס ד, יג). אוֹמְרִים עַל זֶה תְּכַמְיֵנו הַקְּדוּשִׁים (חֲגִיגָה ה:): אֲפֹלוּ שִׂיחָה קִלָּה שְׁבִין אָדָם לְאֶשְׁתּוֹ מִגִּידִים לוֹ בְּיוֹם הַדִּין. אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי הַיִּסוּד בְּבֵית הוּא שְׁלוֹם בֵּינוֹ לְאֶשְׁתּוֹ. וְאִךָ שְׁזָה בָּא קֶשֶׁה מְאֹד, וּמַדּוּעַ? כִּי הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, הַבְּעַל הוּא חֹסֵד וְהָאִשָּׁה גְבוּרָה, אוֹ לְהִפְּךָ — הַבְּעַל גְבוּרָה וְהָאִשָּׁה חֹסֵד. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן פ'): כְּשֶׁמְחַבְּרִים יַחַד חֹסֵד וּגְבוּרָה, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם, כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְּאַחֲדִים בְּנוֹשָׂא אֶחָד, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם, אֲבָל אִם שְׁנֵיהֶם מְחֻזְקִים אוֹתוֹ דָּבָר, לֹא שִׁיךְ הַמְּשַׁג שְׁלוֹם. וּמַדַּת הַשְׁלוֹם בְּבֵית חֻשׁוּבָה מְאֹד אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שְׁאָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יִמְחָה שְׁמִי עַל הַמֵּים כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ (שְׁבֵת קטז), וְכֵן שְׁלוֹם הוּא הַכְּלִי הַמְּחֻזֵּק בְּרִכָּה; וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׂיחַת-הַרְ"ן, סִימָן רסג, רסד), שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְאַחֵז בְּשְׁלוֹם-בֵּית, שְׁאִזּוֹ מִמְּשִׁיכִים אֶת הַשְּׁכִינָה בְּבֵית, וְהַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹכוֹ. לֹא-כֵן אִם יֵשׁ

אֲשֶׁר ו' תתיא בנחל קפג

מחלקת ומריבות בבית, עוקרים עצמם לגמרי מהקדוש-ברוך-הוא, ואין הברכה וההצלחה שורים בהם. כי איש ואשה זכו — שכינה שרויה ביניהם, לא זכו — אש ואש שורפתן (סוטה יז).

ולדאבוננו הרב, אנו עדים למציאות המרה, שזוגות צעירים אינם מבינים זה את זה, ובמקום שילכו לצדיק, שיעשה שלום ביניהם, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-ומוהר"ן, חלק ב', סימן פט), שהצדיק הוא השדכן המשדף את נשמות ישראל, אזי הולכים אל יועצי הכל וריק, עד שמקבלים מהם עצה להתגרש. אשר אומרים על זה חכמינו הקדושים (סנהדרין כב.): כל המגרש אשתו ראשונה, אפלו המזבח מוריד עליו דמעות; הקדוש-ברוך-הוא מוריד דמעות, כביכול, בשעה שמתגרשים. ומכל שכן כשיש כבר ילדים, זהו דבר חמור מאד, כי אז הורגים אותם ממש, מאמללים אותם, גורמים בנפשם צלקות קשות, הנותנות אותותן בעתיד, רחמנא לצלן. ולכן צריכים לזכור, שהשלום בבית צריך להיות חזק מאד, ולכבד ולגקר זה את זה, ולגרם להבנה הדדית, כי כך אומרים חכמינו הקדושים (יבמות סב.): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך".

וכן בכלליות — ראו להרבות בשלום הבריות, וכשיש אהבה בין נשמות ישראל, אפלו מלאך מיכאל אינו יכול לגשת אליהם מרב אור שיש ביניהם, כי למעלה בשמים מאד חשוב כשיהודים מחזיקים עצמם ביחד.

אחי ורעי היקרים! אבקש מאד את כלכם, אל תהיו בטלנים, זכינו להתקרב לרבנו ז"ל, אשר הוא הבטיח להקדוש-ברוך-הוא, שיחזיר את כל עם ישראל בתשובה, באו לכל הפחות בחדר רבנו ז"ל, שהוא "היכל-הקדש", ששם יהיה שלום ואהבה, ואחד יעזר לשני, ולא יחלקו זה על זה, אשר המחלקת היא הסימן שרחוקים מרבנו ז"ל. ובאמת צריכים הרבה רחמים שלא להכנס בריב ומדון, ואוי להם לרשעים ארורים החולקים על הצדיקים, וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן כ'): הנואפים לרב הם בעלי

קפד   אֲשֶׁר   ו' תתיא   בנחל

מריכה לצדיקים; אם רואים אחד המתנגד על הצדיק, צריכים לידע, שבנדאי נואף הוא.

על-כן ראו לשוב בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, על פגם לשון-הרע ששמעתם על הצדיק, אשר זהו עון חמור מאד, כי כשאחד מדבר על צדיק, הוא פוגם בדבורו, ומוכיח בעליל שהוא נואף ככלב, וריח חטאיו נודף למרחוק. וכמו שאמר דוד המלך (תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלומיו — חלל בריתו", אם יש אחד אשר מלאו לבו לדבר על צדיק כזה, שכל מגמתו רק לעשות שלום בין ישראל לאבינו שבשמים, בין איש לאשתו, אם אחד מעז לשלח ידו בשלומיו, סימן שחלל בריתו, בידוע שאותו אחד פגום מאד. ולכן צריכים להתרחק מרשעים כאלו המדברים על הצדיקים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן מג), שהבל פיהם של אותם רשעים, מכניס נאוף בשומעים דבריהם. ולכן צריך להזהר שלא לדבר עם ערב-רב, העושים ליצנות מהצדיק, כי נואפים הם ככלבים.

לזאת, אחי ורעי היקרים! עלינו לשמח מאד, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, שרוצה לעשות שלום בין איש לרעהו, בין איש לאשתו, בין ישראל לאביהם שבשמים, ולסלק את הטמאה והזהמה, הסמ"ד-מ"ם וגנדא דליה. וכך אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריכה, סימן סו): במקום מריכה שם השטן; ולכן אם רצוננו שהשכינה תשרה בינינו, עלינו לדבר רק משלום. וכמו שאומר רבנו ז"ל, שהדבורים באים מחמימות, ומי שיש לו חמימות הרבה, מדבר הרבה, שזה מה שאומר דוד המלך (תהלים לט, ד): "חם לבי בהגיגי", אם יש לאדם לב חם ואוהב את כל יהודי, עז חפצו ורצונו שכל יהודי ידע מצדיק כזה — רבנו ז"ל, והוא יכול לדבר מהקדוש-ברוך-הוא, ששמו שלום, אשר כל דבור שמדברים ממנו יתברך, זו הצלחה נצחית שאין לשער ולתאר כלל, וזה מקשר את האדם אליו יתברך, וזוכה לכל המדרגות שבעולם.

אֲשֶׁר   ו' תתיא   בנחל   קפה

לכן, הבה נקבל על עצמנו עכשו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", וזה יסייע בידינו לסלק את הסמ"ך-מ"ם מאתנו, את הטמאה וגרורותיה, שלא יהיה לנו שום עסק עם הרע, שהיא הסמ"ך-מ"ם ונגדא דיליה, שכל מגמתו לעשות פרודים בין נשמות ישראל, וזהו עקר פחו: 'הפרד ומשל', שזה היה דור ההפלגה, להרבות מפלגות — פלג, פלג, לפלג את העם ולפוררו, שיהיה ביניהם מחלוקת ואי הבנות. ולכן ראו להתאחד יחד, ואז נזכה להאיר עלינו אור השכינה.

אחי ורעי היקרים! אבקש את כלכם, המשיכו להתפלל עלי, אני זקוק לרחמים גדולים, כי התלקטו עלי חבורת ריקים ופוחזים, אני בורח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ורק אליו עיני צופיות, אבל אני מאמין באמונה שלמה שכל אלו שיצאו נגדי והכפישו את שמי, וגורמים לי סבל ועול, ישלמו על כף מחיר כבד מאד.

לרבנו ו"ל היה תלמיד צדיק קדוש בשם רבי שמעון, שהכיר את רבנו ו"ל ביום חפתו. ולארוך כל הדרך הלך עם רבנו ו"ל, וזכה לפעל אצל רבנו ו"ל, שהוא יהיה השמש שלו בעולם הבא [איזו זכות היא זו]. ופעם אחת ארע, שהיה בידו כספי צדקה של רבנו ו"ל, והשתמש בהם לצרכיו, ועל כף אמר לו רבנו ו"ל: "בעבור זה תלך בגלות". וכן הנה, שהצריך לילך בגלות כמה שנים, ועברו עליו נסיונות קשים ומרים מאד, וכעבור שלש שנים, אמר רבנו ו"ל ברוח קדשו: "אוי, רחמנות על רבי שמעון", אשר בדיוק אז היה לו נסיון גדול מאד, שבאה איזו גויה וכו', ורצתה להכשילו, והלך וחתך את שפתיו, וזב ממנו דם הרבה, עד שברחה ממנו וכו', והחל אז לבכות לפניו יתברך, שלא ראה את רבנו ו"ל מזה שלש שנים, והשיבו הקדוש-ברוך-הוא מגלותו, והחזיר את הכסף צדקה שנטל. וכסוף ימיו עבר לגור בעיר צפת, והתבודד הרבה בין ההרים, ופעם אחת באה חבורת ישמעאלים פראיים, והכו אותו מכות רצח, עד שנפל והתעלף, ולא שב לביתו, ואחר זמן רב שחפשוהו — מצאוהו בשדה, ולקחוהו לביתו, ושכב על ערש דני באין אונים, ולבסוף השיב נשמתו לבוראה. וזה היה צדיק גדול מאד, שרבנו ו"ל העיד

קפו אשר ו' תתיא בנחל

עליו: שמעון — עון־מש (שיחות־הר"ן, סימן מד), שהיה כל־כף מזכה. למדים מפאן מהי הקפדת הצדיק.

ולכן עלינו לבקשו יתברך, שלא תהיה לנו, חס ושלום, שום שיכות עם אנשי בליעל המצערים את הצדיק, כי כל אלו המרעים ומציקים לצדיק, ישלמו לבסוף מחיר כבד מאד. ואף שלעת עתה רואים רשעים המתלוצצים מהצדיק, ומדברים עליו כל דבר רע, וחולקים עליו, ולא קורה להם מאומה, אף להקדוש־ברוך־הוא יש סבלנות, הוא מאריך אף, ולבסוף וגבה דליה, שלפתע פתאם נעשים חולים במחלות וחלאים כאלו, שלא תארו ושערו כלל.

לכן, הבה נתחזק באמונת חכמים, ומאחר שזכנו הקדוש־ברוך־הוא לדעת מרבי אמת כזה, באו ונכבד את רבנו ז"ל, באו ונשמר שלא יצא שם רע על רבנו ז"ל, כמובא בדבריו ז"ל (ספר־המדות, אות צדיק, סימן ט): מי שאוהב את הצדיק, צריך לשמר שלא יצא עליו שם רע. הבה נדאג, שבקבוץ שלנו תשרה אהבה גדולה ואחד יעזר לשני, וראו לברח מלשון־הרע, רכילות וליצנות. ועל כלם — אל תהיו בטלנים, ראו להיות רק שמחים ועליזים, כי השמחה היא רפואה לכל. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): מי שהוא שמח תמיד, הקדוש־ברוך־הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית. פגם הברית בא רק על־ידי עצבות ומרירות, ולכן תעשו כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, אשר זו הזכות הגדולה ביותר.

רציתי מאד מאד, שבכל יום ויום תרקדו אחר כל תפלה ותפלה: אחר שחרית, מנחה, ערבית, ואצל אנשי שלומנו היקרים ווקדים גם אחר שמדברים מרבנו ז"ל. ובפרט אצלנו, צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה עצומה, וזו התרופה כנגד הסמ"ך־מ"ם הרשע, המסית ומדיח נגדנו, ורוצה להפילנו. באו נתחזק במדת השמחה, ונרקד מרב שמחה, והשמחה

אֲשֶׁר וְ תַחֲבִיב בְּנַחֵל קַפְז

תּוֹצִיאֵנוּ מִהַגְלוֹת, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תִצְאוּן",
עַל-יְדֵי שִׁמְחָה יוֹצְאִים מִהַגְלוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי, כ"ה אִיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהִצְדִיק נַחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אָמוּנָה הוּא
דְּבַר קָטָן, וְאֲצֵלִי אָמוּנָה הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד. וְעַקֵּר הָאָמוּנָה הוּא
בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְחֻקִּירוֹת כָּלֵל, רַק בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְלִכֵּן רַק בִּזְהָ
עָלֵינוּ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָנוּ. וְהָאָמוּנָה מִתְבַּטֵּאת בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
כְּכֹל שְׂאֵדָם יוֹתֵר מְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, סִימָן שֵׁשׁ לוֹ יוֹתֵר
אָמוּנָה, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי, שְׂמֵאֲמִין שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,
וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא מִתְחַזֵּק יוֹתֵר בְּתַפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת. וְכֵמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב):
וּבְאֵמֶת אִם הִיְתָה לְאֵדָם אָמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
נִמְצָא אִתּוֹ, עִמוֹ וְאֲצֵלוֹ, בְּנוֹדָי הִיָּה מְדַקְדֵּק בְּדַבְּרָיו, וְהִיָּה מִתְפַּלֵּל
בְּכּוֹנֵה, וְהִיָּה מְדַבֵּר תָּמִיד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלִכֵּן יְדִידִי, אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן! הַכֵּנִס עֲצָמָךְ בְּאָמוּנָה פְּשׁוּטָה,
וְתִזְכֹּר הַיִּטֵּב, כִּי אִין לָךְ אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם, רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעֲצָמוֹ, וּבִידִיעוֹת אֵלוֹ תִצְלִיחַ לְעֵבֵר עַל הַכֵּל, וְתָמִיד רַק תְּדַבֵּר עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קפח אשר ו' תתיג — ו' תתיד בנחל
ו' תתיג.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל אהובי, ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אל תפנס ללחץ מפל דבר, כי אז באמת תשבר, עליך לעשות לעצמך קו בחיים איך להתנהג, ולא להחליף את הדרכים עשרת מונים. וזה יסוד גדול בעבודת השם ותברך — להחזיק בדרך אחת זמן מה, כמה חדשים, או כמה שנים, ואחר-כך להחליף, אבל לא בכל פעם, וזה צריך להיות יסוד גדול אצלך, וזו היתה דרכו של רבנו ז"ל, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קטו); ומאד מאד נחוץ שתעין שם בשיחה הזו, וזה יועיל לך מאד מאד, כי אני רואה שזו הבעיה האישית שלך.

ועל כלם — ראה לדבר הרבה עמו ותברך, כי אין עצה אחרת רק זו לתן לך — שתברח תמיד רק אליו ותברך, ותספור לפניו כל מה שמעיק לך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ו' תתיד.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בחקתי, כ"ה איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל אהובי, ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

וראוי ונכון, שתלמד עכשו את המאמר המדבר מפדיונות בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רט"ו, ותאמר עליו התפלה מלקוטי-תפלות, חלק א', תפלה קד.

אֲשֶׁר   וְ תַחִיב   בְּנַחֵל   קַפֵּט

וּבְכָל־ל טוֹב מְאֹד לְמִי שֶׁמִּקְבֵּל כֶּסֶף פְּדִיוֹנוֹת, רְאוּי לוֹ לומר אֵת
הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְהַתְּפִלָּה עֲלֶיהָ בְּכָל יוֹם, וְאִם אֲפָשָׁר בְּעַת חֲצוֹת, כְּדִי
לֹא לְהַפְשִׁיל בְּאִסּוּר גְּנֵבָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי אָדָם שְׁנוֹתָן כֶּסֶף עַל פְּדִיוֹן,
סִימָן שֶׁמֵאַמִּין בָּהּ, וְלִכֵּן אַתָּה צְרִיף לַעֲשׂוֹת אֵת שְׁלָף, כְּדִי לְצַאֵת יָדֵי
חֻבְתָּךְ.

רְצִיתִי מְאֹד, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ דְרָף בְּחַיִּים לִידַע מָה אַתָּה רוֹצֶה
מֵעֲצָמְךָ, וּמָה אַתָּה רוֹצֶה לְפַעַל בְּחַיֶּיךָ, וְעַל קוֹ זֶה עֲלֶיךָ לְלַכֵּת כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ.

זָכַר כִּי הָעֶבֶר אֵין, מָה שֶׁכָּבַר עֶבֶר וְכוּ', עֲכָשׁוּ תַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה, תִּשְׁפַּח אֵת כָּל הָעֶבֶר שְׁלָף, אֲשֶׁר לְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (ע"ג)
שִׁיחֻת-הַר"ן, סִימָן כו), זֶה מַעֲלָה גְדוֹלָה מְהֵלָל, כִּי אֲצִלוּ הַדְרָף, שֶׁתִּכְרַף
כְּשֶׁעוֹבֵר מִשְׁהוּ — כָּבַר עֶבֶר, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וּבְכֵן
קַח אֵת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ מֵעֲכָשׁוּ, וְתַרְשֵׁם לְעֲצָמְךָ כּוּוֹן בְּחַיִּים — מָה
אַתָּה רוֹצֶה מֵעֲצָמְךָ, וְאֵל מָה אַתָּה מִשְׁתַּוָּקֵק.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַהִכָּרַח לְמוֹת, וְאִי אֲפָשָׁר לְהַפְטוֹר מִזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יט): "כִּי עֲפָר אַתָּה, וְאֵל עֲפָר תָּשׁוּב" וְגו', וְלִכֵּן
מָה יִתְרוֹן לָךְ מִכָּל עֲמָלְךָ, אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, אַתָּה הוֹרֵם
אֵת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ!

פֶּה אֲכַתֵּב לָךְ רַק דְּגַמָּא קְטַנָּה, וְאַתָּה תַעֲשֶׂה וְתִסְדֵּר יְמֶיךָ כְּפִי
שֶׁקָּל וְנוֹחַ לָךְ בְּיֹתֵר: חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, צָרִיכִים לְלַמֵּד בְּכָל
יוֹם, כִּי זֶה הֵלְכָה מְפֹרָשֶׁת, שֶׁחַיֵּיב כָּל אָדָם לְהַשְׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם
הַצְּבוּר שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם (ע"ג בְּרֵכוֹת ח), וְלֹא יְכוּלִים לְהַתְּחַמֵּק
מִזֶּה. וּמוֹכָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אַרְבַּח חַיִּים, סִימָן רפ"ה, סְעִיף ג'): מִיּוֹם רֵאשׁוֹן
וְאֵילָף נִקְרָא עִם הַצְּבוּר; וְהַמְּצִיאוֹת מוֹכִיחָה, שְׂרֹב הַצְּבוּר, אִם לֹא
מִתְחִילִין מִתְחִילַת הַשְּׁבוּעָה, לְעוֹלָם לֹא יִזְכּוּ לְסַיִם שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד
תְּרַגּוּם.

מִשְׁנֵיּוֹת — בְּנֻדָּאֵי כְּדָאֵי לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָק אוֹ שְׁנַי פְּרָקִים,

קצ אשר ו' תתיב בנחל

כי הוא תקון לנשמתו, וכל מי שיכול להרבות במשניות — אין למעלה מזה.

גמרא — מכרחים ללמד, כמובא בנ"י העמודים מבנו של השל"ה הקדוש, שכתב: בני, דף גמרא יהיה לכם חוב כמו הנחת תפלין. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ריד): תלמו"ד גימטריה הקלפה לילי"ת, המחטאת את האדם בפגם הברית; ולכן אי אפשר להתחמק מלמוד דף גמרא, כי הוא זכוף הנפש.

שלחן ערוך — הנהירנו על זה רבנו ז"ל ביותר מכל הלמודים, כי צריכים לדעת איך להתנהג. ואמר (שיחות ה"ן, סימן כט), שכל יהודי מחיב ללמד בכל יום הלכה, ולכן גם מזה אי אפשר להתחמק.

ומכל שכן, שאחד רוצה להוסיף זהר ותקונים, מדרש רבה ומדרש תנחומא, ועוד כל אשר חפץ.

להתפלל השלש תפלות — ההכרח להתפלל במנין דיקא, ואשרי מי שזוכה לומר גם תקון חצות, ומה עם ברכת המזון וקריאת שמע שעל המטה, ומה עם תהלים והתבודדות וכו'.

ובנדאי ספרי רבנו ז"ל זה יסוד גדול: ה"לקוטי מוהר"ן" זהו אתחלתא דגאולה, ה"ספורי מעשיות" מעוררים מהשנה, "ספר המדות" מתקן את המדות.

והנה ציור תכנית, אשר יש ללמד ולהתפלל ולקיים מצוות ביום, ועל יסוד סדר זה תערך ותכין את היום שלך.

העקר לא להפגס בלחץ, שיש לו כל-כף הרבה לעשות, שאז לא יעשה כלום, אלא לזכור את שיחת רבנו ז"ל (שיחות ה"ן, סימן שה): מע האט גאר ניט צו טאהן [אין מה לעשות], כאומר שאסור שיהיה על האדם חוב ולחץ, שזו פגמת מאמרם ז"ל (מנחות צט:): תנא דבי רבי ישמעאל, דברי תורה לא יהיה עליך חובה, ואי אתה רשאי להפטר הימנה; והיא עצה נפלאה למי שמבינה, כי עקר

אָשֶׁר   וְיַתְחִיב   בְּנַחֵל   קִצָּא

הַיְרִידָה, שְׁמֵאֲמָצִים עֲצָמָם לְלַמֵּד הַרְבֵּה, וְאִזּוּ לֹא לִוְמוֹדִים כְּלוּם.

מָה אָמַר לָךְ! לְהַסְבִּיר אֶת זֶה לְרַב, לְרַבִּי, לְלַמְדָן, לְמַקְבֵּל וְכוּ', קָשָׁה מְאֹד, כִּי הָרִי כָּלֵם חוֹלְקִים עַל דְּרָךְ רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא נִשְׁאָר רַק לָנוּ הַשְּׁבוּרִים וְהַרְצוּצִים, הַקְּטַנִּים וְהַנְּבֻזִים וְכוּ'. וְלָכֵן דִּיקָא קְטַנֵי עֲרָךְ כְּמוֹנוּ נִבִּין אֶת דְּבָרֵי וִיסוּדוֹת רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְאַחַר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

בְּאֵמֶת עָלֶיךָ לְהַבִּין, כִּי אִזּוּ רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד בְּמַדְרַגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, וְלָכֵן דִּיקָא הוּא יָכוֹל לְרַדֵּת מִטְּהָ מִטְּהָ אֶל כָּל הַגְּרוּעִים וְהַנְּפֹלִים וְהַמְּשֻׁלְכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם הַרְעוֹת, כִּי כָּכָל שְׁהַצְדִּיק עוֹלָה לְמַעְלָה, הוּא יָכוֹל לְרַדֵּת לְמִטְּהָ מִטְּהָ, וּבִשְׂבִיל זֶה לְבִסוּף כָּל בְּעַל תְּשׁוּבָה יִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו רַק עַל-יַדֵי שְׂפִלוֹת וּבִטּוּל הַיְשׁוּוֹת לְגַמְרֵי, עַד שֶׁלֹּא יִשְׁאָר בּוֹ כְּלוּם. וְלָכֵן דִּיקָא מִי שֶׁשְּׁבוּר, הוּא יָכוֹל לְהַבִּין אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּדְבָרָיו הֵם לוֹ כְּמִים קָרִים עַל גִּפְשׁ עֵינָהּ. וְלָכֵן רוֹאִים, שֶׁדִּיקָא אֲנָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם מִשְׁפָּרִים וְגַלִּים, רַק הֵם יָכוֹלִים לְהַתְקַרֵּב אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אִזּוּ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן, אֲלֵא עַל-יַדֵי שֶׁהוּא בְּטָל בְּעֵינָי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי.

תְּאֵמִין לִי, שֵׁישׁ עוֹד הַרְבֵּה לְכַתֵּב, אֶף טְרַדוּתֵי רַבּוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּעֶסֶק הַרְבִּים, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ אֵין לִי פְּנָאֵי כָּלֵל, וּמְכַל שְׂפֵן לְהַאַרְיָךְ בְּמַכְתָּבִים, אֶף שְׂאִינִי יוֹצֵא יְדֵי חוֹבְתֵי אַחוּז אַחַד חֲלָקֵי מֵאָה, מְכַל מֵה שְׂאִנִי צְרִיךְ לַעֲנוֹת בְּכָל יוֹם, מְרַב כָּל טְרַדוּתֵי, שְׂבָאִים עַל הַדְּאָר מַכְתָּבִים, אֲשֶׁר בְּמִשְׁךָ שְׁבוּעַ זֶה מְצַטְבְּרִים לְכֻמָּה מֵאוֹת, וּמִי יָכוֹל לְכַתֵּב כָּל-כֶּף הַרְבֵּה?! וְלָכֵן לְבַל תְּבוֹא בְּטַעֲנוֹת, וּמְכַל שְׂפֵן שְׂתֵאמַר לְכָל חֲבָרִיךָ, שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ בְּטַעֲנוֹת, עֲדִיךָ לְהִיּוֹת בְּמַחְנַנּוֹ שְׂבַת אַחַת, וְאִזּוּ תִקְבְּלוּ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמֵּה שֶׁמְקַבְּלִים בְּמַכְתָּב אַחַד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתטו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בחקתי, כ"ו אייר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וְכַל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זכר גם זכור את דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב) שְׁאָמַר, שְׁצַרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, אֲפֵלוּ רָשָׁע גָּמוּר. וְהִנֵּה בְּסִפְר־הַמִּדּוֹת אָמַר (אות מריבה, סימן פח): אֵין מְלַמְדִין זְכוּת עַל הַמְּסִית; נִמְצָא, שֵׁישׁ הַפָּרֶשׁ גָּדוֹל בֵּין רָשָׁע וּבֵין מְסִית וּמְדִיחַ; רָשָׁע גָּמוּר יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי מֵה לְעֵשׂוֹת?! יִצְרוּ בּוֹעֵר בּוֹ לְהִיּוֹת נוֹאֵף, גָּנָב, אוּ מְסַכֵּן, אֵין לוֹ שְׂכָל לְדַעַת מֵה זֶה קִדְשַׁת שַׁבָּת, מֵה זֶה תְּפִלִּין, מֵה זֶה פְּשָׁרוֹת, אֲבָל מְסִית הוּא טָמֵא כְּזֶה, הַיּוֹדֵעַ אֶת רַבּוֹנוֹ וּמִתְפַּנֵּן לְמַרְדּ בּוֹ, הוֹלֵךְ וּמְסִית אֶת אַחֲרִים לְהִתְרַחֵק מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כָּל הַחַיִּית. וְלִכֵּן עַל אָדָם כְּזֶה אֵין לְמוֹד זְכוּת כָּלָל, אֲפֵלוּ שְׂיִקְרָא "רַב". וְעַל זֶה אָמַר רַבּוֹנוֹ ז"ל (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סִימָן ב'): מִתֵּר לְבִישׁ אֶת הַרְבָּנִים שְׁשׂוֹכְרִין אֶת הַרְבָּנוֹת לְשֵׁם גְּאֻנָּה, וְרֵאוּי לְבִזּוֹתוֹן וּלְהַקְל בְּכַבּוּדוֹן, וְאֵין עוֹמְדִין בְּפִנְיָהֶם, וְאֵין קוֹרִין אוֹתָן רַבִּי, וְהַטְּלִית שְׁעָלֵיהֶם כְּמַרְדַּעַת שֶׁל חָמוּר; מֵה יֵשׁ לְהוֹסִיף עַל זֶה, אִם הוּא "רַב", וּמְסִית נִגַּד הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, אֵין מְלַמְדִין עָלָיו שׁוּם זְכוּת, וְאֲדַרְבָּה — הַהִנְהָגָה אֵיךְ לְהַתְּנֵהג עִמוֹ, כְּכָר אָמַר רַבּוֹנוֹ ז"ל, וְאֵין לִי מֵה לְהוֹסִיף עַל זֶה.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תתטז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בחקתי, כ"ו אייר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֵלָה, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר
חִכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

אֲשֶׁר   ו' תתיב   בַּנְחַל   קצג

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

מה טוב ומה נעים, שֶׁתִּלְמַד אֶת הַמֶּאֱמָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן רט"ו, וְתֹאמַר עַל זֶה אֶת הַתְּפִלָּה הַנּוֹרָאָה בְּלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת,
וְאִם אֶפְשָׁר לוֹמַר אֶת זֹאת בְּעֵת חֲצוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אִז
הוּא הַזְּמַן לְהִמְתַּקֵּת הַדִּינִים, כִּי אִז פְּתוּחַ בֵּית-דִּין שְׁפָלוּל מִכָּל הַכ"ד
בְּתֵי דִינִים. וְעִנְיָן הַכ"ד בְּתֵי דִינִים הֵם כ"ד צְרוּפֵי אֲדֹנָי בְּסוּד
אֲדִי"ן, וּבִיּוֹם יֵשׁ י"ב צְרוּפֵי הַיּוֹ"ה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּק שֵׁם אֲדֹנָי,
אָבֵל בְּלִילָה מְאִיר רַק שֵׁם אֲדֹנָי, וְלִכְּנֹן אִז הוּא זְמַן הַדִּינִים. מֵה
שְׂאִין כֵּן בְּעֵת חֲצוֹת, אִז הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים, בְּסוּד (אֵיכָּה ב, יט): "שְׁפָכִי
כַּמִּים לַבַּיִת נִכְח פְּנֵי הַיּוֹ"ה", שֶׁהָאָדָם יוֹשֵׁב אִז נִכְח פְּנֵי הַיּוֹ"ה דִּיקָא,
וְלִכְּנֹן אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמט), שְׁזַמַּן חֲצוֹת
מְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדִיוֹן, כִּי אִז פְּתוּחִים כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְלִכְּנֹן תִּכְף-וּמִיד אַחַר
חֲצוֹת רְאוּי לְלַמֵּד אֶת הַמֶּאֱמָר הַזֶּה, וְלוֹמַר אֶת הַתְּפִלָּה עֲלִיו, וְאִז
הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד. וְלִכְּנֹן כָּל מִי שְׁמַבִּיאִים לוֹ פְּדִיוֹנוֹת, רְאוּי
לוֹ לְלַמֵּד אִז אֶת הַמֶּאֱמָר הַזֶּה, וְלוֹמַר עֲלִיו הַתְּפִלָּה, וְתִתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ
לְרַחֲמִים וּלְרְצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כָּל.

וְהִנֵּה עֲלֶיךָ לְהִבִּין, כִּי כָּל עִנְיָן הַדִּינִים, זֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הָאָדָם
בְּעֲצָמוֹ, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריא), שְׁפָל
הַדִּינִים הֵם בְּמַח הָאָדָם, כִּלָּא בְּמַחֲשָׁבָה אֶתְבָּרִירוֹ (פְּקוּדֵי רַנֵּד), הַכֹּל
מִתְבָּרַר בְּמַחֲשָׁבָה, אִם הָאָדָם חוֹשֵׁב רַק טוֹב, אִזִּי יִהְיֶה טוֹב, כִּי
הַמַּחֲשָׁבָה הוּא הַצִּיר, וְלִכְּנֹן אִם אָדָם מְצִיר אֶת הַכֹּל בְּצָבָעִים
יָפִים, אִזִּי הַכֹּל יִהְיֶה יָפֵה, וְאִם, חַס וְשְׁלוֹם, מְצִיר הַכֹּל בְּצָבָעִים
חֲשׂוּכִים, הַכֹּל יִהְיֶה חֲשׂוּף, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְלִכְּנֹן לֹא בְּחַנּוּם שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל קִדְשַׁת וְטָהֳרַת
הַמַּחֲשָׁבָה, וְאָמַר (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיד): סָע אַ פְּנִים אִז
מֵעַ דְּאַרְף זִיף פּוֹן אֵיין הַרְהוּר זִייעַר הַיִּטִּין, כַּנְרָאָה שְׁצָרִיכִים מְאֹד
לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מִהַרְהוּר; כִּי בְּאֵמַת נִשְׁמַתוֹ שֶׁל הָאָדָם מִשְׁכָּנָה
בְּמַחֲשָׁבָה, וּכְשָׁאָדָם חוֹשֵׁב רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַדְּשׁ

קצד אֲשֶׁר ו' תחיב בנחל

כָּל כְּלוּ, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת מְרַכְבָּה לְשִׁכְיֵנֶת עֵזוֹ יִתְבַּרְךָ. וּכְכֹל שְׁמִכְבִּטֵל עֲצָמוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ-כֵן נִתְקַדֵּשׁ וְנִטְהָר וְזוֹכָה לְהִיּוֹת כְּלִי לְהוֹרִיד אֶת הַשִּׁכְיָנָה בְּזֶה הָעוֹלָם. וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַתְקָרֵב אֶז אֶל צְדִיק קְדוֹשׁ וְטָהוֹר כְּזֶה, אֲשֶׁר גַּם הוּא יָכוֹל עַל יְדוֹ לְצֵאת מֵהַחֲשֵׁף וְהַזְהָמָה שֶׁנִּפְּל לְשֵׁם וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינוּ.

לא-כֵן אִם הָאָדָם נוֹפֵל וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אָנוּ, וּמְכַל שִׁכְוֹן שְׁמִטְמָא אֶת עֲצָמוֹ בְּהִרְהוּרֵי גֵאוּף וּבְמַחְשָׁבוֹת מְגִנּוֹת וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְרַכְבָּה לְטַמְאָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמִטְמָא אֶת כָּל גּוֹפוֹ וְנִפְשׁוֹ, וּמִי שֶׁרַק עוֹמֵד עַל יְדוֹ, נִמְשַׁכֵּת גַּם עָלָיו טַמְאָתוֹ. וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ"ג), אֲשֶׁר דְּבוּר פִּיּוֹ שֶׁל הָרֶשַׁע מוֹלִיד גֵּאוּף בְּהַשׁוּמֵעַ דְּבַרְיוֹ, וְאוֹי לוֹ לְמִי שֶׁעוֹמֵד עַל יְדוֹ.

וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל הָאָדָם הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרְבֵּן אֶל הַצְּדִיק הַאֲמֵת, שְׁאֵפְלוֹ שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ נִמְצָא בְּמִקּוֹר הַטַּמְאָה, עִם כָּל זֹאת כִּבְר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא קָמָא צ"ב): כָּל הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר — טָהוֹר; כִּי הַצְּדִיקִים מְזַכִּים לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְלִתְלִמִּידֵיהֶם, וְלִכְל מִי שֶׁרַק מְקַרְבֵּן אֵלֵיהֶם, לא-כֵן הָרֶשַׁעִים הֵם מְטַמְאִים אֶת כָּל מִי שֶׁרַק סָמוּךְ לָהֶם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בַּמַּחְשָׁבָה.

וְהִנֵּה אָדָם שֶׁרַחוּק מֵהַקְּדוּשָׁה, תָּמִיד עוֹלָה לוֹ בְּמַחְשָׁבָתוֹ רַק שְׁחוֹר, רַק רַע כָּל הַיּוֹם, וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ עֵתִיד, וְהוּא אֲמַלְל, וְיָמַר וְיִמְרָר לוֹ וְכוּ', כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַכֹּל, אֲשֶׁר הֵן הוֹרְסוֹת לוֹ אֶת הַחַיִּים, וּמְרַגֵּשׁ עֲצָמוֹ הַכִּי אֲמַלְל בְּחַיָּיו, וְכָל זֶה מִפְּנֵי שְׁמַדַּת הַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו, שֶׁהִיא רוּחַ הַטַּמְאָה וְכוּ', עַד שֶׁנִּצְתָּק, כְּבִיכּוֹל, מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְחוֹשֵׁב שֵׁשׁ כָּאֵן טַבֵּעַ, מְקַרָּה וּמְזַל. לא-כֵן אִם הָאָדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ רַק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, הוּא חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְכָל הַחַיִּים שֶׁלוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרֵי, כִּי אֵינוֹ רוֹאֶה אֶלָּא אֱלֹקוֹת, וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ רַק אֱלֹקוֹת. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרְבֵּן אֶל צְדִיק

אָשֶׁר ו' תתיז בנחל קצה

אַמֶּת, שְׁאֵז יִמְשֵׁף גַם עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּרְגֵּשׁ כָּל מִינֵי נַעַם וְעֲרֻבוֹת
בְּחַיָּיו. וְכִּי אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריא), שְׁלֹכֵן
נוֹסְעִים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צְדִיקִים, כִּי עַל יָדָם בָּאִים לְבְרוּר וְזִכְרוֹן
הַמַּחְשָׁבָה, כִּי הֵם מַחְדִּירִים אֶמּוּנָה בְרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וּמְצִירִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, וְזוֹכִים רַק לְחֹשֶׁב טוֹב, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ
הַמַּתְקֵת הַדִּינִים, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁחֹשֵׁב רַק בְּזֶה!

הדורש שלומך באהבה רבה...

ו' תתיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבָּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּחֻקֹּתַי, כִּי אֵיר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר.

לְנֶכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינֵי הַשָּׁנָה, הַזֶּהִירְנוּ רַבְּנוּ ו"ל מְאֹד, וּבְפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ: מֵעַן
דָּאֲרָךְ הֵיטֵן דַּעַם שְׁלֹאָף [צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל הַשָּׁנָה], אִם הָאָדָם
מְרַגֵּשׁ עֲיִפוּת, שְׁיִלְךָ לִישָׁן, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ט', סִימָן
ו'): "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד" — זֶה הַשָּׁנָה, וְכִי הַשָּׁנָה טוֹבָה? אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם
יִגַּע וַיִּשָּׁן וְקָם עִם מַחֲזִין זָפִים, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לְלַמֵּד הַרְבֵּה
תּוֹרָה.

וְלִכֵּן אֵל תְּסַגֵּף עֶצְמְךָ בַּשָּׁנָה, כִּי סוּס אֵינוֹ יִשָּׁן הַרְבֵּה,
וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן נִשְׁאָר סוּס וְכוּ', אֵינִן זֹו עֹצֵה לְהִסְתּוֹבֵב כְּסוּס, בְּלִי
מַחְשָׁבָה וַיִּשׁוּב הַדַּעַת וְכוּ', בְּלִי עֲצָבִים לְלַמֵּד — שְׁקוֹרִין גְּעֵרוּוִין,
אֲלֵא אֲדַרְבֵּה, אָדָם צְרִיף לִישָׁן הֵיטֵב, כְּדֵי שְׁיִהְיוּ לוֹ מַחֲזִין מִיִּשְׁבִּים,
אוּס גִּירָהוּטֵע גְּעֵרוּוִין, וְאֵז יִהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמֶּת.

אַמֶּת שְׁתִּבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

הדורש שלומך...

קצו   אֲשֶׁר   ו' תתיח   בנחל
ו' תתיח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר בחקתי, כ"ו איר ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! כשאדם מתעורר מהשנה, מגלה לנו רבנו ו"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), צריך להזכיר לעצמו זכרון עלמא דאיתי, לידע אֲשֶׁר אין בלעדיו יתברך כלל, ובזה שמדבק עצמו בו יתברך, נעשה יחוד בין הוי"ה אלקי"ם, אֲשֶׁר דא שירתא דמהימנותא — זה שיר האמונה, שמקשרים עולם הזה בעולם הבא, ואחר-כך צריכים להכין עצמו לקבל את הרמזים, שהקדוש-ברוך-הוא מרמז לו איך להתקרב אליו, ושולח לו פרוזים מן השמים במחשבה, דבור ומעשה, כי הוא יתברך מקשר עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומגלה לאדם רמזים איך להתקרב אליו.

ולכן כל מחשבה שנוכנסת בו, כל דבור שיוצא מפיו, וכל מעשה שקורה עמו, ראוי לו לרשם תכף-ומיד, ועל-ידי-זה יצאו לו מזה סודות ורזי דרזין, סתרי נסתרות, פלאי פלאות, אֲשֶׁר לא יכילהו הרעיון. ואם היה האדם רושם כל פרט ממעשיו, דבוריו ומחשבותיו, היה רואה בחוש, ושומע פתוח אלקותו יתברך. ודבר זה לא יכילהו הרעיון, פלאי פלאות מנסתרות הבריאה.

אבל לזה צריך לזכור עצמו היטב, העקר על-ידי קדשת הדבור, לא לדבר כל העולה על רוחו. ובפרט פדאי למעט ביותר בדבור, וירגיל עצמו לא להתחיל לדבר עם שום בריה בעולם, רק אם שואלים אותו איזה דבר — יענה.

ומכל שכן שצריכים לשמר מהמדה הרעה של פעם וקפדות, ולא להיות עצבני — שקורין נערועו, אלא יקנה לעצמו מדת הסבלנות, לסבל כל העובר עליו.

וכן לא צריכים לשמע כל דבור ושיחה שבגני-אדם מדברים

אָשֶׁר וְ תַחִיחַ בְּנַחֵל קְצוֹ

וּמְשִׁיחִים זֶה לְזֶה, מָה אֲכַפֵּת לָךְ מִה שֶׁהַזּוֹלַת מְדַבֵּר?! הֲלֹא מִה שֶׁאַתָּה צָרִיף לְשִׁמְעַ, מִמִּילָא יְבוֹאוּ וְיִסְפְּרוּ לָךְ, וְגַם אֲזַ תּוֹצִיא רַק מִה שֶׁשִּׁיף אֵלֶיךָ, וְאֲזַ תַּחֲיֶה חַיִּים טוֹבִים, כְּמוֹ הַבְּעֻטְלִיר הַחֲרָשׁ, שֶׁלֹּא הִשְׁמִיעַ לְאֲזְנוֹ צַעֲקוֹת הָעוֹלָם הַמְּלֵאִים חֲסְרוֹנוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא חַי חַיִּים טוֹבִים (עֵינֵן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, יוֹם ב').

וּמְכַל שְׂכָן שֶׁצָּרִיכִים לְשָׁמֵר עַל עֵינָיו לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבְכָלל כְּדֹאֵי לְסַגֵּר עֵינָיו מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלִמְסֹר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ, וְאֲזַ יִרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הָרַעֲיוֹן כָּלֵל.

וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנְּסִים עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵים אֱלֹו, אֲזַ יַחֲיֶה חַיִּיו בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, בְּאֶפֶן רוֹחֲנִי, וְעַל אִף צָרוֹתָיו וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו, הַכֵּל יִקְשֶׁר אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ, וּמִזֶּה יֵצְאוּ צְרוּפִים נִפְלְאִים, וְיִתְגַּלוּ אֱלֹו סוּדוֹת נִפְלְאִים, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁמְכַל הַלְמוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד צָרִיף לְהוֹצִיא לְעֲצָמוֹ רְמִזִּים אִיף לְהִתְקַרֵּב אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ.

הֵינּוּ בּוֹדֵאֵי הָאָדָם לוֹמֵד בְּכֹל יוֹם מְקַרָּא, מְשַׁנֵּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, הַלְכָה, זֶהֱר וְתַקוּנִים וְכוּ', בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עֲנִינֵן אַחֵר, אִם רַק יִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת אֲמַתַּת אֱלֹקוֹתוֹ הַמְּתַנוּצֵץ לוֹ בְּיוֹם זֶה דִּיקָא, אֲזַ יִקְשֶׁר אֶת הַלְמוּדִים שֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה בְּיוֹם זֶה דִּיקָא, וְאֲזַ יִתְגַּלוּ לוֹ פְּשָׁטִים וְרְמִזִּים וּדְרָשׁוֹת וְסוּדוֹת חֲדָשִׁים, פְּלֵאֵי פְּלֵאִים.

וּבְלִבְדוֹ, שֶׁתְּסִיר מִחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי מִהַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה — כְּבוֹד, יְשׁוּת וְגֵאוּת, פְּרָסוּם וְשֵׁם וְכוּ', וְאַדְרָבָה, צָרִיף לְבָרַח רַק אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לְעֲשׂוֹת עֶסֶק מְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם.

וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה שֶׁתִּזְכֶּה לְכַטֵּל עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפֵּת לָךְ שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, דִּיקָא אֲזַ יִתְגַּלֶּה לְפָנֶיךָ עוֹלָם חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הָרַעֲיוֹן כָּלֵל. וְזוֹ מְדַרְגַּת גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי

קצח אָשֶׁר ו' תתיט בַּנְחָל

הצדיקים, שְׁנֹשְׁמֵתָם הַדְּבוּקָה בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מְגַלֶּה לָהֶם נוֹרְאוֹת נְפִלְאוֹת, וְהֵם זוֹכִים לְהִתְעַנֵּג מִזֵּיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הדורש שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּחֻקֵּי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אִף מֵרַב טְרִדוֹתֵי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאֵי לְכַתֵּב, אֲקַנְהָ לְרְאוּתְךָ בְּקָרוֹב.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַל יַעֲלוּ עַל לִבְךָ שׁוֹם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְכֵן רְאֵה שְׁלֹא יַעֲלוּ לְךָ שׁוֹם קְשִׁיּוֹת עַל צְדִיקֵי דוֹרְנוֹ, שֶׁהֵם הַיְחִידִי סְגֻלָּה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים, הַמְּשִׁיכִים אֹרֹךְ הַגְּנוּזֵי שֶׁל רַבְּנוֹ וְ"ל בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוֹ וְ"ל: מַה שְּׁקִשָּׁה קְשִׁיּוֹת עַל הַצְּדִיקִים, זֶה מִכְרַח לְהִיּוֹת, כִּי הַצְּדִיקִים מִתְדַּמִּים לְיוֹצְרֵם, כְּמוֹ שְׁקִשָּׁה קְשִׁיּוֹת עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן הַהֲכָרַח שֶׁיְהִי קְשִׁיּוֹת עַל הַצְּדִיק, כִּי מִתְדַּמֶּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב).

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֵּנוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁתַּרְגִּישׁ אֵת אֲמַתּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה: דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֶצֶם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֵּנוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְאַמוּנַת חֲכָמִים, שְׁתִּאֲמִין שְׁכָל דְּבַרְיָהֶם וּמַעֲשֵׂיָהֶם אֵינוֹ פְּשוּט, אֲלֵא יֵשׁ בְּזֶה רְזִים וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת אֲשֶׁר נִעְלָם לְגַמְרֵי מַדְעָתָנוּ, אִף שְׁמִבְחוּץ נִדְמָה

אָשׁר   ו' תתכ   בנחל   קצט

שְׁהַכֵּל פְּשׁוּט, אָבֵל בְּפִנְיָמִיּוֹת אֵינּוּ פְּשׁוּט כָּלֵל (עַמּוּן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמֵּן מ.ב.).

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּרְאֵה לְהַתְּבַדֵּד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, וְאִזּוֹ תִהְיֶה שְׁמוֹר מִכָּל פְּגַע רַע, וּמִכָּל מַחֲלָה, וּמִכָּל תַּקְלָה, וּמִכָּל קִטְטָה, וְתִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲצִלְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתכ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדֵּר בְּחֻקְתֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵלַי דִּידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי מִזֶּה זְמַן רַב, אַךְ מְרַב טְרִדוֹתֵי שֵׁשׁ לִי בְּעֶסֶק הַרְבֵּים בְּכֹל יוֹם, הִיְתָה קִשְׁיָה לִי הַפְּתִיבָה.

עֲכָשׁוּ שְׁמַעְתִּי בְּשׁוֹרָה טוֹבָה, שְׁנוּלַד לָךְ בֵּן לְמִזְל טוֹב, מְאֹד מְאֹד שְׁמַחְתִּי, וְאִמְרֹתֵי לְרוּץ אֲלֶיךָ בְּשׁוֹרוֹתִים אֵלוֹ.

"מִזְל טוֹב", "מִזְל טוֹב", "מִזְל טוֹב", הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁזֶה הַקְטָן גְּדוֹל יִהְיֶה, וְתִרְוֶה רַב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמֵאַחֲיוֹ, וְתִזְכֶּה לְהוֹלִיד עוֹד בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים, וְתִלְמַד עִמָּהֶם אֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וַיְהִי שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית בְּאַמְת.

חֲמֻדַת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזַק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וּלְכַל תַּנְיִחַ אֶת עֲצָמְךָ לְפַל כְּרָגַע, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הָאֲדָם נִמְצָא בְּכֹל עַת וְרָגַע בְּסַפְּנָה גְּדוֹלָה, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה נִדְּמָה כִּי הוּא הַסּוֹעֵר, וְאֲדָם שָׁט בּוֹ בְּסַפְּינָה קִטְטָה, וְהַסְפִּינָה כָּל רָגַע עֲלוּלָה לְטַבֵּעַ, וְאִין לָנוּ שׁוֹם עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְצַעַק וּלְבַקֵּשׁ אֲלֵינוּ יִתְבָּרֵךְ: "חֹסֶם וְרַחֵם עָלַי, לְכַל

ר אֲשֶׁר ו' תתכא בנחל

יִשְׁטַפּוּנֵי הַמַּיִם הַזְּדוּנִים; וְכַפֵּי שְׂאֲדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו
יְתַבְּרָה, וְלַצֶּעֶק לְפָנָיו יְתַבְּרָה, עַל-יַד־יָזָה הוּא נֹצֵל, כִּי עָקַר מִה
שֶׁחָשׁוּב אֲצִלוֹ יְתַבְּרָה — כְּשֶׁאָדָם תּוֹלָה אֶת עֵינָיו רַק אֵלָיו יְתַבְּרָה.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיֶּקֶר! לְהִיּוֹת רְגִיל לְתֵן תּוֹדָה לְהַשֵּׁם
יְתַבְּרָה, שְׂזָכָה אוֹתָךְ בְּאִשְׁתְּ חֵיל, וְגַם זְכִיתָ לְהוֹלִיד בָּנִים.

זָכַר, זָכַר, בְּאִיזָה מָצַב הֵייתָ בְּהִיוֹתָךְ בְּחוּר, וְעַכְשָׁו כָּבֵר עֲזָרְךָ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיֶּקֶר! לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ, וְלְתֵן תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִזְכֹּר כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ אֶת כָּל הַחֶסֶד חַנּוּם
שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, אַחֲרֵי שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בִּימֵי בְּחִירוֹתָךְ מִה
שֶׁעָבַר, וְעַכְשָׁו זְכִיתָ לְהִיּוֹת אָדָם הַשָּׁלֵם.

אֲקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּקִרְוֹב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְאִז
נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

הָאָדָם בְּלִי הַתְּבוּדָדוֹת הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן מִמָּשׁ, כִּי עָקַר יִשׁוּב
הַדְּעֵת בָּא לְאָדָם עַל-יַד־יְתַבְּרָה, שְׂזָה מְכַנֵּס בּוֹ אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן
עֲצָמֵי.

ו' תתכא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּחַקְתִּי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיֶּקֶר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
נְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמָּךְ,
אִיךָ שְׂאִתָּה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּוִת.

אָשֶׁר   ו' תתכב   בַּנְחֵל   רא

מה אמר לך, ידידי היקר! אין לך עוד כלי זין פּנְגָד היצור הרע ולבטלו מהאדם, כמו אמירת ח"י פּרְקִים משניות בכל יום, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ומי שעקר את נשמתו על-ידי המדה רעה של פעם וכפירות ואפיקורסות ופגמי הברית, אי אפשר לו להחזיר את נשמתו אליו, כי אם על-ידי רבוי אמירת משניות. ואם היו בני-אדם יודעים מעלת אמירת משניות, היו עוסקים בזה תמיד. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, וחוזר בכל פעם על ששה סדרי משנה, הינו שיתחיל מהתחלת ברכות, עד שיגיע לסוף עקצין, אז יתחיל עוד פעם, וכך יתנהג כל ימי חייו, שיהיה רגיל הרבה באמירת משניות, ועל-ידי למוד משנה יזכה לשנות את טבעו הרע.

רבנו ז"ל אמר: אפלו אותם האנשים שגלכדו, על-ידי כח התורה, גם הם יזכו לצאת מהרע שגלכדו בו (שיחות-הר"ן, סימן ט). ומקבל אצל אנשי שלומנו, שזה סובב ביותר על למוד משניות.

על-פן אני מאד שמח, שאתה חזק באמירת ח"י פּרְקִים משניות, וראה להתמיד בזה מדי יום ביומו, ואם הפסקת תראה להתחיל עוד פעם, ועל-ידי רבוי החזרה תזכה אחר כך להבין את כל הששה סדרי משנה.

גם ראה, אהובי, אחי היקר! להרגיל את עצמך לדבר עמו ותברך, וכל מה שעובר עליך ראה לספר לפניו ותברך, ואז תזכה לישועה גדולה. והקדוש-ברוך-הוא ימלא משאלות לבך לטובה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתכב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בחקתי ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל החתן היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

רב אשר ו' תתכג בנחל

את מכתבך עם המעות לפדיון לנכון קבלתי, והקדוש-ברוך-
הוא השומע תפלות ישראל ישמע גם תפילתי שאני מבקש ומתפלל
לפניו ותברך עליך, שתזכה להפגס אל החפה בשמחה, ויתכפרו כל
עוונותיך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי בכורים יא): חתן,
ביום חפתו מכפרים לו על כל עוונותיו; ותזכה להקים בית נאמן
בישראל.

חמדת לבבי! אסור לך לפל בדעתך משום דבר רק ראה לבחר
בטוב, כי רבנו ו"ל גלה לנו, שהבחינה ביד כל אדם לעשות כרצונו,
ואפלו כל הדברים — הכל ביד האיש הישראלי להתנהג כרצונו
וכבחינתו, כי יש בחירה בידם של ישראל על כל דבר בעולם. כי
אצל אחרים יש דברים שהם מכרחים בהם, אבל אצל איש הישראלי
כל דבר ודבר שעושה, כגון: לנסע לאיזה מקום, יש בו עבודה,
על-פן יש לו בחירה על הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נד).

ועל-פן ראה, אחי היקר! לבחר בטוב, ותהיה תמיד בשמחה,
ותשמח את אשתך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו.):
אשה — בעלה משמחה; ותראה שביתך יהיה בית של שמחה, שאז
השכינה שורה שם.

ההכרח לי לקצר מרב טרדותי.

המאחל לך מזל טוב...

ו' תתכג.

בעזרת השם ותברך, מוצאי שבת-קדש לסדר בחקתי ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גייעו וירדפו אל היקר לי מאד,
שונה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו
איר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
איך שאתה מחזק את עצמך ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות,

אֲשֶׁר   ו' תתכד   בנחל   רג

אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּהַרְיגַת וּבִטּוּל הַיַּצָּר הָרַע שֶׁל גְּאוּף הַבוֹעֵר בְּאָדָם.

על-פֶּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקֶר! לֹא לְשִׁמְעַ וּלְצִיַּת שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק תְּהִיָּה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֵת הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל אַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְאֲשֶׁרֵי אוֹתָם אֵלוּ הַמְצִיַּתִּים אֵת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאָז בְּוַדַּאי יִכְנִיעוּ אֵת הָרַע הַבוֹעֵר בָּהֶם. כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (שיחות-הַר"ן, סימָן יט): אִפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שְׂרָגִילִים בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אִם יִרְגִילוּ אֵת עֲצָמָם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה תּוֹצִיאָם מֵהַבֶּץ שֶׁנִּפְלוּ בְּזֶה, וְקִבְּלָהּ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּךְ וְכָךְ סוֹכֵב עַל לְמוּד וְאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.

אודות שְׁמַתְגַּבֵּר עֲלֵיךְ הַיַּצָּר הָרַע, עֲלֵיךְ לִזְכּוֹר מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימָן י'): הַיַּצָּר הָרַע נוֹקֵשׁ בְּאָדָם בְּכָל פְּעַם, וּמַעוֹרְרוּ לְמַה שֶּׁמַּעוֹרְרוּ, וְאִם אֵין הָאָדָם שׁוֹמֵעַ לוֹ, וּפּוֹנֶה עֲרָף מִמֶּנּוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא נוֹקֵשׁ בּוֹ עוֹד פְּעַם שְׁנִיָּה וּשְׁלִישִׁית וּרְבִיעִית וְיוֹתֵר, אָבֵל אִם הָאָדָם חֲזַק בְּדַעְתּוֹ וְעֵקֶשׁן כְּנֶגֶד הַיַּצָּר הָרַע, וְאֵינוּ פּוֹנֶה עֲרָף אֵלָיו כָּלֵל, אִזּוֹ הַיַּצָּר מְסַתְּלֵק וְהוֹלֵךְ לוֹ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֵל תִּפַּל בְּדַעְתְּךָ שֶׁהוּא רֵץ אַחֲרֶיךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף אִם תְּהִיָּה עֵקֶשׁן יִתְבַטֵּל מִמֶּךָ הַיַּצָּר הָרַע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ו' תתכד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר בְּחֻקְתֵי ה'תש"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הַיֶּקֶר וְהַנְּעִלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתֵּי לְרִאוֹת אֵיךְ שָׁנַר חֲדָשׁ

רד אֲשֶׁר ו' תתכד בַּנְחַל

רוצה להדליק את עצמו באור האורות של הנחל הנובע מקור חכמה, יעזר לה הקדוש-ברוך-הוא, שתשארה קיים כל ימי חייה אצל רבנו ו"ל, שאז בנדאי לא תתחרט בזה ובבא, כי מה שזוכים מרבנו ו"ל, אי אפשר לתאר ולשער כלל בזה העולם, אשרי מי שעומד חזק על עמדו, ואינו מתרחק ממנו.

אודות שאלתך שאתה שואל: באיזו מדה צריכים להתחיל? תדע, כי ההתחלה צריכה להיות עם מדת השמחה, כי האדם צריך לעבוד הרבה על מדת השמחה, שיהיה תמיד שמח. ועליה לדעת, כי המדה הזאת מאד קשה להגיע אליה, כי טבע האדם, שנמשכת עליו עצלות ועצבות, ועליו לעבוד במסירות נפש מאד לזכות להגיע לשמחה, עד שיהיה תמיד שמח.

אודות אמירת ח"י פרקים משניות — אין למעלה מזה, וצריכים בכל יום לומר ח"י פרקים משניות, וזה לא תלוי בראש חדש כלל, רק בכל יום יהיה רגיל לאמרם, ואם ארע באיזה יום, שלא היה יכול לומר ח"י פרקים, רק פרק או שני פרקים או שלשה פרקים, למחר ימשיך ממקום שסיים אתמול, ויאמר אז ח"י פרקים משניות. וכן בכל יום ויום, אם ארע איזה יום, שלא היה יכול לומר ח"י פרקים, ימשיך מהמקום שסיים אתמול, ויאמר על-כל-פנים היום ח"י פרקים, ואינו תלוי בראש חדש כלל, ולא כאשר טועים שצריך לסדר סדר מראש דיקא, דבר זה אי אפשר, כי עובר על כל אחד בלבולים, אשר ההכרח לו לפעמים לבטל, ועל-פן טוב להתחיל מהתחלת ברכות, ולומר בכל יום ח"י פרקים, ובאיזה יום שאינו יכול, ימשיך ביום המחרת, העקר לא להתבלבל כלל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר וְ תתכה ו' תתכה בנחל רה
ו' תתכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֶדֶשׁ לְסֵדֶר בְּחֻקְתֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... יָרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נִצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמְּךָ,
אֵיךְ שִׁאֲתָה מִחִזֶּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכִלְלִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת,
כֵּן רְאוּי לִהְיוֹת.

אוֹדוֹת שִׁאֲשַׁתָּךְ מִתְבַּיֶּשֶׁת שִׁאֲתָה יוֹשֵׁב בְּבֵית, תִּדְעַ, שֶׁכָּךְ הוּא
טֹבֵעַ הַנְּשִׁים, שִׁאֵינָן רוֹצוֹת שִׁבְעֵלֵיהֶן יִהְיוּ יוֹצְאֵי דִפְּן, עַל-כֵּן לְדַעֲתִי,
רְאֵה עַל-כָּל-פָּנִים חֲצִי יוֹם לְשִׁבְתָּ בְּאֵיזָה בֵּית-מִדְרָשׁ אוֹ כּוֹלֵל,
שִׁיְהִיָּה הַשֵּׁם שִׁאֲתָה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד בְּכוֹלֵל, אֲבָל בְּאַמַּת תִּלְמַד אֶת
שְׁעוֹרְךָ שֵׁם.

עֲלִיךָ לְזַכֵּר אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר: כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם לֵב, אֵין
שִׁיךְ אֲצִלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֲדַרְבָּה, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי הָאֱלֹקוֹת
הֵיא בְּלֵב, וְאֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין
הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, נִמְצָא, מִי שֵׁיִשׁ לוֹ לֵב יִשְׂרָאֵלִי, אֵין רְאוּי לוֹ לֹמַר,
שֶׁמְקוֹם זֶה אֵינוֹ רְאוּי לְפָנָיו, כִּי אֵין שִׁיךְ אֲצִלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֲדַרְבָּה
הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (עֵינִי לְקוּיטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב',
סִימָן נו).

עַל-כֵּן, לְדַעֲתִי, כְּדִי לְמַנַּע מִחֻלְקַת וְאֵי נְעִימוֹת וּבְלִבּוּלִים, טוֹב
לִישֵׁב בְּאֵיזָה בֵּית-מִדְרָשׁ אוֹ כּוֹלֵל חֲצִי הַיּוֹם, וְלִלְמַד שֵׁם אֶת
הַשְּׁעוֹרִים שְׁלוֹ, כְּדִי שִׁיְהִיָּה נִקְרָא שְׁלוֹמֵד בְּכוֹלֵל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ שִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְהִרְחַבַת הַדַּעַת וְשִׁמְחָה אֲמַתִּית,
וְתִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּאַמַּת.

הַדְּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתכו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בחקתי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעֱלָה
... נְרוּ יְאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שפתחונו בתשובה אמתית, ותזכו
להיות כרצונו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח רפואה שלמה לאשתך. ראה שתשמר
טהרת המשפחה, וגם להזהר מאד בהדלקת נר שבת-קדש, שתדליק
שני נרות של שמן זית נוסף על הנרות שאתם כבר מדליקים, ואם
אפשר, שאשתך תאפה לכבוד שבת ולהפריש חלה, אז בודאי בזכות
הש"ש מצוות המרמזות בראשי תבות: ח'י'ה', ש'הם: ח'לה, ג'דה,
ה'דלקת נ'ר, אם אשתך תהיה נזהרת בג' מצוות אלו, בודאי תהיה
לה רפואה שלמה.

אני אהיה בארץ ישראל בשבת פרשת נשא, בעיר יבנאל, אקנה
לראותך בקרוב.

המאחל לך כל טוב...

ו' תתכו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בחקתי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעֱלָה,
שׁוֹתָה מִיְמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֵצַח נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שנוכנסת לכולל אשר
בו לומדים שעור בעיון, טוב ויפה הדבר הזה, ואשרי חלקך,
שתזכה ללמד בכל חדש עשרים דף, כפי שתעמד במבחן, אין

לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר מַעֲלַת הַלּוֹמֵד תּוֹרָה, וּבִפְרָט שְׂאֵתָה זּוֹכֵה לְלַמֵּד
גַּם זֶהר הַקְּדוּשׁ, בְּנֻדְאֵי אֵתָה רוֹאֶה שֵׁם, אֲשֶׁר כְּמַעַט אֵין פְּרָשָׁה, שְׁלֹא
יְדַבֵּר הַזֶּהר וַיִּפְלֵג בְּמַעֲלַת הַזּוֹכֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵיתָא, לְהַתְמִיד
בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֵלְקֵךְ!

וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁהַשְּׁעוֹר הַזֶּה לֹא יִהְיֶה עַל חֻשְׁבוֹן שְׁעוֹרִים
אַחֲרִים, אִם בְּאַמַּת רוּצִים לְזַכּוֹת לְכַתְּרָה שֶׁל תּוֹרָה וּמִתְמַיִדִים בָּהּ,
יֵשׁ זְמַן עַל לְהַכֵּל, הֶעֱקָר לְחִכּוֹת וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה.

בְּעִנְיַן הַתְּפִלִּין שְׂאֵתָה שׂוֹאֵל, תִּאֲמִין לִי שְׂצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה
רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִהְיֶה לוֹ תְּפִלִּין מְסוּפָר גְּדוֹל, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים יְכוּלִים לְהַכְּשֵׁל בְּסוּפָר בַּעַל עֲבָרָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר אֶת
עַם יִשְׂרָאֵל, וְיִרְחַק אֶת הַסּוּפָרִים הַרְעִים הָאֵלּוּ, אֲשֶׁר מַחֵם וּמַחֲשִׁבְתֵּם
הוּא בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת, ה' יִרְחַם עַל עַם יִשְׂרָאֵל מֵהֵם וּמִהַמוֹנָם, וַיִּזְכֶּה
אוֹתָנוּ לְסוּפָרִים הַגּוֹנִים יִרְאֵי ה'.

אוֹדוֹת אֲשֶׁתָּךְ, רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד
בְּכַבּוּדָה, כִּי רַבְּנוּ וַיִּלְהַזְהִירוּנוּ עַל כֶּף בְּיֹתֵר. וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי יְדוּעַ לָנוּ
בְּסִפְרֵי הַמְּקַבְּלִים, שְׂהֵאֵשָׁה הִיא בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שֶׁל הָאָדָם, וְהָאָדָם
צָרִיךְ לְרְאוֹת לְיַחַד וּלְחַבֵּר זְעִיר אֲנִפִּין עִם גְּקָבֵא דְלִיָּה, וּבְאַתְעָרוּתָא
דְּלַתְפָּא יִתְעַר דְּלַעֲיָלָא, כְּפִי שְׂאָדָם מִתְנַהֵג עִם אֲשֵׁתוֹ כֶּף מִתְנַהֵג
שָׂרֵשׁ גִּשְׁמָתוֹ לְמַעֲלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וּמַחְבָּרִים יַחַד אֶת
הָאוֹרוֹת. עַל-כֵּן אֶסוּר לְצַעֵק עַל אֲשֵׁתוֹ, רַק אֲדַרְבֵּהָ, אֶת הַמַּלְכוּת
צָרִיכִים לְהַגְבִּיֵה וּלְעֲלוֹת, וּלְעֲזוֹר לָהּ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט מַעֲסָקֵי הַבַּיִת,
וְאֵז תִּשְׁרָה הַשְּׂכִינָה בַּבַּיִת. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר לָךְ בְּשָׁלוֹם-בַּיִת
נִפְלָא.

אוֹדוֹת הַיְחוּדִים שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְיַחַד, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֹאֵר
מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה, כִּי עַל-יְדֵי יְחוּדִים שְׂאָדָם מְיַחַד שְׂמוּתֵינוּ יִתְבָּרַךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיךְ עַל גִּשְׁמָתוֹ הָאֲרָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וּמְטַהֵר
וּמְזַכֵּךְ אֶת גִּשְׁמָתוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוֹכֵה תְּמִיד לְיַחַד יְחוּדִים קְדוּשִׁים.
וְהֶעֱקָר שְׁלֹא יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ. וְלְזַכּוֹת לְיְחוּדִים הוּא עַל יְדֵי רַבּוּי
תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָרוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה מְזַדְּכָכִים לוֹ הַמְּזַחֵן, וְזוֹכֵה שְׂיֵאִירוּ

רח אֲשֶׁר ו' תתכח בַּנְחָל

לפני עיניו תמיד השמות של הארבעה עולמות, שהם: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, אשרי לו ואשרי חלקו!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתכח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בחקתי ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואת גדל שמחתי אי אפשר לתאר ולשער כלל, כי אני רואה מאמרם ז"ל שאמרו: ברא מזכה אבא (סנהדרין קד.), הינו שהבן מזכה את אביו, שבגוף מאיר בך את האמונה הקדושה, שתאמר בכל יום "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", לרבות גם העשרה מזמורי תהלים.

מה אמר לך, ידידי היקר! אנחנו עם ישראל עם אחד, ואב אחד לכלנו, הוא אשר בראנו, והוא אשר מחיינו ומקיימנו, ומאז שקבלנו את התורה בסיני עם ישראל חי, וחי לנצח.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לחזר אל שרשך, ואפלו שעברו עליך כל-כף הרבה שנים במקום מגוריך, שהתרחקת מהיהדות, תדע, כי אין משג של רחוק האדם, אם הוא רוצה, הוא תמיד יכול לחזר אליו יתברך, כי אין שום מציאות בלעדי הקדוש-ברוך-הוא כלל, וכל העולם כלו הפל לכל אורו יתברך, אשר מלביש עצמו בכל דבר דומם, צומח, חי, מדבר, אשרי מי שזוכה לחזר אליו יתברך.

אקנה להיות בקרוב בארץ ישראל, ואם אזכה להתועד עמך — תכפל שמחתי מאד.

המאחל לך הצלחה נצחית בדרךך, ותרוה רב נחת מבניך...

ו' תַּחַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שֶׁבֶת־קֶדֶשׁ לְסֹדֵר בְּחֻקְתֵי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה
שְׁלֵמָה לְאַמְךָ תַּחֲוִי.

אִם אֶפְשָׁר לָהּ לְנִסְעַ לְעֵת מְצוּא אֶל צִיּוֹן רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶס,
וּלְבַקֵּשׁ שָׁם רַחֲמִים, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, גַּם תִּטְבַּל אֶצְבְּעוֹתֶיהָ בְּתוֹךְ
הַנֵּר תָּמִיד שֶׁל שְׁמֹן זֵית הַבּוֹעֵר שָׁם, וְתִמְרַח אֵת הָעֵינַיִם, וְאֵז תִּהְיֶה
לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְכָל נֶשֶׁי יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם הוֹלָדָה
קְלָה, וְיוֹלִידוּ בְּנִקְלָה.

וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכְּי לְמִצָּא אֵת זְוִיגְךָ הַהֶגְוֵן לָךְ
בְּקָרוֹב מְמַשׁ.

עַכְשָׁו נִדְפָּס קוֹנְטֵרַס "מְצִיאַת־הַזְּוִיג", הִיא מְאֹד רְצוּי שֶׁתַּעֲיִנִי
בוֹ, וְתִקְיָמִי כָּל מָה שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם, אֵז תִּזְכְּי לְמִצָּא אֵת בֶּן זְוִיגְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַצְּלָחָה נְצָחִית...

ו' תַּחַל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בְּמִדְבַּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְאֵת גְּדֹל שְׂמֻחָתִי — אֵין לְתֵאָר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אֲנִי רוּאָה שֶׁאַתָּה עֹקֵשׁן גְּדוֹל בְּעֵנֶיךָ שְׁלֹךְ, הֵן אֲמַת
שִׁישׁ לָךְ הַרְבֵּה חֲלִישוֹת הַדַּעַת, אֲבָל עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּשַׁעַת

רי אָשׁר ו' תתכח בנחל

שְׁעוֹסְקִים בְּצַרְכֵי צְבוּר, הִהְכַרְח שְׁתֵּהִיָּה לְאָדָם הַרְבֵּה חִלִּישוֹת הַדַּעַת,
וְאֲשָׁרֵי מִי שְׁמַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאִינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם,
וּבִפְרָט פְּשָׁצְרָכֵי רַבִּים הֵם בְּעֶסֶק רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה
כָּלֵל.

תֵּאמֵר לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר! כִּי בַעוֹד אָנוּ מְלַבָּשִׁים בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי,
אֵין אָנוּ יוֹדְעִים גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ו'ל, אֶךְ כִּפִּי שְׁמַתְנוּצִץ לָנוּ מֵעַט הָאוֹר
דַּק מִן הַדֶּק, כְּבָר גַּם-כֵּן מִסְפִּיק לָנוּ לִהְיוֹת מוֹכְנִים לְמִסַּר אֶת נַפְשֵׁנוּ
וְגוֹפְנוּ וְכִסְפֵּנוּ, כִּי הַטּוֹבוֹת שְׁעָשָׂה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל בָּזָה שְׁהוֹצִיאָנוּ מִן
הַבַּיִת, וְהִכְנִיסָנוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה, לֹא יְכוּלִים לְשַׁלֵּם עַל כֵּן בְּשׁוּם מַחִיר
שְׁבַעוֹלָם, עַל-כֵּן עָלִינוּ לִהְיוֹת שְׁמֵשִׁים אֲצֵל רַבְּנוּ ו'ל, וּלְהַדְפִּיס
וּלְהַפְיִץ אֶת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רַבְּנוּ ו'ל אָמַר: הַסְתַּפְלוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיקִים לְבָד,
הוּא גַם-כֵּן דְּבָר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּבָזָה שְׁמִסְתַּפְּלִים עַל הַצַּדִּיק, בָּזָה
יְכוּלִים לְשׁוּב עַל יָדוֹ בְּתִשׁוּבָה (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עה);
וְעַקֵּר הַהַסְתַּפְלוֹת הוּא בָּזָה שְׁמִסְתַּפְּלִים בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וּבָזָה
שְׁמִפְיָצִים אֶת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים לְעוֹלָם, וּבְגִי-אָדָם מְעִינִים וּמִסְתַּפְּלִים
בָּזָה.

וְיָדוּעַ אֲצֵלְנוּ, שֶׁהֵרֵב הַקְּדוּשׁ מִטְשַׁעְהָרִין ו'ל הָיָה נוֹהֵג בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה לְהַסְתַּוֵּב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּלְהַסְתַּפֵּל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וְהָיָה רַגִּיל לומר, כִּי רַבְּנוּ ו'ל נִמְצָא אֲצֵל כָּל אֶחָד מִמְקַרְבָּיו, עַל-כֵּן
הַסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם, וְאָמַר, שָׂזוּ בַחֲיִנַת הַסְתַּפְלוֹת פְּנֵי הַצַּדִּיקִים.

מְכַל שִׁכְן אַתָּה, שְׂאֵתָה מְדַפִּיס וּמְפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל,
וּמִתְפַּשְׁטִים בְּעוֹלָם, וְאַחֲנוּ בְּגֵי יִשְׂרָאֵל הַיָּקָרִים מִסְתַּפְּלִים בָּזָה,
וּמִמִּילָא נַחֲקַקְתָּ בָהֶם צוּרַת רַבְּנוּ ו'ל, אוֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר
פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שָׁם (עֵינֵי לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב); נִמְצָא,
בָּזָה אָנוּ מִמְשִׁיכִים אֶת פְּנֵי רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם.

וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזָרְנוּ, שְׁנִזְנֶכָה לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
בְּעַצְמָנוּ, וְגַם נִזְנֶכָה לְהַחֲזִיר אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

אֲשֶׁר   ו' תתלא   בנחל   ריא

ונזקה לגאלה הקרובה במהרה בימינו על-ידי משיח צדקנו.
הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתלא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... נרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שאתה מסתובב
בעירות שבהם נמצאים אחינו בני ישראל הספרדים, ואתה מפיץ
ספרי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין מלים בפי מכל שפן בכתב,
להסביר לך את גדל הענין הזה, פי בעוונותינו הרבים, המסיון ימח
שמן וזכרם, מתפשטים מאד מאד בארץ ישראל, כי זה חלק
מהגלות, שאנו סובלים מהערב-רב, שהתערבו גוים בין אחינו בני
ישראל, ומכניסים כל מיני זמהות וטמאות. וזה הפרור והזכוף הכי
גדול שעובר עכשו בדורותינו אלה, ועלינו להפיץ אור ונדעת רבנו
ז"ל במסירות נפש הכי גדולה, אשר על-ידי-זה נזקה לבטל את
זהמת הנחש, שהוא הארס רע שמכניסים הערב-רב באחינו בני
ישראל הספרדים. ועל-כן אשריך ואשרי חלקך, יהי חלקי עמך.

ראה להפיץ בכל העירות הקטנות את הקונטרסים החדשים,
אשר בודאי הם הכנה למשיח צדקנו.

חמדת לבבי! רבנו ז"ל אמר: כל מקום שישראל הולכים, הם
כובשים את המקום אל הקדשה, ומתפכים את המקום אליו יתברך,
כי הם מעלים ומנשאים כל המקומות הנפולים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק
ב', סימן עו). וביותר טובב דבר זה לאלו אשר זוכים לילך ולהפיץ
את אור רבנו ז"ל, אשר בתחלה המקום הוא גולה, אבל אחר-כך

ריב אשר ו' תתלב בנחל

כְּשֶׁמְכַנְיָסִים אֶת אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִז נַעֲשֶׂה גְּאֻלָּה, כְּשֶׁמְגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְאַחֲנֵנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂית הַגְּאֻלָּה.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְהִדְפִּיס וּלְהַפְיִץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הֵם נִלְקָחִים מֵהַסֵּפֶר הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

עַקֵּר נִסְיוֹן הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי דָבָר זֶה בָּא לוֹ בְּכַבְדוֹת יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

ו' תתלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּמִדְבַּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְצֻטָּעֵר אֲנִי בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשָׁה. נָא וְנָא לֹא לַעֲזוֹב אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּוֹדָאֵי אִם תִּקְרְמוּ אֶת כָּל מֵה שְׂאֻכְתֹּב כְּאֵן, תִּהְיֶה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ.

א. הִיָּה מְאֹד רְצוּי שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ לְרַב שֶׁל הָעִיר, וּתְבַקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ אִיזוֹ עֲצָה, מִי יְכוּל לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת שֶׁל חַיֵּי יְהוּדֵי, הַצָּרִיף לְקִיָּם יוֹם יוֹם, וְזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לָבֵן וּלְבַת יִשְׂרָאֵל, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם הֵייתֶם יְכוּלִים לִילֵךְ אֶת וּבְעֵלְךָ לְלַמֵּד אֶת דֵּינֵי הַתּוֹרָה.

ב. עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עַקֵּר הָעֲשִׂירוֹת בָּא לְאָדָם רַק עַל־יְדֵי שְׂמִירַת שַׁבָּת, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְשִׁמּוֹר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ, וְאִינוֹ מַעֲשֵׂן וְאִינוֹ נוֹסֵעַ בְּמִכּוֹנֵית, וְאִינוֹ מְדַלֵּק אֹר וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה בָּאָה לוֹ עֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שְׂאֻמְרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלָמֵי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ב', הַלָּכָה ח'): בְּרִכַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר — זוֹ בְּרִכַּת שַׁבָּת; כִּי הַשַּׁבָּת מְבִיאָה עֲשִׂירוֹת. גַּם אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קִיח.): כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתְנִים לוֹ נַחֲלָה

אָשֶׁר   ו' תתלג   בַּנְּחָל   ריג

בְּלִי מִצְרִים; וְאָמְרוּ (שׁ): כָּל הַמַּעֲנֵג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתְנִים לוֹ מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ; וְאָמְרוּ (שׁ): כָּל הַמְּשַׁמֵּר שַׁבָּת כְּהַלְכָתָהּ, אֶפְלוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוֹשׁ מוֹחֲלִים לוֹ; עַל-כֵּן רָאִי לְשַׁמֵּר אֶת הַשַּׁבָּת וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר אֶתְכֶם.

ג. ראו לקנות ציציית ותפלין פשרים, ושבעלך יתעטף בכל יום בצציציית ונייח תפלין, ויקרא בהם קריאת שמע, וזה יעזר לכם לרפואה ולהרחבת הדעת ולברכה והצלחה.

ד. ראו לקבץ מזוזות על פתח ביתכם, וזו תהיה שמירה לבית מגנבות ומרוחות רעות ומשדים ומזיקים.

הכפל הדבר, ראו שניכם — את ובעלך להתקשר אל רב המקום, ולדבר עמו מדיני התורה, ואל תתבישו, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ה): ולא הבישן למד.

נא ונא להשאר בארץ ישראל, ולא לצאת משם, כי בחוץ לארץ אתם יכולים, חס וחסלילה, להתבולל בין אמות העולם, ובפרטיות הילדים.

ראו להכניס את הילדים במוסד חרדי, ואז ישארו אצלכם.

האדם צריך לבקש תמיד ממנו יתברך, שאינו רוצה שום דבר רק להפיל בו, ולא ירצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, כי אחרת זו התבודדות שאינה פראוי, והוא מלא דמיונות.

המאחל לך הצלחה...

ו' תתלג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידידי הקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

ריד אֲשֶׁר ו' תחלג בַּנְחַל

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרָה
מִשְׂמַחַת, שְׂזָכִיתָ לִילָךְ לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתִזְכֶּה לְעֶסֶק בְּזֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וּבְזֶה תְּבֹא לָךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ.

חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לְחִדָּשׁ יְמִיךָ פְּקָדִים, עֲזֹב אֶת הַכֹּל, וְתַתְּחִיל
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּהַתְּמַדָּה רַבָּה מִקֶּרְא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, רַמְבַּ"ם,
טו"ר וְשִׁלְחַן עֲרוּף וְכו', אֲפִלוּ מַעַט דְּמַעַט מִכָּל דְּבָר, אֲבָל בַּל יַחֲסֹר
לָךְ יוֹם מִזֶּה, כִּי זֶה מְזוֹנָךְ הַנִּצְחִי.

רְאֵה, יְדִידֵי הַיְקָר! לְזָכוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שְׂיַקְיֵמוּ מִצְּוֹת צְדָקָה,
כִּי בְּזָכוֹת הַצְּדָקָה תְּבֹא הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה א, כז): "צִיּוֹן
בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה וְשִׁבְיָהּ בְּצְדָקָה", וְהֵם יִהְיוּ בְּכָלֵל תּוֹמְכֵי אוּרִיתָא, כִּי
בְּזֶה שְׂאֵתָה לּוֹמֵד תּוֹרָה, וְהֵם יִתְּנוּ לָךְ צְדָקָה בְּעִבוּד פְּרִנְסָתְךָ, בְּזֶה
יִהְיֶה לָּהֶם תְּקוּן.

הַעֲקֹר רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהִיּוֹת מְאֹד בְּשִׂמְחָה, וְלִרְקֹד
בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פֵּא):
כְּשִׁלּוּמֵד תּוֹרָה אוֹ שְׁעוּשָׂה מִצְוָה בְּכָל כָּף שְׂמִיחָה, עַד שֶׁהַשְׂמִיחָה
נוֹגַעַת עַד רַגְלָיו, וּמַעַלָּה אֶת רַגְלָיו לְמַעַלָּה, וּבְזֶה נִתְּעָלִים כָּל תּוֹמְכֵי
אוּרִיתָא, שֶׁהֵם נִקְרָאִים סְמִכֵי קָשֵׁט, הֵינּוּ בְּזֶה שְׂתִלְמַד תּוֹרָה וְתִשְׂמַח
בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַד שֶׁתִּרְקֹד, בְּזֶה תִּעַלָּה אֶת כָּל אֵלוֹ הַנִּשְׁמוֹת
הַנְּפֹלוֹת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שְׂעֵדִין הֵם רְחוּקִים מִהַקְּדוּשָׁה, וַיִּזְכֶּה
שְׂגֵם לָהֶם יִהְיֶה תְּקוּן.

גַּם אֵמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂעַל-יְדֵי רְקוּדִים שְׂאֲדָם רוֹקֵד מְרַב שְׂמִיחָה
בְּשִׁעָה שְׂמִקִּים מִצְוָה — נִתְּעָשֵׂר בְּמִמּוֹן, וְגַם הַדְּבִיּוֹר הוּא מְתַקֵּן.

וְעַל-כֵּן רְאֵה, חֲמִדַת לְבָבִי! לְעֶסֶק בְּמִצְוֹת, לְסַבֵּב בְּעִבוּר
צְדָקָה, וְתַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזֶה תִּהְיֶה לָךְ שְׂיָכוֹת עִם הַמּוֹן עַם,
וּבְזָכוֹת זֶה כְּלָם יִשׁוּבוּ בַּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית.

אֲשֶׁר   ו' תתלד   בנחל   רטו

נא וְנָא בַּל תִּקַּח שׁוּם שְׁתַּפִּים אֶל הַצְּדָקָה, רַק תִּשְׁלַם לַמִּשְׁתַּדֵּל
בְּהַדְפָּסָה בְּעֵבוֹר כָּל סֵפֶר, וְאֵת יְתֵר הַמַּעוֹת תִּקַּח בְּעֵבוֹר פְּרִינָסַת אֲנִישֵׁי
בֵּיתְךָ.

נָא וְנָא אֶל תִּשְׁנֶה.

הַדְּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתלד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בַּמְדַּבֵּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלַיְנָו
... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ שְׂאִתָּה עוֹסֵק
בְּהַפְּצַת סֵפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל.

תַּדַּע, יְדִידִי, יַקְרִי! כִּי אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם מְקַרֵּב
נַפְשׁוֹת אַחֲרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּזֶה יִזְכֶּה שְׂיִמְחֲלוּ לוֹ גַּם-כֵּן עֲוֹנוֹתָיו.

חֲמִדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי רַבָּנוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג): אַמִּירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתַשׁוּבָה; כִּי יֵשׁ
אֶחָד שְׂאֵין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת כָּלֵל לְתַשׁוּבָה, וְאֶפְלוּ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ
הַתְּעוֹרְרוֹת לְתַשׁוּבָה, אֵינּוּ זוֹכֵה לְהַגִּיעַ לְאוֹת וְהַשְׁעַר שֶׁל תַּשׁוּבָה
הַשִּׁיף לוֹ, וְאֶפְלוּ אִם מִגִּיעַ לְשֵׁם, יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהַשְׁעַר שֶׁל תַּשׁוּבָה
סְגוּר, וּמִחֲמַת כָּל זֶה אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְתַשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי אַמִּירַת
תְּהִלִּים, אֶפְלוּ מִי שְׂאֵין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתַשׁוּבָה, הוּא מִתְּעוֹרֵר לְעִשׂוֹת
תַּשׁוּבָה, וְגַם זוֹכֵה עַל-יְדֵי תְּהִלִּים לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשְׁעַר הַשִּׁיף
לוֹ וּלְפִתּוֹחַ הַשְׁעַר. נִמְצָא, שְׁזוֹכֵה עַל-יְדֵי תְּהִלִּים לְעִשׂוֹת תַּשׁוּבָה.

וְעַל-כֵּן זֶהוּ דְבָר גְּדוֹל מְאֹד לְעֵסֵק תָּמִיד בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי

רַטֹז אֲשֶׁר ו' תתלה בַּנְחַל

תְּהִלִּים הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, אֲשֶׁרִי שְׂיֵאָחֻז בְּזֶה.

הַהֶכְרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב טְרָדוֹתֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל הִזָּה רְגִיל לֹמֵר: כָּל חַצוֹת שְׂאֲנִי זֹכָה לַחֲטָף בְּזֶה הָעוֹלָם — זֶה הַנְּחֻמָּה שְׁלִי, זֶה הַתְּקוּהָה שְׁלִי, זֶה הַרְפוּאָה שְׁלִי, וְזֶה יִשְׁאָר לִי לְנִצָּח.

ו' תתלה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בְּמִדְבַּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע שְׂהַחֲלִפְתָּם אֶת הַמְּזוּזוֹת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הִזָּה רְאוּי שְׂתַגְּשִׁי אֶל רוּפָא בְּשָׂבִיל טְפוּל וְאֵל תְּפַחְדִּי, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂמִלְאָךְ מִיכָאֵל יַעֲמֵד עַל יְמִינוֹ וְיִצְלִיחַ בְּעִבּוּדְתּוֹ.

נָא וְנָא לֹא לְפַחַד כָּלֵל, רְאִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂהִבִּית יְהִיָּה אֲצִלְכֶם תְּמִיד מְלֵא שִׂמְחָה, וְהִרְחִיקוּ אֶת הַדְּאָגוֹת מִכֶּם, אֲשֶׁר רַק מְבִיאוֹת לְרַגְזוֹ וּמְרִיבוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְכֶם לְשְׁלוֹם-בֵּית נִפְלָא, וּתְשִׁמְחוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי, וְתִדּוּרוֹ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ו' תתלו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אבקש אותך מאד, ראי לא לדחק על בעלך בשום אפן שבעולם, רק תלכי עמו בחסד וברחמים, ותשתדלי להבין אותו, ותדברי עמו בצורה יפה ובדרך אהבה, ואז ממילא ישתדל להביא פרנסה, כי פשדוחקין על האדם לעשות דיקא וכו', הוא עושה בדיוק ההפוך. על-כן ראי להתנהג עמו ברגע ובנעימות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

ראו לשמר שבת-קדש, והשבת תשמר עליכם.

עקר העשירות בא לאדם רק על-ידי שמירת שבת, כל אלו אשר זוכים לשמר שבת ולשמח בה, להם יש הרחבה בפרנסה, והכסף בא להם בדרך גס, על-כן ראו לשמר שבת-קדש, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם בהצלחה מרבה.

המאחל לכם כל טוב...

ו' תתלו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי הנקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

בענין החלומות שחלמת, ואתה מבלבל את עצמך; מה אמר

ריח   אֲשֶׁר   ו' תתלה   בנחל

לך, חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת י'): אֶפְלוּ בְּעַלֵי הַחֲלוּמוֹת אוֹמְרִים לוֹ לְאָדָם לְמַחֵר הוּא מֵת, אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים; וְכֵן הוּא (ירוּשְׁלַי סִנְהֶדְרִין י'): אִם רָאִיתָ חֲלוּמוֹת וְחֲזִיוֹנוֹת קָשִׁים, קַפֵּץ לְשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאַתָּה נִצּוּל: לְתַפְלָה, לְצַדִּיקָה וְלִתְשׁוּבָה; וְכֵן אָמְרוּ (מְדַרְשׁ רַבָּה, פְּרֻשַׁת נִשְׂא, פְּרָשָׁה י"א): אֶפְלוּ אָדָם רוֹאֶה בְּחֲלוּמוֹ כְּאִלוֹ חֶרֶב מְחַתֶּכֶת בְּיַרְכוֹ, יִשְׁפִּים לְבֵית-הַפְּנִסָּה; הָרִי לְךָ, שְׂעַל כָּל חֲלוֹם רַק הָאָדָם צָרִיךְ לְעוֹרֵר רַחֲמִים.

ועל-כן, יְדִידֵי הַיְקָר, רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא בְּיָדָאֵי יַעֲזֹר לְךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דְּבַר הַמְּבַטֵּל אֶת הַחֲלוֹם רַע כְּמוֹ הַתַּפְּלָה. אַף-עַל-פִּי-כֵן אָמַרְתִּי לְנַחֲמֶךָ. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת נה'): כְּשֵׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבַר בְּלֹא תָבֵן, כֶּף אֵי אֶפְשָׁר לְחֲלוֹם בְּלֹא דְבָרִים בְּטָלִים; אֲזִי בְּיָדָאֵי שְׁהַכַּל הַכֵּל, וְאֵין לְךָ מַה לְחַשֵּׁשׁ. וְכֵן אָמְרוּ (ש"ס): אֵין מְרָאִים לוֹ לְאָדָם אֲלֵא מְהֵרָהוּרֵי לְבוֹ; מִי יוֹדֵעַ אִם אֵינְךָ חוֹשֵׁב מְזָה פַעַם, וְזֶה בָּא לְךָ בְּחֲלוֹם.

אַף-עַל-פִּי-כֵן תִּדַע, יְדִידֵי הַיְקָר! שְׂיֵשׁ עַל זֶה עֲצָה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ש"ס): בְּשַׁעַה שְׁהַכְהִנִּים פּוֹרְשִׁים יְדִיָּהֶם, שְׂיֵאמַר הַתַּפְּלָה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָנִי שְׁלֶךְ וְחֲלוּמוֹתַי שְׁלֶךְ" וְכוּ', וְזֶה נִמְצָא בְּסִדְוּרִים, תַּפְּלָה זוֹ שְׂמַתְפַּלְלִים בְּשַׁעַת בְּרַכַּת כְּהִנִּים בְּיוֹם טוֹב. וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ לְמִישָׁהוּ חֲלוֹם רַע, רְאוּי לֹ לֹמַר הַתַּפְּלָה הַזֹּאת בְּשַׁעַה שְׁהַכְהִנִּים מְבָרְכִים אֶת הָעָם.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ וְאַל תִּתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, וְתִתְפַּךְ חֲלוּ"ם לְמוֹח"ל, בְּזִכּוֹת הַפְּחָדִים שְׂנֹכְנְסוּ בְּךָ, יִמְחַל לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   ו' תתלח   בנחל   ריט

ו' תתלח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
והנני מברכך בברכת "מזל טוב", הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכה
לרוות רב נחת מבנך הנולד לך למזל טוב ומאחיו, ויזכו להיות
נוטרי הברית באמת.

אודות הכתבת שאתה כותב לי בענין המסיון, שפועלים חזק
מאד בארצנו הקדושה, תדע, כי אני יודע את זאת כבר מזמן,
ועל-כן אמרתי למסר נפשי ולהדפיס ולהפיץ את הקונטרסים
החדשים לארצה ולרחבה בכל ארץ ישראל, עד שלא יהיה שום בית
בארץ הקדש, שלא יהיה שם אילו קונטרסים מהקונטרסים
החדשים.

יש לי תכנית, בעזרתו יתברך, להדפיס אלה קונטרסים, אם יתן
הקדוש-ברוך-הוא את החיים, ולהפיצם בכל העולם פלו, והכל
נלקט מה"לקוטי-הלכות", באפן קל מאד, עד שאפלו המון עם
שאינם יודעים ספר, יבינו מה שכתוב שם.

ראה, אהובי, אחי היקר, לעזר לזה, שגזפה להפיצם בכל
תפוצות ישראל. ובפרט אתה, שאתה משתוקק כל-כף לעבודת השם
יתברך — תורה ותפלה, אתה יכול לקבוע לעצמך שעורים פסדרן
במקרא, במשנה, בגמרא, במדרש וכו', וביתר הזמן הפנוי שיש לך,
תקח חבילה ספרים ותפיצם בבתים וברחובות, באוטובוסים
וברכבות, בכל מקום שיש עוברים ושבים, ותשלם למשתדל
בהדפסה את דמי הדפסת הקונטרסים, ואת יתר המעות תקח
לפרנסת אנשי ביתך. ובאפן הזה תרויח כמה מצוות: קדם —
שתפיץ אמונה בין אחינו בני ישראל, ותקרבים אל הקדשה, וכן

רכ אשר ו' תתלט בנחל

תזכה ללמד בלי שום בלבולים, וכן תהיה לך פרנסה בהרחבה, ומה גם שתזכה לכל אחינו בני ישראל, שיהיה להם חלק בתורה, כי הם יהיו בחינת תומכי אורייתא.

העקר ראה שהכל יהיה בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי- מוהר"ן, חלק ב', סימן פא): כשאדם לומד או מקיים מצוה בשמחה, אזי מגביה כל התומכי אורייתא אל הקדושה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אם מדברים מרבנו ז"ל, ממשיכים אותו אצלנו, ומדבקים את עצמו עמו, כמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יב), צדיקים שפבר הלכו לעולמם, וכשאנו לומדים תורתם, על-ידי-זה נתדבק רוחם ברוחנו, עין שם. וכן הוא הדבור שמדברים מהם ממשיכים אותם אלינו, אשרי מי שידבר בכל יום מרבנו ז"ל, ומשיך אותו בזה העולם.

ו' תתלט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'קד ל' מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מאד שמח לשמע בכל פעם הטוב ממך, ובפרט שאתה היחיד המוסר נפשך בהדפסת הקונטרסים.

מה אמר לך! אין לי דבורים בפה וכל שכן בכתיב להסביר לך את גדל הענין הזה. עליך לדעת, אם אתה לא תעשה את זה, אף אחד לא יעשה, כל אחד דוחק את השני. ובנדאי מפיעים יהיו הרבה מאד, הקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, אם זה לא יפיק, השני

אָשֶׁר   ו' תתמ   בנחל   רכא

יתעורר, ואם השני לא יפיץ, השלישי יתעורר וכו', ובכפרט שאני מעורר את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו שיעסקו בהפצה, על-כן מפיצים לא יחסרו, אבל מדפיסים אין אף ברזיה בעולם שיש לה השגה בזה, כי אם אתה, על-כן ראה להתמיד בזה, ואקנה להקדוש-ברוך-הוא שתשמר עצמך מאד מחובות.

אודות הקונטרסים, שאתה מבקש לשלח לה בפעם אחת מאה קונטרסים, עליך לדעת כי כל קונטרס וקונטרס ראוי לומר: אלמלא לא אתינא להאי עלמא אלא בשביל דא די, ועל-כן לפי מה שמשפיע לי הקדוש-ברוך-הוא, כך אני שולח לה, אבל אי אפשר לדחוק את השעה.

העקר ראה לחזק את עצמך והקדוש-ברוך-הוא יעזר לה, סוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ותזכה למצא את בת זוגך. בודאי עכשו קשה לה מאד מאד, כי אין לה צער כצערו של בחור, אף-על-פי-כן מצד שני עליך לדעת, כי אתה זוכה ומזכה את הרבים בזכות כזו, ששום בחור עוד לא זכה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתמ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מאד שמח, שאתה מתמיד בספרי רבנו ז"ל.

מה אמר לה, אין דבר גדול מזה! כי רבנו ז"ל הבטיחנו, שהספר שלו הוא אתחלתא דגאולה (ת"י-מוהר"ן, סימן שמו), הינו כשאדם מרגיל את עצמו ללמד בספרו של רבנו ז"ל, נפתח לו מחו,

רכב אשר ו' תתמ בנחל

שמתחיל לצאת מגלותו ולחפש אחריו יתברך, עד שסוף כל סוף יזכה לגאולה שלמה, גאלת הנפש, בחינת (תהלים טט, ט): "קרבה אל נפשי גאולה".

אודות מדת הבישנות שלך וכו', עליך לדעת, שאי אפשר להתפטר מזה, כי אם על-ידי רבוי התבודדות, הינו כשאתם מדבר הרבה עמו יתברך, אז אינו מתבייש ואינו מתפעל משום בריה שבעולם, כי הוא בא אל בטול כזה, עד שאינו רואה משום דבר רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואז אינו רואה שום בריה.

ומספר בין אנשי שלומנו, שפעם בא אחד מאנשי שלומנו אל רבנו ז"ל, ורצה לדבר עמו הרבה, ולא עלתה בידו מרב פחד ובושה שהיה לו מרבנו ז"ל, והלך עם רבנו ז"ל ושמשו כל הדרך, ורצה לדבר עמו, אך לא עלתה לו, עד שרבנו ז"ל הרגיש ברוח קדשו מה בלבבו, שרוצה לדבר עמו אך מפחד ומתבייש, אזי ענה ואמר רבנו ז"ל: מתחיל לדבר הרבה עמו יתברך, ואז תוכל לדבר גם עמי (וזה כבר נדפס בשיחות-הר"ן וסימן רלב).

ראה להתמיד בכל יום באמירת ח"י פרקים משניות, כי אין לך עוד נשק לשורף את היצר הרע הבוער באדם בפגם הברית, כמו אמירת ח"י פרקים משניות, שזה מאד מסגל להריגת היצר הרע. בודאי דבר זה לא הולך בפעם אחת, אך כשאתם מרגיל את עצמו ימים ושבעות וחדשים ואפלו שנים, אזי סוף כל סוף יזכה לכבות את אש הרע הבוער בו.

ועל-כן אל תתיאש, רק תמשיך מדי יום ביומו באמירת ח"י פרקים משניות, ואם מאיזו סבה לא זכית יום אחד לומר, כי אם כמה פרקים, למחרת תמשיך מהמקום שאתה עומד בו, ותאמר ח"י פרקים.

ראה להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א',

אֲשֶׁר ו' תתמא בנחל רכג

סימן קסט), שעל-ידי שמחה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו ישמר אותך מפגם הברית, עין שם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

בקרוב נתראה, אקנה שתהיה עמנו בצותא בשבת.

ו' תתמא.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שאתה מתמיד מאד בתורה הקדושה, תאמין לי שאין לנו טוב מתורה. ורבנו ו"ל רצה, שכל אחד מאנשי שלומנו יהיו לו שעורים קבועים בתורה, ועל-כן ראה להמשיך בסדרך במקרא, במשנה, בגמרא ומדרש וכו' בכל יום, ואל יחסר לך יום בלי זה, והתורה תמשיך עליך חז, שתתקבלנה כל תפלותיך ובקשותיך שתבקש ממנו ותברך בשעת ההתבודדות בכלל, ובשעת הד' תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות בפרט.

ראה להפיץ ספרי רבנו ו"ל בעירך חולון, ואל תתבייש משום בריה שבעולם, כי הפצת ספרי רבנו ו"ל היא תקון גמור לפגם הברית.

מחמת טרדותי הרבות עכשוו ההכרח לי לקצר, אקנה לראותך בקרוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רכד   אָשׁר   ו' תתמב   בנחל
ו' תתמב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֲל,
נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים. תֵּאֱמִין לִי, שְׁכַכְּל
פְּעַם יֵשׁ בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, אֵךְ לֹא מִסְתַּיֵּעַ מִלְתָּא.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂזַכְּנוּ
לְהַתְּנוּדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה הַחֶסֶד הַכִּי גָדוֹל שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, כִּי סוּף
כָּל סוּף עַל-יְדֵי רַבֵּנוּ ז"ל נִזְכָּה לְבוֹא לְתַקּוּנֵנוּ עַל מַה שְׁקָלְקְלָנוּ
וּפְגַמְנוּ וְשַׁחַתְנוּ בְּזָה וּבַגְּלוּלִים הַקּוֹדְמִים.

הַעֲקָר אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל הוּא לְמוֹד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן",
אֲשֶׁר רַבֵּנוּ ז"ל בְּקֵשׁ אוֹתָנוּ, שְׁנִלְמַד וְנִתְמַיֵּד מְאֹד בְּסִפְרָה זֶה, וְאָמַר,
שְׂמִי שְׂיִתְמַיֵּד בּוֹ, תִּפְתַּח קְשִׁיּוֹת גִּידִיו, וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה בַעַל תְּשׁוּבָה
גָּדוֹל, וְכֵן בַּעַל הַשְּׂגָה גָּדוֹל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַצִּית אוֹתוֹ וְלוֹמַד סִפְרוֹ
הַקְּדוֹשׁ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! מוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (ח"א ע"ח), שְׂאֲבָרָהּם אָבִינוּ
תִּקַּל בְּתַקְלָא עַד דְּאֲתַגְלִיא לֵיהּ, שְׁחַפְּר וְחַפְּשׁ עַד שְׂמַצָּא אֵת קַדְשָׁת
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ-כֵן עָלֵינוּ לְחַקֵּר וּלְחַפְּשׁ אַחַר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה,
עַד שְׁנוֹכָה לְמַצְאוֹ יְתַבְּרָךְ. הֵינּוּ שְׂהַאֲדָם צְרִיף לְחַפְּשׁ אֵת עֲצָמוֹ תְּמִיד
אִם הוּא דְבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְרֵאוֹת וּלְהַתְּבוּנָה הַיֵּטֵב בְּאֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְּרָךְ, וְאִיף שְׂמַחְיָה וּמְקַיִם אֵת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וְהַפְּל
לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם רַק לְבוּשׁ לְגַבִּי
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הַמְּתַלְבֵּשׁ בָּהֶם, אֵךְ בְּאֲמַת הַכָּל אֵין סוּף, וְכָל
הַבְּרִיאָה נַעֲשֶׂתָה רַק עַל-יְדֵי הַצְּמִצוּם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי, הֵינּוּ שְׂאֵין
בְּדַעַת הַשְּׁכָל הָאֲנוּשִׁי לְהַבִּין דְּבַר זֶה, אִיף בְּגִשְׂמִיּוֹת מְלַבֵּשׁ רוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת.

אָשֶׁר   ו' תתמב   בְּנַחֵל   רכה

וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי־מֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד): בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל־יְדֵי אֲמוּנָה עוֹבְרִים עַל הַפֶּל; בְּשִׁבִיל זֶה הֵם נִקְרָאִים עֹבְרִים,
שְׁעוֹבְרִים מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר, כִּי עַל־יְדֵי אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ עוֹבְרִים עַל
חֵלֶל הַפְּנוּי, וּמוֹצְאִים אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת,
שְׁנֹכְנֵס בְּתוֹךְ מְבוֹכוֹת הַחֵלֶל הַפְּנוּי, וּמוֹצִיא מִשָּׁם אֶת כָּל הַקְּדוֹשׁוֹת,
עַד שֶׁמִּקִּים וּמַעֲלָה אוֹתָם וּבוֹנֶה מֵהֶם בְּנֵינִים נוֹרָאִים נִפְלְאִים.

וְעַל־כֵּן רָאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד, שְׁיֵשׁ לָנוּ שְׂיָכוֹת לְרַבֵּי גְדוֹל כְּזֶה,
אֲשֶׁר יָכוֹל לְקַחַת שְׂבָרֵי שְׂבָרִים כְּמוֹנוּ הַיּוֹם, מְגַשְׁמִים כְּמוֹנוּ הַיּוֹם,
וְלַחְזוֹר וְלִבְנוֹת לָנוּ אֶת כָּל הַמַּחִין שְׁלָנוּ, בְּאִפְּן שֶׁתִּתְנוּצֵץ לָנוּ אִיזוֹ
הַתְּנוּצָצוֹת מְגֻלוֹי אֱלֹקוֹתָיו, עַד שֶׁעַל־יְדֵי רַבּוּי שְׂקִידָה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ,
נִזְכָּה שְׂיִתְגַּלֶּה עֲלֵינוּ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּאִיר בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט מֵהַבְּרִיאָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! תְּאֲמִין לִי, שְׂאָסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אָסוּר לְקַחַת
עַל עֲצָמוֹ עֲבוּדוֹת וַיְגִיעוֹת וּטְרַחֲחוֹת יוֹתֵר מִכַּחוּ, כִּי אִזּוֹ יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי,
רַק רַבֵּנוּ ו'ל גָּלָה לָנוּ דֶרֶךְ שֶׁל 'מַעַט גַּם־כֵּן טוֹב', וּמַעַט מִבִּיא לְעוֹד
מַעַט, וְעוֹד מַעַט מִבִּיא עוֹד מַעַט, כִּךָּ עַד שֶׁבְּמִשְׁךְ הַזְּמַן הוּא מְקַבֵּץ
עַל יְדוֹ הַרְבֵּה.

עַל־כֵּן רָאָה, אָהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׂבַעוֹלָם, וְאֵל תְּנִיחַ אֶצְלֶךָ הַעֲצָבוֹת כָּלֵל, סוּף כָּל סוּף תְּבֹא
עַל תְּקוּנָךְ.

בְּנֶךְ הַיְקָר עוֹשֶׂה אֶצְלָנוּ חֵיל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁהוּא מִתְמַיד בְּתוֹרָה,
בְּעֲבוּדָה וּבִירְאָת שְׂמִים. הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂיִהְיֶה לָךְ נַחַת
מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הַיְלָדִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

בְּקֶרֶב נִתְרָאָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל פָּנִים אֶל פָּנִים, וְאִזּוֹ נִחְיֶה אֶת
עֲצָמֵנוּ.

רכו אָשֶׁר ו' תתמג בנחל
ו' תתמג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
בפרט שאתה עוסק להפיץ ספרי רבנו ז"ל, וראה להתמיד בזה מאד
מאד, כי זהו תקון גדול לנשמה, והעקר שיהיה בהצנע, שלכל
יתודע במשפחתך, שלא יתגברו עליך המניעות.

חמדת לבבי! עליך לדעת כי דרך רבנו ז"ל הוא רק ענין של
עשה טוב, כי אין לנו כח ללחם עם הרע כלל, ועל-כן אי אפשר
להפגס בנפוחים עם המשפחה והחברים, ואפלו כשכא איזה וכוח
צריך לילך בדרך של עשה טוב, רק לדבר באפן של אהבה, לקרב
ולא לרחק, והקדוש-ברוך-הוא יעזרנו, שנוזפה להתקרב אליו באמת.

חמדת לבבי! ראה לשמח את נפשך בכל מיני אפנים שבעולם,
כי השמחה באלקותו יתברך זו המצוה הכי גדולה, כי יכולים לבוא
אל המדרגה הגבוהה ביותר בדבקות הבורא יתברך שמו, ועל-ידי
שמחה שאדם שמח בו יתברך, הוא משלים את פונת הבריאה.

ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לשמח על נעם חלקנו, אשר
בנחל שם גורלנו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לאחוז עצמך ברבנו ז"ל כל
מי חייה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רבנו ז"ל אמר לאנשי שלומנו, שצריכים להרגיל עצמו להיות
כל-כך דבוק בהשם יתברך, עד שיהיה לו בטחון חזק בזה, שלא

אֲשֶׁר   ו' תתמד   בנחל   רכז

יְהִי אִכְפֶּת לוֹ שׁוֹם דְּבַר, רַק כְּשִׁיצְטָרֵךְ לְאָכֹל, יִכְנַס לְאִיזָה בַּיִת,
וַיִּבְקֶשׂ אִיזוֹ חֲתִיכַת לֶחֶם לְאָכֹל, וַיּוֹתֵר מִזֶּה לֹא יִדְאָג כָּלֵל.

ו' תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמְדְּבָר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רב.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בְּעֵלְךָ — לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי
לְרֵאוֹת אִיךָ שְׂאֵת מְחֻזְקָת אֶת עֲצָמְךָ וּמְחֻזְקָת אֶת בְּעֵלְךָ, כֵּן רֵאוֹי
לְהִיּוֹת. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּקְנִי מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְתִהְיִי
תְּמִיד בְּטוֹב עֵינַי, לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעֵינַי טוֹבָה, וְלָדוֹן אֶת הַכֹּל
לְכַף זְכוּת, כִּי דְבַר זֶה הִיָּה אֲצִל רַבְּנוּ ז"ל עֵקֶר גְּדוֹל מְאֹד — לָדוֹן
אֶת חֲבֵרֵי לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֵא בּוֹ רַק נִקְדוֹת טוֹבוֹת (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן,
חֶלֶק א', סִימָן רפב).

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְרִים, שֶׁבְּהַקְלוּיָזוּ בְּאוֹמֵן הָיוּ נִכְנָסִים כַּמָּה
קְצָבִים, אֲשֶׁר הָיוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים מְאֹד, וּמְחַמַּת שֶׁהָיָה הַקָּר עַז מְאֹד
בְּחוּץ כְּדֶרֶךְ הַקָּר הַרוּסִי, עַל-כֵּן יֵשְׁבוּ עַל יַד הַתַּנּוּר, וְדַבְּרוּ בִּינֵיהֶם
דְּבָרִים בְּטָלִים, וְעָשׂוּ לִיצְנוּת מֵאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ. וּכְשֶׁבָאוּ אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ
מֵעָרֵי פוֹלִינְיָה וְרֵאוּ אֶת זֹאת, רָצוּ לְהַשְׁלִיכֶם הַחוּצָה — הִיָּתְכֵן שְׁנִיחַ
אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים כְּאֵלוֹ, בּוֹרִים וְרִיקִים, לְשִׁבְתָּ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת (בְּהַקְלוּיָזוּ
שְׁלָנוּ)? ! וְהָיָה שָׁם הָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל, וְהוּא
לֹא הִנִּיחַ לְגִרְשָׁם, רַק אָמַר: אִם הֵם נִכְנָסִים אֲצִלְנוּ, סִימָן שֵׁשׁ לָהֶם
אִיזוֹ שְׂיָכוֹת אֱלִינוּ, וְכָךְ הָיָה, שֶׁהִנִּיחוּ אוֹתָם, וְאַחֲרֵיכֶם הֵם תָּזְרוּ
בְּתִשׁוּבָה.

מִכָּאֵן רוֹאִים, שֶׁכָּל מִי שֶׁבָּא אֶל זוֹלָתוֹ, סִימָן שֵׁשׁ לוֹ אִיזוֹ
שְׂיָכוֹת אֱלָיו, וְאָסוּר לְגַרְשׁוֹ וּלְרַחֲקוֹ, כְּמוֹ-כֵן אָסוּר לְאֵשָׁה לְקַנֵּא
בְּחִבְרָתָהּ, אֲלֵא כְּשֶׁאֵשָׁה נִכְנָסַת אֵלָיךָ, עֲלֶיךָ לְדַבֵּר עִמָּה דְּבוּרֵי
הַתְּחֻזָּקוֹת, דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, כִּי סִימָן שֵׁשׁ לָהּ אִיזוֹ שְׂיָכוֹת עִמָּךְ.

רכח אָשֶׁר ו' תתמה בנחל

והקדוש־ברוך־הוא יַעֲזֹר לָךְ לְצֵאת מִמִּדְּת הַקְּנָאָה לְגַמְרִי, וְתִזְכְּרֵי
לְהַפְּלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרִי.

המאחל כָּל טוֹב...

ו' תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְרֵאוֹת אִיךָ שֶׁנֶּר חֲדָשׁ
רוֹצֶה לְהֵאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת מִהַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלֻקָּה!

אֲנִי שִׂמַּח מְאֹד לְשִׁמְעַע וְלִהְתְּבַשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, אִיךָ
שִׂמְחָתְךָרְבִים מְקַרְבִים חֲדָשִׁים אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, מִי יִתֵּן שִׂתְּנֶכָה
לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמְךָ בְּרַבְּנוּ ז"ל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

נָא וְנָא, יְדִידֵי הַיָּקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת כִּי עָקֵר הֵהֱתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ
ז"ל הוּא הַדְּבִיבּוֹר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בָּזָה שְׂאֵדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חֲלוּן, שֶׁהֵאֱחָר יָכוֹל לְהֵאִיר בּוֹ (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֲלֻקָּה
א', סִימָן ט'), וְכִפִּי שֶׁהֵאֱדָם מְרַבֶּה בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, עַל־יְדֵי־זֶה
מֵאִיר בּוֹ הַצְּדִיק, עַד שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ אֶבֶן טוֹבָה וְכוּ', שֶׁיָּכוֹל
לְהֵאִיר גַּם בְּאַחֲרִים, עֵינֵי שָׁם.

בְּיִדְּאֵי רֵאִיתָ כָּבֵר אֶת הַקּוֹנִטְרָס "סֵדֶר־דְּרֻךְ־הַלְמוּד", הִנֵּה רֵאוּי
שִׂתְּעֵינִי בּוֹ כְּמָה פְּעָמִים, עַד שִׂתְּנֶכָה לְקִימּוֹ בְּאַמְת, וְלִהְתְּחִיל לְלַמֵּד
סֵדֶר בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ,
שִׂתְּצַלִּיחַ דְּרֻכְךָ.

מַחֲמַת טְרוֹדוֹתֵי הַרְּבוּת, הִהְכַרַח לִי לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ו' תתמו בנחל רכט
ו' תתמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה,
שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, והנני מברכך בברכת "מזל טוב", על
שזכית להכניס את בנך ... בבריתו של אברהם אבינו, יעזר לך
הקדוש-ברוך-הוא, שזה הקטן גדול יהיה, גדול בתורה, גדול
בעבודה, וגדול בעשירות, וכן תזכה לרוות רב נחת מכל ילדיך אתה
וזוגתך.

אהובי, אחי היקר! ראה לחכם בזה העולם, ועקר החכמה היא
לזכות לחטף בכל יום אילו נקודות טובות, כמה דבורים לדבר עמו
יתברך, כמה מזמורי תהלים, כמה פרקי משניות, כמה פסוקים חמש
וכו', מכל דבר צריכים לחכם בזה העולם, ולחטף בכל יום ויום
מעט ועוד מעט, ובמשך הזמן יצטבר לחשבון גדול.

הנה צדיק מפרסם אחד ושמו: הרבי הקדוש רבי צבי אריה
מאליק זי"ע, והוא היה תלמיד התולדות הקדוש [הרב הקדוש רבי
יעקב יוסף מפולנאה זי"ע], והיה אומר על רבנו ז"ל: קלוג איז ער,
אז יחכם מכל האדם, איז קארג געזאגט אויף אים [חכם הוא
כל-כף, שנאמר (מלכים-א' ה, יא): "ויחכם מכל האדם", זה מעט
עליו]. כי רבנו ז"ל אמר: בזה העולם צריכים להשפיל מאד מאד
לידע איך לחטף בכל יום נקודות טובות, וזה עקר החכמה הגדולה
מהכל, שאין אדם מטעה את עצמו, כי העולם הזה מטעה מאד (עין
שיחות ה"ן, סימן נא).

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שלא נטעה את עצמנו כלל.

מאד מאד אני שמח בזה שאתה עוסק בהפצת ספרי רבנו ז"ל,
אין עוד דבר גדול מזה, ראה לקחת את כל הספרים רק מהיקר

רל אשר ו' תתמו בנחל

והנעלה ... גרו יאיר, ותשלם לו את מחיר הספרים, כי הוא מוסר נפשו בעבור ההדפסה, ויש תחת ידי עוד הרבה קונטרסים להדפיס, ואם תקח ממנו ותתן לו את המעות, אזי ידפס הכל, ומה שהבחור הזה עושה — עולה על הכל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

מוהרנ"ת ז"ל אמר, שחקר היטב בדעתו, איך ועל-ידי מה יזכה להפיץ את אורו של רבנו ז"ל בעולם? ואחר ישוב הדעת והתבודדות הרבה, נסכם אצלו, שזהו רק על-ידי הדפסת ספריו הקדושים, אשרי מי שנותן יד וכתף לעזר לזה!

ו' תתמו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר, ראש חדש סיון ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי הקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי, שבשרת לי בשורה טובה, שאתם מפיצים את הקונטרסים בעיר אשדוד, ורבים מאחינו בני ישראל הספרדים חוזרים בתשובה על-ידי-זה, אין לשער ואין לתאר כָּלֵל, כי כמה יגיעות וטרחות, כמה צרות ובלבולים עוברים עלי, עד שאני זוכה לסיים קונטרס אחד, וכשפבר אני מסים, אז כמה צרות וכמה טרחות יש לי עד שגדפס.

על-כן, אהובי, אחי הקר! ראה להרגיל את הבחורים והאברכים בעיר אשדוד, שכל אחד יקח קונטרסים חדשים מהקר והנעלה ... גרו יאיר דיקא, ולעזר לו שיוכל להדפיס עוד ועוד, כי בזה שתקחו ממנו את הקונטרסים ותפיצו אותם ותשלמו לו, אז יוכל להדפיס עוד ועוד, כי תהלה להשם יתברך, יש לנו הרבה

אֲשֶׁר ו' תתמח בנחל רלא

קונטרסים להדפיס, ומי יתן שיזכנו הקדוש-ברוך-הוא להדפיס אלה קונטרסים לכל הפחות, שיזכרו מכל הנושאים שהאדם צריך בזה העולם.

חמדת לבבי! ראה לחזק עצמך באמונה פשוטה, לידע שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך פלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכל מה שתכניס את עצמך באמונה זו, כמו-כן יאיר עליך אורו יתברך. ולזכות לזה אי אפשר, כי אם על-ידי רבוי שיחה ותפלה, שהאדם צריך להרגיל את עצמו לדבר הרבה עמו יתברך, ואז יצליח ויזכה.

ההכרח לקצר מרב טרדותי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

מוהרנ"ת ז"ל אמר: כל החיות שלו היתה רק בזה שזכה להפיץ ספרי רבנו ז"ל, ופעם בא אליו איזה קרוב משפחה רחוק מעיר לעמבערג, ומכר לו ספר "לקוטי-תפלות", ושמח עד מאד שהספר ילך למרחקים, וכשהיה במצרים בדרך לארץ ישראל, מכר שם ספרי רבנו ז"ל, ושמח מאד מאד, אשר במקום בזה ימכרו ויפיצו את הספרים.

ו' תתמח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר, ראש חודש סיון ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך בתוך מכתב בעלך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע בשורה טובה, שאת כפר מרגישה טוב.

ראי לחזק את עצמך ולקרב רחוקים, ותמשיכי בהרצאות

רלב אָשֶׁר ו' תתמט בנחל

לְנָשִׁים, וּתְדַבְּרֵי מַעֲנִין שְׂמֵחַת הַמְצֻוֹת, מְאַמְנָה פְּשׁוּטָה בְּהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית, מַעֲנִין שְׂמֵירַת שְׂבֵת וְכוּ' וְכוּ', זֶה יִהְיֶה לָךְ תְּקוּן לְגַמְרֵי.

אַל תִּפְחָדִי כָּלֵל, רְאֵי לְהַעֲבִיר מִדְּעַתְךָ אֶת כָּל מַה שֶּׁקָּרָה,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָךְ. רְאֵי לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם בְּעַלְךָ,
וּתְתַחֲלִי דָף חֲדָשׁ בְּחַיִּים.

נָא וְנָא לְשִׁמּוֹר עַל הַבְּרִיאוֹת, לְאַכֵּל וּלְשִׁתּוֹת וְלִישׁוֹן, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ
וּרְפוּאָת הַגּוּף.

הַמְּאַחַל לָךְ כָּל טוֹב...

ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו"ל הִיָּה תְּמִיד מְזַהֵר אֶת תְּלַמִּידוֹ לְדַבֵּר
בְּנִמְחַת וּבְדַרְךָ אַרְץ גְּדוּל, וְלֹא לְצַעֵק אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת עִז
פְּנִים לְחֲבֵרוֹ, וּמִכָּל שֶׁפֶן בְּבֵיתוֹ זֹ אֲשֶׁתּוֹ, וּפְעַם אַחַת הִיָּה בְּבֵית אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהִיָּה נִמְנָה מִתְּלַמִּידוֹ, וְשָׁמַע אֵיךְ שֶׁהִלָּה צוּעֵק עַל
אֲשֶׁתּוֹ, אַחֲרֵי-כֵן לָקַחוּ לְצַד וְהוֹכִיחוּ: עַל אֲשֶׁתּוֹ צוּעֵקִים?!

ו' תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, רֵאשׁ חֲדָשׁ סִינּוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ לְהַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
זְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחַתִּי לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרָה
מְשִׁמַּחַת, שֶׁתְּהִלָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַתֶּם מִתְּחִלִּים לְהַסְתַּדֵּר, כֵּן יַעֲזֹר
לָכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתַּחֲזְרוּ וְתִדְוְרוּ בִּיחָד בְּאַהֲבָה וּבְרַעוּת,
וְתִרְאוּ לְסִלֵּק מִדְּעַתְכֶם כָּל מַה שֶּׁקָּרָה עַד עַכְשָׁיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִמְחַל לָכֶם.

אֲשֶׁר ו' תתנ בנחל רלג

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ ואל תפל בדעתך משום בריה שבעולם. ראה להרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר הוא תקון נורא ונפלא לנשמה, ומי שיודע שפגם, שיהיה רגיל לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, וכן תשתדל לומר בכל יום 'יום תהלים', באפן שתזכה לסיים את ספר התהלים בכל שבו, הקדוש-ברוך-הוא יעזר שימחל לך הכל.

ראה לעיני בקונטרס "סדר הדרך הלאמוד", ותתחיל ללמד על-פי סדר הלאמוד הזה, ואז תראה הצלחה רבה במשך הזמן.

ומחמת טרדותי הרבות ההכרח לי לקצר, בקרוב אהיה בארץ ישראל, אז נדבר באריכות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתנ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר, ראש חודש סיון ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו לידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי שיש לי ממך, אי אפשר לתאר ולשער כלל, כי אתה מבשרני, שזכית על-ידי הספר הקדוש שאלות ותשובות "אשר בנחל", לסיים כל-כף הרבה פעמים ששה סדרי משנה, וכתבי הזהר ותקונים, וגמרא, ומדרש וכו', בן ראוי, כי כל המכתבים שב"אשר בנחל" נכתבו בישועת ה' כפי הרצונות והכסופין של הנפשות שקבלו את המכתבים, ובנדאי מי שיעזב בו בכל יום, יהיה לו הרהור תשובה, וימשך לבבו אליו יתברך.

אודות שלום-בית וכו', חכמינו הקדושים אמרו (מדרש קהלת) על פסוק: "טובים השנים" — איש ואשתו, "מן האחד" — זה לעצמו

רלד אָשׁר ו' תתנא בנחל

וְזֶה לְעֲצָמוֹ, עֵינַן שָׁם. הֵינּוּ שְׁיֹתֵר טוֹב שְׁאַחַד עוֹזֵר לְשָׁנִי, וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה הוֹלֵךְ לְבַד וְזֶה הוֹלֵךְ לְבַד. לְכֵן מֵאַחַר שְׁזָכָה אוֹתָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאִשָּׁה טוֹבָה, בְּאִשָּׁה צַדִּיקָה, רְאֵה לְעוֹזֵר לָהּ, בְּפָרְט שְׁהִיא חֲלָשָׁה, וּבְזָכוֹת זֶה תִּזְכֶּה לְשַׁפֵּעַ גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּכֹא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ [כְּשִׁמְיָקְרִים וּמְכַבְּדִים אֶת הָאִשָּׁה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְעֲשִׂירוֹת].

אודות בנך וכו', צריכים הרבה סבלנות ולדבר אתו בצורה יפה, ולמנע את עצמו מלהכותו.

ראה להתבודד עמו יתברך בכל יום, והעקר שיהיה חשוב אצלך אפלו כמה דבורים — הן בבית, הן ברחוב, הן בבית-מדרש, בכל מקום שתבוא ראה לדבר כמה דבורים אליו יתברך, ותוציא את הכסופין מפיך, ואז ימשך עליך ערבות זיו נעם שכינת עזו יתברך, כי הדבורים הם כלי השפעה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד.).

ומחמת טרדוטי הרבות ההכרח לי לקצר, ובקרוכ נתראה בארץ ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתנא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר, ראש חדש סיון ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מצטער מאד לשמע מה שעובר על אשתך, הקדוש-ברוך-הוא ישלח לה רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

אָשֶׁר   וְ תַחְנֵא   בְּנַחַל   רְלֵה

אודות מה שאמר המקביל, זה עולה על הדעת, כי מה שאדם סובל, יש בזה ענין רוחני, וכשמתקנים הענין רוחני, ממילא נתקן הענין הגשמי, כן מובא בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן יד).

ראה אתה מצדך לעזור לאשתך להקל את מכאוביה הרבים, ותעשה מה שטוב לה, אם היא רוצה להחליף דינה — תעשה כן, כל מה שהיא רוצה תעשה, כל אשר תאמר לך שיהי ששמע בקולה (בראשית כא, יב), כי עליך לעזור לאשתך הרבה, וכשתעזור לה ממילא תהיה געור.

ראה, אהובי, אחי הגור! לבדק את המזוזות אם הן כפשות, והיה טוב מאד לאשתך להדליק נוסף על הנרות שמדלקת לכבוד שבת, גם שני נרות של שמן זית, ובשעת הדלקת הנרות, שתעמד לפנין, ותבקש ממנו שתברך כל מה שיעלה על לבה ודעתה, ובפרט בריאות הגוף, והקדוש־ברוך־הוא בנדאי יעזור לה בפרואה שלמה, כי בשעת הדלקת הנרות, אז הוא עת רצון לאשה, ואם היו נשים יודעות איזו עת רצון היא אז להן, היו עוסקות בזה תמיד.

חמדת לבבי! בנדאי ראי את סדר־הדרך־הלמוד של רבנו ז"ל, אשר מקורו הוא בשיחות הר"ן, שיחה ע"ו, ראה לעין בזה, ולהרגיל את עצמך ללמד בסדר דרך הלמוד הזה, ובאפן הזה תזכה לעבר ולטיל בכל מקומות התורה הקדושה, אשר רבנו ז"ל רצה מאד, שכל אחד מאנשי שלומנו יזכה לטיל ולהיות בכל מקומות התורה הקדושה.

ועל כלם — ראה, אהובי, אחי הגור! להרגיל את עצמך לדבר עמו שתברך, כי אין לך טובה ונעימה יותר מזו, שאדם מדבר עמו שתברך, ומספר לפניו את כל מה שעובר עליו, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, אשרי הזוכה לקימה בנאמת.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רלו אשר ו' תתנב בנחל

ו' תתנב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר במדבר, ראש חדש סיון ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע איך אתה מחזק
את עצמך, כן ראוי שתחזק את עצמך תמיד.

אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שאנו זוכים לידע
מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, הממשיך רחמנותו יתברך בעולם,
בפרט אלו הזוכים להגות בספרו הקדוש, הוא ממשיך עליהם
השגחה נוראה ונפלאה, אשר אין למעלה הימנה וכו'. ועל כן מי
שלומד ומעין היטב בספרו של רבנו ז"ל, הלא הוא הספר הקדוש
והנורא "לקוטי מוהר"ן", הוא ממשיך עליו השגחתו יתברך (עין
לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יג); כי הצדיק מגביה את נפשות השומעים
דבריו, ומעלה אותם עד רום גבהי מרומים, ומוריד עמהם תורה,
עין שם.

ראה, אהובי, אחי היקר! להתפלל השלש תפלות: שחרית,
מנחה, מעריב מתוך הסדור היקא, מלה במלה, וזה ימשיך עליך
הארת האבות, זכות האבות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה); וכן
עקר קדשת ישראל הן השלש מחנות, שהם: שחרית, מנחה ומעריב
(עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח). על-כן ראה להזהר מאד בהשלש
תפלות. וזה מרמז גם בספור הנורא שגלה רבנו ז"ל מהבערגער
והעני, שהבחור בחר לעצמו בכל יום שלשה אילנות, וחפש את
הבת מלכה, וחרז עם פארווינטע אויגן (עם עינים מלאות דמעות),
וזה מרמז שאדם צריך בכל יום על-ידי תפלת שחרית, תפלת מנחה,
ותפלת מעריב לחפש את שרש קדשותו, שרש נשמתו, און קומען
מיט פארווינטע אויגן (לבוא עם עינים בוכיות).

האר"י הקדוש אמר, שכל תפלה ותפלה מכל יום, גורמת

אֲשֶׁר וְ תַחֲנַג בְּנַחֵל רְלוּ

צְרוּפִים וְיַחֲוּדִים חֲדָשִׁים לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים וְאֵינָהּ דוֹמָה לַחֲבֵרָתָהּ, כָּל יוֹם מַעַלָּה שְׁעֵשׂוּעִים אַחֲרֵים לְגַמְרִי, וְכֵן בֵּין תְּפִלָּה אַחַת לַחֲבֵרָתָהּ, בֵּין שְׁחֵרִית, בֵּין מְנַחָה, בֵּין מַעְרִיב, נַעֲשִׂים צְרוּפִים וְיַחֲוּדִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה. עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

הִנֵּה עֲכָשׁוּ אָנוּ שׁוֹלְחִים לָךְ חֲמֵשׁ חֲבִילוֹת שֶׁל סְפָרִים, שְׁתַּטְמִין בְּמִרְתָּף בֵּיתְךָ, עַד שְׁיָבֹאוּ בְּעוֹד כְּשֵׁשָׁה שָׁבוּעוֹת כְּמָה בַּחוּרִים, וְיַפִּיצוּ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל עָרֵי אֵירוּשָׁה, הַסְּפָרִים הֵם בְּשִׁבְלֵם.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְּךָ בְּיַתְקוֹן הַכְּלָלִי, מַה שְׁאוּמְרִים בַּתְּפִלָּה שֶׁל מוֹהֲרַנ"ף ז"ל: "וְהִנֵּה עֲשִׂיתִי מַה שְׁעָלִי, עֲשֵׂה מַה שְׁעָלֶיךָ" — זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא עַל רַבְּנוּ ז"ל.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתַי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וְ תַחֲנַג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּמִדְבָּר, רֹאשׁ חֹדֶשׁ סִינַן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי שְׂאֵת אוֹמְרַת תְּהִלִּים, וְהוֹלֵכַת לְמַקּוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים, רְאֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּזֶה וְלְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, כִּי מִי שְׁחָטָא וְכוּ', קָשָׁה לוֹ לְמַצֵּא אֶת זְוִיגוֹ, וּבְזֶה שְׁשָׁב בְּתִשׁוּבָה, חֲזַר וְיִהְיֶינָא לֵיהּ אֶת בֵּית זְוִיגוֹ (חוֹזְרִים וְנוֹתְנִים לוֹ אֶת בֵּית זְוִיגוֹ) (עֵין תְּקוּנַי זִהַר, דְּף ל.).

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַעֲשִׂי תִשׁוּבָה בְּאַמְתָּ, אֲזַ תִּזְכְּי לְמַצֵּא אֶת בֵּן זְוִיגְךָ.

רלח אָשֶׁר ו' תתנד בנחל

שְׁמֵרֵי עֲצֻמָּה מְחֻטָּא, כִּי תוֹצְאוֹת הַחֻטָּאִים מְרוֹת מְאֹד מְאֹד,
וּמְבִיאִים כָּל מִינֵי מַחְלוֹת וּנְזָקִים.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר צֵאתָהּ וּבֹאָהּ.

הַמֵּאֲחֵל כָּל טוֹב...

ו' תתנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, רֵאשׁ חֲדָשׁ סִיּוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְאֲנִי מְצֻטָּעֵר מְאֹד בְּצַעְרְךָ, בְּמָה שֶׁאַתָּה
עוֹבְרֶת וְכו'.

וְהִנֵּה פְתִיב (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִּי", וּפְרַשׁ רַבְּנּוּ ו'ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימֵן קצ"ה), הִינּוּ הָאָדָם צָרִיף לְחַפֵּשׂ בְּכָל הַצְּרוֹת,
וַיִּמְצָא שָׁם הִרְחַבּוֹת. גַּם אֲצִלְכֶם יֵשׁ חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִרְחַבּוֹת, כִּי
זָכָה אֲתָכֶם בְּשִׁלְשׁ בְּנוֹת נַחֲמָדוֹת, אֲשֶׁר רְאוּי לְכֶם לְשִׂמַּח בְּזֵה מְאֹד
מְאֹד, כִּי אֲנָשִׁים אַחֲרִים הָיוּ מְשֻׁלְמִים הוֹן רַב, שֶׁיִּזְכּוּ עַל-כָּל-פָּנִים
לְבֵן אֶחָד אוֹ לְבַת אֶחָת, וְלְכֶם עֶזֶר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכְיוֹת חֲנָם
לְשִׁלְשׁ בְּנוֹת, אֲזִי עֲלִיכֶם לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחִים, וְלִתֵּן תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם.

בְּוֹדָאֵי צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְזִכּוֹת גַּם לְבֵן זָכָר,
אֲבָל אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּעֵבוֹר זֶה, כִּי רַבְּנּוּ ו'ל אָמַר בְּפִרוּשׁ
(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימֵן פד): "יֵשׁ אִשָּׁה שֶׁמְגַדֶּלֶת נְקֻבוֹת, וְאִינָהּ
מְגַדֶּלֶת זָכָרִים, עֵינֵן שָׁם; עַל-כֵּן אֵל תְּצַטְעֵרִי בְּשׁוֹם אִפְּן שֶׁבְּעוֹלָם,
רַק קִבְּלִי אֵת הַטוֹב שֶׁנִּתֵּן לְכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲמַרְתִּי לְרִשָּׁם אֵילּוּ עֲצוֹת שֶׁנִּתֵּן לָנוּ רַבְּנּוּ ו'ל
לְזִכּוֹת לְבָנִים זָכָרִים:

א. עַל-יְדֵי כְּבוֹד אָב, תִּזְכּוּ לְבָנִים זָכָרִים (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים,

אֲשֶׁר   ו' תתנד   בנחל   רלט

סימן קח); הִינּוּ שְׁצַרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד בְּכַבּוּד אָב, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאַבָּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְחַם עֲלֵיכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְמִין לָכֶם בֶּן זָכָר.

ב. עַל-יְדֵי שְׂמִיחַת יוֹם טוֹב וְעַל-יְדֵי הַנַּחַת תְּפִלִּין כְּרַאוּי, תִּלְד אֲשֶׁתוֹ בָּנִים זָכָרִים (שֵׁם סְעִיף י'); הִינּוּ כְּשׂוֹבֵא יוֹם טוֹב, רְאוּ לְהִיּוֹת שְׂמִיחִים מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֻלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַבְרָא מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְהַבְּדִילֵנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְתִשְׁמַחוּ מְאֹד אִזּוּ. וְכֵן בְּעֵלְךָ יִהְיֶה זֶהִיר מְאֹד מְאֹד בְּהַנַּחַת תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכִּי לְהוֹלִיד בָּנִים זָכָרִים.

ג. כָּל הַמְּבַדִּיל עַל הַיִּין בְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת, הַיִּין לִיָּה בָּנִים זָכָרִים וְרַאוּיִים לְהוֹרָאָה (שֵׁם, סְעִיף מג); הִינּוּ שְׂבַעֲלֶךָ יִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְהַבְּדִיל בְּכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְּשׁ עַל יִין, וּבִשְׁעַת הַבְּדִלָּה יִכּוֹן, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּבָנִים זָכָרִים.

ד. מִי שְׂאִין לוֹ בָּנִים יִהְיֶה רְגִיל בְּשִׁמּוֹן (שֵׁם סְעִיף ע'); רְאֵי לְהַדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שִׁמּוֹן זֵית, הִינּוּ נוֹסֵף עַל הַגֵּרוֹת שְׂאֵת מְדִלִיקָה בְּעָרֵב שַׁבַּת-קִדְּשׁ, תְּדִלִיקֵי גַם שְׁנֵי גֵרוֹת שִׁמּוֹן זֵית, (עִין שֵׁם, סְעִיף צא): עַל-יְדֵי זֵהִירוֹת בְּגֵרוֹת, תּוֹלִיד בָּנִים זָכָרִים, עִין שֵׁם; וְעַל-כֵּן תִּזְהָרִי בְּזֶה מְאֹד. וּבִזְכוּת קִיּוּם הַעֲצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּוֹדָאֵי תְּפָקְדוֹ בְּפִקְדַת יְשׁוּעָה. אָבֵל נָא וְנָא לֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִזֶּה כָּלֵל, רַק לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם.

וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם אַתָּה יְכוּלָּה לְעוֹרֵר אֶת בְּעֵלְךָ, שְׂיִקְבַּע לְעַצְמוֹ אֵינָה שְׁעוֹר בַּתּוֹרָה. וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שְׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע אֶת תְּפִלַּתְכֶם, וְתְּפָקְדוֹ בְּפִקְדַת יְשׁוּעָה בְּמַהֲרָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם הַצְּלָחָה...

אוֹדוֹת הָאֲחוֹת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָהּ לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגָהּ. נִדְפָס בְּעֵת קוֹנְטֵרַס "מְצִיאַת הַזִּוּג", הִיָּה מְאֹד רְצוּי שְׂתַקְנָה אֶת הַקּוֹנְטֵרַס הַזֶּה, וְתִקְּים כָּל הַנְּאֻמַּר שֵׁם, וְאִזּוּ תִּשְׁעַ.

רמ אשר ו' תתנה בנחל
ו' תתנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לידידי היקר לי
מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אודות עיר ברסלב, תאמין לי, ידידי היקר, בודאי כסופי חזקים
מאד מאד, שייצא מהכח אל הפעל, אף אני רואה שהבעל-דבר גדול
מאד, ושולח כל מיני מניעות, על-כן אמרתי, שתראו לעת עתה
לחכות, ואין בזה שום פגנה של לשים לכם מניעות, אדרבה, אני
רואה שאם תמשיכו, השטן יחתך אתכם לגמרי, ותפלו ותתבלבלו
לגמרי. ועל-כן שמע בקולי, וראה אתה לעסק בעבודת השם מחדש,
כמו שעשית עד עכשו, ויתר הזמן הפנוי ראה לקחת ספרים
מהבחור היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח, ותשלם לו פמה שעולה
ההדפסה, ותפיצם בכל תפוצות ישראל, ואת המעות הנותרות תקח
לפרנסת אנשי ביתך.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם,
אין לי בזה שום פגנה פרטית, אני רק רוצה לטובתך הנצחית, ראה
להתמיד בתורה ובתפלה כמו בימי קדם, ויתר הזמן הפנוי תשתדל
בכל מיני אפנים שבעולם רק להפיץ ספרי רבנו ו"ל, אשר עבודה
זו צריכה להיות קדש קדשים, ולא תהיה מקשר לאף אחד בעולם,
מהיכי תיתי אם אתה רוצה לקחת חבר אתך, שלא תהיו משעממים
לבד — תקח, אבל הכסף שאתה מרויח תקח בעבורך, ואל תתנו
לאף אחד, רק לשלם את הקונטרסים.

חמדת לבבי! ראה לשמח את עצמך, כי בזה העולם צריכים
חזוק בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש, כפי התגברות
והתפשטות הסטרא אחרא של נאוף המתגברת עכשו בקיץ מאד
מאד, והפריצות והתאוות עושים פריצות בנשמות ישראל, ואי אפשר

אֲשֶׁר ו' תתנו בנחל רמא

להנצל מזה, כי אם על-ידי תקף השמחה, על-פני ראה, אהובי, אחי, לשמח את עצמך. וכן הרגל עצמך לנבר עמו יתברך, ואז תראה נוראות נפלאות.

נא ונא לא לשנות כלל את אשר כתוב פה, רק ראה להפיץ ספרי רבנו ז"ל במקץ גדול.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתנו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר במדבר, ג' סיון ה'תשמ"ה.

שלוש רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'קדש לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, שאתה מתקדם בתורה בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתהיה בעל תשובה גמור, ותחזר אליו יתברך. ונחמינו הקדושים אמרו (ברכות לד): במקום שפעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; על-פני ראה להחזיק מעמד ולשוב בתשובה.

ורבנו ז"ל גלה לנו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שעקר שלמות התשובה הוא פשוטה להחזיר גם אחרים בתשובה. על-פני ראה לקחת חבילה ספרים מספרי רבנו ז"ל, ובפרט הקונטרסים החדשים, ותפיצם בין אחינו בני ישראל, ובפרטיות אצל חבריך בקבוץ שלך, ובזכות זה תזכה גם-כן לשוב בתשובה אמיתית.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי בזה העולם צריכים חזוק בכל יום ויום מחדש, כי כפי התגברות התאוות ובפרט תאוות נאוף הבוערת מאד מאד, ומכשלת את כל בריה שבעולם, אי אפשר להנצל מזה, כי אם על-ידי תקף השמחה. כי כשאדם שמח — מתרחבת דעתו, וכשמתרחבת דעתו, רואה

רמב   אָשֶׁר   ו' תתנז   בנחל

שְׁכַל הַתְּאוֹת הֵן רַק הֶבֶל, הֶבֶל הַבָּלִים שְׂאִין בָּהֶם מִמֶּשׁ; כִּי כִשְׂאָדָם
בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְהוּת שְׁחוּרָה וּבְקִטְנוֹת הַמַּחִין, אִזּוּ נִרְאָה לּוֹ כֹּל תְּמוּנָה
וְכָל תֵּאֵר אִשָּׁה וְכו', כְּמִי יוֹדֵעַ מָה, עַד שְׂנִכְשֵׁל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּפָגַם
הַבְּרִית, עַד שְׂנִמְשֵׁף אַחֲרֶיהָ וְעוֹשֶׂה עֲבֵרוֹת, אֲבָל כִּשְׂאָדָם שְׂמַח
בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, אִזּוּ נִתְרַחֵב מִחוּ, וְרוֹאֶה שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן.

על-פֶּן רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי
אָפְנִים שְׂבָעוּלָם. וְהֵייתִי מְאֹד מְאֹד שְׂמַח, אִם הֵייתִי יָכוֹל לְהִתְחַתֵּן
תַּכְּף-וּמִיד. תֵּאֲמִין לִי, שֵׁיִשׁ הַרְבֵּה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְּחַכּוֹת לְזוּוֹג, אַף
עָקַר הַמְּנִיעָה לְאָדָם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַפֵּשׁ הַרְבֵּה וְחוֹקֵר הַרְבֵּה, וּבְאֵמֶת
צָרִיכִים לְהִתְחַתֵּן רַק מִפְּנֵי שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָנִה לְפָרוֹת וּלְרֵבּוֹת
וְלֵהוֹלִיד יְלָדִים, וְלֵהֲשַׁמֵּר וְלֵהִזְהֵר מֵעֲבֵרוֹת, וְאִם תִּלְךָ בְּאִפְסָן זֶה, אִזּוּ
בְּאֵמֶת תּוֹכָה לְהִתְחַתֵּן.

בְּקָרוֹב נִתְרָאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתנז.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, ג' סִיּוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
שֶׁאֲתָה מִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לְךָ, שֶׁתּוֹכָה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת לז:): בְּמִקּוֹם שְׂבָעֲלִי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֵׁם אֵין צְדִיקִים
גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד.

רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְשִׁפְחָה אֶת כָּל הָעֵבֶר, כִּי רַבְּנוּ ו"ל
אָמַר: אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם חֶסְרוֹן גְּדוֹל הַשְּׂכָחָה, וְאֲצֵלִי הַשְּׂכָחָה הִיא

אֲשֶׁר   ו' תתנו   בנחל   רמג

מעלה גדולה, ודרך תכף-ומיד כשכא עלי משהו, אני מעבירו מדעתי כאלו לא היה (עין שיחות-ה"ן, סימן כו).

אחי היקר! תדע, כשאדם רוצה לשוב אליו תברך, הוא צריך להעביר מדעתו את כל העבר שלו לגמרי, ושלא יבלבל אותו המצפון, ולזה זוכים על-ידי שמרגיל את עצמו לדבר עמו תברך בלשון שרגיל בה, וכל דבור ודבור שאדם מדבר עמו תברך, מדביקו אל שרשו, ותכף-ומיד כשזוכה להדבק בשרשו בו תברך, על-ידי-זה מתחיל לשפח את העבר.

על-כן ראה להעביר מדעתך מה שעבר עליך בימי הנעורים, רק תעשה התחלה חדשה, ובפרט בעת התפלה — תפלת שחרית, תפלת מנחה, תפלת מעריב, תשפח מה שהיה קדם, ותתפלל מלה במלה מתוך הסדור ובשמחה רבה ובחיות עצומה. כי עליך לדעת, אשר כל תפלה ותפלה שאדם מתפלל, הוא עושה רעש ושעשועים גדולים בכל העולמות, ואשרי מי שזוכה להתפלל השלש תפלות בכל יום מתוך הסדור דיקא.

ראה, אהובי, אחי היקר! לצאת מהמרירות והדכאון שנפל עליך, אדרבה כשאתה זוכר כל מה שעבר עליך בימי נעוריך בחטאת נעורים, פגמי הברית, מהמורים פורקי העל וכו', עליך עכשו להפיץ את הקונטרסים החדשים, שהם סלת נקיה מספרי רבנו ז"ל, ולהפיץ בין בני הנעורים, ובפרט הקונטרס "יש תקוה", "אסור להתיאש", "אל תדאג" וכו', ויתר הקונטרסים שהדפסנו, ובזה שתזכה לקרב עוד נפשות, בזה ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא.

עליך להיות שמח מאד, שזכה אותך השם תברך באשה צדקת, ותכבד אותה מאד ותעזר לה, ובזכות זה יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא בהצלחה מרבה, שפע ברכה והצלחה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

רמד אָשֶׁר ו' תתנח בנחל
ו' תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, ג' סִינַי ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נֹצְחִים.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנֹכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵד אֲנִי שְׂמַח לְקִרְאָת שְׂאֵלְתְּךָ, כִּי
כָּבֵר הַקְּדוּמִים הַתִּנְאָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר (אֲבוֹת פָּרָק ב', מִשְׁנֵה ה'): "וְלֹא הִבִּישׁוּ
לְמַד", וְהֵאָדָם צָרִיךְ לְשָׂאֵל אֵת כָּל סִפְקוֹתָיו, כִּי אַחֲרַת יִשְׂאָר בּוֹר
וְעַם הָאָרֶץ.

חֲמִדַת לְבָבִי! עֲלִיךָ לְדַעַת, כְּמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, יֵלֵךְ קֶטֶן וְכִנְס לַחֲדָר,
וְצָרִיךְ לְרַבִּי שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ א' ב', אַחֲרַת אֵף פַּעַם לֹא יִלְמַד מֵעֲצָמוֹ,
וּכְשֶׁגָּדַל הוּא הוֹלֵךְ לְכַתֵּה יוֹתֵר גְּבוּהָה, וְלוֹמֵד כָּבֵר חֲמֵשׁ, וְצָרִיךְ
לְרַבִּי שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ חֲמֵשׁ, אַחֲרַת לֹא יֵדַע חֲמֵשׁ, כְּשֶׁגָּדַל יוֹתֵר, צָרִיךְ
לְרַבִּי שְׂיִלְמַדְנוּ מִשְׁנִיּוֹת, אַחֲרַת לֹא יֵדַע מִשְׁנִיּוֹת, אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁגָּדַל
עוֹד, צָרִיךְ לְהַכְנִס לְכַתֵּה גְבוּהָה יוֹתֵר וְלִלְמַד שֵׁם גְּמָרָא, וְכֵן לְהֵלֵן,
עַד שְׂיִמְצָא רַבִּי שְׂיִלְמַד אוֹתוֹ חֲכָמַת הַתּוֹרָה, וְרַבִּי כְּזֶה הַמְּלַמְדוֹ
חֲכָמַת הַתּוֹרָה, הוּא רַבּוֹ הַמְּבַהֵק, וְאוֹתוֹ הוּא צָרִיךְ לְכַבֵּד, כַּמּוּבָא
בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (יּוֹרֵה דָעָה, הַלְכוֹת כְּבוֹד רַבּוֹ וְתַלְמִיד חֲכָם), עֵינֵי שָׁם.

כְּזֶה הָעוֹלָם נִשְׁלַחַת נִשְׁמָה מְלַמְעֵלָה, וְהַנְּשָׁמָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּגוּף,
גוּף יֵלֵךְ קֶטֶן, וְהַקֶּטֶן גָּדַל, וְגָדַל, וְגָדַל, עַד שֶׁנִּעְשֶׂה בֵּר מִצְנָה, וְאֵז
יּוֹרֵד עֲלָיו אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, וְאִם הוּא מִנְּצֵל אוֹתָהּ הַהֲאָרָה, יְכוּל לְזַכּוֹת
לְדַבְּרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד מִשְׁנִעֲשֶׂה בֵּר מִצְנָה, וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל
לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה, וּמִדְּבַק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵז זוֹכֵה לְמַחִין
וְהַשְּׂגוֹת גְּדוּלוֹת, עַד שֶׁזוֹכֵה לְהִתְחַתֵּן, וְהוּא מִמְּשִׁיף בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה
וּבְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא, אֵז יְכוּל לְזַכּוֹת לְדַבְּרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד מְאֹד, וְכֵן
לְהֵלֵן לְהֵלֵן.

אֵךְ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן עֲטֵף הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אֵת כָּל
הָעוֹלָם בְּעֶרְפֶּל, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעַת קִטְנוֹתוֹ מִשְׁבְּרִים

אֲשֶׁר ו' תתנח בנחל רמה

וגלים, עד שבא לגיל הבר מצוה, והיצר חזק אצלו מאד מאד, וכשנעשה יותר מבגר, יצרו מתגבר עליו ביותר, עד שבצעונוותינו הרבים, בעתים הללו החשף והפריצות כל-כף התגברו בעולם, עד שעשו פריצות בנשמות ישראל, עד שנפגמו, רחמנא לצלן, בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה, ויש שנפלו בפח נשבר יותר ויותר, וטמאו את מחם ואת דעתם ואת לבם, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, עד שנסתר מהם האור לגמרי וכו'.

והנה כמו שבכלליות למוד התורה צריכים להתחיל בכמה א' ב', וכתה חמש, וכתה משנה, וכתה גמרא, כמו-כן ברוחניות, באפן שיתחיל להאיר לו, וירגיש את נעימות אמתת מציאותו ותברך, הוא צריך לילך אל רבי וצדיק, שיפתח את עיניו, ויקרב אותו אליו ותברך, וירגיש את נעימות זיו התורה הקדושה. וכמו בגשמיות, כשאדם חולה, הוא מתחיל לילך אל רופא, וכל מה שהוא יודע שהחולאת יותר קשה, הוא צריך לילך אל רופא יותר גדול, עד שמי שיודע, שהוא חולה אנוש, ורבים ככלם מתיאשים ממנו, הוא אינו מתיאש, רק הולך ומחפש את הרופא הממחה והפרופסור הגדול ביותר בעולם, אולי יש תקווה.

ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל') כמו-כן ברוחניות, האדם שנקשל כבר בעברות, ונפל במקום שנפל, ונסתרו ממנו כל האור, אל יסתפק בעצמו לומר: "די לי שאתקרב לרבי וצדיק קטן זה", אלא ילך ויחפש אחר הצדיק המפלג מאד מאד, שיכול גם לו לעשות טובה, ולהוציאו מהבץ שנפל בו, עין שם. וזה כל הענין שצריכים להתקרב אל צדיקים אמתיים דיקא, באפן שיוכלו להציל אותו ולהוציאו מהבץ שנשקע בו. אבל על זה צריכים הרבה תפלות ובקשות, לחפש אחר הצדיק האמת ולמצא אותו, כי עכשו נתבלבל בעולם, וקשה מאד למצא את הצדיקים, ובפרטיות את הצדיק הגדול במעלה נפלאה מאד (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), עין שם.

ועל-כן כל מי שיודע את נגעי לבבו ומכאוביו, וכל מה שעובר

רמו   אָשֶׁר   ו' תתנח   בנחל

עָלֵינוּ, יִלְךְ וַיַּחַפֵּשׂ אַחַר צַדִּיק אָמְתִּי, שְׂיֵאִיר לּוֹ אֶת דֶּרֶךְ הָאֱמֶת אִיךָ
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי גַם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה צְרִיכִים אֶת הַצַּדִּיק
הָאֱמֶת, הַמְּגַלֶּה עֵינֵינוּ לְרְאוֹת אֶת נְעִימוֹת מְתִיקוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

לְמַשָּׁל, קַח נָא אֶת סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד, הֵיכֵן עוֹד בְּעוֹלָם מְסִימִים
אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: תנ"ך, שְׁשֵׁה סֵדְרֵי מְשֻׁנָּה, בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַּמִי,
תּוֹסֵפְתָא, רַמְבַּ"ם, טו"ר וְשִׁלְחַן עָרוּף, מְדַרְשׁ רַבָּה, מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא,
סַפְרָא, סַפְרֵי וְכוּ', זֶהר וְתַקוּנִים וְכוּ', אִם לֹא עַל-יְדֵי עֲצוֹת רַבְּנֵנוּ ו"ל,
אִיךָ שְׁגָלָה לָנוּ עֲצָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה לְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה. אַבָּל עַל זֶה צְרִיכִים חֲזוּק גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וּבְשִׁבִיל זֶה
צָרִיךְ לָבוֹא אֶל רַבְּנֵנוּ ו"ל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חֲזוּק לְהַמְשִׁיךְ בַּדָּבָר הַזֶּה,
כִּידוּעַ שֶׁהַבַּעַל-דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל אֵלּוּ הַרוֹצִים לְלַמֵּד
וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פֶּן הַהִכָּרַח לָבוֹא אֶל
רַבְּנֵנוּ ו"ל, וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חֲזוּק.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שְׂרוּצָה לְהַכְנִס לְפָנָי וּלְפָנָיִם בְּחֻכְמַת
הַנְּסֻתָא, וְחַפֵּץ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ יָמִים וְשָׁנִים וּלְתַקֵּן אֶת מַדּוּתָיו,
וְלִזְכּוֹת לְעֲלוֹת אֶל רוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים לְקַשֵּׁר וּלְדַבֵּק אֶת נַשְׁמָתוֹ אֶל
שָׁרְשׁוֹ, הוּא בּוֹדֵאֵי צָרִיךְ לָבוֹא אֶל רַבְּנֵנוּ ו"ל, כִּי הוּא צָרִיךְ חֲזוּק
גְּדוֹל מְאֹד, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְרַבְּנֵנוּ ו"ל מְחַזֵּק אוֹתוֹ וּמְאַמֵּץ
אוֹתוֹ.

אַבָּל, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הֵן אֱמֶת שְׂמַצֵּד אֶחָד יֵשׁ עֲכָשׁוּ גְלוּיִים
כְּאֵלוּ בְּלִמּוּדֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, עַד שֶׁהֵכִי רְחוּק וְהֵכִי מִגְּשָׁם גַּם-כֵּן יָכוֹל
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי עֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל, אַבָּל מִצַּד שְׁנֵי
גַּם בְּתוֹךְ חֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל נִתְעַרֵּב עַרְב־רַב הַגּוֹרְמִים מִחֻלְקַת
עֲצוּמָה, וּכְמוֹ שֶׁבְּכָל־לִיּוֹת צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת רַבְּנֵנוּ
ו"ל, כְּמוֹ-כֵן בְּפִרְטִיּוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ עַד
שִׁימְצֵאוּ אֶת נִקְדַּת הָאֱמֶת שֶׁבְּתוֹךְ הָאֱמֶת.

אַבָּל הָאֱמֶת עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְמַצֵּאוֹ בְּנִקְלָה, רַק צְרִיכִים
בְּבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹלִיכֵנִי בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, אֲהַלֵּךְ
בְּאֶמְתְּךָ ה' וְכוּ', אֲנִי רוֹצֵה לְלַכֵּת בְּאֶמֶת שְׁלֹךְ, וְלֹא בְּאֶמֶת שְׁלִי", כִּי

אָשׁר   ו' תתנח   בנחל   רמז

בְּדַרְךָ כָּלֵל הָאָדָם מְטַעַה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, בְּפֶרֶט כְּשֶׁנוֹגַע לְאַמֶּת, כָּל אֶחָד צוֹעֵק שֶׁהָאֱמֶת אֲצִלוֹ. אָבֵל הָאֱמֶת הִיא רַק אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ אֱמֶת, כִּי אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ, עֲלִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר יֵשׁ לְכָל אֶחָד אֵינְטֶרְסִים עֲצָמִיִּים, כָּל אֶחָד אֶת טוֹבָתוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, אֵין עוֹד אֶחָד שֶׁיִּדְבֵּר בְּטוֹבַת זולתו, רַק נִקְדַּת הָאֱמֶת, הָאֱמֶת מְעוֹרֶרֶת אֶת כָּל אֶחָד, שְׁגָם הוּא יִתְחִיל לְלַמֵּד וּלְטַיֵּל וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הָאֱמֶת מְחַזְקֶת אֶת כָּל אֶחָד לְצֵאת מִהַבִּיץ שְׁלוֹ, לְטַהֵר וּלְזַכֵּף אֶת נִשְׁמָתוֹ מִהֲרַע וּפְגָם הַבְּרִית שֶׁנִּפְּל וּנִכְשַׁל בּוֹ, הָאֱמֶת מְעוֹרֶרֶת הָאָדָם לְבַל יִישֵׁן אֶת יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. רַק זוֹ נִקְרָאת אֱמֶת — מִי שֶׁמְחַזֵּק אוֹתִי וּמְאַמֵּץ אוֹתִי לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָבֵל זולת זאת אֵין אֱמֶת, אֱמֶת הוּא רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אֶת הָאָדָם, וְהַצְדִּיקִים הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶתִית בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם שׁוֹם כּוֹנֵן עֲצָמִית, רַק מוֹכְנִים בְּכָל רִגַע לְמַסּוֹ נִפְשָׁם בְּעַבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, גַּם הֵם אוֹחֲזִים בְּאֱמֶת, וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אֶת כָּל הַשׁוֹמְעִים דְּבָרֵיהֶם, לְהִתְקַרֵּב וּלְכַרֵּחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

על-כֵּן, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! אִם אַתָּה יָכוֹל לְמַצֵּא אֱמֶת כְּזוֹ, שֶׁתְּחַזֵּק וּתְאַמֵּץ אוֹתָךְ שֶׁתְּתַקְרַב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּדְעַ שְׁזוֹהִי אֱמֶת, אָבֵל אִם תִּלְךָ לְמַקּוֹם אֶחָד, וַיִּבְקְשׁוּ מִמְּךָ מְעוֹת — זֶה בְּשִׁבְלֵי הַתְּלַמוּד תּוֹרָה שְׁלוֹ, כְּאֵלוֹ זֶה צוֹ הַשְּׁעָה, לְעֲשׂוֹת לוֹ מִגְבִּית חֲרוּם, וְזֶה בְּשִׁבְלֵי הַכּוֹלָל שְׁלוֹ, כְּאֵלוֹ זֶהוּ צוֹ הַשְּׁעָה שֶׁצָּרִיכִים לְעֲשׂוֹת לוֹ מִגְבִּית מִיַּחַדַּת וְכוּ' וְכוּ', תִּדְעַ שֶׁהַכָּל שֶׁקָּר וְדִמְיוֹנוֹת, כָּל אֶחָד לְטוֹבַת עֲצָמוֹ מְדַבֵּר, הוּא רַק רוֹצֵה כֶּסֶף, וְעוֹד פֶּעַם כֶּסֶף, וְעוֹד פֶּעַם כֶּסֶף. לֹא-כֵן הִיא הָאֱמֶת — כְּשֶׁפְּלוֹנֵי רוֹצֵה שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ יִתְקַרַּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הָעוֹלָם יִתְבוֹדְדוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל הָעוֹלָם יִהְיוּ דְבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתְּתַגַּלֶּה אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ, וְשֶׁכָּלֵל יִשְׂרָאֵל יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה.

אֲקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתּוֹצִיא אֵילָיו נְצוּצֵי אֱמֶת מִהַמְּכֻתָּב

רמח   אָשֶׁר   ו' תתנט   בנחל

הִזָּה, וְהָאֵמֶת עַד לְעֶצְמָהּ, הִינּוּ שֶׁהָאֵמֶת אֵינָה צְרִיכָה לְעֵדוּת,
שְׁבִנֵי-אָדָם יַעֲיֵדוּ עָלֶיהָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתנט.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בַּמִּדְבָּר, ג' סִינּוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַצְּדָקָה לְהַדְפֹּסָה לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, גַּם קִבְּלָתִי
אֵת הַלְקוּטִים שֶׁלְקַטְתָּ, וְהֵם מְאֹד יָפִים, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ, שְׁזַכִּיתָ
לְהַכְנִיס אֵת מַחְךָ בַּתּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לְחֻזֵּק אֵת עֶצְמָךְ בְּכֹל מִינֵי אַפְנִים שְׁבָעוּלָם,
כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חֻזֵּק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט אֵלּוּ אֲשֶׁר
זוֹכִים לְהַכְנִס בְּהִיכְלָא דְמַלְכָא, הֵם צְרִיכִים חֻזֵּק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד,
אֲשֶׁר כַּח בְּהֵם לְעֵמֶד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, כִּי הֵם צְרִיכִים כַּחוֹת עֲצוּמִים
לְהַשְׁאֵר בְּ"הִיכַל-הַקְּדוֹשׁ", בְּהִיכְלָא דְמַלְכָא וְכו' וְכו' (עֵיִן לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ע"א), עֵיִן שָׁם.

אוֹדוֹת שְׁכַתְבָּת מֵהַתּוֹרָה ג'ו', מַעֲנִין שֶׁל מְקוּנָה שֶׁל שְׁבִיעוּת,
שֶׁהוּא שַׁעַר ג'; חֲמִדַת לְבָבִי! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים,
עוֹבֵר בְּדוֹר הִזָּה מֵה שְׁעוֹבֵר עַל רַב הָעוֹלָם, שְׁנֹכְשָׁלִים בְּמָה
שְׁנֹכְשָׁלִים, וְאֲשֶׁרֶי מִי שְׁזוֹכָה לְהַתְחַבֵּא וּלְגוֹר בְּמְקוֹם צְנוּעַ כְּפִי
שְׂאֵתָה, רַחוּק מִן הַיְשׁוּב, אֲשֶׁר שָׁם אֵין רוֹאִים שׁוּם פְּרִיצוֹת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן יִנָּפֵה.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (בַּתּוֹרָה נו'), אֲשֶׁר יֵשׁ
הַסְּתָרָה שְׁבַתּוֹךְ הַסְּתָרָה, הִינּוּ שְׁנִסְתָּרָה מִמֶּנּוּ גַם הַהַסְּתָרָה בְּעֶצְמָהּ,
שְׂאֵין הוּא יוֹדֵעַ שְׂרַחוּק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה גְרוּעַ מֵהַכֹּל,

אֲשֶׁר   ו' תתנט   בנחל   רמט

שָׁאִין הָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רְחוּק מִהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וּגְדַלְתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הִיא — לִירֵד לְמַקּוֹמוֹת הַנְּמוּכִים הָאֵלוּ, וּלְעוֹרְרָם וּלְחַזְקָם וּלְגַלוֹת לָהֶם, שְׁגַם בְּמַקּוֹמָם, גַּם שֶׁם יֵשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וּבְאֵמַת כָּל הַגְּלוּיִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, זָהוּ לַמּוֹד עֲמַק עֲמַק, אוֹרֵיטָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁמְגַלֶּה אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, כִּי דִיקָא בְּמַקּוּם שֵׁשׁ הַסְּתֵרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתֵרָה, שֶׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְתַגַּלֶּה בְּעֲצָמוֹ, בְּכַחֲנִית (שְׁמוֹת יב, יב): "וְעַבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" — אֲנִי וְלֹא מְלֶאכֶּה, אֲנִי וְלֹא שְׁלִיחַ, אֲנִי ה' וְלֹא אַחֵר, כְּמוֹ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁשֶׁם הָיָה מְקוֹר הַקְּלָפוֹת מְלֵא זְהֵמָא, הָיָה צָרִיךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ לְבוֹא וּלְגַאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ-כֵן עַכְשָׁו, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִפְלְנוּ בְּהַסְּתֵרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתֵרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לא): "וְאֲנִי הַסְּתֵר אֶסְתִּיר", הֵינּוּ שֶׁהַסְּתֵרָה בְּעֲצָמָה מְסֻתֶרֶת, וְלֹא יוֹדְעִים כָּלֵל מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְאֵף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, כִּי כִּיּוֹן שֶׁעָבַר — נִעְשָׂה לוֹ כְּהֵתֵר (יוֹמָא פו:), שֶׁאֵינּוּ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רְחוּק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַהִכָּרַח לְגַלוֹת שֶׁם אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּגַלוּי נוֹרָא מְאֹד בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים. וְעַל קֶטֶב זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ כָּל הַקּוֹנְטְרַסִּים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְחַפֵּשׂ וּלְמַצֵּא אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז, אוֹרֵיטָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֵׁשׁ אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי צָרִיכִים לְחַפֵּשׂ אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמַר פֵּעַם רַבְּנוּ ז"ל אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: "אֲנִי רוֹצֵה שְׁתִּהְיוּ יִרְאֵי שְׁמַיִם, לְמָה אֵין אַתֶּם מְחַפְּשִׁים אַחֲרַי"; וְשֶׁאֵלוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: "אֵיךְ מְחַפְּשִׁים אַחֲרֵיכֶם?" וְאָמַר: "בְּפִיךָ וּבְלִבְכֶּךָ", מִיטְ'ן פִּיסק און מִיטְ'ן הָאֶרֶץ, הֵינּוּ שְׁצָרִיכִים הַרְבֵּה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ, זַכְּנֵי לְרֵאוֹת אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעֵינַי בְּשֵׁר, שֶׁאֲזַכֶּה לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁכִּבְיָכוֹל אַתָּה מְתַלַּבֵּשׂ עֲצָמְךָ בְּפִשְׁטֵי הַתּוֹרָה, אֵיךְ שֶׁאֲפִלוּ פִּשְׁטֵי אוֹרֵיטָא, שֶׁהֵם לְבוּשׁ הַגִּשְׁם, גַּם שֶׁם מְאִיר אוֹרְךָ, וְגַם הַלְּבוּשׁ וְהַכְּלִים הֵם אוֹרוֹת", כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל, אֲבָל לְהַשְׁגָּה זוֹ צָרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהָאָדָם יִרְגִישׁ תְּמִיד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רנ אָשֶׁר ו' תתס בַּנְחָל

חֲמַדַּת לְכַבִּי! לְזִכּוֹת לְזֶה הוּא עַל-יְדֵי שְׂאָדָם יִשְׁמַר אֶת דְּבוּרוֹ, וַיִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְשֵׁתֶק הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלד): לְזִכּוֹת לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, עַד שְׁמַחוּ יִשׁוּטֵט בְּמָקוֹם שִׁישׁוּטֵט, צָרִיכִים לְשֵׁתֶק הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, בְּלִי לְהַפְגִּס בְּשׁוּם דְּבוּרִים כָּלֵל וְכוּ' וְכוּ', עַיִן שָׁם. וְעַל כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׂזוּכָה לְשֵׁמֶר אֶת פִּיו, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כִּי זֶה סִימָן שְׁטוּת, חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁנִתְבַּלְבַּל מִחוּ וְנִדְעָתוֹ, וְדַרְךְ הַחֲכָם — שֶׁהוּא תַמִּיד שׁוֹתֵק.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְעֲלוֹת בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת אֶל הַכֶּתֶר, שְׁשָׁם הוּא הַשְּׁתִיָּקָה (עַיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'), וְנִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בּוֹ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, עַד שְׁנִמְשִׁיף אֶלֵינוּ הַשְּׁגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, מְקַנָּה שֶׁל שַׁעַר נ', שֶׁהֵם הַמַּחֲזִין וְהָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, עַד שְׁנִזְכֶּה גַם בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם לְהִמְשִׁיף עֲלֵינוּ אֶת אֱלוֹ הַמְּקִיפִים שְׂבָאִים מִהַכֶּתֶר, וְנִזְכֶּה לְשֵׁתֶק עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ, וְנִהְיֶה סְבֻלָּנִים גְּדוֹלִים מְאֹד, עַד שְׁנִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ וּפְגַמְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים, כְּשֶׁבָּזוּ אֶת ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל, חִיף קִצַּת וְלֹא הִשִּׁיב כְּלוּם (הָאֵט אַ שְׁמִיכְעַל גְּעֻטוּהוּן).

ו' תתס.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר בַּמְדָּבָר ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלוֹת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרִסְלָב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תַמִּיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים לְקִרְאָת הַסְּפִירָה הָאַחֲרוֹנָה

אֲשֶׁר   ו' תחס   בנחל   רנא

— מלכות שבמלכות, אחרי שזכינו לספור כמעט ארבעים ותשעה ימים שבע פעמים שבע, כדי לזכור את מדותינו, אנו עומדים מוכנים לקבל את התורה.

קדם מתן תורה היו עם ישראל במצרים, ועברו עליהם משברים וגלים, צרות ויסורים, ענשים קשים ומרים, ומה עשו בהיותם שם? "ויאנחו ויצעקו אל ה', ותעל שועתם אל האלקים" (שמות ב, כג), התאנחו הרבה מאד. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קח), כשיהודי מתאנח להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה זוכה לרוח חַדְשָׁה. צעקו אליו יתברך, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא): כשאדם צועק הוא מוליד את המחין; וזה מה שעשו עם ישראל במצרים, כשעברו עליהם משברים וגלים, צעקו הרבה לפניו יתברך, וזה מה שנשאר לנו — רק לצעק ולבקש יתברך בעת צרה, שנוזקה לצאת מהצרות הללו, ונוזקה כבר ליציאת מצרים, אשר רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), שכל הגליות שעם ישראל סובלים נקראים מצרים, על שם שמצרים להם לישראל (עין בראשית רבה, פרשה טז, סימן ד'), ולכן עלינו לצעק בכל יום ויום מחדש לפניו יתברך, שיוציאנו ממצרים.

במצרים שלט עלינו פרע"ה הרשע, על-ידי הקלפה והטמאה של הסמ"ך-מ"ם, שהכשיל את עם ישראל בפּה-רע, ועל-ידי-זה הנה יכול למלך עלינו ולהצר לנו, שנה מצרי"ם — מצרי"ם, המחין היו במצר. כשיש לאדם פה רע, המלכות שלו במצר, שנה 'מצרי"ם', ועל-ידי שצעקו הרבה לפניו יתברך, זכו לצאת ממצרים, על-ידי משה רבנו הצדיק האמת, שמגלה אשר אין לנו שום דבר רק הקדוש-ברוך-הוא, ולבל נחיה באשליות ובדמיונות ובחלומות כאלו יש איזה טבע, מקרה ומזל. ומה שאנו צריכים — רק לצעק לפניו יתברך ולבקש רחמים. ובפרט שאומרים חכמינו הקדושים (בבא קמא צב.): המתפלל על חברו, והוא צריך לאותו דבר — הוא נענה תחלה; ולכן אם אדם בעצמו נמצא בגלות, במעצר וכו', שיתפלל בעבור הזולת, ועל-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא יעזר גם לו.

ותכף-ומיד אחר יציאת מצרים אנו סופרים את הימים, לזכר שכל יום ניוס מנוי וספור, ואין לנו אלא היום הזה. ולא כפי שאדם חושב, שיש לו לחיות זמן הרבה בזה העולם, כי איש אינו בטוח אימתי יקראהו למעלה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (אבות ג, טז): ומצודה פרוסה על כל החיים; כמצודה שמניחים בים על הדגים, ואין הם יודעים את מי ילכדו בראשונה, כך אדם צריך תמיד לחיות בפחד מהקדוש-ברוך-הוא, שאינו יודע אימתי יקראהו חזרה, וזה עוזר לתקון המדות.

ולכן לפני קבלת התורה אנו סופרים את הימים, ומזככים את המדות שלנו, כי אדם שיש לו יראת שמים, ומפחד רק מהקדוש-ברוך-הוא, לא ילך למטר את השני, לא יציק לשני, כי יודע, שהנה עוד מעט צריך לעלות למעלה לשמים, ולתן דין וחשבון על כל מחשבה, דבור ומעשה שעשיתי, דברתי וחסבתי. ולכן בימים אלו צריכים רק לזכר את המדות, אשר הן היסוד לקבלת התורה, ובלי מדות אדם נדמה כחיה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן ז), שמי שאינו מפיר את הקדוש-ברוך-הוא, הוא חיה בדמות אדם, אף שהולך על שתיים, אבל הוא כדגמת חיה. על-כן צריך אדם לטהר את מדותיו, ועקר המדות — מדת החסד, שצריך להרבות בגמילות חסדים ולעזר זה לזה. ולהפך הן כלל המדות הרעות והמגנות, שאדם גוזל וגונב מחברו, ועושה לו כל מיני עולות, ואחר-כך חושב שאף אחד אינו רואה ושומע, ועל-ידי-זה הוא מסתובב ושוחק, ואינו יודע שגם היום שלו יבוא, וישלם על כך מחיר כבד.

ולכן דיקא עכשו כשפמעט סימנו את ספירת העמר, ואנו אוהזים כבר לפני מלכות דמלכות, הספירה האחרונה, עלינו להתעורר — מה עשינו משך ארבעים ותשעה ימים אלו, איך ספרנו בכל יום ניוס ספירת העמר, האם התבודדנו בכל יום להקדוש-ברוך-הוא, האם בכינו לפניו יתברך, על שאנו רחוקים ממנו ומהצדיק. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן ח), שאדם צריך לחפש ולבקש עד שימצא את הצדיק, כי הצדיק הוא געלם

וְנִסְתָּר (עֵינַי לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרִין, חֶלֶק ב', סִימָן סז), וְצָרִיכִים הִרְבֵּה לְחַפְּשׁוֹ, וְכִשְׁהַצְדִּיק הַזֶּה יִתְגַּלֶּה, יִתְגַּלֶּה הַיְפִי וְהַפֶּאֶר שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן הֵבֵה נִחְשָׁב חֻשְׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חֶלְפוֹ עָלֵינוּ אַרְבָּעִים וּשְׁבַעֵה יוֹם מֵאֵז יֵצִיאת מִצְרַיִם, מֵאֵז חַג הַפֶּסַח, מִה עָשִׂינוּ בְיָמֵים אֵלֵינוּ, כִּמְהָ צִעַרְנוּ אֶת הַזִּזְלוּת? ! כִּמְהָ מְרִיבוֹת וְקִטְטוֹת הָיוּ בְּבֵית? ! הָאֵם הַתְּבוּדָתְנוּ כָּל יוֹם לְכָל הַפְּחוֹת חֲמֵשׁ דְּקוֹת? ! הֲלֹא אִם הָיִינוּ זוֹכִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, הָיִינוּ זוֹכִים לְאַרְבָּעִים וְתֵשֶׁעַ דְּפִי גְמָרָא, אִם הָיִינוּ זוֹכִים לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת, הָיִינוּ זוֹכִים לְאַרְבָּעִים וְתֵשֶׁעַ פְּרָקִים, וְכֵן בְּשֵׁאֵר לְמוֹדִים, וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת לָנוּ סֵפֶר מוֹסֵר הַכִּי גְדוֹל, כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לֹא, מֵב): "וַיִּכַח אֲמֵשׁ", מִהִי הַתּוֹכְחָה הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר לְאָדָם? אֲמֵשׁ — אֲתָמוֹל, יוֹם הָאֲתָמוֹל צָרִיךְ לְהוֹכִיחַ אוֹתִי, הָאֵם אֲתָמוֹל הַתְּבוּדָתִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָאֵם אֲתָמוֹל הַתְּחִיבִי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, מִה פְּעַלְתִּי עִם הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאוֹן שֶׁעָבַר עָלַי אֲתָמוֹל, הָאֵם אֲתָמוֹל סִפְרִי לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הָעוֹבֵר עָלַי וְכוּ'? ! וְאִם נִתְבוּנָן עַל הַחֲדָשׁ שֶׁעָבַר, עַל הַשְּׂבוּעַ וְהַיּוֹם וְהַשָּׁעָה שֶׁעָבְרָה, וְנִרְאָה מִה פְּעַלְנוּ עִם הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, זֶה יִתֵּן לָנוּ תְּנוּפָה, שִׁמְחָה יוֹם נִתְחִיל לְלַמֵּד קִצַּת חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, קִצַּת מִשְׁנֵיּוֹת, קִצַּת גְּמָרָא, הִלְכָה בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, וְלֵהֲתַפְּלֵל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשֶּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיַן דִּיקָא: שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מְעֲרִיב, וְנִתְבוּדָד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִבְקַשׁ כָּל צָרֵכֵינוּ וְלֹא נַעֲזֹבוּ כָּלֵל. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל: אֲפֹלוּ כְּשִׁמְתַּרְחַב כְּבָר, אֲסוּר לְעֹזְבוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲלֹא לְבִקְשׁ עוֹד וְעוֹד, תִּדְעוּ לָכֵם שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת הִרְבֵּה מְאֹד, וּמִה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר אֵינוּ פּוֹעֵל. וְלִכֵּן אִם יֵשׁ לְאָדָם צָרָה, אוֹ אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁלְזוֹלֶת יֵשׁ צָרָה, צָרִיךְ לְבַקְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא לְהַפְסִיק, עַד שִׁירָאָה יִשׁוּעָה, מִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן כְּשֶׁאֵנוּ עֲדִים, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל צָרִיכִים רַחֲמִים מְרַבִּים, כִּי הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת וְנוֹרָאוֹת.

וְלִכֵּן בָּאוּ נִתְעוֹרֵר דִּיקָא עֲכָשׁוּ לְפָנָי סְפִירַת מְלָכוֹת שְׁבַמְלָכוֹת, שְׁזָהוּ סוּף סְפִירַת הָעֹמֵר, וְנִכְיֵן עֲצָמְנוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה. מִהִי קַבְּלַת הַתּוֹרָה? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת פח:): בְּשָׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְמִרוֹם, אָמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשָּׁרַת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִה

לילוד אֲשֶׁה בִּינֵינוּ? אָמַר לָהֶם: לְקַבֵּל תּוֹרָה בָּא. אָמְרוּ לִפְנֵינוּ: חֻמְדָּה
הַגְּנוּזָה לָךְ תִּשַׁע מְאוֹת דּוֹרוֹת קִדְּם הַבְּרִיאָה אֶתָּה נוֹתְנָה לְבָשָׂר וְדָם,
מָה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ וְכוּ'. הַמְּלֹאכִים הֵם אֲשֶׁ,
מִלְּאָדָּה זֶה נִשְׁמָה בְּלִי גּוֹף, הֵם לֹא הִבִּינוּ אֵיךְ עִם יִשְׂרָאֵל רוֹצִים לְקַבֵּל
אֶת הַתּוֹרָה, כְּשֶׁהֵם רַק גִּשְׁמִיּוֹת וְחֻמְרִיּוֹת. אֵיךְ גִּשְׁמִיּוֹת יָכוֹל לְהִיּוֹת
מְעֻרָב בְּרוּחַנִיּוֹת?! וְלָכֵן קִטְרָגוּ בְּשָׁמַיִם, שְׁלֹא יִתְּנוּ אֶת הַתּוֹרָה לְעַם
יִשְׂרָאֵל, הֵם חִפְּצוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּעִבּוּרָם, כִּי הַמְּלֹאכִים הֵם חֲתִיכַת אֲשֶׁ,
וְלֹא הִבִּינוּ אֵיךְ תִּמְסַר הַתּוֹרָה לְאֲנָשִׁים פְּגוּמִים וְרוֹחוּקִים. אָמַר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה: הַחֲזֹר לָהֶם תְּשׁוּבָה. אָמַר לִפְנֵינוּ: רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם, מִתְּיָרָא אָנִי שְׁמָא יִשְׂרָפוּנִי בְּהֶבֶל פִּיהֶם. אָמַר לוֹ: אַחַז
בְּכֹסֵא כְּבוֹדִי וְהַחֲזֹר לָהֶם תְּשׁוּבָה. אוֹמַר רַבּוֹנוּ ו'ל (לְקוּטֵי חֶלֶק ב', סִימָן
א'): מַהִי הַעֲצָה שֶׁנִּתֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה הַחֲזֹק בְּכֹסֵא הַכְּבוֹד
וְכוּ'? אֵלֶּא מִכֹּסֵּא הַכְּבוֹד יוֹצֵאוֹת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵימַתִּי
הַמְּלֹאכִים יְכוּלִים לְקִטְרַג עַל יִשְׂרָאֵל? כְּשֶׁאֵין אַחֲדוֹת וְאֶהְבָּה
בִּינֵיהֶם, אֲזֵ הֵם צוֹעֲקִים, תֵּן אֶת הַתּוֹרָה לָנוּ וְלֹא לְבָשָׂר וְדָם וְכוּ',
שֶׁהוּא מְלֵא מַחְלָקָת, מְלֵא מְרִיבוֹת, מְלֵא שִׁקָּר, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְמֹשֶׁה: הַחֲזֹר לָהֶם תְּשׁוּבָה, וְעֲנֵה מֹשֶׁה, שֶׁהוּא מִפְּחָד מֵהֶם.
וְקִשָּׁה כָּאֵן הַעֲנִין, שֶׁהֲלֹא מוּבָא בְּזִהָר, שֶׁמֹּשֶׁה רַבּוֹנוּ לֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהִנֵּה הוּא חוֹשֵׁשׁ מֵהַמְּלֹאכִים? וְכֵן מְצִינוּ, שֶׁמֹּשֶׁה
רַבּוֹנוּ, שְׁלֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּרְנַע, הַצֵּרֶף לְבִרְחַת מִפְּרַעַה
שֶׁרָצָה לְהִרְגוֹ, הִיִּתְכֵן?! וְעוֹד שֶׁפְּרַעַה גָּמַד הִיָּה כְּמֵאֲמָר ו'ל (עִין
לְקוּטֵי דְנִיָּאל תְּתוּרַסב), וְהוּא שָׁלַט עַל כָּל הָעַם; גְּמָצָא, שֶׁלְעֵתִים הַצַּדִּיק
הַדְּבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָרִיף לְהִתְפַּחַד מֵאֵיזָה גָּמַד, מֹשֶׁה רַבּוֹנוּ
חוֹשֵׁשׁ מִפְּרַעַה וּבּוֹרַח, אֵלֶּא שְׂאוֹמַר רַבּוֹנוּ ו'ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד,
חֶלֶק ב', סִימָן ג'): מִי שֶׁבוֹרַח מִן הַצָּרָה פִּקְחָ; וְהִנֵּה בַעַת שֶׁמֹּשֶׁה רַבּוֹנוּ
חוֹשֵׁשׁ מֵהַמְּלֹאכִים, עוֹנֵה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אַחַז בְּכֹסֵּא הַכְּבוֹד,
וְאֲזֵ אֵין לָךְ מָה לְהִתְפַּחַד, מָה זֶה כֹּסֵּא הַכְּבוֹד? שֶׁם שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אִם עִם יִשְׂרָאֵל מִחֲזִיקִים עֲצָמָם בְּיַחַד בְּאֶהְבָּה
וּבְאַחֲדוֹת גְּדוּלָּה, הַמְּלֹאכִים לֹא יוּכְלוּ לָהֶם.

וְהִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים יוֹמִים קִדְּם קַבְּלַת הַתּוֹרָה, הֲבֵה נִקְבֵּל עַל

אֲשֶׁר   ו' תתס   בַּנְּחָל   רנה

עצמנו אהבה ושלום, הבה נראה לפניו יתברך שאנו מאחדים כאיש אחד בלב אחד, רוצים לקבל את התורה בצותא ולהפיצה לכלם, ולגלות ולפרסם לכל את הבורא יתברך שמו. משה רבנו אחז בכסא הכבוד, הינו שהחזיק עצמו עם כלל נשמות ישראל, ועל-ידי-זה יכול היה להשיב להם תשובה, ומהי התשובה שענה למלאכים? אמר לפניו: רבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי — מה פתוב בה? "אנכי הנני" אלקיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים", אמר להם משה: וכי במצרים הייתם, השתעבדתם תחת יד פרעה וכו', המלאכים חשבו שצריכים רק רוחניות, כי למעלה בשמים אין בעיות גשמיות, אין חובות לשלמם, אין משכנתא, אין חשמל או ארנונה לשלם, אין הוצאות של אכל ובגוד, שם אין חסר דבר, אך מהי גדלת האדם? שנמצא בזה העולם המלא צרות ויסורים, מלא ענשים קשים ומרים, וצריך לפרע חובות, צריך מומן בעבור הוצאות חייניות, עוללים ויונקים זועקים ללחם ואין וכו', והצרות הללו, החובות והדחקות הללו אין למלאכים, ולכן למה צריכים את התורה?! ושוב אמר משה: מה פתיב בה — "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", וכי גרים אתם בין גוים, שאתם צריכים מצוה זו?! יהודים יש להם נסיונות קשים ומרים, רשעים ארורים רוצים להציק להם, ואף-על-פי-כן מתחזקים ובורחים אליו יתברך, זה לא יכולה להראות שום ברירה שבעולם, רק יהודי הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא. ואחר-כך שאלם: מה פתיב ביה — "זכור את יום השבת לקדשו", כלום יש לכם ענין פרנסה, אתם שומרים שבת וכו'?! והוסיף ושאלם: ומה פתיב בתורה — "כבוד את אביך ואת אמך", יש לכם הורים לכבדם?! אבל יהודי שיש לו הורים וזוכה לכבדם, אף שזה בא קשה מאד מאד, אין מעלה גדולה מזו.

[ואגב צריכים לזכור, אשר זה אבי וזו אמי, ועלי לכבדם בכל מחיר. וכן להקפיד בכבוד חמיו ורחמותו. רואים הרבה זוגות רבים על לא דבר, האיש מציק לאשה: אמך כן, אביך כן וכו', ואינו יודע שמצער אותה מאד בדבורים אלו, ובאמת למה יעשה כן, הלא אם לא הם, לא הייתה לו אשה, ולכן עליו לכבדם מאד, ומכל שכן

וְכָל שָׁפָן שִׁיזָהָר בְּכָבוֹד אָבִיו וְאָמוֹ, וְכֵן לְהַפְּךָ — הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְכַבֵּד אֶת הַוְרִיָּה וְכֵן אֶת חֲמִיָּה וְחַמּוּתָהּ, שֶׁהָרִי הֵם הַוְרִי בַּעֲלָהּ, אִם בְּרִצּוֹנָה וְאִם לְאוֹן.

וְהוֹסִיף וְשָׂאל מִשָּׁה רַבְּנּוּ: מַה פְּתִיב בֵּיהּ — לֹא תִגְנַב, לֹא תִנְאַף וְכוּ', וְכִי יֵשׁ לָהֶם נְסִיוֹנוֹת אֱלוֹ? ! וְעַל זֶה הִשִּׁיבוּ הַמְּלֻאָכִים: תֵּן לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "הַוְרִי" אֲדוֹנֵנוּ מַה אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ". נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר קִבְּלַת הַתּוֹרָה הוּא כְּשֶׁאֲדָם נִמְצָא בְּצָרָה, כְּשֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וּמְחֻזֵּק מִצְמֵד וְאִינוּ נִשְׁבָּר — זֶה הַחֲשִׁיבוֹת לְמַעְלָה.

וְלִכֵּן הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה, הִבָּה נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוּ לְכָל הַפְּחוֹת אֱלוֹ הַנִּקְרָאִים תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נט), שֶׁהַצְּדִיק בּוֹנֵה "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁתְּהִיָּה בִּינֵינוּ אַחֲדוּת וְאַהֲבָה, וְאִישׁ לֹא יִדְבֹר רַע עַל זוּלָתוֹ, וּבְצוּתָא נַעֲזֹר זֶה לְזֶה. וּבְפִרְטוּיֹת אֱלוֹ שִׁיזְכוּ לְגוֹר בְּיַבְנָאֵל, שֶׁאָנוּ מַתְחִילִים לִישֹׁב אֶת הַמְּקוֹם עִם חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, כִּי הוּא מְקוֹם טוֹב וְשָׂקֵט, שְׂדוֹת וְעָרִים לְהַתְּבוֹדְדוֹת, וְיִדוּעַ אֲשֶׁר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (זֶהָר שְׁמוֹת ז'), שֶׁמֶהֱגָלִיל עֲתִידִים לְהַגְּאֵל, וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וְהוּא יִתְפַּשֵּׁט עָלֵינוּ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ לְהַפְרִיעַ לָנוּ לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנּוּ ז"ל, אֲבָל לֹא יוֹעִיל לוֹ כָּלֵל, כִּי בְּזֶה שֶׁנִּתְפַּלֵּל וְנִבְקֶשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — נִרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, הַמְּשִׁיכוּ לְהַתְּפַלֵּל וְהִרְבּוּ בַתְּפִלָּה, אִף שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם מְסֻתוֹבֵב בְּגִאָּה וְבוֹז, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ יַחֲזִיהַ לְנִצָּח, אִף אִינוּ יוֹדְעַ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ, וּפְתָאֵם יִגִּיעַ גַּם יוֹמוֹ וּשְׁעָתוֹ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ כְּבָר יִתְבַּע עֲלֵבוֹנוֹ. וְלִכֵּן הִבָּה נִתְחַזֵּק בְּאִמּוֹנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הִבָּה נִתְחַזֵּק יַחַד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר בְּזוּכוּתָהּ נִזְכָּה לְקִבְּלַת הַתּוֹרָה, כִּי אֶת הַתּוֹרָה אֵין יְכוּלִים לְקַבֵּל אֲלֵא עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, אֲשֶׁר אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ נֶאֱמַר (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' טז, כז): "עֲזֹ וְחֻדְוָה בְּמְקוֹמוֹ". הִבָּה נִבְקֶשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹמָם וְלַיְלָה,

אֲשֶׁר   וְ חַתּוּם   בְּנִחַל   רַנּוּ

לִילָה נְיוֹם, שְׁנֵזֶכֶה כְּכֹר לְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְנִזְכִּיר לְעֲצֻמְנוּ כָּל יוֹם נְיוֹם
שֵׁשׁ עוֹד עוֹלָם, כִּי אָדָם צָרִיף לְהִזְכִּיר עֲצָמוֹ מֵעֲלָמָא דְאַתִּי, וְאִזּוּ לֹא
יִצִיק לְשָׁנִי, וְלֹא יִמָּסֵר אֶת זִוְלָתוֹ.

וְזֹאת תִּדְעוּ, אֲשֶׁר הַמּוֹסֵר אֶת זִוְלָתוֹ דִּינּוֹ לִפְלַ בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִית
וְנֶאֱבֵד לְנֶצַח. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־מִדּוֹת, סְפִירַת הָעֵמֶר, סִימָן א'): בִּימֵי
הָעֵמֶר יְכוּלִים לְהַפִּיל אֶת הַמּוֹסֵר, כִּי לְעַמְ"ר — רַאשֵׁי תַבּוֹת:
מֵאֲגָרָא רַמָּא לְבִירָא עִמִּיקְתָּא.

עַל-כֵּן הֵבֵה נִתְחַזֵּק יַחַד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְנִרְקָד מֵרַב שִׁמְחָה,
וְלֹא נִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, עֵקֶר רְצוּנָנוּ — רַק לְגִלוֹת אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל,
וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִהְיָה כָּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אֶת הַתּוֹרָה.

הַמֵּאֲחֵל לְכֻלְכֶם חַג שְׁמַח,
חַג שְׁתִּהִיו רַאוּיִים לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַתּוֹרָה.

מִי שֵׁזֶכֶה לְהִיּוֹת עַר כָּל הַלִּילָה בְּשִׁבּוּעוֹת — אֲשֶׁרִיו וְאֲשֶׁרִי
חֻלְקוֹ, וְיִהְיֶה נֹצֵל מִכְּרַת, וּמִכָּל שְׁכֵן כְּשִׁזְזוּכָה לִילָף לְמִקְנֵה קִדָּם אוֹר
הַיּוֹם, שְׂאֵזוּ מֵאִיר שְׁעַר הַנּוֹיָן, שְׁזָה הַבְּטוּל אֶל הָאִיִן סוּף בְּרוּךְ הוּא,
אִיִן לְתֹאֵר וְאִיִן לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שֵׁשׁ לוֹ. וְאֵלוֹ הָאֲנָשִׁים שְׂאִינָם
יְכוּלִים לְהַשְׂאֵר עֲרִים כָּל הַלִּילָה מִחֲמַת חֻלְשָׁתָם — אֵל יִשְׁבְּרוּ, אֶלֹא
אַחַר שְׁעָה, שְׁעַתִּים אוֹ שְׁלֹשׁ יְלִכּוּ לִישׁוֹן, וְיִקּוּמוּ בְּזִמָּן וְיִטְבְּלוּ
בְּמִקְנֵה, וְיִתְפַּלְלוּ בְּמִנְיָן רֵאשׁוֹן אוֹ שְׁנִי וְכוּ', הָעֵקֶר שֵׁיַעֲשׂוּ רְצוֹן
הַבּוֹרָא וְתִבְרַךְ שְׁמוֹ.

הָעֵקֶר צְרִיכִים לְשָׁמֵר עַל הַיְלָדִים, לִידַע עִם מִי הֵם מִתְחַבְּרִים,
כִּי כִּיּוֹם סְכָנָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְרַחֶפֶת עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׁלֹא יִפְלוּ
בְּמִלְכַדָּת הַסְטֵרָא אַחֲרָא. בְּעֵת קִבְּלַת הַתּוֹרָה רְצָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שְׁנַתֵּן לוֹ עֲרִבוּת, וְאִמְרָנוּ לוֹ, שְׂאֲבוּתֵינוּ: אֲבָרְהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, יִהְיוּ
עֲרִבִים לָנוּ. אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִיִן דִּי בְּזָה. אִמְרָנוּ: בְּנֵינוּ
עֲרִבִים לָנוּ. אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַק בְּשִׁבִיל בְּנִיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם
אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה (תַּנְחוּמָא וַיֵּשֶׁב ב'). לְכֵן עֲלֵינוּ לְשָׁמֵר עַל

רנח   אָשֶׁר   ו' תתסא   בנחל

קדשת ילדינו וטהרתם. ולא בחנם, שהסמ"ך-מ"ם מקטרג עלינו, שרציתי ואני רוצה שילדיכם יהיו קדושים וטהורים, ולכל ילכו אחר רוח הזמן, כי יודע שהם ערבים על קבלת התורה, וזה לצנינים בעיניו.

אבקש אתכם מאד, שתתפללו בעדי, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שכל הגזרות רעות תתבטלנה, ונזכה לראות ישועות גדולות ונסים נגלים, ולהתראות יחד בגאולה השלמה. ראו להיות בשמחה עצומה כל החג, ותרבו בתפלה לפניו ותברך, כי בשבועות נסתלק דוד המלך, ובשבועות נסתלק הבעל-שם-טוב הקדוש ז"ע, ויתן לנו הקדוש-ברוך-הוא אריכות ימים ושנים.

חג שמח...

ו' תתסא.

בעזרת השם ותברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום רב אל ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי קדם החג, ולא היה הפנאי להשיבך.

אודות שאלתך בענין מעשה פינחס וכו'; הלא פינחס מסר נפשו לעשות דבר, שאפלו ממשה רבנו נתעלם; כי הנה בא זמרי בן סלוא, והחציף פניו כנגד משה [ואגב, מי שמחציף פנים נגד צדיק, סימן שהוא פגום, כמו שכתוב (תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלומיו, חלל בריתו"]; ואמר בעזות מצח מה שאמר, אזי קם פינחס, ועשה מעשה וקנא קנאת השם. ומה היתה מדרגתו? אומרים חכמינו הקדושים (זהר ח"ב קצ. ועין פרקי דרבי אליעזר מו): פינחס זה אליהו; אליהו הנביא יבוא לפני יום ה' הגדול, ומה יעשה? יכניס שלום בין עם ישראל, שיהיו בבחינת "כאיש אחד", וכן שיהיו שלמים בגופם ובנפשם, ללא חבלות ונזקים, חלילה וחס, ברוחניות.

כי הנה אנו עדים, שבצעונוותינו הרבים, אש התאוות והפריצות

אֲשֶׁר   ו' תתסב   בַּנְחָל   רנט

בוֹעֶרֶת כַּחם הַיּוֹם, וְעֵצָה אַחַת יִשְׁנָה — לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ
בְּעֵת שְׂיוֹצֵא לַחוּץ, וְיַעֲמֵד אֶצֶל הַמְּזוּזָה וַיֹּאמֶר: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
אֲבִיקָשׁ אוֹתְךָ, כְּשֵׁם שְׂאֵנִי יוֹצֵא עִתָּה שְׁלָם בְּגוֹפִי, כֵּן אֶחְזֹר בְּרִיא
וְשָׁלֵם", כִּי יִשְׁנֶן צְרוּת רַבּוֹת, הַשֵּׁם יְרַחֵם, וְכָל הַדְּרָכִים בְּחֻזְקַת סִפְנָה
(ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת ל:), וְהַשֵּׁטֶן מְקַטְרֵג אֶז מְאֹד, אֲזִי יֵשׁ לְבַקֵּשׁ שֶׁהַגּוֹף
יִחְזֹר שְׁלָם. וְכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַנְּשִׂמָה תִּחְזֹר שְׁלָמָה,
כְּשֵׁם שְׂיֻצָּאָה לֹלֵא כְּתָם וּרְבָב, כִּי כָּל רְאִיָּה וּרְאִיָּה אֲסוּרָה — זֶהוּ
פְּגָם בַּנְּשִׂמָה.

זוֹ עֵקֶר הָעֵצָה — לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שְׁלוֹ,
הַיֵּכֶן שֶׁהוֹלֵךְ יִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל
הָעוֹלָם כְּבוֹדוֹ, וְאֵז בּוֹנֵה סְבִיבוֹ צֵל הַמְּצִילוֹ מִכָּל הַטְּמָאוֹת. חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֵין טוֹר אֵרַח חַיִּים, סִימָן א') עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר טו,
ל ט): "לֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם", לָמָּה בִקֵּשׁ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מִיִּשְׂרָאֵל אֶת הָעֵינַיִם וְהַלֵּב? כִּי הָעֵינַיִם רוֹאוֹת וְהַלֵּב
חוֹמֵד. וְאוֹמְרִים חַז"ל (תַּעֲנִית כד): כִּלְהַ שְׂעֵינִיָּה יְפוֹת, אֵינן כָּל גּוֹפָה
צְרִיף בְּדִיקָה; כְּשִׂיְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ עֵינַיִם יְפוֹת, הֵינּוּ קְדוֹשׁוֹת, סִימָן שְׁכָל
גּוֹפּוֹ טָהוֹר וּמְתַקֵּן. וְעַל זֶה צְרִיף לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיֻצָּאָה
לְשִׁמּוֹר עַל קִדְשַׁת הָעֵינַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ו' תתסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׂבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
... נֵרוֹ וַיִּזְרַח לְנֻצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי, שְׂאִתָּה עוֹסֵק בְּהַפְּצַת
מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְאִתָּה מִפִּיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

רס   אָשֶׁר   ו' תתסג   בנחל

מה אמר לך, ידידי היקר! אין דבר למעלה מזה, כי בזה שמקרבם בני-אדם בתשובה, ומוציאים יקר מזולל, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא ימחל לו על כל החטאים והפגמים שנפגם בקרי, 'ק'ר' אותיות ק'ר"י' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד בסופו).

מה מאד נתת שמחה בלבי, שאתה מתועד בכל שבוע עם אנשי שלומנו היקרים, תלמידי "היכל-הקדש", ואתם מדברים יחד מרבנו ז"ל. כל עוד אנו מלבשים בגוף הגשמי, אין אנו יכולים לתאר לעצמנו גדלת הענין הזה, שנדבר מקדשה כזאת, אשר עדין נעלמת, נעלמת, נעלמת (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז), שרבנו ז"ל גלה לנו שם, שהצדיק הוא נעלם ונעלם ונעלם, וזה בחינת העלמה וכו' וכו', עין שם.

ראה, אהובי, אחי היקר! להתמיד בתורה מדי יום ביומו, ואל יחסר לך יום בלי שעור במקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, וזה ימשיך על נשמתך הארה נפלאה מאד מאד, ותלמד פסדרן דיקא.

עליך לדעת, כי לא נשאר לאדם רק מה שזוכה לחטף בזה העולם, בפרט עכשו, שזכינו לקבל את התורה, עלינו להתחיל התעוררות חדשה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להתמיד בתורה, ותגיע אל ענייך, אשר נשלחת בעבורם לזה העולם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתסג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות זרע של קימא וכו', ראה, אהובי, אחי היקר! לא להתיאש, פי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ובדאי לא יעזב אתכם.

היה מאד רצוי, שאשתך תדליק לכבוד שבת שני גרות של חלב ושני גרות של שמן זית, ובעת הדלקת הגרות, שתבקש אשתך על זרעא חיא וקימא, ואז הוא עת רצון בעבורה בשמים, ואשרי האשה שמתפללת אז על בני, חיי ומזוני.

ראה, אהובי, אחי היקר! לומר בכל יום חיי פרחים משניות בסדרן, ובזכות שתהיה חזק בזה, תזכה להפקד בזרע של קימא. נא ונא לא לשנות, רק לומר בכל יום חיי פרחים משניות.

גם הייתי מיעץ אתכם לבדק את המזוזות, ולחפש אם באיזה חדר חסרה מזוזה, פי מצות מזוזה מאד מסגלת לבנים ולבריאיות ולפרנסה.

המאחל לכם הצלחה...

ו' תתסד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד עשה עלי רשם, לראות איך נשמה יקרה חזרה בתשובה, ולא עוד אלא שאת בתוך תוכך מלאה חסד לזולת, אשר זה עקר התכלית, שאדם נשלח בזה העולם, לעשות טובות לבני-אדם, ובפרט לחולים, וירבו כמותך בישראל.

בזה העולם עקר התכלית רק לעזר לזולת, ולא לחפות לקבל חזרה טובה, אשר זה עקר השלמות, על-כן מאחר שהקדוש-ברוך-הוא זכה אותך בלב טהור בזה, שאת עושה עבורה קדושה זו —

רסב אָשֶׁר ו' תתסה בנחל

לְעֹזֵר לְאִמְלָלִים, יַעֲזֹר לָךְ הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ בְּזִכּוֹת זֶה לְמִצָּא אֶת
בֶּן זִוְגָה, וְתִזְכִּי לְבָנוֹת בֵּית גַּאֲמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

אֹדוֹת הַבְּעִיָּה שְׁיִשׁ לָךְ עִם הָאֲמָא, הֵיכֵן לְגוֹר, לְדַעֲתִי, אֵין אֶת
צְרִיכָה לְעֲשׂוֹת מְזָה בְּעִיָּה, רַק אִם יִשְׁאַלּוּ אוֹתָךְ, תְּגִידִי שְׁיִשׁ לָךְ עֲנִין
פְּרָטִי שְׁאִינֶךָ יְכוּלָה לְגוֹר בְּבֵית, וְיֹזֶתֶר מְזָה אֵל תְּדַבְּרִי. אֲקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר.

הַעֲקֹר רְאִי לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִהְיֶי
רְגִילָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַחֲנִינָה וּבִקְשָׁה, מַה שְׁיַעֲלֶה עַל לִבֶּךָ
תְּפִלוֹת מְדַעֲתָךְ, הֵינּוּ שְׁתִּדְבְּרִי אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּשִׁפְתַי הָאֵם, וְזֶה יַעֲזֹר
לָךְ לְהִתְקַדֵּם בְּחִנּוּרָה בְּתִשׁוּבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְמִצָּא אֶת בֶּן זִוְגָה הָאֲמָתִי, וְתִזְכִּי
לְהַקִּים בֵּית גַּאֲמָן בְּיִשְׂרָאֵל בְּקָרוֹב מִמֶּשׁ.

הַמֵּאחֵל הַצְּלִחָה רַבָּה...

ו' תתסה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
זְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאָה לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל אֲהָבָה וְקָרוֹב, וְאֵל תִּכְבִּיד
עָלֶיךָ בְּשׁוֹם כְּבִדּוֹת, וּבְאֲפֹן הַזֶּה תִּבְנֶה אֶת בֵּיתְךָ, כִּי בֵּית שְׁנִבְנָה
בְּאֲהָבָה וּבִהְבֵּנָה — יֵשׁ לוֹ קִיּוֹם, אֲבָל בֵּית שְׁנִבְנָה בְּאִימָה יִתְרָה
וְכוֹי, וּבְאִלִּימוּת וְכוֹי, וּבִקְטָטָה, סוּף כָּל סוּף גִּשְׁבֵּר, וְהַתּוֹצְאוֹת הַרּוֹת
אֲסוּן וְכוֹי וְכוֹי. עַל-כֵּן רְאָה רַק לְדַבֵּר עִמָּה בְּנַחַת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁיִגְמַר בְּכִי טוֹב, וְתִזְכּוּ לְהִתְחַתֵּן בְּמִהְרָה.

אָשֶׁר ו' תתסו בנחל רסג

רֵאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְהַגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וַיִּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כְּמוֹ שְׂמֵדֻבְרִים אֶל חֵבֶר טוֹב, בְּשִׁפְתַי הָאֵם
שְׁלֶךְ, וְאִם תּוּכַל לְקַפֵּץ מִפְּעַם לְפַעַם אֶל שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, הַכֹּתֵל
הַמְעַרְבִי — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וַיִּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ
וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכָל מַה שְּׁעֵבֵר עָלֶיךָ עֲמָה, כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ
אֵב הַרְחֵמֶנּוּ, וַיְכַשְׂאֲדָם מְרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ — בְּיָדָאֵי
יִצְלִיחַ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, אָשֶׁר אֵין לְאָדָם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁיִכּוֹלָה לְעֵזוֹר לוֹ, רַק
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ. אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִתְמַיֵּד בְּעֵנֶן הַזֶּה הַנִּקְרָא אֶצֶל רַבְּנֵי ו"ל
'הַתְּבוּדוֹת', שְׂאָדָם מִתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמְדַבֵּר וּמְפָרֵשׁ אֶת שִׁיחַתוֹ
אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֵז בְּיָדָאֵי יִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ הַצִּלָּחָה בְּכָל הַעֲנִינִים...

ר' אברהם בר' נחמן ו"ל, כְּשֶׁהָיָה מְדַבֵּר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה
כְּאִשׁ לְהִבָּה, וְהָיָה מְדַבֵּר בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה, דְּבוּרִים עֲרֻבִים מְאֹד,
אֵיךְ שְׁכָל עֵנֶן רַבְּנֵי ו"ל הוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהָיְתָה עָלָיו הַרְבֵּה
מִחֻלְקַת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ עַל זֶה, כִּי הֵם אָמְרוּ, שְׂצָרִיכִים לְהִשְׁאָר
בְּחוּץ לְאֶרֶץ, לְהִיּוֹת סְמוּכִים אֶל צִיּוֹן רַבְּנֵי ו"ל, וְהוּא הָיָה שְׂבוּר
מְאֹד בְּעֵבֹר זֶה.

ו' תתסו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לראות שאתה מחזק את עצמך.

מה אמר לך, ידידי היקר! בנה העולם צריכים בכל יום התחזקות מחדש, כפי התגברות היצר בתאנת נאוף בהסתפלות רעות וכו' וכו', צריכים חזוק חדש בכל יום להתגבר ולעמד נגדו. ועקר הפח להתגבר נגד יצרא דנאוף, הוא על-ידי שאדם מרגיל את עצמו לקרא שמ"ע ישרא"ל הוי"ה אלקיני"ו הוי"ה אח"ד, ברו"ף ש"ם כבו"ד מלכות"ו לעול"ם וע"ד, שזה ענין האמונה הקדושה, שאדם צריך להכניס את עצמו לגמרי באמונה הקדושה, עד שיידע שאין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, וזה יצילו (עיין לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו); כי כשאדם מכניס את עצמו בתוף האמונה הקדושה, ויודע שהכל אלקות גמור הוא, אינו עושה שום מציאות מאשה, ואז אינו מהרהר אחריה, ושום דבר לא יכול לבלבל אותו, אבל תכף-ומיד כשנופל מהאמונה הקדושה, אזי עושה ממנה מציאות, עד שנופל ונתגשם לגמרי וכו'.

על-כן, חמדת לבבי! ראה להכניס בעצמך אמונה בו ותברך, ותחבר שירים ותשבחות לפניו ותברך, ותכתב לעצמך תפלות כדרךם של תלמידי הבעל תפלה, שהיו לכל אחד חבורים של תפלות ובקשות, שהיו רגילים לבקש ממנו ותברך. ובזכות התפלות שתזכה לבקש ולהתחנן אליו ותברך, תזכה סוף כל סוף לצאת מהבץ והרע שלך, ולהפיל באור אין סוף ברוך הוא, ולהמשיך עליך ערבות נעימות זיו ידידות חיות אלקותו ותברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתסז.

בעזרת השם ותברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום רב וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר והנעלה.

אֲשֶׁר   ו' תתסח   בנחל   רסה

שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מַחְזֵק אֶת עֲצָמְךָ, כִּי זֶה הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם —
לְחֻזֵק אֶת עֲצָמוֹ; כִּי לְכֹל אֶחָד יֵשׁ הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַקְּטָנוֹת שְׁלוֹ,
שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַקִּים אֶת עֲצָמוֹ,
וְלֹא לְהַנִּיחַ לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבָעוֹלָם כָּלֵל. וְזֶה עֵקֶר
גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׂמֵכָל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו,
זוֹכָה לְחֻזֵק עֲצָמוֹ, וְלַחֲזוֹר וּלְדַבֵּק עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי
מִי שְׂחֻזֵק בְּזֶה !

עֲכָשׁוּ בְּדַרְךְךָ פְּלֵא מְצֵאתִי אֶת מַכְתָּב אֲשֶׁתְּךָ שְׂכַתְּבָה אֵלָי,
וְהַנֶּרְאָה שְׁנַעְלָם מֵעֵינַי, וּבִעֵת שְׂחַפְּשֵׁתִי בֵּין הַמַּכְתָּבִים גִּזְדַּמְן לִי
מַכְתָּבָה, וְאֶרְאֶה לְהַשִּׁיב לָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ו' תתסח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמֵאֵת הַשֵּׁם הִיְתָה זֹאת שְׁנַעְלָם מֵעֵינַי
עַד עֲכָשׁוֹ.

אוֹדוֹת הַצָּרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת שֵׁישׁ לָךְ מֵהַשְּׂכָנִים, לְדַעֲתִי, עָלֶיךָ לֹא
לְפָחוּד מֵהֶם כָּלֵל, כָּל הַמוֹצֵיא שֵׁם רַע עַל חֲבֵרוֹ, לְבַסּוֹף נוֹפֵל עָלָיו
הַכֹּל.

אֶת הַמְּשִׁיכֵי לְהַתְּנֵהָ בְּדַרְךְךָ הַטּוֹב כְּמוֹ שְׂהַתְּנֵהָ עַד עֲכָשׁוֹ,
וְאֵל תְּגִיבוּ כָּלֵל, הַסּוֹף יְהִיָּה שְׂהֵם יִפְלוּ תַחְתָּכֶם, וּבְכַפְרֵט אִם תַּתְּפִלְלוּ

רסו אָשֶׁר ו' תתסט בנחל

להקדוש־ברוך־הוא שִׁיִצִיל אֶתְכֶם, עַל־יְדֵי־זֶה יִפְלוּ בְּמַפְלָה שְׂאִין לָהּ תְּקוּמָה.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מִי יוֹדֵעַ אֵילוּ עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים נִגְזְרוּ עַל מִשְׁפַּחְתְּכֶם, וְעַל־יְדֵי הַבְּזִיזוֹנוֹת וְהַעֲלִבוֹנוֹת וְהַמְרִיבוֹת וְהַצָּעַר וְהַעֲגַמַת נַפֶּשׁ שְׁעֵבֶר עֲלֵיכֶם בַּחֲנָם מִהַשְׁכֵּן הָרַע — נִצַּלְתֶּם מִזֶּה. עַל־כֵּן לְדַעַתִּי, אֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל כָּל זֶה. שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ אָמַר (קִהְלֵת ז, א): "טוֹב שֵׁם מִשְׁמָן טוֹב", וְאָמְרוּ עַל זֶה בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מַח, סִימָן א'): שְׁמָן טוֹב אֵינוֹ הוֹלֵךְ רַק מִחֶדֶר אֶל חֶדֶר, אֲבָל שֵׁם טוֹב הוֹלֵךְ מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ.

הַמְּשִׁיכֵי לְהַתְּנַהֵג בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה שֶׁהַתְּנַהֵגְתָּ עַד עַכְשָׁו, וְהַשֵּׁם טוֹב שְׁלָכֶם לֹא יוֹכְלוּ לְעוֹלָם לְבַלְבֵּל וּלְטַשְׁטֵשׁ, כִּי הַשֵּׁם טוֹב תָּמִיד יַעֲלֶה בְּשִׁמְן הָעוֹלָה עַל כָּל הַמְּשַׁקִּים.

רַק אֵל תִּפְחָדוּ כָּלֵל, רְאֵי לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים, וּלְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ, אֶת בְּעֵלְךָ וְאֶת הַיְלָדִים, וְסוּף כָּל סוּף הָרַע יִפֹּל עַל זֶה שְׁרוּצָה לְהַרְעֵ לָכֶם.

הַמֵּאחַל הַצְּלָחָה...

ו' תתסט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי, וְגִדְלֵ שְׂמִחָתִי שְׂאֵנִי שְׂמִחַת בְּנֵה שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּהַפְּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּבַפְּרָט בְּהַפְּצַת הַקוֹנְטְרַסִּים הַחֲדָשִׁים — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתֵאֵר כָּלֵל, כִּי זֶה בּוֹדָאֵי יַעֲשֶׂה מִהַפְּכָה רוּחַנִית בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְכֹלָם יִתְעוֹרְרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְתַן יָד וְכַתֵּף לְזֶה, וְלַעֲזֹר לְהַפִּיעֵם בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ.

אֲשֶׁר   ו' תתע   בנחל   רסז

חֲמַדַּת לְבָבִי! רֵאָה לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל בְּבֵית, וְתַעְזוֹר לְאִשְׁתִּיךָ
בְּכָל מִיַּי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִקַּל מֵעַלְיָה אֶת הָעַל בְּבֵית, וְאִז תִּהְיֶה
בְּרַכָּה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד, וּכְשֵׁישׁ שְׁלוֹם בְּבֵית — הַבְּרַכָּה מְצוּיָה שָׁם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לִילְדִים, וַיִּרְחִיב לָכֶם
בְּפָרְנֶסָה בְּשִׁפְעָה, הַעֲקֹר אֶל תִּדְאָגוּ, כִּי הִדְאָגָה מְכֻלָּה אֶת הָאָדָם
לְגַמְרֵי (סְנֵהדְרִין ק:).

אֲשֶׁרִינוּ, מַה טוֹב חֲלֻקְנוּ, וּמַה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁזָכִינוּ לִפְל בְּחֻלְקוֹ
שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַלֵּינוּ לְאַחֲזוֹ בּוֹ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיַּמֵּי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלֵּינוּ
... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
שְׂאֵתָה מִפִּיךָ סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוּלָם, וּבְפָרְטִיּוֹת הַקּוֹנְטְרָסִים
הַחֲדָשִׁים.

מַה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! כָּל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּזֶה — לְקַרֵּב
אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמְּשִׁיחַ יִגְלֶה אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, עַד שֶׁכָּל אֶחָד יִפְתַּח אֶת פִּיו לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה שְׂמִפִּיצִים אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלּוּ, מְקַרְבִּים אֶת
הַגְּאֻלָּה, כִּי בְּקוֹנְטְרָסִים הָאֵלּוּ מִתְגַּלֶּה אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלוּיִים נִפְלְאִים
וְנוֹרָאִים מְאֹד, וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִגּוֹת בָּהֶם, וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִפִּיצֵם
בְּכָל שְׁכָבוֹת הָעָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה עַל הָעֵינַיִם. וְהִיָּה

רסח אָשֶׁר ו' תתעא בנחל

טוב מאד שתמרח על העינים יין של הכדלה, וכן בליל-שבת בשעת הקדוש תסתכל לתוך היין של הקדוש, וזה יחזיר לך את מאור עיניך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את בדקי הבית, בית קדוש, "היכל-הקדש", קדש קדשים, בעיר אשדוד, ותראה שיהיו שם שעורים בתורה ותפלה, ואבקש ממך לכתב לי דין וחשבון מה קורה שם ואל מי שיף הבגנן, ומי האחראי על זה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שיתרחב לך בפרנסתך, ויהיה לך שפע ברכה והצלחה ושלום בית, ותהיה תמיד בשמחה.

נא ונא לשמור על העינים מאד מאד, ותראה לבקש ממנו יתברך שישלח לך רפואה שלמה, כי הרפואה היא בידו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ר' אברהם בר' נחמן קבל מאביו שקבל ממוהרנ"ת ז"ל: כשאחד מביש אותך ואתה שותק, בו ברגע ירגיש איה שחלק גדול מהחמר שלו נפל (א שטיק חמריות איז אראפגיפאלין), ויהיה כלי להשגת אלקות.

ו' תתעא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אֲשֶׁר   ו' תתעא   בנחל   רסט

כפי שאני רואה עוברים עליך שבועה מדורי גיהנום, ושבועה
 כפול שבועה שהם מ"ט וכו', שהם כלל המחין שעוברים לאדם
 שיוצא ממצרים; הינו מעת שאדם זוכה לצאת ממצרים, עד שזוכה
 לקבל את התורה הקדושה, שהוא הארת המחין, דבקות הבורא,
 עליו לעבר ארבעים ותשעה מחין, שהם בכלליות שבועה מדורין של
 גיהנום, ובכל יום עוברת עליו קטנות אחרת, שהם כלל הצמצומים
 והדינים, ושבועה פעמים שבועה הם מ"ט. הינו עד שזוכים להכנס
 אל הקדושה, עוברות על האדם ירדות וקטנות, נפילות והשלקות,
 וכל מיני מרידות ויסורים וצרות והרפתקאות, עד שרוב רבם של
 בני-אדם בורחים מהקדושה, כעין שארע לתלמידי רבי עקיבא,
 שצערו זה את זה (במות סב:), כי לא היו יכולים להחזיק מעמד, כי
 קשה מאד להחזיק מעמד כשמתעורר באדם פעם ורציחה, מרידות
 ועצבות וכו' וכו'.

ולדעתי, כל זה עובר עליך, ואתה עדין באמצע הגלגל שאתה
 מגלגל את עצמך פעם בעליה ופעם בירידה, פעם בנפילה ופעם
 בהשלקה וכו' וכו'.

חמדת לבבי! שמע בקול רבנו ו"ל שאמר, שכל הצרות אדם
 סובל רק מחמת מניעת השמחה, וגם חכמי הרופאים האריכו,
 שהאדם סובל מעצבים הוא רק מחמת קלקול השמחה. על-כן ראה
 לשמח את עצמך בכל מיני אפנים, שתרגיל את עצמך לשמע כלי
 זמר בכל יום ויום, והשמחה תרחיב לך את מחך, עד שתזכה לצאת
 מקטנות דקטנות שנפלת אליה, ותזכה לגדלות דגדלות, ואז תראה
 שהכל ליצנות והכל הבלים, הכל שאין בו ממש. הינו שכלליות
 נשמות ישראל הם נשמה אחת, ורוצים להתקרב אליו יתברך,
 ומשתוקקים אחריו יתברך, ואין פאן שום דרכים ונתיבות אחרות,
 רק דרך אחת, דרך קלה ונעימה, לפתח את הפה ולדבר אליו יתברך,
 ולספר לפניו יתברך את כל מה שעובר אליו, אשר מי שירגיל את
 עצמו, יטעם טעם אחר בחייו.

ער אשר ו' תתעב בנחל

חמדת לבבי! ראה להשליך אחריו עכשו את כל הדמיונות שנכנסו בך מחמת מעשיך הרעים, וחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, בפרט בשמחה אמיתית, ותהיה שמח אף שתתנהג עמך ההשגחה, ומה שעזבת את מקום עבודתך תהיה שמח בזה מאד מאד, ואל תבלבל את עצמך.

ובכלל, עליך להרגיל את עצמך לשפח בכל פעם מהעבר, ולעשות התחלה חדשה, ואז דיקא תצליח בחיך.

חמדת לבבי! ראה להפיץ ספרי רבנו ו"ל לכל עובר ושב, בדרך שאתה רוצה, והעקר שיהיה אצלך שמחה וספוק לנפשך.

ועל כלם — ראה לשמח את אשתך האמלה, שמאד מצטערת בצערך ובוכה ומבכה שמים וארץ על צערה ועל גורלה שנפלה. ראה לרחם עליה ולחזק אותה. ובזכות שתחזק את אשתך להיות תמיד בשמחה, על-ידי שאתה בעצמך תהיה בשמחה, אזי תזכו להפקד בפקדת ישועה ורחמים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתעב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי חג השבועות ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, אף שאתה מתמיד בספרי רבנו ו"ל, ואיך שרבנו ו"ל מחיה אותך, כן ראוי להיות, בפרט לאחר שזכית להיות על ציון רבנו ו"ל, עליך להתמיד ביותר בספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", אשר כל ההתקרבות של האדם אל רבנו ו"ל תלויה רק כפי שמתמיד בספר הקדוש הזה. ורבנו ו"ל בקש אותנו בכמה מיני בקשות להתמיד

אֲשֶׁר וְ תתעג וְ בנחל רעא

בְּסִפְרוֹ הַקְדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר הַקְדוּשׁ הַזֶּה יִפְתַּח אֶת גִּידֵי קַשְׁיֹת לְבוֹ, וַיִּזְכֶּה לְעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גְדוֹל וּבְעַל הַשְּׂגָה גְדוֹל, וְאֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לְהַתְמִיד בּוֹ, כִּי הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה (סִימָן-מוֹהַר"ן, סִימָן שְׁמוֹ).

חֲמִדַת לְבָבִי! רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְתַעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ קְבִיעוֹת, שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם לֹא יַעֲבֹר לָךְ בְּלִי לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁזֶּה הַמַּתָּנָה הַכִּי יִקְרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזִּזְכָּה לְהַתְמִיד בְּזֵה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְכָא לְנִצַּח נְצָחִים.

אִם אֲפֹשֶׁר לָךְ לְשַׁלַּח אִיזוֹ נְדָבָה לְהַדְפֵּסֶת הַקוּיְנֵטְרָסִים, מַה טוֹב וַיִּמָּה נְעִים.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וְ תתעג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֵי יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמַּחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצֻמָּךְ, זֶה הָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם, לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמּוֹ בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו.

אוֹדוֹת הַטְּרָדוֹת שֵׁישׁ לָךְ, וְאֵתָה מְכַרַח לְהִיּוֹת נֶע וְנָד, עָלֶיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְהִיּוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּבְכָל מְקוֹם שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ, שֶׁם תִּדְבֹּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִזּוֹ אֶפְלוֹ שְׂתַהֲיָה בַּחוּץ, תִּקְשֹׁר אֶת הַחוּץ לְתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת רִוְחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ. כִּי בְּזֵה שְׂאֵדָם מְרַגִּיל אֶת עֲצֻמּוֹ לְדַבֵּר תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֶפְלוֹ שֶׁהוֹלֵךְ עַל הַדְּרָךְ, בְּזֵה מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצֻמּוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וּכְכֹר אִינּוֹ בַּחוּץ, כִּי

עֹרֵב אֲשֶׁר ו' תתעד בנחל

מִקְשֶׁר אֶת גְּשָׁמֵי יַם הַמֶּקוֹם אֶל רוּחַנֵי חַיֵּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִז
בְּכָל מְקוֹם בּוֹאוֹ — שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדָבָר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִהְיוּצִיא אֶת הַכְּסוּפִין הַטּוֹבִים
מִפִּיךָ, אֲשֶׁר רַבְנוּ ו' לְאָמֵר, שְׁנַעֲשֵׂה מִזֶּה דְבָרִים עֲלִיוֹנִים לְמַעַלָּה
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, צְרוּפִים חֲדָשִׁים מֵרַל"א שְׁעָרִים פָּנִים וְאַחֹר (עִין
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא).

נָא וְנָא לְאַחַז בְּלִמּוּד מְשֻׁנָּוֹת, כִּי הַמְשֻׁנָּוֹת מְטַהְרוֹת אֶת הָאָדָם
וּמְזַכּוֹת אוֹתוֹ לְנִשְׁמָה חֲדָשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי חַג הַשְּׁבוּעוֹת ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ,
שֶׁקָּרָה לְךָ מִקָּרָה מִבְּאִישׁ כְּזֶה וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ, אִם לְנַחֲמֶךָ, תִּדְעֵי שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית מְמַנּוֹ
יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא רוֹצֵה שְׁעַכְשָׁו תִּשְׁאַרֵי בְּבֵית, וְתִגְדְּלֵי אֶת בְּנֵיךָ, וְתַחַנְכֵי
אוֹתָם בְּחִנוּךְ טוֹב.

נָא וְנָא לֹא לְפַל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ
הַנְּסִיווֹנוֹת שְׁלוֹ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְאֵינוֹ מִתְּפַעֵל מִשׁוֹם דְּבָר.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתִּזְכֵּי לְנַצֵּל אֶת עֲתִידְךָ הַפְּנוּי
לְדְבָרִים טוֹבִים וְיִתְרַחֵב לְךָ.

הַמְּאַחַל כָּל טוֹב...

אֲשֶׁר ו' תתעה בנחל רעג
ו' תתעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁלַח כ"ב סִינּוֹן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים ... גַּרְם יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

הִנֵּה זְכִינוּ לְקַבֵּל תּוֹרָה, שֶׁקִּבְּלָנוּ פְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּמוֹבָא מִהָאָר"י הַקְּדוּשׁ, שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה אוֹתָהּ הָאָרֶץ שֶׁהִיְתָה בְּכָל חֹג וְחֹג חוֹזֶרֶת שׁוֹב; הִינּוּ הִנֵּה הִיָּה חֹג הַשְּׁבוּעוֹת, בּוֹ קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ-כֵן עֲתָה כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִחֲדָשׁ אֶת הַתּוֹרָה.

מְסֻפָּר עַל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁתָּמִיד קִבֵּל אֶת הַזְּכוֹת שֶׁל פְּתִיחַת הָאָרוֹן, לְפִתַּח אֶת אָרוֹן הַקְּדֹשׁ, וּלְהוֹצִיא אֶת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, כִּף שֶׁמַּעֲתִי מִהֶרֶב הַחֲסִיד ר' לוי יִצְחָק (גַּרְוֹ יֵאִיר) [ז"ל], וְאֵין זֶה עֲנִיָּן שֶׁל כְּבוֹד כְּפִי שְׁחוֹשְׁבִים הַבְּרִיּוֹת, אֲלֵא זֶהוּ זְמַן גְּדוֹל מְאֹד לְבַקֵּשׁ עַל כָּל דְּבָר, כִּי זֶהוּ עֵת רְצוֹן בְּשָׁמַיִם, וְלָכֵן אֵין נוֹתְנִים אֶת זֹאת לְמִי שֶׁמְרַבֵּה בְּמַחִיר וְכוּ', אֲלֵא זֶה אַחֲרֵי־זֶה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי נִגְשִׁים לְקַדֵּשׁ הַקְּדוּשִׁים וּפּוֹתְחִים אֶת הַהִיכָל, וְרוֹאִים מִן הַשָּׁמַיִם כָּל מַעֲשָׂיו. וְלָכֵן זֶהוּ זְמַן קְדוּשׁ מְאֹד, וּבַעֲת שְׁפוֹתְחִים אֶת הַהִיכָל לְמַטָּה, מוֹבָא בְּסִפְרֵים, שְׁפוֹתְחִים אֶת הַהִיכָל לְמַעְלָה, וַיְכֻלִּים אֲזוֹ לְבַקֵּשׁ כָּל אֲשֶׁר צְרִיכִים, וְלָכֵן אָדָם כָּשֶׁר מְאֹד צְרִיף לְפִתַּח אֶת הַהִיכָל. וּפְעַם בְּחֹג הַשְּׁבוּעוֹת פִּתַּח אֶת הַהִיכָל, וְנִפְּלַע עַל הַסֵּפֶר תּוֹרָה וּבָכָה: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲכָשׁוּ אֲנֵנוּ הוֹלְכִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, תּוֹרָה חֲדָשָׁה, שֶׁעֲדִין לֹא קִבְּלָנוּ, וְהַחֵל מְרַב שְׂמֵחָה לְרַקֵּד עִם הַתּוֹרָה, וּכְאֵלוּ שֶׁכַּח שֶׁזֶהוּ חֹג הַשְּׁבוּעוֹת וְלֹא שְׂמֵחַת תּוֹרָה, וְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ רְקִדוּ עִמּוֹ בְּיַחַד, עַל קִבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ. וּבְאֵמַת יֵשׁ לְזֶה מְקוֹר, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוֹשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסו), שֶׁסְּכּוֹת וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה זֶה הִינּוּ הֵךְ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ג, יז): "וַיַּעֲקֹב נָסַע סְכוּתָהּ וַיִּבֶן וַיְגַו" — רֵאשִׁי תְּבוֹת סִינּוֹן, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁתַּכְּף אַחֵר סְכוּת יֵשׁ שְׂמֵחַת תּוֹרָה.

כְּשֶׁעָם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּמַדְבָּר, עֲנִי הַכְּבוֹד סִפְכוּ עֲלֵיהֶם, הַשְּׂכִינָה סוֹכְבָה אוֹתָם וְחוֹפְפָה עֲלֵיהֶם, אֵינָה יָפִי שֶׁל חַיִּים הֵם, שֶׁמְדַבְּרִים אֶל

עדר אֲשֶׁר ו' תתעו בנחל

הקדוש־ברוך־הוא ומשיחים עמו בכל עת, ועוזרים זה לזה, והצניעות נמצאת בכל מקום, וכמאמרם ו"ל (רש"י במדבר כד, ב) על מעלת הצניעות במדבר, שלא היו פתחיהם זה כנגד זה. פי התרפון הגדול ביותר כשאחד מסתכל באהל זולתו. ולכן בעת קבלת התורה כתוב (שמות יט, ב וברש"י): "ויחן שם ישראל כנגד ההר" — כאיש אחד בלב אחד. במדבר קדם קבלת התורה היתה אחדות ואהבת הבריות, כל אחד הפיר את מקומו, כל שכבט היה לו דגלו וכו', והלכו בצוואת בשמחה עצומה, לא היו חסרים דבר, היה להם מן, שלו, באר וכו'. ברגע שהחלו לחלק על משה רבנו, הצדיק האמת, אז החלו כל הבעיות. ולבסוף נבלעו כלם באדמה ונתבטלו.

כל זמן שהצדיק ביניהם — השכינה ביניהם, ואז יש שלום אמתי, ברגע שמוציאים מביניהם את השלום, שהוא שמו יתברך (שבת י.), אז נעשות מריבות וקטטות. ברגע שמתרחקים מהצדיק, שהוא מגלה אמתת מציאותו יתברך, אזי סובלים סבל רב.

ולכן ראו להתאחד יחד, ולקבל על עצמכם אור התורה הקדושה מחדש, ולהתקרב אל רבנו ו"ל בהתחדשות חדשה, ואז תזכו לכל טוב אמתי ונצחי.

הדורש שלומכם...

ו' תתעו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שלח, כ"ג סיון ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אנשי שלומנו היקרים "חסידים ברוסלב", הוני"ה עליהם ישרה שכונתו תמיד.

חכמינו הקדושים אומרים (רש"י במדבר יג, ב): למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דבה, שדברה באחיה, וישראל ראו ולא לקחו מוסר. מרים היתה צדקת ובעלת רוח־הקדש, חכמינו הקדושים משבחים אותה מאד, וכן זכתה לשני

אֲשֶׁר   ו' תתעו   בנחל   ערה

אחים קדושים כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן; מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָה לְשָׁמַיִם וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, אַהֲרֹן הִכְהִין נִכְנֵס לְפָנַי וְלִפְנֵימֵי לַעֲשׂוֹת אֶת הַעֲבוּדָה, הִיֵּשׁ זְכוּת גְּדוּלָה יוֹתֵר מִזֶּה? ! וּמָה גַם, שְׂבֻכּוֹתָה הִיְתָה לָנוּ הַבָּאָר.

וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָה מֵרָיִם? אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן כח), עַל שֵׁם שֶׁהַמְצָרִים מְרָרוּ אֶת חַיֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עִם כָּל זֹאת הִיא דְבָרָה רַע עַל מֹשֶׁה רַבְּנוּ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה קָשָׁה מְאֹד לְהַבְיִנוּ. הֲלֹא מֵרָיִם הִיְתָה נְבִיאָה, וְאִיךָ יִתְכַן שְׂדֵבְרָה עַל אַחִיהָ, עַד שְׂנִתְקַן לְהַזְכִּיר בְּכָל יוֹם אֶת אֲשֶׁר אָרַע לָהּ, שְׂנִצְטָרְעָה עַל שְׂדֵבְרָה לְשׁוֹן־הָרַע. וְלִמְעַשָּׂה, מָה הִיא אִמְרָה? "וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה דְבַר ה', הֲלֹא גַם בָּנוּ דְבַר" (בַּמִּדְבָּר יב, ב), הִיא אִמְרָה לְאַחִיהָ אַהֲרֹן: עַל מָה וְלָמָּה רַק מֹשֶׁה רַבְּנוּ מְדַבֵּר בְּשֵׁם ה', גַּם אֲנִי שֶׁמְעֵנוּ בְּשֵׁם ה', זֶה הִיָּה הַלְשׁוֹן־הָרַע שְׁלָהּ, וּבְעֵטִיו נַעֲשֶׂתָה מְצַרְעַת.

הִבָּה נִתְחִיל לְהַתְּבוּנָן מָה מִנַּח בְּדַבּוּרִים אֵלֹו שְׂאִמְרָה. לְכַאוּרָה, לֹא חִדְשָׁה דְבַר, כִּי כָּל אִישׁ מֵאֲתָנוּ יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְדַבֵּר אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְרַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצַמֵּם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכָלִית, וּמְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְדַבֵּר אֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲבָל אֲנַחְנוּ עוֹרִים — אֵינָנו רוֹאִים אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, חֲרָשִׁים — אֵינָנו שׁוֹמְעִים אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל־פִּי־רַב גַּם אֲלֵמִים, שְׂאֵינָנו מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְאִם־כֵּן מָה כָּל־כֶּף רַע בְּמָה שְׂאִמְרָה מֵרָיִם לְאַהֲרֹן — "הֲרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה דְבַר ה', הֲלֹא גַם בָּנוּ דְבַר", שְׂעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂתָה מְצַרְעַת? ! פֹּה טְמוּן כָּל הַסּוּד שֶׁל פָּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים, בְּרַגַע שְׂאָדָם אֹמֵר: מָה אֶהְנוּ לָן (סְנֵהֲדִין צט:), מָה הוֹעִילוּ לָנוּ הַחֲכָמִים, הֲלֹא גַם אֲנִי יָכוֹל לְהִיּוֹת חָכֵם, גַּם אֲנִי יָכוֹל לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַצְּדִיק? ! פֹּה כְּבָר מִתְחִיל פָּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עֲלִינוּ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת עֲבָרְנוּ; בְּדַרְךָ כָּלֵל אֲנוּ רוֹאִים, כְּשֶׂאָדָם חוֹלָה, מָה הוּא עוֹשֶׂה? הוֹלֵךְ אֶל רוֹפֵא, הָרוֹפֵא מְטַפֵּל בּוֹ, אִם הַחוֹלָה נִחְלָה בְּמַחְלָה אֲנוּשָׁה, שְׂצָרִיךְ נִתּוּחַ, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּבָר לֹא מְדַבְּרִים מִהַחוּלָה, אֲלֵא גַם לְרוֹפֵא קָשָׁה מְאֹד, כִּי נִתּוּחַ מְסַכֵּן מְאֹד, בְּאֲשֶׁר עֲלוּל לְהִרְגַּ אֶת הָאָדָם עַל־יְדֵי

רעו אֲשֶׁר ו' תתעו בנחל

תזונה קטנה, או טעות אחת שכורת מה שאינו צריך, ולכן הרופא המטפל בחולה, יש לו אחריות גדולה מאד.

עם כל זאת רואים פלא על גבי פלא; אדם חולה נכנס לרופא, והרופא בודקו, ומגלה שהוא חולה אנוש ועליו לעבר נתוח, ונותן לו תור לעוד יום יומים, ובבוא הזמן מנתחו משך כמה שעות ומטפל בו. ואחר-כך צריך החולה להתאושש כשבועים או חדש, הכל כפי מחלתו, והרופא מאד מסור אליו, מחזקו ומעודדו ומשמחו, והחולה מסכן שוכב מחבר למכשירים, ונדמה לו שזה הסוף שלו, והוא שבור כחרס הנשבר. והנה לבסוף הבריא החולה לחלוטין, ופלא גדול מאד, ששכח מהרופא, וככל שחולפים הימים, השבועות והשנים, שכח לגמרי מן הרופא, עד כדי כך שלא פעם אף מתחיל לדבר עליו: "וכי זה רופא טוב?! הלא אין לו יחס כלל, ואיננו מוסרי כלל" וכו', ושאר מיני רע שמעלה בפיו על אותו אדם שהשתדל בעבורו, וכופר בטובה הגדולה שעשה לו בעת שהיה חולה אנוש, רחמנא לצלן, והיו לו יסורי תפת, והיה מנח על ערש דוי, את כל המסירות נפש שמסר בעבורו הרופא — זה הוא שכח לגמרי. דבר זה אנו רואים בחוש כל יום ויום.

היה לי שכן רופא, יהודי ירא שמים, שעד היום הוא רופא המשפחה שלי, ואמר לי פעם אחת דבר מענין מאד: יש לי מאות אנשים שבאים אלי, ואני מוסר עצמי בעבורם בלב ונפש, ולא עלה על דעת אף אחד מהם לשלח לי כרטיס ברכה לפני ראש השנה, לאחל לי שנה טובה. וזה פלא עצום שאלו הם פני המציאות. אדם סובל על עיניו — הולך לרופא עינים, חש בראשו — הולך לרופא פנימי, יש לו מחוש באזניו — הולך לרופא אף, אֶזֶן וגרון וכו', והרופא מטפל בחולה במסירות נפש, ואין החולה שם לב לזה, וכשמתרפא, שוכח לגמרי מכל הטובות שעשה בעבורו, ועוד מדבר עליו רע.

ואגב, אני מכיר אדם שקבל התקף לב חמור מאד, ושכני הרופא טפל בו במסירות גדולה, ונתחו בנתוח לב פתוח וכו', ומה

לא עשה בעבורו, וכשנתרפא, והיום הולך בריא ושלם, מעז בלי בושה לפער פיו לדבר כל דבר רע על הרופא.

והנמשל מוכן: כדי להבין מה היה הפגם של מרים, בדברה לשון הרע על משה, שכן נמצינו למדים חמרת הדבור על הצדיק. וכך אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שהצדיק מוריד עצמו מאין סוף עד אין תכלית, משכל עליון לשכל תחתון, ורוצה להחדיר גם בנו השגות אלקות. וכן אומר רבנו ז"ל, שהצדיק מדבר עם בני אדם ספורים, עד שחושבים שהצדיק הוא החבר שלהם, כי מלביש עצמו בלבושים כאלו, עד שנדמה כאלו הוא אחד מהם. ואחר-כך כשהולכים מהצדיק, לפתע נכנסת התעוררות גדולה ותשוקה עצומה לחזר אל הקדוש-ברוך-הוא, אז מתחילים לראות מה פעלו אצל הצדיק. וזו נקראת שלמות אמונת חכמים — אם אדם מפיר את מקומו, הוא זוכר איך היה נראה בעבר, רחוק לגמרי מהיהדות, לא ידע מה זו תפלה, ציצית, מזוזה, צניעות, טהרת המשפחה, שבת, פשרות, ואפלו שידע כבר, אבל לא הרגיש את הטעם של כל זה, והנה הצדיק מסר בפשו וכל פלו, פשוטו כמשמעו, בעבור האדם הזה, כי יכול היה בזמן הזה ללמד ולהתפלל, להתבודד וליחד יחודים, לחדש חדושי תורה ולהשלים עצמו, והוא זרק את עצמו ואת שכלו וכל השגותיו, והוריד עצמו למקומות המטנפים והמזהמים אל האדם הזה כדי להוציאו. כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שהצדיק יורד בצנור של הרשע ומכניע אותו שם. וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שהצדיק נכנס בתוך בית הבליעה של הסמ"ך-מ"ם להוציא משם את הנשמות שבלע, בסוד (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו", הצדיק מכניס את עצמו בפי הסמ"ך-מ"ם, כדי שיקיא את הנשמות שבלע. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כד), שהצדיק אפלו נכנס בספרי מינים ואפיקורסים, כדי להוציא משם את הנשמות שנפלו. נמצא, גדל מסירות הנפש של הצדיק.

ובאמת כשרבנו ז"ל נכנס לגור באומן, היו שם אפיקורסים גדולים, ורבנו ז"ל שחק עמהם שח-מט בלי כובע אלא עם כפה,

רעה אֲשֶׁר ו' תתעו בנחל

בלי מעיל אֶלָּא עם ציצית, וְהִרְאָה כְּלָפִי חוּץ הַתְּיַדּוּת עִמָּהֶם. וּמוֹהֲרֵנִי ו'ל וְר' נִפְתָּלִי נִכְנְסוּ וְרָאוּ אֶת רַבְּנּוּ ו'ל מִשְׁחָק עִם הָאֶפִיקוֹרְסִים, אֲשֶׁר הִתְלוּצְצוּ מִרַבְּנּוּ ו'ל, אֲזִי הֵיטָה לָהֶם חִלִּישוֹת הַדַּעַת, כִּי הֵם הָיוּ בְּעֲלֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים הַמְּכִירִים בְּגִדְלַת רַבְּנּוּ ו'ל, שְׂאִינוּ מְסִיחַ דַּעַת כְּרָגַע מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִנֵּה אֵלּוּ הָאֶפִיקוֹרְסִים יוֹשְׁבִים וּמְשׁוּחָחִים וְשׁוֹחָקִים עִם רַבְּנּוּ ו'ל, הֵיטָכְנָ? ! עַל-פֶּן הֵיטָה לָהֶם חִלִּישוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָּה מְאֹד. וַיְמָה הָיָה הַסּוּף? שְׂאֵלוֹ הָאֶפִיקוֹרְסִים, אֲשֶׁר אָף צָדִיק לֹא יָכוֹל הָיָה לְהַשִּׁיבָם בְּתַשׁוּבָה, וּכְדָגְמַת הַצָּדִיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי לױ יִצְחָק מִבְּרֵדִיטְשׁוֹב ז״ע, שְׁנִכְנְס לְעִיר אוֹמֵן, וְהֵם בָּאוּ אֵלָיו, אֲזִי כִּסָּה אֶת עֵינָיו שְׁלֵא לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (מְגִלָּה כח.): אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָי אָדָם רָשָׁע, וְכֵן שְׂאָר הַצָּדִיקִים שֶׁהָיוּ שָׂם, לֹא הֵיטָה לָהֶם שְׁפָה עִמָּהֶם, וְאֵלּוּ רַבְּנּוּ ו'ל הִצְלִיחַ בְּמָה שֶׁהֵם לָאוּ. נִמְצָא, גְּדֻלַּת רַבְּנּוּ ו'ל, שֶׁהוֹרִיד עֲצָמוֹ כָּל-כָּף אֲלֵיהֶם, עַד שֶׁהִחְזִירָם בְּתַשׁוּבָה.

וְכֵן סִפְרוּ הַגְּבָאִים שֶׁל הַרְבֵּי מִסָּאטְמֶר ז״ע, כְּשִׁישְׁבוּ בְּדִירָה שְׁלוֹ שְׁנַי עֶסְקָנִים לְסֹדֵר אֶת עֲנִינֵי הַקֶּהֱלָה, וְשׁוֹחַח עִמָּהֶם, שְׁכַחוּ בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה עִם מִי יֵשׁ לָהֶם שִׁיג וְשִׁיחַ, וְחִשְׁבוּ שִׁישׁוֹב פֶּה אָדָם כְּמוֹהֶם, וְתַכְף כְּשֶׁנִּסְתַּיְמָה הַשִּׁיחָה וְהַלֵּךְ לְהַתְּפַלֵּל, נִפְלָה עֲלֵיהֶם בּוֹשָׁה — "רָגַע אַחַד, עִם מִי יִשְׁכְּנוּ פֶה, עִם מִי דִבְרָנוּ? ! " וְהִזְכִּירוּ לְעַצְמָם — "הֲלֹא אֵין זֶה חֵבֵר שְׁלֵנוּ, זֶהוּ אָדָם מוֹרֵם מֵעַם, גְּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּמֵאֹד מְאֹד", וְדָבַר זֶה סִפְרוּ פְּעָמִים רַבּוֹת הַגְּבָאִים וְהִמְשִׁמְשִׁים, שְׁבַעַת שְׁדַבֵּר עִמָּהֶם חִשְׁבוּ שֶׁהוּא אָדָם פְּשׁוּט, וְלֹא יָדְעוּ שֶׁתַּכְף כְּשֶׁנִּפְרָד מֵהֶם, חוּזֵר אֶל דְּבִקּוּתוֹ.

נִמְצָא, שֶׁשְׁלֵמוֹת אֱמוּנַת חֲכָמִים הִיא, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ — "אֲנִי הֵיטִי בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, עֲבַרְתִּי עַל כָּל הָעֲבֻרוֹת שְׁבַעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הֵיטִי מִיֵּאֵשׁ מִחַיִּי, וְעַדִּין אֲנִי מִיֵּאֵשׁ, אֲנִי בְּמִרְרוֹת, הִרְבֵּה פְּעָמִים נוֹפֵל עָלַי דְּכָאוֹן, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת נַפְשִׁי לְמוֹת" וְכוּ', כֵּן נַעֲשֵׂה אֲצֵל כָּל אַחַד וְאַחַד, כְּשֶׁנִּכְנְס בְּדְכָאוֹן וְהוּא שָׁבוּר, וְרַק רוּצָה לְסִים אֶת חַיָּיו, לֹא מַעֲנִין אוֹתוֹ מֵאוּמָה. וְהִנֵּה בָּא הַצָּדִיק וּמְחִיָּה אוֹתוֹ וּמְחַזְּקוֹ וּמְעוֹדְדוֹ, עַד

אֲשֶׁר   ו' תתעו   בנחל   רעט

שְׁמוּצִיאוּ מֵהִיאוּשׁ, וּמִחֲדִיר בּוֹ תִקְנֶה, וְעוֹזֵר לוֹ גַם-כֵּן לְקוֹם וְלִהְתְּבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן שְׂמֻכְנִים בּוֹ אֶת הָעֲנָן שֶׁל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, לְלַמֵּד תּוֹרָה, לְהַתְּפִלֵּל בְּכֹנֶנָה, אִיזוֹ זְכוּת הִיא זוֹ! אִיזוֹ מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה הִיא זוֹ! אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְדַרְגָּה גְבוּהָה הַיְמָנָה. אִם אָדָם הָיָה זוֹכֵר אֶת זֹאת תָּמִיד, זוֹ נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת אֲמוּנַת חַכְמִים, אֲפֵלוּ שִׁיגִיעַ זְמַן, שְׁיִכְנְסוּ בּוֹ אֵילוֹ סִפְקוֹת: "מִי אוֹמֵר שְׂזָה צְדִיק, מִי אוֹמֵר שְׁעוֹר לִי, הֲלֹא אָנִי עֲזַרְתִּי לְעַצְמִי" וְכוּ', זֶה הָיָה פָּגַם מְרִים שְׁדַבְּרָה מִשָּׁה, הִיא שְׂכַחָה שְׁכָל מַה שְׁזָכַתָּה שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דִבֵּר עִמָּה, הָיָה רַק בְּזְכוּת מִשָּׁה, כִּי אִם לֹא הוּא, לֹא הֵיטָה יוֹדַעַת כָּלֵל מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. לְמַדִּים מִכָּאן עַד הֵיכֵן מְגִיעַ לְשׁוֹן הָרַע, שְׂאָדָם שֶׁהָיָה בְּשִׁפְלֵי הַמַּצָּב, וְהַצְדִּיק הַגְּבוּיָהוּ וְהַבִּיאוּ לְהֵיכֵן שֶׁהִבִּיא, לְרוּם הַמַּעְלָה, וְאִיךָ יִתְכַּן שְׂאָדָם יִהְיֶה לְפַתַּע כְּפוּי טוֹבָה, וְיָשִׁיב רָעָה לְצְדִיק, וַיִּדְבֵּר עֲלָיו רַע, חַס וְשָׁלוֹם?! כָּל זֶה מוּבָא בְּסוּף פִּרְשַׁת בְּהַעֲלוֹתָךְ.

בְּפִרְשַׁת שְׁלַח מוּבָא, שְׁדַבְּרוּ הַמְּרַגְלִים רַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ שְׂאֵין כְּדָאֵי לְהַפְּנִס לְשֵׁם, כִּי יוֹשְׁבִים שֵׁם הָעַמְּלָקִים, וַיִּלְדִּי עֲנֹק וְכוּ'; וְהֵלֵא אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין רַש"י בְּרֵאשִׁית א, א), שְׂאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא הָאֶרֶץ שְׁבַחַר בָּהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַל הָאֶרְצוֹת, וְאֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּחַר מְכַל הָאֲמוֹת, אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶתְּן אֶת הָאֶרֶץ שְׁבַחַרְתִּי מְכַל הָאֶרְצוֹת לְיִשְׂרָאֵל שְׁבַחַרְתִּי מְכַל הָאֲמוֹת. וּבְכֵן, נָתַן לָנוּ הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׂמוּ מִתְּנָה, וְהֵנָּה נִמְצְאִים אֲנָשִׁים הַמְּנַצְלִים אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְצַרְכֵיהֶם הַפְּרִטִיִּים, וְגוֹרְמִים מַה שְׂגוֹרְמִים — צְרוֹת וְיִסוּרִים, שְׂפִיכוֹת דָּמִים וְכוּ' וְכוּ', אוֹמֵר עַל זֶה רַש"י בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ: לָמָּה נִסְמְכָה פִּרְשַׁת מְרַגְלִים לְפִרְשַׁת מְרִים? כִּי מְרִים דִּבְרָה לְשׁוֹן-הָרַע עַל מִשָּׁה, וְנַעֲשֶׂתָה מְצֻרַעַת, וְהִרְשָׁעִים הִלְלוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא לְמַדּוֹ לְקַח, שְׂאָם מְדַבְּרִים עַל צְדִיק, מְשַׁלְּמִים מַחִיר כְּבֵד, וְלְבִסוּף מִתּוֹ מִיֵּתָה מְשָׁנָה. כְּמוֹ שְׂפַתּוֹב (בַּמְּדָבָר יד, לז): "וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוּצִיאֵי דִבַּת הָאֶרֶץ בְּמַגְפָּה לְפָנַי ה'", אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין שֵׁם בְּרַש"י), שְׁלִשׁוֹנָם הִשְׁתַּרְבְּבָה עַד טְבוּרָם, וַיִּצְאוּ מִשֵּׁם תּוֹלְעִים וְאָכְלוּ אוֹתָם.

מִכָּל זֶה נִמְצֵינוּ לְמַדִּים לָקַח וּמוֹסָר הַשֶּׁפֶל, שְׁצַרִּיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר עַל צַדִּיק הַדְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם שְׂרוּאִים אֲנֵשִׁים הַמְדַבְּרִים עַל צַדִּיקִים, וְעַדִּין אֵין קוֹרֵה לָהֶם מְאוּמָה, וַיִּשְׁנֶה חֲלִישוֹת הַדַּעַת — הִיִּתְכַן שְׂאֵלוֹ הַרְשָׁעִים הַשִּׁיגוֹ חֵיל, אִף כָּל זֶה מֵרַחֲמֵנוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׁמֵרָחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, וּמְצַפֶּה אוֹלֵי יִשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה, אֲבָל אִם אֵינָם שָׁבִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָהֶם כְּגִמּוּלָם; אִם מְרִים, שֶׁהִיִּתָּה נִבְיָאָה צְדָקָת, דְּבַרְהָ בְּמִשָּׁה וְנִעֲנְשָׁה, עַל אַחַת כְּפָמָה וְכַפָּה אֲנֵשִׁים פְּשׁוּטִים, מְגַשְׁמִים, בְּעַלֵּי עֲבֻרוֹת, מְחַלְלֵי שַׁבָּת, אוֹכְלֵי טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת שְׁמַדְבְּרִים עַל הַצַּדִּיק, יִקְבְּלוּ עָנָשׁ מִשְׁלָם. וְכִמוֹכֵן הִנֵּה עִם הַמְרַגְלִים, אִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר שִׁזּוֹ אֶרֶץ טוֹבָה, "אֶרֶץ אֲשֶׁר הוֹנִי"ה אֶלְקִיָּה דוֹרֵשׁ אוֹתָהּ מֵרַשִׁית הַשָּׁנָה עַד אַחֲרִית הַשָּׁנָה" (דְּבָרִים יא, יב) — תִּאֲמִינוּ. וְכֵן קוֹרֵה הַיּוֹם, לֹא יִתְכַן שְׁיִקוּמוֹ פְּסֻלַת עַרְב־רַב, וַיִּנְצְלוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְצַרְכֵי עֲצָמָם, כְּדֵי לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת מְלִיוֹנִים מֵאַחֲיֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וּבְיַדָּאֵי כָּל אֵלוֹ שְׂיִישׁ לָהֶם חֶלֶק בְּזֶה, אִם לֹא יִשׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה — יִקְבְּלוּ אֶת עֲנָשׁ מְבוֹרָא עוֹלָם.

וּמָה עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּעַת כְּזֹאת? הָעֵקֶר לְתַקֵּן אֶת מִדּוֹתֵינוּ, וְאִזּוֹ מִדָּה חָשׁוּב בְּיֹתֵר לְתַקֵּן? לֹא לְדַבֵּר רַע עַל הַזּוּלָת, אֲשֶׁר זֶהוּ הַדְּבַר הַקָּשֶׁה בְּיֹתֵר. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין עֶרְכִין טו:), שְׁחֲמוּר לְשׁוֹן הָרַע יוֹתֵר מֵעֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים. נִשְׂאֲלָת הַשְּׂאֵלָה: מִדּוּעַ חֲמוּר כָּל-כָּף לְשׁוֹן הָרַע יוֹתֵר מִשְׁלֵשׁ הַעֲבֻרוֹת הַחֲמוּרוֹת בְּיֹתֵר? אֵלָּא עַל שְׁלֵשׁ עֲבֻרוֹת אֵלוֹ, אִף שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין סִנְהֶדְרִין עד.): זֶהְרַג וְאֵל יַעֲבֹר, אֲבָל יְכוּלִים לְהַבִּין אֶת הַחֲמוּטָא, הֵינּוּ שְׂאֲדָם כָּל-כָּף מִמְרָמָר, עַד שְׂוֹנְכָנְס, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, אוֹ אָדָם בְּעַל תַּאֲוָה גְּדוּל וְעוֹבֵר עַל עֲרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, אוֹ אָדָם נִכְנָס בְּכַעַס וּבְרַצִּיחָה כְּזוֹ, עַד שֶׁהִרְג אֶת הַשָּׂנִי, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וְאֵלוֹ לְשׁוֹן הָרַע אֵינוֹ נִתֵּן לְהַבְנֶה, לְמָה צַרִּיכִים לְחַטֵּט אַחַר הָרַע שֶׁל הַזּוּלָת, לְמָה לְדַבֵּר רַע עַל אַחֲרִים! ? וְאֵלוֹ דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית ח.), שְׂשִׂאלוּ לְנַחֵשׁ: מָה הַנְּאֻה יֵשׁ לָךְ, כָּל הַחַיּוֹת כְּשִׁטּוֹרְפוֹת טְרַפָּן, אֵינָן עוֹשׂוֹת בֵּן אֵלָּא כְּשֶׁהָן

אֲשֶׁר   ו' תתעו   בְּנַחַל   רפא

רעבות, אַבְל הַנְּחֹשׁ מִפִּישׁ אֶת הָאָדָם בְּלֹא שׁוּם הַנָּאָה. וְעוֹנֵה הַנְּחֹשׁ:
 וְלִי אַתֶּם שׁוֹאֲלִים, שְׁאֵלוֹ לְבַעַל הַלְשׁוֹן, שְׁמַדְבֵּר רַע עַל זוּלָתוֹ, אֲשֶׁר
 אֵין לוֹ שׁוּם טוֹבַת הַנָּאָה מִכֶּף; נִמְצָא, גְּנוּת לְשׁוֹן הֶרַע וְחֻמְרָתוֹ,
 שִׁישָׁנָם בְּנִי-אָדָם שְׁאֵין לָהֶם מָה לַעֲשׂוֹת, אֲלֵא לָגֵרִם לְפָרוּדִים בֵּין
 אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ רִשְׁעוֹת גְּדוֹלָה מְזוֹ, כִּי לְמָה תִּכְנִיסוּ עֵין
 הֶרַע בֵּין בְּנֵי הַזּוּג, הֲלֹא זֶה הִיָּה הַנְּחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁרָאָה אֶת אָדָם
 וְחָנָה יוֹשְׁבִים בְּגִן-עֵדֶן, וְקָנְא בָהֶם, וְהִלֵּךְ וְהִסִּית אֶת הָאִשָּׁה נֶגְד
 בַּעֲלָהּ. זֶהוּ לְשׁוֹן הֶרַע, וְעַל-כֵּן חֻמְרָתוֹ גְּדוֹלָה בְּיֹתֵר! מוּבָא בְּזֵהר
 הַקְּדוּשׁ (ח"א לה:), שֶׁהֶסֶם"ךְ-מ"ם רָכַב עַל הַנְּחֹשׁ וְכֶף הַכְּשִׁילָם וְעָשָׂה
 מְרִיבָה בֵּין יְהוָה, עַד שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, כד): "וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם",
 אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): וַיִּגְרַשׁ —
 לְשׁוֹן גְּרוּשִׁין; כְּשֶׁאָדָם שׁוֹבֵר אֶת הַשְּׁנִי, זֶה נִקְרָא לְשׁוֹן הֶרַע, יֵשׁ לָךְ
 לְשׁוֹן, וְאַתָּה מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהּ לְרַע, בְּמָקוֹם לְחֻזַק וְלַעֲוֹד יְהוּדִים, אַתָּה
 שׁוֹבְרָם וּמְשַׁפִּילָם. וְלָכֵן לְשׁוֹן הֶרַע אֵין הֶסֶבֶר, וְהוּא חֲמוּר יוֹתֵר
 מִשְׁלֵשׁ הַעֲבֵרוֹת הַחֲמוּרוֹת בְּיֹתֵר; קָהֳלוֹת שְׁלֵמוֹת נִתְפָּרְדוּ רַק בְּעֻטְיוֹ
 שֶׁל לְשׁוֹן הֶרַע, בְּתִים נִחְרְבוּ רַק מִפְּאֵת דְּבוּר רַע מֵאִישׁ עַל חֻבְרוֹ.

וְלָכֵן שְׁתֵּי פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוֹ סְמוּכוֹת; בְּהַעֲלוֹתָךְ — שְׁמִסִּימַת
 בְּמַרְיָם שְׁדַבְּרָה עַל מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, וְאַמְרָה: גַּם בָּנוּ דִּבֵּר וְכוּ', הֵינּוּ
 שְׁפָגְמָה בְּאֵמוֹנַת חֻכְמִים, וְשִׁכְחָה שְׁמִשָּׁה הוֹרִיד אֶת הַתּוֹרָה בְּסִינִי,
 מֹשֶׁה הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְקָרְבָנוּ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּפְרָשַׁת שְׁלַח
 — הַמִּתְחִילָה בַּחֹטָא הַמְּרַגְּלִים, שְׁדַבְּרוּ לְשׁוֹן-הֶרַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 וְשִׁכְחוּ שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם וְהִלְכוּ בַּמִּדְבָּר כְּדֵי לְהַכְּנִס לְאֶרֶץ וְלִקְיָם
 מִצְוֹת הַתְּלוּיֹת בָּהּ: שְׁמִיטָה, יוֹבֵל, תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכוּ', וְכֵן
 שְׁאָר מִצְוֹת: צִיצִית, תְּפִלִּין וְכוּ', כִּי הָאֶרֶץ הִיא הֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְהִיִּתְכֵן
 בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ לִפְנֵים! !

וְלָכֵן מֵהִיוֹם וְהִלָּאָה רָאוּ לְהַשְׁמֵר מֵעוֹן לְשׁוֹן-הֶרַע, וְתַרְבּוּ
 בְּשָׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת, וְרָאוּ רַק לְשַׁמַּח וְלַעֲוֹד וְלַחֲזֹק אִישׁ אֶת רַעְהוֹ, אֲשֶׁר
 אֵין עוֹד מִצְוָה גְּדוֹלָה יוֹתֵר מְזוֹ. בְּנִי-אָדָם אוֹהֲבִים רַק טוֹב, כִּי טַבַּע
 הַטוֹב לְהִיטִיב, וְכָל יְהוּדֵי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, כִּי מִי אֵינוֹ רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת רָצוֹן
 הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ? ! וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ וּמְבִין וּמְשִׁיג, שֶׁהִנֵּה יֵשׁ

רפב אָשׁר ו' תתעו בנחל

תחת יְדִינוּ מְצוּה כְּזוֹ הָעוֹלָה עַל כָּל הַמְצוּוֹת, וְאִיזוּהִי? לְחִזּוֹק וּלְשִׁמְחַת יְהוּדִים.

וְהִנֵּה זָכְנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָנוֹת "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" נִפְלָא בְיֹתֵר, וְכָל הַתְּכָלִית שְׁלָנוּ אַחַת — לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ (עֵין זֶהר בַּא מַב), לְהַתְחַזֵּק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּלְחַזֵּק אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וּלְשַׁמֵּר עַל יְלָדֵינוּ, לְחַתֵּנָם בַּקְדָּשָׁה וּבִטְהָרָה, שְׁלֹא יִדְעוּ מַה זֶה חֻטָּא. וְלֹא בְחִנָּם שְׁהַסְמֵ"ךְ-מ"ם כָּל-כָּף מִפְּחַד מֵאֲתָנוּ, כִּי הוּא צוּעֵק: "עוֹד מְעַט תִּבְטְלוּ אוֹתִי לְגַמְרִי, וְאֲנִי רוֹצֵה לְתַפֵּס מַה שְׁיֹוֹתֵר נִשְׁמוֹת בְּכַפִּירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, בְּנֵאוּף, בְּגִלוּי עֲרִיוֹת", רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, "וְהִנֵּה מָה אַתֶּם עוֹשִׂים? מְצִילִים לִי נִשְׁמוֹת, מוֹצִיאִים אוֹתָן מִבֵּית הַבְּלִיעָה שְׁלִי, לֹא אֶשְׁקֵט וְלֹא אֶשְׁתַּק עַל כָּף", וְלָכֵן עוֹבֵר עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ מַה שְׁעוֹבֵר: יְסוּרִים וְסִבָּל, מְנִיעוֹת וְצָרוֹת, כִּי הַסְמֵ"ךְ-מ"ם מְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאַרְךָ וְלָרַחֵב, הַעֲקֹר שֶׁהַקְדָּשָׁה לֹא תִתְפַּשֵּׁט וְלֹא תִבְטַל אוֹתוֹ. אַבְל כְּבָר אָמַר רַבְנוּ ז"ל: נִצְחָתִי וְאֲנִצְחִי, גְּמַרְתִּי וְאֲגַמֵּר.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק בְּיֵתֵר שְׁאָר וּבְיֵתֵר עוֹ לְעוֹר זֶה לְזֶה. יֵשׁ אַבְרָכִים שֶׁקָּשָׁה לָהֶם בְּפִרְנִסָּה, צָרִיךְ לְעֲזֹרָם, יֵשְׁנָם שֶׁהִגִּיעוּ עַד פֶּת לְחֵם, לָמָּה לֹא נִסִּיעַ לָהֶם, בְּמִקּוֹם לְחֻטֵּט בְּמוֹמֵי הַזּוּלָת, אֲשֶׁר אֵין גְּרוּעַ יוֹתֵר מִזֶּה, נִשְׁתַּדֵּל לְמַלֵּא חֶסְרוֹנוֹ, וּבִזְכוּת שְׁנַעְזוֹר זֶה לְזֶה, נִזְכָּה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵינוּ.

לְזוֹאת אֶבְקֵשׁ מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! הֵבֵה נִתְחַלֵּל מִחֲדָשׁ לְחִזּוֹק אֶת אֲדִנֵּי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" וַיְסוּדוּתָיו, הֵבֵה נַעֲקֹר מֵאֲתָנוּ אֶת הַשְּׂנֵאוֹת חֲנָם, הַלְשׁוֹן הַרָע, וְנִדְבַק בְּמִדַּת הַטּוֹב, הַיֵּשֶׁר וְהַנֶּעֱלָם. וְאִף שֶׁבְּחֻזַּן יֵשְׁנָם חוֹחִים, כְּבָר אָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ב): "כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת", אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים זוּטָא, פֶּרָשָׁה ב'): שׁוֹשְׁנָה הִיא הַפֶּרַח הַיֵּפֶה בְיֹתֵר, אִף גְּדֵלָה הִיא בֵּין הַקּוֹצִים, וְהִנֵּה בָּאָה רִוּחַ וְנוֹשְׁבַת יָמִין וּשְׂמָאל, קָדִימָה וְאַחֹר, וּבְכָל פַּעַם מְקַבְּלַת הַשׁוֹשְׁנָה דְקִיָּרָה מְצַד כָּלִשְׁהוּ, מֵאִיזָה חוֹחַ הַמְצוּי בְּסִבְיָבָה, כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת, כֵּן אָנוּ מְקַבְּלִים מִכָּה מִפֶּה וּמִשֵּׁם. וּמִדּוּעַ עוֹשֶׂה לָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

אָשׁר ו' תתעו בנחל רפג

כּוֹזֵאת? כּי רוֹצֵה לְרֵאוֹת אֵיךְ נִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֵיךְ נֹאֵהֵב אִישׁ אֶת רַעְהוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל-כֵּן הִבֵּה נִרְאָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁאֲנוּ מְאַחֲדִים בְּאַחֲדוּת אַחַת, שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, וּמְשִׂמְחִים אֶת זוּלָתָנוּ.

נָא וְנָא רְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת אֲהַבַת הַבְּרִיּוֹת, צְדָקָה וְחֶסֶד. אַל תִּחְשְׁבוּ כְּרָגַע, שֶׁהַקּוֹצִים יִשְׁאָרוּ תָּמִיד סְבִיב הַשּׁוֹשְׁנָה, יִגִּיעַ הַיּוֹם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְלֶה אֶת הַקּוֹצִים מִן הַפָּרֶס. וְהַעֲקֵר סִבְלָנוֹת וְאַרְיֵכוֹת אֲפִים, וְלִבְסוֹף יִשְׁרָף הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל הַדְּרָדָרִים סְבִיב הַשּׁוֹשְׁנָה, וְעַקֵּר תַּפְקִידָנוּ לְעַת עֵתָה רַק תַּפְלָה, וְלִבְקֵשׁוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, שְׂיִצְלִלְנוּ מִכָּל הַקָּמִים עֲלֵינוּ, וְתַפְלִתְכֶם מוֹעֵלֶת וּפּוֹעֵלֶת מְאֹד בְּשָׁמַיִם, וְאִם הֵייתֶם יוֹדְעִים אֵיזָה נַחַת רוּחַ יֵשׁ בְּשָׁמַיִם מִתַּפְלוּתֵיכֶם, הֵייתֶם מְרַבִּים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כָּלוּ.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּקָרוֹב מְאֹד יִכְלוּ כָּל הַחוֹחִים סְבִיב הַשּׁוֹשְׁנָה, וְיֵצֵא רִיחָה הַטּוֹב וְיִתְנַדֵּף לְמַרְחֹק, עַד שֶׁכָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִרְאוּ אֶת הַיָּפִי וְהַפֶּאֶר הַזֶּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר ז', חֶלֶק ב', סִימָן סז), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַיָּפִי וְהַפֶּאֶר וְהַחֵן שֶׁל כָּל הַדּוֹר. וְלִכֵּן הַעֲקֵר עֲלֵינוּ לְגִלוֹת וּלְפָרֶס לְכֻלָּם אֶת הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא פֶּאֶר הַדּוֹר, וְלִהְפִיץ אוֹרוֹ ז"ל לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל. עִם יִשְׂרָאֵל צְמֵאִים הַיּוֹם לְדַבֵּר ה', וְזִקְוִקִים לְחִזּוּק, כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ לוֹ דְבוּרִים נְפִלְאִים, אַל תִּהְיוּ קִטְנִים בְּעֵינֵיכֶם. זְכְרוּ: "אִם קָטָן אַתָּה בְּעֵינֵיךְ רֵאשׁ שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה" (שְׂמוֹאל-א' טו, יז) — זֶה נֶאֱמַר עַל כָּל יְהוּדִי, בְּאִשֶּׁר כָּל אֶחָד חָשׁוּב מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ, כָּל יְהוּדִי יֵשׁ לוֹ כַח גְּדוֹל, וּבְפָרֶט בְּגִדְל כַחוֹ שֶׁל הַצְּדִיק.

לִזְאוֹת רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יַעֲזֹרוּ, וּבְקָרוֹב נִתְרַאֶה פָּנִים אֶל פָּנִים, וְאֵף שְׁלֵעַת עֵתָה הַעֲנִיִּים מְכַסִּים אֶת הַשֶּׁמֶשׁ, אֵף בְּקָרוֹב יֵאִיר אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּמֵלֵא הַדְּרוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ, וְנֹאֹר בְּאוֹר פָּנֵי מְלֶךְ, כִּי כָּבֵד אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: נִצְחָתִי וְאַנְצָח, כִּי מִדָּתוֹ נִצָּח.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רפד אָשׁר ו' תתעז בנחל
ו' תתעז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שלח, כ"ד סיון ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה,
שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אַקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁתַּמְשִׁיף בְּעִבּוּדַת הַקִּדְּשׁ לְהַדְפִּיס עוֹד
סְפָרִים חֲדָשִׁים, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְסוּף כָּל
סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְמִצָּא אֶת בֵּית זִוְיָהּ הָאֲמֵתִית.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי בְּשַׁעָה שְׂבָאָה הַבַּת זִוִּיג הָאֲמֵתִית, אֲזוּ נִגְמַר
בְּזִרְיוֹת עֲצוּמָה, וְכֻלָּם מִשְׁתוֹמְמִים אֶת מְהִירוֹת גְּמִירַת הַזִּוִּיג.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים
שְׂבַעוּלָם, וְתִדַע שְׂאֲפֵלוּ שְׂאֲדָם שְׂאִינוּ רְאוּי לְשׁוֹם דְּבָר, הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד, וּמִמְשִׁיף עָלָיו מְלִמְעֵלָה חֶסֶד, וְעוֹזֵר לוֹ
כְּמוֹ הַטַּל הַבֹּא מְלִמְעֵלָה לְמַטָּה, מֵהַ שְׂאִין כֵּן הַגֶּשֶׁם בָּא מְלִמְטָה
לְמַעֲלָה. הִיָּנוּ הַגֶּשֶׁם נַעֲשֶׂה מְמִלְאֶכֶת הָאָרֶץ, וְכִשְׁהֶאֱדָמָה יִבְשֶׂה אֲזוּ
אֵינָה עוֹלָה לַחֹת הָאָרֶץ וְאֵין יוֹרֵד גֶּשֶׁם. מֵהַ שְׂאִין כֵּן מְלִמְעֵלָה
לְמַטָּה, הַטַּל אֵינוֹ תְלוּי בְּאָרֶץ כָּלֵל, רַק מִמֶּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִשְׁפִּיעַ, כְּמוֹ-כֵן עֲנִין הַזִּוִּיג אֵינוֹ תְלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ וְלֹא בְיָדֵי
בָּשָׂר וָדָם, וְעַל-כֵּן הַזִּוִּיג הוּא כְּטַל. וּבְטַל יֵשׁ שְׂתֵי בְּחִינוֹת: ל"ט
אוֹרוֹת וְל"ט מְלָקוֹת; אִם הָאָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וַיִּוֹדַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲזוּ זוֹכֶה לְט"ל אוֹרוֹת, וְסוּף
כָּל סוּף מוֹצֵא זִוִּיגוֹ, וְאִם אֵינוֹ זוֹכֶה, אֲזוּ נַעֲשֶׂה לְט"ט מְלָקוֹת, וְנִשְׁבָּר
לְגַמְרֵי וְנִלְקָה בְּמְלָקוֹת.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְהַחֲיוֹת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי
אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹד יָבֹוא יוֹם
יְשׁוּעָתְךָ וְלֹא יֵאָחֵר, וְהָעֵקֶר סְבֻלָּנוֹת.

רְאֵה לְהַדְפִּיס בְּכֹל חֵלֶק אֲשֶׁר בְּנַחֵל בְּדִף הָרֵאשׁוֹן אֶת צִיּוֹן רַבְּנוּ

אֲשֶׁר ו' תתעח בַּנְחַל רפה
ו"ל וציון מוהרנ"ת ו"ל, ובדרך האחרון את הלוח לסיים את
ה"לקוטי-מוהר"ן" בכל חדש.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתעח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שליח, כ"ד סיון ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרַב, שׁוֹתֵה מִימֵי
הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח
לְנִצָּח נְצָחִים.

בְּאֵתִי אֶתְמוּל חֲזָרָה מֵהַנְּסִיעָה הַקְּדוּשָׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּתְהִלָּה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁפָּעַלְתִּי שָׁם כָּל מָה שֶׁרָצִיתִי עַל הַצַּד הַיּוֹתֵר טוֹב,
כֵּן יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאֲזַכֶּה עוֹד לַפְּעַל מַה שֶׁיֵּשׁ לַפְּעַל בְּזֵה
הָעוֹלָם.

הִנֵּה אֲנִי מְבִיא אֶת רַגְשֵׁי לְבִי בְּתוֹדָה עֲצוּמָה עַל כָּל הַחֶסֶד
שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי כְּשֶׁנִּתְאַרְחַתִּי בְּמַחְנֵכֶם, אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיְתָה
שָׁם הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, וְהִבִּיאָה תוֹעֵלֶת לְרַבִּים, כֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
שֶׁאֲזַכֶּה עוֹד פַּעַם לְהִיּוֹת בְּמַחְנֵכֶם כְּפִי שֶׁאֲמַרְתִּי לָךְ, אִם יִתֵּן
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַחַיִּים אֲשֶׁבוֹת בְּמַחְנֵכֶם בְּפִרְשַׁת נַח הַבָּא
עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזֵּק עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל
תְּנִיחַ אֶת עֲצָמְךָ לַפֶּל, כִּי עֲבוּדָה רַבָּה מְחַכָּה לָךְ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם
וּלְהוֹדִיעַ לָהֶם אֶת לְמוֹדֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ לָזֶה. וּבְזִכּוֹת זֶה
יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה בְּעֲצָמְךָ לְהַתְּעַלּוֹת בְּתַכְלִית
הַעֲלִיָּה, עַד שֶׁתִּהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמַת, וְיִשְׁפַע עָלֶיךָ
שֶׁפַע רַב, שֶׁתּוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שֶׁלָּךְ בְּלִי טַרַח כָּלָל, וּבְלִי
טוֹבוֹת מְבֹשֶׁר וְדָם, וְאַצֵּל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ שֶׁפַע עַד בְּלִי דִי.

רפו אָשֶׁר ו' תתעט בנחל

הקדוש־ברוך־הוא יֵעֹזֵר לָךְ, שֶׁבְּכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ.

המאחל לך כל טוב...

ו' תתעט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֶתָּן הַנִּעְלָה,
שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממך, שאתה עומד להכניס לחפה.

רבנו ו"ל אמר פעם לחתן אחד את מאמרם ו"ל (כתבות טז):
פיצד מרקדים לפני הפלה? ופרש: פיצד מרקדין, פיצד מדלגין על
פל מה שהיה לפני הפלה, הינו שצריכים לשפח את פל העבר,
ולהכניס אל תוך החפה בקדשה ובטהרה, ולהתחיל דף חדש בחיים.
וכבר אמרו חכמינו הקדושים (בפורים יא): חתן — נמחלים לו
עונותיו ביום חפתו; הקדוש־ברוך־הוא יֵעֹזֵר לָךְ, שִׁמְחֵלוּ לָךְ עַל
פֶּלַעַל עוֹנוֹתֶיךָ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִתְחַלֵּל הַחֶתָּה הַחֶתָּה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (מנחות קט): לוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה
— נושא אשה ואחר־כך לומד תורה.

ועל־כן ראה, אהובי, אחי היקר! לעשות לעצמך שעורים
כסדרן במקרא, משנה, גמרא, מדרש בכל יום, באופן שתזכה לטיל
ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה פרוצונו של רבנו ו"ל.

המאחל לך הצלחה נצחית...

אָשֶׁר   ו' תתפ   בנחל   רפז
ו' תתפ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
אִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

חֲמִדַּת לְבָבִי! מְאֹד אָנִי מִתְנַעֲנֵעַ וּמִשְׁתַּוָּקֵק אֵלֶיךָ, וּבִפְרָט
לְעִבּוּדְךָ הַקְּדוֹשָׁה, שְׁאַתָּה זוֹכָה לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים,
וְלְהַפִּיצָם בְּכֹל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כָּל מַה שְּׁאֲנִי יוֹדֵעַ
מִזֶּה וְאֶכְתָּב מִזֶּה, עֲדִין לֹא נִגְעַנּוּ בַּגְּדֵלֶת הָעֵנָן הַזֶּה כִּהוּא זֶה, מִרַב
גְּדֵלֶת רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים
שֶׁהִשְׁאַרְתִּי אֶצְלָךְ, וְנִזְכָּה לְהַפִּיצָם בְּכֹל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֶפְנִים,
כִּי אָנִי רוֹאֶה שֶׁהִבְעַל-דְּבָר אֹרֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד, עַל-כֵּן חִזַּק וְאַמֵּץ,
וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפָּן, וּבְכוּדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, וּבְקִרְוֵב תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

וְאַף שֶׁכָּבֵר הַבְּטַחְתִּי לָךְ דְּבָר זֶה הִרְבֵּה פְּעָמִים, אַף מִי יוֹדֵעַ
תַּעֲלוּמוֹת סִתְרֵי דְרָכֵי הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ? ! וְזֹאת תִּזְכֹּר, שֶׁכוּדָאֵי לֹא
יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרָט שְׁאַתָּה עוֹסֵק בְּעֶסֶק הַרְבִּים,
אֲשֶׁר זְכוּת הַרְבִּים תִּלְוֶיָה בָּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ו' תתפא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל היקר לי מאד,
שוטה מימי הנחל, נחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח ונצחים.

אודות כל מה שעובר עליך בכלבול המחשבות, עליך לדעת,
כי רבנו ו"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שפשאדם חוטא,
אזי מלביש עצמו בכגדים צואים, והכגדים הצואים האלה מונעים
אותו מעבודת השם יתברך, וצריכים להפשיט את הכגדים
המלכלכים הללו, וכשיזכה להפשיטם, על-ידי-זה ישבר את כל
המניעות.

והנה בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כא), מדבר שם רבנו ו"ל
מענין הלבושים, איך שהמחשבות הן לבושי האדם, ומה שאדם
חושב ובמקום שאדם חושב — שם הוא לגמרי. על-כן פשאדם
חטא, בעוונותינו הרבים, על-ידי-זה מלביש עצמו במחשבות זרות
ומלכלכות, שאלו הלבושים הצואים שלו, ועליו להפשיטם, כי הם
המחשבות זרות ורעות שהתלבש בהם. ואיך זוכים לזה? על-ידי
קדשת שבעת הנרות, הינו שיקדש את עיניו להסתכל על כל דבר
רק על רוחניות חיות אלקות שיש בכל דבר, ויקדש את אָזְנוֹ
שישמע מכל דבר את הפנימיות חיות אלקות שיש בכל דבר, ויקדש
את אפו על כל מה שעובר עליו, ולא יכעס ולא יקפיד כלל, ויקדש
את דבורו שידבר רק דבורי אמונה ורק אליו יתברך, ועל-ידי קדשת
שבעת הנרות האלו, שהם: העינים, האזנים, החטם והפה, על-ידי-
זה יזכה לטהר את מח מחשבתו, עד שיזכה להתלבש בלבושים
קדושים, אשרי הזוכה להגיע אל זה!

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך ללמד הרבה משניות,
כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, והנשמה שרויה במח, ועל-ידי שאדם
מרגיל את עצמו הרבה באמירת משניות כסדרן, נטהר מח

אֲשֶׁר ו' תתכב בנחל רפט

מחשבתו. אשרי הזוכה לומר בכל יום ח"י פרקים משניות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתכב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד, שוטה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה זוכה ומזכה את הרבים, אשר אין למעלה מזה, כי זכות הרבים תשמר אותך מכל רע, כי כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו (אבות ה, יח). אשרי הזוכה לעסק תמיד בזכוי הרבים, ולגלות ולפרסם את רבנו ו"ל בעולם, אשר בהתגלות רבנו ו"ל בעולם יתגלה שמו יתברך, כמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן 10), אשר שמו יתברך משתף בשם הצדיק, הינו כי על-ידי שמתקרבים אל הצדיק האמת, על-ידי-זה זוכים שפותח את העינים לראות בגדלת הבוהו יתברך שמו, ואיך שהכל רוחניות אלקותו יתברך, ומתחילים גם-כן להסתפל על עצמו, מה שיש עדין לתקן את מדותיו, עין שם.

חמדת לבבי! ראה להתמיד בתורה הקדושה בכל יום במקרא, משנה, גמרא, מדרש, וכו' לא יעזב אותך השם יתברך, כי רבנו ו"ל הבטיח, שמי שילמד תורה, התורה מעשרת אותו בעשירות גדולה ונפלאה מאד, כמובא הרבה בספרים דברי חכמינו הקדושים, שמי שעוסק בלמוד התורה הקדושה, נעשה עשיר גם בגשמיות; אשרי מי שזוכה להתמיד בתורה הקדושה!

נא ונא לכבד את אשתך וליקרה מאד, באשר הזהיר רבנו ו"ל.

ראה, חמדת לבבי, לעשות כל מיני פעולות לגלות את שמו

רצ אָשֶׁר ו' תתפג בנחל

יתברך בעולם, וילדבר דבורי אמונה, ותהלה להשם יתברך, יש לך
כחות עצומים, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליח דרכך, ובכל
אשר תפנה תצליח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

פה תקבל כמה מכתבים לבחורים, שבקשו ממני לכתב להם
על הכתבת שלך, ראה למסר אותם לכל אחד ואחד, והכל בהצנע,
כדי שלא תתעורר מחלקת עליהם, חס ושלום.

ו' תתפג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד,
שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לשמע, איך שגר
חדש רוצה להאיר את עצמו באור האורות של רבנו ו"ל, אשריך
ואשרי חלקך.

אודות שאתה כותב, שדבר רבנו ו"ל מאד גבה לדור הזה, אין
זה נכון, אדרבה, זה עקר גדלת רבנו ו"ל, שיש יכול להוריד את עצמו
להכי פשוטים והכי גרועים כמונו היום, וזה מגלה את גדלת
הצדיק, כי אין זו שלמות להיות רק למעלה, אלא להיות למעלה
וגם למטה, כמובא בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן יג), שכל מה
שהצדיק עולה למעלה למעלה, על-ידי-זה כשיורד מביא תורה
להכי נמוכים; אשרי הזוכה להחזיק ברבנו ו"ל.

עליך לדעת, שרבנו ו"ל מגלה פשטות האמונה הקדושה, לידע
שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות
בלעדיו יתברך כלל, ושיפתחו את הפה לדבר עמו יתברך בתמימות

אָשׁר ו' תתפד בנחל רצא

ובפשׁיטות גמורה עד מאד, ולהתפלל התפלות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, בדבקות עצומה במחשבות טהורות, להיות רגיל הרבה בלמודי התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, בכל יום, ולקיים את כל המצוות בשמחה עצומה, והכל בפשטות גדולה עד מאד.

אף מחמת שדבר רבנו ז"ל הוא מתנה לכל העולם כלו, על-ידי-זה מתקרבם מכל הדרגים והחסידיות והשיטות וכו' וכו', ויש הרבה שאינם יודעים איך להתנהג בדבר רבנו ז"ל, על-פני הם נעשים פראיים, והם הם הגורמים להוציא שם רע על דבר רבנו ז"ל, ולרחק בני-אדם ממנו ז"ל. אבל באמת מי שמכיר את אנשי שלומנו הקדושים המקימים את דברי רבנו ז"ל, תלמידי "היכל-הקדש", יודעים שהכל הולך באהבה ובדבקות ובנעם, אשרי הזוכה להסתופף בצלם!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתפד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך לילך בדרכי רבנו ז"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין דבר למעלה מזה, להיות מקרב אל רבנו ז"ל, אשרי מי שזוכה לאחז עצמו בו, ואז בודאי יבוא על תקונו הנצחי.

אודות למוד העיון בתורה הקדושה, תדע שאין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר"ן, חלק א', סימן קא), שעל-ידי שאדם

רצב אשר ו' תתפה בנחל

לומד בעיון, וזוכה להכניס את עצמו בהשגת התורה בזה משבר
ממנו את כל הרע, וזוכה להשיג אנפין נהירין.

ראה, אהובי, אחי היקר! ללמד את השעורים בשיבה בעיון,
הינו הלימוד שלומדים בשיבה זה תקח לשעור עיון, ותחזור על זה
הרבה פעמים, ותשאל את ראש השיבה כל מה שיקשה לך, ויתר
הזמן הפנוי תלמד הרבה בקיאות מקרא, משנה, גמרא, מדרש,
ותקבע לעצמך שעור בחמש ורש"י עם התרגום בכל יום, עד
שתזכה לסיים בכל שבוע פרשת השבוע, וכן את המדרש מפרשת
השבוע. ותעשה לעצמך קביעות לומר הרבה פרקים משניות, ואם
תזכה לח"י פרקים בכל יום — אין למעלה מזה בתקון המוח, וכן
תהיה רגיל לומר הרבה דפים גמרא, שמאד מזככת את הנשמה,
ומכנסת באדם בקיאות עצומה, אבל השעור בשיבה, זה יהיה
שעור העיון שלך.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתאחז עצמך ברבנו ו"ל, ואז תזכה
להגיע ליראת שמים אמיתית.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתפה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל היקר לי מאד,
שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני שמח לשמע, איך
שאתה מחזק עצמך בדרכי רבנו ו"ל.

מה אמר לך, ידידי היקר! אשרי מי שמתמיד בספרו הקדוש
והנורא "לקוטי-מוהר"ן", כי הבטיח לנו רבנו ו"ל, שמי שיתמיד

אָשֶׁר ו' תתפרו בנחל רצג

בספרו, על-ידי-זה תפתח קשיות גידיו, ויהיה נעשה בעל תשובה גדול ובעל השגה גדול (חיי-מוהר"ן, שמו, שמט).

עליך לדעת, כי כל ההתקבנות אל רבנו ז"ל תלויה כפי שאדם מתמיד בספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", ומתבודד הרבה על-ידי-זה, ומבקש ממנו: תברך שיזכה לקיים כל הנאמר בו, כל אחד כפי השגתו.

חמדת לבבי! ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה, לידע שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ועל-ידי-זה יפתח פיך לדבר עמו יתברך, וכשתדבר עמו יתברך, אז תזכה לצאת מהבין והחשף שנפלת בו, ותזכה להיות דבוק בו יתברך מעתה ועד עולם.

ההכרח לקצור מרב טרדוטי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתפרו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הניקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מתחזק ברוחניות ובגשמיות.

זה לי יומים, שחזרתי מהנסיעה הקדושה בארץ ישראל, ושבתתי שם שתי שבתות.

חסדי השם יתברך, פעלתי שם מה שהייתי צריך לפעל בתכלית השלמות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה להוציא מהכח אל הפעל חשקי ורצוני, לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל אחינו

רצד אָשֶׁר ו' תחפוּז בַּנְחָל

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִתְגַּלֶּה הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו' לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּזָה
נִזְכָּה לְגֵאֲלָה הָאֲמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ.

חֲמִדַּת לְבָבִי! עָלֶיךָ לְחֻזַּק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי
הַבַּעַל-דְּבָר אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה
וּבְכָל רֹגַע וְרֹגַע לְבַלְבֵּל אֶת מַחְשְׁבֹתוֹ וְדַבּוּרוֹ וּמַעֲשָׂיו, שְׁלֵא יִהְיֶה
דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

עֲלִינוּ לְעַבֵּד עַל עֲצָמֵנוּ, לְקַשֵּׁר אֶת מַחְשְׁבוֹתֵינוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְלִהְרַגִּיל אֶת עֲצָמֵנוּ לְחֹשֶׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁנוּזָכָה שִׁיפְתַּח מַחְנוּ
וְדַעַתָּנוּ וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ לְחֹשֶׁב רַק מִיַּחֲדוֹ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן עֲלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת דְּבוּרֵינוּ רַק בְּדַבּוּרֵי אַמוּנָה וּתְפִלָּה,
לְדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ וְאֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן עֲלִינוּ לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מַעֲשֵׂינוּ, שְׁנוּזָכָה לְקַיֵּם מְצֻוֹתָיו
יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַמַּחְשְׁבָה, דְּבּוּר וּמַעֲשֵׂה,
נִזְכָּה לְהֶאֱרֹת נֶפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה, וְיֵאִיר אֶצְלָנוּ שֵׁם אֱהִי"ה הַנִּי"ה
אֲדוֹנָי, וְנִזְכָּה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאִזּוֹ אֶכְתֵּב לָךְ. וְאֲנִי
שָׂמַח שְׂאֵתָם מְשִׁתְּדָלִים שִׁיְהִיָּה אֶצְלָכֶם קְבוּץ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר
מֵאֲנִטְשֶׁעֶסְטֶער, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי רַבְּנוּ ו' לְרַצָּה שְׁנִתְקַבֵּץ
יַחַד בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְנִקְשֵׁר עֲצָמֵנוּ עִמּוֹ. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁנוּזָכָה לְדַחֵף אֶת
רֵאשׁוֹ בְּכָל מְקוֹם שִׁמְתְּקַבְּצִים עֲשֶׂרָה מְאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ו' תחפוּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְר שְׁלַח ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,

אֲשֶׁר ו' תתפח בנחל רצה

שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמָאֵד מָאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ, וְזוֹכָה לְזִכּוֹת אֶת הָרַבִּים בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְנּוֹ ז"ל — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּזִכּוֹת הָרַבִּים, אֲשֶׁרִיךָ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה!

רְאֵה לְקַחַת קוֹנְטְרָסִים מִהֵיקָר וְהַנְּעִלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וּתְשַׁלֵּם לוֹ, וְתִרְאֶה לְהַפְיֵצַם בְּכָל תְּפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בּוֹדֵאֵי כָּל הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוֹ יַעֲשׂוּ מִהַפְכָּה רִיחֻנִּית, בְּעִזְרוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲקַנְיָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְשִׁבוֹת בְּמַחְנֵכֶם בְּשִׁבְתְּ פְּרִשְׁת לָךְ-לָךְ, אִם יִתֵּן לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַחַיִּים, תִּכְתַּב לִי בְּפִרוּשׁ, אִם שִׁיךְ דְּבַר זֶה לְאַרְחַם כָּל-כָּף הַרְבֵּה אֹרְחִים עִם אֲכִילָה, שְׂתִיָּה וְלִינָה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִיַּדַע שֶׁהַכֹּל לְכָל אֱלֻקִּית גָּמוֹר הוּא, וְכָל מַה שְׂתִּכְנִים מִחֶךָ בְּזֶה, יוֹתֵר יֵאִיר לָךְ מִחֶךָ, וְתִזְכֶּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֵן רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ו' תתפח.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר קִרְחָה, כ"ז סִינּוֹ ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל-לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגּוֹי"ה עָלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

עָלֵי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׂתִרְאוּ לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה,

רצו   אֲשֶׁר   ו' תתפח   בַּנְחֹל

אחנה ורעות, ואיש את רעהו לאמר חזק. וזכרו היטב, אשר כל ענין מחלקת קרח וַעֲדָתוֹ, זהו אחד מהדברים הקשים ביותר להבנה. כי סוף כל סוף מדבר פה ממשה רבנו, רבן של ישראל, שמסר נפשו בעבור עם ישראל להוציאם ממצרים, קרע להם את הים, הוליקם במדבר, ובזכותו ירד הפז, והיו העננים והבאר, וכמאמרם ו"ל (תענית ט), שהשלישה דברים הללו חזרו בזכות משה. והעקר — שקבל את התורה ומסרה לנו, והוליק את עם ישראל כאב רחמן, אשר אומרים חכמינו הקדושים (מנחות סה:): משה אוהב ישראל היה; והיה מוכן למסר נפש בעבור עם ישראל, בעת שעשו את העגל, ובקש הקדוש-ברוך-הוא לכלותם, אמר משה לפניו: כלה נא אותי, אף לא אותם. ואחר כל זאת, יכול להמצא קרח, שהיה בן דורו, ולילף ולהסית ולהתלוץ ממשה, הלא זה פלא עצום!

אבל הפלא הגדול ביותר — איך יכול היה קרח למשוך אתו מאתים וחמשים נשיאי העדה, קרואי מועד, אנשי שם, רבנים גדולים ומפרסמים, זה הפלא הגדול ביותר.

ומה אנו למדים מכאן? גנות תאנות הכבוד, אשר אדם מוכן לעשות הכל בעבור כבוד עצמו, שזה מה שרצה קרח. ואומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה מח): קרח מין היה, ובעל פח השפעה גדול, עד שהצליח לשכנע מאתים וחמשים רבנים שילכו עמו נגד משה רבנו, הצדיק האמת. וזה מהדברים הקשים ביותר להבנה, ומפל שפן להבהיר לאחרים.

כי סוף כל סוף היסוד בעם ישראל: אמונת חכמים. עלינו להאמין בכל חכמי ישראל וגדולי הדור, כי הם יגעו וטרחו ימים ושנים בתורה הקדושה, ולכן אנו מצוים לשמע בקולם. אבל כאן ישנו ענין דק מאד, כי גם באמונת חכמים צריכים שכל, וכמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנד): על-ידי אמונה עם דעת, אף פעם לא יכולים לפל, ולהפך — על-ידי אמונה בלי דעת יכולים לפל; הינו מהי אמונת חכמים? אנחנו מצוים לשמע בקול חכמינו הקדושים, ומה שהם אומרים — לצית כהוא זה, ומדוע?

אֲשֶׁר   ו' תתפח   בנחל   רצו

מפני שהם למדו תורה יותר מאתנו, יגעו וטרחו בה ימים ושנים, ולכן הם יודעים להורות ולפסק הלכות, וכן מחשבתם דבוקה בכל עת בו יתברך, עד שמיוחדים יחודים קדושים ונוראים, וכל דבוריהם ומעשיהם בקדושה ובטהרה, כי זכרו את כל רמ"ח איברייהם ושס"ה גידיהם, ועל-כן עצתם היא עצת אמת, טהורה מכל פגיות, ומכל שפן שהיא עצה מפי עליון ממש, כי הם נכללים לגמרי באמתת מציאותו יתברך. עם כל זאת אומר רבנו ז"ל בפרוש: כשאדם מאמין בצדיק בלי שום דעת, אפשר לו לפל מהאמונה, כי מאמונה לבד אפשר לפל. אבל אם יש לו גם דעת בתוך האמונה — אי אפשר לו לפל.

מה זו דעת? שלמות הדעת זה גלוי אלקות, "אפה הראת לדעת כי הו"ה אלקים אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה); וזאת עלינו לחקק בדעתנו, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכל אשר קורה בעולם ברוחניות ובגשמיות, הכל ממנו יתברך. ומי מחדיר בנו אמונה זו? אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שהצדיק הוא המכניס בנו אמונה. ולכן כתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בהו"ה ובמשה עבדו", שואלים על זה חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אם במשה האמינו, בהו"ה לא כל שפן?! אלא אי אפשר להגיע לאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כי אם על-ידי משה עבדו. משה רבנו מסר נפשו בשביל עם ישראל. הקדוש-ברוך-הוא שלחו לעם ישראל להוציאם ממצרים, וענה משה רבנו: "שלח נא ביד תשלח" (שמות ד, יג), משה רבנו לא חפש כבוד, אלא השם יתברך הכריחו לקבל את השליחות, כי הקדוש-ברוך-הוא הבין, שרק משה רבנו מסוגל להבין את עם ישראל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): מי יכול להיות מנהיג? מי שהוא רחמן, כמו שכתוב (ישעיה מט, י): "כי מרחמם ינהגם"; ורחמן כזה היה משה רבנו, באשר הבין איך להתנהג עם כל יהודי. משה רבנו רחם על כל יהודי. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי, פרשה ג'): מדד הקדוש-ברוך-הוא את כל בני-אדם, ולא מצא אדם נאה שיוציא ממצרים

רחצ אשר ו' תתפח בנחל

את ישראל אלא משה רבנו, כי רחמנותו היתה בלי גבול, ובעבור כל יהודי מסר נפשו.

לעמת זאת ממעשה קרח למדים, למה פבוד יכול להביא. מי שרודף אחר פבוד, ורוצה רק את פבוד עצמו, מסתגר כל-כף, עד שיכול להשפיע על מאתים וחמשים רבנים, שילכו נגד משה רבנו, אשר מגלה רק את הקדוש-ברוך-הוא, וכל שאיפתו ותשוקתו וכסופו רק להמליכו יתברך על כל עם ישראל.

וזה לנו מוסר השכל גם בדור הזה, כי התורה היא נצחית, ועלינו לזכר כלל זה, אשר גם היום ישנם צדיקי אמת, בחינת משה רבנו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), שהצדיקים קוראים זה לזה משה, כפי שמצינו בדברי חכמינו הקדושים (שבת קא): משה שפיר קאמרת; כי כל צדיק המלמד תורה את עם ישראל, ומקרב יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, נקרא בחינת משה, שמוסר נפשו בשביל עם ישראל. עם כל זאת הבחירה כל-כף גדולה, שיכולים להמצא מאתים וחמשים רבנים, שיצאו נגד יהודי המרחם על עם ישראל בתכלית הרחמנות, ומוסר נפשו בעבורם, ומציל אותם ועוזר להם, הם יצאו בחתימות נגדו.

ואין זה דבר נדיר כל-כף, וכפי שמצינו כן בדור הזה, אשר ישנם צדיקים קדושים המוסרים נפשם בעבור עם ישראל, והנה באים כל מיני ריקים ופוחזים, המתחזים לאנשי שם, ועובדים על הבריות, ובגוי-אדם נסתפים אחריהם, וחוכרים חכר לחתם נגד צדיק קדוש המקרב יהודים להקדוש-ברוך-הוא.

ולכן עלינו לבקשו יתברך, שלא נכשל, חס ושלום, לפל בעדת קרח, ולהמצא בין אלו החולקים על צדיקים המקרבים נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר זה נסיון קשה מאד.

ומה שהיה אז, כן נעשה בכל דור ודור, כפי שהיה בימי משה, שקם נגדו קרח, והתלוץ מהמצוות, והסית רבנים נגד משה, כן הוא בכל דור ודור, שהערב-רב הנקרא אספסוף, גם להם יש רבנים,

אֲשֶׁר   ו' תתפח   בנחל   רצט

אנשי שם, קרואי מועד, והם חולקים על הקדשה, כי אור וחשף אף פעם לא יתערבו, טמאה וטהרה אף פעם לא יתבוללו, רע וטוב אף פעם לא יתמזגו, אף דא עקא, שמחליפים רע בטוב וטוב ברע, וכמו שהנביא ישעיה צועק (ישעיה ה, כ): "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חשף לאור ואור לחשף, שמים מר למתוק ומתוק למר", ולכן עלינו להחזיק עצמנו בחכמי הדור, חכמי התורה, באלו ראשי הישיבות והכוללים המלמדים את תלמידיהם תורה, אלו חכמי ישראל פוסקי הדור, שעל פיהם ישק דבר, רק להם אנו מצויים לשמע. אף בו ברגע שאין הדבר קשור לתורה, צריך להשמר ממנו מאד.

וזה יהיה לנו סימן מבקק איך להנצל מכל המתחזים העובדים על הבריות. אשר ישנם כהיום הרבה מאד, נותני תקונים למיניהם, אשר אף אחד אינו יודע איך היו נראים לפני חדש, שנה או שנתיים, והיום הם כבר נותנים תקונים, ועובדים על הבריות, פה מתקנים נשמות מתים, ופה מתקנים נשמות חיים, ומי הם בכלל?! ולכן מצינו שכתוב (במדבר ז, ט): "ובבוא משה לדבר באהל מועד וגו', וישמע את הקול מדבר אליו מבין שני הפרוכים" וגו'; משה רבנו הוא הצדיק, וכן הם חכמי הדור המדברים בשם הקדוש-ברוך-הוא, ומאין יודעים? אלא שני הפרוכים, שמשם יצא הקול, היו על ארון העדות, במקום שהיתה מנחת התורה, ולכן אם הרב והחכם מרביץ תורה ברבים, לומד תורה ומגלה תורה, ומכל שפן מדפיס ספרים, צריכים לידע שזהו חכם אמתי, זהו התלמיד-חכם שעלינו לשמע בקולו, אף אם זה אחד שמלביש עצמו בבגדים רבניים ותו לא, ואיננו עושה מאומה בעבור דבר קדשה, הרי הוא מתחזה, וצריכים לברח ממנו.

זהו הלקח הנלמד מפרשת קרח, שבשביל כבוד עצמי הלך ואסף מאתים חמשים רבנים שיצאו כנגד משה. וזה נעשה בכל דור ודור, ועלינו להשמר מאד. והסימן המבקק במי להחזיק? בפוסקי הלכות, אלו המבררים לנו את ההלכות.

וזאת צריך לזכור היטב, אֲשֶׁר מַחְלֶקֶת היא הַדָּבָר הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר, וְעַלִּינוּ לְהִזְהָר מִמָּנָה בְּמֵאֵד מֵאֵד, וְכָל הַגְּלוּת שְׁאֵנוּ סוֹכְלִים הַיּוֹם היא רק מַחְמַת שְׁנֵאת חָנָם, שְׁאֵנוּ שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה עַל לֹא דָבָר, רק מַחְמַת גְּזַעְנוּת אַרוּרָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן יז): אֵין דְּבָר טוֹב יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה, קִיִּן לֹא נִגַע בְּהֶבֶל אַחִיו אֶלָּא מִתּוֹךְ מְרִיבָה; וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר לָהֶם: תִּנּוּ דַעְתְּכֶם שְׁלֹא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה וְלֹא תִחְרְרוּ זֶה עִם זֶה, שְׁלֹא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרָת לְפָנַי, תּוֹרָה שְׁנַתָּה לָהֶם אֵינָם עוֹסְקִים בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וְתַחֲרוּת וּמַחְלֶקֶת בֵּינֵיהֶם. הָרִי שְׁלָכְם לְפָנֵיכֶם, אֵיךְ צָרִיךְ אָדָם לְשָׁמֵר עֲצָמוֹ מִמַּחְלֶקֶת וּמְרִיבוּת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד'): כַּמָּה קָשָׁה היא הַמַּחְלֶקֶת, שְׁבִית-דִּין שֶׁל מַעְלָה אֵינָם קוֹנְסִים אֶלָּא מַעֲשָׂרִים, וּבֵית-דִּין שֶׁל מַטָּה אֵינָם קוֹנְסִים אֶלָּא מְגִיל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה, וּבְמַחְלֶקֶתוֹ שֶׁל קִרַח תֵּינּוּקוֹת בְּנֵי יוֹמָן נִבְלְעוּ בְּאֶדְמָה. וְלִכֵּן הֶעֱקָר לְהַתְרַחֵק מִמַּחְלֶקֶת כְּמוֹ מֵאֵשׁ שׁוֹרֶפֶת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַיֵּצֵר הִרְעָה מִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, וּמִסִּית אֶת הָאָדָם לְדָבָר מִצְוָה. שׁוֹאֵל מוֹהַרְנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת, רַבִּית, הַלְכָה ה'): בְּאִיזוֹ מִצְוָה? בְּמַחְלֶקֶת, שְׁאוֹמֵר לְאָדָם: מִצְוָה לָרִיב עִם פְּלוּנִי, מִצְוָה לְרִדֹף אֶת אֶלְמוּנֵי וְכוּ'. וּמַמְצּוֹת כְּאֵלוֹ עַלִּינוּ לְבָרַח, וְלִהְמַשִּׁיךְ עַלִּינוּ אֶת מִדַּת הַשְּׁלוֹם, וְאִזּוֹ נִזְכָּה שֶׁיִּתְגַּלֵּה עַלִּינוּ מֶלֶךְ הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְנִזְכָּה לְהַגְאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ו' תתפט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ'; רַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מֵאֵד, שְׁלֹא לְהַכְנִס בַּחֲבוּבוֹת, וְאָמַר: יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת בְּעַל חוֹב לְעֲצָמוֹ מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוֹב

אֲשֶׁר   ו' תתפט   בנחל   שא

לְאַחֵרִים; לְלוֹוֹת כְּסָפִים אֵין זֶה חֻכְמָה, לְהָשִׁיב אֶת הַהֲלוֹאָה — זֶה הַחֲשׁוֹב בְּיוֹתֵר. וּכְשֶׁאָדָם זָקוּק לְהֲלוֹאָה, עָלָיו לְהִיּוֹת חָכֵם מֵרֵאשׁ, לְחַשֵּׁב מַה יִּהְיֶה בְּסוּף, כִּי אֵיזֶהוּ חָכֵם? הַרְוֹאֵה אֶת הַנּוֹלָד (תְּמִיד ל.ב.), עָלָיו לְטַכֵּס עֲצָה מֵרֵאשׁ — בְּיַצֵּד יִפְרַע חוֹבוֹ. וְזוֹ רְעָה חוֹלָה בֵּין בְּנֵי-אָדָם, שֶׁתַּחֲלָה לְוַיִּם כְּסָף, וְאֵינָם שָׁמִים עַל לֵב מְהִיכֵן יִשְׁיבוּ אֶת הַהֲלוֹאָה.

וְלָכֵן הַסֵּכֶת וְשָׁמַע; רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִיר מְאֹד, שֶׁלֹּא לְלוֹוֹת כְּסָפִים, וְלָכֵן אִם אַתָּה זָקוּק לְקִנּוּת אֵינָה דְּבָר חִיוּנֵי לְבַיִת, מִפְּאֵן וְלִהְבֵּא הַמִּתֵּן עַד שִׁירוּחַ לֵךְ, וְתִהְיֶה יוֹתֵר טוֹב בְּעַל חוֹב לְעֲצָמָךְ וְלֹא לְאַחֵרִים.

וְאוֹדוֹת הַחוֹבוֹת שֶׁכָּבֵר נִפְלְתָ בָהֶם, הָעֲצָה הַיְעוּצָה, שֶׁתִּדַע אֲשֶׁר מִכָּל סֶבֶךְ יְכוּלִים לְצֵאת, וְהַעֲקֹר לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ וְלֹא לְאַבֵּד עֲשָׂתוֹנוֹת, לְכַתְּחֻלָּה, כְּאֶמּוֹר, אֲסוּר לְלוֹוֹת כְּסָפִים כְּשֶׁאֵין יוֹדְעִים מִמְהִיכֵן לְשַׁלְּמָם, אֲבָל אִם כָּבֵר לְוִיתָ, וְהִנֵּה אֵין לָךְ לְהָשִׁיב, בְּכֵן, מַה תַּעֲשֶׂה עִתָּה? עָלֶיךָ לִידַע שֶׁהָאֻמַּת הַיֵּאֱשׁוּבָה הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר, אֵל תִּכְחִישׁ, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת הַהֲלוֹאָה, וְאֵל תִּחְצִיף פְּנֵיךָ כְּלִפֵּי הַמַּלְוֶה, כִּי זֶה יִגְרַם לָךְ נִזְקִים גְּדוֹלִים יוֹתֵר, אֲמֹר לוֹ אֶת הָאֻמַּת: "נִקְלַעְתִּי בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, הֵן אֻמַּת, אֲנִי יוֹדַע שֶׁאֲנִי חַיֵּב לָךְ כְּסָף, וְאֲשַׁתְּדֵל לְהַחְזִיר בְּכָל יוֹם מִשְׁהוּ". וְכֵן תַּעֲשֶׂה, שֶׁתַּחְזִיר בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֶפְלוּ מֵעַט. וּמִמְהִיכֵן תִּשְׁלַם? מִתֵּר לָךְ לִילֵךְ לְאַסֹּף צְדָקָה וּלְחַזֵּר עַל הַפְּתוּחִים, כִּי אַתָּה בְּבַחֲיִנַת עֲנִי, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם, וּבְיַדָּאֵי יַעֲזֹרוּ לָךְ. וְאִם תִּרְאֶה נְכוֹנוֹת לְמַלְוֶה, שֶׁאַתָּה בְּאֻמַּת מְעַנֵּן לְפָרַע אֶת הַחוֹב, אֲזִי תִזְכֶּה לְבִסוּף לְהָשִׁיב הַכֹּל.

אִךָ זֹאת תִּדַע, לְבַל תִּחְפֹּץ לְהַשִּׁיג אֶת כָּל הַכְּסָף בְּרוֹגַע אֶחָד, כִּי לֹא יַעֲלֶה בְּיַדְךָ, אֲלֹא תִדַע, שֶׁמַּעַט גַּם-כֵּן טוֹב, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם תִּצְבֹּר פְּרוּטָה לְפְרוּטָה, וְאִט אִט תִּשְׁיֵב לְמַלְוֶה, וְזוֹ הָעֲצָה הַיְעוּצָה לְבַעַל חוֹב לְהָשִׁיב חוֹבוֹ, לֹא לְהִתְחַבֵּא מִבְּעָלֵי חוֹבוֹתָיו, אֲלֹא לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ לְפָנֵיהֶם בְּכָל עַת וְעַת, וּלְשַׁלֵּם קֶצֶת דְּקָצֶת, וּכְשִׁירָאֵה

שב   אָשֶׁר   ו' תתצ   בנחל

הקדוש־ברוך־הוא אָדָם שְׁנִסְתַּבֵּךְ בְּסִבְךָ, וּבְאַמַּת רוּצָה לְצֵאת הַיָּמֵנוּ,
לְבִסּוֹף יִרְחִיב לּוֹ מְאֹד, וַיִּזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל צְרוּתָיו וְחֻבוֹתָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ, וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ו' תתצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קָרָח, כ"ז סיון ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתֵה מִיָּמֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִי לְשִׁמְעַ
מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִגְמֵי הַבְּרִית וְכו', עַד שְׁנִתְיַאֲשֶׁת מִחַמַּת זֶה
מִחֵיידֶךָ וְכו'.

וְהִנֵּה בּוֹדְאֵי סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּיַדֶּיךָ, הַמְּגַלִּים עֲצוֹת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וּבְפִרְטֵי מִי שְׁנִפְּל בַּפֶּח וְנִכְשַׁל בַּמָּה שְׁנִכְשַׁל,
גַּם לּוֹ יֵשׁ עֲדִין תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי דִיָּקָא שָׁם בְּמִקְוֹמוֹת
הַמְּטַנְפִים, יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹר גָּדוֹל, אִם רַק יִטָּה אֲזַנּוֹ וְלָבוֹ אֱלִיו
יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּמִצְרַיִם "עֲרֹנוֹת הָאֲרֶץ" נִאָּמַר: "אֲנִי ה'", אֲנִי וְלֹא עַל־יַדֵּי
הַמְּלֹאָךְ וְלֹא עַל־יַדֵּי שְׁלִיחַ, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֶצְמוֹ. כִּי שָׁם
בְּמִקְוֹמוֹת הַיְרֻדִים וְהַנְּפוּלִים נִעְלַם וְנִסְתָּר אוֹר גָּדוֹל, אִם רַק יִטָּה
אֲזַנּוֹ וְלָבוֹ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו).

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ, וְאֵל תַּנִּיחַ
אֶת עֲצָמֶךָ לְפַל בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, וּבְפִרְטִיּוֹת כִּי יֵשׁ לָנוּ עֲצוֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, הַמְּחִיּוֹת אֶת כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַיְרֻדוֹת וְהַנְּפוּלוֹת
וְכו', וְעָלֵינוּ רַק לְהַטּוֹת אֲזַנֵּינוּ הַיָּטִב אֶל דְּבָרֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְלִקְרֹא אֶת
עֲצוֹתָיו, וְאֵז בּוֹדְאֵי נִזְכֶּה לְתַקֵּן נַפְלֵא.

נָא וְנָא לֹא לְפַל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, מִכָּל יְרִידוֹתֶיךָ אֲתָה יְכוּל לְהַפְּךָ
וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם עֲלִיּוֹת גָּדוּלוֹת, אִם לֹא תִיַּאֲשׁ עֲצָמֶךָ.

אֲשֶׁר ו' תתצא בנחל שג

הַרְגַל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְלָחָה נְצִיחִית. וְכֵן הַרְגַל עֲצָמָךְ לֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנוּת, אִם תּוּכַל לְסַיֵּם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חַ"י פְּרָקִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית. וְכֵן תֵּאמַר בְּכָל יוֹם הָעֵשְׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל, וְתִתְמַיד בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרָטִיּוֹת הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, אֲזו תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַצְלָחָה...

רֵאֵה לְכָתֹב לִי אֵיךְ אֶתָּה מְחַזֵּק עֲצָמָךְ.

ו' תתצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר קִנְח, כ"ז סִינן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצִיחִים.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שׁוֹמֵחַ לְשִׁמְעַע אֵיךְ שְׁאֶתָּה מְחַזֵּק עֲצָמָךְ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּפִי הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּסִיוֹנוֹת שֵׁשׁ לְכָל אֶחָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, הַהֲכָרַח לְהַחְזִיק אֵת מִדַּת הַהֲתַחַזְקוֹת תָּמִיד בַּיָּדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַחְזִיק מְעֻמָּד.

וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר כָּל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים לֹא בָּאוּ אֶל מְדַרְגָּתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי מִדַּת הַהֲתַחַזְקוֹת, שֶׁהִיוּ חֲזָקִים עַד מְאֹד בְּכָל מֵה שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם, וְכֵן הַתְּפָאָר רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר בְּפִרוּשׁ: לְמָה בָּא אֶל מְדַרְגָּתוֹ? רַק בְּשִׁבִיל שֶׁהַחְזִיק מְעֻמָּד וְהַתְּחַזֵּק.

חֲמִדַּת לְבָבִי! בְּזֶה שְׁאֶתָּה עוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן רֵאֵה לְהַפִּיץ אֵת כָּל הַקּוּנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים בְּכָל פֶּעַם בְּעֵינֶיהָ אַחֲרָת, וּלְקַרֵּב רְחוּקִים, אֲשֶׁר

דש אָשֶׁר ו' תתצב בנחל

הוא תקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא בְּפָגַם הַבְּרִית, בְּסוּד (יְרֵמְיָהּ יט, טו): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד).

נָא וְנָא לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּהַתְּבוּדוֹת עָלַי, שְׂאֲזוּכָה לְהַצְלִיחַ, וְלְהוֹצִיא מִהַפְּתָח אֶל הַפְּעַל רְצוֹנִי וְכִסּוּפֵי לְהַדְפִּיס וְלְהַפְיֵץ אֶלֶף קוֹנְטְרָסִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר יִדְבְּרוּ מִכָּל מִינֵי בְעִיּוֹת שְׂבַעוּלָם.

רָאה, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר! לְהַתְּמִיד בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וְיוֹם: מְקָרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוּר, שְׁלַחַן עָרוּךְ וְכו', מִכָּל לַמּוּד אֶפְלוּ מְעַט דְּמְעַט, וְתַדַּע כִּי כָּל יוֹם הוּא יוֹם, וּמָה שְׂחוּטָפִים בְּזֶה הַיּוֹם רַק זֶה נִשְׁאַר.

וְנָא וְנָא אֶל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, כִּי כָּל יוֹם יֵשׁ לוֹ הַשְּׂפַע שְׁלוֹ, כְּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו תתצב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר קִנְחָה, כ"ז סִינָן ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי, וּמְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, שְׂאֲתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עָלֶיךָ שְׂפַע גְּדוּלָה, וְתִזְכֶּה לְשָׁלֵם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ בְּרוּחַ וּבְגוּף, וְתִזְכֶּה לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתִזְכֶּה לְשֵׂא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוּאֶיךָ.

הַרְגֵּל עֲצָמְךָ בְּדַבּוּרִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל מָה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ רָאה לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יִסְפֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶה יְדַבֵּיק נִשְׁמָתְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

אָשֶׁר וְ תַחֲצַג בְּנַחֵל שֶׁה

הַעֵקֶר רָאָה לְחִזּוֹק עֲצָמָהּ, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוֹק חֲדָשׁ
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כִּפִּי הַקְטָנוֹת וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁעוֹכְרִים עַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד. וְעַקֵּר הַחִזּוֹק הוּא עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ
וְתַבְרֹךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

גַּם רָאָה לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא,
מְדַרְשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר, שְׁלַחַן עֲרוּף, מְכַל לַמּוֹד אֵיזָה שְׁעוֹר קָטָן
עַל-כָּל-פָּנִים.

וְהַעֵקֶר לֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שְׁיִהְיֶה,
רַק תְּמִיד לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תְּפִלָּה בְּכַח פְּרוּשָׁה לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַחוֹת עֲצוּמִים לְקַשֵּׁר
אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבֹר, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַמַּחְשְׁבָה חוֹשֶׁבֶת מַחְשְׁבָה
אֲחֶרֶת, וְהַדְּבֹר מְדַבֵּר בְּלִי לְחֹשֶׁב מַה שְּׂאוֹמֵר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּכַח, לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבֹר בְּקַשֵּׁר אֲמִיץ
וְחִזּוֹק.

וְ תַחֲצַג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְתַבְרֹךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר קַרְח, ב' דְּרֹאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם רַב וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחֵל, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... יָרוּ
וַאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח נֹצְחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה מַחֲזֹק אֶת עֲצָמָהּ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי
חֲלָקָה, וַיְהִי חֲלָקִי עִמָּךְ.

רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! הַיָּמִים פּוֹרְחִים וְהַלִּילוֹת פּוֹרְחִים, וְלֹא

שו אָשֶׁר ו' תתצד בנחל

נשָׂאָר לְאָדָם רַק מַה שְּׁזוֹכָה לְחֹטֵף בְּכָל יוֹם אֵילוּ נִקְדוֹת טוֹבוֹת,
לְמוֹדֵי תוֹרָה וְהַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת וְדַבּוּרֵי אֲמוּנָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין
קוֹנוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא
וְנִפְלָא כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה בְּכָל יוֹם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁהִסְמִ"ךְ-מ"ם בְּעֶצְמוֹ
רַחֲקָם מִמֶּנִּי, וְעָבְרוּ כְּמָה שְׁנַיִם מֵיּוֹם שֶׁרָצוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלַי, וְלֹא הִנִּיחוּ
אוֹתָם, וְעָכְשׁוּ שִׁיזְאוּ לְתַרְבוֹת רְעָה, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הֵיט עוֹד
כָּאֵב וּמִכְאוֹב יוֹתֵר מִזֶּה — לְרֵאוֹת בְּעֵינַיִם, אֵיךְ רָשָׁעִים אֲרוּרִים עָשׂוּ
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, לְעַקֵּר אוֹתָם מִשְׁרָשָׁם וּלְרַחֲקָם מִמֶּנִּי,
וְעַל-כֵּן יִצְאוּ לְתַרְבוֹת רְעָה, וְאַבוֹתֵיהֶם נִקְרָאִים בְּרִסְלָכָר — אוֹי לָהֶם
וְאוֹי לְנַפְשָׁם, תִּשְׁאֵל אוֹתָם בְּמָה הֵם נִקְרָאִים בְּרִסְלָכָרִים?! וְעָכְשׁוּ
אֲבָדוּ גַם אֶת בְּנֵיהֶם; מִמֶּשׁ בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה, לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֵּר, שֶׁהִשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ יִרְחַם מֵעַתָּה.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! הַחֲזוֹק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת בְּכָל יוֹם,
וּתְעוּרָר אֶת כָּל מִי שֶׁבָּא אֵלָיךְ, שִׁיאֱמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת,
כִּי לֹא יִשְׂאָר לְאָדָם רַק מַה שְּׁזוֹכָה לְחֹטֵף בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים
מְשֻׁנוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וּבְנֻדָּאֵי יִקְרְבוּ אֶת הַגְּאֻלָּה הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁרֵי
מִי שִׁיתֵן יָד וְכַתֵּף לְעֹזֵר לְהַפְצָתָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתצד.

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסִדְרַת קַרְחָה, ב' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַחֶתֶן הַיָּקָר, שׁוֹתָה
מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

אֲשֶׁר   ו' תתצה   בנחל   שז

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד נשבר לבי לשמע, אשר אין
לך שום דבר — לא בגשמיות ולא ברוחניות וכו', אף-על-פי-כן
נחמתני בזה שכתבת, שאין לך רק הקדוש-ברוך-הוא.

אמת, אמת, אמת, בני היקר! עליך לדעת, כשאדם יודע שאין
לו רק הקדוש-ברוך-הוא, אז הוא נושע, ולא חסר לו שום דבר; כי
עקר החסרון שיש לאדם הוא, כשחושב שיש עדין איזו ישועה
על-ידי בשר ודם, אז הוא מאכזב ונופל בעצבון וכדכאון, ושורה
במתח גדול, אבל כשבא לידיעה זו, לידע שאין לו כלום רק
הקדוש-ברוך-הוא — אז יצליח.

והשם יתברך יעזר לך, שתצליח תמיד בדרךך, ותזכה להכנס אל
תוף החפה בקדשה ובטהרה, ולהקים בית נאמן ברוחניות
ובגשמיות, ובכל אשר תפנה תצליח.

המאחל לך כל טוב...

ו' תתצה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר קרח, ב' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל היקר לי מאד,
שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגם שמעתי את הבשורה טובה
שבשרתני, שאתה הולך עכשו להדפיס מאתים אלף קונטרסים.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין למעלה מזה, ממש החייתני, כי
הקונטרסים האלה יקרבו את הגאולה, כי מה פתוב בהם? רק
התגלות אלקות בתכלית המדרגה העליונה; אשרי מי שיזכה
להדפיסם, ואשרי ואשרי מי שיזכה להפיצם בתוך תפוצות ישראל,
אשר בודאי יהיה לו חלק גדול בגאולה.

שח   אָשֶׁר   ו' תתצו   בַּנְחָל

חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם,
וְרֵאוּ לְךָ לְהִדְפִּיס עוֹד פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִחֻבוֹת, שְׁלֹא תִפְּלַ בְּאֵיזָה חוֹב, חֵס וְחִלְלָה,
וְתוֹזֵכָה לְשֵׁלֶם אֶת כָּל הַחֻבוֹת. וְהַעֲקֵר — הַחוֹב הַגָּדוֹל בְּרוּחָנִיּוֹת,
שֶׁהוּא חַיִּל בְּלַע וַיִּקְיָאֵנוּ (ח' ו' ב') (איוב כ, טו).

רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנֹזֵכָה לְהַתְקַרֵּב בְּאַמַּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
וְלִהְפִּיץ תוֹרָתוֹ בְּכָל קְצוּי תַבֵּל.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֵדֶר קָרַח, ב' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִיָּמֵי הַנְּחָל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד מְאֹד אָנִי שֹׁמֵחַ לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אוֹדוֹת כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת שְׁעוֹלִים לְךָ תְּמִיד עַל לִבְךָ, תִּדְעַ
שֶׁזֶה בָּא מִהַבְּגָדִים צוֹאִים שְׁנֹתִלְבָּשׁוּ לְאָדָם עַל-יְדֵי חֲטָאִיו, אֲשֶׁר הֵם
גוֹרָמִים לוֹ מְנִיעוֹת רַבּוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינִי לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ז, חֶלֶק
א', סִימָן יד), וְצָרִיךְ לְהַתְיַגֵּעַ מְאֹד לְהוֹרִיד אֶת הַלְבוּשִׁים הַצּוֹאִים
הָאֵלוּ. וְאֵיךְ זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי רַבּוּי תִּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, לְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, שְׁיַחֲוֶס וַיִּרְחַם וַיִּטְהַר אֶת מַחַ
מִחְשַׁבְתּוֹ, אֶת עֵינָיו, אֶת אָזְנוֹ, אֶת חֲטָמוֹ וְאֶת פִּיו, וְעַל-יְדֵי רַבּוּי
תִּפְּלָה וּבִקְשָׁה וּבִפְרָט עִם בְּכִיּוֹת, יִזְכֶּה לְזַכּוֹ וּלְצַחֵצַח אֶת נִשְׁמָתוֹ,
עַד שְׁיֵאִיר אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, שְׁיִרְגִישׁ אֶת אַמְתַּת אֱלֹקֵינוּ יִתְבָּרַךְ

אֲשֶׁר וְ תתצוּ בַּנְחֹל שׁט

בגלוי נורא ונפלא מאד. אשרי המתמיד בתפלה והתבודדות ובבכיה לפניו יתברך.

אודות ענין של צדיק האמת, עליך לדעת, כי כל אלו הצדיקים בכל הדורות, שזכו לזכות את הרבים, הם נקראים צדיקי אמת, כי יש צדיק סתם, שהוא עובד את השם יתברך בעצמו, בבחינת נח, שהוא נקרא צדיק סתם, כי אינו מסתכל על אחר, רק עובד בעצמו את השם יתברך. ויש צדיק אמת, שהוא בחינת אברהם, שמוסר נפשו אליו יתברך, ומאיר באחרים גם כן תורה ואמתת מציאות אלקותו יתברך. ובנדאי בכל הדורות היה אצל חכמי הספרדים צדיקי אמת, אשר הם זכו וזכו את הרבים בהשגתם ובתורתם, אשריהם ואשרי חלקם!

מאד אני שמח לשמע תמיד את החדושי תורה שלך שאתה מחדש, אשריך ואשרי חלקך, כי רבנו ו"ל אמר, שהוא תקוה גדול מאד לפגם הברית ופגם המחשבה, כי כנגד זה שחשב עד עכשו בטמאה, יחשב עכשו בתורה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קה).

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להדפיס בכל שבוע את העלון המכניס אור בבתי ישראל, ותראה להרחיבו ולכתב שם מדברי רבנו ו"ל, אשר יזכו את הרבים, וכל המזכה את הרבים — אין חטא בא על ידו (אבות ה, יח).

ראה, חמדת לבבי! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם. ועקר החזק הוא בדבקות הבורא, לדבק עצמך באורו יתברך שמו, ולחשב תמיד ממנו יתברך, ועל-ידי-זה תצליח את דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתצו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר קרח, ב' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה,

שי אשר ו' תתצח בנחל

שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עַלֵינוּ ... גֵּרוּ וְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע אִיךָ שְׂאִתָּה מַחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ מִהַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", מִדְּפִיִּסִים וּמְפִיִּצִים.

אֵינִי יוֹדֵעַ אִם יֵשׁ בְּיָדְךָ קוֹנְטְרָס "מְצִיאַת הַזּוּוּג", הִיָּה רָאוּי לְךָ לְעֵיִן בּוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאָמָר בּוֹ, וּבִפְרָט לֹאמֹר הַתְּפִלָּה הַמְּסֻגָּלֶת לְמִצְאָ אֶת בֵּת זוּוּגוֹ, וְאֲזוּ בְּיָדָאִי תִזְכֶּה לְמִצְאָ אֶת זוּוּגְךָ בְּקִרְוֹב מְאֹד.

הַעֲקֹר רָאָה לֹא לְבָרֵר הַרְבֵּה, תִּקַּח אֶת הַזּוּוּג הַרְאִשׁוֹן שֶׁיִּזְדַּמֵּן לְךָ, הָאֵהָבָה וְהַהֲבָנָה בָּא אַחֲרֶיךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר לְהַתְּחַתֵּן צְרִיכִים מִפְּנֵי שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְנִיָּה לָנוּ לְפָרוֹת וְלִרְבוּת וּלְהַשְׁמֵר מַחֲטָא, וּכְשֶׁהוֹלְכִים בְּדַרְךָ זֶה וּבְמַחֲשָׁבָה זֶה, אֲזוּ לֹא קָשָׁה לְמִצְאָ אֶת הַזּוּוּג, כִּי מִתְּחַתְּנִים מִפְּנֵי שְׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ צְנִיָּה, וְאֲזוּ לֹא בּוֹחֲרִים הַרְבֵּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתַצְלִיחַ לְמִצְאָ אֶת בֵּת זוּוּגְךָ בְּקִרְוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֵהָבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְרַת חֲקֵת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עַלֵינוּ ... גֵּרוּ וְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֲשֶׁר אִתָּה שְׂמַח, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי.

אֲשֶׁר   ו' תתצח   בנחל   שיא

פי עליך לדעת, אשר השמחה היא היסוד והעקר בחיים, ובלי שמחה האדם מסתובב כשכור, על-כן ראה לשמח, ובפרט עכשו בשנה ראשונה, עליך לשמח מאד מאד על המתנה הטובה שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא.

אהובי, אחי היקר! בנה שתשמח, יתרחב לך לבך ונדעתך, ותזכה להתפלל התפללות במחין זכים מאד. ראה להרגיל את עצמך להתפלל שחרית מתוך הסדור דיקא, ומנחה מתוך הסדור דיקא, ומעריב מתוך הסדור דיקא, וגם חצות מתוך הסדור דיקא.

מה אמר לך, ידידי היקר! התפללות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, חצות, אם האדם מתפלל אותן במחשבות נקיות, ומדבק עצמו בתבות התפלה, ממשיך על עצמו ערכות נעם זיו שכינת עזו ותברך מד' רגלי המרפכה, שהם: אברהם, יצחק, יעקב, דוד.

ראה להיות חזק באמירת ח"י פרקים משניות בכל יום, ונה ממשיך לך הצלחה בחיך, ויטהר את נשמתך. גם ראה להתמיד מאד בלמוד "עין יעקב" ובקצור שלחן ערוך ובחמש ונש"י בכל יום.

היה טוב מאד, אם היית הולך לאיזה שעור פעם או פעמים בשבוע, שלומדים שם הלכות נדה, שההלכות האלו הן מאד נצרכות, שלא יכשל, חס ושלום, באסור פרת.

על-כן מה טוב ומה נעים אם תצטרך לאיזה שעור פעם או פעמים בשבוע, שלומדים שם הלכות נדה.

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

שיב אשר ו' תצט - ו' תתק בנחל

ו' תצט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום רב.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע מכם, שאתם שמחים יחד, יעזר השם יתברך, שיהיה בביתכם תמיד שמחה, ולא יהיה שום ריב, חס ושלום, ביניכם, ואז השכינה תשרה בביתכם, וכשהשכינה בבית — הברכה מצויה בבית.

ראי להדליק שני נרות של חלב ושני נרות של שמן זית, ובשעת הדלקת הנרות תבקשי הרבה על בנים, ועל בריאות, ועל פרנסה, ועל שלום-בית וכו' וכו', כי בשעת הדלקת הנרות אז הוא צת רצון גדול לאשה, אשרי האשה המתפללת אז אליו יתברך.

המאחל לכם הצלחה רבה...

ו' תתק.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראי להתחמן תכף-ומיד, ולבנות בית נאמן בישראל.

עליכם לדעת, כי עקר החתונה הוא לבנות בית על-פי טהרת הצניעות ונדרכי התורה הקדושה, וצריכים לקיים את מצוות הבורא, אז יהיה שלום בביתכם תמיד; כי עקר החתונה צריך להיות מפני רצונו יתברך, ועל-כן אם זמן לך הקדוש-ברוך-הוא את הבחור הזה. ראי להתחמן תכף-ומיד, והקדוש-ברוך-הוא יצליח ברככם, שתזכו לחזר בתשובה אמיתית, ותתחילו בך חדש בחייכם.

אָשֶׁר וְ תתקא בנחל שיג

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, נָא וְנָא תִּתְּנֵנִי וְהַצְלַחַה מְרַבָּה.

הַמֵּאֲחֵל מִזֵּל טוֹב...

הָרַב הַחֲסִיד ר' מִיכָל, נִכְד מוֹהֲרֵנִי ז"ל, הַתְּבַטָּא — שֶׁהִכְפָּה שְׁלוֹ אֵינָה נְחָה עָלָיו בְּלִי מִקְנָה, דָּאס קֵאפֶל הַאֲלֵט זִיף גִּישָׁט אוֹיֵף מִיִּין קֵאפֶ אֵן מִקְנָה.

ו' תתקא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חֲקֵת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּבְרָכָה וְהַצְלָחָה, פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל מְאֹד, וְדִירָה נְאֻה, וְיִמְצִיא לָכֶם זְוִיגְכֶם הַהַגּוֹן.

רְאוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְכֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל לְבָבְכֶם, וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֵיכֶם בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָכֶם, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא לְדַבֵּר וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֲשֶׁר יִדְבֹר וַיִּבְקֵשׁ אָדָם מִחֲבֵרוֹ, וְאִם מִתְּמִידִים בְּזָה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ יִקְרַ מְאֹד תְּפִלָּה, כִּי אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן רְאוּ לְהִתְמִיד בְּזָה, וּבְנוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁפִּיעַ לָכֶם שִׁפְעַ בְּרָכָה, וְתִהְיֶה לָכֶם פְּרֻנְסָה בְּהַשְׁפָּעָה מְרַבָּה, וְכֵן זְוִיגִים וּבְרִיאוֹת וְרַב גִּנְחַת.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת אִם אֵינָן פְּסוּלוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְגַם רְאוּ לְהַדְלִיק שְׁנֵי נְרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת לְכַבּוֹד שְׁבִית-קִדְשׁ, הֵינּוּ נוֹסֵף עַל הַנְּרוֹת שֶׁל חֵלֶב, וְזֶה מְבִיא אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם כָּל טוֹב...

שיד אשר ו' תתקב - ו' תתקג בנחל

ו' תתקב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע בשורה טובה, שאת חוזרת בתשובה.

תדעי, אשר חכמינו הקדושים אמרו (ברכות לד'): במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; על כן ראי להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר.

אודות הילדים, עליך לא להיות במתח ולא להתעצבן, אלא הרגילי את עצמך להתפלל בכל יום אליו יתברך בלשון שאת רגילה בה, ולומר: "רבוננו של עולם, זכני שבני ובנותי יחזרו בתשובה", ומה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יוכל לפעל. ובפרט בשעת הדלקת הנרות בערב שבת-קדש, אז תעמדי לפני הנרות, ותבכי אליו יתברך, שהילדים יחזרו בתשובה, ושיזכו להתחתן, ושיהיו להם בנים, כי התפלה שהאשה מתפללת בשעת הדלקת הנרות רצויה במאד מאד.

נא ונא לשמר על בריאות הגוף, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל. העקר רק להיות תמיד בשמחה, ולשמח את הילדים, וסוף כל סוף יחזרו בתשובה שלמה.

המאחל כל טוב...

ו' תתקג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וינדפו אל היקר לי מאד,

אֲשֶׁר ו' תתקא בנחל שטו

שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ לְנִצָּחַ נִצְחָיִם.

אֵת מִכְתָּבְךָ הִקְצֵר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְאֲנִי מִצְטָעֵר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ הִקְשָׁה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ' וְכוּ'.

רָאה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי־מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס"ט): בְּזֶה שֶׁהָאָדָם שִׂמַח, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִפָּגַם הַבְּרִית.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הִקְלַפְהָ הַמַּחְטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם בְּרִית נִקְרָאת לִילִי"ת, עַל שֵׁם הַיְלָלוֹת, שֶׁמִּכְנָסֶת בָּאָדָם יְלָלָה וְעֲצָבוֹת, עַל־כֵּן עָקַר הַתְּשׁוּבָה לְפָגַם הַבְּרִית הוּא רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד. רָאה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיִּתְכַּפֵּר לְךָ הַכֹּל.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְזֶה נִקְרָא אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל 'הַתְּבוּדָדוֹת', שֶׁתַּחֲפֹשׂ לְעֲצָמְךָ מִקּוֹם צָנוּעַ, שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי־אָדָם, וְשֵׁם תְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶה בְּנִדְאֵי יַעֲזֹר לְךָ לְנִקּוֹת וּלְטַהֵר אֵת מִחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּזְכֶּה לֹאמֵר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיאוֹת, אֲשֶׁר זוֹ סִגְלָה גְדוֹלָה מְאֹד לְהַרְג אֶת הַיְצֵר הָרָע, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲר"י ז"ל, וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הַר"ן, סִימָן י"ט), שְׂאֵפְלוֹ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ בְּעוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאִינָם יְכוּלִים לְצַאת מִזֶּה, עַל־יְדֵי שְׂמַקְבָּלִים עַל עֲצָמָם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם כֶּף וְכֶף, הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה תּוֹצִיאָם מִהַבֵּץ הַזֶּה.

הִיָּה רָאוּי מְאֹד, שֶׁתַּעֲיֵן בְּקוּנְטֵרַס "מְצִיאת הַזְּווּג", וּתְקַיֵּם אֵת כָּל הַנְּאֻמֵּי שֵׁם, וּבְפָרֵט שֶׁתֹּאמַר אֵת הַתְּפִלוֹת בְּעִבּוּר מְצִיאת הַזְּווּג, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּמְצָא אֶת זְווּגְךָ בְּקִרְוֹב וְתִתְחַתֵּן, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רָע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

שטז   אָשֶׁר   ו' תתקד   בנחל
ו' תתקד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל האברכים החשובים, צמודים בפנימיות לבבי
לשוב כל הימים ... נרם יאיר ויזרח לנצח.

חכמינו הקדושים תקנו לומר בכל יום שלש פעמים "אשרי
יושבי ביתך" — מזמור קמ"ה בתהלים, שנתחבר כפי סדר הא"ב.
ושואלים: למה בחרו דיקא במזמור זה, עד כדי כף שאמרו (ברכות
ד:): כל האומר שלש פעמים ביום 'תהלה לדוד', הרי הוא בן עולם
הבא, אם זה מפני שחבר על-פי סדר הא"ב, הלא יכולים לומר
מזמור קי"ט, שבו יש שמונה פעמים א"ב וכו'? אלא שכתוב בו
ענין הפרנסה: "פוחח את ידיך", וכן שהוא על-פי סדר הא"ב.
שואל מזהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, קריאת שמע, הלכה ה', אות יד) מהי
המעלה והשבח שהוא בנוי על-פי סדר הא"ב, וכן יש בו ענין
פרנסה? ומסביר עמקם של דברים; כי בדרך כלל אדם נשבר מאד
כשאין לו פרנסה, כי העניות מעברת על דעתו ועל דעת קונו (ערויבין
מא:), וכשאין לאדם מה לאכול, ומה לתן טרף לילדיו — זו הצרה
הגדולה ביותר. וכן אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לא, סימן
יב:): אם נתקבצו כל היסורים בצד אחד, והעניות בצד אחד —
העניות מכרעת לכלם; כי אין לה דבר השובר את האדם כעניות
וחובות המעיקים עליו. ולכן אדם יכול לחשב שפרנסה תלויה
בידיו, ומזה בא שושבר, כי מקשה על עצמו קשיות: "למה אני לא
יצלח, למה אינני מצליח בפרנסה, למה אצל חברי — בכל אשר
יפנה יצלח, ואני לאו?! אבל בזה שמזכיר: "פוחח את ידיך" וכו',
שמבקשו יתברך: "רבוננו של עולם, תן לי פרנסה", בזה מוכיח
בעליל, שיודע ועד, שפרנסה תלויה רק בידו יתברך. נשאלת
השאלה: איך מגיעים אל הקדוש-ברוך-הוא? על זה מגלה לנו דוד
המלך סדר א"ב, הינו אדם רוצה לפנות אליו יתברך, ולבקש ממנו
צרכיו, ואין לו מה להתפלל, אבל אם יתבונן — ינכח, שיש לו על
הרבה מה לבקש: על בריאות, אשר זה היסוד והעקר, כי אם אין

אֲשֶׁר   ו' תתקד   בנחל   שיז

בריאות, אין לו מאומה וכו', והנה אדם אומר: "התפלתִי כְּכֹר עַל בְּרִיאוֹת", עונים לו: "תתפלל על פרנסה", והוא אומר: "התפלתִי גם על זה וכו', על-כן מגלה לנו דוד המלך סדר הא"ב, ומסביר מזהרנ"ת ז"ל, שאם יש לאדם סדר הא"ב, אף פעם לא יחדל מלדבר אליו יתברך, פי יבקש צרכיו על-פי סדר הא"ב: א' — אמונה, שאזכה לאמונה ברורה ומזככת, ואחיה עם הקדוש-ברוך-הוא, ואזכה להכירו יתברך, ויתגלה אלי אורו. וכן א' — אמת, שאזכה להגיע לאמת, ולא אטעה את עצמי. וכן א' — אכילה, שיהיה לי תמיד מה לאכל, ואכל בקדושה ובטהרה, ואקפיד על מאכלים כשרים ללא צל של פקפוק כלל. וכן א' — אורחים, שאזכה להיות מכניס אורחים. ב' — בטחון, שיהיה לי בטחון בבורא יתברך, ולא אפחד משום דבר, "אבטח ולא אפחד". ב' — ברית, שאזכה לקדשת הברית ולתקונו. ב' — ברית, שיהיה לי בית משלי. ב' — ברכה, שאזכה לברך בכונה גדולה וכו'. וכן הלאה: ג' — גאונה, שאזכה לבטל ממני את הגאונה והישות וכו' וכו', ואם אדם מתפלל על-פי סדר הא"ב, אף פעם לא יסיים, פי יכול לבקש שעות על גבי שעות, ועדין לא סיים את הא"ב כפי רבוי הענינים שישיגם. ולכן אין תרוץ לומר: "אין לי דבורים", פי על-כן אומרים חכמינו הקדושים: כל האומר שלש פעמים 'תהלה לדוד', מבטח לו שהוא בן עולם הבא, פי יש שם ענין פרנסה וענין א"ב, שאדם לא יאמר אני טרוד מבצרות פרנסה, ולכן אינני יכול לבקשו יתברך, אלא אדרבה, יש לך סדר א"ב, ותמיד אפה יכול לבקש על פיו כל צרכיך.

נמצא, מי שמרגיל עצמו לשית בינו לבין קונו תמיד, אף פעם לא יגיע לבטלה ושעמום. פי באמת אמרו חכמינו הקדושים (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זמה; בזה שאדם מבטל זמנו היקר, זה מביאו לדפאון ולשברון לב. אבל בזה שמכניס בדעתו, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, תמיד ידבר עמו יתברך, ואף פעם לא יהיה לבד, אשר זה סוד ההתבודדות, שמגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): ההתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, הינו שאדם מדבר אליו יתברך בשפת

שיח   אשר   ו' תתקד   בנחל

האם שלו; שזה יהיה הגלוי של משיח, שיכניסו בעולם. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), שלכן נקרא משיח — לשון משיח אלמים, עכשו אנו אלמים, איננו מדברים עמו יתברך, כי איננו מרגישים שהקדוש-ברוך-הוא נמצא עמנו ואצלנו, "ובכל צרתם לו צר" (ישעיה סג, ט), כל אדם שיש לו צרה, גם השכינה מצטערת עמו, אף מפאת שאדם אינו מרגיש את הבורא יתברך שמו, לכן מסתובב נע ונד, ואינו מוצא מקומו, חושב שבמקום שהוא תהיה לו התחזקות והתעוררות, ובא לשם, וגם שם אינו מוצא מקומו, ושוב נשבר וסובב נע ונד, אבל אם אדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי היכן שהולך מוצא אותו יתברך, והוא המאשר ביותר בחיים, כי אינו צריך אף אחד, אלא תמיד משיח אליו יתברך.

והעקר שצריכים לבקשו יתברך: ש' — ש'מחה, להיות תמיד בשמחה ולשמח אחרים, וכן ש'לום — להיות בשלום עם כל בריה, וכן הלאה והלאה בבקשו יתברך כל צרכיו, ואז יהיה המאשר ביותר בחיים.

הנה אנו שרויים בימי הקיץ, ובזמנים אלו עלינו להרבות לבקשו יתברך על קדשת העינים, וכתוב (בראשית לח, כא): "איה הקדשה בעינים", מובא מצדיקים, אם רוצים לידע היכן הקדשה? בעינים, אם יש לאדם שמירת העינים, סימן שהוא קדוש וטהור, כי חכמינו הקדושים אומרים (סוטה ח): אין יצר הרע שולט, אלא במה שעניו רואות; ולדאבוננו הרב, הנסיון הכי קשה עכשו זה בראיה, כי אם אדם מתבונן במקומות המטנפים, נדבקים בו קלפות ומשחיתים, ועושים פתמים בנשמתו, ומגיע אחר-כך לידי חטאים ועוונות.

ולכן העינים צריכות להסתכל תמיד על רוחניות חיות אלקות, ומכל דבר לראות את הבורא יתברך. וכן אדם צריך להרגיל עצמו לראות רק את הטוב של כל יהודי, ולדונו לכף זכות. ואם העינים מקדשות, כל הגוף טהור, וכמאמר ז"ל (תענית כד): 'כלה שענינה פות אין כל גופה צריך בדיקה'; הינו יהודי שענינו טהורות, שזה

אֲשֶׁר ו' תתקה בנחל שיט

כִּלְיָהּ — כִּי לִיהִ הַמְּלוּכָה, אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל קִדְשָׁת עֵינָיו, לְהַסְתַּפֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת הַבְּרִיאָה, בְּדוּעַ שְׁפָל הַרְמַח אִיבָרָיו וְשִׁסָּה גִידָיו אֵינָם צְרִיכִים בְּדִיקָה, וְהֵם קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּקִיץ צְרִיף לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׂיִזְכֶּה לְשׁוֹר אֶת עֵינָיו, וְאִם הָעֵינַיִם שְׁמוּרוֹת גַּם לְבוֹ שְׁמוּר. וְכַמְּאֻמְרָם ו"ל (יִלְקוּט דְּבָרִים תַּתְלוּ): לְבָא וְעֵינָא תְּרִי סְרַסוּרִי דְּעַבְרָה, אֲמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יְהִיבִית לִי לְבָא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַע דְּדַאֲתָ לִי, אִם תַּתְּנוּ לִי אֶת עֵינֵיכֶם וְלִבְכֶם, אֲנִי יוֹדַע שְׁאַתֶּם שְׁלִי. וְלִכֵּן דִּיקָא עַכְשָׁו עַקֵּר הַחוּב לְשׁוֹר עַל עֵינֵינוּ, וְלִבְנוּ יְהִיָּה רַק לֵב טוֹב לְאַהֲבָה כָּל יְהוּדִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְהִיָּה לָנוּ יוֹם טוֹב, וְנִזְכֶּה כְּלָנוּ לְיוֹם הַמִּיחָל שְׂיִתְגַּלֶּה אֲלֵינוּ מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

ו' תתקה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

ואודות שאלתך בענין מחלקת קרח ועדתו, שחלקו על הצדיק האמת משה רבנו; באמת, מי שאומר שהתורה הוא ספר ספורים — תפח רוחו ונפשו (עין זהר ח"ג קמט:), כי התורה היא תורת אמת, תורת חיים, תורה נצחית. ומה שארע עם משה רבנו, בן קורה במציאות בכל דור ודור; הצדיקים נקראים בחינת משה, יחידי הדורות, ממשיכי התורה לעם ישראל, ומגלים תורה, ומפרסמים תורה, ומקרבים יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא, ועושים לאדם נסים ונפלאות, שדוד הטבע ממש, ואחר-כך קמים עליהם אלו האנשים, שהם קרבו וגדלו, הרי זה פלא על גבי פלא.

אלא התורה הקדושה, תורת חיים, תורת אמת, מלמדת אותנו,

שכ   אָשֶׁר   ו' תתקה   בנחל

שָׁפָךְ נִעְשָׂה וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל הַדּוֹרוֹת; מֹשֶׁה רִבְּנוּ מָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל עַם יִשְׂרָאֵל, מֹשֶׁה רִבְּנוּ רָאָה שְׂמֵצְרֵי מִכָּה אִישׁ עֲבָרִי, וְכָאֵב לוֹ מְאֹד, "וַיִּפֶן פָּה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּף אֶת הַמִּצְרֵי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל" (שם), לְמַחַת בַּבֶּקֶר "וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשְּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים עֲבָרִים נָצִים, וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכְה רָעָךְ" (שמות ב, יג), רָאָה שְׁנֵי יְהוּדִים רְבִים בְּיַנְיָהֶם, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין בְּרֵשׁ"י שם), שֶׁהִיוּ אֵלּוּ שְׁנֵי גִיּוֹסִים: דָּתָן וָאֲבִירָם. אֶתְמוּל קָבַל דָּתָן מַכּוֹת עֲזוֹת מִהַמִּצְרֵי, וּמֹשֶׁה רִבְּנוּ הֲצִילוֹ, וּבִמְקוֹם שֵׁיתָן תּוֹדָה לְמֹשֶׁה רִבְּנוּ, "וַיֹּאמֶר מִי שְׂמָךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשׁוֹפֵט", הִלְכוּ וּמְסֻרוּהוּ לְפָרְעָה, וְהִצְרִיךְ מֹשֶׁה לְבָרַח מִמִּצְרַיִם.

שְׁמוֹ שְׂמִים! אֶתְמוּל הֲצִילָךְ אָדָם מִסּוּף רַע וְמָר, מִמַּכּוֹת רָצַח, וְהַיּוֹם רוּצָה לְהַפְרִיד בֵּינָךְ לְבֵין גִּיּוֹסָךְ, וְתַעֲנֶנָּה לוֹ בְּעֲזוּת, וְעוֹד תִּהְפֹּךְ לְהִיּוֹת מוֹסֵר! דָּבָר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִבִּין כָּלֵל וּכְלָל. וְהִנֵּה אַחֲר־כֵּךְ יֵשֵׁב מֹשֶׁה רִבְּנוּ אֵצֶל יְתָרוֹ וְנִעְשָׂה מְלָךְ, וַאֲזַי לֹא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חֲזַר לְמִצְרַיִם, וְתוֹשִׁיעַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. וּמֹשֶׁה רִבְּנוּ אֵינוֹ רוּצָה לִילֵךְ, וַאֲזַי: "שְׁלַח נָא בְּיַד תְּשַׁלַּח" (שמות ד, יג), אֲבָל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לוֹ: אַתָּה תִּלָּךְ וְאֵל תִּתְיַרָא, "כִּי מָתוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים נַפְשְׁךָ" (שם ד, יט), אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין בְּרֵשׁ"י שם), שְׁנַעֲשׂוּ עֲנִיִּים, וְעֲנֵי חָשׁוּב כָּמֵת. וְחֲזַר מֹשֶׁה רִבְּנוּ, וְהִחַל לְהַכְּנִס לְפָרְעָה, וּפָרְעָה מְקַשָּׁה עֲרָף, וְרוֹאִים עִם יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּסִים שֶׁמְחַלֵּל מֹשֶׁה רִבְּנוּ, שְׁנָתָן לְמִצְרַיִם עֲשֶׂר מַכּוֹת, עַד שֶׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְעָבְרוּ דְרָךְ יַם סוּף, גַּם בְּתוֹךְ גַּם, שֶׁהֵיטָב נִקְרַע, וְכֵלֶם רָאוּ אִיךָ עוֹבְרִים דְרָךְ הַיָּם, שְׁנַעֲשׂוּ הַמַּיִם קִירוֹת מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְעָבְרוּ בִּיבֻשָׁה. וְאַחֲר־כֵּךְ זָכוּ בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה לְבָאֵר, לָמָן וְלַעֲנַנִּים. וְהִנֵּה עוֹמְדִים וּמְקַבְּלִים אֶת הַתּוֹרָה, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, שָׂרְאוּ עֵין בְּעֵין אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְקָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְהִנֵּה שׁוֹב וְשׁוֹב מֵתְאוֹנְנִים וְכוּ', עַד שְׁנַעֲשֶׂתָה מַחְלָקֶת קִרְחַת, וּמֹשֶׁה רִבְּנוּ אֵינוֹ יָכוֹל יוֹתֵר, "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי ה' שְׁלַחְנִי וְגו', אִם כָּמוֹת כָּל אָדָם יִמְתּוּן לֹא ה' שְׁלַחְנִי, וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה', וּפְצָתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ, וּבִלְעָה אוֹתָם, וַיִּדְעָתָם כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה', וַיְהִי כְּכֹלֵתוֹ

אֲשֶׁר   ו' תתקה   בנחל   שכא

לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה, ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם" וגו' (עין במדבר טז, כח—לג). ולאחר כל זאת, היו צריכים כל עם ישראל לצעק: "משה אמת ותורתו אמת", והנה למחרת אומרים למשה ואהרן: "אתם המתם את עם ה'" (במדבר יז, ו), היתכן?! אלא הקדוש-ברוך-הוא אומר למשה: "דבר אל בני ישראל, וקח מאתם מטה" וכו', שיטלו שנים-עשר מקלות להכניסם באהל מועד לפני ארון העדות, "והיה האיש אשר אבחר בו, מטהו יפרח". וכן עשה משה, "ויהי ממחרת והנה פרח מטה אהרן לבית לוי", וידעו כלם שבחר ה' בשבט לוי. ואם-כן מה לך קרח שוטה, הלא אני ה' בחרתי בהם. ומה כתוב אחר-כך? "ויצא משה את המטות", וכל אחד נטל את מטהו בחזרה.

ראה והתבונן בדור הזה, הנה יש צדיק המגלה את הקדוש-ברוך-הוא בגלוי נורא ונפלא מאד, מחולל נסים ונפלאות, מוציא יהודים מצרותיהם, והנה אלו האנשים שהוא עזר להם, יוצאים כנגדו, ומעלילים עליו עלילות שוא ורשע, ומקטרגים עליו, אשר דבר זה קורה הרבה מאד, ישנם תלמידי חכמים, גדולי ישראל, שקמים עליהם לפתע חולקים, בבחינת: השד קם על יוצרם, ולא זו בלבד, אלא רואים עוד שהצדיק הזה מגלה ספרים קדושים וטהורים, והקדוש-ברוך-הוא בוחר בם, ולמחרת — כל אחד נוטל את מקלו ושב למטהו וכו'. היתכן?! צדיקים מפלגים ישנם בדור הזה, מחברים ספרים נפלאים, אשר אם מתבוננים בהם נוכחים שהם חדוש על גבי חדוש, ולעמתם באים סתם מוליכי שולל, נותני תקונים, ריקים ופוחזים המתחזים, אשר לא רק שאינם יודעים גמרא, אלא אפלו חמש אינם יודעים, ואנשים הולכים אחריהם בעינים עורות, ואין איש שם על לב מה קורה כאן, כמו שכתוב אחר-כך (במדבר יז, כד): "ויקחו איש מטהו". ולכן אין זה פלא מה שקרה אצל משה רבנו, כי בכל דור ודור ראינו שגדולי הצדיקים סבלו מאינשי דלא מעלי.

ועל-כן על-כל-פנים ראה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שאפה לא תהיה מערב במחלקת, בחינת קרח ועדתו, כי כמו שארע עם

שכב אשר ו' תתקו בנחל

קרנח, בן עלול לקרות עתה. ואנו עדים, אשר בכל מקום שארעה מחלקת נכרתו מן העולם. וכמאמרם ו"ל (במדבר רבה, פרשה יח, סימן ד): בית-דין של מטה אין מענישים אלא מגיל שלש-עשרה, ובית-דין של מעלה אלא מגיל עשרים, ובמחלקתו של קרנח, אפלו תינוקות בני יומן נעקרו מן העולם; ולכן בדור הזה, שמבזים גדולי ישראל, ראשי כוללים, תלמידי חכמים, ושופכים את דמם, ראה לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שלא תהיה מאלו המחרפים ומבזים את הצדיקים האמתיים, רחמנא לצלן, שלא תהיה, חלילה, בין הלועגים לתלמידי חכמים. וכמאמרם ו"ל (שבת קיט): לא חרבה ירושלים, אלא על שבזו בה תלמידי חכמים.

אבקש אותו יתברך, שיהפך לנו את החדש הזה, הוא חדש תמוז, מגוון לשמחה, ואף פעם לא נהיה מאלו שבעטים חרב המקדש.

הדורש שלומך...

ו' תתקו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי.

דידי היקר! רבנו ו"ל אומר (שיחות-הר"ן, סימן ו'): יש אחד, שרץ עם יד סגורה, וכלם רצים אחריו, כי כל אחד חושב שפייד הוא מנח מה שהוא צריך, ולפתע פתאם אחר שרודפים אחריו שבועות, חרשים, שנים, הוא פותח את היד, ונוכחים לראות שהיא ריקה, ומאומה אין בה, ומבינים שהכל היה הכל הבלים.

והנמשל ברור, אנשים רצים אחרי מישהו, וחושבים מי יודע מיהו וכו', אף זאת צריכים לידע, אם החכם הזה מזכה אותי שאלמד בכל יום חמש ורש"י, שנים מקרא ואחד תרגום, שאלמד

אָשֶׁר   ו' תתקז   בַּנְחַל   שֶׁכַּג

בְּכָל יוֹם מִשְׁנָה, גְּמָרָא, שְׁלַחַן עָרוּף, וּמְחֻזָּק וּמְעוּרָד אוֹתִי, וְעוֹבֵר שְׂבוּעַ, שְׂבוּעַיִם, חֹדֶשׁ וְשָׁנָה, וְאֲנִי רוֹאֶה שְׁזַכִּיתִי לְלַמֵּד כָּל־כֶּף הַרְבֵּה תוֹרָה בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיק הַזֶּה, סִימָן שְׁאֲנִי מְקַרֵּב לְצַדִּיק אֲמֵת, לְגִדּוֹל בִּישְׂרָאֵל, אֲבָל אִם אֲנִי רוֹאֶה, שְׁרַנְפְּתִי אַחַר מִיִּשְׁהוּ זְמַן רַב, וְהִנֵּה אֵין בְּיָדֵי מְאוּמָה: לֹא תוֹרָה, לֹא מְצוּוֹת, לֹא תַפְלָה וְכוּ', סִימָן שְׁאֲדָם זֶה צְבוּעַ וְנוֹכֵל.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְלַכֵּת עִם הַכָּלָל הַזֶּה — מַה שְׁבִיֵּד בְּטוֹחַ, אִם זְכִיתִי עַל־יְדֵי אָדָם זֶה לְלַמֵּד יוֹתֵר תוֹרָה, וְלִהְתַּחַזֵּק בִּיהֲדוּת, וְלִהְתַּפְּלֵל יוֹתֵר בְּכּוֹנֵה וְכוּ', סִימָן שְׁזֵהוּ צַדִּיק אֲמֵתִי, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ו' תתקז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם ראשון לְסֵדֶר חֻקַּת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאֲלַתְךָ וְכוּ'; הֲלֹא תִדַּע, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אוֹר פְּשוּט, וְנוֹתֵן לָנוּ שְׁפַע. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִגְזַר לְאָדָם בְּדִיוֹק כַּמָּה יִהְיֶה לוֹ בְּשָׁנָה זֹה. חֻקְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה): אִם עִם יִשְׂרָאֵל זוֹכִים, הַגֶּשֶׁם בָּא בְּזִמְנָן, וְצוֹמְחִים פְּרוֹת וִירְקוֹת, וַיֵּשׁ שְׁפַע, וְאִם אֵינָם זוֹכִים, הָרִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גִזַּר כְּבָר שִׁיְהִיָּה גֶשֶׁם, אֲבָל בְּגִי־אָדָם חוֹטְאִים, בַּר מִיָּנֹן, וּמִפְּנֵים עַרְף אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי נוֹטֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעֲנָנִים, וּמוֹלִיכֶם בַּמִּדְבָּר וַיּוֹרְדִים שֵׁם הַגֶּשֶׁמִּים. כְּמוֹ-כֵן אִם נִגְזַר עַל הָאָדָם שְׁפַע גְּדוֹל, אֲבָל הוּא אֵינּוּ רְאוּי, אֲזִי אֵינּוּ רוֹאֶה בְּרָכָה בְּכֶסֶף, אוֹ שֶׁהַכֶּסֶף הוֹלֵךְ לְרוֹפְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְלַעֲמַת זֹאת אִם נִגְזַר עַל הָאָדָם מְעַט שְׁפַע, אֲבָל הָאָדָם רְאוּי וּבוֹטֵחַ בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי יֵשׁ בְּרָכָה

שכד   אָשֶׁר   ו' תתקח   בנחל

בכספו, ובמעט הזה שנקבע לו מלמעלה, זוכה לעשות כל צרכיו וכו'. ולכן העקר להתחזק יותר ויותר באמונה, ואז זוכה לראות ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, וכמו שכתוב (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות".

הדורש שלומך...

ו' תתקח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חקת, ד' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", הוי"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! בפרשת חקת מצינו ענין פרה אדמה, אדם שהיה טמא מת, נטלו אפר פרה אדמה וערכו במים, התיזו עליו ונטהר. מצוה זו נקראת חק — "זאת חקת התורה" (במדבר יט, ב), ומדוע נקראת כך? כי אין יכולים להבינה. מאחר שפרה אדמה מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, הינו מי שהיה טמא — טהרו אותו על-ידי הזית מי הפרה אדמה, ומי שעסק בטהרה — נטמא, דבר זה נבצר מהבנתנו, זהו חק שאינו נתן להבנה.

והנה, הסבל שעובר עלי עכשו, זה פרוש על הכל. אדם שהיה טמא, רחמנא לצלן, הינו פי יש בני-אדם, שעברו על כל התורה כלה, הערב-רב טמאו מליונים מנשמות ישראל, והחטיאו אותם בחטאים ועוונות: חלול שבת, אכילת טרפות ונבלות, עריות וכו' ונהגה בא אדם, ומחזירו בתשובה, נוטל טמא-מת שעבר על כל העברות שבעולם, ומטהר אותו — מוציאו מהבוץ שנפל אליו, לכאורה, אין חשיבות גדולה יותר מזו, והשכר על כך עצום. ומה אנו נוכחים לראות? שלא אורף זמן הרבה, ומי שטהר את אחרים — הוא נעשה טמא, הינו שמדברים עליו כל דבר אסור, ומכפישים את שמו.

אֲשֶׁר   ו' תתקח   בְּנַחֵל   שְׂכָה

הִנֵּה עֲזַרְתִּי מִשָּׁף עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה לְכָל־כָּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים,
טְהַרְתִּי אוֹתָם מִטְּמֵאת מֵת, וְהִנֵּה הַיּוֹם הֵם מְהַפְּכִים הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ,
וְאוֹמְרִים שְׂאֲנִי טָמֵא, אֲנִי חַיֵּב וְכוּ', זֶהוּ חֶק פְּרָה אֲדַמָּה שְׂאִין יְכוּלִים
לְהַבִּין, מִטְּהָרִים טָמֵאִים, מְקַרְבִּים טָמֵאִים לְהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, וְלֹא
אוֹרֵךְ זְמַן רַב, שְׁמִטְמֵאִים טְהוֹרִים, הִינּוּ אוֹתָם טָמֵאִים שְׁנִטְהָרוּ, הֵם
מִטְּמֵאִים אֶת מִי שְׁהִיָּה טְהוֹר, זֶהוּ חֶק שְׂאִינוּ נִתָּן לְהַכְנִיחַ, אַף
אֶף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ בְּאִמוּנָה תְּמִימָה, וְלֹא לְשֹׂאֵל קִשְׁיוֹת.

וּמַהֲיֵכֵן נַעֲשֶׂה דְבַר כֵּזֶה? מִהַעֲדֵר הַפֶּרֶת הַטּוֹב. הֵיִתְכֵן שְׁעָשׂוּ
לְאָדָם טוֹבָה וְיָשִׁיב תַּחַת זֹאת רָעָה? ! הֲלֹא אָסוּר לְאָדָם לְשַׁכַּח כְּרַגְע
טוֹבָה שְׁעָשׂוּ כְּלָפִיו.

וְהִנֵּה אֵרַע עִמִּי מַעֲשֶׂה לִפְנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה, אֲשֶׁר אֲזוּ נִסְעָתִי בַּפַּעַם
הַרְאִישׁוֹנָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא הֵיִתָּה בְּכִיִּסִּי פְרוּטָה לְפָרְטָה, פְּשׁוּטוֹ
כְּמִשְׁמָעוֹ, וְכַרְטִיס עֲלֶה אֲזוּ כְּשִׁמוּנָה־מֵאוֹת דּוֹלָרִים, אֲשֶׁר הִיָּה זֶה הוֹן
עֲתָק בְּיָמִים דָּאז, אַף עוֹ רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהֵיִתָּה
זוֹ נִסְיָעָה נְדִירָה מְאֹד, וְכִסָּף מְנַלֵּן? ! בְּכֵן נְדַדְתִּי מִגַּמ"ח לְגַמ"ח, וְלֹא
מִצְאָתִי הַלְוָאָה, וְאֲנִי בְּשָׁלִי לֹא וְתַרְתִּי עַל הַנְּסִיעָה, וּבְכִיִּתִּי הַרְבֵּה
לְהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, עַד שְׁיִהְיֶה אֶחָד נִתָּן לִי מֵאֲתִים דּוֹלָרִים
בְּהַלְוָאָה, וְתַכְּף נִתְתִּים לְמֵאֲרָגֵן הַנְּסִיעָה, וּמַה בְּדַבַּר שְׂאֵר הַכֶּסֶף?
בְּכִיִּתִּי הַלְוָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא. וְהִנֵּה פִּגְשָׁתִּי יְהוּדִי עֲשִׂיר גְדוֹל
מְאֹד, חֲשׂוּף בָּנִים, וְנִתָּן לִי הַלְוָאָה לְמִשְׁךְ שְׁמוּנָה חֲדָשִׁים שָׁל
שֵׁשׁ־מֵאוֹת דּוֹלָרִים. וְנִתְמַלֵּא לְבִי בְּשִׂמְחָה, וּבְכֵן זְכִיִּתִּי לְהִיּוֹת אֶצְל
צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּתַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ.

בְּשׁוּבִי מִהַצִּיּוֹן, הִגִּיעַ חַג הַסְּכוּת, וְנִתְקַבְּצוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּסַפַּת
בֵּית־הַמִּדְרָשׁ שְׁלֵנוּ, וְהָיוּ יוֹתֵר מִמָּאָה אִישׁ לְכַבּוּד הַהַלּוּלָא שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל, וְהִנֵּה כְּפִי הַנִּרְאָה אָמַר מִיִּשְׁהוּ לְאוֹתוֹ עֲשִׂיר, שְׁלֹא יִרְאֶה אֶת
הַכֶּסֶף בַּחֲזָרָה, וְטַבַּע שֶׁל לְשׁוֹן־הָרַע שְׁמִתְקַבֵּל וְכוּ', וְהִגִּיעַ לְסַפָּה
וְצַעַק עָלַי בְּרַבִּים לְעֵינַי כָּלָם: "אֲנִי רוֹצֶה אֶת הַכֶּסֶף חֲזָרָה" וְכוּ',
וְאָמַרְתִּי לוֹ: "בֵּא נִגַּשׁ לְקַרְן זְוִית, וְנִדְבַר בְּשִׁקֵּט וְלֹא בְּרַבִּים בְּכִזְיוֹנוֹת
גְדוֹלִים" וְכוּ', וְהָיָה צַעַק עוֹד יוֹתֵר: "הֲבֵא לִי אֶת כָּל הַכֶּסֶף"

שכו אשר ו' תתקח בנחל

בחזרה. אזי שאלתי: "הלא ספמנו על תקופה של שמונה חדשים, ונטלתי ההלואה בתמוז, ועתה רק תשרי". והוא בשלו: "הבא לי את הכסף". ובזני ברבים לעיני כלם. וידעתי שהלואה אז גם לאיזה מפרסם עשרת אלפים דולרים. וענית לי: "אני מבטיחך שאשלם לך, אך המפרסם הוא לא ישיב לך" וכו'. והעשיר צעק: "איך תדבר כך, הלא המפרסם הזה עני מרוד". ושאלתי: "ומכנסים יש לו?!" ולא הבין העשיר את דברי (כי בימים דאז הייתי באמת עני מרוד, שאפלו מכנסים שלמים לא היו לי, וכסיתי בחליפתי את החור והקרע הגדול שהיה לי במכנסי). והראיתי לו לעיני כלם את מכנסי הקרועים. ותכף אמר: "לא לא, לכו תקנו מכנסים ותמחלו לי". ואמרתי לו: "איני מוחל לך, בזיתני ברבים, אני אשיב לך את כל הכסף". ואכן אחרי החג פרעתי לו את ההלואה. ולא שכחתי לרגע את הטובה שעשה לי, שהלואה לי כסף בעת מצוקה, אף שגורם לי בזיונות גדולים מאד.

והוא משך כל השנים חש חרטה גדולה על אשר עשה. לימים, חלתה אשתו באיזו מחלה, ובא להתייעץ עמי, באמרו שאיזה מקבל יעץ לו לתן לאשתו מים מים המלח לשות, ואמרתי לו: "אם רצונך שאשתך תחיה, אל תתן לה את הדבר הזה בשום אופן". והוא פנראה לא ציית אותי, ונתן לאשתו את התרופה הנ"ל, ונפטרה. ובא אלי בבכיה עצומה: "איך לא צייתי אתכם, איי איי". ובקשני לבוא ללונה ובאתי, אף שנסו התלמידים למנעני, שהלא בזה אותי ברבים וכו' וכו'. ואני חשתי כלפיו הכרת הטוב, על אף כל הבזיונות שגורם לי. כי כן צריך להפיר טובה תמיד, ולא להפך, חס ושלום.

והנה משך השנים, ראו איזו כפיות טובה אנשים משיבים לי, אף שעזרתי להם כל-כך הרבה במסירות נפש רבה, ובליתי עמם שעות לעזרם, ולבסוף עוד מתהפכים לעשות לי רעה תחת טובה, היתכן?! אין זאת אלא חק פרה אדמה שאין מבינים אותה.

בפרשת שלח כתיב (במדבר יג, לג): "ושם ראינו את הנפילים בני

אֲשֶׁר   ו' תתקח   בַּנְחָל   שְׂכֹ

עַנְק וּגּו' וְנָהִי בְּעֵינַיִנוּ כְּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם", הַמְרַגְּלִים דְּבָרוּ
רַע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְּנָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִתְּנָה. מֵהֵיכָן בָּא
דְּבַר כְּזֶה שֶׁיִּדְבְּרוּ רַע עַל אֶרֶץ הַקְדוּשׁ? אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה פְּגָמִים חֻטְאוֹ:
א. וְשֵׁם רְאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים. ב. וְנָהִי בְּעֵינַיִנוּ כְּחַגְבִּים. ג. וְכֵן הָיִינוּ
בְּעֵינֵיהֶם.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: חֲסִיד שֶׁנֶּפֶל גְּרוּעַ מִמְּשֻׁמְד. מְשֻׁמְד זֶהוּ הַדְּבַר
הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר, יְהוּדֵי שְׁמִמִּיר דָּתוֹ. הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע אָמַר
עַל הַשֵּׁץ, יִמַּח שְׁמוֹ: כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִשְׁתַּמְד הֵיטָה לוֹ תִקְוָה, אִף
בְּרוּעַ שֶׁהִשְׁתַּמְד אֲבָדָה תִקְוָתוֹ, כְּאֲבָר שֶׁנִּתְּלַשׁ. וּבְזֶה מוֹבָנִים דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל: חֲסִיד שֶׁנֶּפֶל גְּרוּעַ מִמְּשֻׁמְד; הֵינּוּ אֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ רַבִּי,
צַדִּיק, וְהִתְחַזַּק בּוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן נִפְל, גְּרוּעַ יוֹתֵר מִמְּשֻׁמְד, וּמֵדוּעַ?
מִסְבִּיר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ חֹדֶשׁ, הַלְכָה ז'), וְכֵן הוּא
(שְׁלוּחֵינִי, הַלְכָה ה'), כִּי מִמְּשֻׁמְד כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ לְהִזְהַר, כִּי מַעֲשֵׂיו הִרְעִים
גְּלוּיִים וִידוּעִים, אֲבָל מִחֲסִיד שֶׁנֶּפֶל אִף אֶחָד אֵינוֹ שֵׁם עַל לֵב
לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ, כִּי הֵנָּה הוּא הָיָה בֶן-בֵּית אֶצֶל הַרְבִּי, וְהֵנָּה יָרַד
מִמְדַּרְגָּתוֹ וְנִתְקַרַר [אֲבָל אֵין נִכְרַ עֲלָיו עֲדִין כְּלָפִי חוּץ], וְאִם מְדַבֵּר
רַע, חַס וְשְׁלוֹם, חוֹשְׁבִים שֶׁמִּסְתַּמָּא יוֹדֵעַ מַה שֶׁמְדַבֵּר, וְלִכֵּן הוּא
מְסַכֵּן יוֹתֵר מִמְּשֻׁמְד. וְעַל-כֵּן אִם יֵשׁ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה שֶׁנֶּפְלוּ וְעִזְבוּ
אֶת הַצַּדִּיק, וּמְדַבְּרִים עֲלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הֵם גְּרוּעִים
מִמְּשֻׁמְד, וְצָרִיכִים לְבָרַח מֵהֶם כְּמֵאֵשׁ שׁוֹרְפָת. וְזֶה הָיָה הַפְּגָם שֶׁל
הַמְרַגְּלִים, "וְשֵׁם רְאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים", בְּחִינַת חֲסִיד שֶׁנֶּפֶל.

וְאַחֲרֵי-כֵן "וְנָהִי בְּעֵינַיִנוּ כְּחַגְבִּים", אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָסוּר
לְאָדָם לְהַרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ הַכִּי גְרוּעַ, אֲלֵא "וַיִּגְבְּהָ לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'"
(דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב' יז, ו), וְזֶה הָיָה פְּגָם נוֹסֵף שֶׁלָּהֶם, שֶׁהַרְגִישׁוּ עֲצָמָם
קְטַנִּים, אֲשֶׁר בְּאֵמַת זוֹ עֲצַת הַסֵּמ"ך-מ"ם, שְׁרוּצָה לְתַפְסֵ אֶת הָאָדָם
בְּרִשְׁתּוֹ, עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיס בּוֹ קְטַנּוּת וַיֵּאוּשׁ.

וְהַפְּגָם הַשְּׁלִישִׁי: "וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם", שֶׁהִתְפַּעֲלָנוּ מִמָּה
שֶׁאַחֲרֵים יִגִּידוּ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאַבְרָהָם עָבַד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּחִינַת אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה אֲכַפַּת לוֹ מֵה אַחֲרִים אוֹמְרִים. וְזוֹ הַצָּרָה

שכח אשר ו' תתקח בנחל

הגדולה של אלו העוזבים את היהדות, שחושבים: "מה תגיד הסביבה הטמאה על הזקן והפאות שלהם", אני גוזזים אותם, חס ושלום. ובאמת כבר הורנו השלחן ערוף בראשיתו: "ואל יתבייש מפני המלעיגים", ממי צריך להתבייש? מטמאים מטמאים, מערב-רב אוכלי נבלות וטרפות, בועלי נדות, מחללי שבת? הלא עלינו להיות גאים ביהדותנו, בילדינו עטורי פאות וציצית, בנכרים המגדלים זקן ופאות, וקובעים עתים לתורה, בנשים ההולכות בתגלחת, ומכסות ראשן כראוי, בזה שאנו מוסרים נפשנו קלה ככחמורה, ועושים נחת רוח לפני הבורא יתברך שמו.

לכן אבקש אתכם מאוד מאוד, ראו להתחזק, ואל תתפעלו משום ברעה שבעולם, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שהכל יחלף כענן פורח, וזה תלוי בכם, שתתפללו ותבקשו רחמים רבים.

רבנו הקדוש חבר את הששה סדרי משנה, וקדם שנסתלק אמר: "לבני אני צריך". גם אני אומר כן: אני זקוק עכשו לכם, כלכם בנים אצלי, כי חכמינו הקדושים אומרים (סנהדרין יט:): כל המלמד בן חברו תורה כאלו ילדו, את ספרי כתבתי לבני ולבנותי היקרים. ועתה לבני אני צריך — לתפלותיכם אני צריך, כל תפלה שתתפללו לפניו יתברך עושה רשם בשמים, אם היה אדם יודע מעלת התפלה, היה עוסק בזה כל היום. נא ונא בקשו עלי רחמים, שימתקו ממני כל הדינים.

וכן אבקש אתכם מאוד על אחדות ואהבה. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), שהתפלה אינה יכולה להתקבל, אלא אם ישנה אהבה. על-כן ראו לעזר זה לזה ולהתאחד יחד, אחדות זה היסוד. וכך אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אה"ד גימטריה אהב"ה, אם מחזיקים עצמם באחדות הבורא יתברך, כל אחד אוהב את השני. וזה היסוד אצלנו: אהבת הבריות ועזרה הדדית.

אֲשֶׁר ו' תתקט בנחל שכט

הכפל הדבר, אבקש אתכם מאד, שתעסקו בתפלה ותבקשו עלי רחמים, וכוונאי נראה ישועה בקרוב, ונתבשר בשורות משמחות.

הדורש שלומכם באהבה רבה...

ו' תתקט.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר חקת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויודפו אל ידי הניקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר רק לשמח בשמחה אין סופית, שזכות להיות בציון רבנו ז"ל, אשר אין ערוך אליו כלל, כי רבנו ז"ל הוא המתקן את נשמות ישראל, ולו מסרו שיהיה נעשה בעל השדה, כמובא (לקויט-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), ורבנו ז"ל סבל בעבור זה מה שסבל וכו'. אבל באמת הוא קבל דבר זה במתנה, וזה עוד יתגלה לכל העולם כלו, ויראו איך שמאות ואלפים ורבות רבות וכו' נשמות ימשכו אליו, ויש בזה סודות ורזים גנוזים, פלאי פלאות, אשר עדין לא הגיע הזמן לגלות וכו', אבל יבוא היום, שכלם יראו ויתפלאו מה מושך אל רבנו ז"ל כל-כף הרבה נשמות קדושות מכל העדות ומכל קצוות תבל ממש וכו', וזה יהיה התחלת החדוש, שיתחילו להתפלא.

וככל שהפלא יהיה יותר גדול, כמו-כן יתגלה לאט לאט אורו הגנוז, עד שיראו עינינו וישמח לבנו, שאורו הגנוז של רבנו ז"ל יתגלה לכלל ישראל, ואז יתחילו להתבייש כל אלו שחשבו שהם ה'בעלי-בתים' על דבר רבנו ז"ל, בשעה שאינם יודעים שרבנו ז"ל הוא בחינת ארון נושא את נושאי (סוטה לה). אין לתאר ולשער בשכל אנושי אל מה זכה רבנו ז"ל בזה העולם וכו', ואי אפשר

של אשר ו' תתקי בנחל

לדבר מזה, כי כל המוסיף גורע וכו'. העקר שכל אחד יבין וישפיל מה שעבר עליו עד שהתקרב אל רבנו ז"ל, ואיזה שנוי לטובה נעשה אצלו מהרגע שהתקרב אליו, וכל זה אי אפשר להסביר לאחרים כלל, כי כל אחד יודע בנפשו היטב מה עבר וכו'.

ולכן בעצם ענין ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריכים לשמח, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קעז): אתם צריכים לשמח, שיש לכם רבי כזה וכו', עיין שם. ומכל שכן מי שזכה להיות אצל רבנו ז"ל בציונו הקדוש, ונתן פרוטה לצדקה, ואמר שם את היתקון הפלילי, ראוי לו לשמח מאד על נעם חלקו, אשר אין ערוף אליו. וידוע מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל: שמעתי מרבנו ז"ל, אשר ענש הגלגול הוא ענש מר מאד מאד, ואם אדם יתעקש שאינו רוצה לחזור לזה העולם, ועדיף שיגמרו לו את ענשו בעולם הבא — יכול לפעל. וסיים מוהרנ"ת ז"ל: אבל אם הייתי יודע, שאזכה להיות עוד פעם בציון רבנו ז"ל, כדאי וכדאי אפלו לחזור לזה העולם.

עמד וראה והשתומם, מה גדולה מעלת האדם הזוכה להיות בציון רבנו ז"ל, עד שאפלו כדאי לחזור לזה העולם.

ולכן ראוי לה לשמח מאד, שזכית להיות אצל רבנו ז"ל, אשר אין שמחה יותר גדולה מזו, אשרי מי שזוכה לבוא אל ציון רבנו ז"ל אפלו פעם אחת בחייו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ו' תתקי.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום.

את מכתבך לנכון קבלתי.

ראי להחזיק מעמד, להיות תמיד בשמחה ולדבר אליו יתברך.

אֲשֶׁר וְ תתקיא בַּנַּחַל שְׁלֹא

וכן תהיי נזהרת להדליק גרות שבת-קדש, ותדליקי שני גרות של חלב ושני גרות של שמן וזית לכבוד שבת, ואז תתפללי אליו ותברך, כי תפלת האשה אז מרצה ומקבלת מאד מאד.

גם הנה ראוי, שתתעסקי בזכוי הרבים, ותפיצי את הקונטרסים החדשים, ובזכות זה יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שישתמרו לך החיים לטובה.

הרגילי את עצמך לנסע בכל פעם אל המקומות הקדושים, ובפרט אל שער השמים, הכתל המערבי, ובזה תבלי את זמנך, ואל תשארי בבית בשעמום, רק תסעי למקומות הקדושים.

והקדוש-ברוך-הוא השומע את תפלות ישראל ישמע גם אף תפלתך.

המאחל הצלחה...

ו' תתקיא.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר חקת, ה' תמוז התשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי לראות אף שאתה מחזק את עצמך ובפרט באמירת משניות.

מה אמר לך, אין למעלה מזה! כי כשאדם גומר בכל יום ח"י פרקים משניות, בזה הורג את יצרו הרע.

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה עצומה, ואל תהיה שבור משום דבר שבעולם, ובנדאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא.

הנה הנסיונות והקטנות שעוברים עליך עוברים על כל בחור,

שלב אשר ו' תתקיב בנחל

וצריכים להחזיק מעמד לא להשבר כלל, כי העצבות והדכאון הורסים את מח האדם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להיות תמיד בשמחה, ויהיה שלום בינך לבין הוריה היקרים. העקר אל תפחד כלל מהטפת מוסר שמטיף לך המשגיח, כי הוא אינו יודע מה שעובר עליך. וראה לקבל על עצמך באהבה, ולא להגיב באיזו חצפה, חס ושלום, וסוף הפכוד יבוא.

שמר את עצמך מאד מרובי אור, ותאכל ותשתה דיקא ותישן דיקא, וביתר הזמן הפנוי שיש לך תדבר אליו ותברך, כי מלא כל הארץ כבודו, ויכולים לדבר עמו תמיד, כי אין שום מציאות בלעדי הקדוש-ברוך-הוא כלל.

אני מקנה לפניו יתברך, שסוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, כמו שאמר רבנו ז"ל: יש ענין שנתהפך הכל לטובה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ו' תתקיב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני שמח לשמע הטוב מך, איך שאתה חוטף בסדר-הדרג-הלמוד, ולומד על-פי דרכו של רבנו ז"ל, אשריך ואשרי חלקך! כי אם תתמיד באפן הזה, במשך כמה שנים תזכה לעבור ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ואז תראה למפרע מה שזכית.

כי בודאי מי שהיה מתנהג באפן הזה, היה מצליח מאד

אֲשֶׁר ו' תתקיג בנחל שלג

בלמודים, באֲשֶׁר הוֹכִיחָה כָּבֵר הַמְצִיאוֹת, שְׁכַל אֱלוֹ הַבְּחוּרִים שֶׁהִתְמִידוּ בְּדַרְךָ זוֹ, אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁהִתְחַתְּנוּ הַמְּשִׁיכּוֹ כֵּן, וְהַיּוֹם הֵם תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מְבַהֲקִים, וּבְקִיאִים בְּרַב חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַמְּפֹרָסוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרֵאִיהָ.

חֲזוּק וְאַמֵּץ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכֹל עֵת פְּנוּיָהּ, וְדַע, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיִכּוּלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ בְּכֹל מְקוֹם: הֵן בְּרַחוּב, הֵן בְּפִיט, הֵן בְּחֶצֶר, הֵן עַל הַגַּג, הֵן בַּמְּרַתֵּף, הֵן בַּשְּׂדֵה וְכוּ' אִם רַק רוֹצִים בְּאַמֶּת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵין שׁוֹם מְנִיעָה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכָךָ תָּמִיד.

אודות אַחִידָה, הַאֲמֶת הִיא שְׁקִשָּׁה מְאֹד מְאֹד לְעִזּוֹר לְבַעַל בְּחִירָהּ, כִּי כְּשֶׁתְּדַבֵּר עִמּוֹ מִירְאֵת שָׁמַיִם, תִּכְרַף נִתְעוֹרֵר גַּם הָרַע אֶצְלוֹ, וְעַל-כֵּן קִשָּׁה מְאֹד לְדַבֵּר, אַף-עַל-פִּי-כֵן כָּבֵר הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעָלִינוּ לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה עִם זּוֹלָתָנוּ, וְכֹל שְׂכָן עִם אַחִידָה, וּבְכֵן תִּתֵּן לוֹ כְּמָה קוֹנְטְרַסִּים, אַתָּה עֹשֶׂה אֶת הַמְּטָל עָלֶיךָ, וְיִוָּתֵר מִזֶּה אֵין לְךָ מָה לְהִתְבַּלְּבֵל. אָבֵל כָּבֵר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: אִם מְדַבְּרִים עִם מִישָׁהוּ, פּוֹעֲלִים הַדְּבוּרִים — בְּמַקְדָּם אוֹ בְּמֵאָחֵר, עַל-כֵּן תְּדַבֵּר אִתּוֹ דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהִתְחַזְּקוֹת, אָבֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, לֹא לְהַכְּנִס בְּכּוֹחֵיהֶם.

וְיַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיַחֲזוֹר בְּתַשׁוּבָה — הוּא וְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתקיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

שלד אשר ו' תתקיד בנחל

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ לְאַחֵז בְּרַבְּנוּ ו'ל, וְהִכַּל בְּהֲצַנֵּעַ לְכַת, כְּדֵי
שְׁלֵא יִתְנַדַּע, וְלֹא יִתְגַּבְּרוּ עָלֶיךָ הַמְּנִיעוֹת.

שְׁמִיחָה הִיא עֵקֶר הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְשִׂמְחָה, כִּי אִם
עַל-יְדֵי שְׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו
אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר אֵלָיו, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וּבְאִיזָה מְקוֹם שְׁאָדָם נִמְצָא יְכוֹל לִפְתַּח אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
וְזֶה יוֹצֵיא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמְּרִירוֹת וְהַעֲקָמְמִיּוֹת שֶׁבְּלְבוֹ, עַד שְׂיִזְכֶּה
לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית, וְהַשְׁמִיחָה תִּכְנִּיס בּוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת, שְׂיִזְכֶּה לְאַמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לִידַע שֶׁהוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהִכַּל בְּיַד הַשָּׁם,
וְאֵין שׁוֹם טַבַּע כָּלֵל.

אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּכָל יוֹם הִיא סְגֻלָּה לְהַרְג אֶת הַיָּצֵר
הָרַע, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה בְּכָל יוֹם.

רָאָה לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמָךְ שְׁעוֹר בְּד' חֻלְקֵי שְׁלִחַן עָרוּךְ, לְלַמֵּד מִחִבֵּר
רַמ"א, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת הָאֲרֶח חַיִּים, תִּתְחִיל אֶת הַיּוֹרָה דְּעָה,
וּכְשֶׁתִּסְיִים אֶת יוֹרָה דְּעָה, תִּתְחִיל אֲבָן הָעֶזֶר, וּכְשֶׁתִּסְיִים אֲבָן הָעֶזֶר,
תִּתְחִיל חֲשֵׁן מִשְׁפָּט, וּכְשֶׁתִּסְיִים — תִּתְחִיל עוֹד פְּעַם אֲרֶח חַיִּים, וְכִף
כְּמָה פְּעָמִים תִּסְיִים ד' חֻלְקֵי הַשְּׁלִחַן עָרוּךְ מִחִבֵּר רַמ"א לְבַד, וְזֶה
יְכַנִּיס בְּךָ בְּקִיאוֹת בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ, שְׁתַּדַּע כָּל סִימָן וְסִימָן הֵיכָן נִמְצָא,
וּבֵינֵן כִּף תְּלַמֵּד הַרְבֵּה בְּקִצּוֹר שְׁלִחַן עָרוּךְ, בְּאִפְּן שְׁתִּהְיֶה בְּקִי בְּהַלְכָה.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתקיד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֻקֵּי, ה' תְּמוּזָה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אֲשֶׁר ו' תתקטו בנחל שלה

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וְגַם אֶת הַמְּכַתֵּב שֶׁל הַבַּחּוּרִים.
פֹּה תִקְבַּל מִכְתָּבִים לַבַּחּוּרִים, וְתִרְאֶה לְמִסַּר לָהֶם, כִּי הִיא זְכוּת
הַרְבִּים גְּדוּלָה מְאֹד.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל בַּחּוּר כּוֹתֵב לִי, אֵיךְ שֶׁהִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד
בְּסִדְר־דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהִדְפִּיס
וְלְהַפְיִץ אֶת הַקּוּנְטָרס "סִדְר־דְּרָךְ-הַלְמוּד", וּמְאֹד הֵייתִי רוֹצֶה
שֶׁתִּדְפִּיסוּ שׁוֹב, בְּאוֹתוֹ אֶפְסָן שֶׁאַתָּה מְדַפֵּיס שְׁאֵר הַקּוּנְטָרִיסִים, וְאֲנִי
אֲשַׁלֵּם לָךְ בְּעֵבֹר הַהוֹצָאוֹת, וְתִכְתֵּב לִי בְּדִיוֹק כַּמָּה עוֹלָה לְהִדְפִּיסוֹ
שֶׁם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי זְכוּתְךָ
גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וְהַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עָלֶיךָ עַד מְאֹד, וּבִשְׂבִיל זֶה
מְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, עַל-כֵּן רְאֵה לְהִחְזִיק מֵעַמָּד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁאַזְכֶּה לְשִׁמְעַ בְּקִרְוֹב בְּשׁוּרָה טוֹבָה.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ו' תתקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גְּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְגִצְחַ גִּצְחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד שִׂמְחֵתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהַפְיִץ אֶת אוֹר
רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ! תִּאֲמִין לִי, שֶׁלֹּא שִׁיךְ לוֹמַר פְּרוּשִׁים עָלַי, וְלֹא
שִׁיךְ לוֹמַר כְּתוּת עָלַי, כִּי כָּל כּוֹנְנֵתִי הוּא דְבָר אֶחָד — לְהַפְלִיל בּוֹ

שלו אשר ו' תתקטו בנחל

יתברך לגמרי, ולגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל באי עולם. ועל-כן אין לי שום חלוקי דעות עם אף אחד.

אמת, מי שעומד בדרךכי, ורוצה למנע אותי, אני יוצא כנגדו בחרב ובחנית, ואיני מתפחד ממנו, כי כל פונתי היא רק לגלות ולפרסם אמתת מציאותו יתברך, ולחתך את הנחש חוץא בישא, המסית את עם ישראל להתרחק ממנו יתברך. ומלבד זאת אין לי שום דין ודברים ומחלוקת עם שום בריה שבעולם, על-כן איני יודע למה תאמר, שלכל אחד יש דרכים והנהגות אחרות בי, הלא כל מגמתי היא רק השם יתברך, ושם אין שנוי כלל.

רצוני לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל באי עולם, על-ידי הפצת אורו הגנוז של רבנו ז"ל.

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! לעזר לי במסירות נפש. והקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך פרנסה בשפע.

ונא ונא לא לעשות פרודים בין אנשי שלומנו היקרים, תלמידי "היכל-הקדש", כי כלנו בני אב אחד אנחנו, וכל פונתנו היא רק לגלות ולפרסם אמתת מציאותו יתברך. על-כן צריכים להזהר מאד מאד, שלא תצא איזו מחלוקת, חס ושלום, וה' יעזר לך, שתצלח בדרך תמיד מעתה ועד עולם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אנשי שלומנו מעולם לא אמרו לאחר מה לעשות, רק עזרו אותו על תפלה והתבודדות, ושיחה בינו לבין קונו, וזה כבר גלה לו מה לעשות; כי מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, נזדככים לו המחין והכליות, ויודע לתן עצה לנפשו.

אָשֶׁר   ו' תתקטז   בְּנַחַל   שְׁלוֹ
ו' תתקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חֲקֵת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

אֵת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֵת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! לֹא נִשְׁאַר לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק מָה
שְׂאוּחָז אֵת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, סוּף כָּל סוּף עוֹבְרִים הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת,
וְלֹא נוֹתֵר לְאָדָם מְאוּמָה, רַק מָה שְׂזָכָה לְאַחֵז אֵת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
עַל-יְדֵי דְבִקּוֹת אֲמִתִּית בּוֹ, וְזֹאת — עַל-יְדֵי שְׂמֵדְבָר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ.
עַל-כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֵת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכֹל מְקוֹם שְׂתִלְךָ.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַפִּיץ אֵת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּמִסִּירוֹת
נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, וַיְהִיָּה לְךָ
שְׁלוֹם-בֵּית.

רְאֵה שְׁלֹא יַחֲסֵר לְאַשְׁתְּךָ שׁוֹם דְּבָר, וּבְזֶה תִּשְׁרָה הַשְּׂכִינָה
בְּבֵיתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן ו"ל אָמַר פְּעַם, שְׂהֶאָדָם צָרִיךְ לְשִׁתַּק עַל
בְּזִיוּנוֹ, לֹא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ מָה לְהַשְׁיב, רַק מִפְּנֵי שְׂרַבְּנוּ ו"ל אָמַר,
שְׂעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְשִׁמְעַע בְּזִיוּנוֹ וַיְדָם וַיִּשְׁתַּק.

שלח אשר ו' תתק"ז בנחל
ו' תתק"ז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת, ה' תמוז ה'תשמ"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

אחי היקר! ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה, לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. וכשהוא יתברך רצה לברא את העולם, היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לברא את העולמות, והיה ההכרח לצמצם את האור לצדדיו, וזה נקרא 'סובב כל עלמין', כי נעשה כמו עגול המסבב, ובתוכו ברא את העולמות, ויורד קו, שזה בחינת 'ממלא כל עלמין' (כמוכא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד).

על-כן עקר עבודתנו בזה העולם — להמשיך תמיד את הקו, שהוא מלא כל הארץ כבודו, בתוך העגול — סובב כל עלמין, שהוא הצמצום; הינו כי בדרך כלל הצמצום הוא השכחה, שאדם ישכח ממנו יתברך, ועלינו להמשיך בתוכו הקו ממלא כל עלמין, שזה בחינת הזכרון, לזכור ממנו יתברך, וזו צריכה להיות עבודתנו תמיד — למסר את נפשנו במסירות נפש, להכניס את אמתת מציאותו יתברך בתוך העולם, וכשזוכים להמשיך בזה, זה עקר קדוש ה'. ולהפוך, חס ושלום, כשאדם חוטא, על-ידי-זה הוא משכיח את אמתת מציאותו יתברך ממנו ומכל העולם, וגורם פרוד, חס ושלום.

ועל-כן עלינו רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, וזה כל מגמתי וכל רצוני וחשקי. על-כן איני יודע למה צריך לומר פשטים בי, ולמה צריכים להעשות כמות אצלי, הלא אצלי אין שום פונה אחרת — רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך והפצת מעינות החכמה חוצה, שזכינו בדור הזה על-ידי רבנו ז"ל, הנחל הנובע מקור חכמה, שהוא אור נורא ונפלא מאד, הפותח את עיני כל המתקרבים אליו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז).

אֲשֶׁר ו' תתקיה בנחל שלט

אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ו' לְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ.

עַל-פֶּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לֹא לְפָחוּד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל, וְקַח אֶת עֲצֻמָּךְ לְתוֹךְ הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וְעַל-פִּי הַהֶקְדָּמוֹת הָאֵלוּ תִּפְרֹשׁ אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וְ"סְפָר־הַמַּדּוֹת", וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְהַדְפִּיס אֶת סְפָרֵי "שֵׁפֶת הַנַּחַל" עַל כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְאֶת "בְּאוּרֵי-הַמַּדּוֹת" עַל כָּל "סְפָר־הַמַּדּוֹת", וְאֶת "נִהְרֵי-אַפְרָסְמוֹן" עַל כָּל סֵפֶר "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְבָנוּ.

הַעֲקָר אֵל תִּפְחָד כָּלֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַף אֶחָד לֹא יִבְלַבֵּל אֶת מַחְדָּךְ כְּאֵלוּ יְכוּלִים לֹמַר בִּי פְרוּשִׁים, אֵין לִי שׁוּם כְּוָנָה אַחֲרָת, רַק לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ מִסְּפָרִים, בְּשַׁעַת שְׁר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן ו' לְדַבֵּר בְּרַבִּים מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ו', דְּבַר בְּאַפֵּן פְּשוּט מְאֹד, כְּדֵי שֶׁכֻּלָּם יְבִינּוּ, לֹא-כֵן הַפְּתִיבָה שְׁלוֹ פְתַב בְּאַפֵּן עֲמַק, וְהַדְּבוּר וְהַפְּתִיבָה שְׁלוֹ הָיוּ שְׁנֵי עֲנִינִים אַחֲרֵים לְגַמְרֵי.

ו' תתקיה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חֲקֵת, ה' תְּמוּזָה ה'תשמ"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִימֵי הַנַּחַל, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ זְאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח נְצָחִים.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֲנִי שָׁבוּר מְאֹד מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּבֵיתְךָ וְכו' וְכו'.

שֵׁם אֲשֶׁר וְיִתְקִיחַ בְּנַחֵל

חֲמַדַּת לְכַבִּי! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כְּמוֹ שֶׁהַשְּׂכִינָה הֵהָכֵרַח לָהּ לְהִתְלַבֵּשׁ
בְּתוֹךְ הַקְּלִפָּה, כְּמוֹ-כֵן נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל, הֵהָכֵרַח לָהֶם לְהִתְלַבֵּשׁ
בְּקִלְפוֹת, הֵינּוּ כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל
לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — אֱלֻקוֹת הוּא,
אֵךְ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, בְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבִרְיָאָה נִפְרָדַת
אֶת הַסְּטָרָא אַחְרָא, שֶׁהֵם עֲנָנִים דְּמַכְסִין אֶת עֵינָא, עֲנָנִים שְׁחָרִים,
גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם, הַמְּכַסֶּה אֶת הָאוֹר שֶׁהוּא הַשְּׂכִינָה. וְעַל הָאָדָם
לְחַפֵּשׂ אַחְרָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלְהַעֲבִיר מֵעֲלָיו אֶת הָעֲנָנִים. כְּמוֹ-כֵן נִשְׁמָה
הִיא עֵצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵךְ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן הִתְלַבְּשָׁה
בְּגוּף גְּשָׁמִי, וְעַל הָאָדָם לְהַפְּשִׁיט אֶת חֲמַר גּוּפוֹ, וְאֵז יִרְגִישׁ אֶת
הָאוֹר.

דְּהֵנָּה כָּל זְמַן שְׂאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא בְּעַל בְּחִירָה, וְכַפִּי
מַעֲשָׂיו וּמַחְשְׁבוֹתָיו הֲרָעִים, בֵּן פּוֹגֵם בְּסִפְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂאָמַר
רַבְּנֵי וַיִּלְ (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תְּקַד): מַה שִּׁיךְ אָדָם, אִם עוֹשֶׂה כֵּן בְּיַדְיוֹ,
עוֹשֶׂה כֵּן בְּעוֹלָמוֹת, אִם עוֹשֶׂה כֵּן בְּיַדְיוֹ, עוֹשֶׂה כֵּן בְּעוֹלָמוֹת, כִּי
הָאָדָם הוּא קָשׁוּר וּמְשֻׁלָּב וּמְחַבֵּר לְעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר
רַבְּנֵי וַיִּלְ (שָׁם, סִימָן תְּקַה): אִם הָיָה מְגַלִּים אֶת פְּנִימִיּוֹת הָאָדָם, הָיָה
רוֹאִים שְׁכָכֵל גִּיד וְגִיד תְּלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַב רַבּוֹת עוֹלָמוֹת,
וְזֶה שִׁיךְ לְגַבִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

אֵךְ אִם הָאָדָם עוֹבֵד עַל עֲצָמוֹ וּמְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי
מִפְּרִיד אֶת הַסְּטָרָא אַחְרָא וְנִדְבַק לְשִׁרְשׁוֹ בְּקִדְשָׁה, וְהַסְּטָרָא אַחְרָא
נִפְרָדַת מִמֶּנּוּ, אֲבָל אִם אֵינוֹ עוֹבֵד עַל עֲצָמוֹ, וְאֵינוֹ מְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו
יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי הַסְּטָרָא אַחְרָא מְתַגַּבֵּרַת עֲלָיו בְּיֹתֵר, וְנַעֲשֶׂה לוֹ חֲשָׁף
וְאִפְלָה, וּמִשָּׁם בָּאִים כָּל הַיְסוּרִים וְהַצְּרוֹת עַל הָאָדָם.

עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, מַה לְּפַנֶּיךָ! כָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ הוּא
אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא, מְלֵא אֶהְבָּה, מְלֵא דְּבִקּוֹת וּמְלֵא שְׂמִחָה, וּבִפְרֻט
בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁהָאִשָּׁה הִיא הַשְּׂכִינָה, אֵךְ מֵרַב קְלָקוּל הַמַּעֲשִׂים,
נִתְחַשֵּׁף לְאָדָם הָעֵינָיִם, עַד שְׁרוּאָה רַק שְׁנֵאָה וְקִנְאָה, קִטְטָה וּמְרִיבָה.

אֲשֶׁר ו' תתקיה בנחל שמא

על-כן ראה, אהובי, אחי היקר! להוריד ממך את העננים המכסים על עיניך, ואז תראה עולם אחר לגמרי.

ובודאי זה לא בפעם אחת, כי אדם צריך לעבוד על עצמו הרבה מאוד מאוד, ימים ושנים, לקדש את הפה, שידבר רק ממנו יתברך ורק אליו יתברך, לקדש את החטם שלא יכעס, ויטה אָזְנוֹ אֶל החכמים האמתיים וישמע בקולם, ולא יטעה את עצמו כלל, לקדש את עיניו, שיִרְאֶה רק רוחניות אלקותו יתברך, ואז אם יתנהג באופן הזה — יצליח דרכו.

בנדאי בפעם הראשונה יהיה לך קשה מאוד מאוד, אף כבר גלה לנו רבנו ו"ל (תיי-מוהר"ן, סימן תמו): בזה שמקרבים את האדם לתשובה, על-ידי-זה זוכים לתקן מה שקלקלו, על-כן ראה למסור את נפשך להפיץ את ספרי רבנו ו"ל, וקח לעצמך איזו עירה, ושם תתמיד בהפצת מעינות החכמה חוצה. ובזכות זה תזכה להוריד מעליך את העננים השחורים המכסים על עיניך, ויתגלה לנגד עיניך האור אין סוף והאהבה אשר למעלה מהדעת ולמעלה מהימים, כמובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן לג), לדעת ולאהב אותו יתברך, ואת התורה, ואת הצדיקים, וגם את אשתך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

* * *

ברוך רחמנא, שזכנו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך מ, יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את כרך מ"א להגדיל תורה ולהאדירה.

אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תִּכְוֵן הָעֲנֻנִים

חֶלֶק מ'

- ג . . . . . פֶּתַח דְּבַר
- ה . . . . . הַקְדָּמָה
- יא . . . . . ו' תשיא
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמְעַלְת גְּדֻלַּת רַבְּנוּ ז"ל, הַרְבֵּי שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, וַיְדַבֵּר
בְּקִצּוֹר מִהָאוֹר הַגָּנוּז בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה ס"ז, וַיְמַלִּיץ לְהַכְנִס בְּתוֹכָהּ.
- יב . . . . . ו' תשיב
יִפְלִיג בְּעֻנֵין הַהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּבְמַעַלְת מַדַּת הַבְּטָחוֹן רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְשׂוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם.
- יג . . . . . ו' תשיג
יִתֵּן תְּקוּן תְּשׁוּבָה לְאַחַד שְׁנֵי שָׁנִים בְּעֵבֶרָה חֲמוּרָה וְכוּ', וַיְגַלֶּה לוֹ עֻנֵין צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל הַמְּסַגֵּל לָזֶה וְכוּ', וְכֵן יַעֲתִיק לוֹ קִטְעַ מִשׁוֹ"ת דְּבָרֵי חַיִּים
הַמְּדַבֵּר מִעֲנֻנּוֹ.
- יד . . . . . ו' תשיד
יִחְזַק מְאֹד כְּנֶגֶד הַסֶּבֶל שְׁסוּבָלִים נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָעֲרֻב־רַב שֶׁל
דוֹרְנוּ, שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בְּרַע־בָּנִים מִשְׁלָהֶם.
- טו . . . . . ו' תשטו
יִתֵּן תְּקוּנָה וְנִחְמָה שֶׁהִפְלִי יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וַיִּתְּלֶה הַשְּׁנוּי בְּעֲנֻנּוֹ, בְּזֶה
שִׁיזְכָּה לְפַעַל בְּנִסְיַתוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.
- טז . . . . . ו' תשטז
יִחְזַק לְעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיְגַלֶּה סוֹד 'נֶשֶׁר', שֶׁהִזְכִּיר
הַפְּסוּק לְעֻנֵין הַתְּחִדָּשׁוֹת, עַל־פִּי דְבָרֵי תְּקוּנֵי הַזֶּהָר.
- טז . . . . . ו' תשיז
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָּה לְכַמָּה וְכַמָּה אַבְרָכִים מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
בְּכָל־לַיּוֹת, וַיַּחְזִקֵם בְּעֻנֵין אֲמוּנַת חֲכָמִים, וּבְסוֹד הַצְּדִיק שֶׁנִּרְדָּף וְרָשַׁע
וְטוֹב לוֹ, וְהָעֲרֻב־רַב שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית,
לְחַטֵּף טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחֵי בְּתוֹרָה, שֶׁזֶהוּ חֶלְקָם לְנִצָּח נִצְחִים.

ו' תשיח . . . . . כד
 יאחל שְׂמֵחָה לְאַבְרָחָם הַמְשַׁתְּתָפִים בְּשִׂמְחַת אֶחָד מֵהַחֲבָרִים, וַיִּמְתִּיק
 לָהֶם פְּרָפְרָאוֹת בְּחִדּוּשׁ בְּמֵאֲמָרָם וְ"ל מַעֲנִין נְשׂוֹאִין.

ו' תשיט . . . . . כז
 יחזק אֶחָד שֶׁהִתְקַרַּב לְרַבְּנוֹ וְ"ל, אִיךָ נִכְנַס דְּרָךְ דָּלֶת שְׁבוּרָה וְכו', כִּי
 עָסַק בְּעֵינֵי תַעֲנִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה לֹא הִיָּתָה דְּרָךְ רַבְּנוֹ וְ"ל וְכו', וַיַּעֲוֹדְרוּ מְאֹד,
 וַיִּזְרִיקֵנוּ בְּדְרָךְ הַיְשָׁרָה.

ו' תשכ . . . . . כח
 יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוֹ הָאֲר"י, וַיַּמְעִינֵן
 קְרוֹב רְחוֹקִים, סוּד הָעֲרֻבוֹת בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת לְמָה זֹכֶה
 הָעוֹסֵק בְּקְרוֹב נִפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיְדַבֵּר מִסוּד אֵלָיו הַנְּבִיא
 וְהַתְּגִלוֹתוֹ, וַיַּעֲתִיק מְלָה בְּמְלָה קָטַע אֶרֶץ מִשְׁעַר שְׁנֵי בְּסִפְרֵי הַיְשָׁר לְרַבְּנוֹ
 תָּם בְּעֵינֵן אֶהְבֵּת ה' שְׂדֵבּוּק בְּהַ חֲסִיד אֹהֵב ה' בְּאַמֶּת וְכו'.

ו' תשכא . . . . . לד
 יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת עִם אֶחָד שֶׁהִסְתוֹפֵף בְּשַׁעֲרֵי יְשִׁיבָתוֹ, וְהִתְמִיד מְאֹד בְּזִמְנוֹ,
 וַיִּחְזְקוּ מְאֹד עַל תְּקוּן הַמְּדוֹת, וְעַל שְׁלֵמוֹת אַרְיֵכַת אֲפִים וְלִהְיוֹת מְכַעֵס
 וְכו', וַיְדַבֵּר מִקְדָּשַׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וַיִּגְלֶה שְׂרָשׁ הָעוֹזְבִים אֶת עֵינֵן
 הַתְּפִלָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעוֹזְבִים גַּם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ו' תשכב . . . . . לז
 יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִסוּד "עַד הַגֵּל הַזֶּה", שְׂאֵמֵר לְבֵן הָאֲרָמִי לִיעֶקֶב אֲבִינוֹ,
 סוּד ל"ג בְּעֵמֶר וְכו', וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנְצֵל מִקְּלַפַּת לְבָן, כִּי אִם עַל-יְדֵי
 פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הַכְּלוּלָה בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוּשׁ, וַיִּחְזֵק לְקַיֵּם זֹאת
 בַּפְּעֵל.

ו' תשכג . . . . . לט
 יִחְזֵק וַיֵּאמֶן מְאֹד מְאֹד עַל-פִּי הַתְּגִלוֹת דְּבָרֵי הָאֲר"י הַקְּדוּשׁ בְּעֵינֵן הַמַּחֲזִין
 הַנְּשַׁפְּעִים בְּלִיל הַסֵּדֶר, שְׂאֲחֵר-כֶּף בִּימֵי הַסְּפִינָה הֵם בָּאִים בְּהַדְרָגָה
 גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן וְגְדוּלוֹת שְׁנֵי וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל-פִּי זֶה לְהַתְּבוּנָה בְּכָל־ל
 הַצְּמִצּוּמִים וְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכו', וַיַּעֲוֹרֵר
 לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלִסְפֹּר הַיָּמִים וְלִנְצֵלָם בְּקִדְשָׁה.

ו' תשכד . . . . . מא
 יִחְזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֵא תִשְׁבֵּר מֵהַשְּׂכָנִים הַמְּקַנְאִים בָּהּ, וַיֵּאחַל כָּל טוֹב,
 וַיְדַבֵּר מִמֵּדַת הַהִתְעוֹרְרוֹת הַרְצוּיָה.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ג

ו' תשכה . . . . . מא
יחזק בת ישראל אמללה שנפלה בחלי הנפש.

ו' תשכו . . . . . מב
ידבר נפלאות ממצלת תלמידי "היכל-הקדש", וידבר מסוד תלמידי רבי עקיבא, שלא נהגו כבוד זה בזה, ומענין קבוץ ראש השנה בעיר מנצ'סט'ר.

ו' תשכז . . . . . מד
יחזק בת ישראל, ששלחה מכתב קורע לבבות מכל מה שעובר עליה, וירעיף עליה טללי חזוק נעם ועוד.

ו' תשכח . . . . . מה
ידבר מענין חזרה בתשובה ופתיחת דף חדש, ועל-ידי שאדם מדבר אליו יתברך, עושה לו יתברך דירה בתחתונים, ומבטל מעצמו כל מיני כפירות וספקות.

ו' תשכט . . . . . מו
יגלה, שכל אדם הרוצה להכנס לקדשה צריך לחזק את עצמו וכו', ולשמר על כל יום וכו', ולא להכנס למתחים, ויעורר בלשון מושכת ונעימה לשמר על קדשת זו הנרות, שעל-ידי-זה לטוב הגנוז יזכה.

ו' תשל . . . . . מח
ידבר מנסיון קשה מאד, וענין צעקת רבנו ז"ל שלא נתיאש כלל, וסוד "תמותת רשע רעה", וענין ודוי דברים, וידבר מהתפלה שחבר הנמען ושלח לו, וישבח מאד יבלתו בזה, ויעוררו לאמרה ועוד אחרות כמותה בכל פעם בעתות רצון ובמקומות הקדושים וכו', ויחזקו אודות חטא נורא שנכשל בו, בקטע נפלא מהספר הקדוש "דגל מחנה אפרים", ויגלה לו תקונו על-פי דברי האר"י ז"ל עם התאמה לדורנו.

ו' תשלא . . . . . נא
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", בו יעוררם על שלש נקודות שעמדו לאבותינו במצרים, שהם בראשי תבות: של"ם, ויחזק על כך מאד, ועל אחדות ואהבה גמורה בין אנשי שלומנו, וענין ספירת העמר ול"ג בעמר ותקוין תלמידי רבי עקיבא.

ו' תשלב . . . . . נה
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יעוררם על נקדת "יום", שכל יום הוא יום, ואשרי הזוכה לחטף טוב הגנוז בכל יום.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ד

ו' תשלג . . . . . נו
יחזק בת ישראל על מקרה לא טוב שפקדה, ויתן בעבורה תקון ועצה
על העתיד.

ו' תשלד . . . . . נח
יחזק מאד בענין ל"ג בעמר על-פי דברי מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-הלכות,
על-פי הפסוק "ויגל את האבן וכו', ויחזק מאד על אהבה בין אנשי
שלומנו ויבאר ענין, שעכשו יש נחל נובע וכו'.

ו' תשלה . . . . . נט
יחזק בחור שהיה בדעתו לצאת מהישיבה, ויזהירו שלא יעשה כן,
ויראהו הדרך איך בכל זאת יחיה את עצמו בישיבה.

ו' תשלו . . . . . ס
יזהיר מהתאנה הגדולה שיש לבני הנעורים לבטל את הזמן וכו', ויעורר
על התמדת התורה.

ו' תשלוז . . . . . סא
ידבר מהשתוקקות אליו יתברך, ולהוציא הפסופין בפה דיקא, ויעורר
על צמצום, שלא לרצות יותר מדי, ויחזק על למוד שעורים כסדרן, ועל
קריאת שמע שעל המטה לפי נסח האריז"ל, שזהו תקון גדול מאד.

ו' תשלח . . . . . סג
ידבר נפלאות מהתקון הגדול והנפלא של אמירת ח"י פרקים משניות
בכל יום, ומהרחקת ראות העין מכל הלכלוף, שרק על-ידי-זה ועל-ידי
שמירת המחשבה נצולין מהכל. וידבר מהתקנה הטובה שבאה על-ידי
מקנה בכל יום.

ו' תשלט . . . . . סד
יחזק אחר שנפל לבוץ עמק, ויאמרו ויעודדו מאד, וידבר מענין
בית-הכנסת, שענינו מקום לרבים ולא להשתלטות יחיד.

ו' תשמ . . . . . סה
ידבר ממעלת הזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, שכמו שטוב לו, כך
מיטיב גם לאחרים, מה שאין כן המתנגד על זה מורה על רע לבו.
ויגלה סוד ספירת העמר, ואיך שצריך לספור את הימים, ויחזק על-פי
צרוף תבת עמ"ר וענין של ש"י טבילות שמתקנות הפגם וכו'.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ה

ו' תשמא . . . . . סו

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת הַמְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ו"ל, כְּפִי שֶׁדִּבֶּר מִזֶּה רַבְּנוּ ו"ל
בְּעֶצְמוֹ, וּמַעֲנִין "הַמְּאֹר שֶׁבָּה יַחֲזִירָנוּ לְמוֹטָב", וַיְבָאֵר פְּסוּק: "לִנְפֹשׁ
לֹא יִטְמָא בְּעִמּוֹ", שְׁעַל-יָדֵי הָאֲחֻדוֹת זֹכָה לְהִנָּצֵל מִחֻטָּאִים וְכוּ'.

ו' תשמב . . . . . סח

יְגַלֶּה חֲפָצוֹ וּתְשׁוּקָתוֹ, שְׂיִתְפָּרֵס אֹר הַצְּדִיק הָאֲמַת בְּעוֹלָם, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה
מִתְפָּרֵס אֹר רַבְּנוּ ו"ל, וַיְדַבֵּר מִכֶּף שֶׁהָאֲדָם הוּא עוֹלָם קָטָן, וְכִפִּי שֶׁהוּא
מִתְנַהֵג וּבִפְרָט אִם הוּא צְדִיק, כִּף זֶה מְשַׁפֵּיעַ עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וַיְבָאֵר
עַל-פִּי זֶה פְּסוּק: "לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעִמּוֹ" וְכוּ'.

ו' תשמג . . . . . ע

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת מִחֻמְרַת הָעֲנִין שֶׁל 'עֲשִׂית חוֹבוֹת', וַיִּזְהֵר מִי שֶׁנִּשְׁקַע בְּזֶה,
וַיַּעֲזִיר לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל כֶּף, וַיַּחֲבֵר תְּפִלָּה נְאֻה לְזִכּוֹת
לְצֵאת מִכָּל הַחוֹבוֹת, שֶׁהֵם הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת הַחוֹבוֹת מִלְּמַעְלָה.

ו' תשמד . . . . . עב

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת בְּעֲנִין עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל קְרוֹב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-פִּי
דְּבוּר עֲצוּם וְנִשְׁגָּב מִהַסֵּפֶר תְּנַא דְּבִי אֵלֵיהּ, מְגִדֶּלֶת הַצְּדִיקִים מְקַרְבִּי
נִפְשׁוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן מְסוּד גְּדִלַת הַתְּשׁוּבָה, שְׁעוֹלָה עַד אֵין סוּף, עַל
אִף שֶׁאֲדָם חָטָא מְאֹד וְכוּ', וַיְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מִכְּתָבֵי הָאֲרִיזוֹ"ל בְּעֲנִין הַזֶּה
שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעֲנִין לַחֵם הַפָּנִים, וַיְבָאֵרָנוּ בְּאִפְן נִפְלֵא לְעַבְדָּהּ וּלְמַעֲשֶׂהּ.

ו' תשמה . . . . . עה

יְדַבֵּר מְסוּד 'אֵל תְּאֲמִין בְּעֶצְמְךָ', וְרַק עַל-יָדֵי הַתְּחַבְּרוֹת לְכַשְׂרִים זֹכִים
לְהַתְחַזֵּק, וַיְגַלֶּה גְּדִל רְחֻמְנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ עַד הֵיכֵן מְגִיעַ, עַל-פִּי קָטַע מִתְּנַא
דְּבִי אֵלֵיהּ זֹטָא וְכוּ', וַיַּחֲזֵק עַל-פִּי זֶה מְאֹד.

ו' תשמו . . . . . עו

יְדַבֵּר מִהַמְּכַתְּבִים שֶׁלוֹ שֶׁנִּכְתְּבִים בִּישׁוּעַת ה' מְרַב טְרָדוֹת, וַיּוֹצִיא רְמִזִּים
נִפְלְאִים מִהַפְּרָשָׁה, עַל נִפְשׁ יִשְׂרָאֵל שְׁרוּצָה לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ, וְסוּד
סְפִירַת הָעֵמֶר, וַיַּעֲתִיק כְּמָה שִׁיחֻת קְדוּשׁוֹת מְרַבְּנוּ ו"ל וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
בְּכִמָּה מִיָּנִי נוֹשָׂאִים.

ו' תשמז . . . . . פ

יְדַבֵּר מִכֶּף, שֶׁכָּל עֲנִין רַבְּנוּ ו"ל הוּא לְמוּד שֶׁלְחָן עָרוּף וְהַלִּיכָה בְּדַרְכֵי
הַשְּׁלָחַן עָרוּף, וַיְגַלֶּה לְמָה זֹכָה אָדָם שֶׁאֵינוֹ זֶה מִהַשְּׁלָחַן עָרוּף.

ו' תשמח . . . . . פא

ידבר מענין הנהגה שלא פראוי ממנהיגים של שקר וכו', ומסוד עצות הצדיק וכו', ועקר העצה שקבלנו מרבנו ז"ל הוא ענין מסירת הרצון לגמרי אליו יתברך, וזהו ענין ההתבודדות וכו'.

ו' תשמט . . . . . פד

ידבר מגנות המחלקת, ואם שנים אינם משתוים, ילך כל אחד לדרכו בלי לשהות בריב תמידי, וידבר לענין זוג, שאחד מהם חזר בתשובה, ואין יכולים, חס ושלום, להפרד, כיצד ינהג זה שחזר בתשובה בדרך אהבה, כדי שגם אז ישרה השלום-בית.

ו' תשנ . . . . . פו

מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", בו יחזק מאד על גדל הזכיה לדבר ביחד מרבנו ז"ל, שעקר דבורינו הוא אמונה בו יתברך, ויחזק על מחשבות בדברים של טוב וחסד, ויזהיר מאד על מדת האהבה והאחדות בין אנשי שלומנו, וענין בי פנישתא חדא, וענין שהצדיק הוא השדכן, ויעורר מאד על התפלות בקברות הצדיקים שנענות מאד, ובפרט בציון רבנו ז"ל, ויגלה מעלת ומקור הענין, וידבר מענין הענש שבא על מי שחולק על הצדיק.

ו' תשנא . . . . . צג

ידבר מענין הפדיון בשעת חצות וכו', ויגנה מאד את מדת הקנאה, אשר מכלה את האדם.

ו' תשנב . . . . . צד

יבאר ענין הנסחאות — האם מתר לשנות נסח של עדות האשכנזים לספרדים, ובפרט בראש השנה וכו'.

ו' תשנג . . . . . צה

ידבר ממדת השמחה ומהקשי לקימה, ויחזק לאחז במדה היקרה הזו לשמח בה תמיד.

ו' תשנד . . . . . צו

יעורר מאד לחיות עם חשבון הנפש, לחטף אף טוב רוחני תמיד, ולשמור על הזמן, וידבר משוב הדעת, ולא להתבלבל מאחר, כי לכל אחד יש הנקדה שלו, ויעורר לצית את רבנו ז"ל.

תִּכְן הַעֲנִינִים

ז

ו' תשנה . . . . . צז

יעורר אחד להחזיק מעמד מאד, כי קרובה ישועתו לבוא, ואסור לבטח באדם וכו', כי כל אחד לטובת עצמו דורש.

ו' תשנו . . . . . צח

ידבר נפלאות ממצלת תורתו של רבנו ז"ל, איך יש בה פדי לחיות את כל חייו, ועל ידה נתן להשיג הבנה בכל כתבי האר"ל והבעל-שם-טוב ותלמידיו הקדושים, שראוי להיות בקי בהם, ויגלה מצלת מי שזוכה לגדלות המחין דיקא כשמר לו, וזהו הלמוד של רבנו ז"ל, ויראה הגחוף איך אנשים מתפעלים מכל מיני דרכים לא נכונים ואת ספרי רבנו ז"ל מבזים וכו', ויספר מעשה מאכזבת אחד מאנשי שלומנו על בזוי ספרי רבנו ז"ל, אשר הם אצלו כאויר לנשימה.

ו' תשנז . . . . . ק

יחזק אחד, שמחמת סבוף שנקלע לתוכו מאבד את ישוב דעתו, ויגלה לו שאין שום יאוש, ועם ישוב הדעת נתן לצאת מכל הסבף.

ו' תשנח . . . . . קא

יעורר לחזק ולאמץ אחרים, ובפרט חסרי עצה וכו', ויבהיר שמועיל שנה לאמונה וכו', ועגן גרויסע פינעף מינוט — כספור מוהרנ"ת ז"ל.

ו' תשנט . . . . . קב

ביע שמחתו על פתיחת בית-המדרש "היכל-הקדש" חדש, וידבר מעגן סעדת מצנה בעת חנפת הבית, ויעורר על תפלה והתחזקות המביאות את הישועה.

ו' תשס . . . . . קג

יזהיר שלא להתערב למען כבודו, כשליצינים קוראים לו בשם משפחתו וכו', ויספר עבדה נאה בשם ר' נתן בר' יהודה וכו', ויזהיר מנכוחים ודברים בטלים.

ו' תשסא . . . . . קד

יחזק הנמען שיש לו חוש לחדש חדושים נפלאים, ואף-על-פי-כן אינו עוסק בזה, אלא נופל לעצבות וכו', ויעוררו מאד, כי זה יעשה לו פלים לקבל האורות.

ו' תשסב . . . . . קה

יאתל בריאות ופרנסה, ויעורר על כשרות האכילה שמביאה רפואה.

- ו' תשסג** . . . . . קז
יעורר מאד מאד אָחד שְׁנַפֵּל בְּפֶחַ יְקוּשׁ וְכוּ', וַיְגִלָּה דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה,
וַיִּזְהַר לְהַזְדַּרֵּז בָּזֶה פֶּן יִהְיֶה מְאַחַר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.
- ו' תשסד** . . . . . קח
יביע שְׂמֵחָתוֹ עַל לְמוּד סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וַיְגִלָּה כִּי צַד גִּתָּן לְהַשִּׁיגֵם, וַיַּחֲזֹק
מְאֹד לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
- ו' תשסה** . . . . . קח
יְדַבֵּר מִשְׂמֵחַת הַהִתְקַרְבוּת לְרַבְּנֵי ז"ל וּמַעֲמֵק עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת, וַיִּרְגִּיל
אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַפִּיץ בְּתוֹכֵי הַקְּבוּצָה
וַלְהַחֲזִיר אֶת כָּלֶם בְּתְשׁוּבָה.
- ו' תשסו** . . . . . קי
יאַחַל בְּרִיאוֹת וּפְרִנּוֹת, וַיִּזְהַר מְאֹד עַל שְׂמִירַת שְׁבֵת-קֹדֶשׁ וְהַדְּלָקָה
נְרוֹת, וַיְגִלָּה מַעֲלַת תְּפִלַּת הַנְּשִׁים בְּעַת רְצוֹן זוֹ.
- ו' תשסז** . . . . . קיא
יְדַבֵּר מִעֲנִין עֲסָקִיו שְׂאִינָם אֶלֶּא לְשַׁעֲתוֹ, וַיִּבְאֵר פְּסוּק: "וַלְקַחְתֶּם לְכֶם
בַּיּוֹם הַרְּאִשׁוֹן" — רֵאשׁוֹן לְחֻשְׁבוֹן עֲוֹנוֹת וְכוּ'.
- ו' תשסח** . . . . . קיב
יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְרַק צָרִיף לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִקְדָּם,
וַלְלַמֵּד שְׁלַחַן עֲרוּף, שְׂזוֹ שְׂמִירָה לְחֲדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין הַתְּחִזְקוֹת עַל
הַתְּעוֹרְרוֹת.
- ו' תשסט** . . . . . קיג
יַחֲזֹק בְּעֲנִין לְמוּד הַלְּכָה, שֶׁהִיא חוֹבָה גְּמוּרָה עַל-פִּי דַעַת רַבְּנֵי ז"ל,
וּמַעֲלַת הַזּוֹכָה לַעֲשׂוֹת מִכָּל הַלְּכָה — תְּפִלָּה, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין "שְׁלוֹם",
שֶׁהִיא הַשְּׂתוּוֹת שְׁנֵי הַפְּכִים דְּנִקְא.
- ו' תשע** . . . . . קיד
יְגִלָּה סְגֻלַּת יְמֵי הָעֵמֶ"ר לְתַקֵּן פְּגָם בְּרִית הַמְּעוֹ"ר, וַיִּבְאֵר טַעַם הָעֲנִין,
וַיַּחֲזֹק עַל הַשִּׁיחָה בֵּינֵנו לְבֵין קוּנֵנו, וַיִּבְהִיר עֲנִין הַשְּׂרָאָה הַשְּׂכִינָ"ה, וְאִיךָ
זוֹכִים לְנָסִים עַל-יְדֵי-זֶה.
- ו' תשעא** . . . . . קטו
יְגִלָּה שְׂמֵחָתָנוּ וְאֲשֶׁרְנוּ עַל הַהִתְקַרְבוּת לְרַבְּנֵי ז"ל, וַיִּבְאֵר מַעֲלַת מַדַּת
הַסְּבִלְנוֹת בְּכָל־לֵיאוֹת עֲנִין רַבְּנֵי ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּמָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אָחַד,

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

ט

וַיִּרְחִיק מִדְּחִיקַת הַשָּׁעָה, וְאִין עֲצָה לְהִתְרַחֵק מִפְּגְעֵי הַזְּמַן רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה.

ו' **תשעב** . . . . . קיז

יִגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִתְמַיֵּד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וַיִּבְאֵר בְּאֶפֶן נִפְלָא מְאֹד מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְטָבַל בְּמַקְנָה, הֵן בְּמוֹבֵן הַרוּחָנִי וְהֵן בְּמוֹבֵן הַפְּשׁוּט לְטָבַל בְּמֵי הַמַּקְנָה, וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת פְּנִינַת הַמַּקְנָה וְעֲנִין תְּקוּנָהּ, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַפְּצַת דַּעַת רַבְּנֵנוּ וַ"ל בְּחֻלוּן.

ו' **תשעג** . . . . . קיח

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מֵהַחֲסָדִים וְהָאֱהָבָה שֶׁמְגַלֶּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִשְׁעוֹ וְחִפְצוֹ לְגַלוֹת אֱלֻקוֹת בְּעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְאֵר שְׂכָדֵי שִׁינְמַר בְּנֵין הַקְּדוֹשָׁה צָרִיף לְחֻכוֹת, וְעֲנִין — כָּל יְדִיעָה בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה וְכוּ', וְאִיף זוֹכִים לְקַנְּנֵן תּוֹרָה — רַק עַל-יַדֵּי שְׂמַח־שִׁיב כָּל לְמוֹד בְּתוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

ו' **תשעד** . . . . . קכ

יִגְלֶה אֲהַבְתּוֹ לְנַמְעֵן, וַיֵּאחַל טוֹב בְּעֲנִינָיו, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַמַּרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ שְׂמַח תְּמִיד.

ו' **תשעה** . . . . . קכא

לְשַׁבַּח אֶת הַחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִתּוֹף כָּל הַקְּטָנוֹת וְכוּ', וַיִּבְהִיר נְחִיצוֹת מִדַּת הַתְּתַרְנוּת בְּחַיֵּי הָאָדָם בְּכָלֵל וּבִפְרָט, וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְמַעֲלַת הַמַּכְנִיס דְּרָף זֶה בְּאַחֲרִים וְהַזּוֹכָה לְקַרֵּב רְחוּקִים עַל-יַדֵּי הַפְּצַת הַסְּפָרִים, שֶׁהֵם תְּקוּן עַל כָּל הַתְּפַשְׁטוֹת הַטְּמָאָה שֶׁל הַיּוֹם.

ו' **תשעו** . . . . . קכג

יֹזְכִיחַ זוּג, שֶׁמַּצַּד מֵהוֹתָם הֵם מִתְאַיְמִים, אִף הַמַּרְיָבָה בִּינֵיהֶם הוֹרְסָת, וַיִּזְדַּרְכֶּם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְזָכוֹת לְשָׁלוֹם-בֵּית אֲמַתִּי עַל-פִּי דְרָף הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְהָאֲמוּנָה.

ו' **תשעז** . . . . . קכה

יְדַבֵּר מֵהַמְּנִיעוֹת בְּהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנֵנוּ וַ"ל, שֶׁזֶה בְּעֲצָמוֹ בּוֹנֶה כְּלִים לְהִתְקַרְבוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר שְׁלֵא לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, וַיְדַבֵּר מִמִּדַּת הַצְּמָצוּם — לְעַבֵּד עִם חֻכְמָה, וְכֵן בְּקְרוּב אַנְשִׁים לְקַדְּשָׁה וְכוּ', שֶׁזֶה סוּד קְנָאֵת הַמְּלָאכִים, שֶׁצָּרִיף לִילֵף בְּהַעֲלֵם וְכוּ'. וַיְדַבֵּר מִעֲנִין סְפָרֵי מוֹסֵר.

תַּכְּן הַעֲוִינִים

י

- ו' תשעה** . . . . . **קכו**
יפליג במעלת הנותן יד להמשיך השארת רבנו ז"ל בעולם, ויחזק להמשיך את עצמו אליו יתברך, ולשמח נפשו וכו', ויעורר מאד על שלום-בית, וקביעת שעורים פסדרן.
- ו' תשעט** . . . . . **קכז**
יגלה אהבתו הישנה לנמען, ובפרט שעוסק לבנות עיר על-שם רבנו ז"ל, ויזכיר איה דבר רבנו ז"ל ממעלת ארץ ישראל, וידבר מענין 'מניעות' שיש בהתקרבות להקדוש-ברוך-הוא, ויחזק על-פי הדרך שגלה משה רבנו להתקרב לה' מתוך הבלבולים, ויגלה נפלאות במהות ענין היחודים הקדושים, וסוד שם ב"ן מלכות ארץ ישראל וכו'.
- ו' תשפ** . . . . . **קל**
יגלה נפלאות ממעלת הזוכה לעסק בקרוב רחוקים, ולבנות בחינת "היכל-הקדש", שהוא סוד גלוי השכינה, ויזרוז שלא יפל בדעתו מהרב המקומי וכו', שזוקף את כל ההצלחות לזכותו ומצר צעדים וכו', וידבר מענין הזמנת מלאכי הלב והשמירה של אמירת "בשם ה' אלקי ישראל מימיני מיכאל" וכו', וידבר מנשיאת חן.
- ו' תשפא** . . . . . **קלב**
יחזק בת ישראל שזכתה לשוב בתשובה.
- ו' תשפב** . . . . . **קלב**
יחזק מאד בעל תשובה, ויגלה מעלתו ויקרתו אצלו יתברך.
- ו' תשפג** . . . . . **קלג**
יחזק בת ישראל על שמירת שבת וטהרת המשפחה ובקשה בעת הגרות, וברכה על זרע של קימא.
- ו' תשפד** . . . . . **קלג**
יעורר לברח אליו יתברך, ואיה שבכל דבור אליו ממשיך על עצמו אור נפלא וכו', ויעורר על הפצת הספרים ולהתפרנס מזה.
- ו' תשפה** . . . . . **קלד**
מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", בו יגלה נפלאות מענין חנוך, וירבה לחזק ולעודד על-פי דעת רבנו ז"ל וכו'.
- ו' תשפו** . . . . . **קמג**
מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", בו יבאר פסוקים

תְּכַן הַעֲנִינִים

יא

בְּפָרֶשֶׁת בַּמִּדְבָּר מֵעֲנִין מְנִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִכָּנַס לְשִׁיחָה אַרְכָּה עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו תְּלַמִּידֵי בְנֵי קְהֵלָתוֹ עַל כָּל הַעֲנִינִים הַנוֹגְעִים לְחַנוּף הַבְּנִים וְהַמְבַגְרִים לִילֵף בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלִהְיוֹת בְּנֵין הַיְהוּדוֹת וְהַחֲסִידוֹת כְּרֵאוּי.

ו' תשפז . . . . . קנא
יעורר על חדושי תורה, ועל התבודדות ויחודים, והפצת ספרי רבנו ו"ל
בשעות הפנאי.

ו' תשפח . . . . . קנב
יאחל ישוב טוב בעיר הקדש צפת, ויגלה שעקר הבית מנוס הוא רק
אצלו ותברך, ומעלת המבלה בקברות הצדיקים דשם, ויחזק על הפצת
ספרי רבנו ו"ל, ויזהיר מאד מחובות.

ו' תשפט . . . . . קנד
ידבר מקף שאנו בידו ותברך פחמך ביד היוצר וכו', ומגדלתו ותברך,
וישבח ענין חזרתו בתשובה של הנמען, ויזהירו על תפלין, מזוזה
וכשרות.

ו' תשצ . . . . . קנה
יגלה מעלת ההוגה ולומד בספר הקדוש: "לקוטי-מוהר"ן", ויספר
מהקונטרסים החדשים שמוציא ויוציא לאור בעזרת השם ותברך.

ו' תשצא . . . . . קנו
ישבח הנמען על אשר עוסק בהתבודדות ובלמוד "לקוטי-מוהר"ן",
ויבאר ענין אסתלתא דגאלה, שאמר רבנו ו"ל על ספרו הקדוש, ויזרו
להפיץ ספרי רבנו ו"ל בחולון ובת ים, וידבר מענין למוד "עין יעקב".

ו' תשצב . . . . . קנז
ידבר מתקון נשמות שבדור הזה, שהם תקון דור המבול וההפלגה,
ויחזק לילף למקנה ולהתנדות שם, ולומר תקון הכללי והתפלה, וחי"י
פרקים משניות באמירה, ויעורר על הדבור אליו ותברך.

ו' תשצג . . . . . קנח
יחזק בן קבוץ על מצוות מעשיות וקיום היתדות, וידברנו להפיץ אור
האמונה במקומו, כדי לקרב את כלם אליו ותברך.

ו' תשצד . . . . . קנט
יעורר לרפז מחשבתו על-כל-פנים חמשה רגעים לדבר בכל יום סך זמן

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

בְּזֶה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּסְפָּר מַעֲשֵׂה מַמְוֵה־רַב"ת ו"ל עִם ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה מְאֹד.

ו' תשצה . . . . . **קס**
יְדַבֵּר מִסְבָּלְנוֹת, שֶׁהִיא הַעֲקָר בַּחַיִּים, וְרַבּוּי הַדְּבֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁבָּאִים.

ו' תשצו . . . . . **קסא**
יְגַלֶּה, שֶׁכָּל הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקִּדְשָׁה, עוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי הַתְּרַחֲקוֹת וְכוּ', וַיִּבְאֵר שֶׁצָּרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עַל שְׂנוּדַע לָנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּסְפָּר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל עֲנִיַן הַחַזוּק שֶׁצָּרִיךְ דוֹקָא בְּשִׁעַת יְרִידָה, וְצָרִיךְ שִׁיעֵבֵר עַל הָאָדָם, וְזֶהוּ עֲקָר הַגְּדֻלָּה וְכוּ'.

ו' תשצז . . . . . **קסד**
יַעֲזֹר מְאֹד לְחַטְף נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וַיְגַלֶּה שֶׁעֲקָר הַשְּׂמִיחָה הוּא שְׂאִין אָנוּ מִתְנַגְּדִים, רַק מְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּתֵּן עֲצָה כְּנֶגֶד כָּל הַבְּלִבּוּלִים — לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשָׁלָא לְהִסְתַּכַּל עַל אַחַר מֵה יִגִּיד וַיְגִיב.

ו' תשצח . . . . . **קסה**
יְדַבֵּר מִגְּדֻלַת הַרְבִּי, שֶׁיְכוּל לְהַכְנִס לְבֵית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְלְהוֹצִיא עֲצָמוֹת חַיּוֹתָהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִים בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה, וַיְדַבֵּר מִקְדָּשֵׁת סְפָרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל וּמִגְּדֻלַת הַקְּבוּץ שֶׁלוֹ, וַיַּמְעִיֵן חֲבוּר נְגוּנִים דְּקִדְשָׁה.

ו' תשצט . . . . . **קסו**
יְדַבֵּר מִיִּשְׂרָאֵל לְנִמְעָן, שֶׁרוֹצֵה לְקַפֵּץ לְתוֹךְ עֲשִׂיָהּ וּבְנֵיָן שֶׁל עִיר בְּרֶסֶלֶב, וַיּוֹרֶה לוֹ לְהִמָּתִין וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה, וַיְגַלֶּה עֲנִיַן תְּפִלָּה וְהָעֲנָנִים שֶׁמְכַסִּים עָלֶיהָ, וַיַּעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה וְכוּ'.

ו' תת . . . . . **קסח**
יְרַחֵק הַנִּמְעָן, שֶׁחַפֵּץ בְּרַב עֲקֻשָׁנוֹת לְהַכְנִס לְתַחוּם הַבְּנֵיָן שֶׁל יְסוּד עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּאַרְץ הַקִּדְשׁ מִדְּחִיקַת הַשְּׂעָה שֶׁגוֹרֵם קְלָקוּל וְכוּ', וַיִּחְזְקוּ מְאֹד בְּמִדְרַגַת חֲסִיד הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ, וְיִסוּד עֲנִיַן יִתְּנוּ אַחֲרֵיהֶם עַל דְּרָךְ הָעֲבוּדָה וְכוּ'.

ו' תתא . . . . . **קסט**
יְרַחֵק הַנִּמְעָן מִכְּפִלְיוֹן עֵינָיִם לְמִכְתָּבָיו וְכוּ', וַיִּזְכְּרוּ תוֹכַחַת מוֹהֲרַב"ת ו"ל לְכַנּוֹ עַל זֶה, וַיִּשְׁבַּחוּ עַל הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל וּבְפָרְט בְּדוֹר הַזֶּה, וַיְדַבֵּר

תִּכְן הָעֲנִינִים

יג

מהחפוש אחר הצדיק, ומה"לקויטי-הלכות", שהם הגן-עדן של השם
תִּבְרָךְ.

ו' תתב . . . . . קעא

יחזק בת ישראל על עקירת מדת הקנאה, וענין שמיעת קול שמחה,
וידבר נפלאות מסוד נגונים, ובפרט מהנגון של השגחה וכו'.

ו' תתג . . . . . קעב

יזהיר על פשרות המזוזות ובדיקתן, ויעורר על תפלות בצבור ומתוך
הסדור.

ו' תתד . . . . . קעג

יחזק בת ישראל על שלום-בית, ומעלת זה הענין.

ו' תתה . . . . . קעג

ידבר מענין מציאת הזיוג, ומכח הבחירה החפשית, רק שלפעמים מרב
בחירה מקלקלים הטוב שנשפע, וצריך להזהר מזה.

ו' תתו . . . . . קעד

יזהיר על שמירת שבת כהלכתה וכו', ויגלה מעלתה, ויאחל על השלום
בבית.

ו' תתז . . . . . קעה

ידבר נפלאות מהמשכת האמונה פשוטה על האדם, שזוכים לה על-ידי
שבת, שעל-ידי-זה נעשה חרות המחין, ויגלה חובת השמחה בשבת-
קדש, וילהתענג על ה'.

ו' תתח . . . . . קעו

יעורר בת ישראל מאד על חזוק הדדי בבית בין הבעל לאשה, ואגב
אורחא יטעים זאת בפסוק מפרשת תזריע באפן נפלא על קטב היחס
שמקבלים ונותנים בבית, וידבר מענין שמירת הזמן, כמו שהתבטא
מוהרנ"ת ו"ל לגבי חבור ספריו הקדושים.

ו' תתט . . . . . קעז

יגלה נפלאות ממה שפועלים ספרי רבנו ו"ל בלב האיש הישראלי,
וידבר מענין הפלות, והתקון — לתן צדקה וכו', ועקר הצדקה —
לספרי רבנו ו"ל.

ו' תתי . . . . . קעח

יביע שמחתו העצומה לגמען, שזכה להפיץ כל-כף את אור רבנו ו"ל

תִּכּוֹן הַעֲוִינִים

בְּעוֹלָם, וַיִּדְבֵּר מֵעֵינַי רִיחַ הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשַׁעַר, וּמְזוֹכוֹ שֶׁהַפִּיץ עֲשָׂרוֹת אֲלָפֵי קוֹנְטָרְסִים וְכוּ', וַיִּגְלֶה לוֹ מַה פּוֹעֲלִים כְּשִׁלּוּחַמִים כְּנֶגְדְּ כַחוֹת הַסְטֵרָא אַחְרָא כְּצוֹנַת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל.

ו' תתיא . . . . . קעט

מִכְתָּב פְּלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", בּוֹ יַעֲזֹר עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה, וְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, וְשְׁלוֹם־בַּיִת, וְאַמוּנַת חַכְמִים, וְקַרְבַּת הַצַּדִּיק, וּגְנוּת הַמְזוּלָזֵל בּוֹ, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְקַרְבוֹת לְרַבֵּנוּ ו"ל בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְאַגַּב אוֹרְחָא יַחְזֹר עַל הַמוֹן נְקֻדוֹת הַצְרִיכוֹת חֲזוּק.

ו' תתיב . . . . . קפז

יַחְזֹק מְאֹד לְאַמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּגְלֶה שֶׁהַתַּפְלָה הִיא הַכְּלִי בְטוֹי לְאַמוּנָה.

ו' תתיג . . . . . קפח

יִדְבֵּר מִהִיסוּד הַגְּדוֹל בְּעַבְדוּת ה' לְהַחְזִיק בְּדֶרֶךְ אַחַת, וְלֹא לְהַחְלִיף בְּמַהִירוֹת בְּכָל פַּעַם מִדֶּרֶךְ לְדֶרֶךְ.

ו' תתיד . . . . . קפח

יִגְלֶה מַה צְרִיף לַעֲשׂוֹת מִי שְׁנוֹתָנִים לוֹ פְּדִיוֹן, וַיַּעֲזֹר עַל חֲמֹשׁ וַרְשֵׁי עַם הַתַּרְגוּם, וְלַמּוֹד מִשְׁנִיּוֹת וּגְמָרָא, וְשִׁלְחַן עֲרוּף, וְזוֹהַר וּמְדַרְשִׁים, וְעַל הַשְּׁלֹשׁ תַּפְלוֹת בְּמַגֵּן וַחֲצוֹת, וְשִׁאָר אַמִּירוֹת בְּכוֹנֵה בְּסִדוֹר, וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְהַכֹּל בְּלִי לַחַץ וְכוּ', וַיִּבְאֵר מִדּוּעַ בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה נִמְשָׁכִים אֶל אוֹר רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי הוּא אוֹר רוּחָנִי.

ו' תתטו . . . . . קצב

יִדְבֵּר מִלְמוֹד זְכוֹת אֶפְלוֹ עַל רְשָׁע, אֲבָל לֹא עַל מַסִּית, אִף שֶׁנִּקְרָא 'רַב', כִּי הוּא מַסִּית כְּנֶגְדְּ הַצַּדִּיק.

ו' תתטז . . . . . קצב

יִדְבֵּר נִפְלְאוֹת מֵעֵינַי פְּדִיוֹן וְהַמְתַּקַּת הַכ"ד בְּתֵי דִינַי, וּמְרוֹם מַעְלַת עַת חֲצוֹת הַמְסַגְּלַת כְּפְדִיוֹן, וְאֵז רְאוּי לְלַמַּד הַמַּאֲמָר בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהֲרַנְ"ן" הַשֵּׁיף לְפְדִיוֹן וְכוּ', וַיִּבְאֵר עֵינַי הַדִּינִים שֶׁנִּמְשָׁף עַל־יְדֵי מַחֲשַׁבֶּת הָאָדָם, וַיַּעֲזֹר מְאֹד מְאֹד עַל קְדוּשַׁת הַמַּחֲשַׁבָּה, שֶׁשָּׁם מִשְׁכַּן הַנְּשָׁמָה, וּמִמְשִׁיף עַל סְבִיבוֹתָיו מִמַּהוּת מַחֲשַׁבוֹתָיו לְטֵב וּלְמוֹטֵב, וַיִּגְלֶה הַפְּלִגַּת גְּדֹל מַעְלַת הַזּוֹכָה לְהַתְקַרֵּב לַצַּדִּיק הָאֲמֵת.

ו' תתיז . . . . . קצה

יִזְהִיר מְאֹד עַל שְׁמִירַת שְׁעוֹת הַשָּׁנָה לְבְּלִי לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּזוֹה פְּלִל, וְלֹא לְהַסְתוֹכֵב בַּחֲסָר שָׁנָה וּבַחֲסָר מַעַשׂ שְׁבַע־קַבּוֹתֶיהָ.

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

טו

ו' תתיח . . . . . קצו

יגלה נוראות ונפלאות מענין התקשרות בין עולם הזה לעולם הבא, יחוד הנבי"ה אלקים, וייעץ לרשם על פני הכתב מתשבה, דבור ומעשה קדושים, ויזרו על זכוף הדבור, השמיעה, הפעס וההסתכלות, ומכל הלמודים שאדם לומד, צריך ללמד לעצמו צרופים וכו', ולהסיר עניני הפרסום מלכבו וכו'.

ו' תתיט . . . . . קצח

יחזק מאד מאד באמונה פשוטה בו יתברך, בלי שום קשיות עליו ועל צדיקיו האמתיים, הממשיכים אור גדול בעולם.

ו' תתכ . . . . . קצט

יאחל ברפת "מזל-טוב" תמה להלדת הבן, ויברך מאד, ויעורר על ענין שהעולם הזה הוא כים סוער, ואין שום עצה להנצל מסכנות, רק על-ידי צעקה אליו יתברך.

ו' תתכא . . . . . ר

יחזק מאד המנהג של אמירת ח"י פרקים משניות בכל יום, ויגלה מעלתה ולמה יכולים לזכות על-ידי-זה.

ו' תתכב . . . . . רא

ידבר מענין חתן ביום חפתו, שמוחלין לו כל עוונותיו, ומענין פת הבחירה ושמחה בפית.

ו' תתכג . . . . . רב

ידבר מסגלת ענין אמירת ח"י פרקים משניות בכל יום, שהורג את הנצר הרע.

ו' תתכד . . . . . רג

יאחל ברפת הצלחה בדרך ההתקרבות למקרב חדש, ויורה לו, שתחלת דרך הקדשה צריך להיות רק במדת השמחה, ויבאר חייב האחיזה באמירת ח"י פרקים משניות, ושאין צריך להתבלבל אם נחסר באיזה יום, רק להתחיל היכן שאוחז וכו'.

ו' תתכה . . . . . רה

יתן עצה לאברך שרוצה לאחז דרכו ללמד לבד, שאף-על-פי-כן יבנס לאיזה כולל, ויגלה לו דברי רבנו ז"ל, שפשיש לאדם לב — אין שיד אצלו מקום.

תָּכֵן הָעֵינַיִם

- ו' תתכז . . . . . רז
 יאחל רפואה שלמה בזכות קיום המצוות הרמוזות בחנ"ה.
- ו' תתכז . . . . . רז
 ידבר מענין למוד עשרים דף גמרא לחדש עם עמידה במבחן על זה, ויגלה חביבות העסק בתורה ובצרוף עוד שעורים, וידבר מענין סופרים הכותבים תפלין, וענין כבוד האשה, שעל-ידי-זה נעשה כף למעלה באורות העליונים, ויגלה ענין עסק היחודים ומהותם.
- ו' תתכח . . . . . רח
 יחזק אב, שבנו שהתקרב ליהדות מזכה אותו בקריאת שמע ועוד, ויעוררו שלבסוף גם הוא יחזור לצור מחצבתו להתקרב אליו יתברך, כי אין שום מציאות מבלעדיו יתברך כלל.
- ו' תתכט . . . . . רט
 מקתב לבת ישראל, בו יתן עצה לרפואת העינים של אמה, ויאחל בעינים הפרטי.
- ו' תתל . . . . . רט
 ידבר מענין עקשנות דקדושה, ומחלישות הדעת שבהכרח שתהיה לכל העוסקים בצרכי צבור וכו', ויגלה גדלת רבנו ז"ל, שלפי גדל ההפכה בזה מחיבים למסור נפש בעבור ענינו, וידבר מהסתכלות פני הצדיק שהוא רבנו ז"ל, וזאת — על-ידי למוד ספריו, ובהפצתם — ממשיכים פניו הקדושות בעולם.
- ו' תתלא . . . . . ריא
 יחזק הנמצאן שמפיץ את ספרי רבנו ז"ל, אשר הם הם התרופה פגוד קלפת המסיון ושאר טמאות שהכניסו בעם ישראל, ויגלה איך מהפכים מקומות שהם בסוד "גולה" לענין "גאולה", על-ידי שמכניסים אלופו של עולם.
- ו' תתלב . . . . . רבי
 יתן עצות פרטיות למשפחה רחוקה, שלא לעזב את ארץ ישראל, ויעץ להם לקיים הנהגות שיקבלו על עצמם בלמוד הלכות התורה ובקיום מצוות מעשיות, ויפרט אחת לאחת.
- ו' תתלג . . . . . ריג
 ידבר מישרים למפיץ ספרי רבנו ז"ל, איך ישב ויעסק בתורה, ובכפסו שיחננו לו יזכה לנותנים להיות מחזיקי תורה, וידבר משמחה ורקודים,

תָּכֵן הָעֲנִינִים

יז

ויעורר מאד.

ו' תתלד . . . . . רטו

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַמַּקְרָב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיְגַלֶּה מַעַלְתָּהּ הַנְּשֹׁגְבָה שֶׁל
אֲמִירַת תְּהֵלִים, וְאֲמִירַת חַצוֹת.

ו' תתלה . . . . . רטז

יִחְזַק בֵּת יִשְׂרָאֵל עַל שֶׁהִחֲלִיפוּ מְזוּזוֹת בֵּיתָם, וַיֶּחֱחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה
בְּעֲנִינָם הַפְּרָטִי.

ו' תתלו . . . . . ריז

יִחְזַק אִשָּׁה עַל כְּבוֹד בַּעֲלָהּ, וְעַל שְׁמִירַת שַׁבַּת שֶׁהִיא סִגְלָה לְפָרְנֶסָה.

ו' תתלוז . . . . . ריז

יִחְזַק וַיֵּאמֶן הַנִּמְצָן שִׁישׁ לוֹ חֲלוּמוֹת רָעִים וּמִבְּהִילִים, וַיִּרְאֶה לוֹ מַדְבְּרֵי
חַז"ל אִיךָ שֶׁהִתְיַחֲסוּ לְעֲנָן זֶה, הֵן אִם מְנִיחִים שְׂאֵלוֹ חֲלוּמוֹת אֲמִתִּיִּים
וְהֵן אִם הֵם דְּבָרִים בְּטָלִים, וַיִּזְרַז לוֹמַר הַתְּפִלָּה הַמוֹבֵאֵת עַל כֶּף בְּסֻדוּרֵים
בְּשַׁעַת בְּרִכַּת כַּהֲנִים.

ו' תתלח . . . . . ריט

יֶאֱחַל מִזֵּל טוֹב עַל הַלְדַת הַבֶּן, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָן לוֹחֲמָה חֲזִיתִית עִם הַמְּסִיּוֹן,
יִמַח שְׁמֵם, עַל-יְדֵי הַדְּפָסֶת וְהַפְּצַת קוּנְטְרָסִים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית ה"לְקוּטִי-
הַלְכוֹת" בְּשִׁפְהָ קָלָה וּפְשׁוּטָה, וַיִּזְרַז לְקַבֵּעַ שְׁעוּרֵין כְּסֻדְרָן וַיִּזְמְנִים
לְהַפְּצָהּ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָן שְׂמִחָה וְרִקוּדִים, וּמַעַלְת הַזּוֹכָה לְדַבֵּר מְרַבְּנוּ ו"ל
בְּכָל יוֹם.

ו' תתלט . . . . . רכ

יִחְזַק אֶת הָעוֹסֵק בְּהַדְּפָסֶת הַקּוּנְטְרָסִים, וַיְגַלֶּה לוֹ מַעַלְת הָעֲנָן, וַיִּתְיַחֲס
לְבִקְשָׁתוֹ שִׁישְׁלַח לוֹ מֵאָה קוּנְטְרָסִים וְכו', וַיֵּאמְרוּ עַל מְצִיאַת זְוִיגוֹ.

ו' תתמ . . . . . רכא

יְבָאָר עֲנָן שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁסִּפְרוּ הַקְּדוּשׁ הוּא אֶתְחַלְתָּא דְּגֵאֲלָה, וַיִּתֵּן
עֲצָה כְּנֶגֶד מַדַּת הַבִּישׁוּנוֹת, וַיִּסְפֹּר מַה שֶׁהָיָה עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי רַבְּנוּ ו"ל
שֶׁהִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר עִמוֹ, וַיְגַלֶּה מַסְגַּלַת הַנְּשִׁק הַגָּדוֹל שֶׁל ח"י פְּרָקִים כְּנֶגֶד
הַיָּצָר הָרָע, וַיְעוּרֵר עַל כֶּף וְעַל שְׂמִחָה.

ו' תתמא . . . . . רכג

יְעוּרֵר מֵאֵד עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים וְעַל הַתְּבוּדָדוֹת, וְכוֹנֵנַת הָאֲרְבַּע תְּפִלוֹת
הַקְּבוּעוֹת, וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּחוּלוֹן.

תְּכַן הָעֲנִינִים

ו' תתמב . . . . . רכד

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֹּת לַמּוֹד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְאֵר עֲנִינֵי מַה שְּׂמוּכָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ בְּסוּד "תְּקִיל בְּתִיקְלָא עַד דְּאִתְגַּלִּיא לֵיהּ", עַל קֶטֶב עֲנִינֵי הַחֲפוּשׁ אַחַר הָאֲלָקוֹת שֶׁבְּרִיאָהּ, וַיַּחְזֹר עַל נִקְדָּה מֵהַתּוֹרָה ס"ד, וּמִסוּד שְׂמֻחַתְנוּ בְּרַבֵּי שְׁבוּנָה לְנוּ אֶת הַמַּחֲזִין וְכוּ', וַיִּבְהִיר עֲצַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲנִינֵי 'מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב', וַיַּחְזֹק וַיֹּאמֶץ מְאֹד.

ו' תתמג . . . . . רכו

וַיְגַלֵּה מַעַלֹּת הַהֶפְצָה, וַיְכַשְׂמֵתְגַבְּרוֹת הַמְּנִיעוֹת יֵשׁ לְעֲשׂוֹת זֹאת בְּהֶצְנֵעַ, וַיִּזְהִיר לְהִתְרַחֵק מִכּוֹפּוּחִים וְכוּ', וַיְגַלֵּה מַעַלֹּת הַשְּׂמֻחָה בְּאֲלָקוֹת וְכוּ', וְעֲנִינֵי דְבִקּוֹת וּבִטְחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ו' תתמד . . . . . רכז

יַחְזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל עַל קִנְיַן מְדוּת טוֹבוֹת וְעַקִּירַת מִדַּת הַקְּנָאָה וְכוּ', וַיִּסְפֹּר מֵהַקְּלוּזֵי בְּאוּמָן, אֵיךְ שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לֹא הִרְשׁוּ עַל-יְדֵי ר' אֲבָרְהָם בֶּר' נַחֲמָן לְגַרֵּשׁ הַפְּשׁוּטִים, וַיּוֹצִיא מִזֶּה עֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה.

ו' תתמה . . . . . רכח

יַחְזֹק מְקַרְבֵּי חֲדָשׁ עַל הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְרַבְּנוּ ז"ל, וְעַקֵּר הַהֶתְקַרְבוֹת הַיָּא הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר בּוֹ הַצְּדִיק, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי הַקּוֹנְטְרַס סְדֵר-דְּרָךְ-הַלְמוּד.

ו' תתמו . . . . . רכט

יֵאָחַל בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב" לְהַלְדֵּת הַבֵּן, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי הַחֲכָמָה, לְהִתְחַכֵּם בְּזֶה הָעוֹלָם לְחֻטָּף טוֹב נֶצְחִי, וַיִּזְכִּיר מֵאִמֵּר הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְאֵלִיק, וַיְדַבֵּר מֵהֶפְצָה וּמֵעֲנִינֵי שְׂמוֹהֶרְנֵי"ת ז"ל הַסִּיק, שֶׁהַדְּפָסָה תּוֹתִיר בְּעוֹלָם הַשְּׂאֲרַת רַבְּנוּ ז"ל.

ו' תתמוז . . . . . רל

יְבִיעַ שְׂמֻחַתּוֹ עַל הַבְּשׂוּרָה שֶׁבְּעִיר אֲשֶׁדוּד לְקַחוּ עַל עֲצָמָם הָאֲבָרְכִים לְהַפְּיֵץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִּים, וַיְגַלֵּה גְדֹל טְרַחוּתּוֹ בְּקוֹנְטְרַסִּים, וַיְדַבֵּר מִחֻזּוֹק אֲמוּנָה מְאֹד, וַיִּתְשַׁקְּתוּ שֶׁל מוֹהֲרֵי"ת ז"ל, שֶׁסְּפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִהְיוּ בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת.

ו' תתמוח . . . . . רלא

יַחְזֹק בֵּת יִשְׂרָאֵל עַל קְרוֹב רְחוֹקוֹת, וְעַל מְחִילַת עֲוֹנוֹת, וּבְרִיאֹת וּרְפוּאָה שְׁלָמָה, וּשְׁלוֹם-בֵּית.

תִּכְוֵן הַעֲוִיָּנוּת

ט

ו' תתמט . . . . . רלב

יְדַבֵּר מֵעַנְיָן פְּתִיחַת דָּף קָדֵשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְמַחִילָה, וַיַּעֲוֹרר עַל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְעַל יוֹם תְּהֵלִים, וְסִדְרֵי-דֶרֶךְ-הַלְמוּד.

ו' תתנ . . . . . רלג

יְבִיעַ שְׁמַחְתּוֹ עַל שֶׁהִנְמַעַן זָכָה עַל-יְדֵי הַסֵּפֶר "אֲשֶׁר בִּנְחַל" לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּגְלֶה שְׁנֵה בְּעִבּוּר כִּי נִכְתְּבוּ הַמִּכְתָּבִים עַל-יְדֵי כְּסוּפֵי הַנְּפָשׁוֹת וְכוּ', וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן 'יַחַד' הַשִּׁיף לְשְׁלוֹם-בַּיִת וְסִגְלָה לְעִשְׂרֵיּוֹת, וַיַּחֲזֵק לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְבוּרִים אֵלָיו יְתִבְרַךְ בְּכָל מְקוֹם בּוֹאוֹ.

ו' תתנא . . . . . רלד

יְדַבֵּר מִתְקוּן עַנְיָן הַרוּחָנִי, וְאֵז נִתְקַן גַּם בְּגַשְׁמִי, וַיַּעֲוֹרר לְעֹזֵר לְאִשָּׁה, שְׁנֵה עֶזֶר גַּם לוֹ, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן בְּדִיקַת מְזֻזוֹת וְהַדְּלָקַת גְּרוֹת שַׁבַּת-קָדֵשׁ, וְהַתְּפִלָּה שֶׁל הַנָּשִׁים מְקַבֵּלֶת אֹז, וַיַּעֲוֹרר עַל קִיּוֹם שִׁיחָה ע"ו — סִדְרֵי-דֶרֶךְ-הַלְמוּד, וַיִּרְגִּיל בְּדֶרֶךְ גְּעִימָה לְסַפֵּר כָּל עַנְיָנָיו אֵלָיו יְתִבְרַךְ.

ו' תתנב . . . . . רלו

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מְנוֹרָאוֹת מַעֲלַת הַלְמוּד וְהִידִיעָה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, שְׁמַמְשִׁיף רַחֲמָנוּתוֹ יְתִבְרַךְ בְּעוֹלָם, וַיַּעֲוֹרר וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת מִתּוֹף סְדוּר — מְלָה בְּמִלָּה, וַיִּמְתִּיק הַעֲנָנָן בְּסִפּוּר מִהִבְעָרְגָעֵר וּמִדְּבָרֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁכָּל תְּפִלָּה עוֹשֶׂה שְׁעִשׂוּעִים אַחֲרֵים בְּעוֹלָמוֹת וְכוּ'.

ו' תתנג . . . . . רלז

יַעֲוֹרר וַיַּחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה וְהַהֲתַקְדְּשׁוּת, וּפְרִישׁוֹת מִן הַחֲטָא שֶׁתּוֹצְאוֹתָיו מְרוֹת מְאֹד.

ו' תתנד . . . . . רלח

יַחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל שְׁרוּצָה לְהַפְקֵד בְּכֵן זָכָר דִּיקָא, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן 'בְּצֹר הַרְחִבְתָּ לִי', שְׁאִין צְרִיף לְהַתְּבַלְבֵּל, וּבְכַרְט כְּשֵׁיִשׁ בְּנוֹת, וְאוֹלָם יַתֵּן חֲמַשׁ עֲצוֹת לְזָכוֹת לְבָנִים זָכָרִים, עַל-פִּי הַמְּבַאֵר בְּעַנְיָן זֶה בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל.

ו' תתנה . . . . . רמ

יִתְנַצֵּל בְּפָנֵי הַנְּמַעַן, שְׁנֵה שְׁמוֹנֵעַ אוֹתוֹ לְעַת עֵתָה מִתְּשׁוּקָתוֹ לְהִקִּים מְקוֹם וַעֲרֵר עַל שֵׁם רַבְּנֵי ו"ל, אֵינּוּ מִחֲמַת בְּנֵה פְּרֻטִית, כִּי אִם לְטוֹכְתּוֹ, וַיִּנְרְזוּ לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וַיִּגְלֶה מַה קוֹרָה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁצָרִיכִים חֲזוּק מְאֹד, וּבְכַרְט בִּימֵי הַקִּיץ וְכוּ'.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

ו' תתנו . . . . . רמא

יחזק בעל תשובה בהתקדמותו בדרך התשובה, ועקר שלמותה — כשמתחזר אחרים, ויעוררו להפיץ הקונטרסים בקבוץ שלו, ויבאר שעל-ידי השמחה רואים את ההכל שבתאוות וכו', ויחזק על מציאת הזיווג, שלא להיות בדרך וכו'.

ו' תתנו . . . . . רמב

יחזק בעל תשובה בדרך התשובה שלו, ויגלה לו ענין השכחה דקדושה שגלה רבנו ז"ל להסיר הכל מדעתו, ולזה זוכים על-ידי רבוי הדבור אליו ותברך, ויחזק על פונת השלש תפלות וכו', ויעוררו כשנוצר מכל מה שעבר עליו מימי נעוריו, שלא יפל על-ידי-זה, כי אם ירוץ להפיץ אמונה וכו', ולשמח במתנת אלקים — אשה משפלת.

ו' תתנה . . . . . רמד

יגלה נפלאות מעסק ההתקרבות לצדיק, שהוא פדגמת פתות הלמוד בתלמוד תורה, שעולים מדרגה לדרגה, ויתאר כיצד רבנו ז"ל מוציא את האדם מגנות מעשיו, ומאיר בו השגת אלקות, אף אי אפשר לזכות לזה, אלא על-ידי אחיזה באמת, לרצות רק האמת, ולא להטעות עצמו, ויתן סימן אל מי ראוי להתקרב וכו'.

ו' תתנט . . . . . רמח

ידבר מהחנוף שפל אחד נצרך לו, ויבפרט אלו שהם בהיכלא דמלכא, וידבר מהנקודת של תורה ג"ו מענין הסתרה שבתוך הסתרה, שהצדיק מגלה דוקא שם את האלקות, ועל קטב זה סובבים הקונטרסים הקדושים, וידבר מענין החפוש אחר היראה של רבנו ז"ל "בפיך ובלבבך", ויזכיר ענין פלים ואורות המובא בכתבי האר"ל, וידבר משמירת וקדשת הדבור המביא לידי חכמה אלקית, ומענין העליה עד הכתר ושער הנ' בשבועות.

ו' תתס . . . . . רנ

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו, "חסדי ברסלב", בו יחזקם לקראת חג השבועות הקדוש והנורא ביום האחרון של הספינה, ויפליג בגדלת ומעלת הזמן, ואיך שצריך להפיק לקחים מענין יציאת מצרים, ספירת העמר וקבלת התורה, וידבר מענין חשבון הנפש שצריך כל אחד לעשות — להסתפל על הימים שעברו, כיצד פעל או לא פעל בהם וכו', וידבר מענין חסד — פלליות כל המדות פלן, ומקבלת התורה, שהיתה אז קנאת המלאכים, וגדלת בר ישראל המקבל את התורה

תִּכְן הָעֲנִינִים

כא

למרות כל הגשמיות וכו', וידבר מהמניעות שיש לנו על דבר רבנו ז"ל, ויגנה המוסר את חברו, וידבר ממנהג ישראל להיות געור בשבועות, ואזהרה להורים לשמר עם מי בניהם מתחברים.

ר' תתסא . . . . . רנח

ידבר מענין פנחס וזמרי, ופגם המחצוף פניו כנגד הצדיק, וסוד מדרגת אליהו, ויעורר לבקש לפני שיוצא מהבית, שיחזור שלם ברוחניות ובגשמיות, ועקר העצה כנגד פגם שמירת העינים — לבקש הרבה ממנו יתברך.

ר' תתסב . . . . . רנט

ישבח הנמצאן שמפיץ מעינות החכמה חוצה, ויביע שמחתו על התקבצות אנשי שלומנו לדבר מרבנו ז"ל, ויבהיר איך איננו מסגלים לתאר לעצמנו איזו קדשה געלמת זו, ויעורר להתמדה בתורה מאד.

ר' תתסג . . . . . רס

יחזק את חשוכי בנים להפקד בזרע של קימא, וייעץ על הקפדה בהדלקת נרות שמן ובקשת האשה אז, וחי"י פרקים משניות, ובדיקת מזוזות.

ר' תתסד . . . . . רסא

יחזק בת ישראל, שבלבה הטהור הגתה רוח נדיבה לשוב בתשובה שלמה, ולעשות חסד עם הזולת, וייעץ בענין בעיה עם האם, ויחזק באמונה פשוטה ובדבור אליו יתברך.

ר' תתסה . . . . . רסב

יחזק לבנות את הבית בדרך אהבה וקרוב, ולא בדרך אלימה ובלי נחת, ויעורר לדבר להשם יתברך כמו שמדברים לחבר טוב וכו', וידבר מענין קדשת ארץ ישראל ואיך דבר בהפלתה ר' אברהם בר' נחמן ז"ל.

ר' תתסו . . . . . רסג

יחזק ויאמץ מאד כנגד תאנות נאוף, על-ידי שמרגיל את עצמו לקרא אמונת היחוד וכו', ולהכניס את עצמו בתוף האמונה הקדושה, ויעורר לחבר שירות ותפלות לפניו יתברך.

ר' תתסז . . . . . רסד

יחזק להקים את עצמו מכל הנפילות שלו, ויאמץ ויעורר מאד. . . . .

ו' תתסח . . . . . **רסה**
 ידבר כְּנֹגֵד שְׂכָנִים רָעִים הַמְצִיקִים, וַיִּוְרָה בַּיַּצֵּד לְהִתְנַהֵג בְּזוֹה, וַיִּמְעָנֵן
 'שֵׁם טוֹב' הָעוֹלָה עַל הַכֹּל, וַיַּחֲזֵק וַיֵּאמֶץ מְאֹד.

ו' תתסט . . . . . **רסו**
 יגְלֶה מִהַמְּהִפְכָה הַרוּחָנִית שֶׁתַּעֲשֶׂה מִהַקּוֹנִטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וַיַּעֲזֹר לְעֹזֵר
 לְהַפְיֵצֵם, וַיִּדְבֹּר מִסְבָּלְנוֹת בַּבַּיִת, וַיֵּאחֲזֵל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיִּזְהֵר מִדְּאָגָה.

ו' תתע . . . . . **רסז**
 יגְלֶה מְאוֹר הַגְּאֻלָּה שֶׁהוּא עֹנֵן לְקָרֵב אֶת כָּל אֲחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאוֹר
 ה', וַיִּדְבֹּר מִעֲנֵן רְפוּאָת הָעֲנִינִים, וַיֵּאחֲזֵל הַרְחֵבָה בַּפְּרָנְסָה, וַיַּעֲמִיק שִׁיחָה
 מִר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל בְּעֵינֵי קַבְּלַת הַבְּזִיוֹנוֹת בְּאֲהָבָה.

ו' תתעא . . . . . **רסח**
 יחֲזֵק וַיֵּאמֶץ מְאֹד עַל קִדְשֵׁי מִי הַסְּפִירָה וְהַדְּרֹךְ לְגִדְלוֹת הַמַּחֲיִן עַד חַג
 הַשְּׁבוּעוֹת, עַל-פִּי סֵדֵר עֲבוֹדַת וְהַנְהִיגַת הָאָדָם לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, וַיִּגְלֶה
 שְׁכָל הַצְּרוֹת בָּאוֹת רַק מִחֲמַת מְנִיעַת הַשְּׂמִיחָה וְכוּ', וְלִשְׂמֹחַ בְּהַשְׁגָּחַת
 ה' וּבְכָל מַה שֶּׁקִּוְיָה.

ו' תתעב . . . . . **ער**
 ידְבֹר גִּפְּלוֹת מִמַּעַלַת הַזּוֹכָה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, שֶׁזֶה עֶקֶר הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, וַלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

ו' תתעג . . . . . **רעא**
 יתֵן חֲזוֹק וְעֶצֶה לְנֹעַ וְנֹד הַנִּמְצָא תְּמִיד בַּדְּרָכִים — אֵיךְ יוּכַל לְקַשֵּׁר
 הַחוּץ לְפָנִים, עַל-יְדֵי שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ',
 וְכֵן לְאַחֲזוֹ תְּמִיד בְּמִשְׁנֵיּוֹת.

ו' תתעד . . . . . **ערב**
 יחֲזֵק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל מִקְרָה שֶׁקָּרָה לָהּ, וַיַּעֲזֹדָה שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה.

ו' תתעה . . . . . **רעג**
 מְכַתֵּב כְּלָלִי לְכֹמֶה אַבְרָכִים, בּוֹ יִדְבֹר מִקְדָּשֵׁי חַג הַשְּׁבוּעוֹת, וַיְבִיא סְפוֹר
 מִמוֹהַרְנָב"ת ז"ל בְּעַת פְּתִיחַת הָאָרוֹן, וַיִּתְאָר מַעַלַת יִשְׂרָאֵל בְּעַת הַיּוֹתֵם
 בַּמִּדְבָּר וְכוּ', וְאֵיךְ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּזוֹה וּלְהִתְאַחֵד יַחְדוֹ.

ו' תתעו . . . . . **רעד**
 מְכַתֵּב כְּלָלִי לְכָלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", בּוֹ יַעֲזֹרֵם
 בְּהַתְעוֹרוֹת גְּדוֹלָה עַל נִקְדַּת אֲמוּנַת חַכְמִים, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּזוֹה עֲנָן שֶׁל

תִּכְוֵן הָעֲוִיָּנוּת

כג

הַכֶּרֶת הַטוֹב, וְיוֹצֵיא לְקַח מִפְּרִשְׁת מְרִים שְׂדֵבְרָה בְּמִשָּׁה, וְכֵן הַפְּרָשָׁה
הַסְּמוּכָה לָהּ פְּרִשְׁת הַמְּרַגְלִים, וְיִלְמַד מוֹסֵר וְהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה לְהַנְצִיל
מִהָעוֹן הַמֵּר שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע וְכוּ', וְיַגְלֶה חֲמַת הָעוֹן, וְיִדְבֵּר מֵאַהֲבַת
הַבְּרִיּוֹת, וּמִתְקַנָּה טוֹבָה שְׂאֲחָרֵי מַגּוּר פֶּחַ הָרַע יָבֹא הַטוֹב וְכוּ'.

ו' תתעז . . . . . רפד

יִדְבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנֵן מְצִיאַת הַזְּוֵג, שְׂכֵשׂוּכִים לְזֶה הוּא פְּלֵאֵי פְּלֵאִים,
וְיִמְשִׁיל זֹאת לְסוּד הַטֵּל הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם בְּקֶשֶׁר עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד,
וְיִדְבֵּר מִהַדְּפֶסֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וּמִ"אֲשֶׁר בַּנַּחֲל".

ו' תתעח . . . . . רפה

יִדְבֵּר מִנְּסִיעָתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְזִכִּיר טוֹבָה לְרַב שְׂאֲרָחוּ בְּרַגְשֵׁי
תוֹדָה, וְיַחְזִקוּ בְּעֵינֵי קְרוֹב אָחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַמְתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְיֵאֱחָל הַצִּלְחָתוֹ.

ו' תתעט . . . . . רפו

יִתֵּן חֲזִיק לְחַתָּן, שְׁעָקֵר הַהַצִּלְחָה — שְׂכַחַת הָעֵבֶר וּפְנִים אֶל הָעֵתִיד.

ו' תתפ . . . . . רפז

יִבְיַע גַּעְגּוּעֵיו לְנִמְעָן, שְׁעוֹסֵק כָּל-כָּף בְּהַדְּפֶסֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים,
וְיֵאֱחָלוּ עֲזַרְת שְׁמַיִם בְּהַדְּפָסָה, וְיַחְזִקוּ לְשִׂמְחָת אֶת עֲצָמוֹ בְּמָה שְׂעוֹבֵר
עָלָיו, כִּי מִי יוֹדֵעַ סִתְרֵי נִפְלְאוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ.

ו' תתפא . . . . . רפח

יִחְזַק וְיֵאֱמֹץ כְּנֶגֶד הַצָּרָה הַמְּרָה שֶׁל בְּלִבּוֹל הַמַּחְשָׁבוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְלַבֶּשֶׁת הַנְּשִׂמָה בְּכַנְדִּים צוּאִים וְכוּ', וְיַעֲזֹר עַל קִדְשָׁת שְׂכַעַת הַנְּרוֹת
וְלַמּוֹד מִשְׁנֵיּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁב וְרָפָא לוֹ.

ו' תתפב . . . . . רפט

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת הַמּוֹזָה אֶת הַרְבִּים וּמִהַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת, שְׁעַל-יְדֵי-
זֶה נִפְתָּחוֹת עֵינָיו, וְהַתְּמַדָּה בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂמַעְשֶׁרְת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת,
וְכַבּוֹד הָאִשָּׁה, וְגִלּוּי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.

ו' תתפג . . . . . רצ

יִשִּׁיב מַעֲנָה לְנִמְעָן, שְׂטָעֵן כִּי דָבָר רַבְּנוּ י"ל הוּא מְדֵי גְבוּהָ לְעוֹלָם,
וְיַעֲנֶהוּ כִּי לֹא כֵן הוּא, אֲלֵא אֲדַרְבֶּה, הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְכָל
הַיְרוּדִים, וּמֵאִיר בָּהֶם פְּשֻׁטוֹת הָאֱמוּנָה וְקִיּוּם הַמַּצְּוּוֹת וְהַתְּפִלוֹת
וְהַלְמוּדִים בְּאִפְּן נִפְלֵא מְאֹד. וְהֵיוֹת וּמְכַל מְקוּם בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים, וְאֵינָם

תְּכַן הָעֲנִינִים

יֹדְעִים כִּיצַד לְהִתְנַהֵג, עַל־כֵּן הֵם מוֹצִיאִים שֵׁם רַע, אָבֵל אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לְהַכִּיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הָאֲמִתִּיִּים.

ו' תתפד . . . . . רצא

יְעוֹרֵר מְאֹד בְּחוֹר יְשִׁיבָה עַל הַקִּפְדָּה בְּשַׁעוֹר הָעֵינַן, שְׁוֶה מִמְשִׁיף אֲנָפִין נִהִירִין עַל הָאָדָם כְּדַכְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְרַק בְּזִמְן הַפְּנוּי יַעֲסֹק הַרְבֵּה בְּבִקְיָאוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה פְּרִצוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

ו' תתפה . . . . . רצב

יְעוֹרֵר עַל הַתְּמַדָּה בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁוֶה עָקֵר הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה הַבְּאָה לַיָּדֵי בְּטוֹי בְּדַבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ו' תתפו . . . . . רצג

יְדַבֵּר מִמָּה שֶׁפָּעַל בְּהִיּוֹתוֹ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיְעוֹרֵר לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלִים, וְלִקְשֹׁר הַמַּחֲשָׁבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת מְשִׁיף הַדְּבֹרִים בְּקִדְשָׁה, וְלִקְדָּשׁ וְלִטְהַר הַמַּעֲשִׂים, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהָאֲרֶת הַנֶּפֶשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה, וַיֵּאִירוּ הַיְחִוּדִים הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִקְּבוּץ רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּעִיר מֵאֲנֻטְשֶׁעֶסְטֶער.

ו' תתפז . . . . . רצד

יְדַבֵּר מִהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָלֵל, וְהַפְּצַת הַקּוּנְטְרָסִים בַּפְּרָט, וּמִתְקַנֵּית שְׁבִיתָתוֹ בְּמַחְנֵה הַנִּמְצֵן, וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה.

ו' תתפח . . . . . רצה

מִכְּתָב פְּלִי לְכָלֵלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", בּוֹ יְדַבֵּר מִפְּרִשְׁת קִרְח וּמִחֻלְקָתוֹ, וַיּוֹצִיא רַמְזֵי עֲצוֹת לְעַבְדָּה וְלַמַּעֲשֵׂה גַם בְּדוֹר הַזֶּה, אֵיךְ שֶׁפְּלֵא זֶה שֶׁל הַצְּלַחַת קִרְח לְהִסִּית אֶת כָּלֵם עַל מִשָּׁה — מִתְגַּשֵּׁם בְּכָל דּוֹר, וַיִּרְחִיב הַדְּבֹר בְּגִנוֹת הַמַּחֲלָקָה, וּבַפְּרָט חֲמֻרְתָּה עַל הַצְּדִיקִים, וַיִּתֵּן עֲצָה בְּדוּקָה אֵיךְ לְכַחֵן מִיְהוּ הַצְּדִיק שֶׁצָּרִיף לְקַרֵּב אֵלָיו, וַיִּטְעֵם זֹאת בְּחִדוּשׁ עַל הַתּוֹרָה.

ו' תתפט . . . . . ש

יְדַבֵּר כְּנֶגֶד עֲנִין הַחֹבוֹת וְהַהֲלוֹאוֹת שֶׁהַקִּפִּיד עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד, וַיּוֹרֵה דֶרֶךְ עֲצָה וְתִקּוּן לְמִי שֶׁכָּבַר הַסֵּתֶבֶף בְּזֶה, שְׁלֵא יִכְשַׁל שׁוֹב, וְהֵיאֵף יִחְזִיר אֶת הַחֹבוֹת שֶׁכָּבַר חֵיב.

ו' תתצ . . . . . שב

יִחְזַק עַל לְמוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הַמְּגַלִּים עֲצוֹת לְכָל אֶחָד זְכוֹ, וְאוֹר ה' מִתְגַּלֶּה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת — אֵף הַמְּטַנְפִים, וַיִּחְזַק לְהַפִּיף אֶת הַיְרִידוֹת

לְעֵלִיּוֹת, וְלִדְבַר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת.

ו' תתצא . . . . . שג

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַדַּת הַהִתְחַזְקוֹת וּנְחִיצוּתָהּ, וּמִהֶפְצַת הַמַּעַיְנוֹת חוֹצָה וְכוּ', וַיִּבְקֹשׁ תְּפִלַּת הַנִּמְצָן עָלָיו, שְׂיִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּתַכְנִיּוֹת חֲבוּר הַקּוֹנְטְרָסִים שָׁלוֹ, וַיִּחְזַק עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ו' תתצב . . . . . דש

יִחְזַק וַיֵּאֱמַן בְּדַבּוּר אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וּבְעֲנִין חוֹב הַהִתְחַזְקוֹת כְּגוֹד כָּל הַקְּטָנוֹת וְהִרְיָדוֹת וְכוּ', וַקְּבִיעַת שְׁעוּרִים, וְעֲנִין תְּפִלָּה בְּכַח וּמִהוּתָהּ.

ו' תתצג . . . . . שה

יִחְזַק מְאֹד בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵיךְ שֶׁהֵימִים וְהַלֵּילוֹת פּוֹרְחִים וְכוּ', וַיִּתְנֶה כְּאִבּוֹ בְּעֲנִין בְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁהָיוּ מִתְחַזְּקִים אֲצָלוֹ, וְעַתָּה יֵצְאוּ לְתַרְבוֹת רְעָה, אַחֲרֵי שֶׁהִפְרִישׁוּ אוֹתָם מִמֶּנּוּ, וַיַּעֲזֹר עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת וְעַל הַפְּצָה.

ו' תתצד . . . . . שו

יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעְרוֹ שֶׁל הַנִּמְצָן, וַיִּחְזְקוּ שְׁאִין לְאָדָם אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם רַק הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ.

ו' תתצה . . . . . שז

יְבִיעַ שְׁמִחְתּוֹ בְּמָה שֶׁבִּשְׂרָ לּוֹ הַנִּמְצָן, שֶׁבִּדְעָתוֹ לְהִדְפִּיס סֵף שֶׁל מְאֵתִים אֲלֵף קוֹנְטְרָסִים, וַיִּחְזְקוּ מְאֹד עַל מַעַלְת הָעֲנִין, וַיִּדְבֵּר מְעִיָּן חו"ב בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵינִיּוֹת.

ו' תתצו . . . . . שח

יְדַבֵּר מְעִיָּן הַקְּשִׁיּוֹת הָעוֹלוֹת עַל הַלֵּב, שֶׁשָּׂרְשָׁן הוּא מִהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים וְכוּ', וְהַתְקוּן הוּא — הַבְּכִיָּה אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ. וַיִּבְאֵר וַיִּבְהִיר הַיֵּטֵב הַמְּשֻׁגָּ שֶׁל 'צְדִיק אֱמֵת', לְעַמַּת צְדִיק סֶתֶם, וְשֶׁהָיוּ הַרְבֵּה כְּאִלוֹ בְּמִשְׁךְ הַדּוֹרוֹת, וַיִּשְׁבַּח חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיִּדְבֵּר מִהִדְפָּסַת אֵיזָה עֲלוֹן דְּבָרֵי תוֹרָה, וַיִּחְזַק מְאֹד בְּדַבְּרוֹת הַבוֹרָא.

ו' תתצז . . . . . שט

יִחְזַק עַל מְצִיאַת הַזּוּג, וַיַּעֲזֹר לְהַנְּשֵׂא מִפְּנֵי צוֹ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ.

ו' תתצח . . . . . שי

יִחְזַק אֲבָרָךְ בְּשָׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה לְנִשְׁוֹאֵיו עַל מְצוֹת הַשְּׂמִחָה, שֶׁעַל זֶה יִתְרַחֵב מִחוּ, וְלִהְיֵת לְלִל הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת מִתּוֹךְ הַסְּדוּר בְּזָקָא, וַיִּגְלֶה

תַּכְּן הָעֲנִינִים

מַעֲלַת הַמִּתְפַּלֵּל הַתְּפִלוֹת הָאֵלוּ בְּנִקְיֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַקִּפְדָּה לְהַשְׁתַּתֵּף בְּשַׁעֲוֵי הַלְכוֹת טְהָרָה.

ו' תתצט . . . . . שיב
 יחזק בת ישראל, ויאחל שהשמחה תשרה במעונה, ויעורר על הדלקת גרות והתפלה אז שמתקבלת.

ו' תתק . . . . . שיב
 יחזק בת ישראל מתקרבת לבנות בית על אדני הטהרה.

ו' תתקא . . . . . שיג
 יחזק משפחה אחת בברכה והצלחה, ויגלה להם עבודת החיים של הדבור אליו יתברך ועל בדיקת המזוזות.

ו' תתקב . . . . . שיד
 יחזק בת ישראל על דרכה בדרך התשובה, וייעץ לה פיצד לגרם בדרך תפלה, שבניה ישובו אף הם, ובפרט התפלה בהדלקת הנרות, וידבר מבריאות הגוף ורפואה שלמה.

ו' תתקג . . . . . שיד
 יחזק אחד שנפל בפח היקוש של פגם הברית, ויעורר על התבודדות, ויגלה שעל-ידי שמחה זוכים להשמר מהפגם הזה, וכן להחזיק חזק במנהג אמירת ח"י פראקים משניות, וידבר מענין קונטרס "מציאת-הזווג".

ו' תתקד . . . . . שטז
 יבאר דברי מוהרנ"ת ז"ל על מאמרם ז"ל: כל האומר 'תהלה לדוד' בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא, ויגלה דרך פיצד להצליח בדבור אליו יתברך על-ידי אל"ף-בי"ת, ויעורר על שמירת העינים.

ו' תתקה . . . . . שיט
 מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו "חסדי ברסלב", בו יחזקם על קטב נקדת הלקח טוב שגלמד מפרשת קרח ועדתו, ואיך שבכל דור חולקים על הצדיק האמת, וידבר מגנות המחלקת וכו'.

ו' תתקו . . . . . שכב
 יבאר שיחה ו' בשיחות-הר"ן על קטב הענין שצריך לבדק מה יש ביד — וזה סימן על אמת.

תִּכְן הָעֲנִינִים

כז

ו' תתקז . . . . . **שכג**
יחזק מאד באמונה, ויגלה איך שמצד השם יתברך אין מניעת השפיע,
רק תלוי כפי מעשינו.

ו' תתקח . . . . . **שכד**
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו, בו יגלה ויבאר ענין פִּרְשֵׁת חֻקֹת,
איך שיש הפרת הטוב כלפי הצדיק בבחינה זו, שהטהור שטהר
השטמאים נהיה מטמא בעיניהם, ויספר ספור נורא מענין הפרת הטוב
שהיתה לו לאיזה עשיר אף שבזה אותו וכו', וידבר מפגם המרגלים
בש"ש בחינות וכו', ויבקש תפלת תלמידיו ושיתאחדו באהבה.

ו' תתקט . . . . . **שכט**
ידבר נוראות נפלאות ממעלת השמחה שאין לה קץ, וראוי שתהיה למי
שזכה להיות על ציון קדש הקדשים של רבנו ז"ל, ויתאר גדלתו הבולתי
משגת, ואיך שכל העולם עתיד להתקרב אל אורו ז"ל.

ו' תתקי . . . . . **של**
יחזק בת ישראל על שמחה, ודבור לה, ותפלה בשעת הדלקת גרות
שבת, והפצת קונטרסים ובקור בקברי צדיקים.

ו' תתקיא . . . . . **שלא**
יחזק בחור השבור מאד ממצבו, ויעוררו על משניות ועל שמחה, ויגלה
לו שענינו עובר על כל אחד, ושלא יתחצף למשגיח, וירחיקנו מרבו
אור, ולשמר על בריאות גופו וכו'.

ו' תתקיב . . . . . **שלב**
יביע שמחתו לנמען על שבשרו שזכה לחטף הרבה טוב נצחי על-ידי
סדר-דרך-הלמוד, ויגלה מעלת הענין, ויעורר לדבר עמו יתברך בכל
עת ובכל מקום, ויתן לו עצה פרטית כיצד לקרב את אחיו ליראת השם.

ו' תתקיג . . . . . **ש לג**
ידבר נפלאות ממעלת מדת השמחה דקדושה, ולזה זוכים על-ידי הדבור
אליו יתברך, וחי"י פרקים משניות סגלה להרג את היצר, וידבר מענין
ללמד מחבר רמ"א כסדר וכו'.

ו' תתקיז . . . . . **שלד**
ידבר מהמכתבים שהבחורים פותכים לו, איך החלו להתמיד בתורה
הקדושה בזכות הקונטרס סדר-דרך-הלמוד, ויעורר להדפיסו שוב.

ו' תתקטו . . . . . שלה

יִרְחִיק הַמַּגְמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בְּתוֹךְ הַקְּבוּצָה שֶׁהֵקִים, כְּאִלוּ יֵשׁ שָׁם
כַּמָּה מֵינֵי דְרָכִים, וַיִּגְלֶה, שְׁאַחַת דְּרָכּוֹ — לְגִלוֹת אֶת הָאֶחָד יָחִיד וּמְיָחָד
— הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, וַיְבַהֵיר שְׁאִין לוֹ שׁוּם סְכָסוּף עִם שׁוּם בְּרִיָּה,
רַק הַכְּנֻגָה כַּנִּ"ל, וַיִּגְלֶה הַנְּהַגַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁדְּבָרוֹ עִם הַזֵּוּלַת רַק
מֵעֲנִין הַתְּבוּדוֹת.

ו' תתקטז . . . . . שלז

וַיַּעֲזֹר וַיַּחֲזֵק בְּאַמוּנָה, שְׁלֹא נוֹתֵר לְאָדָם כְּלוּם, רַק מֵה שְׁאַחַז אֶת עֲצֻמוֹ
בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּבוּר אֱלֹוֵי יִתְבַּרְךָ, וְעַל הַפְּצָה, וְעַל מְלוּי צָרְכֵי
אִשְׁתּוֹ, וְעַל קִבְּלַת הַבְּזִיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה.

ו' תתקיז . . . . . שלה

יִחֲזֵק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּדְבֵּר מִשְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת שֶׁל 'מִמְּלֵא כָּל
עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין', וְעֲנִין הַצְּמֻצוּם, וַיְכַאֲרֵם בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָה לְעִבְדָּה
וּלְמַעֲשֵׂה, וַתְּפַקִּדְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם — לְגִלוֹת אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּגְלֶה שְׁכָּל
מַגְמָתוֹ לְפָרְסָם אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ וְתוֹ לֹא, וַיִּדְבֵּר מִסְּפָרֵיו הַחֲדָשִׁים, וּמֵאִפֵּן
דְּבוּרוֹ וְכִתְיָבְתוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם בֶּר' גַּחְמָן ז"ל.

ו' תתקיח . . . . . שלט

יִדְבֵּר נוֹרָאוֹת נְפִלְאוֹת בְּחֻזֵק עֲצוּם עַל קִטְב זֶה, שֶׁהַשְּׂכִינָה צְרִיכָה
לְהִתְלַבֵּשׁ בְּקִלְפוֹת, וְכַמוֹ-כֵּן כָּל נִשְׁמָה אֲצוּלָה, וְכָל אָדָם גּוֹרֵם רַעַשׁ
לְמַעַלָּה עַל-יְדֵי כָּל תְּנוּעָה שְׁלוֹ, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִינֵים הַמְּכַסִּים עַל הָעֲנִינִים,
וּמִקְדָּשֵׁת שְׁבַעַת הַנִּירוֹת, וּמִקְרוֹב רְחוּקִים, וּמִפְּמָה נִקְדוֹת שְׁבַתוֹרָה ל"ג.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרו בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבונו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקון הפללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר ונצלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסוף
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
ט כליותי: ח שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
י בל אמוט: ט לבן א שמח לבי ויגל כבודי אף
יא בשרי ישפן לבטח: יב כי א לא תעזב נפשי לשאול
יג לא תתן חסידך לראות שחת: יד תודיעני ארח
יה חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך
נצח:

תקוץ הפלילי

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כֶּסֶף חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עֹן וְאֵין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַר־שָׁתִי בָּלוּ עַצְמֵי בְּשֹׂאנֹתַי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי א יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ גְּהַפְּךָ
 לְשִׁדְי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאָתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אִמְרֹתַי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאָתָ עֹן חֲטָאָתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֶד א אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים
 יֵאָלוּ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה א סֵתֵר לִי * מַצֵּר תִּצְרֵנִי
 רַנִּי פִלֵּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁפִּילְךָ א וְאוֹרֶךְ
 בְּדַרְךְ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיֶה א
 כֶּסֶם כְּפָרָד אֵין הַבֵּין בְּמִתְגַּוְרָסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֲבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שִׂמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא א לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה א יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִבָּיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֹת
 בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי־אִמְרֹתִי יְהוָה חֲנֻנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאָתִי לָךְ: ו אֹזִיבִי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת א שׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הכללי

יִקְבֹּץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר: ה יִחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל-שִׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל
יִצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לְקוּם: י גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחַמֵּי הַגְּדִיל עָלַי
עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חֲפָצָתָ בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבִי
עָלַי: יג וְאַנִּי בְּתַמִּי תְּמַכֶּתָּ בִּי וּתְשִׁיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מְשֻׁפֵּיל לְבָנֵי-קָרַח: ב כְּאֵיל תִּעְרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מָיִם כִּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | יֵלְאֵהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לָחֵם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעְבֹּר | בַּסֶּךְ
אֲדִידֵם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חֲזִינֵנּוּ: ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נַפְשֵׁי וּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יְשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוַּחַח עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדֵּן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ח תְּהוֹם-אֵל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל-מְשַׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ:
ט יוֹמָם | יִצְוָה יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סְלַעֵי לָמָּה

תקוץ הפללי

שְׁבַחְתָּנִי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִי בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרֵצַח |
בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָתִי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמֵּי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יִשׁוּעַת פָּנָי
וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאִיִּבִי | אֱלֹהֵי מִמְּתִקוּמִי תִשְׁגָּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפְּעָלֵי אֲזוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֵזִים לֹא־פֹשְׁעֵי וְלֹא־
חֲטָאתֵי יְהוָה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְּנְנוּ עוֹרָה
לְקַרְאתֵי וַרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹזִים אֶל־תַּחֲזוּן
כָּל־בְּגָדֵי אֲזוֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַּכֶּלֶב
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שִׁמַּע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹזִים: י עוֹז אֱלֹהִי אֲשַׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדַּמְנִי אֱלֹהִים
יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּתְּרַגְּם | פֶּן־יִשְׁפְּחוּ עָמִי
הִנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבּוֹרֵי אֲדָנִי: יג חֲטָאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגִאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

תקוּן הַפְּלִילִי

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֶב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
יְנִיעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי |
אֲשִׁיר עֶזְדָּה וְאֶרְנֵן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁנֵב לִי
וּמְנוּס בַּיּוֹם עַר-לִי: יח עֲזֵי אֵלֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
מִשְׁנֵבִי אֱלֹהֵי חֲסֵדֶי:

עז א לְמַנְעִחַ עַל- יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מִזְמוֹר: ב קוּלִי *
אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעֱעֶקֶה קוּלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
אֵלַי: ג בַּיּוֹם עָרַתִּי אֲדָנִי דָרַשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אַחֲזֹת
שְׁמֵרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
מִקְדָּם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בַלִּילָה
עַם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיַּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלִעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדָנִי וְלֹא-יִסִּיף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לָנֶעַח
חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְׁכַּח חַנּוּת אֵל
אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
שְׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
מִקְדָּם פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּה וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְבָּךְ מִי-אֵל גָּדוֹל
כֹּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בְּעַמִּים
עֶזְדָּה: טז גֹּאֲלָתָהּ בְּזֵרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תקון הפללי

תְּהַמּוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אֶף-חֲצִצְיֹה יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ | בְּגִלְגֵּל הָאִירוּ
בְּרָקִים תִּבֵּל רְגֵזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם הִרְפָּךְ
וְשָׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְבוֹתֶיךָ לֹא נָדְעוּ:
כא נַחֲתָ כַּצֹּאן עִמָּךְ בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ * תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים אֲדָנִי מָעוֹן אַתָּה
הֵייתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּטָרֶם | הָרִים יִלְדוּ
וְתַחֲוִל אָרֶץ וְתִבֵּל וּמַעוֹלָם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשָׁב אֲנוּשׁ עַד-דָּפָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ה זָרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר
כַּחצִיר יִחְלֹף: ו בַּבֶּקֶר יָצִיץ וְחִלָּף לְעָרֵב יִמּוֹלֵל
וַיָּבֵשׁ: ז כִּי-כָלִינוּ בְּאִפְךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ:
ח שִׁתָּה עֹנֹתֵינוּ לְנִגְדְּךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנִיךָ: ט כִּי
כָל-יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ כָּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ-הֶגְהָ:
י יָמֵי-שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֵת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרֵהָבִם עָמַל וְאֹן כִּי-גֹז חִישׁ וְנָעָפָה:
יא מִי-יֹדַע עֹז אִפְךָ וּכְיִרְאָתְךָ עִבְרָתְךָ: יב לְמַנּוֹת
יָמֵינוּ כִּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד-מֹתִי וְהִנָּחֵם עַל-עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר
חֲסִדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל-יָמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ
כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֵה אֵל-
עֲבֹדֶיךָ פָּעֲלְךָ וְהִדְרֶךְ עַל-בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | נַעַם

תקון הכללי

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ פּוֹנְנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עַלִּילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זְמֵרוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב א
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָנָיו
תְּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתִּי
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחֵירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי
דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-בְּנֵעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהֵיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כַּמַּעֲט וְגָרִים בָּה:
יג וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלַכָּה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַ-לֶּחֶם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָבֵל רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
בְּאֲדָבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קַנְיָנוֹ: כב לְאִסֵּר שָׁרְיוֹ בְּנִפְשׁוֹ

תקוץ הפללי

וּזְקַנְיוּ יַחֲכִימוּ: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת-עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצֵמָהּ:
מִצְרַיִם: כה הִפְךָ לָבֶם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדֵי: כו
שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶתְרוֹן אֲשֶׁר בְּחַר-בוֹ: כז שָׁמוּ-
בָם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֲשֵׁךְ וַיַּחֲשֶׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שָׂרַץ אֲרָצָם
צִפְרֹדַעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב
כְּנִיָּם בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִישׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׁמַח מִצְרַיִם בַּעֲבֹדָתָם כִּי-נִפְלַח פְּחָדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְךָ וְאִישׁ לְהָאִיר לְיָלֶה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עֶזְרָא
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּעֲצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גֹּזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקוץ הכללי

קלז א על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
בנרותינו: ג פי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
את-שיר-יהוה על אדמת נבר: ה אם-אשפחה
ירושלם תשפח מיני: ו תדבק לשוני | לחפי
אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלם על
ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
ח בת-בבל השדודה אשרי שישלם-לך את-
גמולך שגמלת לנו: ט אשרי | שיאחו ונפיץ את-
עלליך אל-הסלע:

קנ א הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגבל וכנור:
ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במונים וענב:
ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם יפלטם
מרשעים ויושיעם פי חסו בו:

הספר הקדוש הזה מודפס לזכות:

רעיתי ברכה בת סימי - כל הישועות. ולכל בני המשפחה

שלום בר שמחה - לכל הישועות

אביחי בר שולמית לבנים זכרים.

יונתן בר שולמית לכל הישועות

**ישראל יעיש בר שולמית זיווג משורש נשמתו וחזרה
בתשובה**

שמחה בת שולמית לבנים זכרים ובריאות

אסתר בת שולמית לרפואה שלימה ולכל הישועות

אילנית בת שולמית לרפואה שלימה ולזיווג במהרה

יוסף חיים בר שולמית לרפואה שלימה

רחל בת שמחה לכל הישועות ולכל בני ביתה

ולגאולה קרובה במהרה בימינו אמן!

לעילוי נשמת

יעיש בר חנה ז"ל

שמחה בת יטו ז"ל

שולמית בת חנה ז"ל

סימי בת עליה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות:

נפתלי בן יעל וזוגתו

מלכה בת ציפורה שפירא

להצלחה בכל הענינים פרנסה בשפע בריאות איתנה
שיזכו להקים דורות ישרים ומבורכים על פי דרך צדיק

האמת רבינו נחמן מברסלב

ותלמידו רבי אליעזר שלמה בן מלכה

ושיזכו לבית משלהם מתוך נחת בריאות ושמחה בלי שום
חובות כלל.

להצלחה בכל הענינים:

פסח בן חנה טובה וזוגתו

יעל בת רינה וכל ילדיהם.

ולהצלחת אברהם בן שושנה

**וזוגתו ציפורה בת יונה וילדיהם, ובפרט לבחור אליעזר
שלמה בן ציפורה לזיווג הגון בקרוב**

לעילוי נשמת

הבחור נחמן אליהו בן רחמים

ולעילוי נשמת מורנו ורבנו

אליעזר שלמה בן מנחם זאב זצוק"ל

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות:

כ"ק אדמו"ר עט"ר **מוהרא"ש** זיע"א

ניב בן לאה, לאה בת בלימה ורד, פייגא שיפרה בת לאה

שיזכו להיות מקורבים ומקושרים לכ"ק אדמו"ר **מוהרא"ש** זיע"א

עם כל משפחתם בזה ובבא לנצח נצחים ויזכו להיות עמו ובחלקו וללכת בדרכו הקדושה לעשות תמיד נחת רוח לקדוש-ברוך-הוא ולצדיק מתוך שלום בית אמיתי, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, בריאות איתנה, שמחה, שפע רוחני וגשמי, פרנסה בנקל, ויצליחו בכל עניניהם ויזכו לגור ביבנאל עיר ברסלב הם וכל יוצאי חלציהם אמון!

ויזכו: לבית משלהם ללא משכנתא חובות או הלוואות

פרנסה טובה ברווח ושפע עצום, שלום בית ונחת בגידול הילדים, אמונת חכמים בשלמות וכן הברכה תחול גם על..

עמנואל חיים הכהן בן מרים, לאה בת יעל, אדל ניצן בת לאה, מרדכי בן פנינה, יוסף בן אדל ניצן, יעל בת אדל ניצן, ניראל בן לאה, אוריה בת לאה, רן בן לאה, רבקה בת בלימה ורד, חיה שיינדל בת רבקה, בלימה בת חיה כרמלה, מלכה בת בלימה ורד, רביד אדיר בן רבקה, מיטל בת אסתר

לעילוי נשמת

ר' שלמה הכהן בר עישה זצ"ל

ר' יוסף הכהן בר עישה זצ"ל

עמרם בן אסתר ז"ל

יעקב בן רבקה ז"ל

יצחק בן שרה ז"ל

רבי אסי ורבי אמי זיע"א

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה מודפס לזכות:

הלל בן אסתר, חנה בת לאה

שיזכו לראות נחת מכל יוצאי חלציהם
ושימשיכו להפיץ תורה ברבים ללמוד
וללמד ומתוך שפע גדול בגוף ונפש אמן כן
יהי רצון!

ולזיווגים הגונים בקלות גדולה משורש
נשמתם ויגדלו בני תורה אמיתיים מתוך
בריאות איתנה ונהורא מעליא:

**ישראל בן חנה, אליעזר שלמה בן חנה,
לוי יצחק בן חנה, אסתר מלכה בת חנה,
לאה בת חנה, נחמן נתן בן חנה, יאיר
מנחם מנדל בן חנה, שרה בת חנה, רבקה
בת חנה**

**ולרפואת מור אבי יאיר בן שרה שיחי',
ומרת אימי אסתר בת מורוורי תחי'**